

*Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων
Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)*

«Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ
2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με
την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με
άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης»

Παραδοτέο 1

2 Αυγούστου 2021

Έκδοση 2^η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Το παρόν Παραδοτέο έχει προετοιμαστεί στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου με αντικείμενο «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυναμικές πηγές χρηματοδότησης», βάσει της σύμβασης με ΑΠ: 306/9-4-2021 (ΑΔΑΜ:21SYMV008440128 2021-04-09).
- Το παρόν Παραδοτέο έχει προετοιμαστεί από την «PricewaterhouseCoopers Business Solutions Α.Ε. Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επιχειρηματικών & Λογιστικών Υπηρεσιών» (PwC) για την αποκλειστική χρήση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
- Το προϊόν αυτής της εργασίας περιορίζεται σε υποστηρικτικές υπηρεσίες που προσφέρονται στην Αναθέτουσα Αρχή.
- Η ευθύνη για τις τελικές αποφάσεις βαρύνει αποκλειστικά την Αναθέτουσα Αρχή. Η PwC δεν λαμβάνει αποφάσεις για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Διοίκησης ή των υπηρεσιακών οργάνων ή των στελεχών της Αναθέτουσας Αρχής.
- Ο Σύμβουλος, ουδεμία ευθύνη φέρει για την επεξεργασία στοιχείων που ουδέποτε του υπεβλήθησαν ή του υπεβλήθησαν λανθασμένα ή εκπρόθεσμα.
- Το παρόν Παραδοτέο ισχύει στο σύνολό του. Η PwC δεν φέρει καμία ευθύνη για ενδεχόμενη κατακερματισμένη χρήση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένες ερμηνείες.

Πληροφορίες εγγράφου

Αριθμός παραδοτέου:	1
Τίτλος:	Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυναμικές πηγές χρηματοδότησης Το παραδοτέο περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της Φάσης 1 του Άρθρου 1 «Αντικείμενο του έργου» της Σύμβασης
Ημερομηνία υποβολής:	2 Αυγούστου 2021
Ονομασία αρχείου:	Παραδοτέο _1_v2_PwC_2_8_2021
Έκδοση:	2.0
Status:	Δεύτερη υποβολή - Ενσωμάτωση των παρατηρήσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου

Περιεχόμενα

Λίστα συντομογραφιών	5
Εισαγωγή	7
Συνοπτική αποτύπωση της προσέγγισής μας κατά την πρώτη φάση του έργου	8
1 Ανάλυση στρατηγικής και κατευθύνσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο	9
1.1 Το ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικών και στρατηγικών	9
1.1.1 Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία	10
1.1.2 Στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης	13
1.1.3 Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις ΜμΕ	15
1.1.4 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία	16
1.1.4.1 Προτεινόμενες ομάδες μέτρων και δράσεων	19
1.1.4.2 Επικαιροποιημένη Βιομηχανική Στρατηγική	22
1.2 Εθνικές στρατηγικές και κατευθύνσεις	25
1.2.1 Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025	25
1.2.1.1 Εξειδίκευση ΒΨΜ για τη βιομηχανία και τη ΓΓΒ	29
1.2.1.2 Στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας	30
1.2.2 Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα	33
1.2.3 Κυκλική Οικονομία το νέο Σχέδιο Δράσης	36
1.3 Διδάγματα από την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020 για την Βιομηχανία και την Επιχειρηματικότητα	42
1.3.1 Διδάγματα από την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020	42
1.3.2 Δράσεις ΓΓΒ στην τρέχουσα Περίοδο	46
2 Οριοθέτηση ευκαιριών χρηματοδότησης μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία	47
2.1 Προσδιορισμός Στρατηγικών Κατευθύνσεων και σύνδεση με Ευρωπαϊκές και Εθνικές Στρατηγικές	47
2.2 Ανάδειξη περιοχών σχεδιασμού του νέου ΕΣΠΑ για την χρηματοδότηση της βιομηχανίας	51
3 Διακυβέρνηση Βιομηχανικής Πολιτικής - Εμπλεκόμενα Όργανα & Εργαλεία	61
3.1 Εμπλεκόμενα όργανα	61
3.2 Εργαλεία υποστήριξης του σχεδιασμού και της εφαρμογής της Βιομηχανικής πολιτικής	64
3.3 Συμπεράσματα 1ης συνάντησης ΚΕΒ	66
4 Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με Συλλογικούς Φορείς	68
4.1 Μεθοδολογία διεξαγωγής εργαστηρίου	68

4.2 Πρακτικό Συνάντησης με Συλλογικούς Φορείς	71
4.3 Ευρήματα & Προτάσεις Συλλογικοί Φορείς.....	79
5 Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με Εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα	85
5.1 Μεθοδολογία διεξαγωγής εργαστηρίων.....	85
5.2 Πρακτικά συναντήσεων με Επιχειρηματική Κοινότητα.....	89
5.3 Ευρήματα & Προτάσεις Επιχειρηματική Κοινότητα.....	110
5.3.1 Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων, 1 ^{ου} κύκλου εργαστηρίων.....	110
5.3.2 Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων, 2 ^{ου} κύκλου εργαστηρίων.....	125
6 Σύνοψη ευρημάτων Θεματικών Εργαστηρίων	136
6.1 Σύνοψη Ευρημάτων Θεματικών Εργαστηρίων	136
6.2 Πρότυπη μορφή Δελτίου Ταυτότητας Δράσεων.....	145
Παράρτημα	148
A. Παρουσιάσεις Εργαστηρίων	148
1 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Καινοτομία	148
1 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία.....	158
1 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανία 4.0	168
Διαδικτυακό Εργαστήριο - Θέματα Βιομηχανίας στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027	179
2 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Καινοτομία	190
2 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία.....	199
2 ^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανία 4.0.....	210
B. Δελτία Ταυτότητας Δράσεων (ανά Στρατηγική Κατεύθυνση).....	219
Ανάπτυξη βιομηχανικής Καινοτομίας και προϊόντων υψηλής Προστιθέμενης Αξίας (ΣΚ1)	219
Βιομηχανική Μετάβαση (ΣΚ2).....	231
Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων (ΣΚ3).....	234
Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4).....	243
Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5).....	251
Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (ΣΚ6)	260

Λίστα συντομογραφιών

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται η λίστα με τις συντομογραφίες, η οποία περιέχει όλους τους βασικούς όρους που περιλαμβάνονται στο παρόν κείμενο.

Συντομογραφία	Ορισμός
ΑΑ	Αλυσίδα Αξίας
ΑΒΣ	Άτυπη Βιομηχανική Συγκέντρωση
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΞΕ	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΑΠΑ	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
ΒΨΜ	Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού
ΓΑΚ	Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός
ΓΓΒ	Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
ΓΓΕΚ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας
ΓΓΨΠ	Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR)
ΓΣΕΒΕΕ	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή
ΔΕΑ	Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης
ΔΤΔ	Δελτία Ταυτότητας Δράσεων
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΑΤ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία
ΕΠ	Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΕΣΕΕ	Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
ΕΣΕΚ	Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας
ΚΕ	Κρατικές Ενισχύσεις
ΚΕΒ	Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας

ΚΕΕΕ	Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΜΠΔΣ	Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΟΥΜΕΔ	Οργανωμένος υποδοχέας μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΣΕΒ	Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων
ΣΒΑ	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
ΣΒΕ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος
ΣΔΙΤ	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΚ	Στρατηγική Κατεύθυνση
ΣΠ	Στόχος Πολιτικής
ΤΑ	Ταμείο Ανάκαμψης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΑΙ	Artificial Intelligence
Β2Β	Business to Business
Β2C	Business to Customer
С2C	Customer to Customer
ΙΡСΕΙ	Important Projects of Common European Interest
RI53	Research and Innovation Strategy for Smart Specialization
RRF	Recovery and Resilience Facility

Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο εμπίπτει στο πλαίσιο της Σύμβασης με ΑΠ: 306/9-4-2021 (ΑΔΑΜ:21ΣΥΜΝ008440128 2021-04-09) και τίτλο «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης».

Αντικείμενο του παρόντος έργου αποτελεί η υποστήριξη της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για την οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική Βιομηχανίας, καθώς και η συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα.

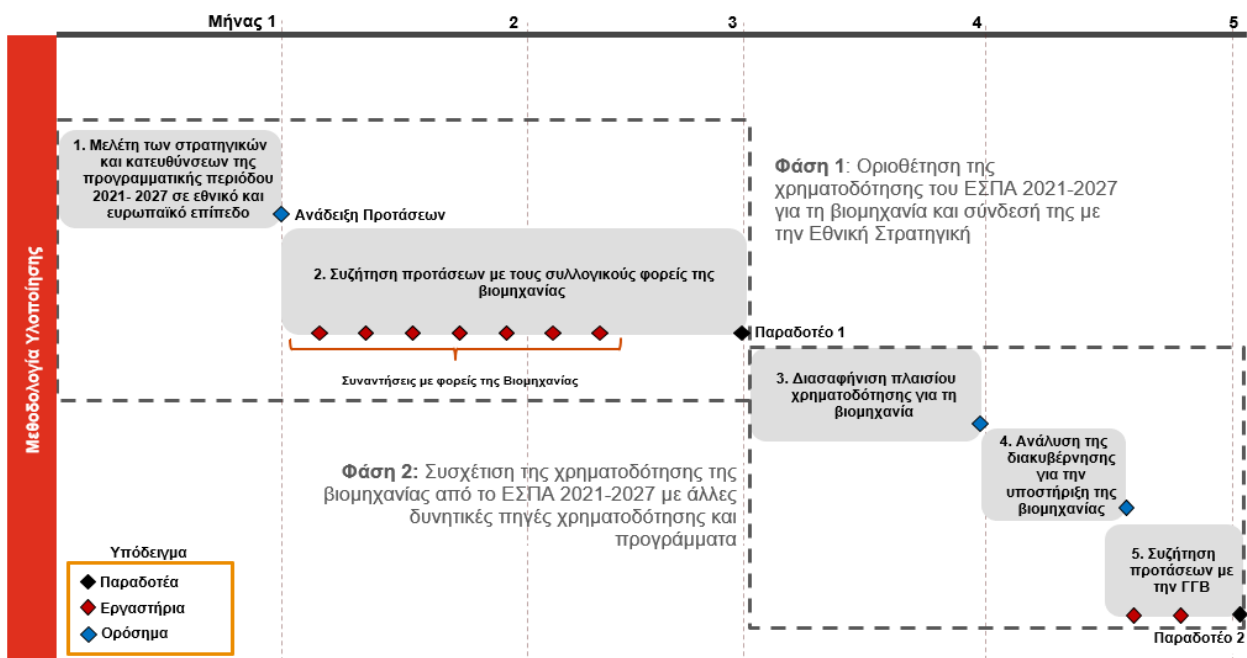
Η μεθοδολογική προσέγγιση παροχής της επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης αποτελείται από τις εξής δύο (2) κύριες φάσεις υλοποίησης:

Φάση 1: Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσης της με την Εθνική Στρατηγική

Φάση 2: Συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα

Οι φάσεις του έργου παρουσιάζονται εποπτικά παρακάτω:

Γράφημα 1: Φάσεις έργου

Το παρόν Παραδοτέο με τίτλο «**Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική**» περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της Φάσης 1 του Άρθρου 1 «Αντικείμενο του Έργου» της Σύμβασης.

Το παρόν Παραδοτέο περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές Ενότητες:

- Εισαγωγή και συνοπτική αποτύπωση παρεχόμενων υπηρεσιών
- Ανάλυση στρατηγικής και κατευθύνσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο (Κεφάλαιο 1)
- Οριοθέτηση ευκαιριών χρηματοδότησης μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία (Κεφάλαιο 2)
- Διακυβέρνηση Βιομηχανικής Πολιτικής - Εμπλεκόμενα Όργανα & Εργαλεία (Κεφάλαιο 3)
- Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με συλλογικούς φορείς (Κεφάλαιο 4)
- Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με επιχειρηματική κοινότητα (Κεφάλαιο 5)
- Ενσωμάτωση ευρημάτων εργαστηρίων και περιγραφή δράσεων (Κεφάλαιο 6)
- Παράρτημα (Παρουσιάσεις Εργαστηρίων και Δελτία Ταυτότητας Δράσεων)

Συνοπτική αποτύπωση της προσέγγισής μας κατά την πρώτη φάση του έργου

Κατά την πρώτη φάση του έργου συνεργασθήκαμε στενά με την ομάδα εργασίας της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και της ΓΓΒ, καθώς και με την Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου, υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας.

Στο διάστημα αυτό, συμμετείχαμε σε τακτικές συναντήσεις, καταγράψαμε και λάβαμε υπόψη τις παρατηρήσεις και σχόλια σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τα οποία αξιολογήσαμε και ενσωματώσαμε στο σύνολο του παραγόμενου υλικού.

Ειδικότερα στη συνέχεια παρουσιάζουμε τις κυριότερες υπηρεσίες που παρείχαμε κατά την πρώτη φάση του έργου, οι οποίες θα περιγραφούν περαιτέρω στα Κεφάλαια 1, 2, 3, 4,5 και 6 του παρόντος Παραδοτέου:

1. Ανάλυση στρατηγικής και κατευθύνσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
2. Προσδιορισμός Στρατηγικών Κατευθύνσεων και σύνδεση με Ευρωπαϊκές και Εθνικές Στρατηγικές
3. Προσδιορισμός Ομάδων Δράσεων ενόψει του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και των επιμέρους προτεινόμενων δράσεων ανά Ομάδα
4. Οριοθέτηση Χρηματοδότησης Δράσεων από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2021-2027
5. Διοργάνωση και υποστήριξη υλοποίησης επτά (7) εργαστηρίων (σύνθεση εργαστηρίων, επικοινωνίες με επιχειρήσεις/φορείς, προετοιμασία αρχικών προσκλήσεων και παρουσιάσεων για κάθε συνάντηση, απομαγνητοφώνηση και εκπόνηση αναλυτικών πρακτικών με τοποθετήσεις συμμετεχόντων, καθώς και προετοιμασία υποστηρικτικού υλικού (κείμενο βάσης & κείμενο θέσεων, κείμενο σύνοψης ευρημάτων – βασικών συμπερασμάτων εργαστηρίων) κ.ο.κ.
6. Εκπόνηση Δελτίων Ταυτότητας των προτεινόμενων δράσεων

1 Ανάλυση στρατηγικής και κατευθύνσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Το ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικών και στρατηγικών

Η Βιομηχανία βρίσκεται σταθερά στο επίκεντρο των δημόσιων αναπτυξιακών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για πάνω από μία δεκαετία με κεντρική κατεύθυνση τη μετατόπιση από τις κλαδικές πολιτικές σε οριζόντια διατομεακή προσέγγιση.

Η ταχύτητα των αλλαγών που μετασχηματίζουν σε βάθος τις κοινωνίες και τις οικονομίες, οδήγησε στην ανάγκη υιοθέτησης σε ενωσιακό επίπεδο μιας συνεκτικής αναπτυξιακής στρατηγικής και οριοθέτησε ένα πλέγμα πρωτοβουλιών για την επίτευξη του στόχου της διπλής πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, όπως σαφώς αποτυπώνεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που αποτελεί τη «νέα αναπτυξιακή στρατηγική για την ΕΕ», στη δέσμη μέτρων της Ψηφιακής Στρατηγικής και στη δέσμη πρωτοβουλιών για την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ,

Υπό αυτό το πρίσμα στο πλαίσιο του παρόντος Παραδοτέου μελετήσαμε:

- την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία,
- τη Στρατηγική για την διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης και
- την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ,

ώστε να αποτυπώσουμε τις βασικές τους κατευθύνσεις και να αποσαφηνίσουμε το πλαίσιο στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασίστηκε για την κατάρτιση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

Στη συνέχεια προβήκαμε στην περαιτέρω ανάλυση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία προκειμένου **να αποτυπώσουμε το όραμα και τη στόχευση της ΕΕ για τους βιομηχανικούς κλάδους, τις προτεινόμενες ομάδες μέτρων και δράσεων, καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη της αντίστοιχης εθνικής στρατηγικής στο μέλλον.**

Σημειώνεται ότι λόγω της κρίσης που δημιούργησε η πανδημία COVID-19, η οποία έπληξε σοβαρά την παγκόσμια οικονομία, συρρικνώνοντας την οικονομία της ΕΕ¹ κατά 6,1% και αυξάνοντας σημαντικά την ανεργία, η Επιτροπή προχώρησε, **το Μάιο του 2021, στην επικαιροποίηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής² για τη βιομηχανία**, τα βασικά σημεία της οποίας παρουσιάζονται στη συνέχεια του παρόντος Κεφαλαίου.

¹ Eurostat 2020,

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_GDP_custom_78848/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=7681260e-2f75-4cd7-a153-02fc89543f2c

² https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf

1.1.1 Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία³ δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 και αποτελεί μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 θα έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και όπου η οικονομική ανάπτυξη έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων.

Αποσκοπεί επίσης στην προστασία, τη διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ, καθώς και στην προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον. Ταυτόχρονα, η μετάβαση αυτή πρέπει να είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς. Πρέπει να δίνει προτεραιότητα στον άνθρωπο και να μεριμνά για τις περιφέρειες, τους κλάδους και τους εργαζομένους που θα έρθουν αντιμέτωποι με τις μεγαλύτερες προκλήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θέτει το πλαίσιο για την μετάβαση της Ευρώπης σε ένα πιο πράσινο μοντέλο παραγωγής, και περιέχει σημαντικές κατευθύνσεις και για τον βιομηχανικό κλάδο ο οποίος οφείλει να πρωτοστατήσει στη μετάβαση αυτή. Οι κατευθύνσεις αυτές επικεντρώνεται σε δυο κύριους επιμέρους τομείς:

❖ Κινητοποίηση της βιομηχανίας για μια καθαρή και κυκλική οικονομία

Για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης και κυκλικής οικονομίας, είναι αναγκαία η πλήρης κινητοποίηση της βιομηχανίας, δεδομένου ότι χρειάζονται 25 χρόνια για τον μετασχηματισμό ενός βιομηχανικού κλάδου και όλων των αλυσίδων αξίας. Για να θα έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου έως το 2050, όπως είναι η βασική στόχευση της στρατηγικής, πρέπει να ληφθούν αποφάσεις και μέτρα εντός της επόμενης πενταετίας.

Η βιομηχανία της ΕΕ έχει αρχίσει να αλλάζει, αλλά εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει το 20 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ. Παραμένει υπερβολικά «γραμμική», και εξαρτημένη από την παροχή νέων υλικών που εξορύσσονται, πωλούνται και μεταποιούνται σε αγαθά και, στο τέλος απορρίπτονται ως απόβλητα ή εκπομπές. Μόνο το 12 % των υλικών που χρησιμοποιεί προέρχεται από ανακύκλωση⁴

Η Ευρώπη πρέπει να αξιοποιήσει το δυναμικό του ψηφιακού μετασχηματισμού, ο οποίος αποτελεί βασικό καταλύτη για την επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας. Από κοινού με τη βιομηχανική στρατηγική, το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας της ΕΕ και θα αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προσφέρει η κυκλική οικονομία τόσο σε εγχώριο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Βασικός στόχος του νέου πλαισίου πολιτικής θα είναι να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη πρωτοπόρων αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, εντός και εκτός της ΕΕ. Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία θα περιλαμβάνει μια πολιτική «βιώσιμων προϊόντων» για τη στήριξη του κυκλικού σχεδιασμού όλων των προϊόντων βάσει κοινής μεθοδολογίας και αρχών. Θα δίνει προτεραιότητα στη μείωση και την επαναχρησιμοποίηση των υλικών πριν από την ανακύκλωσή τους. Θα προάγει νέα επιχειρηματικά μοντέλα και θα ορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για την πρόληψη της διάθεσης στην αγορά της ΕΕ επιβλαβών για το περιβάλλον προϊόντων.

³ Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1

Ενώ η μετάβαση όλων των κλάδων θα καθοδηγείται από το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, οι δράσεις θα εστιάζουν ιδίως σε κλάδους με υψηλή ένταση πόρων όπως τα υφάσματα, οι κατασκευές, τα ηλεκτρονικά και τα πλαστικά. Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στη στρατηγική του 2018 για τα πλαστικά, εστιάζοντας, μεταξύ άλλων, σε μέτρα για την αντιμετώπιση των μικροπλαστικών που προστίθενται σκόπιμα και της ακούσιας απελευθέρωσης πλαστικών, π.χ. από τα υφάσματα και τη φθορά των ελαστικών. Η Επιτροπή θα αναπτύξει απαιτήσεις ώστε να εξασφαλιστεί ότι έως το 2030 όλες οι συσκευασίες στην αγορά της ΕΕ θα είναι επαναχρησιμοποιήσιμες ή ανακυκλώσιμες με οικονομικά βιώσιμο τρόπο, θα εκπονήσει ένα κανονιστικό πλαίσιο για τα βιοδιασπώμενα πλαστικά και τα πλαστικά βιολογικής προέλευσης και θα εφαρμόσει μέτρα για τα πλαστικά μίας χρήσης.

Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία θα περιλαμβάνει επίσης μέτρα που θα ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να προσφέρουν και θα δίνουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να επιλέγουν επαναχρησιμοποιήσιμα, ανθεκτικά και επισκευάσιμα προϊόντα. Θα αναλύσει κατά πόσον είναι αναγκαίο να θεσπιστεί ένα «δικαίωμα επισκευής» και θα θέσει περιορισμούς στην τεχνητή απαξίωση των συσκευών, ιδίως των ηλεκτρονικών. Οι αξιόπιστες, συγκρίσιμες και επαληθεύσιμες πληροφορίες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο ώστε να μπορούν οι αγοραστές να λαμβάνουν πιο βιώσιμες αποφάσεις, ενώ μειώνουν τον κίνδυνο προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Οι εταιρείες που προβάλλουν «οικολογικούς ισχυρισμούς» θα πρέπει να τους τεκμηριώνουν μέσω τυποποιημένης μεθοδολογίας που επιτρέπει την αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον.

Μια βιώσιμη πολιτική προϊόντων παρέχει επίσης δυνατότητες για σημαντική μείωση των αποβλήτων. Όταν τα απόβλητα είναι αναπόφευκτα, πρέπει να ανακτάται η οικονομική αξία τους και να αποφεύγονται ή να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στην κλιματική αλλαγή. Τούτο απαιτεί νέα νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων στόχων και μέτρων για την αντιμετώπιση της υπερσυσκευασίας και της δημιουργίας αποβλήτων. Παράλληλα, οι εταιρείες της ΕΕ αναμένεται να αποκομίσουν οφέλη από τη λειτουργία μιας εύρωστης και ολοκληρωμένης ενιαίας αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών και υποπροϊόντων. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται βαθύτερη συνεργασία σε όλες τις αλυσίδες αξίας. Η Επιτροπή θα εξετάσει τις νομικές απαιτήσεις για την τόνωση της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών μέσω της επιβολής υποχρεωτικής περιεκτικότητας σε ανακυκλωμένο υλικό (π.χ. για τις συσκευασίες, τα οχήματα, τα κατασκευαστικά υλικά και τους συσσωρευτές). Για να καταστεί η διαχείριση των απορριμμάτων απλούστερη για τους πολίτες και να εξασφαλιστούν καθαρότερα δευτερογενή υλικά για τις επιχειρήσεις, η Επιτροπή θα προτείνει και ένα ενωσιακό μοντέλο για τη χωριστή αποκομιδή των απορριμμάτων. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει να παύσει να εξάγει τα απόβλητά της εκτός της ΕΕ και, ως εκ τούτου, θα επανεξετάσει τους κανόνες για τις μεταφορές αποβλήτων και τις παράνομες εξαγωγές.

Η πρόσβαση σε πόρους αποτελεί επίσης στρατηγικό ζήτημα ασφαλείας για τη φιλοδοξία της Ευρώπης να υλοποιήσει την Πράσινη Συμφωνία. Συνεπώς, μία από τις προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση αυτής της μετάβασης είναι η διασφάλιση του εφοδιασμού με βιώσιμες πρώτες ύλες —ιδίως εκείνες τις κρίσιμης σημασίας πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για τις καθαρές τεχνολογίες, τις ψηφιακές, διαστημικές και αμυντικές εφαρμογές— μέσω της διαφοροποίησης του εφοδιασμού τόσο από πρωτογενείς όσο και από δευτερογενείς πηγές.

Η βιομηχανία της ΕΕ χρειάζεται «σκαπανείς στους τομείς του κλίματος και των πόρων», οι οποίοι θα αναπτύξουν τις πρώτες εμπορικές εφαρμογές ρηζικέλευθων τεχνολογιών σε βασικούς βιομηχανικούς τομείς έως το 2030. Στους τομείς προτεραιότητας συγκαταλέγονται το καθαρό υδρογόνο, οι κυψέλες καυσίμου και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, η αποθήκευση ενέργειας και η δέσμευση, αποθήκευση και χρήση άνθρακα.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας της Πράσινης Συμφωνίας σε πολλούς και διάφορους τομείς. Η Επιτροπή θα διερευνήσει μέτρα ώστε οι ψηφιακές τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, τα δίκτυα 5ης γενιάς, η υπολογιστική νέφους, η υπολογιστική αιχμής και το διαδίκτυο των πραγμάτων, να μπορούν να επιταχύνουν και να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο των πολιτικών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος. Η ψηφιοποίηση προσφέρει επίσης νέες ευκαιρίες για την παρακολούθηση της ρύπανσης της ατμόσφαιρας και των υδάτων από απόσταση ή για την παρακολούθηση και τη βελτιστοποίηση του τρόπου χρήσης της ενέργειας και των φυσικών πόρων. Ταυτόχρονα, η Ευρώπη χρειάζεται έναν ψηφιακό τομέα που θα θέτει τη βιωσιμότητα στο επίκεντρο. Η Επιτροπή θα εξετάσει και μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των επιδόσεων από την άποψη της κυκλικής οικονομίας του ίδιου του ψηφιακού τομέα, από τα ευρυζωνικά δίκτυα έως τα κέντρα δεδομένων και τις συσκευές ΤΠΕ. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει κατά πόσον απαιτούνται μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας και αυστηρότερα μέτρα κατά την ανάπτυξη νέων δικτύων, καθώς και τα οφέλη της στήριξης συστημάτων επιστροφής ώστε οι καταναλωτές να έχουν κίνητρο να επιστρέφουν τις συσκευές που δεν θέλουν πια, όπως κινητά τηλέφωνα, ταμπλέτες και φορτιστές.

❖ **Φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες**

Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τα μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Θα εξετάσει το τομεακό πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας και τον τρόπο με τον οποίο θα καταστεί πλήρως συμβατό με τις πολιτικές για το κλίμα, την ενέργεια και την κυκλική οικονομία. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί επίσης με τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της πρόληψης των βιομηχανικών ατυχημάτων.

Για να εξασφαλιστεί ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια στρατηγική για τις χημικές ουσίες, με στόχο τη βιωσιμότητα. Η εν λόγω στρατηγική θα συμβάλει στην καλύτερη προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τις επικίνδυνες χημικές ουσίες και θα ενθαρρύνει την καινοτομία για την ανάπτυξη ασφαλών και βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων. Όλα τα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του βιομηχανικού κλάδου, θα πρέπει να συνεργαστούν ώστε να συνδυάσουν καλύτερη προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος και αυξημένη ανταγωνιστικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν με την απλούστευση και την ενίσχυση του νομικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιήσει καλύτερα τους οργανισμούς και τους επιστημονικούς φορείς της ΕΕ ώστε να μεταβεί προς μια διαδικασία «μίας ουσίας — μίας αξιολόγησης» και να επιτύχει μεγαλύτερη διαφάνεια κατά την ιεράρχηση των δράσεων για την αντιμετώπιση των χημικών ουσιών. Παράλληλα, το ρυθμιστικό πλαίσιο θα πρέπει να αντικατοπτρίζει άμεσα τα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τον κίνδυνο που εγκυμονούν οι ενδοκρινικοί διαταράκτες, οι επικίνδυνες χημικές ουσίες στα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών, οι συνδυαστικές επιπτώσεις των διαφόρων χημικών ουσιών και των πολύ ανθεκτικών χημικών ουσιών.

1.1.2 Στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης

Η στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης⁵ δημοσιεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Φεβρουάριο του 2020, στο πλαίσιο αυτής τονίζεται η ανάγκη της Ευρώπης να ηγηθεί της μετάβασης σε έναν υγιή πλανήτη και σε έναν νέο ψηφιακό κόσμο.

Η στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης θέτει το πλαίσιο για την ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης, στην οποία η βιομηχανία καλείται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο, τόσο μέσω της ενσωμάτωσης νέων ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγική της διαδικασία, όσο και στην προώθηση της έρευνας και καινοτομίας και της παραγωγής νέων καινοτόμων τεχνολογιών.

Η Επιτροπή επιθυμεί μια ευρωπαϊκή κοινωνία που θα τροφοδοτείται από ψηφιακές λύσεις που είναι βαθιά ριζωμένες στις κοινές αξίες των κρατών μελών, στο πλαίσιο αυτό οι πολίτες πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν προσωπικά, να επιλέγουν ελεύθερα και με ασφάλεια, να συμμετέχουν στην κοινωνία, ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο ή το επαγγελματικό υπόβαθρό τους. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται ένα πλαίσιο που θα τους επιτρέπει να αρχίζουν τη λειτουργία τους, να μεγαθύνονται, να συγκεντρώνουν και να χρησιμοποιούν δεδομένα, να καινοτομούν και να ανταγωνίζονται ή να συνεργάζονται με δίκαιους όρους. Η Ευρώπη, με τη σειρά της, πρέπει να έχει επιλογές και να συνεχίσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό με τον δικό της τρόπο.

Για την επόμενη πενταετία, η Επιτροπή θα εστιάσει σε τρεις βασικούς στόχους που θα διασφαλίσουν ότι οι ψηφιακές λύσεις θα βοηθήσουν την Ευρώπη να συνεχίσει τον δικό της δρόμο προς ένα ψηφιακό μετασχηματισμό που θα λειτουργεί προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.

❖ Τεχνολογία στην υπηρεσία των ανθρώπων

Ανάπτυξη, εγκατάσταση και υιοθέτηση τεχνολογίας που θα αλλάζει πραγματικά την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Μια ισχυρή και ανταγωνιστική οικονομία που θα κατέχει και θα διαμορφώνει την τεχνολογία με τρόπο που να σέβεται τις ευρωπαϊκές αξίες. Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται οι παρακάτω δράσεις:

- Δημιουργία και εξάπλωση κοινών ψηφιακών ικανοτήτων αιχμής στους τομείς της τεχνητής νοημοσύνης, της διαδικτυακής υπολογιστικής, της υπερυπολογιστικής και της κβαντικής υπολογιστικής, της κβαντικής επικοινωνίας και της τεχνολογίας αλυσίδας συστοιχιών. Ευρωπαϊκές στρατηγικές σχετικά με την κβαντική υπολογιστική και την αλυσίδα συστοιχιών (2ο τρίμηνο 2020), καθώς και αναθεωρημένος κανονισμός για την EuroHPC⁶ σχετικά με την υπερυπολογιστική.
- Επιτάχυνση των επενδύσεων στη συνδεσιμότητα Gigabit της Ευρώπης, μέσω αναθέρωσης της οδηγίας για τη μείωση του κόστους των ευρυζωνικών υπηρεσιών⁷, επικαιροποιημένου σχεδίου δράσης για τα δίκτυα 5G και 6G, νέου προγράμματος πολιτικής για το ραδιοφάσμα (2021). Θα αναπτυχθούν διάδρομοι 5G για τη συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρομικών διαδρόμων (2021-2030) (2021-2023).

⁵ στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0067&from=en>

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2018.

⁷ Οδηγία 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014.

- Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας κοινής μονάδας για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, επανεξέταση της οδηγίας για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (οδηγία NIS)⁸ και ώθηση στην ενιαία αγορά για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

❖ Μια δίκαιη και ανταγωνιστική οικονομία

Μια ενιαία αγορά που θα λειτουργεί απρόσκοπτα, όπου επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και σε οποιονδήποτε τομέα θα μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις και θα μπορούν να αναπτύξουν, να εμπορεύονται και να χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες σε κλίμακα που να ενισχύει την παραγωγικότητα και την παγκόσμια ανταγωνιστικότητά τους, ενώ οι καταναλωτές θα μπορούν να είναι βέβαιοι ότι τηρούνται τα δικαιώματά τους. Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται οι παρακάτω δράσεις:

- Ευρωπαϊκή στρατηγική δεδομένων⁹ για την ανάδειξη της Ευρώπης σε παγκόσμια ηγέτιδα δύναμη στην ευέλικτη στην αξιοποίηση δεδομένων οικονομία (Φεβρουάριος 2020), με την οποία ανακοινώνεται ένα νομοθετικό πλαίσιο για τη διακυβέρνηση δεδομένων (4ο τρίμηνο 2020) και μια πιθανή νομοθετική πράξη για τα δεδομένα (2021).
- Πρόταση δέσμης μέτρων για τη βιομηχανική στρατηγική, με την οποία θα προτείνεται μια σειρά δράσεων για τη διευκόλυνση του μετασχηματισμού σε καθαρές, κυκλικές, ψηφιακές και παγκοσμίως ανταγωνιστικές βιομηχανίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ, και ενίσχυση των κανόνων της ενιαίας αγοράς.

❖ Μια ανοικτή, δημοκρατική και βιώσιμη κοινωνία

Ένα αξιόπιστο περιβάλλον, εντός του οποίου οι πολίτες θα έχουν το δικαίωμα να καθορίζουν τον τρόπο που ενεργούν και αλληλεπιδρούν, καθώς και τα δεδομένα που παρέχουν τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου. Μια ευρωπαϊκή αντίληψη του ψηφιακού μετασχηματισμού η οποία θα ενισχύει τις δημοκρατικές μας αξίες, θα σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματά μας και θα συμβάλλει σε μια βιώσιμη, κλιματικά ουδέτερη και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων οικονομία. Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται οι παρακάτω δράσεις:

- Πρωτοβουλία κυκλικών ηλεκτρονικών, με κινητοποίηση υφιστάμενων και νέων μηχανισμών σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής για βιώσιμα προϊόντα του προσεχούς σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι συσκευές σχεδιάζονται με στόχο την ανθεκτικότητα, τη συντήρηση, την αποσυναρμολόγηση, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση, συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος επισκευής ή αναβάθμισης για παράταση του κύκλου ζωής των ηλεκτρονικών συσκευών και αποφυγή της πρόωρης αχρήστευσης (2021).
- Πρωτοβουλίες για την επίτευξη κλιματικά ουδέτερων και βιώσιμων κέντρων δεδομένων υψηλής ενεργειακής απόδοσης, το αργότερο έως το 2030, καθώς και μέτρα διαφάνειας για τους τηλεπικοινωνιακούς φορείς σχετικά με το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016.

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_el

1.1.3 Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις ΜμΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες τους και φιλοδοξώντας να βοηθήσει τις επιχειρήσεις όχι μόνο να αναπτυχθούν και να επεκταθούν, αλλά και να είναι ανταγωνιστικές, ανθεκτικές και βιώσιμες, εκπόνησε το Μάρτιο του 2020, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ¹⁰.

Οι ΜμΕ αντιπροσωπεύουν πάνω από το 99% όλων των ευρωπαϊκών εταιρειών στο κλάδο της βιομηχανίας¹¹, κάτι το οποίο αναδεικνύει τη σημασία ενσωμάτωσης των βασικών αρχών της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τις ΜμΕ στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία.

Οι ΜμΕ παρουσιάζουν μεγάλη πολυμορφία όσον αφορά τα επιχειρηματικά μοντέλα, το μέγεθος, την ηλικία και το προφίλ των επιχειρηματιών, και αξιοποιούν ευρύ φάσμα δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Κυμαίνονται από ελεύθερα επαγγέλματα και πολύ μικρές επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών μέχρι μεσαίες βιομηχανικές επιχειρήσεις, και από παραδοσιακές βιοτεχνίες μέχρι νεοφυείς επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ, αποτελεί μια φιλόδοξη, ολοκληρωμένη και διατομεακή προσέγγιση, η οποία βασίζεται σε οριζόντια μέτρα προς όφελος όλων των ειδών των ΜμΕ, καθώς και δράσεις που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες ανάγκες.

Η στρατηγική προτείνει δράσεις που διαρθρώνονται γύρω από τους εξής τρεις πυλώνες:

❖ *Ανάπτυξη ικανοτήτων και στήριξη για τη μετάβαση στη βιωσιμότητα και την ψηφιοποίηση*

Η ψηφιακή οικονομία, για να είναι κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ευέλικτη, απαιτεί την πλήρη κινητοποίηση των ΜμΕ. Αυτή η μετάβαση σε μια οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά πιο βιώσιμη Ευρώπη πρέπει να συμβαδίζει με τη μετάβαση στην ψηφιοποίηση. Για τον σκοπό αυτό, η κατάρτιση ειδικά προσαρμοσμένων μέτρων αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού τμήματος της οικονομίας αποτελούμενου από ΜμΕ, καθώς και για την παροχή ευκαιριών ανάπτυξης στις ΜμΕ που επιθυμούν να επεκταθούν. Απαιτούνται επενδύσεις σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για τις επιχειρήσεις και την καινοτομία προς όφελος των ΜμΕ.

❖ *Μείωση του κανονιστικού φόρτου και βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά*

Η συμμόρφωση με κανονισμούς, πρότυπα, ετικέτες και διοικητικές διατυπώσεις επηρεάζει τις ΜμΕ περισσότερο από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις λόγω των περιορισμένων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων τους. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή στοχεύει στη μείωση της επιβάρυνσης των ΜμΕ και στην ενίσχυση της φωνής τους σε όλο το εύρος του κύκλου βελτίωσης της νομοθεσίας. Η Επιτροπή ελέγχει συστηματικά την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ, έχοντας ως στόχο να μειώσει τις επιβαρύνσεις και να απλουστεύσει τη νομοθεσία.

❖ *Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση*

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση είναι εξαιρετικά σημαντική για τις ΜΜΕ προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τις επενδυτικές ανάγκες τους για την πραγματοποίηση της μετάβασης. Ωστόσο,

¹⁰ European Commission, 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-sme-strategy-march-2020_en.pdf

¹¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20200514-1>

σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης, οι μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες χρηματοδότησης απ' ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση των νέων επιχειρηματιών και των νεοφυών επιχειρήσεων, αυτό μπορεί να οφείλεται σε πολλούς λόγους: π.χ. δεν έχουν αποδεδειγμένο ιστορικό οικονομικών επιδόσεων, δεν διαθέτουν εξασφαλίσεις ή οι επενδυτές δεν έχουν στη διάθεσή τους πληροφορίες για να αξιολογήσουν τον πιστωτικό κίνδυνο που ενέχουν ή την αξία των άυλων περιουσιακών τους στοιχείων. Η βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση απαιτεί προσέγγιση που να συνδυάζει ευνοϊκό κανονιστικό περιβάλλον, επαρκή και ευθυγραμμισμένη ενωσιακή και εθνική χρηματοδότηση, καθώς και πρόσβαση σε δίκτυα επιχειρήσεων και επενδυτών.

Το βασικό ζητούμενο των παραπάνω δράσεων είναι να απελευθερωθεί το δυναμικό των ευρωπαϊκών ΜμΕ κάθε είδους, ώστε να μπορέσουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διττή μετάβαση. Η στρατηγική στοχεύει στη σημαντική αύξηση του αριθμού των ΜμΕ που εφαρμόζουν πράσινες και κυκλικές επιχειρηματικές πρακτικές, καθώς και του αριθμού των ΜμΕ που χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες. Απώτερος στόχος είναι να καταστεί η Ευρώπη το πλέον ελκυστικό μέρος για τη δημιουργία μιας μικρής επιχείρησης και τη μετέπειτα ανάπτυξη και επέκτασή της στην ενιαία αγορά.

1.1.4 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία

Λαμβάνοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, τη Στρατηγική για την διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ, με πρωταρχικούς στόχους την προώθηση της διττής μετάβασης της Ευρώπης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και του πρωταγωνιστικού ρόλου της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο, το Μάρτιο του 2020 η ΕΕ δημοσίευσε τη νέα Βιομηχανική Στρατηγική¹² για την Ευρώπη, παρουσιάζοντας μια νέα στάση ως προς τη βιομηχανία.

Η Ευρώπη βρίσκεται σε μια φάση σημαντικών αλλαγών, καθώς ξεκινά τη μετάβασή της προς την κλιματική ουδετερότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο και ολοένα πιο απρόβλεπτο περιβάλλον. Ο κλάδος της βιομηχανίας βρίσκεται στο επίκεντρο αυτής της διττής μετάβασης, καθώς είναι ο τομέας ο οποίος αναμένεται να επηρεαστεί πιο έντονα από τις αλλαγές αυτές, ενώ παράλληλα καλείται να ηγηθεί στην προσπάθεια μετασχηματισμού και να δώσει ώθηση στην ανταγωνιστικότητά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η βιομηχανία δεν αρκεί απλώς να προσαρμοστεί σε αυτή τη διττή μετάβαση, πρέπει να καταστεί επιταχυντής και καταλύτης αλλαγής και καινοτομίας.

Η βιομηχανία αποτελεί κλάδο με καταλυτική συνεισφορά στην ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς αντιπροσωπεύει πάνω από το 20% της οικονομίας της ΕΕ και απασχολεί περίπου 35 εκατομμύρια εργαζομένους, ενώ πολλά περισσότερα εκατομμύρια θέσεων εργασίας συνδέονται έμμεσα με τις δραστηριότητες του κλάδου. Τα βιομηχανικά προϊόντα συμβάλουν καθοριστικά στις εξαγωγές, αντιπροσωπεύοντας το 80% των εξαγωγών αγαθών της ΕΕ. Συνολικά ο κλάδος της βιομηχανίας διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EL>

και καθιστά την ΕΕ κορυφαίο πάροχο αγαθών και του κορυφαίο προορισμό άμεσων ξένων επενδύσεων παγκοσμίως.

Η νέα βιομηχανική στρατηγική διακρίνεται από επιχειρηματικό πνεύμα και επιχειρηματική δράση. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να σχεδιάσει και να δημιουργήσει από κοινού λύσεις με την ίδια τη βιομηχανία, καθώς και με τους κοινωνικούς εταίρους και όλα τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτό θα υποστηριχθεί με νέα εστίαση στα **βιομηχανικά οικοσυστήματα**, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες που υπεισέρχονται σε μια αλυσίδα αξίας. Η νέα βιομηχανική στρατηγική δείχνει την κατεύθυνση της πορείας και τη διαδρομή που θα ακολουθήσει η Ευρώπη για να υλοποιήσει τη διττή μετάβαση, καθορίζοντας το όραμα και τις θεμελιώδεις αρχές της.

Οι βασικές κατευθύνσεις της νέας βιομηχανικής στρατηγικής είναι οι εξής:

❖ **Μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία**

Η νέα και διαρκώς μεταβαλλόμενη γεωπολιτική πραγματικότητα έχει σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία της Ευρώπης. Ο παγκόσμιος ανταγωνισμός, ο προστατευτισμός, οι στρεβλώσεις της αγοράς, οι εντάσεις στο εμπόριο και οι προκλήσεις για την ΕΕ αυξάνονται ολοένα και περισσότερο. Εμφανίζονται νέες αναδυόμενες και ανταγωνιστικές αγορές, ενώ περισσότεροι εγκατεστημένοι εταίροι επιλέγουν νέα πορεία. Σε συνδυασμό με μια περίοδο παγκόσμιας οικονομικής αβεβαιότητας που διαγράφεται στον ορίζοντα, οι τάσεις αυτές θέτουν νέες προκλήσεις για τη βιομηχανία της Ευρώπης, καθώς αυτή δρομολογεί τη διττή οικολογική και ψηφιακή μετάβασή της.

Ενόψει αυτών των αντίξων συνθηκών, η απάντηση της Ευρώπης δεν θα βασίζεται στην επιβολή περισσότερων φραγμών, την προστασία των μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων ή την απομίμηση των προστατευτικών ή στρεβλωτικών πολιτικών άλλων. Αντίθετα, η ανταγωνιστικότητα απαιτεί ανταγωνισμό — τόσο στο εσωτερικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Χρειάζεται να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες ώστε οι επιχειρηματίες να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους να ευδοκίμουν και να αναπτύσσονται.

Ταυτόχρονα, η ΕΕ χρειάζεται να είναι σε θέση να ισχυροποιήσει τα στρατηγικά της συμφέροντα στο εξωτερικό μέσω οικονομικής επέκτασης και διπλωματίας. Η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει τον αντίκτυπο, το μέγεθος και την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς της ώστε να θεσπίσει παγκόσμια πρότυπα, ενισχύοντας τη στρατηγική της αυτονομία και τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα.

Η Ευρώπη θα εξακολουθήσει επίσης να βασίζεται στο ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο με εταίρους από όλο τον κόσμο. Το βασιζόμενο σε κανόνες πολυμερές εμπορικό σύστημα και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση ανοικτών αγορών και ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες για τη διατήρηση, την επικαιροποίηση και την αναβάθμιση του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος, ώστε να ανταποκριθεί στις σημερινές προκλήσεις και στην αυριανή πραγματικότητα.

❖ **Μια βιομηχανία που προετοιμάζει το έδαφος για την κλιματική ουδετερότητα**

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι η νέα στρατηγική της Ευρώπης για την ανάπτυξη, στον πυρήνα της βρίσκεται ο στόχος να καταστεί η Ευρώπη η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο έως το 2050.

Η βιομηχανία οφείλει να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο σε αυτό που αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση και ευκαιρία της εποχής. Όλες οι αξιακές αλυσίδες της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργοβόρων τομέων, θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο. Θα πρέπει να εργαστούν για τη μείωση του δικού τους αποτυπώματος άνθρακα, αλλά και για την επιτάχυνση της μετάβασης με την παροχή οικονομικά προσιτών, καθαρών τεχνολογικών λύσεων και με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων.

Για να γίνει ανταγωνιστικότερη καθώς θα καθίσταται πιο πράσινη και πιο κυκλική, η βιομηχανία θα χρειαστεί ασφαλή εφοδιασμό καθαρής και οικονομικά προσιτής ενέργειας και πρώτων υλών. Η επιτάχυνση των επενδύσεων στην έρευνα, την καινοτομία, την ανάπτυξη και τις σύγχρονες υποδομές θα συμβάλει στην ανάπτυξη νέων παραγωγικών διαδικασιών και στη δημιουργία θέσεων εργασίας κατά τη διάρκεια της μετάβασης στην πράσινη οικονομία.

Με γνώμονα το επιχειρηματικό πνεύμα αυτής της στρατηγικής, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες, η βιομηχανία και όλες οι ομάδες ενδιαφέροντος θα πρέπει να συνεργαστούν για τη δημιουργία πρωτοπόρων αγορών στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών και πράσινων προϊόντων, καθώς και τη διασφάλιση της πρωτοπορίας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι κανονιστικές πολιτικές, οι δημόσιες συμβάσεις, ο θεμιτός ανταγωνισμός και η πλήρης συμμετοχή των ΜμΕ θα είναι ουσιαστικές σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου.

❖ Μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό μέλλον της Ευρώπης

Οι ψηφιακές τεχνολογίες αλλάζουν το πρόσωπο της βιομηχανίας και τον τρόπο με τον οποίο ασκούνται οι επιχειρηματικές δραστηριότητες. Δημιουργούν νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπουν στον κλάδο να είναι πιο παραγωγικός, προσφέρουν εργαζομένους με νέες δεξιότητες και στηρίζουν την απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές. Ο ψηφιακός τομέας θα συμβάλει επίσης στην προώθηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, τόσο ως πηγή λύσεων με καθαρές τεχνολογίες όσο και με τη μείωση του δικού του αποτυπώματος άνθρακα.

Με τη Στρατηγική της για τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, η Επιτροπή παρουσίασε το όραμά της για τον τρόπο με τον οποίο η Ευρώπη μπορεί να διατηρήσει την τεχνολογική και ψηφιακή της κυριαρχική θέση και να καταστεί παγκόσμια ψηφιακή ηγέτιδα δύναμη. Αναγνωρίζοντας ότι η δυνατότητα κλιμάκωσης είναι κεφαλαιώδους σημασίας σε μια ψηφιοποιημένη οικονομία, η ενίσχυση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς θα στηρίξει τη μετάβαση της Ευρώπης.

Η Ευρώπη πρέπει επίσης να επιταχύνει τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη της τεχνολογίας, σε τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, τα δίκτυα πέμπτης γενιάς (5G), η ανάλυση δεδομένων και μεταδεδομένων. Όπως αναφέρεται στην πρόσφατη Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα της Επιτροπής, η Ευρώπη χρειάζεται ένα πλαίσιο που θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να δημιουργούν, να συγκεντρώνουν και να χρησιμοποιούν δεδομένα για τη βελτίωση των προϊόντων και για να είναι ανταγωνιστικές σε διεθνές επίπεδο κατά τρόπο που να προασπίζει τις αξίες της και σέβεται τα δικαιώματα και την ιδιωτικότητα όλων.

Η ΕΕ πρέπει επίσης να ενισχύσει τη βιομηχανική της ικανότητα σε καίριας σημασίας ψηφιακές υποδομές. Η επιτυχής εξάπλωση του εξαιρετικά ασφαλούς και προηγμένου δικτύου 5G θα αποτελέσει σημαντικό καταλύτη για τις μελλοντικές ψηφιακές υπηρεσίες και θα αποτελέσει τον πυρήνα για την αξιοποίηση δεδομένων και στη βιομηχανική παραγωγή.

Με γνώμονα το επιχειρηματικό πνεύμα της βιομηχανικής στρατηγικής, η Ευρώπη πρέπει να συνενώσει τις δυνάμεις της ώστε να επιτύχει συλλογικά όσα δεν μπορεί να επιτύχει καμία χώρα κατά μόνας. Πρόσφατα σχετικά παραδείγματα κατέδειξαν το δυναμικό και την αξία αυτής της προσέγγισης. Η Ευρώπη διαθέτει αυτή τη στιγμή έναν από τους τρεις κορυφαίους ταχύτερους υπερυπολογιστές στον κόσμο και έχει αντιστρέψει την καθοδική της τάση στην μικροηλεκτρονική.

Η Ευρώπη διαθέτει ό,τι χρειάζεται για να πρωτοστατήσει σε αυτόν τον νέο τεχνολογικό αγώνα δρόμου. Πρέπει να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματά της, συμπεριλαμβανομένων της εύρωστης βιομηχανικής της βάσης, της υψηλής ποιότητας της έρευνάς της, των εξειδικευμένων εργαζομένων, του δραστήριου οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων, των ώριμων υποδομών και της ηγετικής της θέσης στη χρήση βιομηχανικών δεδομένων.

1.1.4.1 Προτεινόμενες ομάδες μέτρων και δράσεων

Στο πλαίσιο των παραπάνω στρατηγικών κατευθύνσεων η ΕΕ προωθεί σειρά μέτρων και δράσεων, που κατηγοριοποιούνται σε ευρύτερες ομάδες.

❖ *Ενίσχυση μια βαθύτερης και πιο ψηφιακής ενιαίας αγοράς*

Η ενιαία αγορά αποτελεί την κινητήρια δύναμη της ανταγωνιστικότητας και διευκολύνει την ένταξη των επιχειρήσεων κάθε μεγέθους στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Η ΕΕ επιχειρεί να ενισχύσει το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, ώστε να εξαιρεθούν τα εμπόδια και οι φραγμοί που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά την πώληση αγαθών ή κατά την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών.

Επιπλέον, η ενιαία αγορά εξαρτάται από εύρωστα, εύρυθμα και λειτουργικά **συστήματα τυποποίησης και πιστοποίησης**. Τα εν λόγω συστήματα συμβάλλουν στην αύξηση του μεγέθους των αγορών και στην παροχή ασφάλειας δικαίου. Η ανάπτυξη νέων προτύπων και τεχνικών κανονισμών, σε συνδυασμό με την αύξηση της συμμετοχής της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας.

Η ΕΕ χρειάζεται επίσης να εξασφαλίσει ότι η πολιτική της για τη **διανοητική ιδιοκτησία** συμβάλλει στην υποστήριξη και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής τεχνολογικής κυριαρχικής θέσης και στην προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο. Η διανοητική ιδιοκτησία συμβάλλει στον καθορισμό της αγοραίας αξίας και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Πρόκειται για άυλα στοιχεία ενεργητικού, όπως εμπορικά σήματα, σχέδια, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δεδομένα, τεχνογνωσία και αλγόριθμους. Οι έξυπνες πολιτικές διανοητικής ιδιοκτησίας είναι απαραίτητες για να βοηθήσουν όλες τις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να προστατεύσουν και αναπτύξουν όσα τις καθιστούν μοναδικές και ανταγωνιστικές.

❖ *Στήριξη της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της κλιματικής ουδετερότητας*

Καθώς η Ευρώπη βρίσκεται στο στάδιο της μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα, ορισμένοι τομείς θα πρέπει να προβούν σε μεγαλύτερη και πιο μετασχηματιστική αλλαγή σε σχέση με πολλούς άλλους. Οι ενεργοβόρες βιομηχανίες είναι απαραίτητες για την οικονομία της Ευρώπης και σε αυτές βασίζονται άλλοι τομείς. Ο εκσυγχρονισμός και η απαλλαγή των ενεργοβόρων βιομηχανιών από τις ανθρακούχες εκπομπές πρέπει, επομένως, να αποτελέσει ύψιστη προτεραιότητα.

Καθώς η μετάβαση αρχίζει να επιταχύνεται, η Ευρώπη πρέπει να διασφαλίσει ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε ο **Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης** ο οποίος κινητοποιεί 100 δισ. € για την εξασφάλιση τη δίκαιη μετάβαση των περιφερειών υψηλής έντασης άνθρακα, καθώς θα συνεχίσουν να μετασχηματίζουν τις βιομηχανίες και τις οικονομίες τους.

Η μείωση των εκπομπών στη βιομηχανία θα εξαρτηθεί από την αρχή της «προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση» και την ασφαλή και επαρκή προμήθεια ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε ανταγωνιστικές τιμές. Αυτό θα απαιτήσει σχεδιασμό και επενδύσεις σε τεχνολογίες, δυναμικό ηλεκτροπαραγωγής και υποδομές χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η Ευρώπη θα χρειαστεί μία νέα στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά τις βιομηχανίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η υπεράκτια ενέργεια, και την αλυσίδα εφοδιασμού που τις στηρίζει. Κάτι το οποίο θα συμβάλει επίσης στην κάλυψη της σημαντικής αύξησης της ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτεί η διττή μετάβαση.

❖ *Δημιουργία μιας πιο κυκλικής οικονομίας*

Σύμφωνα με τη νέα αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης, η ευρωπαϊκή βιομηχανία πρέπει να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην οικολογική μετάβαση. Αυτό σημαίνει μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και του αποτυπώματος υλικού, και ενσωμάτωση της κυκλικότητας σε ολόκληρη την οικονομία.

Για να γίνει αυτό, πρέπει να αλλάξει το κλασικό μοντέλο λήψης πόρων χρησιμοποίησης και εν συνεχεία απόρριψης τους. Είναι ανάγκη να αλλάξει ριζικά ο τρόπος σχεδιασμού, παραγωγής, χρήσης και απόρριψης των πόρων με την παροχή κινήτρων στη βιομηχανία.

Αυτή η πιο κυκλική προσέγγιση θα εξασφαλίσει μια καθαρότερη και ανταγωνιστικότερη βιομηχανία με τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την άμβλυνση του ανταγωνισμού για σπάνιους πόρους και τη μείωση του κόστους παραγωγής.

❖ *Ενίσχυση βιομηχανικής καινοτομίας*

Ο παγκόσμιος αγώνας δρόμου για τη διττή μετάβαση βασίζεται ολοένα και περισσότερο στις επιστήμες αιχμής και στην άρτια γνώση των προηγμένων τεχνολογιών. Προκειμένου, η Ευρώπη να βρίσκεται στην πρωτοπορία της διττής μετάβασης, η βιομηχανική στρατηγική πρέπει να έχει ως πυλώνα της τη βιομηχανική καινοτομία. Αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται σε όλους τους τομείς και η καινοτομία θα πρέπει να ενσωματωθεί στη χάραξη της πολιτικής. Στο πλαίσιο των εργασιών για βελτίωση της νομοθεσίας και των στρατηγικών προοπτικών, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές και το νομικό πλαίσιο είναι πιο ευνοϊκές για την καινοτομία.

Η ενιαία αγορά πρέπει επίσης να διαδραματίσει το ρόλο της μέσω της παροχής κινήτρων για καινοτομία ώστε να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι οικονομίες κλίμακας, η ταχύτητα και το πεδίο εφαρμογής.

Επιπλέον, θα πρέπει να ενθαρρύνονται η καινοτομία και ο πειραματισμός τοπικού χαρακτήρα. Αυτό θα επιτρέψει στις περιφέρειες να αναπτύσσουν και να δοκιμάζουν νέες λύσεις με τις ΜμΕ και τους καταναλωτές, αξιοποιώντας τα τοπικά χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα και την εξειδίκευσή τους. Οι νέες τεχνολογίες και οι λύσεις θα μπορούσαν να δοκιμαστούν υπό πραγματικές συνθήκες από τους

αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής και τις ρυθμιστικές αρχές, ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων.

❖ *Απόκτηση δεξιοτήτων και επανειδίκευση*

Μια ανταγωνιστική βιομηχανία εξαρτάται από την πρόσληψη και τη διατήρηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Καθώς η διττή μετάβαση επιταχύνεται, η Ευρώπη θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση ακολουθούν τον ρυθμό. Η καθιέρωση στην πράξη της διά βίου μάθησης για όλους θα αποκτήσει ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Τα ανωτέρω αντικατοπτρίζουν τη σημασία των δεξιοτήτων για τη διττή μετάβαση και τις ευκαιρίες που αυτές μπορούν να δημιουργήσουν για τους πολίτες. Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών αναμένεται να δημιουργήσει περισσότερες από 1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας έως το 2030, ενώ υπάρχουν ήδη 1 εκατομμύριο κενές θέσεις εργασίας στην Ευρώπη για ειδικούς στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας.

Για τους εργαζόμενους στη βιομηχανία, η ψηφιοποίηση, η αυτοματοποίηση και η πρόοδος στην τεχνητή νοημοσύνη θα απαιτήσουν μια άνευ προηγουμένου στροφή όσον αφορά το σύνολο των δεξιοτήτων τους. Η επανεκπαίδευση και η επανειδίκευση πρέπει να αποτελούν σημαντικό μέρος της οικονομίας. Η βελτίωση της προσέλκυσης δεξιοτήτων και ταλέντων από το εξωτερικό θα συμβάλει επίσης στην αντιμετώπιση των αναγκών της αγοράς εργασίας της ΕΕ.

❖ *Επενδύσεις και χρηματοδότηση της μετάβασης*

Σε μια περίοδο κατά την οποία τα δημόσια οικονομικά βρίσκονται υπό πίεση, η ΕΕ θα χρειαστεί νέους τρόπους κινητοποίησης ιδιωτικών επενδύσεων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η μόχλευση και ο συνδυασμός χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ με πόρους των κρατών μελών και άλλων θεσμικών εταίρων, καθώς και η προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών. Το InvestEU και το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα συμβάλουν στην αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων, όπου αυτό είναι αναγκαίο. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο.

Η κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων και δημόσιων χρηματοδοτικών πόρων είναι εξαιρετικά σημαντική όταν υπάρχουν αδυναμίες στην αγορά, ιδίως για την ευρείας κλίμακας ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών.

Ένα εργαλείο με αποδεδειγμένα καλές επιδόσεις στον εν λόγω τομέα είναι τα **σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ)**. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα ΣΕΚΕΕ για να συγκεντρώνουν χρηματοδοτικούς πόρους, να ενεργούν ταχύτατα και να συνδέουν τους σωστούς φορείς καθ' όλο το εύρος των κυριότερων αλυσίδων αξίας. Τα εν λόγω έργα δρουν ως καταλύτης επενδύσεων και επιτρέπουν στα κράτη μέλη να χρηματοδοτούν έργα καινοτομίας μεγάλης κλίμακας σε διασυνοριακό επίπεδο σε περίπτωση αδυναμιών της αγοράς. Με βάση την εμπειρία από πρόσφατα ΣΕΚΕΕ, η Επιτροπή θα διερευνήσει τρόπους συνδυασμού των εθνικών και ενωσιακών μέσων για τη μόχλευση επενδύσεων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, με πλήρη σεβασμό των σχετικών κανόνων του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κανόνων ανταγωνισμού.

1.1.4.2 Επικαιροποιημένη Βιομηχανική Στρατηγική

Η κρίση της πανδημίας COVID-19 έπληξε σοβαρά την παγκόσμια οικονομία, συρρικνώνοντας την οικονομία της ΕΕ¹³ κατά 6,1% και αυξάνοντας σημαντικά την ανεργία. Η κρίση της πανδημίας, αν και επηρέασε σε διαφορετικό βαθμό τόσο τα οικοσυστήματα όσο και τις επιχειρήσεις, ανέδειξε τα εξής βασικά προβλήματα:

- Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων, αγαθών και υπηρεσιών στα σύνορα,
- Μειωμένη διαθεσιμότητα βασικών προϊόντων εξαιτίας της διάρρηξης των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού,
- Διαταραχή της ζήτησης.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, η Επιτροπή προχώρησε, **το Μάιο του 2021, στην επικαιροποίηση** της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής¹⁴ για τη βιομηχανία. Η επικαιροποίηση δεν αλλάζει καμία από τις βασικές κατευθύνσεις όπως περιγράφηκαν παραπάνω, αντίθετα προτείνει νέα μέτρα, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της πανδημίας και να στηριχθεί η ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Ειδικότερα, επικεντρώνεται στα εξής:

❖ Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί την ενιαία αγορά ως το σημαντικότερο πλεονέκτημα της ΕΕ, καθώς παρέχει βεβαιότητα, διεξόδους και παγκόσμιο εφελκυστικό στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Ωστόσο, η πανδημία COVID-19 είχε επιπτώσεις στις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες επλήγησαν από το κλείσιμο των συνόρων, η εφοδιαστική αλυσίδα διαταράχθηκε και η προβλεψιμότητα ήταν συχνά ανέφικτη.

Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η Επιτροπή πρότεινε τα εξής:

- **Μηχανισμός έκτακτης ανάγκης για την ενιαία αγορά:** παροχή διαρθρωτικής λύσης με σκοπό να διασφαλιστούν η διαθεσιμότητα και η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο πιθανών μελλοντικών κρίσεων.
- **Εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς:** διερεύνηση του ενδεχόμενου εναρμόνισης των προτύπων για τις βασικές υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, καθώς και μεγαλύτερη ψηφιοποίηση της εμποτείας της αγοράς και άλλων στοχευμένων μέτρων για τις ΜμΕ.
- **Παρακολούθηση της ενιαίας αγοράς:** ετήσια ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στην ενιαία αγορά. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό η Επιτροπή ξεχωρίζει 14 στρατηγικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς.

¹³ Eurostat 2020,

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_GDP_custom_78848/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=7681260e-2f75-4cd7-a153-02fc89543f2c

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf

Γράφημα 2: 14 στρατηγικοί τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή: Επικαιροποιημένη Βιομηχανική Στρατηγική

❖ Ενίσχυση της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ

Η πανδημία προκάλεσε διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, με συνέπεια να διαπιστωθούν ελλείψεις κρίσιμων προϊόντων στην Ευρώπη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή προωθεί την περαιτέρω βελτίωση της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας σε βασικούς τομείς, κάτι που αποτελούσε ήδη στόχο της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ για το 2020.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής:

Διαφοροποιημένες διεθνείς εταιρικές σχέσεις: για να διασφαλιστεί ότι το εμπόριο και οι επενδύσεις εξακολουθούν να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην οικοδόμηση οικονομικής ανθεκτικότητας.

Βιομηχανικές συμμαχίες: Οι βιομηχανικές συμμαχίες μπορούν επίσης να αποτελέσουν κατάλληλο μέσο, για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που δεν θα αναπτύσσονταν διαφορετικά και μάλιστα σε τομείς όπου συμβάλλουν στην προσέλκυση επενδύσεων για την δημιουργία νέων επιχειρηματικών συμπράξεων και μοντέλων και δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας υψηλής αξίας. Οι συμμαχίες παρέχουν μια καταρχήν ευρεία και ανοικτή πλατφόρμα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή των νεοφυών επιχειρήσεων και των ΜμΕ.

Παρακολούθηση στρατηγικών εξαρτήσεων¹⁵: Σύμφωνα με μία πρώτη έκθεση στην οποία αναλύονται οι στρατηγικές εξαρτήσεις της ΕΕ, εντοπίζονται 137 προϊόντα σε ευαίσθητα οικοσυστήματα και 6 στρατηγικοί τομείς για τα οποία η ΕΕ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τρίτες χώρες (ιδίως από την Κίνα). Οι 6 στρατηγικοί τομείς στους οποίους η ΕΕ εμφανίζει μεγάλες εξαρτήσεις, είναι οι εξής:

- πρώτες ύλες

¹⁵ In-depth reviews of strategic areas for Europe's interests, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy/depth-reviews-strategic-areas-europes-interests_el

- μπαταρίες
- δραστικά φαρμακευτικά συστατικά
- υδρογόνο
- ημιαγωγοί
- τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους και παρυφών

❖ **Επιτάχυνση της διττής μετάβασης**

Η Βιομηχανική Στρατηγική του 2020 περιλάμβανε κατάλογο δράσεων για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης της βιομηχανίας της ΕΕ. Πολλές από αυτές τις δράσεις έχουν ήδη εγκριθεί ή δρομολογηθεί. Ωστόσο, η πανδημία επηρέασε σημαντικά την ταχύτητα και την κλίμακα αυτού του μετασχηματισμού.

Για να επιταχυνθεί η διττή μετάβαση, η Επιτροπή πρότεινε τα εξής:

- **Ολοκληρωμένα σχέδια μετάβασης:** Σχεδιασμός ολοκληρωμένων πλάνων μετάβασης από κοινού με τη βιομηχανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να προσδιορίζονται οι δράσεις που χρειάζονται προκειμένου να επιτευχθεί ο διττός μετασχηματισμός, παρέχοντας έτσι καλύτερη κατανόηση της κλίμακας, των οφελών και των προϋποθέσεων που απαιτούνται.
- **Κοινά έργα:** Για να στηριχθούν οι προσπάθειες ανάκαμψης και να αναπτυχθούν ψηφιακές και πράσινες ικανότητες, η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη σε κοινά έργα, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν οι επενδύσεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- **Ανάλυση του τομέα χάλυβα:** Για να εξασφαλιστεί καθαρή και ανταγωνιστική βιομηχανία χάλυβα, η Επιτροπή αναλύει τις προκλήσεις του συγκεκριμένου τομέα και προτείνει λύσεις για την αντιμετώπισή τους.
- **Συμπράξεις του προγράμματος «Horizon Europe»:** Συνένωση ιδιωτικών και δημόσιων κονδυλίων για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας σε διεργασίες και τεχνολογία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
- **Άφθονη, προσβάσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές:** Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να επιταχύνει τις επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα δίκτυα και για να άρει τα εμπόδια.

1.2 Εθνικές στρατηγικές και κατευθύνσεις

Κατά την εκπόνηση του Παρόντος Παραδοτέου και ιδίως για τον προσδιορισμό των Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ ενόψει του ΕΣΠΑ 2021-2027, των ομάδων δράσεων και των επί μέρους εξειδικευμένων δράσεων ανά ομάδα, προβήκαμε στην ανάλυση του ευρύτερου περιβάλλοντος της βιομηχανίας, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ειδικότερα, η οριοθέτηση δράσεων βιομηχανίας για τη νέα προγραμματική περίοδο συνεκτιμά τις επιμέρους εθνικές στρατηγικές που την επηρεάζουν όπως της κυκλικής οικονομίας, της έξυπνης εξειδίκευσης¹⁶ και του ψηφιακού μετασχηματισμού. Επίσης, αξιοποιεί πολιτικές σε θέματα καινοτομίας, δεξιοτήτων, ενέργειας και ενεργειακού κόστους, πολιτικής προϊόντων και εμποττείας της αγοράς – κατά το υπόδειγμα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής στρατηγικής- συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης του θεσμού των επιχειρηματικών πάρκων με την ριζική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και ελκυστικότητας αυτών.

Στο πλαίσιο του παρόντος έργου, μελετήσαμε τις διαθέσιμες εθνικές στρατηγικές αναφορικά με τα ανωτέρω θέματα και εξετάσαμε σε λεπτομέρεια τις πτυχές τους που σχετίζονται με τους βιομηχανικούς κλάδους στην Ελλάδα και την βιομηχανική πολιτική εν γένει.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια συνοπτική αποτύπωση των τριών βασικότερων Εθνικών Στρατηγικών και του τρόπου που αυτές επηρεάζουν τη χάραξη των Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ ενόψει του ΕΣΠΑ 2021-2027.

1.2.1. Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025

Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ) καταρτίστηκε από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τον Ιούνιο του 2021. Η ΒΨΜ αποτυπώνει τη στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας αλλά και το πλάνο υλοποίησης αυτής. Η ΒΨΜ παρουσιάζει τη στόχευση, τις κατευθυντήριες αρχές και τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις που εναρμονίζουν την εθνική δράση με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και με άλλες διεθνώς αναγνωρισμένες βέλτιστες πρακτικές, με στόχο να υλοποιηθούν με επιτυχία τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ελλάδας.

Η ΓΓΒ στο σχεδιασμό προγραμμάτων που αφορούν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας καλείται να λάβει σοβαρά υπόψη τις κατευθύνσεις της ΒΨΜ, οι οποίες αφορούν το **ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων**.

¹⁶ Στην περίπτωση της υπό διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027, αξιοποιήσαμε το διαθέσιμο υλικό και συγκεκριμένα την 1^η Έκθεση Βελτίωσης των Μηχανισμών και Διαδικασιών Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (20/5/2020).

Ειδικότερα, περιλαμβάνονται τα εξής:

❖ **Ενίσχυση συστημάτων και ψηφιακών υπηρεσιών σε σχέση με τον εξαγωγικό προσανατολισμό των επιχειρήσεων**

Κομβικής σημασίας είναι η ενίσχυση συστημάτων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών που μπορούν να ενισχύουν τον εξαγωγικό προσανατολισμό των επιχειρήσεων σε δύο επίπεδα.

Το πρώτο επίπεδο αφορά σε δράσεις που ολοκληρώνουν επιχειρησιακές διαδικασίες που απαιτούνται για την πραγματοποίηση εξαγωγών και εισαγωγών όπως το Single Window, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα μιας στάσης για την ηλεκτρονική διεκπεραίωση όλων των διαδικασιών εξαγωγών και εισαγωγών.

Το δεύτερο επίπεδο αφορά την αύξηση της αναγνωρισιμότητας και της εμπιστοσύνης στις πλατφόρμες και τους διαδικτυακούς τόπους του ελληνικού ψηφιακού επιχειρείν σε ό,τι αφορά διασυνοριακές συναλλαγές και υπηρεσίες καθώς και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για Ενιαία Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market) για την ενίσχυση της παροχής υπηρεσιών και την πώληση αγαθών με υποστήριξη ψηφιακών μέσων στην Ευρώπη. Η δημιουργία εμπιστοσύνης αποτελεί πρωταρχικό στόχο και θα πρέπει να οικοδομείται και να επαληθεύεται στους δικτυακούς τόπους και τις πλατφόρμες παροχής υπηρεσιών και πώλησης αγαθών των ελληνικών επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, μετά τη διαπίστωση της ΕΕ ότι το 2015 μόνο το 9% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παρείχαν υπηρεσίες ή πωλούσαν διασυνοριακά, σειρά από μέτρα προτάθηκαν, τα οποία αποτελούν και προτεραιότητες της Ελλάδας σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση της κατάστασης όπως: η μείωση του αδικαιολόγητου διασυνοριακού μεταφορικού κόστους, ο εκσυγχρονισμός των ψηφιακών συμβάσεων, η κατάργηση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού, η ρύθμιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, η απλούστευση των κανόνων ΦΠΑ, καθώς και τεχνικά μέτρα για την κυβερνοασφάλεια και την προστασία της ιδιωτικότητας, όπως και διαδικασίες για την ορθή, εύληπτη και φιλική ενημέρωση των συναλλασσόμενων θα πρέπει να παρέχονται, με στόχο τη διευκόλυνση διασυνοριακών συναλλαγών.

❖ **Διάδοση βέλτιστων πρακτικών για την ενίσχυση της διαδικτυακής παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων**

Η χαμηλή, σε ένταση και ποιότητα, διαδικτυακή παρουσία των επιχειρήσεων ορισμένων τομέων της Ελληνικής οικονομίας, δίνει χώρο στην κυριαρχική παρουσία και ανάπτυξη των ανταγωνιστικών διεθνών διαδικτυακών πλατφορμών για την προώθηση και την πώληση υπηρεσιών ή προϊόντων διασυνοριακά. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, είναι σκόπιμη η ανάπτυξη πρωτοβουλίας σε εθνικό επίπεδο με σκοπό τη διατύπωση βέλτιστων πρακτικών και τη διάδοσή τους σε επιχειρήσεις και παρόχους λύσεων ώστε να βελτιωθεί σημαντικά το επίπεδο διαδικτυακής παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων, η αύξηση της εμπιστοσύνης στον ελληνικό τομέα διαδικτύου, καθώς και η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ενιαία Ψηφιακή Αγορά.

❖ **Δημιουργία νέων οικοσυστημάτων και επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας**

Βαδίζοντας διεθνώς με επιταχυνόμενους ρυθμούς προς την 4η βιομηχανική επανάσταση, οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να αναζητούν πρόσβαση σε πολύτιμους πόρους για να υλοποιήσουν

επιχειρησιακά μοντέλα που θα τους εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται. Οι επιχειρηματικοί κολοσσοί έχουν ήδη το προβάδισμα σε ό,τι αφορά στην πρόσβαση σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης καθώς και σε τεχνολογίες και λύσεις που μπορούν να αντλήσουν από το διεθνές περιβάλλον δραστηριοποίησής τους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις βρίσκονται σε ιδιαίτερα προνομιακή θέση λόγω της άμεσης πρόσβασής τους σε προσωπικές συσκευές και εφαρμογές που χρησιμοποιούνται από εκατοντάδες χιλιάδες χρήστες παρέχοντας πολύτιμα δεδομένα που οδηγούν στην περαιτέρω ενδυνάμωσή τους.

Στον αντίποδα αυτού του ασφυκτικού περιβάλλοντος βρίσκεται η ανάπτυξη συμμαχιών και συμπράξεων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των επιχειρήσεων με την ακαδημαϊκή και την ερευνητική κοινότητα καθώς και με δημόσιους φορείς. Σχετικές δράσεις έχουν ήδη ενθαρρυνθεί μέσω των προγραμμάτων Horizon 2020 και επιπρόσθετα προβλέπεται να εξειδικεύονται σε συντονισμό με τους Ψηφιακούς Κόμβους Καινοτομίας (Digital Innovation Hubs). Η εθνική πολιτική σχεδιάζεται και υλοποιείται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, καθώς και το Υπουργείο Εργασίας, κυρίως για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων.

Παράλληλα, οι ελληνικές επιχειρήσεις που δημιουργούν καινοτόμα προϊόντα θα υποστηριχθούν με την παροχή τεχνογνωσίας στο πλαίσιο της Βιομηχανία 4.0 (Industry 4.0) που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την αυτοματοποίηση και την ανταλλαγή δεδομένων στις τεχνολογίες παραγωγής, καθώς και τη δημιουργία οικοσυστημάτων όπως εξειδικευμένα τεχνολογικά πάρκα / θερμοκοιτίδες και εργαλεία χρηματοοικονομικής μηχανικής. Οι παραπάνω δράσεις θα αποτελέσουν μοχλό ανάπτυξης ενός νέου υποκλάδου καινοτόμων επιχειρήσεων αλλά και να συμβάλλουν σε ένα ταχύτερο ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜμΕ, που υπολείπονται σε ενέργειες ψηφιοποίησης πέραν των κλασικών διαδικτυακών δραστηριοτήτων.

❖ **Αξιοποίηση των δεδομένων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επιχειρηματικών μοντέλων και αγορών**

Στο σύγχρονο ανταγωνιστικό επιχειρησιακό περιβάλλον, τα δεδομένα καθίστανται ως πολύτιμος πόρος για την απόκτηση του οποίου θα ανταγωνίζονται όλοι, καθώς αποτελούν έναν βασικό παραγωγικό συντελεστή, αποτελούν το νέο ψηφιακό κεφάλαιο. Σύμφωνα με την οδηγία για τα ανοιχτά δεδομένα (Open data Directive) τα γεωχωρικά δεδομένα, δηλαδή αυτά που αφορούν σε παρατηρήσεις της γης και του περιβάλλοντος, τα μετεωρολογικά δεδομένα, τα δεδομένα που αφορούν σε εταιρείες και ιδιοκτήτες καθώς και δεδομένα μεταφορών υπογραμμίζονται για τη σημασία τους στην ανάπτυξη των υπηρεσιών.

Σε επίπεδο ευρωπαϊκής νομοθεσίας έχει δημοσιευθεί η ανακοίνωση για τη δημιουργία «κοινού χώρου δεδομένων στην ΕΕ», που θα παρέχει την ευκαιρία να αναπτυχθούν νέα προϊόντα και υπηρεσίες που θα βασίζονται σε δεδομένα. Τα μέτρα που προτείνονται παράλληλα με την ανακοίνωση περιλαμβάνουν την πρόταση για επανεξέταση της οδηγίας για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, την επικαιροποίηση της σύστασης για την πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες και τη διαφύλαξή τους, και τις κατευθύνσεις σχετικά με την κοινή χρήση των δεδομένων του ιδιωτικού τομέα.

Οι ανωτέρω προτάσεις βασίζονται στην αρχή της κοινής χρήσης των δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων καθώς και μεταξύ επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα. Στο πνεύμα της ανακοίνωσης

αυτής, δεδομένα που προέρχονται από συστήματα αισθητήρων από έξυπνες πόλεις και έξυπνα κτίρια, συστήματα συγκοινωνιών και δημόσιων μεταφορών, παραχωρησιούχους λειτουργίας οδικού δικτύου, δεδομένων από αισθητήρες και μετρητές παροχών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, όπως επίσης και δεδομένων ερευνητικών εργασιών που θα παρέχονται σε μηχαναγνώσιμη μορφή μέσω προτυποποιημένων προγραμματιστικών διεπαφών, τροφοδοτώντας την ευρηματικότητα και τη δημιουργικότητα των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και προϊόντων.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω προβλέπονται δύο παράλληλες δράσεις:

- Η νομοθέτηση σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και ανακοινώσεις στο πλαίσιο του «Κοινού χώρου δεδομένων στην ΕΕ».
- Η υλοποίηση δράσεων σε όλους τους τομείς άσκησης πολιτικής (αγροτικής ανάπτυξης, υγείας, μεταφορών, ενέργειας, περιβάλλοντος κ.ά.) για την παραγωγή δεδομένων από αισθητήρες και συστήματα τα οποία θα είναι είτε ανοιχτά είτε θα παρέχονται προς τις επιχειρήσεις με τρόπο ισότιμο και προσιτό.

Μέσω των ανωτέρω πρωτοβουλιών προβλέπεται η ουσιαστική ενίσχυση των επιχειρήσεων και ειδικότερα των νεοφυών επιχειρήσεων (start-ups) καινοτομίας, καθιστώντας βιώσιμα τα επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης που βασίζονται στην αξιοποίηση δεδομένων και δημιουργώντας παράλληλα επιχειρηματικά οικοσυστήματα και συνέργειες με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την κοινωνία και την ανάπτυξη.

Η τεχνολογία πληροφορικής και επικοινωνιών συμβάλλει οριζόντια παρέχοντας διευκολύνσεις και υποδομές στον κόσμο των επιχειρήσεων που δρουν ως καταλύτες για την ανάπτυξή τους. Τέτοια μέσα είναι η ευρυζωνική συνδεσιμότητα ως καθολική υπηρεσία, η διάθεση οπτικών ινών μέχρι τον τελικό καταναλωτή καθώς και η ασύρματη 4G και ο σχεδιασμός και η πιλοτική ανάπτυξη της 5G κινητής επικοινωνίας. Αναπτύσσονται υποδομές υπολογιστικού νέφους και υπερυπολογιστές και παράλληλα θωρακίζονται οι υποδομές με μεθόδους και μέσα για την κυβερνοασφάλεια. Στο πλαίσιο αυτό αλγόριθμοι και Τεχνητή Νοημοσύνη θα επεξεργάζονται δεδομένα τα οποία παρέχονται μέσω υποδομών, συστημάτων και αισθητήρων που θα διαλειτουργούν.

❖ Ψηφιακή κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του ιδιωτικού τομέα

Σύμφωνα και με την Ψηφιακή Ευρώπη 2021-2027 (European Parliament: Digital Europe Programme for the period 2021-2027), το συνολικό σχέδιο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων συμπληρώνεται και καθίσταται λειτουργικό και εφικτό μόνο με την εμπλοκή ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η απαίτηση αυτή έχει αναβαθμιστεί από το επίπεδο του σημαντικού στο επίπεδο του κρίσιμου παράγοντα. Για την Ελλάδα αυτό είναι μια πολύ σημαντική προτεραιότητα.

Με βάση τα ανωτέρω, προωθείται ένα σύνολο οριζόντιων παρεμβάσεων για τη δημιουργία ευνοϊκού ψηφιακού περιβάλλοντος και νομοθετικού πλαισίου, εντός του οποίου οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να επιταχύνουν τον ψηφιακό τους μετασχηματισμό αλλά και να αξιολογηθούν στο βαθμό που το έχουν επιτύχει.

Τέλος σημαντικός παράγοντας αποτελεί και ο άμεσος ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου τομέα, ιδίως σε θέματα που αφορούν εξυπηρέτηση επιχειρήσεων, κάτι το οποίο θα επιχειρηθεί τα επόμενα χρόνια να γίνεται ενιαία μέσω του gov.gr.

1.2.1.1 Εξειδίκευση ΒΨΜ για τη βιομηχανία και τη ΓΓΒ

Η ΒΨΜ στοχεύει στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων θέτοντας επιμέρους στρατηγικές κατευθύνσεις και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της βιομηχανική καινοτομίας. Σημαντικός παράγοντας σε αυτή την πορεία ψηφιακού μετασχηματισμού του βιομηχανικού κλάδου αποτελεί η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της ΓΓΒ, για το σκοπό αυτό η ΒΨΜ, προωθεί συγκεκριμένα μέτρα.

Ειδικότερα καθορίζονται οι παρακάτω στόχοι για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας:

1. Δημιουργία σημείων «επαφής» του ερευνητικού ιστού με τον τομέα των επιχειρήσεων, και ειδικά με το δυναμικό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων (startups). Στόχος είναι η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.
2. Προώθηση της συνεργασίας επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα για βιομηχανοποίηση, εφαρμογή των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων.
3. Προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας στις επιχειρήσεις με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων και διαδικασιών για τις διεθνείς αγορές.
4. Προώθηση της προσέγγισης των «ανοικτών δεδομένων στην Έρευνα» (Open Data) μέσω της εξασφάλισης της ελεύθερης πρόσβασης στα ερευνητικά δεδομένα που παράγονται από φορείς και επιχειρήσεις που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το κράτος.

Στον τομέα βελτίωση της ψηφιακής υποδομής της ΓΓΒ, προωθώντας τη διαδικτυακή ενημέρωση και εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων και την αξιοποίηση των υφιστάμενων πόρων για τη διαμόρφωση συνεκτικής βιομηχανικής πολιτικής (evidence based policy), προτείνονται τα παρακάτω:

❖ *Αναβάθμιση Πλατφόρμας «StartupGreece»*

Η πλατφόρμα «StartupGreece» φιλοδοξεί να αποτελέσει καταλύτη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Μέσω μιας διαδικτυακής συνεργατικής πλατφόρμας επιχειρεί να φέρει κοντά το νέο επιχειρηματία, τον επενδυτή, και φορείς που στηρίζουν το επιχειρείν και την καινοτομία. Θα παρέχει σε αυτούς υπηρεσίες ενημέρωσης, δικτύωσης, και στήριξης της επιχειρηματικότητας. Επιπλέον η πλατφόρμα θα αντλεί πληροφορίες για προσκλήσεις μέσω ΕΣΠΑ, από Επιχειρησιακά Προγράμματα σχετικά με δράσεις που αφορούν τις εν δυνάμει νέες ή και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι οποίες αναζητούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

❖ *Εθνική Πλατφόρμα για την Ψηφιακή Βιομηχανία*

Το έργο αφορά στην ανάπτυξη νέας πλατφόρμας για την Ψηφιακή Βιομηχανία (www.industry4.0.gov.gr) στα πρότυπα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με στόχο την ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για τα οφέλη από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και την προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη της πλατφόρμας αποτελεί εθνική υποχρέωση της χώρας, προκειμένου να προχωρήσει στον ίδιο βηματισμό με τις υπόλοιπες, για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα σε κάθε πεδίο δραστηριότητας τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα.

❖ Ψηφιοποίηση Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης

Για την παρακολούθηση των στόχων της βιομηχανικής πολιτικής στη βάση πραγματικών στοιχείων (evidence based industrial policy) έχει προβλεφθεί σε ετήσια βάση η υποβολή του Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης. Στόχος του έργου είναι ο εκσυγχρονισμός της διαδικασίας υποβολής στοιχείων από τις επιχειρήσεις τόσο σε θεσμικό όσο και σε επίπεδο υλοποίησης. Εστιάζοντας στην ψηφιοποίηση και στον αυτοματισμό της συλλογής στοιχείων, επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων εισόδου, η βελτίωση της ανάλυσης των στατιστικών μελετών και ταυτόχρονα η μείωση του φόρτου που η διαδικασία επιφέρει στο Δημόσιο και τις επιχειρήσεις.

❖ Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ)

Θεμελιώδες συστατικό για την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης των επιχειρήσεων αποτελεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) το οποίο θα υποστηρίζει διαδικτυακά τις διαδικασίες διατυπώσεων (γνωστοποίηση, έγκριση κ.λπ.) για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων και τις αντίστοιχες ελεγκτικές διαδικασίες. Το ΟΠΣ-ΑΔΕ θα διευκολύνει τόσο τους πολίτες όσο και τα στελέχη του δημόσιου τομέα να διαχειριστούν ολόκληρη την αλυσίδα αδειοδότησης (γνωστοποίηση ή έγκριση, διαχείριση εγκρίσεων και ελέγχων).

Στους στόχους της πλατφόρμας περιλαμβάνονται: α) η ενημέρωση για τις κανονιστικές απαιτήσεις που διέπουν την ίδρυση και λειτουργία επιχειρήσεων, β) η διεύρυνση των κατηγοριών οικονομικής δραστηριότητας που θα καλύπτονται, γ) η πλήρης ψηφιοποίηση της διαδικασίας με έμφαση σε θέματα διαλειτουργικότητας και αυτοματισμών και δ) η διενέργεια στοχευμένων και αποτελεσματικών ελέγχων, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα εκτίμησης ρίσκου για κάθε επιχείρηση.

1.2.1.2 Στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας

Η ΓΓΒ εκτόνησε ολοκληρωμένη πρόταση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την «Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας». Το εμβληματικό αυτό έργο έλαβε υπόψη του την επερχόμενη ενσωμάτωση νέων ψηφιακών και συναφών τεχνολογιών 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης στην βιομηχανία και στην εν γένει παραγωγική βάση ώστε να αποτελέσουν την βάση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρεφούς παρουσίας των Ελληνικών επιχειρήσεων. Μέσω του έργου, η ΓΓΒ προχώρησε σε ολοκληρωμένες δέσμες προτάσεων και πρωτοβουλιών για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας¹⁷.

Η Στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας αποτελεί πολύ σημαντική συνιστώσα για τον καθορισμό των Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ ενόψει του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς παρέχει συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές και τεκμηριωμένες προτάσεις σε μια σειρά ζητημάτων με επίκεντρο το ψηφιακό μετασχηματισμό της Βιομηχανίας.

Η εθνική στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας στοχεύει στην εισαγωγή μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης εθνικής ατζέντας, σύμφωνα με την οποία όλες οι ομάδες ενδιαφέροντος, δηλαδή η Δημόσια Διοίκηση, η Βιομηχανία και οι εκπαιδευτικοί/ ερευνητικοί οργανισμοί θα συντονίσουν και ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για την επίτευξη του μετασχηματισμού της βιομηχανίας.

¹⁷ Στρατηγικής για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας, <https://www.ggb.gr/el/node/1820>

Ειδικότερα το όραμα για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας συνοψίζεται στα παρακάτω: «Αξιοποίηση της ισχύος της Βιομηχανίας 4.0, ώστε να καταστεί η Ελληνική Βιομηχανία ως καταλύτης για τη δημιουργία νέων πηγών αξίας για την ελληνική οικονομία και την ανάδειξη της ως αναπόσπαστο μέρος των αναδυόμενων αλυσίδων αξίας της ΕΕ».

Η στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας διαρθρώνεται σε έξη στρατηγικούς πυλώνες, ως εξής:

❖ Ψηφιακές δεξιότητες και πιστοποίηση

Στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα προωθείται η αναβάθμιση και η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας. Στο πλαίσιο αυτό θα αναπτυχθούν ειδικά προγράμματα κατάρτισης με βάση τις τεχνολογίες που θα υιοθετηθούν ή χρησιμοποιούν ήδη οι βιομηχανικές επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να βελτιώσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας. Στον τομέα αυτό, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επανακατάρτιση και επανεπίδευση των εργαζομένων με χαμηλότερα προσόντα και του εργατικού δυναμικού των ΜμΕ.

Επιπλέον περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για την προσέλκυση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού στις βιομηχανικές επιχειρήσεις. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ της εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων, εμπλουτίζοντας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με σκοπό τη καλύτερη αντιστοίχιση με τις ανάγκες της βιομηχανίας και βελτιώνοντας την ελκυστικότητα της βιομηχανίας ως προορισμού σταδιοδρομίας.

❖ Καινοτομία και νεοφυείς επιχειρηματικότητα

Ο δεύτερος πυλώνας έχει διπλή εστίαση. Αρχικά επικεντρώνεται στην ενίσχυση και προώθηση της βιομηχανικής καινοτομίας, μέσω της στενότερης και στοχευμένης συνεργασίας της δημόσιας διοίκησης, των μεταποιητικών επιχειρήσεων και των εκπαιδευτικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων (μοντέλο τριπλής έλικας) και στο σχεδιασμό νέων ή την ενίσχυση των υπαρχόντων κόμβων ψηφιακής καινοτομίας (DIHs) και περιοχών καινοτομίας. Με αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜμΕ και οι νεοφυείς, θα είναι σε θέση να πειραματιστούν ενεργά, να παράγουν εφαρμοσμένη έρευνα και καινοτομία και να βελτιώσουν την παραγωγική τους διαδικασία, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους μέσω της εισαγωγής ψηφιακών τεχνολογιών.

Επιπλέον, ο πυλώνας θα επικεντρωθεί μέσω στοχευμένων πρωτοβουλιών και μηχανισμών στη στήριξη και ενίσχυση του ακμάζοντος οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων στη χώρα. Εκτός από τις περιοχές και του Κόμβους καινοτομίας, μέσω των οποίων οι νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να έχουν πρόσβαση σε απαραίτητους πόρους, δυνατότητες και δικτύωση, οι νεοφυείς επιχειρήσεις θα μπορούσαν να επωφεληθούν από στοχευμένα προγράμματα χρηματοδότησης ή προγράμματα δικτύωσης και καθοδήγησης προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους.

❖ Ενίσχυση συνεργειών

Ο τρίτος πυλώνας στοχεύει στην ανάπτυξη ενός συνεργατικού βιομηχανικού οικοσυστήματος όπου οι ομάδες ενδιαφέροντος του κλάδου θα συνεργάζονται προκειμένου να επιτύχουν μεγάλους και φιλόδοξους στόχους, κάτι το οποίο αναμένεται να επιταχύνει την ψηφιοποίηση των ΜμΕ. Η ανάπτυξη

συνεργειών αναμένεται να προωθήσει ουσιαστικά τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής βιομηχανίας.

Θα πρέπει να επιδιωχθούν συνεργασίες σε πολλά διαφορετικά επίπεδα, από την παροχή τεχνολογίας και εμπειρογνωμοσύνης από μεγάλες, ψηφιακά προηγμένες επιχειρήσεις σε τεχνολογικά πιο ανώριμες ΜμΕ έως τη δημιουργία πλατφορμών σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που θα επιτρέψουν τη δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Αυτά τα οικοσυστήματα θα ενισχύσουν τη δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και θα επιταχύνουν την ανάπτυξη διεθνών προτύπων.

❖ **Τυποποίηση και πρότυπα**

Ο τέταρτος πυλώνας στοχεύει στον καθορισμό βασικών προτεραιοτήτων τυποποίησης ΤΠΕ, σύμφωνα με το σχέδιο για τα πρότυπα ΤΠΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εφαρμοζόμενες τεχνολογίες, συστήματα και υπηρεσίες Βιομηχανίας 4.0 διατηρούν την ικανότητα να συνδέονται και να λειτουργούν μεταξύ τους, ενισχύοντας την καινοτομία και διατηρώντας την ελληνική αγορά ΤΠΕ ανοιχτή, ανταγωνιστική και διασυνδεδεμένη με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Με αυτόν τον τρόπο, η εφαρμογή των λύσεων Βιομηχανίας 4.0 θα πραγματοποιηθεί με συνεπή και ομοιόμορφο τρόπο για όλους τους φορείς του κλάδου, επιτρέποντας καλύτερα αποτελέσματα και πιο ομαλή συνεργασία για τους επιχειρηματικούς εταίρους (προμηθευτές, προμηθευτές κ.λπ.). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε πέντε τομείς προτεραιότητας ως δομικά στοιχεία της τυποποιημένης ρύθμισης ΤΠΕ: τεχνολογίες 5G, τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους, διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT), τεχνολογίες ανάλυσης δεδομένων και κυβερνοασφάλεια.

❖ **Ρυθμιστικό περιβάλλον**

Το ελληνικό ρυθμιστικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται ως περίπλοκο και μη φιλικό προς τις επιχειρήσεις, κατατάσσοντας την χώρα 79η μεταξύ 190 χωρών, στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business¹⁸». Κάτι το οποίο καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν ένα δυσμενές ρυθμιστικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από πληθώρα κανονιστικών εμποδίων, περιορισμών και γραφειοκρατία.

Είναι απαραίτητο το ρυθμιστικό περιβάλλον να αναθεωρηθεί προκειμένου να απλουστευθούν οι τρέχοντες περίπλοκοι κανονισμοί σε διάφορους τομείς, καθώς και να βελτιωθούν ή ακόμη και να εξαλειφθούν χρονοβόρες και κοστοβόρες διαδικασίες που δημιουργούν αβεβαιότητα και εμποδίζουν την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη καινοτομίας.

Συνολικά, οι αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον πρέπει να περιλαμβάνουν βελτιώσεις στους τομείς, την πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, την κυβερνοασφάλεια, την προστασία δεδομένων και την ελεύθερη ροή δεδομένων καθώς η Βιομηχανία 4.0 αναμένεται να αναδιαμορφώσει τους παραπάνω τομείς.

¹⁸ World Bank, Doing Business 2020, <https://www.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/greece>

❖ **Επιτάχυνση των επενδύσεων σε ψηφιακές τεχνολογίες**

Ο έκτος και τελευταίος πυλώνας της στρατηγικής επικεντρώνεται στην παροχή κινήτρων στις ελληνικές επιχειρήσεις προκειμένου να επενδύσουν και να αξιοποιήσουν τις τεχνολογίες και εφαρμογές της Βιομηχανίας 4.0.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα αναπτυχθούν προσαρμοσμένα χρηματοοικονομικά μέσα, με στόχο την αναβάθμιση και την προώθηση ολοκληρωμένων σχεδίων ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Εκτός από τα οριζόντια οικονομικά κίνητρα για όλες τις επιχειρήσεις, προτείνονται και στοχευμένες πρωτοβουλίες για τις ελληνικές ΜμΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτάχυνση του ψηφιακού τους μετασχηματισμού. Επιπλέον, επιλεγμένες πρωτοβουλίες θα στοχεύουν σε συγκεκριμένες τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0, σύμφωνα με τις ανάγκες των ελληνικών οργανισμών (π.χ. ανάλυση δεδομένων, κυβερνοασφάλεια κ.λπ.) Τέλος, ο πυλώνας θα στοχεύει σε μέτρα και κίνητρα για την ενίσχυση των επενδύσεων στην βιομηχανική καινοτομία.

1.2.2 Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα¹⁹ καταρτίστηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2019, ο πρωταρχικός στόχος της ελληνικής ενεργειακής πολιτικής είναι η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα από το στάδιο της παραγωγής έως την τελική χρήση, προστατεύοντας ταυτόχρονα το περιβάλλον και συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής.

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα εξειδικεύει τις Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και οριοθετεί το πλαίσιο στο οποίο η ΓΓΒ καλείται να σχεδιάσει τις παρεμβάσεις οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την πράσινη μετάβαση.

Παράλληλα, βασικός στόχος είναι η διαφύλαξη και διαχείριση των ενεργειακών πόρων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η ομαλή, αδιάλειπτη και αξιόπιστη κάλυψη των εγχώριων ενεργειακών αναγκών, καθώς και η πρόσβαση όλων των καταναλωτών (πολίτες, επιχειρήσεις και φορείς του δημόσιου τομέα) σε προσιτή και ασφαλή ενέργεια. Η επίτευξη του στόχου αυτού σχετίζεται με την εξασφάλιση των ενεργειακών πόρων, μέσω της διαφοροποίησης των πηγών και των ροών ενέργειας, καθώς και την εκμετάλλευση των εγχώριων πηγών ενέργειας, προκειμένου να μειωθεί η ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός της εγχώριας αγοράς και να προστατευθούν οι καταναλωτές σε περίπτωση διαταραχής εφοδιασμού και έκτακτης ανάγκης.

Το Εθνικό Σχέδιο, αναπτύσσεται **με βάση τις πέντε διαστάσεις της Ενεργειακής Ένωσης**²⁰, δηλαδή την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές (διάσταση η οποία αναλύεται σε δύο διακριτές ενότητες τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας), την ενεργειακή απόδοση, την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού, την αγορά ενέργειας και τη διάσταση της έρευνας και καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας.

¹⁹ Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, <https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%92-4893.2019.pdf>

²⁰ http://publications.europa.eu/resource/cellar/e3d6bda8-4fef-11e9-a8ed-01aa75ed71a1.0008.02/DOC_1

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα καθορίζει τη βιομηχανία ως έναν από τους σημαντικότερους κλάδους ο οποίος καλείται να μετασχηματιστεί, καθορίζοντας επιμέρους στόχους οι οποίοι διαρθρώνονται σε τρεις τομείς:

❖ **Απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές**

Ειδικότερα στον τομέα της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, μέσω του σχεδίου προωθείται η αντικατάσταση των συμβατικών καυσίμων με εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται η χρήση φυσικού αερίου, το οποίο αν και ορυκτό καύσιμο, έχει μικρότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τα συμβατικά καύσιμα, η υποκατάσταση χρήσης πετρελαίου ή λιγνίτη από φυσικό αέριο αποτελεί ένα ενδιάμεσο βήμα πολιτικής προς μια πορεία μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Βασική προτεραιότητα αποτελεί η προώθηση του φυσικού αερίου στην παραγωγή σε συγκεκριμένους τομείς τελικής κατανάλωσης μέσω διαφόρων υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων μέτρων πολιτικής, όπως ενδεικτικά είναι ο κτιριακός τομέας, η βιομηχανία και οι μεταφορές.

❖ **Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης**

Στον τομέα προώθησης της ενεργειακής απόδοσης για το βιομηχανικό κλάδο, τα υφιστάμενα προγράμματα που αφορούν την παροχή χρηματοδοτικών κίνητρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των βιομηχανιών και μεταποιητικών επιχειρήσεων θα συνεχιστούν και στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, ενώ επιπρόσθετα, θα ενισχυθεί το μέτρο μετεγκατάστασης βιομηχανικών μονάδων σε Επιχειρηματικά Πάρκα. Επιπρόσθετα, τα νέα μέτρα πολιτικής θα στηρίζουν δράσεις σε επίπεδο Επιχειρηματικών Πάρκων που θα οδηγούν σε καλύτερη ενεργειακή διαχείριση και αυξημένη εξοικονόμηση, όπως συστήματα κεντρικής παραγωγής και διανομής θερμότητας.

Το υφιστάμενο πλαίσιο για την υποχρεωτική διενέργεια ενεργειακών ελέγχων σε μεγάλες επιχειρήσεις, θα διευκολύνει τη προώθηση διενέργειας αντίστοιχων ελέγχων και στις ΜμΕ. Επιπλέον, θα θεσπιστούν κίνητρα για την υλοποίηση των προτεινόμενων από τους ενεργειακούς ελέγχους μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας τόσο στις υπόχρεες μεγάλες επιχειρήσεις, όσο και στις ΜμΕ. Τέλος, θα σχεδιαστούν νέα μέτρα υποστήριξης της εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης ενέργειας σε ΜμΕ με στόχο τη διαρκή βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

❖ **Έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα**

Στον τομέα της έρευνας, καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας, ο καθορισμός των μέτρων πολιτικής στοχεύει στην κάλυψη δέκα διαφορετικών προτεραιοτήτων πολιτικής:

1. Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας
2. Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών απεξάρτησης από τον άνθρακα
3. Ψηφιοποίηση δικτύων ενέργειας - Έξυπνα δίκτυα
4. Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών στις μεταφορές
5. Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών αποθήκευσης ενέργειας
6. Εφαρμογή οριζόντιων μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών διεξαγωγής της έρευνας
7. Προώθηση της επιχειρηματικότητας μέσω δράσεων έρευνας και καινοτομίας ενταγμένων στις λειτουργίες της αγοράς

8. Βελτιστοποίηση πλαισίου και καθεστώτων ενίσχυσης για την προώθηση επενδύσεων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
9. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της σύστασης και λειτουργίας ταμείων ειδικής στόχευσης
10. Προώθηση της κυκλικής οικονομίας

Οι πέντε πρώτες έχουν σαν στόχο την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στους βασικούς άξονες της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Πολιτικής από τεχνολογική σκοπιά, η έκτη την οριζόντια υποστήριξη των συνεργειών μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων και την ανάπτυξη δομών παρακολούθησης, η έβδομη την προώθηση της επιχειρηματικότητας μέσω μηχανισμών της αγοράς και οι τρεις τελευταίες τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά την προώθηση της επιχειρηματικότητας μέσω δράσεων έρευνας και καινοτομίας, το Σχέδιο προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία ειδικών ταμείων με σκοπό την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στις ΜμΕ και τη διασφάλιση των συνθηκών δημιουργίας επιτυχημένων επενδύσεων, εκμετάλλευσης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, εκχώρησης δικαιωμάτων κ.α.

Επίσης, έμφαση δίνεται στην υποστήριξη δημιουργίας καινοτομικών συνεργατικών συστάδων επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων με σκοπό την προώθηση της υγιούς επιχειρηματικότητας. Τέλος, θα ενισχυθεί τόσο η ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων έντασης γνώσης για την εμπορική αξιοποίηση και εμπορευματοποίηση ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων και καινοτόμων ιδεών, όσο και η ανάπτυξη δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας, όπως ενδεικτικά είναι οι θερμοκοιτίδες, τα τεχνολογικά πάρκα, οι χώροι συν-εργασίας κ.α.

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας επιτάσσει τη βελτίωση του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου υλοποίησης επενδύσεων σε βιομηχανικές μονάδες και σε ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ενεργειακού τομέα, ώστε να δημιουργηθεί ένα σταθερό και διαφανές επενδυτικό πλαίσιο κανόνων, διαδικασιών και διοικητικών δομών με σκοπό την απρόσκοπτη ολοκλήρωση μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων. Επιπρόσθετα, με στόχο την υψηλότερη μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων, θα αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων καθεστώτων ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων ώστε να συνεχιστεί η εφαρμογή των αποδοτικότερων εξ αυτών ή/και να επιχειρηθεί η εφαρμογή νέων.

Σημαντικός επίσης θα είναι ο ρόλος ειδικών ταμείων ειδικής στόχευσης, όπως του «**Ταμείου δίκαιης μετάβασης**», με σκοπό τη διευκόλυνση της παροχής ευνοϊκής χρηματοδότησης σε ΜμΕ και την ανάληψη μέρους του επιχειρηματικού κίνδυνου που δεν αναλαμβάνουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με ταυτόχρονη παροχή των απαιτούμενων εγγυήσεων. Η συνεισφορά της κυκλικής οικονομίας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική και, ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η προώθηση συγκεκριμένων δράσεων οι οποίες αποτυπώνονται στην Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία, η οποία εγκρίθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής στις 17/4/2018 .

Οι δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής ενδεικτικά αφορούν την εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Αποβλήτων, τη μείωση της σπατάλης και των αποβλήτων τροφίμων, την προσαρμογή του πλαισίου κατασκευών δημοσίων και ιδιωτικών έργων, τη διευκόλυνση της μεταποίησης και της χρησιμοποίησης δευτερογενών πρώτων υλών, την ανάπτυξη κριτηρίων οικολογικού σχεδιασμού

προϊόντων, την προώθηση της χρήσης αποβλήτων ως δευτερογενών καυσίμων στη βιομηχανία, τη δημιουργία θεσμικού ρυθμιστικού πλαισίου που θα διευκολύνει την παραγωγή βιομεθανίου από οργανικά απόβλητα και την έγχυσή του στο δίκτυο φυσικού αερίου ή τη χρήση του ως καύσιμο κίνησης και τη διαχείριση, αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων.

1.2.3 Κυκλική Οικονομία το νέο Σχέδιο Δράσης

Το νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία²¹ καταρτίστηκε από Διυπουργική Επιτροπή με συντονιστή τη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων και δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2021, περιλαμβάνει σε μορφή οδικού χάρτη 66 δράσεις για την περίοδο 2021-2025 εκ των οποίων οι 45 αφορούν τις βασικές πτυχές της κυκλικής οικονομίας (παραγωγή, κατανάλωση, απόβλητα και οριζόντια θέματα), ενώ οι 21 αφορούν βασικά προϊόντα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα όπως ηλεκτρονικά και ΤΠΕ, μπαταρίες και οχήματα, συσκευασίες, πλαστικά, κλπ.

Το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία εξειδικεύει τις Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και οριοθετεί το πλαίσιο στο οποίο η ΓΓΒ καλείται να σχεδιάσει τις παρεμβάσεις οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την πράσινη μετάβαση.

Το νέο Σχέδιο Δράσης, εκτός από τα θέματα οριζόντιων δράσεων που αφορούν σε θέματα πολιτείας, όπως διακυβέρνησης, νομοθεσίας, οργάνωσης και εφαρμογής, περιλαμβάνει μία σειρά δράσεων **με κύριους αποδέκτες τις επιχειρήσεις** και τους πολίτες μέσα από υφιστάμενα αλλά και νέα, καινοτόμα και ψηφιακά μοντέλα.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, η συνεργασία για τη δημιουργία του πλαισίου για τα βιώσιμα προϊόντα θα προσφέρει νέες ευκαιρίες με σαφές επιχειρηματικό ενδιαφέρον. Η κυκλική οικονομία, αξιοποιώντας την ενιαία αγορά και το δυναμικό των ψηφιακών τεχνολογιών, μπορεί να ενισχύσει τη βιομηχανική βάση της χώρας και της ΕΕ και να προωθήσει τη δημιουργία και την επιχειρηματικότητα μεταξύ των ΜΜΕ.

Η έρευνα και η καινοτομία σε νέες κυκλικές λύσεις και τεχνολογίες, καθώς και η ψηφιοποίηση αποτελούν βασικούς μοχλούς μετάβασης στο κυκλικό μοντέλο ανάπτυξης προσφέροντας σημαντικά οφέλη στις επιχειρήσεις, καταναλωτές και την οικονομία στο σύνολό της.

Οι πέντε (5) βασικοί άξονες του Σχεδίου Δράσης και η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας έχουν ως εξής:

❖ Δράσεις για τη βιώσιμη παραγωγή και βιομηχανική πολιτική

Εκτιμάται ότι έως και το 80% των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων καθορίζονται στο στάδιο του σχεδιασμού, ενώ το γραμμικό μοντέλο «αγορά-παραγωγή-χρήση-απόρριψη» δεν παρέχει στους παραγωγούς επαρκή κίνητρα για να καταστήσουν τα προϊόντα τους περισσότερο κυκλικά. Πολλά προϊόντα παθαίνουν βλάβες υπερβολικά γρήγορα, δεν μπορούν εύκολα να επισκευαστούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν και πολλά προορίζονται μόνο για

²¹ Κυκλική Οικονομία το νέο Σχέδιο Δράσης, https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/NEO_SXEDIO_DRASIS_KUKLIKH_OIKONOMIA.pdf

μία χρήση. Η διαμόρφωση μέτρων βελτίωσης των προϊόντων, στο πλαίσιο ενός οικολογικού σχεδιασμού συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων.

Εξοικονόμηση πόρων επιτυγχάνεται και με τη συνέργεια των παραγωγικών δραστηριοτήτων στους τομείς της επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων και νερού και στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας. Η προώθηση και υλοποίηση της βιομηχανικής συμβίωσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις πολιτικές που υιοθετούνται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και συμβάλλει άμεσα στη μετάβαση της οικονομίας σε ένα πιο κυκλικό μοντέλο.

Η δέσμη δράσεων του παρόντος άξονα προωθεί τη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης των παραγωγικών διαδικασιών και των προϊόντων και προωθεί τη βιομηχανική συμβίωση με σκοπό την κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική από πλευράς πόρων και κυκλική οικονομία.

Η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας, στο εν λόγω άξονα συνίσταται στα εξής:

Π1: Κίνητρα για σχεδιασμό και παραγωγή προϊόντων που υποστηρίζουν μοντέλα κυκλικής οικονομίας και θέσπιση μηχανισμού ενίσχυσης ΜμΕ

Ανάπτυξη οικονομικών ή άλλων κινήτρων (όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών) αλλά και άρση αντικινήτρων για:

1. Την ανάπτυξη ή τον μετασχηματισμό της παραγωγικής βάσης προς:
 - ο περισσότερο κυκλικά προϊόντα με έμφαση στον οικολογικό σχεδιασμό, στον καινοτομικό και οικολογικό χαρακτήρα, όπως προϊόντα με πιστοποίηση ecolabel, στην ανθεκτικότητα, στη δυνατότητα αναβάθμισης, αποσυναρμολόγησης και επισκευής,
 - ο προϊόντα που περιέχουν δευτερογενείς πρώτες ύλες και υποπροϊόντα,
 - ο προϊόντα με χρήση υλικών που είναι επαναχρησιμοποιήσιμα, ανακυκλώσιμα ή λιπασμοτοποιήσιμα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ελέγχου,
 - ο προϊόντα με λιγότερο επικίνδυνες ουσίες,
 - ο προϊόντα με μειωμένη εξάρτηση από πρωτογενείς κρίσιμες πρώτες ύλες.
2. Τη δημιουργία επιχειρήσεων παραγωγής πρώτων υλών ή τελικών προϊόντων από ανακυκλωμένο πλαστικό
3. Τη θέσπιση μηχανισμού ενίσχυσης των ΜμΕ με δημιουργία κατάλληλων οδηγιών διάδοσης καλών πρακτικών.

Π2: Κίνητρα για την προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης

Ανάπτυξη οικονομικών ή άλλων κινήτρων, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών για την προώθηση συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και για την εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων σε οργανωμένες περιοχές.

Π3: Σήμανση περιβαλλοντικού περιεχομένου προϊόντων σε εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο

Ανάπτυξη του κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου σε εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο για την υποχρεωτική σήμανση των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, ως προς τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, τις επιλογές διαχείρισης των αποβλήτων καθώς και λοιπά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των προϊόντων π.χ. παραγωγή από ανακυκλωμένες πρώτες ύλες, την επισήμανση των επιβλαβών ουσιών που μπορεί να περιέχουν τα προϊόντα κλπ. Η σήμανση θα ακολουθεί τους εναρμονισμένους κανόνες της Επιτροπής. Σκοπός είναι σε επόμενο στάδιο η σήμανση να επεκταθεί

στο σύνολο των προϊόντων που διακρίνονται στην αγορά και μπορεί να καταστούν απόβλητα π.χ. σήμανση σχετικά με τη δυνατότητα επιδιόρθωσης και τον χρόνο ζωής των προϊόντων.

Π4: Κίνητρα για την υιοθέτηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε επιχειρήσεις με σημαντικό αποτύπωμα στη χρήση πόρων όπως πρώτες ύλες και νερό

Ανάπτυξη χρηματοδοτικών ή άλλων κινήτρων που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση χρήσης πόρων ex ante από επιχειρήσεις με σημαντικό αποτύπωμα στη χρήση πόρων από πρώτες ύλες.

Π7: Προσδιορισμός προδιαγραφών και απαιτήσεων για δευτερογενή υλικά και βιώσιμα προϊόντα

Προσδιορισμός συγκεκριμένων προδιαγραφών και απαιτήσεων για την αξιοποίηση δευτερογενών υλικών και καυσίμων, καθώς και για τον σχεδιασμό και παραγωγή βιώσιμων/κυκλικών προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των ιδιοτήτων βέλτιστου σχεδιασμού και προδιαγραφών ανά τύπο συσκευασίας

❖ Δράσεις για τη βιώσιμη κατανάλωση

Οι επιλογές που πραγματοποιούνται από τους καταναλωτές μπορούν να υποστηρίξουν ή να παρεμποδίσουν την κυκλική οικονομία. Οι επιλογές αυτές διαμορφώνονται με βάση τις πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση οι καταναλωτές, την ποικιλία και τις τιμές των διαθέσιμων προϊόντων και το κανονιστικό πλαίσιο.

Η φάση της κατανάλωσης είναι κρίσιμης σημασίας για την αποφυγή και τη μείωση της παραγωγής των απορριμμάτων.

Οι δημόσιες αρχές αποτελούν έναν από τους βασικότερους καταναλωτές, χρησιμοποιώντας την αγοραστική τους δύναμη για να προμηθευτούν αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μεμονωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι δημόσιες αρχές μπορούν να διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

Η δέσμη δράσεων του παρόντος άξονα προωθεί την ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών στην κυκλική οικονομία και αξιοποιεί το δυναμικό των πράσινων δημόσιων συμβάσεων προκειμένου να τονώσει σημαντικά τη ζήτηση βιώσιμων προϊόντων.

Η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας, στο εν λόγω άξονα συνίσταται στα εξής:

Π1: Θεσμοθέτηση υποχρεωτικών κριτηρίων για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις και των σχετικών στόχων

Θεσμοθέτηση των υποχρεωτικών κριτηρίων της ΕΕ για τις οικολογικές και δημόσιες συμβάσεις και των υποχρεωτικών σχετικών στόχων στην τομεακή νομοθεσία που αναμένεται από το 2021 σύμφωνα με το νέο σχέδιο Δράσεις.

Π2: Κίνητρα για την προώθηση της οικονομίας διαμοιρασμού

Παροχή οικονομικών κινήτρων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στην οικονομία διαμοιρασμού (κυρίως ψηφιακές πλατφόρμες).

Π3: Κίνητρα για τη δημιουργία επιχειρήσεων που θα προωθούν το «προϊόν ως υπηρεσία»

Παροχή οικονομικών ή άλλων κινήτρων (φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών) προς οργανισμούς ή επιχειρήσεις προκειμένου να απομακρυνθούν από

την πώληση προϊόντων και να πουλήσουν την αξία του προϊόντος ή της υπηρεσίας που παρέχουν τα προϊόντα (μοντέλο «το προϊόν ως υπηρεσία»).

❖ Δράσεις για λιγότερα απόβλητα με μεγαλύτερη αξία

Η μετατροπή των αποβλήτων σε πόρο αποτελεί μέρος του «κλεισίματος του βρόχου» στο σύστημα της κυκλικής οικονομίας. Οι γενικοί και ειδικοί στόχοι που ορίζονται στην ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για τα απόβλητα είναι σημαντικές κινητήριες δυνάμεις για τη βελτίωση της διαχείρισης αποβλήτων, τονώνουν την καινοτομία στην ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση, περιορίζουν την υγειονομική ταφή, μειώνουν τις απώλειες πόρων και δημιουργούν κίνητρα για την αλλαγή της καταναλωτικής συμπεριφοράς.

Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να μειώσει την παραγωγή αποβλήτων, να ανακυκλώνει τα απόβλητα μετατρέποντας τα σε αξιόπιστες πηγές πρώτων υλών να ανακτά ενέργεια από μη ανακυκλώσιμα υλικά και να περιορίσει σημαντικά την υγειονομική ταφή.

Η δέσμη δράσεων του παρόντος άξονα προωθεί την πολιτική για τα απόβλητα, η οποία θα αποφέρει σημαντικά οφέλη για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας με σχετικά χαμηλό κόστος, συμβάλλοντας παράλληλα σε ένα καλύτερο περιβάλλον.

Η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας, στο εν λόγω άξονα συνίσταται στα εξής:

Π1: Δράσεις χρηματοδοτικού προγράμματος για την κατασκευή νέων και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διαλογής στην πηγή, ανακύκλωσης και αξιοποίησης αποβλήτων για την επίτευξη των στόχων του νέου εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων

Δημιουργία προγράμματος για τη χρηματοδότηση μελετών, έργων προμηθειών και υπηρεσιών διαλογής στην πηγή, ανακύκλωσης και αξιοποίησης αποβλήτων για την έγκαιρη υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του νέου εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων. Θα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων α) έργα ανάκτησης και αξιοποίησης αποβλήτων βιομάζας, β) εγκαταστάσεις χημικής ανακύκλωσης.

❖ Οριζόντιες δράσεις

Οι παραπάνω δράσεις συμπληρώνονται από μία σειρά από οριζόντιες δράσεις που κρίνονται απαραίτητες για την επιτάχυνση της μετάβασης της χώρας προς την κυκλική οικονομία αλλά και για τη συνεχή παρακολούθηση της προόδου προς την κατεύθυνση αυτή. Οι δράσεις αυτές ειδικότερα αφορούν:

- Δράσεις διακυβέρνησης
- Δράσεις νομοθετικού και κανονιστικού χαρακτήρα
- Δράσεις οργανωτικού χαρακτήρα
- Δράσεις εφαρμογής και παρακολούθησης του σχεδίου

Η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας, στο εν λόγω άξονα συνίσταται στα εξής:

Π1: Δημιουργία εθνικής πρωτοβουλίας «Κυκλική Συμμαχία για την Ελλάδα» και σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με τους παραγωγικούς φορείς

Δημιουργία εθνικής πρωτοβουλίας «Κυκλική Συμμαχία για την Ελλάδα» με χρηματοδοτική ενίσχυση από το Πράσινο Ταμείο και συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους παραγωγικούς

φορείς με σκοπό τη σύναψη εθελοντικών συμφωνιών μεταξύ πολιτείας και παραγωγικών φορέων για θέματα προτεραιότητας (πχ. τρόφιμα, βιομηχανία). Μέσω της πρωτοβουλίας θα οργανώνονται ετήσιες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα κυκλικής οικονομίας.

Π2: Διαμόρφωση δεικτών κυκλικής οικονομίας και ορισμός στόχων

Δημιουργία των εθνικών δεικτών κυκλικής οικονομίας οι οποίοι θα αποτελούν την βάση εθνικών αναφορών στην ΕΕ, καθώς και για τον ορισμό στόχων που θα προκύψουν μέσα από τη θέσπιση συγκεκριμένων δεικτών.

Π3: Διαμόρφωση ειδικού σχεδίου δράσης για τη βιομηχανική συμβίωση και προώθηση της κυκλικότητας στην παραγωγή

Διαμόρφωση ειδικού σχεδίου δράσης για τη βιομηχανική συμβίωση και προώθηση της κυκλικότητας στην παραγωγή που θα εξειδικεύει τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε θεσμικό, επιχειρηματικό και χρηματοδοτικό επίπεδο ώστε να δημιουργηθούν περιβαλλοντικές και οικονομικές συνέργειες μεταξύ παραγωγικών επιχειρήσεων, να αναπτυχθούν νέες πρακτικές κυκλικής παραγωγής, να ενθαρρυνθεί η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για εντοπισμό, καταγραφή, ιχνηλασιμότητα πόρων και να αναπτυχθούν νέα πρότυπα – συστήματα πιστοποίησης σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική. Στο σχέδιο θα καθορίζονται και οι λεπτομέρειες για την υλοποίηση πρότυπων πράσινων βιομηχανικών πάρκων κυκλικής οικονομίας και θα περιλαμβάνεται και η δημιουργία μητρώου βιομηχανικής συμβίωσης.

Π4: Διαμόρφωση ειδικού σχεδίου δράσης για τη βιοοικονομία

Διαμόρφωση ειδικού σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την βιοοικονομία. Είναι απαραίτητο να υπάρξει κεντρικός σχεδιασμός για την επιλογή συγκεκριμένων πεδίων βιοοικονομικής ανάπτυξης με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας. Μέρος του σχεδιασμού θα αφορά α) τον κλάδο αξιοποίησης της βιομάζας, β) τη χάραξη στρατηγικής για την εκπόνηση και εφαρμογή «λύσεων με βάση τη φύση». Στο πλαίσιο αυτό το σχέδιο θα περιλαμβάνει και χαρτογράφηση των διαθέσιμων ποσοτήτων βιομάζας.

Π5: Κατάρτιση ειδικών σχεδίων κυκλικής οικονομίας σε περιοχές των οποίων η οικονομία βασίζεται στον άνθρακα

Κατάρτιση σχεδίων δράσης για την κυκλική οικονομία για την περίπτωση των Δήμων Αμυνταίου, Κοζάνης, Μεγαλόπολης, Εορδαίας και Φλώρινας στο πλαίσιο της συντεταγμένης προσπάθειας για την στήριξη νέων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές, στις οποίες η οικονομία τους βασίζεται στον άνθρακα. Η κατάρτιση των σχεδίων θα πραγματοποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις επιδιώξεις του επικαιροποιημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα συμπεριλαμβανομένης της απόφασης για την άμεση απολιγνιτοποίηση και το master plan δίκαιης μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών.

Π6: Εφαρμογή ευρωπαϊκού κανονισμού για την ταξινόμηση (EU Taxonomy) και εφαρμογή ενιαίων κριτηρίων για τον χαρακτηρισμό των κρατικών δαπανών ως φιλικών ή μη για το περιβάλλον

Εφαρμογή EU Taxonomy, ενός ενιαίου πλαισίου κανόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα διευκολύνουν τη ροή κεφαλαίων με θετικό αποτύπωμα στο περιβάλλον, την οικονομία και το κλίμα και θα επιταχύνουν την μετάβαση στην κυκλική οικονομία εξειδίκευση του εθνικού πλαισίου.

❖ Ειδικές δράσεις για προϊόντα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα

Ορισμένοι τομείς αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Λόγω των ιδιαιτεροτήτων των προϊόντων ή των αλυσίδων αξίας τους και του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος. Στους τομείς αυτούς η χρήση των πόρων είναι μεγάλη και το δυναμικό κυκλικότητας είναι υψηλό. Ως προτεραιότητα στο νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, έχουν τεθεί οι εξής τομείς:

- Ηλεκτρονικά προϊόντα και ΤΠΕ,
- Ηλεκτρονικές στήλες και οχήματα,
- Συσκευασίες,
- Πλαστικά,
- Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα,
- Κατασκευές και κτίρια,
- Τρόφιμα νερό και θρεπτικές ουσίες.

Οι ειδικές δράσεις στοχεύουν στη βέλτιστη διαχείριση των τομέων αυτών.

Η εμπλοκή της ΓΓΒ ως επισπεύδων – συντονιστής φορέας, στο εν λόγω άξονα συνίσταται στα εξής:

Π1: Επεξεργασία προτάσεων για την διαχείριση ηλεκτρικών συσσωρευτών από υβριδικά και ηλεκτρικά οχήματα

Επεξεργασία προτάσεων σχετικά με τη μελλοντική διαχείριση των μπαταριών υβριδικών και ηλεκτρικών αυτοκινήτων, ως αποβλήτων με την ολοκλήρωση του κύκλου χρήσης τους.

Π2: Δημιουργία χρηματοδοτικού προγράμματος για α) Ανακαίνιση εγκαταλελειμμένων ακινήτων, β) Αποκατάσταση εκτάσεων που χαρακτηρίζονται από υποβαθμισμένα εδάφη

Δημιουργία χρηματοδοτικού προγράμματος για α) ανακαίνιση εγκαταλελειμμένων ακινήτων υποδομών, κτήρια, εγκαταστάσεις και επαναφορά τους σε χρήση με τον ίδιο ή διαφορετικό σκοπό από αυτών για τον οποίο κατασκευάστηκαν, β) αποκατάσταση εκτάσεων που χαρακτηρίζονται από υποβαθμισμένα εδάφη, ώστε να καταστούν και πάλι αξιοποιήσιμες και εξυγίανση εγκαταλελειμμένων η υποβαθμισμένων περιοχών, όπως εκτάσεις βιομηχανικών, εμπορικών εγκαταστάσεων στο πλαίσιο της προετοιμασίας για ανάπτυξη.

1.3 Διδάγματα από την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020 για την Βιομηχανία και την Επιχειρηματικότητα

Πλην των ευρωπαϊκών και εθνικών Στρατηγικών, κατά τη χάραξη των Στρατηγικών Κατευθύνσεων, και το σχεδιασμό νέων δράσεων προς χρηματοδότηση από το νέο ΕΣΠΑ, αξιοποιήθηκαν και τα διδάγματα της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου για τη Βιομηχανία και την επιχειρηματικότητα, ώστε να αποφευχθούν οι αδυναμίες που παρατηρήθηκαν κατά την ΠΠ 2014 – 2020.

1.3.1 Διδάγματα από την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020

Όσον αφορά την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, διαπιστώνονται τα ακόλουθα εμπόδια και αδυναμίες ανά θεματική ενότητα, τα οποία λήφθηκαν υπόψιν, ώστε είτε να μην επαναληφθούν είτε να επιλυθούν μέσω ενός καλύτερου και πιο αποτελεσματικού σχεδιασμού, τόσο σε επίπεδο φυσικού αντικείμενου δράσεων όσο και σε επίπεδο σχεδιασμού των όρων της πρόσκλησης, καθώς και του τρόπου υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων:

Καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη

Στη χώρα μας παρατηρείται αδυναμία διασύνδεσης των επιχειρήσεων με την έρευνα και την καινοτομία και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και καινοτομίας από την οικονομία, παράγοντας που συνδέεται άμεσα με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι κύριες προκλήσεις της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης την περίοδο 2014-2020 αφορούν κυρίως σε θέματα διακυβέρνησης, αλλά και σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης.

Στην ΠΠ 2014-2020 για τη χρηματοδότηση δράσεων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας εκπονήθηκαν μία εθνική και 13 περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης. Κατά την υλοποίηση των στρατηγικών σημαντική πρόκληση αποτέλεσε ο συντονισμός του κέντρου και των περιφερειών, η αποφυγή επικαλύψεων και τελικά η επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης συνδέεται άρρηκτα με τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεδομένου ότι οι επενδύσεις θα εστιάζουν στις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, οι οποίες έχουν αναδειχθεί μέσω της διαδρομής αυτής.

Κατά την περίοδο 2014-2020, σε εθνικό επίπεδο, η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης εφαρμόστηκε μόνο για τον Θεματικό Στόχο 1 (από την ΓΓΕΚ) και κατά προτεραιότητα για τους Θεματικούς Στόχους 2 (αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών) και 3 (ενίσχυση ανταγωνιστικότητας ΜμΕ). Επίσης, δεν επιτεύχθηκε η επιθυμητή συνέργεια των δράσεων του ΕΤΠΑ με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ (προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων).

Η υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης χαρακτηρίζεται από την περιπλοκότητα της διαχείρισης και διακυβέρνησης και τη χαμηλή επιχειρησιακή ικανότητα των εμπλεκόμενων (φορείς διαχείρισης και δικαιούχοι). Απαιτείται επανεξέταση και ανασχεδιασμός του συστήματος διακυβέρνησης των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Κρίσιμης σημασίας ζήτημα είναι η ενίσχυση των δομικών στοιχείων του συστήματος διακυβέρνησης, ιδιαίτερα αυτών που σχετίζονται με α) το σχεδιασμό, το συντονισμό και τη διαχείριση και β) την

υλοποίηση των δράσεων. Σε περιφερειακό επίπεδο η ανάγκη αυτή είναι ακόμη περισσότερο επιτακτική και επείγουσα. Για το σχεδιασμό της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι βιομηχανικές συνεργασίες στην παραγωγή προϊόντων δεν έχουν πλέον τοπική διάσταση, ενώ παράλληλα οι επιχειρήσεις συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα σε όλη την επικράτεια, ανεξάρτητα από τον τόπο της έδρας τους. Στο πλαίσιο αυτό σημαντική πρόκληση αποτελεί η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της Στρατηγικής που θα διασφαλίζει την προσαρμογή και την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων τόσο σε επίπεδο στόχων, όσο και σε επίπεδο διαδικασίας για την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η εφαρμογή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης θα πρέπει να συμβάλει στην εις βάθος μεταβολή των βασικών παραμέτρων του παραγωγικού υποδείγματος της χώρας και στη θεραπεία της αδύναμης θέσης της ελληνικής οικονομίας ως προς τις επιδόσεις καινοτομίας, παραγωγικότητας και εξωστρέφειας. Στη νέα προγραμματική περίοδο οι δυνατότητες του ερευνητικού συστήματος της χώρας θα πρέπει να αξιοποιηθούν περισσότερο, προκειμένου να ενισχύσουν τον καινοτόμο και έξυπνο μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, της οικονομίας και της κοινωνίας.

Ανθρώπινο δυναμικό

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων, σύγχρονων προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για την επανακατάρτιση (reskilling) και την αναβάθμιση (upskilling) των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με τις ανάγκες της σύγχρονης παραγωγής παραμένει μία μεγάλη πρόκληση. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε δράσεις και μηχανισμούς υποστήριξης των ΜμΕ προκειμένου να ορίσουν τις ανάγκες βελτίωσης των δεξιοτήτων στο εσωτερικό τους. Στο πλαίσιο της υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, ο καθορισμός προτεραιοτήτων, τελική κατάληξη της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης, θα πρέπει να ολοκληρώνεται, με σχέδια συντονισμένης κινητοποίησης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη στήριξη της επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής.

Σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της E&TA επισημαίνεται η ύπαρξη δυνατότητας αξιοποίησης πόρων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την υλοποίηση της εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Απασχόληση και Αγορά Εργασίας

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των προβλημάτων στην αγορά εργασίας που προέκυψαν από την δημοσιονομική κρίση, αλλά και των χρόνιων παθογενειών της, υλοποιήθηκαν/υλοποιούνται παρεμβάσεις έκτακτου χαρακτήρα αλλά και παρεμβάσεις θεσμικού/ διαρθρωτικού χαρακτήρα οι οποίες αξιολογούνται ως προς την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητά τους.

Ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- Εκτεταμένη υλοποίηση προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα, όπου ο δημόσιος τομέας αναδείχθηκε ως ο εργοδότης ύστατης καταφυγής, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η απώλεια θέσεων εργασίας και να υποστηριχθούν οι περισσότερο ευάλωτοι άνεργοι. Ο χαρακτήρας των προγραμμάτων αυτών κρίθηκε ότι χρήζει βελτίωσης ώστε να μετεξελιχθεί σε περισσότερο Ενεργητική Πολιτική Απασχόλησης και για το λόγο αυτό τα υλοποιούμενα προγράμματα συμπεριέλαβαν δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης. Παρά τις βελτιώσεις, κρίνεται ότι υπάρχουν περιθώρια για καλύτερη στόχευση.

- Αδυναμίες ως προς το σχεδιασμό και το θεσμικό πλαίσιο για την υλοποίηση προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, καθώς και εκτεταμένη χρήση των επιταγών κατάρτισης χωρίς τη διασφάλιση ποιοτικών διαστάσεων και την καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ωφελούμενων. Κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίηση και η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση, την Πιστοποίηση των εκροών, τη Συμβουλευτική, τις προδιαγραφές σχεδιασμού και υλοποίησης της πρακτικής άσκησης, έτσι ώστε να λειτουργούν συμπληρωματικά και με ολιστικό τρόπο, με αποσαφήνιση του ρόλου όλων των εμπλεκόμενων. Σημαντική θεωρείται, τέλος, η επέκταση της εξατομικευμένης υποστήριξης των ωφελούμενων μέσω της διαδικασίας καταγραφής ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ωφελούμενων που εν μέρει αντιμετωπίζεται μέσω της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε αδυναμία στόχευσης σε απομακρυσμένες και αποκλεισμένες ομάδες από την αγορά εργασίας, όπως τα άτομα με αναπηρία.
- Ο Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της αγοράς εργασίας χρήζει βελτίωσης και επέκτασης της χρήσης του, ώστε να επιτελέσει με επάρκεια το ρόλο του στις διαδικασίες διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στην διάγνωση δεξιοτήτων επαγγελματιών, συμπεριλαμβανομένων και ποιοτικών τρόπων διερεύνησης και στην αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας.
- Αδυναμίες και καθυστερήσεις ως προς την ενεργοποίηση δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και κατάρτισης εργαζομένων με συνακόλουθες επιπτώσεις στη συμμετοχή των εργαζομένων σε προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους, την κινητικότητά τους και την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων στην κατεύθυνση αυτή.
- Αδυναμία και ελλείψεις στην ανάπτυξη συνεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης διαρθρωτικής προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων με αποτέλεσμα την χαμηλή συμμετοχή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων σε αντίστοιχα προγράμματα καθώς και την απουσία συμμετοχής σημαντικών κλάδων.

Αδυναμίες σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης

- Ο σχεδιασμός των δράσεων ήταν κυρίως οριζόντιος χωρίς να έχει προηγηθεί εξειδικευμένη μελέτη και στόχευση σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις και ανάγκες επιχειρήσεων που θα κάλυπταν οι δράσεις.
- Μεγάλος αριθμός δράσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο που δυσχέρανε τις επιχειρήσεις στον εντοπισμό των σχετικών ευκαιριών χρηματοδότησης. Επιπλέον, η διασπορά δράσεων, με δύσκολες/περίπλοκες διαδικασίες διαχείρισης και υλοποίησης αύξησε σημαντικά τον διοικητικό φόρτο και δημιουργεί καθυστερήσεις στις διαδικασίες.
- Μικρό χρονικό διάστημα για την υποβολή προτάσεων. Σε αρκετές περιπτώσεις το χρονικό περιθώριο για την υποβολή των προτάσεων ήταν πολύ περιορισμένο με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να επωμίζονται με μεγάλο διοικητικό φόρτο προκειμένου να υποβάλλουν εγκαίρως τις προτάσεις τους. Από την πλευρά των επιχειρήσεων διατυπώνεται η ανάγκη για δράσεις με ανοιχτές ημερομηνίες υποβολής που θα υλοποιούνται σε περισσότερους κύκλους.

- Έλλειψη ενός συγκεκριμένου και γνωστοποιημένου στους δυνητικούς δικαιούχους χρονοδιαγράμματος έκδοσης προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων. Οι δράσεις οφείλουν να γνωστοποιούνται εγκαίρως στην αγορά, ώστε οι επιχειρήσεις να προλαβαίνουν να σχεδιάσουν τα επενδυτικά τους σχέδια και να εξετάσουν ποια χρηματοδοτικά εργαλεία και δράσεις είναι ευνοϊκότερες ώστε να πετύχουν τους στόχους τους. Οι δράσεις που «αιφνιδιάζουν» την αγορά δεν επιτυγχάνουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και εμφανίζουν μικρότερη του αναμενομένου ζήτηση.
- Συνεχής στελεχιακή αποδυνάμωση, οι δημόσιες αρχές υπεύθυνες για το σχεδιασμό και την διαχείριση του ΕΣΠΑ υφίστανται μία συνεχή στελεχιακή αποδυνάμωση, κυρίως λόγω των συνεπειών της οικονομικής κρίσης. Έτσι διαπιστώνεται σημαντική εμπειρία, αλλά «Γήρανση» του στελεχιακού δυναμικού, με αποτέλεσμα την εμφάνιση αδράνειας στα νέα δεδομένα (πχ RIS3, «Επιχειρηματική Ανακάλυψη» κλπ.).
- Μεγάλο πλήθος απαιτούμενων περιττών δικαιολογητικών/παραστατικών, τόσο για την υποβολή πρότασης χρηματοδότησης, όσο και για την πιστοποίηση δαπανών, τα οποία αυξάνουν το διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους και τις διαχειριστικές αρχές και δημιουργούν καθυστερήσεις.
- Μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων έως την τελική επιλογή των προς χρηματοδότηση έργων. Η διαδικασία σε ορισμένες δράσεις εμφάνισε χρόνο αναμονής έως και 2 χρόνια. Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι λόγω του μεγάλου χρόνου αναμονής αρκετές από τις επιχειρήσεις που έλαβαν τελικά τη χρηματοδότηση μετά από τόσο μεγάλη καθυστέρηση μπορεί να εμφάνιζαν τελείως διαφορετικές ανάγκες και προτεραιότητες από την περίοδο που υπέβαλαν την πρόταση, κάτι το οποίο οδήγησε στη μη βέλτιστη αξιοποίηση της ενίσχυσης.
- Συχνή εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων de minimis που περιορίζει τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων στις 200 χιλ. € ανά τριετία. Αυτός ο περιορισμός στη χρηματοδότηση περιορίζει τα επενδυτικά σχέδια που μπορούν να καταστούν επιλέξιμα, κυρίως σε χαμηλότερου κόστους επενδύσεις. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η παραγόμενη προστιθέμενη αξία των ενισχύσεων και δεν επιτυγχάνεται ριζική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων που συμμετέχουν, αλλά κυρίως βελτιωτικές ενέργειες με περιορισμένα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Επιπλέον, αποθαρρύνονται μεγαλύτερου μεγέθους (μεσαίες επιχειρήσεις) να συμμετάσχουν.
- Περιορισμένες συνέργειες μεταξύ των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Παρατηρήθηκε ότι παρόμοιας στόχευσης δράσεις προκηρύχθηκαν τόσο από το ΕΠΑΝΕΚ όσο και από ΠΕΠ, χωρίς να επιτυγχάνεται αποτελεσματική συνεργασία των διαφορετικών φορέων τόσο κατά τη διάρκεια σχεδιασμού όσο και υλοποίησης των δράσεων.
- Έλλειψη δομών και μηχανισμών που βοηθούν τις ΜμΕ να εντοπίσουν τις ανάγκες τους και να τις συνδέσουν με συγκεκριμένες δράσεις χρηματοδότησης. Μια επιπλέον δυσκολία που αντιμετώπισαν οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις είναι η έλλειψη πληροφόρησης και η αδυναμία διεκπεραίωσης του διοικητικού βάρους ως απόρροια ένταξης σε προγράμματα επιχειρηματικότητας. Πιο συγκεκριμένα πολλές μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις αδυνατούν

να ενταχθούν σε προγράμματα του ΕΣΠΑ είτε διότι δεν πληροφορούνται για τις κατάλληλες δράσεις ή γιατί δεν μπορούν να χειριστούν λόγω έλλειψης γνώσης το διοικητικό μέρος της διαδικασίας για την ένταξη στο πρόγραμμα. Η δημιουργία φορέα ή φορέων ο οποίος θα λειτουργεί συμβουλευτικά ή υποστηρικτικά κυρίως για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις ενδεχομένως να βοηθήσει σημαντικά στην επίλυση του προβλήματος.

- Δυσκολία των επιχειρήσεων - δικαιούχων να λάβουν χρηματοδότηση ή εγγυητική επιστολή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δυσκολία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα) και γενικότερα η ασθενής στήριξη της επιχειρηματικής καινοτομίας με εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση. Η έλλειψη ρευστότητας και η αδυναμία κάλυψης του ποσοστού ιδιωτικής συμμετοχής από τις επιχειρήσεις αναδείχθηκε ως ένας από τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες για τη συμμετοχή σε δράσεις του ΕΣΠΑ. Κρίνεται απαραίτητη η εξέταση χρήσης εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων ενόψει της νέας ΠΠ ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία και μόχλευση καθώς και να υποστηριχθούν περισσότερες επιχειρήσεις μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Περιορισμένη συμμετοχή της ΓΓΒ, κατά την προηγούμενη ΠΠ 2014-2020, στο σχεδιασμό και υλοποίηση του προγράμματος, κάτι το οποίο οδήγησε στην έλλειψη εξειδικευμένων δράσεων για το κλάδο της Μεταποίησης.

1.3.2 Δράσεις ΓΓΒ στην τρέχουσα Περίοδο

Ο ρόλος της ΓΓΒ αφορά την υποστήριξη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επεκτείνεται στην ανάπτυξη και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας, στη δημιουργία επιχειρηματικών υποδομών, στη δημιουργία ενός απλού και φιλικού κανονιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και στην στήριξη των ΜμΕ, στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος και στην γενικότερη εποπτεία της αγοράς.

Έχοντας ήδη στην πράξη έναν ευρύτερο ρόλο στη στήριξη της επιχειρηματικότητας, η ΓΓΒ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 δραστηριοποιήθηκε στην ανάπτυξη του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τις ΜμΕ, την ανάπτυξη των λειτουργιών Εποπτείας της Αγοράς, στην ανάπτυξη του ΟΠΣ Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ ΑΔΕ), στην καταγραφή και κωδικοποίηση των άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων κ.λπ.

Επιπρόσθετα, ετοίμασε και πρότεινε μία σειρά Οδηγών άμεσων ενισχύσεων προς τις ΜμΕ στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 με στόχους τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ με έμφαση στην μεταποίηση και την καινοτομία, καθώς και την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιβαλλοντικής βιομηχανίας, όπως ενδεικτικά:

- Ενίσχυση Αλυσίδων Αξίας - Συνεργατικοί Σχηματισμοί
- Αξιοποίηση Επιχειρηματικής Εμπειρίας – Επιχειρηματική Επανεκκίνηση
- Εξωστρέφεια – Διεθνοποίηση των ΜμΕ
- Σύγχρονη (Ευέλικτη) μεταποίηση
- Επιδότηση επιτοκίου στο πλαίσιο του COVID

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου, η ΓΓΒ πρέπει να αποκτήσει έναν περισσότερο εξωστρεφή και προωθητικό ρόλο, ώστε να ανταποκριθεί στις

προκλήσεις και τις απαιτήσεις των στόχων, των πολιτικών και των συνεργιών των ευρωπαϊκών στρατηγικών που αφορούν τη βιομηχανία με ορόσημο το 2030.

2 Οριοθέτηση ευκαιριών χρηματοδότησης μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία

Λαμβάνοντας υπόψη τις ευρωπαϊκές και εθνικές κατευθύνσεις, η ΓΓΒ συνέταξε το όραμα της για την βιομηχανία, όπως αυτό διατυπώθηκε και στις αρχικές τοποθετήσεις της προς το ΕΠΑνεΚ 2021 – 2027.

Σύμφωνα με το **όραμα** της ΓΓΒ, η βιομηχανία προωθεί και καθορίζει το μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, επενδύει σταθερά στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνογνωσία υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό, μία εκ των βασικών επιδιώξεων της Εθνικής Στρατηγικής για τη βιομηχανία είναι η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς που έχουν δυναμικό και συγκριτικό πλεονέκτημα, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα την επιτακτική ανάγκη για την μετατόπιση προς τα άνω του τεχνολογικού συνόρου της εγχώριας παραγωγικής βάσης, τόσο σε επίπεδο βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όσο και σε επίπεδο αλυσίδων αξίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Ο ψηφιακός και ο πράσινος μετασχηματισμός δια μέσου της αξιοποίησης των δυνατοτήτων και ευκαιριών που προσφέρει η πράσινη και κυκλική οικονομία και η 4^η βιομηχανική επανάσταση ως βασικοί παράμετροι της βιομηχανικής στρατηγικής αναμένεται να αποτελέσουν βασικές συνιστώσες της προσπάθειας αυτής.

2.1 Προσδιορισμός Στρατηγικών Κατευθύνσεων και σύνδεση με Ευρωπαϊκές και Εθνικές Στρατηγικές

Με βάση τη μελέτη και ανάλυση των εθνικών και ευρωπαϊκών κειμένων, όπως αυτά παρουσιάστηκαν αναλυτικά στο Κεφάλαιο 1 και του οράματος της ΓΓΒ, προχωρήσαμε στον προσδιορισμό των στρατηγικών κατευθύνσεων της ΓΓΒ, με κύριο γνώμονα τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής προσέγγισης για το νέο ΕΣΠΑ, η οποία θα ενσωματώνει τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές των κειμένων και θα συνδράμει στην προώθηση του οράματος της ΓΓΒ για τη βιομηχανία.

Στη συνέχεια του παρόντος Κεφαλαίου ακολουθεί **αναλυτική περιγραφή των έξι (6) προτεινόμενων στρατηγικών κατευθύνσεων της ΓΓΒ για το ΕΣΠΑ 2021-2027, και της στοχοθεσίας αυτών, καθώς επίσης αποτυπώνεται σε μορφή Πίνακα και η σύνδεσή τους με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, ενώ αμέσως μετά παρουσιάζονται οι περιοχές σχεδιασμού του νέου ΕΣΠΑ που συνδέονται με τη βιομηχανία και αποτελούν ευκαιρίες άντλησης κονδυλίων για τους βιομηχανικούς κλάδους.**

Υπό αυτό το πρίσμα οι προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις της ΓΓΒ για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, διαμορφώνονται ως εξής:

1. Ανάπτυξη βιομηχανικής Καινοτομίας και προϊόντων υψηλής Προστιθέμενης Αξίας

Σκοπός της Στρατηγικής Κατεύθυνσης είναι η προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του παρόντος Παραδοτέου, ο όρος «καινοτομία» ή «βιομηχανική καινοτομία²²» αναφέρεται στη δημιουργία και εφαρμοσμένη χρήση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων, με δημιουργικό και εναλλακτικό τρόπο, επιδιώκοντας την παραγωγή ή την παροχή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών ή διαδικασιών, που βρίσκουν άμεση παραγωγική, χρηστική και εμπορική εφαρμογή. Πέρα από ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία, η καινοτομία μπορεί να αφορά σε τεχνολογίες παραγωγής ή νέες διοικητικές διαδικασίες, για παράδειγμα στο μάρκετινγκ ή στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Η εν λόγω Στρατηγική Κατεύθυνση συνδέεται άμεσα με τους τομείς προτεραιότητας και αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets) οι οποίες αναμένεται να προκύψουν μέσω της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Επιπλέον σημειώνεται ότι, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιομηχανία καθορίζει την ενίσχυση της βιομηχανικής καινοτομίας ως καταλύτη για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση της βιομηχανίας (διπλή μετάβαση). Λαμβάνοντας αυτό υπόψη η παρούσα Στρατηγική Κατεύθυνση καταρτίστηκε με τρόπο ώστε να ενσωματώνει τις αρχές των Εθνικών Στρατηγικών για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας, την Ενέργεια και το κλίμα και την Κυκλική Οικονομία.

2. Βιομηχανική Μετάβαση

Σκοπός της Στρατηγικής Κατεύθυνσης είναι η ενίσχυση σχεδίων βιομηχανικής μετάβασης σε τομείς που η χώρα εμφανίζει ή μπορεί να αναπτύξει συγκριτικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, σε τομεακό ή/και περιφερειακό επίπεδο

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιομηχανία, η βιομηχανία οφείλει να έχει καθοριστική συνεισφορά στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας που στοχεύει να επιτύχει η ΕΕ μέχρι το 2050. Στο πλαίσιο αυτό η συγκεκριμένη Στρατηγική Κατεύθυνση προωθεί τη μετάβαση της βιομηχανίας σε ένα πιο πράσινο μοντέλο παραγωγής, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που δίνονται από τις Εθνικές Στρατηγικές για την Ενέργεια και το κλίμα και την Κυκλική Οικονομία. Όπως επισημαίνεται και στα δύο στρατηγικά κείμενα οι ψηφιακές τεχνολογίες αναμένεται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη μετάβαση σε ένα πιο πράσινο μοντέλο παραγωγής, έτσι η παρούσα Στρατηγική Κατεύθυνση οφείλει να είναι συμβατή και με την Εθνική Στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας.

²² <https://imegsevee.gr/wp-content/uploads/2018/02/kainotomia.pdf>

3. Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων

Σκοπός της Στρατηγικής Κατεύθυνσης είναι η ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Ο μετασχηματισμός της βιομηχανίας και η επίτευξη της επιθυμητής προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων, θα βασιστούν στη προώθηση της βιομηχανικής και οργανωτικής καινοτομίας.

Η συγκεκριμένη στρατηγική κατεύθυνση ενσωματώνει τις αρχές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τις ΜμΕ, καθώς μεριμνά για την άμεση προσαρμογή των ΜμΕ στην διττή μετάβαση, ψηφιακή και πράσινη. Επιπλέον εγκολπώνει τις βασικές αρχές από τις Εθνικές Στρατηγικές για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας, την Ενέργεια και το κλίμα και την Κυκλική Οικονομία.

4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0

Σκοπός της Στρατηγικής Κατεύθυνσης είναι η προώθηση της τεχνολογικής αναβάθμισης και του ψηφιακού μετασχηματισμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Ενίσχυση των επιχειρήσεων και της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική τους διαδικασία, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Η εν λόγω Στρατηγική Κατεύθυνση ενσωματώνει τις αρχές της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού όσον αφορά την ψηφιοποίηση του Δημόσιου τομέα και τις αρχές της Εθνικής Στρατηγικής για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.

5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και η προσέλκυση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, αποτελούν βασικές προτεραιότητες για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Στο πλαίσιο αυτό ενισχύονται προγράμματα reskilling και upskilling ανθρώπινου δυναμικού και παρέχονται κίνητρα στις επιχειρήσεις για την προσέλκυση κατάλληλων στελεχών, βάσει των αναγκών και του σχεδιασμού τους.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την βιομηχανία τοποθετεί την ανάπτυξη και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού στο επίκεντρο της διττής μετάβασης ψηφιακής και πράσινης, αναγνωρίζοντας ότι η μετάβαση της βιομηχανίας σε ένα νέο μοντέλο παραγωγής προϋποθέτει την απόκτηση κατάλληλων δεξιοτήτων από το ανθρώπινο δυναμικό. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη η συγκεκριμένη Στρατηγική Κατεύθυνση ενσωματώνει αρχές από τις Εθνικές Στρατηγικές για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας, την Ενέργεια και το κλίμα και την Κυκλική Οικονομία.

6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων, με έμφαση στην προώθηση λύσεων σε προβλήματα χωροθέτησης βιομηχανικών μονάδων και δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων.

Η συγκεκριμένη Στρατηγική Κατεύθυνση ενσωματώνει αρχές από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού, την Εθνική Στρατηγική για τη Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας και την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ, οι οποίες προδιαγράφουν ξεκάθαρα μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την άρση των εμποδίων για την επιχειρηματικότητα, καθώς και τη δημιουργία δομών για την υποστήριξη των επιχειρήσεων.

Παρακάτω ακολουθεί μια επισκόπηση των σημαντικότερων ευρωπαϊκών και εθνικών στρατηγικών που οδήγησαν στη δημιουργία των Στρατηγικών Κατευθύνσεων.

Πίνακας 1: Στρατηγικές Κατευθύνσεις και σύνδεση με ευρωπαϊκές/εθνικές στρατηγικές

	Βίβλος Ψηφιακού Μετίσμου 2020 -2025 *	Στρατηγική για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας	ΕΣΕΕ 2021-2027**	Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα *	Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία*	Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ	Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία
(ΣΚ1) Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
(ΣΚ2) Βιομηχανική Μετάβαση	-	✓	-	✓	✓	-	✓
(ΣΚ3) Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	-	✓	-	✓	✓	✓	✓
(ΣΚ4) Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	✓	✓	-	-	-	✓	✓
(ΣΚ5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
(ΣΚ6) Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	✓	✓	-	-	-	✓	✓

* Οι εν λόγω εθνικές στρατηγικές ενσωματώνουν τις αρχές των αντίστοιχων ευρωπαϊκών

** Οι ΣΚ 1 και 6 σχετίζονται άμεσα με τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027, η οποία είναι υπό διαμόρφωση

Πηγή: Ανάλυση PwC

2.2 Ανάδειξη περιοχών σχεδιασμού του νέου ΕΣΠΑ για την χρηματοδότηση της βιομηχανίας

Με βάση τις Στρατηγικές Κατευθύνσεις της ΓΓΒ, οι οποίες παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα του παρόντος Κεφαλαίου, μελετήσαμε το σύνολο των κειμένων – εγγράφων ενόψει της ενεργοποίησης του νέου ΕΣΠΑ δίνοντας έμφαση στα ακόλουθα:

- 1^η Εγκύκλιος για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού
- 2^η Εγκύκλιος για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027
- Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2021-2027
- Προσχέδιο ΕΠΑνΕΚ 2021-2027
- Concept paper ΕΠ «Περιβάλλον – Ενέργεια – Κλιματική Αλλαγή 2021-2027»
- Concept paper ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027»
- Concept paper ΕΠ «Περιβάλλον – Ενέργεια – Κλιματική Αλλαγή 2021-2027»
- Concept paper ΕΠ «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»
- Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021 – 2027
- Concept paper ΠΕΠ (διαθέσιμα)

Απώτερος στόχος της προσπάθειας αυτής αποτέλεσε η ανάδειξη περιοχών σχεδιασμού του νέου ΕΣΠΑ που συνδέονται με τη βιομηχανία και αποτελούν ευκαιρίες άντλησης κονδυλίων για τους βιομηχανικούς κλάδους.

Ως εκ τούτου, για το σύνολο των δράσεων της ΓΓΒ, αναδείξαμε τις εναλλακτικές πηγές άντλησης κονδυλίων, καθώς και τις προϋποθέσεις, κάτω από τις οποίες κάτι τέτοιο θα ήταν εφικτό.

Σημειώνεται πως το όλο εγχείρημα βασίστηκε στα έως τώρα δεδομένα, και στην έως τώρα διαθέσιμη πληροφορία, ενώ η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να ελεγχθεί εκ νέου, με την επίσημη έγκριση του ΕΣΠΑ 2021-2027 και των Προγραμμάτων του.

Αποτέλεσμα των ενεργειών του Συμβούλου ήταν η **εκπόνηση του ακόλουθου Master Plan χρηματοδότησης των έργων της ΓΓΒ στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ**, όπου ανά δράση προσδιορίζονται

- Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότης (πλήθος πιθανών πηγών χρηματοδότησης ανά δράση)
- Εκτιμώμενος Π/Υ δράσης
- Στόχος Πολιτικής / Ειδικός Στόχος
- Ταμείο
- Διάρκεια
- Ωφελούμενοι
- Παραδοχές/Παρατηρήσεις

Ακολουθεί και επιμέρους ανάλυση των δράσεων ανά προτεινόμενη πηγή χρηματοδότησης.

Πριν την παρουσίαση των σχετικών πινάκων πρέπει να τονιστεί πως η όλη προσέγγιση έλαβε υπόψη της ότι στις τρέχουσες συνθήκες, η ωρίμανση πρωτοβουλιών σε μία συνεκτική μεταρρυθμιστική προσπάθεια είναι ιδιαίτερα επίκαιρη και εκτιμάται ότι μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά ώστε:

- να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες από το ΕΣΠΑ για την συντονισμένη προώθηση παραγωγικών επενδύσεων στους τομείς που έχουν προσδιοριστεί ως τομείς μεγάλης προστιθέμενης αξίας
- να επενδυθούν οι σημαντικοί πόροι του ΕΣΠΑ 2021–2027 σε στοχευμένες δράσεις και προγράμματα στο πλαίσιο μιας συνεκτικής στρατηγικής, λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις της έξυπνης εξειδίκευσης, με στόχο τη μεγιστοποίηση της απόδοσής τους και την αποτελεσματικότερη συμβολή τους στη συνολική αναπτυξιακή πορεία της χώρας,
- να κεφαλαιοποιηθούν και να ενισχυθούν περαιτέρω οι προσπάθειες που ήδη έχουν δρομολογηθεί για τη συμμετοχή των Ελληνικών επιχειρήσεων, και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, με τεράστιο όφελος σε ό,τι αφορά τη διασύνδεση, τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, την ενίσχυση του καινοτομικού δυναμικού του ελληνικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος,
- να επιδιωχθεί συντονισμένα η θωράκιση της βιομηχανίας απέναντι στην τρέχουσα και σε μελλοντικές κρίσεις και η προετοιμασία της να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης,
- να οργανωθούν υπό το πρίσμα της βιομηχανίας, με την ευρύτερη έννοια που της προσδίδει πλέον η Ε.Ε., αυτή των οικοσυστημάτων, οι επιμέρους εθνικές στρατηγικές (κυκλική οικονομία, ψηφιακή μετάβαση κλπ) και πολιτικές (καινοτομία, δεξιότητες, ενέργεια και ενεργειακό κόστος, πολιτική προϊόντων και εποπτεία της αγοράς) – κατά το υπόδειγμα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης του θεσμού των επιχειρηματικών πάρκων με την ριζική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και ελκυστικότητας αυτών.

Πίνακας 1 Πίνακας 2: Master Plan δράσεων ΓΤΒ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Τομέιο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Συνολικός π/ύ	ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΟΥ Μετασ/μου	ΕΠ Περιβάλλον-Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή	ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	ΕΠΑνάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	ΠΕΠ	Πλήθος πθωνών χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας	95.000.000	1			1		1	3	Εφόσον η δράση εξειδικεύεται για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).
		1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.4. Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών [με διεύρυνση]	200.000.000	1				1	1	2	
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (αυτάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.2. Δασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί	15.000.000	1				1	1	2	
	1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)	1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.5. Υποστήριξη ΕΣΕΕ [με διεύρυνση]	20.000.000	1	1					2	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα [με διεύρυνση]	90.000.000	1			1		2	Εφόσον η δράση εξειδικεύεται για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).	
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα	65.000.000	1			1		1	3	Εφόσον η δράση εξειδικεύεται για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.2. Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια	100.000.000	1				1	1	2	Εφόσον η δράση εξειδικεύεται για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).
	3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	7.500.000	1	-	-	1			2	Εφόσον η δράση εξειδικεύεται για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές	Προτεραιότητα 1 1.2.1. Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες	305.000.000	1						1	
		4.1.2. Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές	Προτεραιότητα 1 1.2.2. Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας [με διεύρυνση]	1.500.000	1						1	Θα μπορούσε να συγχρηματοδοτηθεί από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Τομέιο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Συνολικός π/υ	ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΟΥ Μετασμού	ΕΠ Περιβάλλον-Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή	ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	ΕΠΑνάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	ΠΕΠ	Πληθος πιθανών πηγών χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling and upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	EKT+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διόρυση]	5.000.000	1			1			2	Εφόσον η δράση εξειδικεύει για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (βλ. φύλλο ΕΠ ΤΔΜ).
		5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	EKT+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διόρυση]	8.000.000	1				1		2	Εφόσον η αναβάθμιση δεξιοτήτων καλύπτει και ανέργους η δράση μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί και μέσω του ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
	5.2. Δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης δεξιοτήτων για την Βιομηχανία	5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προσέλκυσης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	EKT+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	9.000.000	1						1	
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	6.1.1. Εξίσχυση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	35.000.000	1						1	
	6.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	7.500.000	1	1					2	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού
		6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	7.500.000	1	1					2	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού
7.Μετάβαση της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία	7.1. Προώθηση της Ενεργειακής Αποδοτικότητας των επιχειρήσεων	7.1.1. Δράσεις που στοχεύουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων με την ενσωμάτωση ενεργειακά αποδοτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου					1				1	
	7.2. Προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας και της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων	7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία					1				1	
		7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της ανακύκλωσης των αποβλήτων και των φυσικών πόρων και της επαναχρησιμοποίησης στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας και της διατήρησης των "πολύτιμων" υλικών εντός των ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία						1				1
	7.3. Ενθάρρυνση της βιομηχανικής / επιχειρηματικής συμβίωσης	7.3.1. Δράσεις υποστήριξης της βιομηχανικής και ενεργειακής συμβίωσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία					1				1	

Πίνακας 3: Δράσεις για χρηματοδότηση μέσω ΕΠΑνΕΚ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
		1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.4. Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών [με διέγερση]	4	50.000.000	65%	200.000.000	130.000.000	101.075.000
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.2. Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
	1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)	1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.5. Υποστήριξη ΕΣΕΕ [με διέγερση]	1	20.000.000	100%	20.000.000	20.000.000	15.550.000
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα [με διέγερση]	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.2. Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια	10 οικοσυστήματα (50 επιχειρήσεις)	10.000.000	65%	100.000.000	65.000.000	50.537.500
	3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενιασχομένων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές	Προτεραιότητα 1 1.2.1. Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες	α) 150 (μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας), β) 20 (ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας), γ) 5 συνεργατικοί σχηματισμοί για υλοποίηση εμβληματικών έργων	α) 500.000 β) 1.500.000 γ) 40.000.000	δάνεια με ευνοϊκού όρους	305.000.000	305.000.000	237.137.500
		4.1.2. Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές	Προτεραιότητα 1 1.2.2. Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας [με διεύρυνση]	1	1.500.000	100%	1.500.000	1.500.000	1.166.250
5. Ανάπτυξη και Προσέλευση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διεύρυνση]	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875
		5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διεύρυνση]	4 τομεακές συμμαχίες	2.000.000	100%	8.000.000	8.000.000	6.220.000
	5.2. Δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης δεξιοτήτων για την Βιομηχανία	5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προσέλευσης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	50 επιχειρήσεις 100 νέες θέσεις εργασίας	90.000 (ανά θέση εργασίας σε διάστημα 2 ετών)	70%	9.000.000	6.300.000	4.898.250
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	6.1.1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	10	3.500.000	65%	35.000.000	22.750.000	17.688.125
	6.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250
		6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

Πίνακας 4: Δράσεις για χρηματοδότηση μέσω ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)	1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	Δημιουργία ενιαίου μηχανισμού υποστήριξης καινοτομίας, για την στήριξη, προώθηση, διευκόλυνση και διασφάλιση συνεργιών με την αγορά και την παρακολούθηση της ΕΣΕΕ 21-27. Δράσεις υποστήριξης διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης, καθώς και ωρίμανσης δράσεων ανάπτυξης βιομηχανικής καινοτομίας και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27, βιομηχανικής μετάβασης και βιομηχανίας 4.0.	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.5. Υποστήριξη ΕΣΕΕ [με διεύρυνση]	1	20.000.000	100%	20.000.000	20.000.000	15.550.000
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	Δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση / αναπροσαρμογή του θεσμικού πλαισίου και του Εθνικού συστήματος ποιότητας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250
		6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση / αναπροσαρμογή του θεσμικού πλαισίου και του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

Πίνακας 5: Δράσεις για χρηματοδότηση μέσω ΕΠ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.2 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.2.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που ανημετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	4 τομεακές συμμαχίες	2.000.000	100%	8.000.000	8.000.000	6.220.000

Πίνακας 6: Δράσεις για χρηματοδότηση μέσω ΕΠ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.2. Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα [με διεύρυνση]	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	iii bis. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διεύρυνση]	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875
<p>Οι προτεινόμενες δράσεις μπορούν να ενταχθούν στο ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης με την παραδοχή ότι θα γίνουν δεκτές οι παρατηρήσεις της ΕΥΔΕ_ΒΕΚ επί του σχεδίου του προγράμματος. Επιπλέον, οι προτεινόμενες δράσεις στοχεύουν σε: α) υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους παρακάτω τομείς και μετασχηματιζόμενους τομείς και οι οποίες έχουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές, β) νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές, γ) επιχειρήσεις που σκοπεύουν να εγκαταστήσουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές.</p>												

Πίνακας 7: Δράσεις για χρηματοδότηση μέσω ΕΠ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
7.Μετάβαση της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία ⁵	7.1. Προώθηση της Ενεργειακής Αποδοτικότητας των επιχειρήσεων	7.1.1. Δράσεις που στοχεύουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων με την ενσωμάτωση ενεργειακά αποδοτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα \και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ι. Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
	7.2. Προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας και της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων	7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα \και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία
		7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της ανακύκλωσης των αποβλήτων και των φυσικών πόρων και της επαναχρησιμοποίησης στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας και της διατήρησης των "πολύτιμων" υλικών εντός των ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα \και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία
	7.3 Ενθάρρυνση της βιομηχανικής / επιχειρηματικής συμβίωσης	7.3.1. Δράσεις υποστήριξης της βιομηχανικής και ενεργειακής συμβίωσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα \και ανθεκτική Ευρώπη	ΕΤΠΑ	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτικής χρήσης των πόρων οικονομία

3 Διακυβέρνηση Βιομηχανικής Πολιτικής - Εμπλεκόμενα Όργανα & Εργαλεία

Ένα από τα βασικά εμπόδια και αδυναμίες, το οποίο δρα ανασταλτικά σε οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης της επιχειρηματικότητας στη χώρα αποτελεί η απουσία μιας σταθερής και μακροχρόνιας εθνικής στρατηγικής για τη βιομηχανία με στόχο την ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του κλάδου, την άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη του, την προώθηση της συνεργασίας της δημόσιας διοίκησης με τις επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς φορείς και την εξασφάλιση της αποτελεσματικής διάθεσης των κρατικών και κοινοτικών πόρων.

Στη συνέχεια αποτυπώνονται οι προσπάθειες που γίνονται από την ΓΓΒ για την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος, ενώ παρουσιάζονται και κάποιες μεμονωμένες εθνικές στρατηγικές που επηρεάζουν τα θέματα της βιομηχανίας, και οι οποίες είτε έχουν εκπονηθεί, είτε βρίσκονται στη φάση της εκπόνησης, είτε έχουν προγραμματιστεί να εκπονηθούν εντός του προσεχούς διαστήματος.

Συνοπτικά, ο προγραμματισμός της ΓΓΒ για την αποτελεσματική διακυβέρνηση της βιομηχανικής πολιτικής, καθώς και τα εμπλεκόμενα όργανα περιγράφονται στη συνέχεια.

3.1 Εμπλεκόμενα όργανα

A. Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας

Υπό αυτό το πρίσμα, για την αποτελεσματικότερη διακυβέρνηση της βιομηχανικής πολιτικής, συγκροτήθηκε με την Πράξη 35 της 17/8/2020 του Υπουργικού Συμβουλίου, η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας (ΚΕΒ), η οποία είναι αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, με στόχο την ανάκαμψη και ανάπτυξη της μεταποιητικής δραστηριότητας της χώρας.

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία θα συμβάλει στην εξειδίκευση και την επίτευξη των επιμέρους στόχων του «Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» που συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης, ιδιαίτερα μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων και των περιθωρίων ανάπτυξης του μεταποιητικού τομέα, και ταυτόχρονα θα απαντήσει σε προκλήσεις και ανάγκες που διαμορφώνονται λόγω:

- των σύνθετων συγκυριών και προκλήσεων που προκύπτουν, όπως η τρέχουσα πανδημία COVID- 19, και συνδέονται με παρατεταμένες επιπτώσεις μεγάλης κλίμακας στην οικονομία, τις αλυσίδες αξίας και την κοινωνία,
- της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας που έπειτα από μία μακρόχρονη οικονομική κρίση χρειάζεται ένα νέο παραγωγικό υπόδειγμα που θα κινητοποιήσει παραγωγικές δυνάμεις και συγκριτικά πλεονεκτήματα για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις παραγωγικού / επιχειρηματικού προτύπου και βιομηχανικού μετασχηματισμού, να προσελκύσει παραγωγικές επενδύσεις, να επαναπατρίσει πολύτιμο ανθρώπινο κεφάλαιο και να δημιουργήσει νέες, βιώσιμες θέσεις εργασίας,

- της ανάγκης αντιμετώπισης του κατακερματισμού και επίτευξης του απαραίτητου αποτελεσματικού συντονισμού των φορέων που είναι αρμόδιοι για επιμέρους λειτουργίες του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών και δράσεων που επιδρούν σημαντικά στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας και οι οποίες υποστηρίζονται από πληθώρα χρηματοδοτικών, θεσμικών / κανονιστικών και διοικητικών εργαλείων, σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η ΚΕΒ αποτελείται από έξι (6) Υπουργούς, ενώ χωρίς δικαίωμα ψήφου μετέχουν στις συνεδριάσεις της (εφόσον κληθούν από τον πρόεδρο), και εκπρόσωποι των παραγωγικών και θεσμικών εταίρων (όπως ΣΕΒ, ΙΟΒΕ, ΣΒΕ κλπ.).

Έργο της Επιτροπής είναι η **διαμόρφωση συνεκτικής εθνικής στρατηγικής για τη βιομηχανία**, καθώς και η υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση αυτής, με σαφείς στόχους, άξονες ανάπτυξης και επιμέρους δράσεις εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη το ευρωπαϊκό πλαίσιο, τις εθνικές και διεθνείς τάσεις και την ελληνική πραγματικότητα σε συνδυασμό με τους στόχους της γενικότερης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Πιο συγκεκριμένα η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας έχει επιτελικό, εποπτικό και αποφασιστικό ρόλο και είναι αρμόδια για τα ακόλουθα:

- τη διαμόρφωση του οράματος, των εθνικών προτεραιοτήτων και κατευθύνσεων της βιομηχανικής πολιτικής σε συνδυασμό με τους ευρύτερους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας,
- **την έγκριση, έπειτα από σχετική διαβούλευση (α) της Εθνικής Στρατηγικής για τη βιομηχανία, (β) του Σχεδίου Δράσης**, με το οποίο προσδιορίζονται οι πρωτοβουλίες και δράσεις (κανονιστικές, διοικητικές, χρηματοδοτικής στήριξης) για την υλοποίηση της Στρατηγικής, οι επιμέρους στόχοι, οι εμπλεκόμενοι φορείς, οι πηγές χρηματοδότησης και **(γ) του Μηχανισμού Διακυβέρνησής της**,
- τη συνολική εποπτεία υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, βάσει του Σχεδίου Δράσης, της αξιολόγησης της προόδου επίτευξης των στόχων σύμφωνα με προσδιορισμένους ποσοτικούς δείκτες, καθώς και της αναθεώρησης ή επικαιροποίησης της όταν κρίνεται αναγκαίο,
- την προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων και μέτρων για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία,
- **τη σύσταση της Επιτροπής Συντονισμού Βιομηχανικής Πολιτικής** με αντικείμενο την επιχειρησιακή μέριμνα για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης και τη συστηματική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία,
- **τη σύσταση Ομάδων Εργασίας** από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα, στελέχη της βιομηχανικών επιχειρήσεων, εμπειρογνώμονες και ερευνητές ή/και φορέων της αγοράς, τον προσδιορισμό του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας τους, το συντονισμό και την παρακολούθηση του έργου τους και της εφαρμογής των προτάσεών τους,
- τη μέριμνα για την κατάρτιση περιοδικών εκθέσεων προόδου της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης και την ενημέρωση του Γραφείου του Πρωθυπουργού και των αρμόδιων Επιτροπών της Βουλής,
- τη λήψη αποφάσεων για τα θέματα διυπουργικού χαρακτήρα που σχετίζονται με τη βιομηχανική πολιτική,

- η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας δύναται να αναθέτει στην Επιτροπή Συντονισμού Βιομηχανικής Πολιτικής, με απόφαση των μελών της, την επεξεργασία επιμέρους θεμάτων.

Όλες οι υπηρεσίες και οι φορείς του Δημοσίου οφείλουν να: α) συνεργάζονται με την Επιτροπή και τις ομάδες εργασίας που συνιστώνται από αυτήν για τη διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση των εισηγήσεων, προτάσεων και αποφάσεών τους, β) ενημερώνουν την Επιτροπή και τις προαναφερόμενες ομάδες εργασίας για την πορεία υλοποίησης των αποφάσεών τους, γ) παρέχουν έγκαιρα και κατά προτεραιότητα στην Επιτροπή και τις προαναφερόμενες ομάδες εργασίας τις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία, καθώς και κάθε διευκόλυνση και συνδρομή για το έργο τους.

B. Η Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής

Η Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής (Επιτροπή Συντονισμού) συστήνεται με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας με στόχο την επιχειρησιακή υποστήριξή της στο έργο της και αποτελείται από τους κάτωθι Γενικούς Γραμματείς:

- Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας, ως Συντονιστής
- Γενικός Γραμματέας Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης
- Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής
- Γενικός Γραμματέας Ενέργειας & Ορυκτών Πόρων/ Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων
- Γενικός Γραμματέας Ανώτατης Εκπαίδευσης/Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
- Γενικός Γραμματέας Εργασίας
- Γενικός Γραμματέας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών

Η Επιτροπή Συντονισμού δύναται να καλεί να συμμετέχουν στις εργασίες της, ανάλογα με τα θέματα, Γενικούς Γραμματείς άλλων πεδίων δημόσιας πολιτικής καθώς και εκπροσώπους φορέων. Η Επιτροπή Συντονισμού υποστηρίζει το έργο της Κυβερνητικής Επιτροπής, έχει εισηγητικό και εκτελεστικό ρόλο και είναι αρμόδια για τα ακόλουθα:

- τη διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων προς την Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας για την εξειδίκευση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης και για τη σύσταση, για τον σκοπό αυτό, των απαραίτητων Ομάδων Εργασίας,
- το συντονισμό των αρμόδιων φορέων για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και τη συστηματική παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής του με βάση προσδιορισμένους ποσοτικούς στόχους και την κατάθεση εκθέσεων παρακολούθησης στην Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας,
- την εισήγηση προτάσεων για την ανάληψη διορθωτικών μέτρων και ενεργειών, όταν κρίνεται αναγκαίο,
- την προώθηση και υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ συναρμόδιων Υπουργείων για την προώθηση και ολοκλήρωση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, νομοθετικών ή άλλων πρωτοβουλιών για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και την υλοποίηση των αποφάσεων της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας,
- την επεξεργασία θεμάτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης.

Γ. Ομάδες Εργασίας

Οι Ομάδες Εργασίας συστήνονται με απόφαση της ΚΕΒ μετά από εισήγηση της Επιτροπής Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής και αποτελούνται από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα, στελέχη της Βιομηχανίας, εμπειρογνώμονες και ερευνητές. Στην απόφαση της ΚΕΒ για κάθε Ομάδα Εργασίας καθορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο της σύστασής της, ο Πρόεδρος και τα μέλη της, το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της, το χρονοδιάγραμμα εργασιών και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο απαιτείται για την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου τους.

Έργο των Ομάδων Εργασίας αποτελεί η διερεύνηση, ανάλυση, τεκμηρίωση και εισήγηση προς την ΚΕΒ συγκεκριμένων, επεξεργασμένων και ολοκληρωμένων προτάσεων για το αντικείμενο που τους ανατίθεται. Το έργο τους υποστηρίζεται, παρακολουθείται και συντονίζεται από την Επιτροπή Συντονισμού και ολοκληρώνεται με απόφαση της ΚΕΒ.

Για τη διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση των εισηγήσεων και προτάσεών τους οι Ομάδες Εργασίας δύνανται να συνεργάζονται με υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΠΥΣ 35/2020, οι υπηρεσίες και οι φορείς αυτοί:

- α) συνεργάζονται με την Επιτροπή και τις Ομάδες Εργασίας που συνιστώνται από αυτήν για τη διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση των εισηγήσεων, προτάσεων και αποφάσεών τους,
- β) ενημερώνουν την Επιτροπή και τις προαναφερόμενες Ομάδες Εργασίας για την πορεία υλοποίησης των αποφάσεών τους,
- γ) παρέχουν έγκαιρα και κατά προτεραιότητα τις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία, καθώς και κάθε διευκόλυνση και συνδρομή για το έργο τους.

3.2 Εργαλεία υποστήριξης του σχεδιασμού και της εφαρμογής της Βιομηχανικής πολιτικής

Τα προγραμματικά, οργανωτικά και τεχνολογικά εργαλεία υποστήριξης του σχεδιασμού και της εφαρμογής της Βιομηχανικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα:

- **Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία:** Ενιαίο προγραμματικό κείμενο που προσδιορίζει το όραμα, τις προτεραιότητες, τους άξονες ανάπτυξης, και τους στόχους της πολιτικής για την ελληνική βιομηχανία και τις συναφείς με αυτήν υπηρεσίες, στο πλαίσιο της ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής,
- **Σχέδιο Δράσης:** Επιχειρησιακή ανάλυση που περιλαμβάνει τις επιμέρους δράσεις για την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία (διατομεακά αναπτυξιακά προγράμματα, θεσμικές παρεμβάσεις, χρηματοδοτικά εργαλεία, διοικητικά μέτρα), μετρήσιμους στόχους, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, εμπλεκόμενους φορείς και ενδεικτικό προϋπολογισμό,
- **Μηχανισμός Διακυβέρνησης:** Το Σύστημα των θεσμών και οργάνων που είναι αρμόδια για την διαμόρφωση, διαβούλευση, εφαρμογή, παρακολούθηση, επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης με συγκεκριμένο πλαίσιο συντονισμού και σαφή περιγραφή των ρόλων των εμπλεκόμενων μερών,
- **Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης:** Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για τη συλλογή και οργάνωση σε βάσεις δεδομένων των απαραίτητων πληροφοριών και στοιχείων για

την τεκμηρίωση και ανατροφοδότηση του προγραμματισμού και της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης,

- **Μηχανισμός Διαβούλευσης με την αγορά:** Το σύνολο των διαδικασιών βάσει των οποίων οι εμπλεκόμενοι φορείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη καταθέτουν οργανωμένα στη ΓΓΒ ως διοικητικού βραχίονα της ΚΕΒ, τις απόψεις και τις προτάσεις τους για το σχεδιασμό και την αναθεώρηση ή επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, του Σχεδίου Δράσης και των λοιπών κειμένων της,
- **Επικοινωνιακό Πρόγραμμα:** Το σύνολο των δράσεων και ενεργειών για τη ενημέρωση των συλλογικών φορέων της οικονομίας και της κοινωνίας και τη διάδοση των αποτελεσμάτων των εργασιών της Κυβερνητικής Επιτροπής και των στρατηγικών κατευθύνσεων, προτεραιοτήτων και ευκαιριών της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης.

3.3 Συμπεράσματα 1ης συνάντησης ΚΕΒ

Όσον αφορά τις κατευθύνσεις των διαφόρων κυβερνητικών επιτροπών στο τομέα της Βιομηχανίας, αποδελτιώσαμε και παρουσιάζουμε τα ευρήματα της 1^{ης} Συνάντησης της ΚΕΒ, καθώς τίγονται καίρια ζητήματα, και εξάγονται πολύ κρίσιμα συμπεράσματα, τα οποία και θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν στο σχεδιασμό των Στρατηγικών Κατευθύνσεων και των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ ενόψει της νέας ΠΠ.

- Οι νέες προκλήσεις για τη Βιομηχανία είναι η κλιματική αλλαγή και οι ψηφιακές τεχνολογίες ενώ την τελευταία χρονιά προστέθηκε η πανδημία που προκάλεσε μεταβολές στον παγκόσμιο χάρτη καταμερισμού εργασίας και την εφοδιαστική αλυσίδα.
- Σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον πρέπει να προωθηθεί η απλοποίηση της αδειοδότησης οικονομικών δραστηριοτήτων, η ποιοτική και ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης, η καλύτερη λειτουργία της φορολογικής δικαιοσύνης, ειδικές φορολογικές ζώνες για να δημιουργηθούν ευκαιρίες ανάπτυξης, το χωροταξικό πλαίσιο για τη βιομηχανία και τα βιομηχανικά πάρκα.
- Είναι σημαντικό να ενισχυθούν η τεχνική εκπαίδευση και κατάρτιση και να προωθηθεί περαιτέρω η συνεργασία των επιχειρήσεων με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για την ανάπτυξης της E&T προς την κατεύθυνση της καινοτομικής νεοφυούς επιχειρηματικότητας, της κυκλικής οικονομίας και της εξωστρέφειας.
- Υπάρχει ανάγκη για διαρθρωτικές αλλαγές μεταξύ των οποίων η προώθηση των αποκρατικοποιήσεων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και η προώθηση των δημοσίων επενδύσεων.
- Σημαντικά προβλήματα ανάπτυξης αποτελούν το αυξημένο κόστος ενέργειας και το αυξημένο κόστος δανεισμού για τις ελληνικές βιομηχανίες, περιβαλλοντική αδειοδότηση, μείωση γραφειοκρατίας, απλούστευση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών που ήδη υλοποιούνται και αποτελούν πεδίο δυνητικής περαιτέρω συνεργασίας με τα Υπουργεία, ώστε η διεπαφή της Βιομηχανίας με το Κράτος να είναι φιλική, με κορωνίδα το gov.gr.
- Μεγάλη σημασία έχουν επίσης τα εργαλεία που θα χρειαστεί η Βιομηχανία όπως η τεχνητή νοημοσύνη, το business intelligence, η κυβερνοασφάλεια κ.α. όπου το κράτος ως αρωγός θα πρέπει να επιταχύνει αυτή τη μετάβαση καθώς και η ανάπτυξη των αναγκαίων δεξιοτήτων.
- Έμφαση δίνεται στο Μηχανισμό διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας ενώ επίκειται η λειτουργία των πειραματικών ΕΠΑΛ και θεματικών ΙΕΚ.
- Έμφαση δίνεται σε πρακτικά θέματα που απαιτούν μεταρρυθμίσεις όπως το ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας, η ενίσχυση της καινοτομικής ικανότητας, ο προσανατολισμός πόρων για επενδύσεις και υποδομές, η ψηφιακή επανάσταση, οι δεξιότητες που απαιτούνται και η πράσινη ανάπτυξη, αύξηση των εξαγωγών και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, συνέργεια με το ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Βασικές προτεραιότητες που θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο των ομάδων εργασίας με ταχύτητα είναι, μεταξύ άλλων, η διάγνωση των προβλημάτων που θέτουν την ελληνική μεταποίηση σε μειονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών της όπως μη μισθολογικό κόστος, πολιτικές αποσβέσεων, κόστος χρηματοδότησης κ.α., η θέσπιση κινήτρων για τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό της Βιομηχανίας και η κάλυψη του ελλείμματος επικοινωνίας του Κράτους με τις επιχειρήσεις για τις συνθήκες λειτουργίας του ανταγωνισμού.

- Θα πρέπει να καλλιεργηθεί μία συναίνεση και μία σταθερότητα για το φορολογικό πλαίσιο, με πάγια κατεύθυνση την ελάφρυνση του κόστους της μισθωτής εργασίας, για το χειρισμό των επενδύσεων μέσω των αποσβέσεων με ένα μόνιμο μηχανισμό για επιταχυνόμενες αποσβέσεις, για το κόστος της ενέργειας και την ύπαρξη ορατού πλάνου δετίας για τις τιμές και για την ανάγκη ενός πλάνου κατάρτισης γιατί θα υπάρχει πίεση και από άλλους τομείς.

4 Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με Συλλογικούς Φορείς

Σε συνέχεια των εργασιών που πραγματοποιήσαμε, και οι οποίες περιγράφηκαν στα προηγούμενα Κεφάλαια, επόμενο μέλημά μας αποτέλεσε η διαβούλευση του σχεδιασμού της ΓΓΒ ενόψει του νέου ΕΣΠΑ, με τους κοινωνικούς και παραγωγικούς εταίρους.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΓΒ με τη συνδρομή του Συμβούλου οργάνωσε διαδικτυακό εργαστήριο με τους συλλογικούς φορείς, στις **18 Ιουνίου 2021 με αντικείμενο τα θέματα της Βιομηχανίας στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027.**

Στόχος του εργαστηρίου ήταν η ενεργός συμμετοχή των κοινωνικών και παραγωγικών εταίρων στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, η γόνιμη ανταλλαγή απόψεων βάση την εμπειρία από καλές πρακτικές, καθώς και η διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων για το κατάλληλο σύστημα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.

Τα ευρήματα του εργαστηρίου (προτάσεις/ανάγκες/κενά χρηματοδότησης) ενσωματώθηκαν από το Σύμβουλο στη διαμόρφωση των προτάσεων της ΓΓΒ ενόψει της νέας ΠΠ.

4.1 Μεθοδολογία διεξαγωγής εργαστηρίου

Κατά την προετοιμασία του εργαστηρίου, πραγματοποιήθηκαν τεχνικές συναντήσεις με τη συμμετοχή στελεχών της ΓΓΒ, της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και του Συμβούλου, υπό την καθοδήγηση του ΓΓ Βιομηχανίας, ώστε να υπάρχει συναντίληψη, όσον αφορά τη στοχοθεσία, τον τρόπο διεξαγωγής του εργαστηρίου, καθώς και τις κρίσιμες παραμέτρους επιτυχίας, ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Υπό αυτό το πρίσμα, καταρχάς συν αποφασίστηκε να συμμετάσχουν οι περισσότεροι εκ των συλλογικών φορέων που συγκροτούν (χωρίς δικαίωμα ψήφου) την Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας, με την προσθήκη της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ), οι οποίοι ήδη γνωρίζουν το γενικότερο πλαίσιο, και διαθέτουν εμπειρία και ετοιμότητα για αποτελεσματικές τοποθετήσεις επί του συνόλου της ατζέντας του εργαστηρίου.

Ακολουθεί πίνακας με τους συμμετέχοντες:

Επιπλέον, προς διευκόλυνση των συμμετεχόντων και προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη συμμετοχή από τους συλλογικούς φορείς, αποφασίστηκε η συνάντηση να γίνει διαδικτυακά, ενώ για την επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας, πλην της πρόσκλησης, στάλθηκε **ένα κείμενο βάσης**, το οποίο παρουσίαζε:

- I. Το πλαίσιο για τη Βιομηχανία
- II. Τα Ευρωπαϊκά Ταμεία στη νέα προγραμματική περίοδο 2021 – 2027
- III. Την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ)
- IV. Τα Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος
- V. **Τη θεματολογία του εργαστηρίου, καθώς και οι βασικές ερωτήσεις** πάνω στις οποίες θα γίνει η διαλογική συζήτηση και η τοποθέτηση των εκπροσώπων των παραγωγικών και κοινωνικών εταίρων κατά την διαδικτυακή συνάντηση.

Στη συνέχεια, σύμφωνα και με τα ανωτέρω, αμέσως μετά την αποστολή της Πρόσκλησης, ο Σύμβουλος, ανέλαβε να επικοινωνήσει με τους συλλογικούς φορείς προκειμένου να επιβεβαιώσει τη συμμετοχής τους, ενώ επιπλέον απέστειλε στους συμμετέχοντες το σχετικό link (μέσω google meets) και την agenda της συνάντησης. Ο Σύμβουλος εκτός των άλλων προετοίμασε και τη σχετική Παρουσίαση (βλ. Παράρτημα Α), στηριζόμενος κυρίως στα εθνικά και ευρωπαϊκά έγγραφα που είχε μελετήσει, καθώς και στο υλικό του κειμένου θέσης, που είχε αποσταλεί από τη ΓΓΒ.

Κατά την ημέρα της διεξαγωγής του εργαστηρίου ο Σύμβουλος ανέλαβε τη διευθέτηση των τεχνικών ζητημάτων, και την υποστήριξη του rapporteur κατά την υλοποίηση του εργαστηρίου, με παρεμβάσεις στα σημεία που απαιτούνταν, όπως στην παρουσίαση των επόμενων βημάτων και του τρόπου επεξεργασίας των τοποθετήσεων και παρουσίασης των ευρημάτων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης συνεδρίασης (100% συμμετοχή), ο Σύμβουλος προώθησε στη ΓΓΒ προς αποστολή, την παρουσίαση, ενώ ορίστηκε και το επόμενο βήμα που σχετίζεται με την

αποστολή ενός κειμένου σύνοψης ευρημάτων – βασικών συμπερασμάτων προς το σύνολο των συμμετεχόντων.

Με την παρέλευση της προθεσμίας, που είχαν οι συλλογικοί φορείς για αποστολή σχετικών αναλυτικών υπομνημάτων επί του συνόλου των ερωτήσεων (ήτοι η 25/6/2021), ο Σύμβουλος απέστειλε στη ΓΓΒ:

α) Πρακτικό με το σύνολο των τοποθετήσεων των εκπροσώπων των συλλογικών φορέων (βλ. 4.2)

β) σχέδιο του κειμένου σύνοψης ευρημάτων - βασικών συμπερασμάτων εργαστηρίου (βλ. 4.3.)

Σημειώνεται ότι έως την υποβολή του παρόντος Παραδοτέου ο Σύμβουλος δεν είχε ενημέρωση περί υποβολής κάποιου υπομνήματος.

Στη συνέχεια αποτυπώνεται το Πρακτικό της Συνάντησης, καθώς και τα βασικά ευρήματα- προτάσεις του εργαστηρίου, όπως παρουσιάστηκαν στο Σχέδιο Κειμένου, που απέστειλε ο Σύμβουλος στη ΓΓΒ.

4.2 Πρακτικό Συνάντησης με Συλλογικούς Φορείς

Τίτλος συνάντησης:	Διαδικτυακό Εργαστήριο - Θέματα Βιομηχανίας στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 - 2027		
Τίτλος έργου	Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης		
Ημερομηνία συνάντησης:	18/06/2021	Ωρα:	10:00 – 12:00
Υπεύθυνος οργάνωσης συνάντησης:	ΓΓΒ - PwC	Τοποθεσία:	Web Conference (Google Meet)
Rapporteur	Ιωάννης Κωπτάκης, ΓΓΒ		

1. Συμμετέχοντες	
ΓΓΒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιωάννης Κυριακού, Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας 2. Μαριλένα Γιανναδάκη 3. Γιώργος Μουσούρης 4. Ευαγγελία Σολωμού
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιχάλης Τζωρτζής 2. Σμαράγδα Ζησοπούλου 3. Μαρία Πραγιάτη
Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιχάλης Σαμίδης - Αντιπρόεδρος του ΕΒΕΑ 2. Μανώλης Μπαλτάς - Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΕΕ
ΣΕΒ	Γιώργος Ξηρογιάννης - Αν. Γενικός Διευθυντής
ΣΒΕ	Χρήστος Ε. Γεωργίου - Γενικός Διευθυντής ΙΝΣΒΕ
Ελληνική Παραγωγή	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ευριπίδης Δοντάς - Μέλος του Δ.Σ., Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Επίλεκτος Κλωσ/ργία Α.Ε.Β.Ε (δεν συνδέθηκε) 2. Κώστας Θέος - Γενικός Διευθυντής
ΓΣΕΒΕΕ	Αντώνης Αγγελάκης - Επιστημονικό στέλεχος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

PwC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Λεωνίδας Παπαϊωάννου, Director 2. Βασίλης Μπαλωτής, Manager 3. Παναγιώτης Ραχανής, Associate
2. Ατζέντα συνάντησης	
14:00 – 16:00	<ul style="list-style-type: none"> • Καλωσόρισμα και παρουσίαση των συμμετεχόντων • Χαιρετισμός από Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας, κο Ιωάννη Κυριακού • Παρουσίαση στρατηγικής ΓΓΒ για τη Βιομηχανία • Διαλογική συζήτηση και τοποθέτηση εκπροσώπων φορέων, επί των θεματικών ενοτήτων του κειμένου βάσης
3. Σχόλια και παρατηρήσεις συμμετεχόντων	
<p>Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας – κος Ιωάννης Κυριακού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η προσπάθεια επικοινωνίας με επιχειρήσεις και φορείς που ξεκινά μέσω των εργαστηρίων, θα συνεχιστεί μέσω της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (ΚΕΒ) η οποία αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση. • Η περίοδος που διανύουμε είναι μια περίοδος σχεδιασμού και συγκεκριμενοποίησης των δράσεων που απευθύνονται στον ιδιωτικό τομέα για τα δύο σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία που έχει η χώρα, ήτοι το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ, ενώ εκτιμάται ότι στο τέλος του 2^{ου} εξαμήνου του 2021 θα εκκινήσει η υλοποίηση δράσεων. • Τα προηγούμενα χρόνια, τα προγράμματα που σχεδιάστηκαν είχαν κυρίως, οριζόντιο χαρακτήρα, κάτι το οποίο η ΓΓΒ επιθυμεί να αλλάξει, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της ΕΕ οι οποίες προωθούν στοχευμένες παρεμβάσεις σε συγκεκριμένους κλάδους και οικοσυστήματα. <p>κος Μιχάλης Σαμίδης - Αντιπρόεδρος του ΕΒΕΑ, κος Μανώλης Μπαλτάς - Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΕΕ – ΚΕΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:</i> • Πρωταρχικά σημεία τα οποία πρέπει να βελτιωθούν στο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι τα εξής: <ul style="list-style-type: none"> ○ Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης ○ Καλή ρυθμιστική και νομοθετική διοίκηση ○ Επίλυση προβλημάτων χωροθέτησης και καλή λειτουργία επιχειρηματικών πάρκων ○ Φορολογική δικαιοσύνη ○ Κατάρτιση και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού, ιδιαίτερα σε τεχνικές ειδικότητες ○ Μείωση γραφειοκρατίας και καθυστερήσεων για την ένταξη επιχειρήσεων σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα 	

- Παρατηρούνται μεγάλα προβλήματα σε θέματα χωροθέτησης και αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων. Στον τομέα αυτό γίνονται σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση διαδικασιών, ωστόσο υπάρχει ο κίνδυνος οι παρεμβάσεις αυτές να περιοριστούν στην ψηφιοποίηση της γραφειοκρατίας.
- Το βασικότερο εμπόδιο για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στη χώρα και ιδιαίτερα για τη μετάβαση στη πράσινη οικονομία, είναι ο πολύ μεγάλος χρόνος και το κόστος που απαιτείται για την αδειοδότηση και λειτουργία βιομηχανικών μονάδων. Ενδεικτικά η Αττικο-Βοιωτία που παράγει το 40% του μεταποιητικού προϊόντος της χώρας έχει μόλις το 2% της έκτασης οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών μονάδων.
- Στη διαδικασία αδειοδότησης υπάρχουν πολλά βήματα, και έγγραφα που πρέπει να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι τα οποία απλά αυξάνουν το διοικητικό φόρτο χωρίς κάποιο ουσιαστικό λόγο.
- Σοβαρό πρόβλημα αποτελεί και το αυξημένο ενεργειακό κόστος που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Παρατηρούνται σημαντικά εμπόδια στην πράξη για την εφαρμογή των αρχών κυκλικής οικονομίας, τα οποία εντοπίζονται κυρίως στα εξής:
 - Διοικητική διστακτικότητα
 - Απουσία ενοποιημένης και στοχευμένης προσέγγισης από τους διάφορους κρατικούς οργανισμούς, όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι η χώρα ακόμη δεν έχει χώρους υποδοχής επικίνδυνων αποβλήτων.
- *Προτάσεις:*
- Στην Ελλάδα η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αποτελείται από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Έτσι πολύ συχνά η τεχνοκρατική γλώσσα που χρησιμοποιείται για την εκπόνηση στρατηγικών από το δημόσιο τομέα δεν γίνεται κατανοητή σε βάθος από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Προτείνεται η εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία να συνδυαστεί και με μία επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της, προκειμένου να γίνει κατανοητή και αντιληπτή σε βάθος, ακόμα και από πολύ μικρές επιχειρήσεις, σε όλες τις περιφέρειες της χώρας.

κος Κώστας Θέος - Γενικός Διευθυντής - Ελληνική Παραγωγή

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*
- Ενδεχομένως η εκπόνηση της στρατηγικής για τη Βιομηχανία θα έπρεπε να προηγηθεί του σχεδιασμού του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης.
- Αδυναμία σύνδεσης της επιχειρηματικότητας με εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα (φορείς γνώσης), κάτι το οποίο δυσκολεύει τη μεταφορά γνώσης και την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, η οποία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την προσαρμογή στη ψηφιοποίηση και Βιομηχανία 4.0, καθώς και για την πράσινη και κυκλική οικονομία. Στον τομέα αυτό απαιτείται να εφαρμοστεί μια διαφορετική προσέγγιση, καθώς μέχρι στιγμής οι προσπάθειες έχουν γίνει για δημιουργία συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και παραγωγών γνώσης δεν έφεραν τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- Το να αποφασίζει ο δημόσιος τομέας ποιοι κλάδοι εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως συμβαίνει για παράδειγμα με την ΕΣΕΕ αποτελεί μια αυθαίρετη και

αναποτελεσματική διαδικασία, καθώς επιτυχημένα παραδείγματα επιχειρήσεων με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα μπορεί να προκύψουν από διάφορους εναλλακτικούς τομείς (πχ. ιχθυοκαλλιέργειες). Οι επιχειρηματικές ευκαιρίες δεν σχεδιάζονται, αντίθετα προκύπτουν στην πράξη και η δημόσια διοίκηση οφείλει να δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες, αφαιρώντας εμπόδια και παρέχοντας κίνητρα στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

- Δομικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας αποτελεί η αδυναμία των επιχειρήσεων να μεγεθυνθούν, κάτι το οποίο οδηγεί σε μικρό μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων.
- Ο διαχωρισμός των επιχειρήσεων βάσει μεγέθους δεν είναι πάντα ορθός, καθώς στη σύγχρονη εποχή συναντάμε πολλά οικοσυστήματα τα οποία περιέχουν μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις, με τις μικρές να αναπτύσσουν τη λειτουργία τους γύρω από τις μεγάλες.
- Ο αποκλεισμός των μεγάλων επιχειρήσεων από τη συμμετοχή τους στο ΕΣΠΑ λόγω κοινοτικών οδηγιών, δημιουργεί σημαντικές στρεβλώσεις και περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης.
- Η παραοικονομία που εντοπίζεται στη διαχείριση και αξιοποίηση ανακυκλώσιμων πόρων εμποδίζει την ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικότητας στον τομέα της κυκλικής οικονομίας.
- Το μικρό μέσο μέγεθος των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων παρεμποδίζει την άμεση προσαρμογή στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Πιο συγκεκριμένα παρότι πολλές επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται την ανάγκη εκσυγχρονισμού τους, συχνά δεν μπορούν να βρουν τα κεφάλαια για να προχωρήσουν σε τέτοιου είδους επενδύσεις. Έτσι η δημιουργία κατάλληλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων προς την κατεύθυνση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού.
- Δεν υπάρχει στην πράξη σαφής ορισμός για τον όρο Βιομηχανία 4.0 και είναι πολύ δύσκολο να διαχωριστεί από άλλες σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις. Με αυτό το δεδομένο θα πρέπει να υπάρχει μια σχετική ευελιξία στο σχεδιασμό προγραμμάτων. Το ζητούμενο θα πρέπει να είναι η ενσωμάτωση του πλέον σύγχρονου εξοπλισμού στην παραγωγική διαδικασία των βιομηχανικών επιχειρήσεων.
- Παρατηρείται μεγάλη έλλειψη τεχνικών ειδικοτήτων και χειριστών μηχανημάτων.
- Η προσέλευση ανθρώπινου δυναμικού στον κλάδο της βιομηχανίας παρεμποδίζεται, καθώς υπάρχει μια κακή αντίληψη του εργαζομένου σε σχέση με την εργασία στη βιομηχανία. Στα θετικά έγκειται του γεγονότος ότι το ανθρώπινο δυναμικό και τα στελέχη που υπάρχουν στις επιχειρήσεις αξιολογούνται ως πολύ υψηλού επιπέδου, ακόμη και από πολυεθνικές εταιρείες.
- *Προτάσεις:*
- Προτείνεται μία αλλαγή του σχεδιασμού των προγραμμάτων ώστε η πρωτοβουλία σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που στοχεύουν σε έρευνα και καινοτομία να ανήκει στις επιχειρήσεις που θα αποτελέσουν το τελικό χρήστη, καθώς μέχρι σήμερα η πρωτοβουλία ανήκε στις ερευνητικές ομάδες, κάτι το οποίο περιόριζε την αποτελεσματικότητα που είχαν τα προγράμματα αυτά στην πράξη.

κος Γιώργος Ξηρογιάννης - Αν. Γενικός Διευθυντής, ΣΕΒ

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Παρατηρείται μια γενικότερη αδυναμία στην υλοποίηση εθνικών στρατηγικών κυρίως λόγο: α) της συχνής αλλαγής της γενικής στόχευσης, β) του γεγονότος ότι η γενική στόχευση σπανίως εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους στόχους, ώστε να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και να ενισχύσει τις επιχειρήσεις στην πράξη. Έλλειψη εθνικής, σταθερής και μακροχρόνιας στρατηγικής για τη Βιομηχανία 4.0.
- Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης στρέφονται σχεδόν αποκλειστικά στην χρηματοδότηση υποδομών, κάτι το οποίο δεν δημιουργεί το μέγιστο αναπτυξιακό αποτύπωμα.
- Μέχρι σήμερα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα χρηματοδοτούν την έρευνα και όχι την καινοτομία. Ως εκ τούτου, απαιτείται διαχωρισμός μεταξύ της έρευνας που γίνεται σε εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα με την καινοτομία που γίνεται σε επίπεδο επιχείρησης.
- Οι δεξιότητες είναι ο πλέον σημαντικός παράγοντας ενόψει της μετάβασης στη ψηφιοποίηση και στη πράσινη οικονομία. Παρατηρείται μεγάλο έλλειμα ψηφιακών και τεχνικών ειδικοτήτων. Η ανεύρεση στελεχών με μεσαίες τεχνικές εξειδίκευσης είναι πολύ δύσκολη, ως απόρροια της κατάρτησης των τεχνικών σχολών. Στο μέλλον αναμένεται να παρουσιαστεί αδυναμία εύρεσης στελεχών με διευρυμένες ψηφιακές δεξιότητες. Σύμφωνα με έρευνα του ΣΕΒ το 80% των δεξιοτήτων που θα χρειάζεται η αγορά το 2030, σήμερα δεν υπάρχουν.
- Ο ΣΕΒ έχει δημιουργήσει το κέντρο αριστείας ΣΕΒ-Alba, όπου στελέχη επιχειρήσεων εκπαιδεύονται σε δεξιότητες που αφορούν την ηγεσία του μέλλοντος. Ο ΣΕΒ δημιούργησε μια ακαδημία για την τεχνητή νοημοσύνη και την ανάλυση δεδομένων, όπου σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα παρέχεται υλικό, λογισμικό και εμπειρογνώμονες προκειμένου οι φοιτητές να εκπαιδευτούν σε δεξιότητες που θα εμφανίσουν μεγάλη ζήτηση στο άμεσο μέλλον.
 - Προτάσεις:
- Ο αναπτυξιακός νόμος, το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ προσφέρουν σημαντικούς πόρους στην οικονομία για την υλοποίηση επενδύσεων. Αυτή η πληθώρα πόρων που υπάρχει μετά από πολλά χρόνια απαιτεί σωστό σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων, που θα επιφέρουν το μέγιστο αποτέλεσμα στην αγορά. Πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα προτείνεται να ενσωματώνουν τα παρακάτω:
- Προϋποθέσεις διάθεσης πόρων: α) αποδοτικότητα επιχειρήσεων, β) προώθηση εξαγωγών, γ) μεγέθυνση επιχειρήσεων. Η διάθεση των πόρων πρέπει να έχει τους παραπάνω συγκεκριμένους στόχους με τους δικαιούχους να είναι υπόλογοι για την επίτευξη τους (προσέγγιση που εφαρμόστηκε στην Πορτογαλία με εξαιρετικά αποτελέσματα).
- Προϋποθέσεις διάθεσης πόρων αποκλειστικά σε συγκεκριμένες κατηγορίες πχ. συστήματα Βιομηχανίας 4.0 και όχι ξεπερασμένη ψηφιακή τεχνολογία, καθώς και συστήματα με τη μέγιστη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Η λίστα των επιλέξιμων δαπανών θα μπορούσε να είναι συγκεκριμένη (πολιτική την οποία εφαρμόζει η Ιταλία).
- Πρέπει να μετράται η επίπτωση που έχουν οι πολιτικές και οι μεταρρυθμίσεις στις επιχειρήσεις, πχ. να αποτυπώνεται με ακρίβεια η μείωση του διοικητικού φόρτου που

επιφέρουν οι νομοθετικές αλλαγές και το πως επηρεάζουν το επιχειρηματικό περιβάλλον γενικότερα.

- Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης πρέπει να παίρνει ως βάση και αρχικό στάδιο την ανάγκη της επιχείρησης να καινοτομήσει, ώστε να γίνει πιο ανταγωνιστική και όχι τον εντοπισμό των πεδίων που υπάρχει μεγάλη ερευνητική ικανότητα.
- Η θεματική προσέγγιση στο σχεδιασμό προγραμμάτων δεν πρέπει να αποκλείει τις επιχειρήσεις να καινοτομούν από όποιο κλάδο και αν προέρχονται. Ο σχεδιασμός στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας πρέπει να ξεκινά από τις επιχειρήσεις και τις ανάγκες, και όχι από το που εντοπίζονται σημαντικό ερευνητικό δυναμικό.
- Ο οργανισμός καινοτομίας είναι μια σωστή πρόταση, ωστόσο δεν πρέπει να περιοριστεί στην ενδογενή ερευνητική ικανότητα, παρά να προχωρά στην ανάλυση των διεθνών τάσεων και ευκαιριών, που δύναται να ενδιαφέρουν τις επιχειρήσεις.
- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να συμπληρώσουν τα προγράμματα σπουδών, ώστε οι απόφοιτοι πέρα από ακαδημαϊκές γνώσεις να εφοδιάζονται και με πρακτικές δεξιότητες που αναμένεται να εμφανίσουν ζήτηση από την αγορά εργασίας στο άμεσο μέλλον.
- Προτείνεται η δημιουργία τεχνικών σχολών που να εκπαιδεύουν στελέχη μεσαίας εξειδίκευσης.
- Προτείνεται η δημιουργία μηχανισμών που θα μεριμνούν για την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων.

κος Χρήστος Ε. Γεωργίου - Γενικός Διευθυντής ΙΝΣΒΕ – ΣΒΕ

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Εδώ και πολλές δεκαετίες η χώρα στερείται μιας βιομηχανικής στρατηγικής. Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία της ΚΕΒ, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία βιομηχανικής στρατηγικής, η οποία θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην αξιοποίηση κοινοτικών πόρων.
- Η χώρα κατάφερε να βελτιώσει τη θέση της στην παγκόσμια Επετηρίδα Ανταγωνιστικότητας, κάτι το οποίο έγινε μέσω της βελτίωσης της επιχειρηματικής αποτελεσματικότητας, αναδεικνύοντας τις δυνατότητες του ιδιωτικού τομέα. Επίσης βελτιώθηκε ο δείκτης κυβερνητικής αποτελεσματικότητας.
- Παρατηρούνται αντικρουόμενες διατάξεις στη νομοθεσία και έλλειψη στοχευμένης πολιτικής κάτι το οποίο δεν συμβάλλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Απαιτείται ομογενοποίηση πολιτικών, καθώς το ίδιο χρηματοδοτικό εργαλείο δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για περιφέρειες με τελείως διαφορετικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.
- Η χώρα χρειάζεται άμεση και έμμεση ενίσχυση τομέων που εμφανίζουν διεθνές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- Απαιτείται η απλοποίηση και εκλογίκευση όρων που χρησιμοποιούνται σε κείμενα στρατηγικών, ώστε μέσω μιας επικοινωνιακής στρατηγικής αυτά τα θέματα να γίνονται αντιληπτά και από τις μικρότερες επιχειρήσεις.
- Απαιτείται βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την μετάβαση στην πράσινη και κυκλική οικονομία.

- Απαιτείται η παροχή κινήτρων για την προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία, κάτι το οποίο σε συνδυασμό με τα καταναλωτικά πρότυπα που αλλάζουν και απαιτούν τη δημιουργία προϊόντων με περιορισμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, μπορεί να επιταχύνει τη μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της μεταποίησης βρίσκεται σε πολύ πρώιμο στάδιο όσον αφορά τη Βιομηχανία 4.0.
- Παρατηρείται μεγάλη έλλειψη τεχνικών ειδικοτήτων.
 - *Προτάσεις:*
- Σε σχέση με τη βιομηχανική στρατηγική προτείνεται η δημιουργία επιτροπής σχεδιασμού και παρακολούθησης της στρατηγικής, από εμπειρογνώμονες, με τη συμμετοχή στελεχών συλλογικών φορέων υποστήριξης επιχειρηματικότητας και στελεχών της ΓΓΒ.
- Ο σύνδεσμος έχει προσπαθήσει κατά το παρελθόν να δικτυώσει και να δημιουργήσει συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ωστόσο αυτές παρέμεναν ανεπιτυχείς, καθώς κολούσαν στα υψηλότερα διοικητικά επίπεδα των ιδρυμάτων. Η επιτυχία ήρθε όταν η προσέγγιση έγινε απευθείας μεταξύ επιχειρήσεων και υπεύθυνων εργαστηρίων και συζητήθηκαν πρακτικά θέματα για την ανάπτυξη συνεργασιών. Αυτή η προσέγγιση φαίνεται να είναι πιο λειτουργική και να επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν το υψηλού επιπέδου ερευνητικό δυναμικό της χώρας.
- Η εκπαίδευση και κατάρτιση απαιτεί την πιστοποίηση προσόντων, καθώς στο σημείο αυτό παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα , όσον αφορά τα περιγράμματα εργασίας. Πρέπει να αναπτυχθούν τα κατάλληλα περιγράμματα εργασίας, μέσω της συνεργασίας του Υπ. Εργασίας και κοινωνικών Υποθέσεων και των συλλογικών φορέων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ώστε αντιστοίχως να αναπτυχθεί και η κατάλληλη πιστοποίηση προσόντων.
- Απαιτείται η παροχή κινήτρων για την προώθηση της εξαγωγικής δραστηριότητας. Πιο συγκεκριμένα καθώς το μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων είναι μικρό, συχνά το κόστος για την διεθνοποίηση τους δεν μπορεί να καλυφθεί από τις ίδιες.

κος Αντώνης Αγγελάκης - Επιστημονικό στέλεχος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ – ΓΣΕΒΕΕ

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*
- Το κείμενο βάσης θα μπορούσε να επικαιροποιηθεί βάση της επικαιροποιημένης Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής, η οποία αναφέρεται ρητά στα βιομηχανικά οικοσυστήματα πέρα από την αναφορά στις αλυσίδες αξίας.
- Εντοπίζονται δύο (2) σημαντικές ελλείψεις σε δομές του Εθνικού Συστήματος Καινοτομίας:
- Μεταφορά τεχνολογίας από εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα σε επιχειρήσεις, η οποία οφείλεται στην απουσία κατάλληλων θεσμών και διαδικασιών,
- Πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Παρότι τα εργαλεία χρηματοδότησης αυξάνονται, τα ποσοστά πρόσβασης των επιχειρήσεων σε αυτά, ιδίως ΜμΕ παραμένουν μικρά.
- Οι ανεπτυγμένες και δυναμικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα εύρεσης κατάλληλων δεξιοτήτων.
- Οι μικρές επιχειρήσεις εμφανίζουν μεγάλη τεχνολογική υστέρηση και αδυναμία ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών, ενώ συχνά παρατηρείται άγνοια των επιχειρήσεων

αυτών σχετικά με τις νέες τεχνολογίες. Η υστέρηση αυτή δεν συνάδει με την αυστηρή εστίαση σε τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0 των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, και με αυστηρή οριοθέτηση συγκεκριμένων κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών. Κάτι τέτοιο θα λειτουργούσε άμεσα ως μία ρήτρα αποκλεισμού για ένα αριθμό επιχειρήσεων που βρίσκονται σε προγενέστερο τεχνολογικό στάδιο. Οι ψηφιακές ανάγκες των επιχειρήσεων δεν είναι ίδιες και μπορεί να εδράζονται και σε αξιοποίηση προγενέστερων τεχνολογιών.

- Η μεγέθυνση των επιχειρήσεων παρεμποδίζεται από τα στοιχεία περιβάλλοντος π.χ. πρόσβαση σε χρηματοδότηση κλπ., ενώ λύσεις όπως συγχωνεύσεις και εξαγορές δεν μπορούν να αποτελέσουν πανάκεια στο πρόβλημα.
- Υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των στοιχείων περιβάλλοντος και ειδικότερα της προώθησης της διείσδυσης των χρηματοδοτικών εργαλείων σε επιχειρήσεις που το έχουν ανάγκη.
- Η Ελλάδα αποτελεί μία από τις τελευταίες χώρες στην Ευρώπη χωρίς εθνική στρατηγική για τη Βιομηχανία 4.0.
- Ο όρος πράσινη οικονομία περικλείει καλύτερα τα σύνθετα θέματα που αφορούν την μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, σε σχέση με τον όρο κυκλική οικονομία.
- Απαιτείται ο σχεδιασμός πολιτικών και προγραμμάτων που θα επιταχύνουν το ψηφιακό μετασχηματισμό και σε παραδοσιακούς κλάδους ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της εκτόπισης αν δεν εκσυγχρονιστούν.
- Οι ΜμΕ αδυνατούν να προβλέψουν τις δεξιότητες που θα χρειαστούν στο μέλλον, κάτι το οποίο προτείνεται να επιλύεται συλλογικά μέσω κοινωνικών εταίρων, ώστε να δημιουργηθούν μηχανισμοί πρόγνωσης αυτών των αναγκών και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις, ώστε να κατανοούν τις ανάγκες σε δεξιότητες του μέλλοντος.

- *Προτάσεις:*

- Προτείνεται η εφαρμογή τομεακών συμπράξεων (sectoral deals) σε θέματα δεξιοτήτων και ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να δημιουργηθούν ευρύτερες πολιτικές που επιλύουν προβλήματα που αδυνατούν να επιλύσουν οι επιχειρήσεις κατά μόνας.
- Προτείνεται η δημιουργία προγραμμάτων για την προώθηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε διεθνοποιημένες αλυσίδες αξίας, καθώς και τη δημιουργία εγχώριων αλυσίδων αξίας.

4.3 Ευρήματα & Προτάσεις Συλλογικοί Φορείς

Σημειώνεται ότι η σύνοψη των ευρημάτων του εργαστηρίου με τους συλλογικούς φορείς διαμορφώθηκε:

α) από την επεξεργασία των τοποθετήσεων των εκπροσώπων των κοινωνικών και παραγωγικών εταίρων, επί των ερωτημάτων του κειμένου βάσης, στο πλαίσιο του Διαδικτυακού Εργαστηρίου με αντικείμενο «Θέματα της Βιομηχανίας στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027», καθώς και

β) από την προσαρμογή του βασικού κειμένου θέσεων/προτάσεων της Γ.Γ.Β ενόψει της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, στις ανάγκες και στις προτάσεις των κοινωνικών και παραγωγικών εταίρων, όπως αυτές διατυπώθηκαν στο εν λόγω εργαστήριο.

Ακολουθεί η αποτύπωση των βασικών διαπιστώσεων (ομαδοποιημένων ανά θεματική ενότητα), η περιγραφή των κύριων εμποδίων/ελλείψεων που τα προκαλούν, καθώς και ενδεικτικές προτάσεις αντιμετώπισής τους.

❖ Επιχειρηματικό περιβάλλον

Καταρχάς οι συμμετέχοντες περιέγραψαν το εγχώριο επιχειρηματικό περιβάλλον ως μη ευνοϊκό, καθώς παρεμποδίζει την ανάπτυξη και μεγέθυνση των επιχειρήσεων. Επιπλέον, το μικρό μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων εντοπίζεται ως βασικό δομικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας, το οποίο δημιουργεί μια σειρά από άλλες υστερήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Παρατηρούνται αντικρουόμενες διατάξεις στη νομοθεσία και έλλειψη στοχευμένης πολιτικής, κάτι το οποίο δεν συμβάλλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Δομικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας αποτελεί η αδυναμία των επιχειρήσεων να μεγεθυνθούν. Η μεγέθυνση των επιχειρήσεων παρεμποδίζεται από τα στοιχεία περιβάλλοντος όπως η μη πρόσβαση σε χρηματοδότηση ιδίως των μικρών επιχειρήσεων, η απουσία μηχανισμών υποστήριξης κλπ. Η απουσία κεφαλαίων μειώνει για τις μικρές επιχειρήσεις και τις όποιες πιθανότητες για επέκταση σε νέες αγορές και διεθνοποίηση.
- Ο διαχωρισμός των επιχειρήσεων βάσει μεγέθους, για τον σχεδιασμό προγραμμάτων, δεν είναι πάντα ορθός, καθώς στη σύγχρονη εποχή συναντάμε πολλά οικοσυστήματα τα οποία περιέχουν μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις, με τις μικρές επιχειρήσεις να αναπτύσσουν τη λειτουργία τους γύρω από τις μεγάλες.
- Ο αποκλεισμός των μεγάλων επιχειρήσεων από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ΕΣΠΑ λόγω κοινοτικών οδηγιών, δημιουργεί σημαντικές στρεβλώσεις και περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Προτείνεται η παροχή κινήτρων για την προώθηση της εξαγωγικής δραστηριότητας κυρίως ΜμΕ., καθώς το μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων είναι μικρό συχνά το κόστος για την διεθνοποίηση τους δεν μπορεί να καλυφθεί από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.
- Προτείνεται να μετράτε η επίπτωση που έχουν οι πολιτικές και οι μεταρρυθμίσεις στις επιχειρήσεις, πχ. να αποτυπώνεται με ακρίβεια η μείωση του διοικητικού φόρτου που επιφέρουν

οι νομοθετικές αλλαγές και να ποσοτικοποιείται το πώς επηρεάζουν το επιχειρηματικό περιβάλλον γενικότερα.

❖ **Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και γενικότερα θέματα σχεδιασμού**

Το σύνολο των συμμετεχόντων ανέδειξε τη μεγάλη αδυναμία που υπάρχει σε θέματα σχεδιασμού, λόγω της έλλειψης μια σταθερής, μακροχρόνιας εθνικής στρατηγικής για τη Βιομηχανία. Υπό αυτό το πρίσμα οι συμμετέχοντες αξιολογούν θετικά το εγχείρημα της ΓΓΒ, αναδεικνύοντας παράλληλα τη σημασία της ύπαρξης μια στοχευμένης εθνικής στρατηγικής η οποία θα διευκολύνει το σχεδιασμό των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και θα κατευθύνει σωστά τους κοινοτικούς πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Παρατηρείται μια γενικότερη αδυναμία στην υλοποίηση εθνικών στρατηγικών κυρίως λόγω: α) της συχνής αλλαγής της γενικής στόχευσης, β) του γεγονότος ότι η γενική στόχευση σπανίως εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους στόχους, ώστε να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και να ενισχύσει τις επιχειρήσεις στην πράξη. Έλλειψη εθνικής, σταθερής και μακροχρόνιας στρατηγικής για τη Βιομηχανία 4.0.
- Τα προηγούμενα χρόνια, τα προγράμματα που σχεδιάστηκαν είχαν κυρίως, οριζόντιο χαρακτήρα, κάτι το οποίο η ΓΓΒ επιθυμεί να αλλάξει, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της ΕΕ οι οποίες προωθούν στοχευμένες παρεμβάσεις σε συγκεκριμένους κλάδους και οικοσυστήματα.
- Στην Ελλάδα η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αποτελείται από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Έτσι πολύ συχνά η τεχνοκρατική γλώσσα που χρησιμοποιείται για την εκπόνηση στρατηγικών από το δημόσιο τομέα δεν γίνεται κατανοητή σε βάθος από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Απαιτείται η απλοποίηση και εκλογίκευση όρων που χρησιμοποιούνται σε κείμενα στρατηγικών, ώστε μέσω μιας επικοινωνιακής στρατηγικής αυτά τα θέματα να γίνονται αντιληπτά από το σύνολο των δικαιούχων.
- Ελλιπής πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Παρότι τα εργαλεία χρηματοδότησης αυξάνονται, τα ποσοστά πρόσβασης των επιχειρήσεων σε αυτά, ιδίως ΜμΕ παραμένουν μικρά.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Η προσπάθεια επικοινωνίας με επιχειρήσεις που ξεκινά μέσω των εργαστηρίων, θα συνεχιστεί μέσω της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (ΚΕΒ) η οποία αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση.
- Σε σχέση με τη βιομηχανική στρατηγική προτείνεται η δημιουργία επιτροπής σχεδιασμού και παρακολούθησης της στρατηγικής, από εμπειρογνώμονες, με τη συμμετοχή στελεχών συλλογικών φορέων υποστήριξης επιχειρηματικότητας και στελεχών της ΓΓΒ.
- Προτείνεται η εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία να συνδυαστεί και με μία επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της, προκειμένου να γίνει κατανοητή και αντιληπτή σε βάθος, ακόμα και από πολύ μικρές επιχειρήσεις, σε όλες τις περιφέρειες της χώρας.

❖ **Έρευνα και καινοτομία**

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες περιέγραψαν τις βασικότερες ελλείψεις που αντιμετωπίζει το Εθνικό Σύστημα Έρευνας και Καινοτομίας, εστιάζοντας ιδίως στην αδυναμία

μεταφοράς τεχνολογίας από τους παραγωγούς γνώσεις στις επιχειρήσεις και στην απουσία κατάλληλων και στοχευμένων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, που να προωθούν την έρευνα και καινοτομία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Εντοπίζονται δύο (2) σημαντικές ελλείψεις σε δομές του Εθνικού Συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας:
 - Αδυναμία μεταφοράς τεχνολογίας από εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα σε επιχειρήσεις, η οποία οφείλεται στην απουσία κατάλληλων θεσμών και διαδικασιών,
 - Πρόσβαση σε χρηματοδότηση
- Αδυναμία σύνδεσης της επιχειρηματικότητας με εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα (φορείς γνώσης), κάτι το οποίο δυσκολεύει τη μεταφορά γνώσης και την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, η οποία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την προσαρμογή στη ψηφιοποίηση και Βιομηχανία 4.0, καθώς και την πράσινη και κυκλική οικονομία. Στον τομέα αυτό απαιτείται να εφαρμοστεί μια διαφορετική προσέγγιση καθώς μέχρι στιγμής οι προσπάθειες που έγιναν για δημιουργία συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και παραγωγών γνώσης δεν έφεραν τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- Μέχρι σήμερα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα χρηματοδοτούν την έρευνα και όχι την καινοτομία. Απαιτείται διαχωρισμός μεταξύ της έρευνας που γίνεται σε εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα με την καινοτομία που γίνεται σε επίπεδο επιχείρησης. Αυτή η στρέβλωση δίνει την πρωτοβουλία στις ερευνητικές ομάδες και όχι στις επιχειρήσεις που αποτελούν τον τελικό χρήστη του προϊόντος ή υπηρεσίας που αναπτύσσεται.
- Το να αποφασίζει ο δημόσιος τομέας ποιοι κλάδοι εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως συμβαίνει για παράδειγμα με την ΕΣΕΕ αποτελεί μια αυθαίρετη και αναποτελεσματική διαδικασία, καθώς επιτυχημένα παραδείγματα επιχειρήσεων με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα μπορεί να προκύψουν από διάφορους εναλλακτικούς τομείς (πχ. ιχθυοκαλλιέργειες). Οι επιχειρηματικές ευκαιρίες δεν σχεδιάζονται, αντίθετα προκύπτουν στην πράξη και η δημόσια διοίκηση οφείλει να δημιουργεί κατάλληλες συνθήκες, αφαιρώντας εμπόδια και παρέχοντας κίνητρα για τις επιχειρήσεις.
- Η θεματική προσέγγιση στο σχεδιασμό προγραμμάτων δεν πρέπει να αποκλείει τις επιχειρήσεις να καινοτομούν από όποιο κλάδο και αν προέρχονται. Ο σχεδιασμός στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας πρέπει να ξεκινά από τις επιχειρήσεις και τις ανάγκες, και όχι από το που εντοπίζονται σημαντικό ερευνητικό δυναμικό. Στο πλαίσιο αυτό, η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης πρέπει να παίρνει ως βάση και αρχικό στάδιο την ανάγκη της επιχείρησης να καινοτομήσει, ώστε να γίνει πιο ανταγωνιστική και όχι τον εντοπισμό των πεδίων που υπάρχει μεγάλη ερευνητική ικανότητα.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Προτείνεται μία αλλαγή του σχεδιασμού των προγραμμάτων ώστε η πρωτοβουλία σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που στοχεύουν σε έρευνα και καινοτομία να ανήκει στις επιχειρήσεις που θα αποτελέσουν το τελικό χρήστη. Μέχρι σήμερα, η πρωτοβουλία ανήκε κυρίως στις ερευνητικές ομάδες, κάτι το οποίο περιόριζε την αποτελεσματικότητα που έχουν τα προγράμματα αυτά στην πράξη, ενώ επιπλέον τα ερευνητικά αποτελέσματα δεν εμφάνιζαν υψηλά περιθώρια εμπορευματοποίησης.

- Η δημιουργία Οργανισμού Καινοτομίας είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο δεν πρέπει να περιοριστεί στην ενδογενή ερευνητική ικανότητα, παρά να προχωρά στην ανάλυση των διεθνών τάσεων και ευκαιριών, που δύναται να ενδιαφέρουν τις επιχειρήσεις.
- Οι προσπάθειες για δημιουργία συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, θα πρέπει να γίνονται μεταξύ στελεχών που μοιράζονται τους ίδιους προβληματισμούς σε χαμηλότερο διοικητικό/λειτουργικό και οργανωτικό ώστε να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα και αμοιβαία οφέλη στην πράξη.

❖ Ψηφιακός μετασχηματισμός και Βιομηχανία 4.0

Σε σχέση με το ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και την προσαρμογή στη Βιομηχανία 4.0, οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν χαμηλά επίπεδα ψηφιακής ωριμότητας επί της πλειοψηφίας των ελληνικών επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Το μικρό μέσο μέγεθος των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων παρεμποδίζει την άμεση προσαρμογή στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη Βιομηχανία 4.0. Πιο συγκεκριμένα, παρότι πολλές επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται την ανάγκη εκσυγχρονισμού τους, συχνά δεν μπορούν να βρουν τα κεφάλαια για να προχωρήσουν σε τέτοιου είδους επενδύσεις.
- Στην πράξη είναι δύσκολος ένας σαφής ορισμός για τον όρο Βιομηχανία 4.0, ενώ είναι πολύ δύσκολο να διαχωριστεί από άλλες σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις. Με αυτό το δεδομένο θα πρέπει να υπάρχει μια σχετική ευελιξία στο σχεδιασμό προγραμμάτων. Το ζητούμενο θα πρέπει να είναι η ενσωμάτωση του πλέον σύγχρονου εξοπλισμού στην παραγωγική διαδικασία των βιομηχανικών επιχειρήσεων, σύμφωνα πάντα και με τις ανάγκες τους.
- Οι μικρές επιχειρήσεις εμφανίζουν μεγάλη τεχνολογική υστέρηση και αδυναμία ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών, ενώ συχνά παρατηρείται άγνοια των επιχειρήσεων αυτών σχετικά με τις νέες τεχνολογίες. Η υστέρηση αυτή δεν συνάδει με την αυστηρή εστίαση σε τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0 των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, και με αυστηρή οριοθέτηση συγκεκριμένων κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών. Κάτι τέτοιο θα λειτουργούσε άμεσα ως μία ρήτρα αποκλεισμού για ένα αριθμό επιχειρήσεων που βρίσκονται σε προγενέστερο τεχνολογικό στάδιο. Οι ψηφιακές ανάγκες των επιχειρήσεων δεν είναι ίδιες και μπορεί να εδράζονται και σε αξιοποίηση προγενέστερων τεχνολογιών

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού και Βιομηχανίας 4.0:

- Λήψη πρωτοβουλιών για τη δημιουργία εθνικής στρατηγικής για τη Βιομηχανία 4.0, ώστε να επιταχυνθούν και συντονιστούν οι προσπάθειες για την βελτίωση της ψηφιακής ωριμότητας των ελληνικών επιχειρήσεων.
- Απαιτείται ο σχεδιασμός πολιτικών και προγραμμάτων που θα επιταχύνουν το ψηφιακό μετασχηματισμό και σε παραδοσιακούς κλάδους, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της εκτόπισης αν δεν εκσυγχρονιστούν. Η δημιουργία κατάλληλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προσβάσιμων ακόμα και από μικρές επιχειρήσεις με τεχνολογική υστέρηση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού.

❖ **Μετάβαση στη Πράσινη και Κυκλική οικονομία**

Στον τομέα μετάβασης στο μοντέλο πράσινης και κυκλικής οικονομίας οι συμμετέχοντες ανέδειξαν τις πολύπλοκες και γραφειοκρατικές διαδικασίες αδειοδότησης και την απουσία χρήσεων γης, ως τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες για την εφαρμογή τους από τις επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Παρατηρούνται μεγάλα προβλήματα σε θέματα χωροθέτησης και αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων. Στον τομέα αυτό γίνονται σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση διαδικασιών, ωστόσο υπάρχει ο κίνδυνος οι παρεμβάσεις αυτές να περιοριστούν στην ψηφιοποίηση της γραφειοκρατίας.
- Το βασικότερο εμπόδιο για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στη χώρα και ιδιαίτερα τη μετάβαση στη πράσινη οικονομία και κυκλική οικονομία, είναι ο πολύ μεγάλος χρόνος και το κόστος που απαιτείται για την αδειοδότηση και λειτουργία βιομηχανικών μονάδων. Επισημαίνεται ότι στη διαδικασία αδειοδότησης υπάρχουν πολλά βήματα και έγγραφα που πρέπει να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι, τα οποία απλά αυξάνουν το διοικητικό φόρτο χωρίς κάποιο ουσιαστικό λόγο.
- Παρατηρούνται σημαντικά εμπόδια στην πράξη για την εφαρμογή των αρχών κυκλικής οικονομίας, τα οποία εντοπίζονται κυρίως στα εξής:
 - Διοικητική διστακτικότητα
 - Απουσία ενοποιημένης και στοχευμένης προσέγγισης από τους διάφορους κρατικούς οργανισμούς, όπως για παράδειγμα ότι η χώρα ακόμη δεν έχει χώρους υποδοχής επικίνδυνων αποβλήτων.
- Η παραοικονομία που εντοπίζεται στη διαχείριση και αξιοποίηση ανακυκλώσιμων πόρων εμποδίζει την ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικότητας στον τομέα της κυκλικής οικονομίας. Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες στον τομέα της πράσινης και κυκλικής οικονομίας:
 - Απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και καθορισμός χρήσεων γης, επιτυγχάνοντας τη μείωση του διοικητικού φόρτου και του χρόνου αναμονής για τέτοιες διαδικασίες.
 - Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την μετάβαση στην πράσινη και κυκλική οικονομία, κυρίως μέσω της ομογενοποίησης πολιτικών.
 - Παροχή κινήτρων για την προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία, κάτι το οποίο σε συνδυασμό με τα καταναλωτικά πρότυπα που αλλάζουν και απαιτούν τη δημιουργία προϊόντων με περιορισμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, μπορεί να επιταχύνει τη μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο.

❖ **Ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες**

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου οι δεξιότητες του μέλλοντος και το ανθρώπινο δυναμικό εν γένει αναδείχθηκαν ως έναν από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και την μετάβαση στην πράσινη και κυκλική οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Παρατηρείται μεγάλο έλλειμμα ψηφιακών και τεχνικών ειδικοτήτων. Επιπλέον, η ανεύρεση στελεχών με μεσαίες τεχνικές εξειδίκευσης είναι πολύ δύσκολη, ιδίως ως απόρροια της κατάργησης των τεχνικών σχολών.

- Στο μέλλον αναμένεται να παρουσιαστεί αδυναμία εύρεσης στελεχών με διευρυμένες ψηφιακές δεξιότητες. Σύμφωνα με έρευνα του ΣΕΒ το 80% των δεξιοτήτων που θα χρειάζεται η αγορά το 2030, σήμερα δεν υπάρχουν.
- Η προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού στον κλάδο της βιομηχανίας παρεμποδίζεται, καθώς υπάρχει μια κακή αντίληψη των εργαζομένων σε σχέση με την εργασία στη βιομηχανία. Στα θετικά έγκειται το γεγονός, ότι το ανθρώπινο δυναμικό και τα στελέχη που υπάρχουν στις επιχειρήσεις αξιολογούνται ως πολύ υψηλού επιπέδου, ακόμη και από τις πολυεθνικές εταιρείες.
- Τα προγράμματα σπουδών εστιάζουν αποκλειστικά στη δημιουργία ακαδημαϊκών γνώσεων, χωρίς να εφοδιάζουν τους φοιτητές και με πρακτικές δεξιότητες που αναμένεται να εμφανίσουν ζήτηση από την αγορά εργασίας στο άμεσο μέλλον.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού:

- Προτείνεται η δημιουργία μηχανισμών που θα μεριμνούν για την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων, με βάση τις ανάγκες της αγοράς. Οι ΜμΕ αδυνατούν να προβλέψουν τις δεξιότητες που θα χρειαστούν στο μέλλον, κάτι το οποίο προτείνεται να επιλύεται συλλογικά μέσω των κοινωνικών εταίρων, ώστε να δημιουργηθούν μηχανισμοί πρόγνωσης αυτών των αναγκών και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις, ώστε να κατανοούν τις ανάγκες σε δεξιότητες του μέλλοντος.
- Η εκπαίδευση και κατάρτιση απαιτεί την πιστοποίηση προσόντων. Στο σημείο αυτό παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα όσον αφορά τα περιγράμματα εργασίας. Πρέπει να αναπτυχθούν τα κατάλληλα περιγράμματα εργασίας, μέσω της συνεργασίας του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των συλλογικών φορέων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ώστε αντιστοίχως να αναπτυχθεί και η κατάλληλη πιστοποίηση προσόντων.
- Προτείνεται η εφαρμογή τομεακών συμπράξεων (sectoral deals) σε θέματα δεξιοτήτων και ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να δημιουργηθούν ευρύτερες πολιτικές που επιλύουν προβλήματα που αδυνατούν να επιλύσουν οι επιχειρήσεις κατά μόνας.
- Προτείνεται η δημιουργία τεχνικών σχολών που να εκπαιδεύουν στελέχη μεσαίας εξειδίκευσης.

5 Διαβούλευση στρατηγικής ΓΓΒ με Εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα

Σημαντικός παράγοντας για την διαμόρφωση ενός άρτιου σχεδιασμού από την ΓΓΒ ενόψει του νέου ΕΣΠΑ αποτελεί η ανάπτυξη και η εδραίωση μιας δυναμικής εταιρικής σχέσης μεταξύ του δημόσιου και του παραγωγικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό η ΓΓΒ προχώρησε σε διαβούλευση με εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα με στόχο την καταγραφή των αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις σε μία πληθώρα κλάδων, καθώς και την παροχή βήματος προς αυτούς, ώστε να καταθέσουν τις προτάσεις τους και αναδείξουν τους τομείς που η δημόσια διοίκηση χρήζει βελτίωσης.

Επιπλέον, μέσω της διαβούλευσης αυτής η ΓΓΒ στόχευσε και στην κοινοποίηση του οράματος της, καθώς και των Στρατηγικών της Κατευθύνσεων ενόψει του ΕΣΠΑ 2021-2027 προς μια σημαντική μερίδα εκπροσώπων του παραγωγικού τομέα καταγράφοντας τις απόψεις και τις προτάσεις τους επί αυτού.

5.1 Μεθοδολογία διεξαγωγής εργαστηρίων

Κατά την προετοιμασία των εργαστηρίων, πραγματοποιήθηκαν τεχνικές συναντήσεις με τη συμμετοχή στελεχών της ΓΓΒ, της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και του Συμβούλου, υπό την καθοδήγηση του ΓΓ Βιομηχανίας, ώστε να υπάρχει συναντίληψη όσον αφορά τη στοχοθεσία, τον τρόπο διεξαγωγής των εργαστηρίων καθώς και τις κρίσιμες παραμέτρους επιτυχίας, ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Υπό αυτό το πρίσμα, συν αποφασίστηκε η **ομαδοποίηση των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων σε 3 ευρύτερες ομάδες** ανάλογα με την εγγύτητα, συνάφεια και συμπληρωματικότητα που εμφανίζουν οι κατευθύνσεις.

Πίνακας 8: Ομαδοποίηση Στρατηγικών Κατευθύνσεων

Βιομηχανική καινοτομία 	Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία 	Βιομηχανία 4.0
Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3
<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 1) Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας• (ΣΚ 3) Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 2) Βιομηχανική Μετάβαση• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού• (ΣΚ 6) Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των Επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 4) Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού

Σε κάθε θεματική ενότητα διεξήχθησαν 2 εργαστήρια / 2 συναντήσεις.

Σε κάθε εργαστήριο επιλέχθηκαν για να συμμετάσχουν επιχειρήσεις με σημαντική δραστηριοποίηση, εξωστρέφεια, σημαντικές επιδόσεις σε τομείς αιχμής, καθώς και αποδεδειγμένη εξειδίκευση και εμπειρία στις υπό συζήτηση θεματικές ενότητες.

Προς επικύρωση του ανωτέρω κριτηρίου επιλογής των συμμετεχόντων, στη συνέχεια παρουσιάζονται οι συμμετέχοντες ανά θεματικό, διαδικτυακό εργαστήριο.

Πίνακας 9: Συμμετέχοντες εργαστηρίου με θέμα «Βιομηχανική Καινοτομία»

Χρήστος Γράψας - EU Co-funded Project Development and Implementation Officer

Μάριος Κασιώτης - Research & Innovation Manager

Κατερίνα Πισσαρίδη - Research Projects Supervisor

Κότσιαρως Αθανάσιος - Government Affairs Manager

Γιάννης Βουρνάς - EU Program Manager

Μπομπούλιας Χρήστος - Chief operating officer

Αλέξανδρος Υφαντής - President & Managing Director

Ελευθερία Αθανασιάδου - R&D Support Manager, IP Protection Manager

Νικόλας Κανόπουλος - President & CEO

Πίνακας 10: Συμμετέχοντες εργαστηρίου με θέμα «Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία»

Στέλιος Κακουλίδης - Chief Innovation Officer

Νίκος Μπόζος - Director of Exports and Supply Chain

Γεωργία Πανοπούλου - Chief of staff

Έλενα Γιαννακοπούλου - Διευθύντρια Στρατηγικής

Πάνος Παπαδόπουλος - Director of Business Development
Γιώργος Κυριακόπουλος - Commercial Director

Κωνσταντίνος Πλουμιστάκος - Director of Business Development

Γιάννης Αντωνόπουλος - Director, Tax - Customs & Incentives

Κουφοπάνος Ιωάννης - Director of Sustainable Development

Βασιλική Κυρούλη - Project Coordinator

Γκοτσοπούλου Ιωάννα - Human resources Manager
Κούβαρη Μαριάννα - Human resources

Πίνακας 11: Συμμετέχοντες εργαστηρίου με θέμα «Βιομηχανία 4.0»

Νίκος Κουφοκότσιος - Digital & BCS Leader
Φώτης Στάμος - Tax & Treasury Manager

Μαρία Εμμανουηλίδου - Director of European Affairs
Μιχάλης Πάχνος - European Affairs Dept

Βασίλης Χατζίκος - Country Head of Digital Industries
Αργύριος Τσιγκαλής - Digital Industries

Κωνσταντίνος Τζελέπης - Public Sector Sales Manager

Εμμανουήλ Ζερβάκης - Chief Operating Officer

Βασίλης Τσαγκάρης - CEO

Παναγιώτης Δεμέστιχας - Technology Development Specialist

Επιπλέον, προς διευκόλυνση όλων των συμμετεχόντων και προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη συμμετοχή (**επιτεύχθηκε συμμετοχή περίπου 80%**), αποφασίστηκε η συνάντηση να γίνει διαδικτυακά, ενώ για την επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας, πλην της πρόσκλησης, στάλθηκε **και ένα κείμενο βάσης**, το οποίο παρουσίαζε:

- I. Το πλαίσιο για τη Βιομηχανία
- II. Τα Ευρωπαϊκά Ταμεία στη νέα προγραμματική περίοδο 2021 – 2027
- III. Την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ)
- IV. Τα Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος
- V. **Τη θεματολογία του εργαστηρίου, καθώς και οι βασικές ερωτήσεις** πάνω στις οποίες θα γίνονταν η διαλογική συζήτηση και η τοποθέτηση των εκπροσώπων των επιχειρήσεων κατά την διαδικτυακή συνάντηση.

Στόχος του 1^{ου} εργαστηρίου ήταν η ενεργός συμμετοχή του παραγωγικού τομέα στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, η γόνιμη ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των υπηρεσιών της ΓΓΒ και των εκπροσώπων των επιχειρήσεων με βάση την εμπειρία τους από καλές πρακτικές, καθώς και η διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων για το κατάλληλο σύστημα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.

Αντίστοιχα στόχος του **2^{ου}** εργαστηρίου ήταν η συζήτηση και οριστικοποίηση των ευρημάτων που προέκυψαν κατά το 1^ο εργαστήριο και η τοποθέτηση των εκπροσώπων των επιχειρήσεων επί των προτεινόμενων ομάδων δράσεων και μεμονωμένων δράσεων της ΓΓΒ.

Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του εργαστηρίου, θα αξιοποιούνται από τη ΓΓΒ στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων της στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και των Προγραμμάτων του.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και μετά την αποστολή της Πρόσκλησης, ο Σύμβουλος, ανέλαβε να επικοινωνήσει με τις επιλεγμένες επιχειρήσεις προκειμένου να επιβεβαιώσει τη συμμετοχής τους και να δρομολογήσει την υποστήριξη τους κατά το διάστημα υλοποίησης των εργαστηρίων, ενώ επιπλέον απέστειλε στους συμμετέχοντες το σχετικό link (μέσω google meets) και την agenda της συνάντησης. Εκτός των άλλων ο Σύμβουλος προετοίμασε και τη σχετική Παρουσίαση (βλ. Παράρτημα Α), στηριζόμενος κυρίως στα εθνικά και ευρωπαϊκά έγγραφα που είχε μελετήσει, καθώς και στο υλικό του κειμένου θέσης, που είχε αποσταλεί από τη ΓΓΒ.

Κατά την ημέρα της διεξαγωγής του εργαστηρίου ο Σύμβουλος ανέλαβε τη διεύθυνση των τεχνικών ζητημάτων, και την υποστήριξη του rapporteur κατά την υλοποίηση του εργαστηρίου, με παρεμβάσεις στα σημεία που απαιτούνται, όπως στην παρουσίαση των επόμενων βημάτων και του τρόπου επεξεργασίας των τοποθετήσεων και παρουσίασης των ευρημάτων.

Πίνακας 12: Ημερομηνίες διεξαγωγής θεματικών εργαστηρίων

Θεματικό Εργαστήριο	Ημερομηνία διεξαγωγής 1 ^{ου} εργαστηρίου	Ημερομηνία διεξαγωγής 2 ^{ου} εργαστηρίου
Βιομηχανική Καινοτομία	14/06/2021	28/06/2021
Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία	16/06/2021	29/06/2021
Βιομηχανία 4.0	16/06/2021	29/06/2021

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης συνεδρίασης ο Σύμβουλος προώθησε στη ΓΓΒ προς αποστολή, την παρουσίαση, ενώ δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν μέσω της υποβολής υπομνημάτων με τις θέσεις τους, σε διάστημα περίπου μίας εβδομάδας μετά τη διεξαγωγή του 1^{ου} εργαστηρίου.

Με την παρέλευση της προθεσμίας, που είχαν οι επιχειρήσεις για την αποστολή σχετικών αναλυτικών υπομνημάτων επί του συνόλου των ερωτήσεων, ο Σύμβουλος απέστειλε στη ΓΓΒ:

α) εκτενές Πρακτικό με το σύνολο των τοποθετήσεων των εκπροσώπων των επιχειρήσεων (βλ. 5.2)

β) σχέδιο του κειμένου σύνοψης ευρημάτων - βασικών συμπερασμάτων εργαστηρίου (λαμβάνοντας υπόψη και τα υπομνήματα που υποβλήθηκαν) (βλ. 5.3.)

Ακολούθως και μετά την επιτυχή ολοκλήρωση και της 2^{ης} συνάντησης ο Σύμβουλος προώθησε στη ΓΓΒ προς αποστολή, την παρουσίαση, ενώ απέστειλε στη ΓΓΒ και τη Σύνοψη Ευρημάτων - Βασικά Συμπεράσματα για το 2^ο εργαστήριο.

Στη συνέχεια αποτυπώνονται τα Πρακτικά των συναντήσεων, καθώς τα βασικά ευρήματα- προτάσεις της πρώτης και της δεύτερης συνάντησης των εργαστηρίων, όπως παρουσιάστηκαν στα Σχέδια Κειμένων, που απέστειλε ο Σύμβουλος στη ΓΓΒ.

5.2 Πρακτικά συναντήσεων με Επιχειρηματική Κοινότητα

Πρακτικά 1^ο Εργαστηρίου Ομάδας 1 – Βιομηχανική Καινοτομία

Τίτλος συνάντησης:	1ο Διαδικτυακό Εργαστήριο ΓΓΒ με θέμα «Βιομηχανική Καινοτομία»		
Τίτλος έργου	Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης		
Ημερομηνία συνάντησης:	14/06/2021	Ωρα:	10:00 – 12:30
Υπεύθυνος οργάνωσης συνάντησης:	ΓΓΒ - PwC	Τοποθεσία:	Web Conference (Google Meet)
Rapporteur	Ιωάννης Κωπτάκης, ΓΓΒ		

1. Συμμετέχοντες	
ΓΓΒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιωάννης Κυριακού, Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας 2. Μαριλένα Γιανναδάκη 3. Γιώργος Μουσούρης 4. Γεωργία Τσόμπου
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιχάλης Τζωρτζής 2. Σμαράγδα Ζησοπούλου 3. Θεώνη Περίτση
Abbvie	Αθανάσιος Κοτσιαρός - Government Affairs Manager
Sychem	Αλέξανδρος Υφαντής - President & Managing Director
TITAN	Μάριος Κατσιώτης-Research & Innovation Manager
Chimar	Ελευθερία Αθανασιάδου-R&D Support Manager, IP Protection Manager
ΓΙΩΤΗΣ	Κατερίνα Πισσαρίδη-Research Projects Supervisor
Brite Solar	Νικόλας Κανόπουλος-President & CEO
Coco-mat	Χρήστος Μπομπόλιας –Chief operating officer
Alumil	Χρήστος Γράφας-EU Co-funded Project Development and Implementation Officer

PwC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Λεωνίδα Παπαϊωάννου, Director 2. Βασίλης Μπαλωτής, Manager 3. Παναγιώτης Ραχάνης Associate
2. Ατζέντα συνάντησης	
10:00 – 12:30	<ul style="list-style-type: none"> • Καλωσόρισμα και παρουσίαση των συμμετεχόντων • Χαιρετισμός από Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας, κο Ιωάννη Κυριακού • Παρουσίαση στρατηγικής ΓΓΒ για τη Βιομηχανία • Διαλογική συζήτηση και τοποθέτηση εκπροσώπων επιχειρήσεων, επί των θεματικών ενοτήτων του κειμένου βάσης

3. Τοποθετήσεις και σχόλια συμμετεχόντων	
<p>κ. Ιωάννης Κυριακού: Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονίστηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός μόνιμου και σταθερού μηχανισμού επικοινωνίας/συνεργασίας της επιχειρηματικής κοινότητας, των συλλογικών φορέων και του δημόσιου τομέα. Η σύσταση της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (ΚΕΒ) αναμένεται να συμβάλει στην εκπλήρωση του παραπάνω στόχου. • Ενόψει της νέας ΠΠ 2021-2027 η βούληση της ΓΓΒ είναι να μην υπάρχουν οριζόντια προγράμματα, αλλά να δημιουργηθούν στοχευμένα προγράμματα, τα οποία θα απαντούν σε προκλήσεις και ανάγκες που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένοι κλάδοι της βιομηχανίας, καθώς και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς και είναι διαφορετικής δυναμικότητας και μεγέθους. <p>κ. Κοτσιαρός Αθανάσιος - Government Affairs Manager, Abbvie:</p> <p>- <i>Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η πανδημία ανέδειξε μεγάλες ανάγκες και ευκαιρίες στον τομέα της φαρμακευτικής έρευνας και καινοτομίας. • Η φαρμακοβιομηχανία αντιμετωπίζει μεγάλα προβλήματα από το clawback που εφαρμόζεται στη φαρμακευτική δαπάνη, στρεβλώνοντας την αγορά και δημιουργώντας σημαντικά προβλήματα στις επιχειρήσεις. • Υπάρχει αναγκαιότητα για τη δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος το οποίο θα προωθή την φαρμακευτική καινοτομία, κυρίως μέσω των κλινικών μελετών. Στο τομέα αυτό η χώρα εμφανίζει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Πιο συγκεκριμένα, αξιοποιώντας τα δεδομένα από την ηλεκτρονική συνταγογράφηση θα μπορούσαν να εξαχθούν πολύτιμα συμπεράσματα και να γίνουν σημαντικές επιστημονικές μελέτες. Αντιθέτως, λόγω της απουσίας του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου οι εταιρείες αναγκάζονται να αγοράζουν τα δεδομένα αυτά από χώρες του εξωτερικού. • Ύπαρξη σημαντικών περιθωρίων ανάπτυξης της εγχώριας παραγωγής φαρμάκων, καθώς στο κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας οι υφιστάμενες επιχειρήσεις παρουσιάζουν σημαντική δυναμική, ενώ υπάρχουν και μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ τους. 	

- Ύπαρξη υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού, με ερευνητές που είναι αναγνωρισμένοι διεθνώς. Οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να συγκρατήσουν το καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, καθώς υπάρχει μεγάλη εκροή ανθρώπινου κεφαλαίου προς το εξωτερικό.

κ. Αλέξανδρος Υφαντής- President & Managing Director, Sychem:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Μη φιλικό περιβάλλον για την έρευνα και καινοτομία, με την ύπαρξη σημαντικών εμποδίων. Πλέον η χρηματοδότηση δεν αποτελεί το κυριότερο εμπόδιο, καθώς υπάρχουν διάφορες εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για καινοτόμα έργα.
- Τεχνολογίες περιβάλλοντος, όπως τεχνολογίες επεξεργασίας αποβλήτων και εξοικονόμησης ενέργειας, αποτελούν “niche markets”, με σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης τα οποία αναμένεται να επεκταθούν λόγω της πράσινης μετάβασης.
- Προκειμένου η εταιρεία να μπορέσει να καινοτομεί ενδοεπιχειρησιακά χρησιμοποιεί ίδιους πόρους καθώς τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα δεν καλύπτουν τις ανάγκες της.
- Τα μεγαλύτερα εμπόδια εντοπίζονται στις διαδικασίες αδειοδότησης και λειτουργίας μίας βιομηχανικής μονάδας, ακόμα και αν αυτή βρίσκεται σε επιχειρηματικά πάρκα. Υπάρχει ανάγκη για τη δημιουργία ενός “hot spot” στο δημόσιο τομέα το οποίο θα υποστηρίζει τη διαδικασία αδειοδότησης και θα μειώνει δραστικά τους χρόνους αναμονής σε τέτοιες διαδικασίες.
- Όσον αφορά τη διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων, εκεί θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα, με τους πόρους να κατευθύνονται σε προτάσεις με πραγματικά περιθώρια εμπορευματικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Πολύ μεγάλη αδυναμία εύρεσης ανθρώπινου δυναμικού, κυρίως σε τεχνικές ειδικότητες, κάτι το οποίο επιδείνωσε η κατάργηση των ΤΕΙ.
- Ανάγκη μεταστροφής του Braindrain και υποστήριξης της επιστροφής εξειδικευμένων αποδήμων από το εξωτερικό, μέσω της παροχής κινήτρων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- Πολύ αργή ενσωμάτωση νεοπροσληφθέντων, καθώς απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα εκπαίδευσης μέχρι ο εργαζόμενος να μπορέσει να καταστεί παραγωγικός για την επιχείρηση. Απαιτείται η ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων και γνώσεων εντός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που να σχετίζονται άμεσα με τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

- *Προτάσεις:*

- Προτείνεται η δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων τα οποία θα ενισχύουν τη διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, με στόχο τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, το οποίο δύναται να αποτελούν τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας για μία επιχείρηση και τελικό προϊόν για μία άλλη. Επιπλέον, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων θα πρέπει να στοχεύει στο φυσικό αντικείμενο της καινοτόμου δραστηριότητας, με το πρώτο στάδιο να περιλαμβάνει τη δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία του «πιλότου» του προϊόντος. Σε δεύτερο στάδιο τα προγράμματα θα μπορούσαν να προσφέρουν επιπλέον κίνητρα για την εμπορευματοποίηση και εξαγωγική δραστηριότητα του προϊόντος.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων θα πρέπει να αντιμετωπίζει και να χρηματοδοτεί ξεχωριστά την έρευνα που γίνεται σε επίπεδο πανεπιστημίου και έχει κυρίως θεωρητικό υπόβαθρο, με τη βιομηχανική καινοτομία που είναι εφαρμοσμένη και στοχεύει στην άμεση εμπορευματοποίηση των αποτελεσμάτων.

κ. Μάριος Κατσιώτης-Research & Innovation Manager, TITAN:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Χαμηλή διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας:
 - Το σύστημα ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομίας σε ερευνητικά/ εκπαιδευτικά ιδρύματα έχει σημαντικές ελλείψεις σε θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας
 - Η οργάνωση και λειτουργία των ερευνητικών ομάδων συχνά αναλώνεται κυρίως στην εύρεση πόρων μέσω προγραμμάτων και όχι στην ανάπτυξη εφαρμογών και καινοτομιών που συνδέονται με τις ανάγκες της αγοράς
- Οι δράσεις καινοτομίας μέσω ΕΣΠΑ έχουν σχεδιαστεί, ώστε να χρηματοδοτούνται κυρίως δραστηριότητες με μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, χωρίς να ενισχύουν δράσεις οι οποίες θα μπορούσαν σε σύντομο χρονικό διάστημα να επιφέρουν αποτελέσματα με σημαντικά περιθώρια άμεσης εμπορευματικής αξιοποίησης.
- Η διαδικασία μέσω της οποίας η εταιρεία καινοτομεί αποτελείται από ένα στάδιο εύρεσης καινοτόμων προτάσεων είτε από εσωτερικούς είτε από εξωτερικούς συνεργάτες, μέσω της συνεργασίας και με πανεπιστημιακά ιδρύματα και φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ακολουθώντας οι επικρατούσες προτάσεις περνούν στη φάση των εργαστηριακών δοκιμών και μετέπειτα στη φάση της ανάπτυξης των τελικών προϊόντων.
 - *Προτάσεις:*
- Σύσταση ομάδας εργασίας ΓΓΒ και ΓΓΕΚ, με στόχο τη διασφάλιση ενός συστήματος υλοποίησης και χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα λειτουργεί πιο άμεσα και αποτελεσματικά, και ταυτόχρονα θα αποφευχθεί η συντήρηση ενός «παρασιτικού» οικοσυστήματος στο τομέα της έρευνας και καινοτομίας το οποίο λειτουργεί και τροφοδοτείται μέσω της γραφειοκρατίας.
- Η αξιολόγηση των προτάσεων για ερευνητικά έργα πρέπει να γίνεται από ειδικούς με διεθνή εμπειρία και εξειδικευμένες γνώσεις, καθώς το εγχώριο δυναμικό δεν επαρκεί.

κα. Ελευθερία Αθανασιάδου-R&D Support Manager, IP Protection Manager, Chimar:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η εταιρεία αναγνωρίζει την κυκλική οικονομία και τη Βιομηχανία 4.0 ως κυρίαρχες τάσεις που μετασχηματίζουν τον κλάδο.
- Σημαντικές δεξιότητες αποτελούν οι γνώσεις ξένων γλωσσών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την διεθνοποίηση των επιχειρήσεων.

κα.Κατερίνα Πισσαρίδη-Research Projects Supervisor, ΓΙΩΤΗΣ:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Απουσία Εθνικής Στρατηγικής σε θέματα καινοτομίας, χωρίς τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στη φάση του σχεδιασμού, με αποτέλεσμα οι δράσεις που προκηρύσσονται να στοχεύουν σε τομείς που δεν αποτελούν προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις.
- Μεγάλη γραφειοκρατία για τη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων, τόσο σε επενδυτικές όσο και ερευνητικές δράσεις που χρηματοδοτούνται μέσω ΕΣΠΑ.
- Σε θέματα αξιολόγησής των προτάσεων δεν δίνεται η πρέπουσα βαρύτητα στον αντίκτυπο (impact) των δράσεων.

- Προβληματικό πλαίσιο κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Αδυναμία εύρεσης κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού.
 - *Προτάσεις:*
- Προτείνεται να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συμμετάσχουν επικουρικά στο σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, ώστε οι πτυχιούχοι να αναπτύσσουν δεξιότητες που εμφανίζουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
- Ενδυνάμωση του θεσμού της πρακτικής άσκησης, με ενδεχόμενη επέκταση της διάρκειας της (τουλάχιστον 5-6 μήνες), ώστε οι μαθητευόμενοι να αποκτούν καλύτερη εικόνα της εφαρμογής του αντικειμένου και να έχουν στη διάθεση τους τον απαραίτητο χρόνο για την ανάπτυξη ορισμένων βασικών δεξιοτήτων, απαραίτητες στη βιομηχανία.
- Ανάπτυξη βιομηχανικών διδακτορικών τα οποία θα κατευθύνουν τους διδακτορικούς ερευνητές στο να αναπτύσσουν τη διδακτορική τους διατριβή σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των πραγματικών αναγκών τους.
- Παροχή κινήτρων για τον επαναπατρισμό εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, ώστε οι ελληνικές επιχειρήσεις να μπορούν να ανταγωνιστούν τους μισθούς και τις παροχές του εξωτερικού.

κ. Νικόλας Κανόπουλος-President &CEO, Brite Solar:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*
- Η καινοτομία αναπτύσσεται σχεδόν κατά αποκλειστικότητα εντός των βιομηχανικών επιχειρήσεων, ενώ η συνεργασία με εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα δεν αποτελεί προαπαιτούμενο.
- Στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που αφορούν έρευνα και καινοτομία η έμφαση θα πρέπει να δίνεται στο φυσικό αντικείμενο των προτάσεων, καθώς και στην αξιολόγηση του τελικού αποτελέσματος και όχι στην καταγραφή των δαπανών. Επιπλέον, τα προγράμματα θα μπορούσαν να δίνουν επιπρόσθετη χρηματοδότηση/μοριοδότηση όταν αποδεικνύεται ότι υπάρχει δυνατότητα για άμεση εμπορευματοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Αδυναμία εύρεσης κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς το εκπαιδευτικό σύστημα στοχεύει αποκλειστικά στην ανάπτυξη των τυπικών προσόντων, ενώ δεν προωθεί την ανάπτυξη πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
- Ανάγκη μείωσης του τελωνειακού κόστους και του χρόνου διεκπεραίωσης διοικητικών διαδικασιών για εισαγωγές που αφορούν αποκλειστικά δραστηριότητες έρευνας (πχ. αποστολή δειγμάτων στο εξωτερικό για διενέργεια μετρήσεων)
 - *Προτάσεις:*
- Δημιουργία Equifund (εναλλακτικού χρηματοδοτικού εργαλείου στα πρότυπα του blended finance που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα), για τη δυνατότητα λήψης μετοχικής θέσης από το κράτος σε εταιρείες που αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα.
- Προγράμματα με τη συνεργασία ΓΓΒ και ΓΓΕΚ, με τη μορφή “proof of concept”, τα οποία θα περιλαμβάνουν την πειραματική ανάπτυξη του πιλοτικού προϊόντος, την μαζική παραγωγή του και την εμπορευματοποίηση του, με έμφαση στην προώθηση των εξαγωγών.

κ. Μπομπόλιας Χρήστος–Chief operating officer, Coco-mat

- Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:

- Η καινοτομία αναπτύσσεται στην εταιρεία αποκλειστικά ενδοεπιχειρησιακά μέσω ενός συστήματος καθετοποιημένης παραγωγής.

κ. Χρήστος Γράψας-EU Co-funded Project Development and Implementation Officer, Alumil:

- Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:

- Στα θετικά των οριζόντιων προσκλήσεων είναι η μεγαλύτερη ευελιξία που δίνουν σε θέματα έρευνας και καινοτομίας.
- Επιπλέον, η αξιολόγηση των προτάσεων θεωρείται πολύ προβληματική και υπάρχει ανάγκη προσέλκυσης αξιολογητών με διεθνή και αναγνωρισμένη εμπειρία.

Πρακτικά 1^{ου} Εργαστηρίου Ομάδας 2 – Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

Τίτλος συνάντησης:	1ο Διαδικτυακό Εργαστήριο ΓΓΒ – Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία		
Τίτλος έργου	Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης		
Ημερομηνία συνάντησης:	16/06/2021	Ωρα:	10:00 – 12:30
Υπεύθυνος οργάνωσης συνάντησης:	ΓΓΒ - PwC	Τοποθεσία:	Web Conference (Google Meet)
Rapporteur	Ιωάννης Κωπτάκης, ΓΓΒ		

1. Συμμετέχοντες	
ΓΓΒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιωάννης Κυριακού, Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας 2. Μαριλένα Γιανναδάκη 3. Τίμος Ρέκκας 4. Ευαγγελία Σολωμού
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιχάλης Τζωρτζής 2. Σμαράγδα Ζησοπούλου 3. Νικόλαος Λιαπτόπουλος 4. Γεώργιος Πελέκης
Πλαστικά Θράκης	Στέλιος Κακουλίδης-Chief Innovation Officer
Elin Verd	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πάνος Παπαδόπουλος–Director of Business Development, 2. Γιώργος Κυριακόπουλος–Commercial Director
ΗΡΑΚΛΗΣ	Νίκος Μπόζος –Director of Exports and Supply Chain
Polyeco	Κωνσταντίνος Πλουμισάκος–Director of Business Development
Sunlight	Βασιλική Κυρούλη-Project Coordinator
ΕΤΒΑ	Γεωργία Πανοπούλου -Chief of staff
Μυτιληναίος	Γιάννης Αντωνόπουλος-Director of Tax -Customs & Incentives
ELVAL HALCOR	Ιωάννης Κουφοπάνος -Director of Sustainable Development
ΕΛΠΕΝ	Γιάννης Βουρνάς - EU Program Manager

PwC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Λεωνίδα Παπαϊωάννου, Director 2. Βασίλης Μπαλωτής, Manager 3. Παναγιώτης Ραχάνης Associate
2. Ατζέντα συνάντησης	
10:00 – 12:30	<ul style="list-style-type: none"> • Καλωσόρισμα και παρουσίαση των συμμετεχόντων • Χαιρετισμός από Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας, κο Ιωάννη Κυριακού • Παρουσίαση στρατηγικής ΓΓΒ για τη Βιομηχανία • Διαλογική συζήτηση και τοποθέτηση εκπροσώπων επιχειρήσεων, επί των θεματικών ενοτήτων του κειμένου βάσης
3. Σχόλια και παρατηρήσεις συμμετεχόντων	
<p>Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας – κ. Ιωάννης Κυριακού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονίστηκε ο αυξημένος χρόνος που δαπανάται από τον δημόσιο τομέα σε θέματα διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς και η αδυναμία που εμφανίζουν τα προγράμματα αυτά να καλύψουν με ουσιαστικό τρόπο τις ανάγκες χρηματοδότησης της αγοράς. • Η προσπάθεια επικοινωνίας με επιχειρήσεις που ξεκινά μέσω των εργαστηρίων, θα συνεχιστεί μέσω της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (ΚΕΒ) η οποία αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα, οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση. <p>Στέλιος Κακουλίδης-Chief Innovation Officer, Πλαστικά Θράκης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:</i> • Ιδιαίτερα στον κλάδο των Πλαστικών το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ επιταχύνει την άμεση μετάβαση στην Πράσινη οικονομία, δημιουργώντας ένα εντελώς νέο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις, καθώς όλα τα προϊόντα θα αξιολογούνται πλέον και με βάση το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. • Η επιχείρηση ήδη προωθεί δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στο τομέα της κυκλικής οικονομίας για την άμεση προσαρμογή της στο μοντέλο αυτό, ενώ προκειμένου να το επιτύχει αναπτύσσει συνεργασίες κυρίως με φορείς έρευνας και καινοτομίας του εξωτερικού. • Ανάγκη ενίσχυσης των οργανισμών του δημοσίου τομέα, ιδίως εκείνων που είναι σε άμεση συνεργασία με την ΕΕ, καθώς τα επόμενα χρόνια αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, προκλήσεις και ευκαιρίες (Πράσινη μετάβαση, ψηφιοποίηση, κλπ.) οι οποίες θα δημιουργήσουν μεγάλο φόρτο και απαιτήσεις στον δημόσιο τομέα, προκειμένου η χώρα να επιτύχει την άμεση προσαρμογή της στο νέο παραγωγικό μοντέλο. • Συμπερίληψη του EU taxonomy (κατηγοριοποίηση δραστηριοτήτων, ανάλογα με το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα) στο σχεδιασμό εθνικών στρατηγικών, καθώς θα αποτελέσει πολύ σημαντικό παράγοντα για το που θα κατευθυνθεί η χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους. • Το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες και περιθώρια καινοτομίας στη Βιομηχανία. Ωστόσο, οι ευκαιρίες αυτές καθορίζονται σε μεγάλο 	

βαθμό από το νομικό πλαίσιο και τη στρατηγική που θα διαμορφωθεί στο τομέα της κυκλικής οικονομίας, τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Για το λόγο αυτό η Ελλάδα θα πρέπει να επιχειρήσει να διαμορφώσει το νομικό πλαίσιο και τη στρατηγική της σε θέματα κυκλικής οικονομίας αξιολογώντας και λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα πλεονεκτήματα και τις ιδιαιτερότητες του εγχώριου βιομηχανικού οικοσυστήματος.

- Ανάγκη δημιουργίας δομημένης σχέσης μεταξύ βιομηχανίας και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που υπάρχουν στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού.
 - *Προτάσεις:*
- Δημιουργία σταθερών δίαυλων επικοινωνίας επιχειρήσεων και δημόσιου τομέα, σε θέματα που αφορούν αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο, νέα χρηματοδοτικά εργαλεία κ.α. Για το λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία σταθερών ομάδων εργασίας με τη συμμετοχή στελεχών της δημόσιας διοίκησης και του παραγωγικού τομέα, προκειμένου η δημόσια διοίκηση να λαμβάνει άμεσα τις απόψεις και θέσεις της αγοράς στις αλλαγές που προωθούνται.

Πάνος Παπαδόπουλος–Director of Business Development, Γιώργος Κυριακόπουλος–Commercial Director, Elin Verd:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η ψηφιοποίηση αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο και να συνδράμει αποφασιστικά στη διαμόρφωση συστημάτων και στη βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων, αυτοματοποιώντας τα στάδια συλλογής, διαχείρισης και ποιοτικού ελέγχου.
- Εντοπίζονται σημαντικές ευκαιρίες αλλά και ανάγκη στήριξης και προώθησης των «πράσινων» προϊόντων που προέρχονται από την επαναχρησιμοποίηση πόρων. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι η αξιολόγηση των προϊόντων αυτών με αμιγώς οικονομικά κριτήρια δημιουργεί στρεβλά αποτελέσματα, καθώς απαιτείται μια πιο ολιστική προσέγγιση, η οποία θα αναδεικνύει το μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προϊόντων αυτών.
- Ο κύριος παράγοντας που παρεμποδίζει την υιοθέτηση μοντέλων κυκλικής οικονομίας είναι κυρίως διοικητικός, καθώς συχνά δεν εφαρμόζονται οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Για παράδειγμα συχνά δεν εφαρμόζεται στην πράξη η νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων, κάτι το οποίο στερεί τη δυνατότητα εύρεσης πρώτων υλών για την εταιρεία.
- Παρατηρείται έλλειψη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που να προωθούν και ενισχύουν την εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας.
- Η επιχείρηση έχει αναπτύξει συνεργασία με ερευνητικά/εκπαιδευτικά ιδρύματα σε θέματα έρευνας και καινοτομίας και επισημαίνει την ανάγκη δημιουργίας και συντήρησης μόνιμων τέτοιων συνεργασιών και πέρα από την απλή υλοποίηση ενός ερευνητικού προγράμματος.
- Απαιτείται η διασύνδεση της βιομηχανίας και του εκπαιδευτικού συστήματος, από την πλευρά της επιχείρησης υπάρχει διάθεση ακόμα και για συγχρηματοδότηση προγραμμάτων εκπαίδευσης.
 - *Προτάσεις:*
- Καθορισμός ξεκάθαρων προτεραιοτήτων από το δημόσιο τομέα, όσον αφορά την πράσινη οικονομία. Πιο συγκεκριμένα συχνά στα πλαίσια της Πράσινης μετάβασης ο δημόσιος τομέας καλείται να επιλέξει μεταξύ δύο ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, έτσι η σωστή αξιολόγηση των προτάσεων αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Προτείνεται η δημιουργία επιτροπής

για την αξιολόγηση προτάσεων και τον υπολογισμό της βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που δημιουργούν.

- Προτείνεται η έκδοση πιστοποιητικών αιφορίας και παροχή κινήτρων για την υιοθέτηση πράσινων προϊόντων με αποδεδειγμένα μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Προτείνεται η παροχή φορολογικών και άλλων κινήτρων για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Προτείνεται η διασύνδεση της ΓΓΕΚ με παραγωγικά υπουργεία και την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Δημιουργία «one-stop-shop», εντός της ΓΓΒ, ώστε να υπάρχει άμεση επίλυση προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, καθώς και δημιουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (regulatory sunbox) όπου οι επιχειρήσεις σε συνεργασία με τη ΓΓΒ θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις και να υλοποιούν έργα, σε ένα ελεγχόμενο κανονιστικό περιβάλλον, εντός προκαθορισμένων παραμέτρων και χρονοδιαγραμμάτων ώστε να αξιολογούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα οι επιδόσεις τους.

Νίκος Μπόζος –Director of Exports and Supply Chain, ΗΡΑΚΛΗΣ:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Εντοπίζεται μεγάλο έλλειμα στη ψηφιοποίηση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, κάτι το οποίο περιορίζει και δυσκολεύει τη διασύνδεση και συνεργασία τους με μεγάλες και σαφέστατα ψηφιακά πιο ώριμες επιχειρήσεις. Επιπλέον, επισημάνθηκε η αναγκαιότητα ψηφιοποίησης και των εφοδιαστικών αλυσίδων.
- Η ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας και η εκμετάλλευση των ευκαιριών που προκύπτουν από την εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας, παρεμποδίζεται από τη μη τήρηση της νομοθεσίας, η οποία επιτρέπει την ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων και απορριμμάτων.
- Μεγάλες καθυστερήσεις παρατηρούνται στο τομέα της αδειοδότησης και λειτουργίας των βιομηχανικών μονάδων. Αυτό δημιουργεί μεγάλη υστέρηση στην Ελλάδα στην υλοποίηση επενδύσεων και απορρόφηση κονδυλίων στο χώρο της βιομηχανίας. Επιπλέον, οι περίπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης φέρνουν τη χώρα σε μειονεκτική θέση έναντι άλλων χωρών καθώς ιδιαίτερα για επενδύσεις που υλοποιούνται από μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις η διαδικασία αδειοδότησης αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα που τις οδηγεί στην υλοποίηση επενδύσεων σε άλλες χώρες με ευνοϊκότερο θεσμικό πλαίσιο.
- Επιτακτική ανάγκη για τον καθορισμό των χρήσεων γης. Προς αυτή την κατεύθυνση τα επιχειρηματικά πάρκα θα μπορούσαν να έχουν σημαντική συνεισφορά.
- Ανάγκη διασύνδεσης βιομηχανικών επιχειρήσεων με τεχνικά και τεχνολογικά κυρίως ιδρύματα, καθώς παρατηρείται σημαντική έλλειψη δεξιοτήτων στους πτυχιούχους.
- Μεγάλο ενεργειακό κόστος, το οποίο δημιουργεί ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην εγχώρια βιομηχανία έναντι εκείνων του εξωτερικού.
- Οι μεγάλες επενδύσεις που απαιτούνται στο τομέα της ενέργειας απαιτούν τη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων, για το λόγο αυτό είναι πολύ σημαντική η δυνατότητα χρηματοδότησης τους μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

- *Προτάσεις:*

- Προώθηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων για «πράσινα» προϊόντα. Εφαρμόζοντας παράλληλα μέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των προϊόντων στο σύνολο του κύκλου ζωής τους.

- Προώθηση της ψηφιοποίησης της δημόσιας διοίκησης προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος αναμονής των επιχειρήσεων σε διάφορες διαδικασίες.

Κωνσταντίνος Πλουμιστάκος–Director of Business Development, Polyeco:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η επιχείρηση δραστηριοποιείται στον κλάδο της «διαχείρισης περιβάλλοντος» και έτσι ως εκ της φύσεως της εδράζεται στην κυκλική οικονομία. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις, τα επιστημονικά επιτεύγματα και τα τεχνολογικά άλματα της εποχής, παρέχουν σημαντικές δυνατότητες και ευκαιρίες ανάπτυξης του κλάδου.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να συνδράμει καθοριστικά και να προωθήσει τη μετάβαση των επιχειρήσεων στην πράσινη οικονομία. Επιπλέον, ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην παρακολούθηση και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και τη διαχείριση τους.
- Αδυναμία της πολιτείας να υιοθετήσει ένα αποτελεσματικό σχέδιο εφαρμογής κανόνων κυκλικής οικονομίας. Μέχρι τώρα παρατηρείται ότι οι περισσότερες προσπάθειες παραμένουν σε θεωρητικό επίπεδο και δεν καταλήγουν σε εργαλεία που θα μπορούσε η ελληνική βιομηχανία να χρησιμοποιήσει.
- Οι υποδομές της χώρας χρήζουν αναθεώρησης και αναβάθμισης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στο δίκτυο διαχείρισης αποβλήτων, δεδομένου ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να πληρώνει πρόστιμα για την μη ύπαρξη και λειτουργία ΧΥΤΕΑ.
- Επιπρόσθετα, οι ελεγκτικοί φορείς δεν είναι τόσο ανεπτυγμένοι και αποτελεσματικοί, με αποτέλεσμα να παρατηρείται πλέον συχνά ο μη τεκμηριωμένος αποχαρακτηρισμός αποβλήτων με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες, χωρίς όμως να λαμβάνεται υπόψη η επικινδυνότητά τους και οι εν δυνάμει κίνδυνοι στους οποίους τίθεται η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.
- Παρατηρείται το παράδοξο της ύπαρξης μεγάλων επιχειρηματικών πάρκων, χωρίς εγκεκριμένες χρήσεις γης.
- Η επιχείρηση δραστηριοποιείται στον τομέα των συστημάτων περιβαλλοντικών υποδομών και αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, καθώς δεν είναι ξεκάθαρο σε ποιες περιοχές μπορεί να τα χωροθετήσει. Γενικότερα σε θέματα χωροθέτησης γίνονται πολλές προσπάθειες αλλά απαιτείται να γίνουν πολλά βήματα ακόμα.
- Παρατηρείται έλλειψη στελεχών από την ελληνική αγορά, με πολλούς νέους Έλληνες επιστήμονες να εργάζονται στο εξωτερικό. Επιπλέον, υπάρχει αδυναμία σύνδεσης και συνεργασίας μεταξύ ελληνικών πανεπιστημίων και της αγοράς, με αποτέλεσμα πολλοί νέοι επιστήμονες να εξέρχονται από τα πανεπιστήμια με πολλή θεωρητική και γνώση και χωρίς πρακτικές δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά.
- Έλλειψη τεχνικών ειδικοτήτων, καθώς υπάρχει μεγάλη έλλειψη σχολών που να εκπαιδεύουν τεχνίτες διαφόρων ειδικοτήτων.
 - *Προτάσεις:*
- Προώθηση της δημιουργίας επιχειρηματικών πάρκων, προκειμένου να περιορισθεί η χωροθέτηση βιομηχανικών επιχειρήσεων σε περιοχές εκτός σχεδίου δόμησης.

Βασιλική Κυρούλη-Project Coordinator, Sunlight:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Ο κλάδος των μπαταριών και ο κλάδος των λιπαντικών εμφανίζουν μεγάλα περιθώρια για την εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας, καθώς το 95% των πόρων που χρησιμοποιούνται μπορεί να ανακυκλωθεί.
- Κύριος ανασταλτικός παράγοντας αποτελεί η μη παροχή κινήτρων για περαιτέρω επενδύσεις με στόχο την υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις παραγωγικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας.
- Η εφαρμογή του μοντέλου κυκλικής οικονομίας δύναται να δημιουργήσει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας μέσω της μετατόπισης του εργατικού δυναμικού από τις τρέχουσες δραστηριότητες εξόρυξης πόρων σε μονάδες ανακύκλωσης, επισκευής και ανακατασκευής με μεγαλύτερη ένταση εργασίας.
- Απουσία κινήτρων και χρηματοδότησης για υλοποίηση επενδύσεων από μεγάλες επιχειρήσεις.
- Στα πλαίσια του IPCEI EuBatIn η εταιρεία θα επενδύσει σε ερευνητικές υποδομές τόσο στην Αθήνα, με την ίδρυση ερευνητικού κέντρου, όσο και στο εργοστάσιο της στην Περιφέρεια. Το έργο αφορά την έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία (Research Development and Innovation RDI), καθώς και την πρώτη βιομηχανική ανάπτυξη (First Industrial Deployment FID) στον τομέα συσσωρευτών λιθίου. Η εταιρεία εφαρμόζει ήδη ένα πρότυπο μοντέλο κυκλικής οικονομίας, παράγοντας «πράσινα» προϊόντα.
- Η έλλειψη ανθρωπίνων πόρων και δεξιοτήτων είναι εμφανής και η ανάγκη για αναζήτηση εξειδικευμένου προσωπικού είναι μεγάλη. Η εταιρεία, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της και προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της, χρηματοδοτεί κατά καιρούς διδακτορικές και μεταπτυχιακές εργασίες.

- *Προτάσεις:*

- Προτείνεται η ανάπτυξη αγορών σχεδιασμένων για την προώθηση πράσινων προμηθειών, ενώ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί στο τομέα αυτό για την υποστήριξη των πράσινων προμηθειών στο δημόσιο τομέα.
- Προτείνεται η παροχή κινήτρων για την υποστήριξη επιχειρήσεων που εφαρμόζουν μοντέλα κυκλικής οικονομίας.
- Θα πρέπει να ορισθούν δείκτες βιωσιμότητας KPIs βάσει των οποίων θα γίνεται η αξιολόγηση της μετάβασης των επιχειρήσεων στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται κάθε χρόνο, να είναι συνεχής και αξιοκρατική.
- Επιβολή αυστηρότερων μέτρων για την πρόληψη της άτυπης παράνομης διάθεσης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής ταφής. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων 2020-2030 ορίζεται ως στόχος προτεραιότητας η παύση της ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων και η αποκατάσταση των παράνομων χωματερών μέχρι το 2022.
- Προτείνεται η δημιουργία μικτών ομάδων εργασίας στον τομέα της κυκλικής και πράσινης οικονομίας, με τη συμμετοχή
 - Εταιρειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ανακύκλωσης
 - Εξειδικευμένων επιστημόνων
 - Εκπροσώπων του Υπουργείου Ανάπτυξης Επενδύσεων
 - Εκπροσώπων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
 - Εκπροσώπων του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (EOAN)

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δημιουργηθούν ρεαλιστικοί στόχοι βάσει των οποίων οι μικτές ομάδες εργασίας θα συμμετάσχουν σε μια ουσιαστική και παραγωγική κουβέντα.

Γεωργία Πανοπούλου -Chief of staff, ETBA:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια*

- Κρίνεται ως απαραίτητη η βελτίωση του νομικού πλαισίου όσον αφορά τα επιχειρηματικά πάρκα, για την προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης και την εν γένει ανάπτυξη της Βιομηχανίας.
- Εντός των επιχειρηματικών πάρκων έχει θεσμοθετηθεί η γνωστοποίηση εγκατάστασης και λειτουργίας για μεγάλο εύρος βιομηχανικών δραστηριοτήτων, επιπλέον ισχύουν αυξημένοι συντελεστές δόμησης και γενικότερα υπάρχει το νομικό πλαίσιο το οποίο διευκολύνει την εγκατάσταση βιομηχανικών επιχειρήσεων σε οργανωμένους υποδοχής.
- Το νομικό πλαίσιο αναμορφώνεται την περίοδο αυτή και είναι πολύ σημαντικό να διευκολυνθεί περαιτέρω η εγκατάσταση των επιχειρήσεων σε οργανωμένους υποδοχής. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να αποφευχθεί η προϋπόθεση συναίνεσης του 100% των προεγκτεστημένων επιχειρήσεων για την ένταξη μίας νέας επιχείρησης σε ένα επιχειρηματικό πάρκο. Κάτι τέτοιο θα εμποδίσει την ανάπτυξη των επιχειρηματικών πάρκων και την ανάπτυξη οικοσυστημάτων εντός αυτών, καθώς θα περιορίσει σημαντικά τον αριθμό των επιχειρήσεων που δύναται να χωροθετηθούν σε αυτά.
- Οι επιχειρήσεις με αντικείμενο την συλλογή και αξιοποίηση αποβλήτων θα έπρεπε κατά προτεραιότητα να εγκαθίστανται εντός βιομηχανικών πάρκων, ωστόσο συχνά υπάρχουν έντονες αντιδράσεις σε τέτοιου είδους επενδύσεις από τις τοπικές κοινωνίες.
- Αναγκαιότητα εύρεσης πόρων για τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων, καθώς αποτελούν μεγάλες επενδύσεις με μεγάλο διάστημα απόσβεσης.
- Αναγκαιότητα επιτάχυνσης της απόδοσης δικαιοσύνης ιδίως σε θέματα εφαρμογής συμβάσεων.

Γιάννης Αντωνόπουλος-Director, Tax -Customs & Incentives, Μυτιληναίος:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια*

- Οι μεγάλες επιχειρήσεις σχεδόν αποκλείονται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, κάτι το οποίο περιορίζει τη δυνατότητα της χώρας να απορροφά ευρωπαϊκούς πόρους.
 - Εντοπίζονται μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης επιχειρηματικών πάρκων.
 - Απαιτείται η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων προκειμένου οι πτυχιούχοι να αναπτύσσουν δεξιότητες που εμφανίζουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
 - Παρατηρείται σταδιακή βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίου τομέα, η οποία μπορεί να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο μέσω της ψηφιοποίησης του δημοσίου τομέα.
- *Προτάσεις:*
- Πρέπει να βρεθεί ο συμβατός τρόπος με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες, ώστε να επιτρέπεται η χρηματοδότηση και μεγάλων επιχειρήσεων σε ορισμένους τομείς. Προκειμένου η Ελλάδα να φθάσει το μέσο όρο επενδύσεων της ΕΕ η χώρα θα μπορούσε να αιτηθεί τη διαφοροποίηση

της στο καθεστώς χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, όπως έγινε για παράδειγμα στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

- Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αρχίσει να αλλάζει την προσέγγιση της, επιτρέποντας επιλεξιμότητα δαπανών και για μεγάλες επιχειρήσεις κυρίως σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που αφορούν την πράσινη οικονομία, παράλληλα χρησιμοποιούνται και εναλλακτικά χρηματοδοτικά εργαλεία όπως τα IPCEI (*Rapporteur*).

Κουφοπάνος Ιωάννης-Director of Sustainable Development, ELVAL HALCOR:

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια*

- Από την εταιρεία δίνεται έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση πόρων, μέσω του παραγωγικού μοντέλου που εφαρμόζει.
- Πρωτοβουλία της ΕΛΒΑΛ για τη μετατροπή της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης των Νεοφύτων σε Επιχειρηματικό Πάρκο.
- Απαιτείται η ουσιαστική βελτίωση του ποσοστού ανακύκλωσης πόρων προκειμένου η χώρα να συγκλίνει με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Γιάννης Βουρνάς - EU Program Manager, ΕΛΠΕΝ

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια*

- Αδυναμία χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Αναγκαιότητα εύρεσης χρηματοδοτικών εργαλείων για την υποστήριξη εμβληματικών επενδύσεων στη βιομηχανία, οι οποίες υλοποιούνται από μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις.
- Μεγάλη συγκέντρωση φαρμακοβιομηχανιών στη περιφέρεια Αττικής (περίπου 90% του συνόλου). Η κατανομή των πόρων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στις περιφέρειες της χώρας είναι προβληματική, καθώς η Αττική αντιμετωπίζεται ως πιο ανεπτυγμένη περιφέρεια και χρηματοδοτείται με λιγότερους αναλογικά πόρους, κάτι το οποίο αποτελεί αντικίνητρο για τη διενέργεια επενδύσεων από επιχειρήσεις με έδρα στην Αττική.
- Η υψηλή φορολογία και η εφαρμογή του clawback στη φαρμακευτική δαπάνη αποτελούν σημαντικά εμπόδια στην ανάπτυξη της φαρμακοβιομηχανίας στη χώρα. Πολύ θετικό μέτρο το οποίο προτείνεται να συνεχιστεί είναι ο συμψηφισμός του clawback με δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης.
- Υπάρχει βούληση από πλευράς της φαρμακοβιομηχανίας για την υλοποίηση επενδύσεων δημιουργίας νέων μονάδων αποκλειστικά εντός επιχειρηματικών πάρκων.
- Διασύνδεση βιομηχανίας με εκπαιδευτικά ιδρύματα, ώστε η έρευνα των ερευνητικών ιδρυμάτων και τα προγράμματα σπουδών να επικεντρώνονται στις ανάγκες της αγοράς.

Πρακτικά 1^{ου} Εργαστηρίου Ομάδας 3 – Βιομηχανία 4.0

Τίτλος συνάντησης:	1ο Διαδικτυακό Εργαστήριο ΓΓΒ – Βιομηχανία 4.0		
Τίτλος έργου	Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης		
Ημερομηνία συνάντησης:	16/06/2021	Ωρα:	14:00 – 16:00
Υπεύθυνος οργάνωσης συνάντησης:	ΓΓΒ - PwC	Τοποθεσία:	Web Conference (Google Meet)
Rapporteur	Ιωάννης Κωπτάκης, ΓΓΒ		

1. Συμμετέχοντες	
ΓΓΒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιωάννης Κυριακού, Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας 2. Μαριλένα Γιανναδάκη 3. Τιμος Ρέκκας 4. Γεωργία Τσόμπου
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιχάλης Τζωρτζής 2. Σμαράγδα Ζησοπούλου 3. Μαλαματένια Χρυσανθακοπούλου 4. Αναστασία Τσώμου
Αθηναϊκή Ζυθοποιία	<ol style="list-style-type: none"> 1. Νίκος Κουφοκότσιος - Digital & BCS Leader 2. Φώτης Στάμος - Tax & Treasury Manager
Intrasoft	Κωνσταντίνος Τζελέπης - Public Sector Sales Manager (δεν συνδέθηκε)
Motor Oil	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μαρία Εμμανουηλίδου - Director of European Affairs 2. Μιχάλης Παχνός - European Affairs Dept
ES Systems	Εμμανουήλ Ζερβάκης – Chief Operating Officer
Incelligent	Παναγιώτης Δεμέστιχας - Technology Development Specialist
SIEMENS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βασίλης Χατζίκος – Country Head of Digital Industries 2. Αργύριος Τσιγκαλής – Digital Industries
Irida Labs	Βασίλης Τσαγκάρης - CEO

PwC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Λεωνίδα Παπαϊωάννου, Director 2. Βασίλης Μπαλωτής, Manager 3. Παναγιώτης Ραχάνης Associate
2. Ατζέντα συνάντησης	
14:00 – 16:00	<ul style="list-style-type: none"> • Καλωσόρισμα και παρουσίαση των συμμετεχόντων • Χαιρετισμός από Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας, κο Ιωάννη Κυριακού • Παρουσίαση στρατηγικής ΓΓΒ για τη Βιομηχανία • Διαλογική συζήτηση και τοποθέτηση εκπροσώπων επιχειρήσεων, επί των θεματικών ενοτήτων του κειμένου βάσης
3. Σχόλια και παρατηρήσεις συμμετεχόντων	
<p>Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας – κ. Ιωάννης Κυριακού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονίστηκε ο αυξημένος χρόνος που δαπανάται από τον δημόσιο τομέα σε θέματα διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς και η αδυναμία που εμφανίζουν τα προγράμματα αυτά να παρέχουν εξειδικευμένες δράσεις οι οποίες να καλύπτουν με ουσιαστικό τρόπο τις ανάγκες χρηματοδότησης της αγοράς. • Η προσπάθεια επικοινωνίας με επιχειρήσεις που ξεκινά μέσω των εργαστηρίων, θα συνεχιστεί μέσω της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (ΚΕΒ) η οποία αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση. • Η περίοδος που διανύουμε είναι μια περίοδος σχεδιασμού για τα δύο σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία που έχει η χώρα, το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ, και εκτιμάται ότι στο τέλος του 2^{ου} εξαμήνου του 2021 θα εκκινήσει η υλοποίηση των δράσεων. <p>Νίκος Κουφοκότσιος - Digital & BCS Leader, Φώτης Στάμος - Tax & Treasury Manager - Αθηναϊκή Ζυθοποιία</p> <p>- <i>Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η εταιρεία έχει ήδη θέσει συγκεκριμένους στόχους για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και νερού, ενώ στον τομέα αυτό καθοριστική είναι η συμβολή της ψηφιοποίησης και της χρήσης νέων τεχνολογιών. • Παρατηρείται σημαντικός διοικητικός φόρτος και μεγάλη γραφειοκρατία για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω ΕΣΠΑ, κάτι το οποίο αποτρέπει τις επιχειρήσεις από το να υποβάλλουν προτάσεις. Απαιτείται η απλοποίηση των διαδικασιών, χωρίς φυσικά να γίνεται χαλάρωση των κριτηρίων αξιολόγησης. • Παρατηρείται έλλειψη τεχνολογικών δεξιοτήτων και γνώσεων, καθώς και γενικότερων πρακτικών δεξιοτήτων στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. • Η πιστοποίηση γνώσεων δεξιοτήτων (certification) μπορεί να συμβάλει τόσο στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και στην παροχή της αναγκαίας εξασφάλιση από πλευράς των επιχειρήσεων ότι οι νεοπροσληφθέντες έχουν ένα βασικό επίπεδο γνώσεων που απαιτείται στη βιομηχανία. 	

- *Προτάσεις:*

- Διασύνδεση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές να έχουν πρόσβαση στις επιχειρήσεις, κυρίως μέσω προγραμμάτων πρακτικής άσκησης. Επιπλέον, προτείνεται η υποστήριξη επιχειρήσεων μέσω ΕΣΠΑ για την επέκταση του θεσμού της πρακτικής άσκησης και τη δημιουργία περισσότερων και μεγαλύτερης διάρκειας θέσεων πρακτικής άσκησης.
- Η πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων θα μπορούσε να δίνεται στο πλαίσιο επαγγελματικής κατάρτισης των εργαζομένων, ώστε να επωφελούνται τόσο ο εργαζόμενος, όσο και η επιχείρηση.

Μαρία Εμμανουηλίδου - Director of European Affairs, Μιχάλης Πάχνος - European Affairs Dept - Motor Oil

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η εταιρεία βρίσκεται σε φάση μετάβασης και προσαρμογής στην πράσινη οικονομία και στη ψηφιοποίηση. Στη προσπάθεια εύρεσης πόρων, ώστε να υλοποιηθούν οι απαραίτητες επενδύσεις, σημαντικό εμπόδιο αποτελεί η αδυναμία χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς πλην των προγραμμάτων που στοχεύουν σε έρευνα και καινοτομία, οι λοιπές δράσεις που σχεδιάζονται στοχεύουν αποκλειστικά σε ΜμΕ αποκλείοντας τις μεγάλες επιχειρήσεις.
- Ο ορισμός των προβληματικών επιχειρήσεων αποτελεί εμπόδιο για την ένταξη επιχειρήσεων σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Πιο συγκεκριμένα, λόγω της πανδημίας αναμένεται να υπάρξει σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που θα εμπίπτει στην κατηγορία της προβληματικής επιχείρησης για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, και οι οποίες θα αποκλείονται από όλα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- Απαιτείται να ορισθεί με ξεκάθαρο τρόπο ο ορισμός των εμβληματικών επενδύσεων, ενώ επιπλέον, στο τομέα αυτό πρέπει να υπάρξει βελτίωση και του νομικού πλαισίου και να προσδιορίζονται ξεκάθαρα κριτήρια, ώστε να γνωρίζουν οι επιχειρήσεις πως μπορούν να επωφεληθούν από τα κίνητρα που δίδονται για εμβληματικές επενδύσεις.

- *Προτάσεις:*

- Προτείνεται η ενσωμάτωση ευρωπαϊκών καλών πρακτικών σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, κυρίως σε θέματα που αφορούν σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στην υποβολή εγγράφων, προκειμένου να απλοποιηθούν οι διαδικασίες και να περιορισθεί η γραφειοκρατία.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί την απλοποίηση του πλαισίου και των διαδικασιών για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Επιπλέον, επανεξετάζει τη δυνατότητα χρηματοδότησης τεχνολογικά πιο ώριμων και μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεων μέσω της χρήσης εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων (*Rapporteur*)
- Προτείνεται η εφαρμογή ελαστικότερων κριτηρίων, όσον αφορά τις προβληματικές επιχειρήσεις, κατά τη διάρκεια της κρίσης της πανδημίας. Επιπλέον, προτείνεται η εξειδίκευση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την περίπτωση κατά την οποία μια

επιχείρηση εντάσσεται σε ένα πρόγραμμα και καθίσταται προβληματική κατά την υλοποίησή του.

Εμμανουήλ Ζερβάκης – Chief Operating Officer - ES Systems

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η αυξημένη γραφειοκρατία είναι ανασταλτικός παράγοντας για τη συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα για ΜμΕ οι οποίες συχνά δεν έχουν τους απαραίτητους πόρους προκειμένου να διαχειριστούν το διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η συμμετοχή σε προγράμματα του ΕΣΠΑ.
- Επιπλέον, εμπόδιο για τη συμμετοχή ΜμΕ σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα είναι η απαίτηση υποβολής εγγυητικών επιστολών προκειμένου να λάβουν κεφάλαια από το πρόγραμμα.
- Υπάρχει σημαντικός αριθμός τεχνολογικών επιχειρήσεων που αναζητούν εργαζόμενους με συγκεκριμένες δεξιότητες και αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στην κάλυψη των θέσεων αυτών, παρά την πληθώρα πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εμφανίζει η χώρα. Παρατηρείται μια γενικότερη έλλειψη σε μηχανικούς λογισμικού.
- Το φαινόμενο του Braindrain αρχικά στερεί πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό από τις ελληνικές επιχειρήσεις, ωστόσο δημιουργεί και σημαντικές ευκαιρίες. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να προσελκύσουν απόδημους με μεγάλη τεχνογνωσία και ανεπτυγμένη εμπειρία από χώρες του εξωτερικού. Είναι δεδομένο ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τους μισθούς που δίνονται για αντίστοιχες θέσεις στο εξωτερικό κάτι το οποίο καθιστά απαραίτητη την παροχή κινήτρων και από το κράτος.

- *Προτάσεις*

- Παρατίθεται ως καλή πρακτική η οποία χρησιμοποιείται από τον ευρωπαϊκό διαστημικό οργανισμό, η δημιουργία ενός λογαριασμού για κάθε επιχείρηση στη ψηφιακή πλατφόρμα του οργανισμού. Στον λογαριασμό αυτό οι επιχειρήσεις υποβάλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα και δικαιολογητικά που ζητούνται προκειμένου να καταθέσουν μια πρόταση. Στη συνέχεια καλούνται να ανανεώσουν το λογαριασμό (χωρίς να επανυποβάλουν το σύνολο των εγγράφων) σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, σε περίπτωση που θέλουν να υποβάλλουν κάποια νέα πρόταση. Προτείνεται να εφαρμοστεί μια αντίστοιχη προσέγγιση και στη χώρα μας προκειμένου οι επιχειρήσεις να δημιουργούν ένα λογαριασμό σε μια ψηφιακή πλατφόρμα η οποία θα τους επιτρέπει να υποβάλλουν προτάσεις σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ανεξάρτητα από την εποπτεύουσα αρχή.
- Στην χώρα υπάρχει το δυναμικό προκειμένου να αναπτύξει σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0, ωστόσο πρέπει να δοθούν κίνητρα ώστε να προωθηθεί η εμπορευματοποίηση αυτών των ιδεών. Στον τομέα αυτό δραστηριοποιούνται καινοτόμες επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους οι οποίες υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και μέσω της υποστήριξης από κατάλληλα προγράμματα θα μπορούσαν να συνεργαστούν για την παραγωγή ολοκληρωμένων λύσεων και να προχωρήσουν στην εμπορευματοποίησή τους. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να δημιουργηθούν προγράμματα, τα οποία να προωθούν τη συνέργεια μεταξύ επιχειρήσεων και ενδεχομένως εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων, ώστε να χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογικών λύσεων και στη συνέχεια να

υπάρξουν τα κατάλληλα κίνητρα για την εμπορευματοποίηση τους, ώστε να διατίθενται ως έτοιμες λύσεις στην αγορά.

- Προώθηση της διασύνδεσης επιχειρήσεων και πανεπιστημίων. Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται η επέκταση του θεσμού της πρακτικής άσκησης με την δημιουργία περισσότερων θέσεων πρακτικής άσκησης.
- Προτείνεται η δημιουργία δράσης με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγής τεχνολογικών λύσεων στα πρότυπα της δράσης Ψηφιακό Βήμα, στη κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ των επιχειρήσεων που είναι παραγωγοί τέτοιων λύσεων και εκείνων που είναι τελικοί χρήστες. Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσαν να δοθούν επιπλέον κίνητρα για τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως προμηθευτές ελληνικές επιχειρήσεις.

Παναγιώτης Δεμέστιχας - Technology Development Specialist – Incelligent

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και έχει εξειδίκευση στους τομείς Internet of Things και τεχνητής νοημοσύνης.
- Παρατηρείται έλλειψη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων τα οποία να κινητοποιούν ΜμΕ, μεγάλες επιχειρήσεις και εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα και να προωθούν τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ τους για την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων Βιομηχανίας 4.0.
- Τονίζεται το πολύ καλό θεωρητικό υπόβαθρο των πτυχιούχων και οι πολύ καλές επιδόσεις σε ερευνητικά έργα.
- Η προώθηση πιστοποιήσεων γνώσεων και δεξιοτήτων ενδεχομένως να μην συμβάλει στην κάλυψη των ελλείψεων που παρατηρούνται στο ανθρώπινο δυναμικό.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αρχίσει να εφαρμόζει και καινούργια εργαλεία χρηματοδότησης για μεγάλης κλίμακας έργα τα οποία αξιολογεί ως στρατηγικής σημασίας (IPCEI). Στο πλαίσιο αυτό έχουν εντοπιστεί 9 αλυσίδες αξίας εκ των οποίων οι 4 αφορούν άμεσα τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0. Την παρούσα στιγμή «τρέχει» η πρόσκληση για την Μικροηλεκτρονική II στην οποία υπάρχει το ενδεχόμενο να ενταχθούν 6-7 ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον. Στο άμεσο μέλλον αναμένεται να βγουν προσκλήσεις για το High Performance Computing και το Industrial Internet of Things και το Cybersecurity (*Rapporteur*).

- *Προτάσεις*

- Προτείνεται στο νέο ΕΣΠΑ να ακολουθηθούν παρόμοιες, πιο ευέλικτες διαδικασίες για την υποβολή προτάσεων, με εκείνες που εφαρμόστηκαν στο Horizon 2020.

Βασίλης Χατζίκος – Country Head of Digital Industries, Αργύριος Τσιγκαλής – Digital Industries - SIEMENS

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Απαιτείται μέσω συζητήσεων όπως η σημερινή να καθοριστούν τα επόμενα βήματα και η γενικότερη στρατηγική, τα οποία θα προωθήσουν την προσαρμογή της χώρας στη 4^η Βιομηχανική Επανάσταση.
- Οι τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0 οφείλουν να είναι ολιστικές και να προωθούν το μετασχηματισμό του συνόλου της επιχείρησης.
- Υπάρχει χαμηλό επίπεδο ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στην ελληνική αγορά, καθώς και έλλειψη μια ολιστικής προσέγγισης και εθνικής στρατηγικής σε θέματα νέων τεχνολογιών.

- Η πληθώρα των τεχνολογικών λύσεων που υπάρχουν για την βιομηχανία πρέπει να αξιολογούνται με βάση το αποτέλεσμα που θα επιφέρουν στον τελικό χρήστη (πχ. μείωση κόστους, μείωση ρύπων κλπ.), την δυνατότητα συντήρησης και εξέλιξης τους σε μία περίοδο 10 ετών, καθώς και το πως εντάσσονται και συνεισφέρουν στην εκπλήρωση της εθνικής στρατηγικής. Απαιτείται να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ της χρήσης δοκιμασμένων λύσεων και της ανάπτυξης νέων από τις επιχειρήσεις.
- Επιπλέον, εντοπίζεται αδυναμία και έλλειψη κατάλληλων εργαλείων υποστήριξης προκειμένου οι επιχειρήσεις να περάσουν από την πειραματική ανάπτυξη στη μαζική παραγωγή και τυποποίηση μεγάλης κλίμακας καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων.
- Η αυτοματοποίηση της παραγωγής έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση ένα εκτεταμένο reskilling του ανθρώπινου δυναμικού και απαιτεί σχεδιασμό και προγραμματισμό.
- Απαιτείται η δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος στο εσωτερικό των βιομηχανικών επιχειρήσεων για την προώθηση της ανάπτυξης και απόκτησης εμπειριών από τους εργαζομένους.

Βασίλης Τσαγκάρης – CEO - Irida Labs

- *Ανάγκες, εμπόδια και λοιπά σχόλια:*

- Ο βαθμός ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών στην ελληνική παραγωγική διαδικασία είναι σχετικά χαμηλός, την ίδια στιγμή όμως βλέπουμε διάθεση, ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο, να υλοποιηθούν ψηφιακές τεχνολογίες είτε από ελληνικές εταιρείες με διεθνή παρουσία (Greek champions) είτε από εταιρείες μέλη πολυεθνικών ομίλων που ακολουθούν την διεθνή τάση.
- Σε σχέση με τα in-house-capabilities, παρατηρείται στροφή από μία προσέγγιση που βασιζόταν σε εξειδικευμένους μηχανικούς παραγωγής, σε μία πιο αυτοματοποιημένη προσέγγιση η οποία θα λειτουργεί ανεξάρτητα από τον ανθρώπινο παράγοντα.
- Η 4^η βιομηχανική επανάσταση μπορεί να επηρεάσει και να αναπτύξει δραστηριότητες όχι μόνο στις γραμμές παραγωγής των βιομηχανιών αλλά και σε πλήθος άλλων δραστηριοτήτων, όπως στη διαχείριση αποθηκών, διαδικασιών κ.λπ..
- Μια σημαντική διαφορά σε σχέση με το εξωτερικό είναι ότι στις επιχειρήσεις του εξωτερικού συνήθως υπάρχει ένα τμήμα E&A το οποίο έχει ως αντικείμενο την εύρεση λύσεων για τη βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας. Στην Ελλάδα συνήθως δεν ακολουθείται αυτή η δομή με τις δραστηριότητες E&A να γίνονται από στελέχη που απασχολούνται στη γραμμή παραγωγής, κάτι το οποίο συνήθως περιορίζει την ενδοεπιχειρησιακή E&A.
- Συχνά οι επιχειρήσεις έχουν μικρό μέγεθος και δεν μπορούν να περάσουν από την πειραματική ανάπτυξη στη μαζική παραγωγή και εμπορευματοποίηση λύσεων.
- Υπάρχει μια βασική επενδυτική ανάγκη για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και Proof of concept. Για τον λόγο αυτό χρειάζονται κίνητρα για E&A, απαιτείται υποστήριξη για το μετριασμό του ρίσκου που υπάρχει ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια E&A.
- Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη ψηφιακών βιομηχανικών εφαρμογών. Οι θεσμοί της πρακτικής ή και των βιομηχανικών διδακτορικών που έχουν εισάγει κάποια ελληνικά Πανεπιστήμια βοηθούν στην γεφύρωση του χάσματος μεταξύ ανώτατης εκπαίδευσης και βιομηχανίας.
- Ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και παρακολούθηση των εξελίξεων της τεχνολογίας, από το ανθρώπινο δυναμικό. Υπό αυτό πρίσμα πρέπει να δοθούν κατάλληλα κίνητρα στους

εργαζομένους για τη συνεχή επιμόρφωση τους τόσο από το δημόσιο τομέα όσο και από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

- Βασική πρόκληση για τις ελληνικές βιομηχανίες και για την ελληνική οικονομία είναι η ανάπτυξη αλυσίδων αξίας που θα δημιουργεί αξία και τεχνογνωσία σε εθνικό επίπεδο.
- Ο ορισμός των προβληματικών επιχειρήσεων δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα στις start-up, δεδομένου ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις που λαμβάνουν κεφάλαια προκειμένου να υλοποιήσουν επενδύσεις, στο πρώτο είναι πολύ πιθανό να χαρακτηρίζονται ως προβληματικές, κάτι το οποίο τις αποκλείει λανθασμένα από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- Επιπλέον, κατά την περίπτωση που μία επιχείρηση είναι συνδεδεμένη με μία προβληματική επιχείρηση πχ ένα νεοϊδρυόμενο παράρτημα στο εξωτερικό χαρακτηρίζεται επίσης ως προβληματική και αποκλείεται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

5.3 Ευρήματα & Προτάσεις Επιχειρηματική Κοινότητα

Σημειώνεται ότι η σύνοψη των ευρημάτων των εργαστηρίων διαμορφώθηκε:

α) από την επεξεργασία των τοποθετήσεων των εκπροσώπων των επιχειρήσεων και των υπομνημάτων²³ που κατέθεσαν επί των ερωτημάτων του κειμένου βάσης, στο πλαίσιο του 1ου Διαδικτυακού εργαστηρίου, καθώς και

β) από την προσαρμογή του βασικού κειμένου θέσεων/προτάσεων της ΓΓΒ ενόψει της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, στις ανάγκες και στις προτάσεις της επιχειρηματικής κοινότητας, όπως αυτές διατυπώθηκαν στο εν λόγω εργαστήριο.

5.3.1 Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων, 1^{ου} κύκλου εργαστηρίων

Ακολουθεί η αποτύπωση των βασικών διαπιστώσεων (ομαδοποιημένων ανά θεματική ενότητα), η περιγραφή των κύριων εμποδίων/ελλείψεων που τα προκαλούν, καθώς και ενδεικτικές προτάσεις αντιμετώπισής τους, ανά θεματική εργαστήριο.

Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων – Βιομηχανική Καινοτομία

❖ Μη φιλικό περιβάλλον για την ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας

Οι συμμετέχοντες μέσω των τοποθετήσεων τους ανέδειξαν την ύπαρξη ενός περιβάλλοντος, το οποίο δεν ευνοεί την εγχώρια ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας, με τα μεγαλύτερα εμπόδια και ελλείψεις να εντοπίζονται στα παρακάτω σημεία:

- Έλλειψη ενός σταθερού μηχανισμού επικοινωνίας/συνεργασίας των επιχειρήσεων, συλλογικών φορέων και του δημόσιου τομέα.
- Απουσία ξεκάθαρης και μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής σε θέματα βιομηχανίας, έρευνας και καινοτομίας. Πιο συγκεκριμένα κατά το παρελθόν οι όσες προσπάθειες έγιναν, υλοποιήθηκαν χωρίς την ενεργό και συστηματική συμμετοχή των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα οι προτεραιότητες που τέθηκαν, αλλά και μετέπειτα οι δράσεις που προκηρύχθηκαν και αφορούσαν τη βιομηχανία, να εντοπίζονται σε τομείς που δεν αποτελούσαν προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις και δεν κάλυπταν τις πραγματικές τους ανάγκες.
- Γραφειοκρατικές και εξαιρετικά χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης και λειτουργίας μίας βιομηχανικής μονάδας, ακόμα και αν αυτή βρίσκεται εντός επιχειρηματικού πάρκου, κάτι το οποίο αφενός αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων και αφετέρου καθυστερεί σημαντικά τη δημιουργία και ανάπτυξη καινοτόμων βιομηχανικών μονάδων και κατ' επέκταση καινοτόμων προϊόντων.

²³ Οι επιχειρήσεις που κατέθεσαν υπόμνημα ήταν οι εξής: Alumil και ELPEN PHARMACEUTICAL από Ομάδα 1, POLYECO, ELIN VERD A.E., SUNLIGHT, ELVAL HALCOR και ETBA ΒΙΠΕ από Ομάδα 2, MOTOR OIL, SIEMENS A.E. Irida Labs και Intelligent από Ομάδα 3.

- Χαμηλή διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας.
- Ελλιπές νομοθετικό πλαίσιο ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομίας, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αξιοποίησης προσωπικών δεδομένων από δημόσιες αρχές (όπως δεδομένα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για αξιοποίησή τους στο πλαίσιο κλινικών μελετών).

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες με στόχο τη δημιουργία ενός φιλικότερου, και ευνοϊκότερου περιβάλλοντος σε θέματα έρευνας και καινοτομίας:

- Δημιουργία ενός σταθερού διαύλου επικοινωνίας μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων και δημόσιου τομέα. Η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας (ΚΕΒ), η οποία είναι αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, φιλοδοξεί να εκπληρώσει το συγκεκριμένο αίτημα, μέσω και των ομάδων εργασίας που θα συγκροτηθούν και στις οποίες θα συμμετέχουν μέλη τόσο του δημοσίου όσο και του παραγωγικού τομέα.
 - Δημιουργία ενός “hot spot”, με τη συνεργασία των απαιτούμενων Υπουργείων, το οποίο θα υποστηρίζει τις επιχειρήσεις κατά τη διαδικασία αδειοδότησης και λοιπών εγκρίσεων και θα μειώνει δραστικά το διοικητικό φόρτο και τους χρόνους αναμονής σε τέτοιες διαδικασίες.
 - Σύσταση ομάδας εργασίας ΓΓΒ και ΓΓΕΚ, με στόχο τη διασφάλιση ενός συστήματος υλοποίησης και χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα λειτουργεί πιο άμεσα και αποτελεσματικά, και ταυτόχρονα θα αποφευχθεί η συντήρηση αναποτελεσματικού οικοσυστήματος στο τομέα της έρευνας και καινοτομίας, το οποίο τροφοδοτείται από τη γραφειοκρατία.
 - Βελτίωση νομοθετικού πλαισίου για την κάλυψη ελλείψεων, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αξιοποίησης δεδομένων από δημόσιες αρχές.
- ❖ **Μη κάλυψη των πραγματικών αναγκών της αγοράς στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων**

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων μέσω των τοποθετήσεών τους συνέκλιναν στο ότι τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και οι σχετικές προσκλήσεις / δράσεις που προκηρύσσονται με στόχο την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, σπανίως καταφέρνουν να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς. Όπως διαπιστώθηκε κατά κοινή ομολογία, το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων πόρων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας απορροφάται από ερευνητικά/εκπαιδευτικά ιδρύματα και δαπανάται σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης με θεωρητικό κυρίως αντικείμενο / υπόβαθρο και χαμηλά περιθώρια εμπορευματοποίησης των αποτελεσμάτων τους.

Η αναντιστοιχία αυτή που εντοπίζεται μεταξύ των προγραμμάτων και των αναγκών της αγοράς, οφείλεται σε εμπόδια / προβλήματα που υπάρχουν, τόσο σε θέματα σχεδιασμού όσο και έγκρισης και της υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών και συγκεκριμένα:

Όσον αφορά το σχεδιασμό

- Ο οριζόντιος χαρακτήρας των προγραμμάτων και των προσκλήσεων, ο οποίος δεν ευνοεί την κάλυψη στοχευμένων αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανικοί κλάδοι. Παρόλα αυτά στα θετικά των οριζόντιων προσκλήσεων προσμετράτε η μεγαλύτερη ευελιξία, καθώς και το ότι η καινοτομία μπορεί να προκύψει από πολλούς εναλλακτικούς τομείς που δεν είναι εκ των προτέρων γνωστοί, κάτι που διατυπώθηκε από μικρή μερίδα των συμμετεχόντων.
- Ο προσδιορισμός ως προαπαιτούμενης συνθήκης για την έγκριση των προτάσεων, η συνεργασία των επιχειρήσεων με εκπαιδευτικό ή ερευνητικό ίδρυμα. Πιο συγκεκριμένα, οι περισσότεροι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων θεωρούν ότι η καινοτομία αναπτύσσεται καθετοποιημένα και σχεδόν κατά αποκλειστικότητα εντός των βιομηχανικών επιχειρήσεων, ενώ η συνεργασία με εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα να μην έχει θετικά, ωστόσο δεν αποτελεί προτεραιότητα. Αντίθετα άλλες επιχειρήσεις διατηρούν μακροχρόνια συνεργασία με εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα κάτι το οποίο τους βοηθά να αντλούν πολύτιμες γνώσεις και καινοτόμες ιδέες, τις οποίες αξιοποιούν κυρίως στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης του προϊόντος. Συμπερασματικά, προγράμματα τα οποία προϋποθέτουν τη συνεργασία μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων τυγχάνουν μόνο μερικής αποδοχής από την αγορά και ως εκ τούτου οι νέες προκηρυσσόμενες δράσεις δεν θα πρέπει να θέτουν τη συνεργασία αυτή ως προαπαιτούμενο.

Όσον αφορά την έγκριση και την υλοποίηση:

- Μη στόχευση των δράσεων στο φυσικό αντικείμενο των προτάσεων, καθώς και στην επίδραση του τελικού αποτελέσματος (impact), παρά στην πληρότητα των φακέλων και στην ενδελεχή καταγραφή των δαπανών των επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων. Πιο συγκεκριμένα, τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων που χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα δίνουν μεγάλη βαρύτητα σε διαδικαστικά θέματα και δεν αξιολογούν επαρκώς το τελικό αποτέλεσμα της ερευνητικής δραστηριότητας. Για το λόγο αυτό τα αποτελέσματα των ερευνητικών δραστηριοτήτων σπανίως αξιοποιούνται από την αγορά και συνήθως οι επενδύσεις μέσω των προγραμμάτων αυτών δημιουργούν πολύ περιορισμένη προστιθέμενη αξία.
- Μεγάλος διοικητικός και διαχειριστικός φόρτος, λόγω των γραφειοκρατικών διαδικασιών, τον οποίο επωμίζονται οι επιχειρήσεις προκειμένου να χρηματοδοτηθούν μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- Σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις από την ημερομηνία υποβολής των προτάσεων μέχρι την έγκριση της χρηματοδότησης, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να χάνουν σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες, ενώ και τα επιχειρηματικά σχέδια που είχαν καταθέσει να μην ανταποκρίνονται πλέον στις ευκαιρίες και στις ανάγκες της αγοράς, όταν αυτά φτάσουν στο στάδιο της υλοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτά προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες για τη βελτίωση τόσο του σχεδιασμού, όσο και της έγκρισης και υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που εστιάζουν στην προώθηση της έρευνας και καινοτομίας:

Όσον αφορά το σχεδιασμό:

- Ενόψει της νέας ΠΠ 2021-2027 η βούληση της ΓΓΒ είναι να μην υπάρχουν οριζόντια προγράμματα, αλλά να δημιουργηθούν στοχευμένα προγράμματα, τα οποία θα απαντούν σε προκλήσεις και ανάγκες που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένοι κλάδοι της βιομηχανίας, καθώς και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς και είναι διαφορετικής δυναμικότητας και μεγέθους.
- Οι συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων προτείνεται να καθορίζονται προαιρετικές στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- Δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων τα οποία θα ενισχύουν τη διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, με στόχο τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, τα οποία δύναται να αποτελούν τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας για μία επιχείρηση και τελικό προϊόν για μία άλλη. Επιπλέον, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων θα πρέπει να στοχεύει στο φυσικό αντικείμενο της καινοτόμου δραστηριότητας, με το πρώτο στάδιο να περιλαμβάνει τη δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία του πιλότου του προϊόντος. Σε δεύτερο στάδιο τα προγράμματα θα μπορούσαν να προσφέρουν επιπλέον κίνητρα για την αδειοδότηση, εμπορευματοποίηση και επέκταση σε αγορές του εξωτερικού.

Όσον αφορά την έγκριση και την υλοποίηση:

- Βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης προτάσεων έρευνας και καινοτομίας, ιδίως μέσω της προσέλκυσης αξιολογητών με διεθνή εμπειρία και εξειδικευμένη γνώση
- Δημιουργία Equifund για τη χρηματοδότηση Βιομηχανικής καινοτομίας (εναλλακτικού χρηματοδοτικού εργαλείου στα πρότυπα του «blended finance» που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα), για τη δυνατότητα λήψης μετοχικής θέσης από το κράτος σε εταιρείες που αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα. Η χρήση του εναλλακτικού αυτού χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να συμβάλλει στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών χρηματοδότησης για την ανάπτυξη βιομηχανικών προϊόντων και στη δημιουργία πολλαπλασιαστικού οφέλους από την επένδυση δημοσίων πόρων.

❖ **Αδυναμία εύρεσης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού**

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό παρατηρήθηκε ευρεία σύγκλιση απόψεων των συμμετεχόντων, καθώς όλοι διαπίστωσαν μεγάλη δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Πιο συγκεκριμένα, παρά το καλό θεωρητικό υπόβαθρο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες στην αγορά, και στη βιομηχανία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την πολύ αργή ενσωμάτωση νεοπροσληφθέντων, καθώς απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα εκπαίδευσης μέχρι ο εργαζόμενος να μπορέσει να καταστεί παραγωγικός για τη βιομηχανική επιχείρηση.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Το εκπαιδευτικό σύστημα στοχεύει αποκλειστικά στην ανάπτυξη των τυπικών προσόντων, ενώ δεν προωθεί την ανάπτυξη πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.

- Ιδιαίτερα μεγάλη αδυναμία στην εύρεση αποφοίτων πολυτεχνειακών σχολών και τεχνιτών με πρακτικές γνώσεις και δεξιότητες.
- Απώλεια καταρτισμένου και υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού προς χώρες του εξωτερικού.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες για την κάλυψη των ελλείψεων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού:

- Ενδυνάμωση του θεσμού της πρακτικής άσκησης, με ενδεχόμενη επέκταση της διάρκειας της (τουλάχιστον 5-6 μήνες), ώστε οι μαθητευόμενοι να αποκτούν καλύτερη εικόνα της εφαρμογής του αντικειμένου και να έχουν στη διάθεση τους τον απαραίτητο χρόνο για την ανάπτυξη ορισμένων βασικών δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες στη βιομηχανία.
- Επικουρική συμμετοχή των επιχειρήσεων σε συνεργασία με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, στον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών ώστε οι πτυχιούχοι να αναπτύσσουν δεξιότητες που εμφανίζουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
- Ανάγκη μεταστροφής του “Braindrain” και υποστήριξης της επιστροφής εξειδικευμένων αποδήμων από το εξωτερικό, μέσω της παροχής κινήτρων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ώστε οι ελληνικές επιχειρήσεις να μπορούν να ανταγωνιστούν τους μισθούς και τις παροχές που προσφέρονται για αντίστοιχες θέσεις στο εξωτερικό.
- Ανάπτυξη βιομηχανικών διδακτορικών τα οποία θα κατευθύνουν τους διδακτορικούς ερευνητές στο να αναπτύσσουν τη διδακτορική τους διατριβή σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αναγκών τους.

Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων – Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

❖ Προώθηση πράσινης οικονομίας και εφαρμογή μοντέλου κυκλικής οικονομίας

Στο τομέα αυτό υπήρξε ευρεία σύγκλιση των συμμετεχόντων, οι οποίοι ανέδειξαν ότι η πράσινη οικονομία παρά τις σημαντικές αλλαγές και επιπρόσθετες απαιτήσεις για άμεση προσαρμογή των επιχειρήσεων σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, δημιουργεί σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, τις οποίες οι βιομηχανικές επιχειρήσεις θα κληθούν να αξιοποιήσουν τα επόμενα χρόνια. Προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν πολλά βήματα που πρέπει να γίνουν, τόσο ως προς τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου και των υποδομών της χώρας, όσο και ως προς την παροχή κινήτρων για την άμεση μετάβαση στο νέο παραγωγικό μοντέλο.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες και περιθώρια καινοτομίας στη Βιομηχανία. Ωστόσο, οι ευκαιρίες αυτές καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το νομικό πλαίσιο και τη στρατηγική που θα διαμορφωθεί στο τομέα της κυκλικής οικονομίας τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Για το λόγο αυτό η Ελλάδα θα πρέπει να επιχειρήσει να διαμορφώσει το νομικό πλαίσιο και τη στρατηγική της σε θέματα κυκλικής οικονομίας αξιολογώντας και λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα πλεονεκτήματα και τις ιδιαιτερότητες του εγχώριου βιομηχανικού οικοσυστήματος, ώστε να διαμορφώσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους τομείς της πράσινης και κυκλικής οικονομίας.
- Αδυναμία της πολιτείας να υιοθετήσει ένα αποτελεσματικό σχέδιο εφαρμογής κανόνων κυκλικής οικονομίας. Μέχρι τώρα παρατηρείται ότι οι περισσότερες προσπάθειες παραμένουν σε θεωρητικό επίπεδο και δεν καταλήγουν σε εργαλεία που θα μπορούσε η ελληνική βιομηχανία να χρησιμοποιήσει. Απαιτείται η δημιουργία ενός αποτελεσματικού σχεδίου κυκλικής οικονομίας με την ταυτόχρονη αναβάθμιση των ελεγκτικών φορέων, οι οποίοι θα κληθούν να επιβλέψουν την εφαρμογή του.
- Απαιτείται η αναβάθμιση των υποδομών της χώρας, όπως για παράδειγμα σε ότι αφορά στο δίκτυο διαχείρισης αποβλήτων, δεδομένου ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να πληρώνει πρόστιμα για την μη ύπαρξη και λειτουργία ΧΥΤΕΑ.
- Παρωχημένος τρόπος αξιολόγησης «πράσινων» προϊόντων που προέρχονται από την επαναχρησιμοποίηση πόρων, καθώς η αξιολόγηση τους με αμιγώς οικονομικά κριτήρια δημιουργεί στρεβλά αποτελέσματα. Η υιοθέτηση μια πιο ολιστικής προσέγγιση, η οποία θα αναδεικνύει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα τους θα μπορούσε να συμβάλλει θετικά στις προσπάθειες ανάπτυξης και εμπορευματοποίησης «πράσινων» προϊόντων, δεδομένου ότι εντοπίζονται σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης.
- Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας και την εκμετάλλευση των ευκαιριών που προκύπτουν από την εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας, είναι η μη τήρηση της εθνικής νομοθεσίας και η μη εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών, η οποία επιτρέπει την ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων και απορριμμάτων.

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση μοντέλου κυκλικής οικονομίας είναι η ουσιαστική βελτίωση του ποσοστού ανακύκλωσης πόρων προκειμένου η χώρα να συγκλίνει με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο
- Έλλειψη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που να προωθούν την εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας και η γενικότερη απουσία κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για διενέργεια επενδύσεων στον τομέα αυτό.
- Απαιτείται ο καθορισμός ξεκάθαρων προτεραιοτήτων από το δημόσιο τομέα όσον αφορά την πράσινη οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια της πράσινης μετάβασης ο δημόσιος τομέας καλείται συχνά να επιλέξει μεταξύ δύο ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, έτσι η σωστή αξιολόγηση των προτάσεων αποτελεί επιτακτική ανάγκη προκειμένου να προωθούνται δραστηριότητες που ελαχιστοποιούν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες για την προώθηση της πράσινης και κυκλικής οικονομίας:

- Προώθηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων για «πράσινα» προϊόντα. Εφαρμόζοντας παράλληλα μέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των προϊόντων στο σύνολο του κύκλου ζωής τους.
- Παροχή κινήτρων για την υιοθέτηση πράσινων προϊόντων με αποδεδειγμένα μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η ανάπτυξη αγορών σχεδιασμένων για την προώθηση πράσινων προμηθειών, ενώ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί στο τομέα αυτό για την υποστήριξη των πράσινων προμηθειών στο δημόσιο τομέα.
- Παροχή φορολογικών και άλλων κινήτρων για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Δημιουργία δεικτών βιωσιμότητας KPIs βάσει των οποίων θα γίνεται η αξιολόγηση της μετάβασης των επιχειρήσεων στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται κάθε χρόνο, να είναι συνεχής και αξιοκρατική.
- Επιβολή αυστηρότερων μέτρων για την πρόληψη της άτυπης παράνομης διάθεσης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής ταφής.
- Δημιουργία μικτών ομάδων εργασίας για την προώθηση της πράσινης και κυκλικής οικονομίας με τη συμμετοχή:
 - Εταιρειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ανακύκλωσης
 - Εξειδικευμένων επιστημόνων
 - Εκπροσώπων του Υπουργείου Ανάπτυξης Επενδύσεων
 - Εκπροσώπων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
 - Εκπροσώπων του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ)

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δημιουργηθούν ρεαλιστικοί στόχοι βάσει των οποίων οι μικτές ομάδες εργασίας θα συμμετάσχουν σε μια ουσιαστική και παραγωγική συνεργασία.

- Προτείνεται η δημιουργία επιτροπής για την αξιολόγηση ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, με βασικό κριτήριο έγκρισης, τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που επιφέρουν.

❖ **Συνεισφορά της ψηφιοποίησης στην εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας**

Οι συμμετέχοντες σχεδόν στο σύνολό τους διαπίστωσαν την καθοριστική συνεισφορά που μπορεί να έχει ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων στη άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, η ψηφιοποίηση αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο και να συνδράμει αποφασιστικά στη διαμόρφωση συστημάτων και στη βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων και απορριμμάτων, αυτοματοποιώντας τα στάδια συλλογής, διαχείρισης και ποιοτικού ελέγχου. Στον τομέα αυτό εντοπίζεται μεγάλο έλλειμμα στη ψηφιοποίηση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, κάτι το οποίο περιορίζει και δυσκολεύει τη διασύνδεση και συνεργασία τους με μεγάλες και σφέστατα ψηφιακά πιο ώριμες επιχειρήσεις.

❖ **Χωροθέτηση – αδειοδότηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων**

Τα προβλήματα που αφορούν τη χωροθέτηση και αδειοδότηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες ως βασικοί ανασταλτικοί παράγοντες για την υλοποίηση επενδύσεων.

Πιο συγκεκριμένα, μεγάλες καθυστερήσεις παρατηρούνται στο τομέα της αδειοδότησης και λειτουργίας των βιομηχανικών μονάδων, δημιουργώντας σημαντικά εμπόδια στην υλοποίηση επενδύσεων και απορρόφησης κονδυλίων στο χώρο της βιομηχανίας στην Ελλάδα. Επιπλέον, οι περίπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης φέρνουν τη χώρα σε μειονεκτική θέση έναντι άλλων χωρών, καθώς ιδιαίτερα για επενδύσεις που υλοποιούνται από μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις οι μεγάλες καθυστερήσεις και τα εμπόδια κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης τις οδηγεί στην υλοποίηση επενδύσεων σε άλλες χώρες με ευνοϊκότερο θεσμικό πλαίσιο.

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθυστερούν τη διαδικασία αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων είναι η μη ύπαρξη καθορισμένων χρήσεων γης και το ελλιπές νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία επιχειρηματικών πάρκων και την εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων σε αυτά.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Επιτακτική ανάγκη για τον καθορισμό των χρήσεων γης. Προς αυτή την κατεύθυνση τα επιχειρηματικά πάρκα θα μπορούσαν να έχουν σημαντική συνεισφορά.
- Επιτακτική ανάγκη βελτίωσης του νομικού πλαισίου όσον αφορά τα επιχειρηματικά πάρκα, για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης βιομηχανικών επιχειρήσεων σε αυτά. Στη κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη θεσμοθετηθεί τα παρακάτω, η γνωστοποίηση εγκατάστασης και λειτουργίας για μεγάλο εύρος βιομηχανικών δραστηριοτήτων, επιπλέον ισχύουν αυξημένοι συντελεστές δόμησης και γενικότερα υπάρχει το νομικό πλαίσιο το οποίο διευκολύνει την εγκατάσταση σε οργανωμένους υποδοχής.
- Οι επιχειρήσεις με αντικείμενο την συλλογή και αξιοποίηση αποβλήτων θα έπρεπε κατά προτεραιότητα να εγκαθίστανται εντός βιομηχανικών πάρκων, ωστόσο συχνά υπάρχουν έντονες αντιδράσεις σε τέτοιου είδους επενδύσεις από τις τοπικές κοινωνίες.

- Αναγκαιότητα εξεύρεσης πόρων για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας επιχειρηματικών πάρκων, καθώς αποτελούν μεγάλες επενδύσεις με μεγάλο διάστημα απόσβεσης.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων η ΕΤΒΑ παρέθεσε τα παρακάτω:

- Η αλλαγή του νομικού πλαισίου που συντελείται την περίοδο αυτή είναι πολύ σημαντική και αναμένεται να διευκολύνει περαιτέρω την εγκατάσταση των επιχειρήσεων σε οργανωμένους υποδοχής. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να αποφευχθεί η προϋπόθεση συναίνεσης του 100% των προεγκατεστημένων επιχειρήσεων για την ένταξη μίας νέας επιχείρησης σε ένα επιχειρηματικό πάρκο. Κάτι τέτοιο θα εμποδίσει την ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων μεγάλου μεγέθους και την ανάπτυξη οικοσυστημάτων εντός αυτών, καθώς θα περιορίσει σημαντικά τον αριθμό των επιχειρήσεων που δύναται να χωροθετηθούν σε αυτά.

❖ **Ενίσχυση – Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα**

Κατά κοινή ομολογία οι συμμετέχοντες αξιολογούν ως πολύ σημαντικό το ρόλο που διαδραματίζει η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης στη διαμόρφωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενώ εξέφρασαν έντονα την ανάγκη μεταρρύθμισης και ενίσχυσης της δημόσιας διοίκησης, καθώς και την ανάγκη δημιουργίας σταθερών διαύλων επικοινωνίας μεταξύ παραγωγικού και δημόσιου τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Απαιτείται η άμεση ενίσχυση των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, ιδίως εκείνων που είναι σε άμεση συνεργασία με την ΕΕ, με κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία, καθώς τα επόμενα χρόνια αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, προκλήσεις και ευκαιρίες (Πράσινη μετάβαση, ψηφιοποίηση, κλπ.) οι οποίες θα δημιουργήσουν μεγάλο φόρτο και απαιτήσεις στον δημόσιο τομέα, προκειμένου η χώρα να επιτύχει την άμεση προσαρμογή της στο νέο παραγωγικό μοντέλο.
- Επιπλέον, για να επιτευχθεί η άμεση μετάβαση της χώρας στο νέο παραγωγικό μοντέλο, εντοπίζεται η ανάγκη δημιουργίας σταθερών διαύλων επικοινωνίας επιχειρήσεων και δημόσιου τομέα, σε θέματα που αφορούν αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο νέα χρηματοδοτικά εργαλεία κ.α. ώστε, η δημόσια διοίκηση να λαμβάνει άμεσα τις απόψεις της αγοράς και να κατανοεί σε βάθος τους τομείς στους οποίους εντοπίζονται οι ανάγκες και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Στο τομέα της επικοινωνίας επιχειρήσεων και δημοσίου τομέα παρατηρείται σημαντική βελτίωση τα τελευταία χρόνια, όπως σημειώθηκε από μεγάλη μερίδα των συμμετεχόντων.
- Σημαντική πρόκληση αποτελεί και η ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος αναμονής των επιχειρήσεων και η γραφειοκρατία σε διάφορες διαδικασίες. Η ψηφιοποίηση του δημοσίου τομέα δύναται να συμβάλει καθοριστικά και στην προώθηση της επικοινωνίας και συνεργασίας της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων.
- Ανάγκη επιτάχυνσης της απόδοσης δικαιοσύνης ιδίως σε θέματα εφαρμογής συμβάσεων, καθώς συχνά η καθυστέρηση της επιβολής εφαρμογής συμβάσεων, δημιουργεί μεγάλες ανεξόφλητες υποχρεώσεις που απειλούν την οικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες για την ενίσχυση – μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης:

- Η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας (ΚΕΒ) αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα, με τη συμμετοχή στελεχών της δημόσιας διοίκησης και του παραγωγικού τομέα, οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση.
- Δημιουργία «one-stop-shop», εντός της ΓΓΒ, ώστε να υπάρχει άμεση ανταπόκριση στα αιτήματα και τις ανάγκες των βιομηχανικών επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας μείωση του διοικητικού φορτίου για τις επιχειρήσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών.
- Δημιουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (regulatory sandbox) όπου οι επιχειρήσεις σε συνεργασία με τη ΓΓΒ θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις και να υλοποιούν έργα, σε ένα ελεγχόμενο κανονιστικό περιβάλλον, εντός προκαθορισμένων παραμέτρων και χρονοδιαγραμμάτων, ώστε να αξιολογούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα οι επιδόσεις τους.

❖ Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Σχετικά με τη δυνατότητα χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τον προβληματισμό τους για την έλλειψη του κατάλληλου πλαισίου το οποίο να επιτρέπει και σε μεγάλες επιχειρήσεις να αντλήσουν πόρους από προγράμματα προκειμένου να προχωρήσουν στη διενέργεια κρίσιμων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό υπήρχε η κοινή συναντίληψη ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις μέχρι σήμερα σχεδόν αποκλείονται από τέτοια προγράμματα με το σύνολο των πόρων να διατίθεται σε ΜμΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Η μη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα της χώρας να απορροφά κοινοτικούς πόρους, ιδίως μέσω του ΕΣΠΑ.
- Έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων για την υποστήριξη εμβληματικών επενδύσεων στη βιομηχανία, οι οποίες υλοποιούνται από μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις, στους τομείς της Βιομηχανίας 4.0, της πράσινης οικονομίας κλπ.
- Προβληματική κατανομή των πόρων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στις περιφέρειες της χώρας, καθώς η Αττική αντιμετωπίζεται ως πιο ανεπτυγμένη περιφέρεια και χρηματοδοτείται με λιγότερους αναλογικά πόρους, κάτι το οποίο αποτελεί αντικίνητρο για τη διενέργεια επενδύσεων από επιχειρήσεις με έδρα στην Αττική.

Για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα χρηματοδότησης προτάθηκαν τα παρακάτω:

- Η Ελλάδα στο πλαίσιο των μνημονιακών της υποχρεώσεων οφείλει να φθάσει το μέσο όρο επενδύσεων της ΕΕ, κάτι το οποίο θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθεί χωρίς την κινητοποίηση και των μεγάλων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό η χώρα θα μπορούσε να

αιτηθεί τη διαφοροποίηση της στο καθεστώς χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, όπως έγινε για παράδειγμα στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

- Μεγαλύτερη αξιοποίηση εναλλακτικών εργαλείων, όπως τα IPCEI, τα οποία στοχεύουν κυρίως στην κινητοποίηση μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και εντατικοποίηση πιέσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε ειδικά για την πράσινη οικονομία να περιλαμβάνονται στο ΕΣΠΑ ως ωφελούμενοι και μεγάλες επιχειρήσεις.
- Εφαρμογή του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ) για την υλοποίηση προγραμμάτων ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου. Ο ΓΑΚ καθιστά ως επιλέξιμα, μεγαλύτερου ύψους επενδυτικά σχέδια, υποβοηθώντας έτσι τη συμμετοχή και μεγάλων επιχειρήσεων σε αυτά.

❖ Διασύνδεση βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκπαιδευτικού συστήματος

Στο συγκεκριμένο θέμα παρατηρήθηκε ευρεία σύγκλιση απόψεων των συμμετεχόντων, καθώς όλοι διαπίστωσαν μεγάλη δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς παρά το καλό θεωρητικό υπόβαθρο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες στην αγορά, και στη βιομηχανία. Η βασική αιτία που εντόπισαν οι συμμετέχοντες σχετικά με τις ελλείψεις που εμφανίζει το ανθρώπινο δυναμικό είναι η απουσία διασύνδεσης και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Μεγάλη δυσκολία στην εύρεση ανθρώπινου δυναμικού σε μηχανολογικές και τεχνικές κυρίως ειδικότητες. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται απουσία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με αποτέλεσμα τα προγράμματα σπουδών να μην εφοδιάζουν τους πτυχιούχους με τις απαραίτητες δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά.
- Επίσης, εντοπίζεται μεγάλη έλλειψη τεχνικών σχολών οι οποίες εκπαιδεύουν πιστοποιημένους τεχνίτες σε διάφορες ειδικότητες.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Προώθηση της δημιουργίας ολοκληρωμένης (από τη φάση του σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών έως και την πρακτική άσκηση) και δομημένης σχέσης μεταξύ βιομηχανίας και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε δεξιότητες που εμφανίζει το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας.
- Από την πλευρά των επιχειρήσεων καταγράφεται μεγάλη διάθεση συνεργασίας με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ενώ κάποιες εκ των εταιρειών στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους και προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους, χρηματοδοτούν κατά καιρούς διδακτορικές και μεταπτυχιακές εργασίες.

Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων – Βιομηχανία 4.0

❖ **Τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0**

Οι συμμετέχοντες κατά κοινή ομολογία συμφώνησαν περί χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας της ελληνικής αγοράς σε σχέση με την προσαρμογή στη Βιομηχανία 4.0, με τις περισσότερες επιχειρήσεις εξ αυτών, ιδίως τις μικρότερες, να εμφανίζουν σημαντική υστέρηση στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη παραγωγική τους διαδικασία. Ωστόσο, υπάρχει ένα δυναμικό οικοσύστημα καινοτόμων εγχώριων ΜμΕ καθώς και μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων που έχουν τη δυνατότητα να ηγηθούν και παράξουν καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Ο βαθμός ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία των εγχώριων επιχειρήσεων είναι σχετικά χαμηλός και παρατηρείται έλλειψη μια ολιστικής προσέγγισης και εθνικής στρατηγικής σε θέματα νέων τεχνολογιών. Ωστόσο την ίδια στιγμή παρατηρείται διάθεση, ιδιαίτερα το τελευταίο χρόνο, να ενσωματωθούν ψηφιακές τεχνολογίες είτε από ελληνικές εταιρείες με διεθνή παρουσία (Greek Champions) είτε από εταιρείες μέλη πολυεθνικών ομίλων που ακολουθούν την διεθνή τάση.
- Οι τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0 οφείλουν να είναι ολιστικές και να προωθούν το μετασχηματισμό του συνόλου τους επιχειρήσης. Η πληθώρα των τεχνολογικών λύσεων που υπάρχουν για την βιομηχανία πρέπει να αξιολογούνται με βάση το αποτέλεσμα που θα επιφέρουν στον τελικό χρήστη (πχ. Μείωση κόστους, μείωση ρύπων κλπ.), τη δυνατότητα συντήρησης και εξέλιξης τους σε μία περίοδο 10 ετών, καθώς και το εύρος συνεισφοράς τους στην εκπλήρωση τους εθνικής στρατηγικής.
- Οι τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0 μπορούν να αξιοποιηθούν εκτός από την αυτοματοποίηση τους γραμμής παραγωγής των βιομηχανιών και σε πλήθος άλλων δραστηριοτήτων τους στην εφοδιαστική αλυσίδα, τους διαδικασίες κλπ.
- Σε σχέση με τα «in-house-carabilities», παρατηρείται στροφή από μία προσέγγιση που βασίζονταν σε εξειδικευμένους μηχανικούς παραγωγής, σε μία πιο αυτοματοποιημένη προσέγγιση η οποία θα λειτουργεί ανεξάρτητα από τον ανθρώπινο παράγοντα.
- Παρατηρείται έλλειψη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων τα οποία να κινητοποιούν ΜμΕ, μεγάλες επιχειρήσεις και εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα και να προωθούν τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ τους για την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων Βιομηχανίας 4.0.
- Επιπλέον, εντοπίζεται αδυναμία και έλλειψη κατάλληλων εργαλείων υποστήριξης προκειμένου οι επιχειρήσεις να περάσουν από την πειραματική ανάπτυξη στη μαζική παραγωγή και τυποποίηση μεγάλης κλίμακας καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων. Εδώ αναφέρθηκε ότι συχνά οι επιχειρήσεις έχουν μικρό μέγεθος και δεν μπορούν να περάσουν από την πειραματική ανάπτυξη στη μαζική παραγωγή και εμπορευματοποίηση λύσεων.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες για την προσαρμογή στη Βιομηχανία 4.0:

- Στην χώρα υπάρχει το δυναμικό προκειμένου να αναπτύξει σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0. Στον τομέα αυτό δραστηριοποιούνται καινοτόμες επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους αλλά και μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι οποίες υπό συγκεκριμένες

προϋποθέσεις και κυρίως μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων θα μπορούσαν να συνεργαστούν για την παραγωγή ολοκληρωμένων τεχνολογικών λύσεων.

- Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να δημιουργηθούν προγράμματα τα οποία να προωθούν τη συνέργεια μεταξύ επιχειρήσεων και ενδεχομένως εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων, ώστε να χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογικών λύσεων. Στη συνέχεια θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα για την εμπορευματοποίηση τους, ώστε να προχωρήσουν στην εμπορευματοποίηση των ιδεών και στη διάθεσή τους ως έτοιμων τεχνολογικών λύσεων στην αγορά.
- Προτείνεται η δημιουργία δράσης με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγής τεχνολογικών λύσεων στα πρότυπα της δράσης Ψηφιακό Βήμα. Στην κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ των επιχειρήσεων που είναι παραγωγοί τέτοιων λύσεων και εκείνων που είναι τελικοί χρήστες. Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσαν να δοθούν επιπλέον κίνητρα για τις επιχειρήσεις που θα επιλέγουν ως προμηθευτές ελληνικές επιχειρήσεις.

❖ **Γραφειοκρατία ως ανασταλτικός παράγοντας συμμετοχής σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα**

Όπως διατυπώθηκε από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων, παρατηρείται μεγάλη γραφειοκρατία για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, κάτι το οποίο αποτρέπει τις επιχειρήσεις από το να υποβάλλουν προτάσεις, καθώς η όλη διαδικασία έγκρισης, χρηματοδότησης και υλοποίησης συνδυάζεται από σημαντικό διοικητικό φόρτο.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Η αυξημένη γραφειοκρατία είναι ανασταλτικός παράγοντας για τη συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ιδίως για τις ΜμΕ οι οποίες πολύ συχνά δεν έχουν τους απαραίτητους πόρους προκειμένου να διαχειριστούν το διοικητικό και οικονομικό φόρτο που συνεπάγεται η συμμετοχή σε τέτοιου είδους προγράμματα.
- Μεγάλος, επιπρόσθετος διοικητικός φόρτος για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται να προσκομίσουν έγγραφα και δικαιολογητικά ακόμα και για συνδεδεμένες επιχειρήσεις, παραρτήματα και θυγατρικές (εφόσον υπάρχουν), αποτελώντας έναν επιπλέον ανασταλτικό παράγοντα για τη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων σε τέτοια προγράμματα.

Υπό το πρίσμα της βελτίωσης των διαδικασιών και της μείωσης του διοικητικού φόρτου προτάθηκαν τα παρακάτω:

- Προτείνεται η δημιουργία λογαριασμού σε μια ψηφιακή πλατφόρμα από κάθε επιχείρηση η οποία θα της επιτρέψει να υποβάλλει προτάσεις σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ανεξάρτητα από την εποπτεύουσα αρχή. Στον λογαριασμό αυτό οι επιχειρήσεις θα καλούνται να υποβάλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα και δικαιολογητικά που ζητούνται προκειμένου να καταθέσουν μια πρόταση. Στη συνέχεια θα οφείλουν απλώς να ανανεώσουν το λογαριασμό τους (χωρίς να επανυποβάλουν το σύνολο των εγγράφων) σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, σε περίπτωση που θέλουν να υποβάλλουν κάποια νέα πρόταση. Η συγκεκριμένη πρόταση προκύπτει ως καλή πρακτική η οποία χρησιμοποιείται από τον Ευρωπαϊκό Διαστημικό Οργανισμό.

- Προτείνεται στο νέο ΕΣΠΑ να ακολουθηθούν παρόμοιες, πιο ευέλικτες διαδικασίες για την υποβολή προτάσεων, με εκείνες που εφαρμόστηκαν στο Horizon 2020, καθώς αξιολογούνται από μερίδα των συμμετεχόντων ως καλή πρακτική.

❖ Ορισμός προβληματικών επιχειρήσεων

Από σημαντική μερίδα των συμμετεχόντων εκφράστηκε έντονος προβληματισμός για τον ορισμό των προβληματικών επιχειρήσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο οποίος βάσει της έως τώρα εμπειρίας τους συχνά αποκλείει λανθασμένα επιχειρήσεις, από τη συμμετοχή τους σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Ο ορισμός των προβληματικών επιχειρήσεων δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα στις start-up, δεδομένου ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις που λαμβάνουν κεφάλαια προκειμένου να υλοποιήσουν επενδύσεις, στο πρώτο είναι πολύ πιθανό να χαρακτηρίζονται ως προβληματικές, κάτι το οποίο τις αποκλείει λανθασμένα από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- Επιπλέον, και στην περίπτωση που μία επιχείρηση είναι συνδεδεμένη με μία προβληματική επιχείρηση πχ. ένα νεοϊδρυόμενο παράρτημα στο εξωτερικό, χαρακτηρίζεται επίσης ως προβληματική και αποκλείεται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- Λόγω της πανδημίας αναμένεται να υπάρξει σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που θα εμπίπτει στην κατηγορία της προβληματικής επιχείρησης για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Προτείνεται η εφαρμογή ελαστικότερων κριτηρίων, όσον αφορά τον ορισμό των προβληματικών επιχειρήσεων, για τις χρήσεις που αφορούν την περίοδο κρίσης της πανδημίας, καθώς και την αρχική περίοδο που μια επιχείρηση εντάσσεται προς χρηματοδότηση από ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα.

❖ Λοιποί ανασταλτικοί παράγοντες για τη συμμετοχή επιχειρήσεων σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες ανέδειξαν ως επιπλέον ανασταλτικούς παράγοντες που παρεμποδίζουν τη συμμετοχή τους σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα τους παρακάτω:

- Αδυναμία χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς πλην των προγραμμάτων που στοχεύουν σε έρευνα και καινοτομία, οι λοιπές δράσεις που σχεδιάζονται στοχεύουν αποκλειστικά σε ΜμΕ αποκλείοντας τις μεγάλες επιχειρήσεις.
- Απαιτείται να ορισθεί με ξεκάθαρο τρόπο ποιες επενδύσεις χαρακτηρίζονται ως εμβληματικές, στο τομέα αυτό πρέπει να υπάρξει βελτίωση του νομικού πλαισίου και ξεκάθαρα κριτήρια ώστε να γνωρίζουν οι επιχειρήσεις πως μπορούν να επωφεληθούν από τα κίνητρα που δίδονται για εμβληματικές επενδύσεις.
- Επιπλέον, εμπόδιο για τη συμμετοχή ΜμΕ σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα είναι η απαίτηση υποβολής εγγυητικών επιστολών προκειμένου να λάβουν κεφάλαια από το

πρόγραμμα, κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα δύσκολο λόγω της εφαρμογής πολύ αυστηρών κριτηρίων από τις Τράπεζες για τη παροχή εγγυητικών.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων εμποδίων και προβλημάτων αναφέρθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Μεγαλύτερη αξιοποίηση εναλλακτικών εργαλείων, όπως τα IPCEI, τα οποία στοχεύουν κυρίως στην κινητοποίηση μεγάλων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό έχουν εντοπιστεί 9 αλυσίδες αξίας εκ των οποίων οι 4 αφορούν άμεσα τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0. Την παρούσα στιγμή είναι ενεργή η πρόσκληση για την Μικροηλεκτρονική II στην οποία υπάρχει το ενδεχόμενο να ενταχθούν 6-7 ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον. Στο άμεσο μέλλον αναμένεται να βγουν προσκλήσεις για το High Performance Computing και το Industrial Internet of Things και το Cybersecurity.
- Η Γ.Γ.Β. εξετάζει εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης των δράσεων της, ώστε αφενός να αξιοποιηθούν πιο σύγχρονα και ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχει η χώρα, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης, καθώς και να γίνει εφαρμογή του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ) για την υλοποίηση προγραμμάτων ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου. Ο ΓΑΚ καθιστά ως επιλέξιμα, μεγαλύτερου ύψους επενδυτικά σχέδια, υποβοηθώντας έτσι τη συμμετοχή και μεγάλων επιχειρήσεων σε αυτά.

❖ **Ελλείψεις στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού**

Στο συγκεκριμένο θέμα παρατηρήθηκε ευρεία σύγκλιση απόψεων των συμμετεχόντων, καθώς όλοι εξέφρασαν δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Παρόλο το καλό θεωρητικό υπόβαθρο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες στην αγορά, και στη βιομηχανία. Επιπλέον έμφαση δόθηκε στην συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την επανακατάρτιση που απαιτείται για την επιτυχή εφαρμογή προγραμμάτων ψηφιοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τις παρακάτω αδυναμίες:

- Υπάρχει σημαντικός αριθμός τεχνολογικών επιχειρήσεων που αναζητούν εργαζόμενους με συγκεκριμένες δεξιότητες και αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στην κάλυψη των θέσεων αυτών, παρά την πληθώρα πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εμφανίζει η χώρα. Παρατηρείται μια γενικότερη έλλειψη σε μηχανικούς λογισμικού.
- Το φαινόμενο του “Braindrain” στερεί πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό από τις ελληνικές επιχειρήσεις ωστόσο δημιουργεί και σημαντικές ευκαιρίες. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να προσελκύσουν απόδημους με μεγάλη τεχνογνωσία και ανεπτυγμένη εμπειρία από χώρες του εξωτερικού.
- Η αυτοματοποίηση της παραγωγής έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση ένα εκτεταμένο reskilling του ανθρώπινου δυναμικού και απαιτεί ένα ολιστικό σχεδιασμό και προγραμματισμό. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος στο εσωτερικό των βιομηχανικών επιχειρήσεων για την προώθηση της ανάπτυξης και απόκτησης εμπειριών από τους εργαζομένους.
- Ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και παρακολούθηση των εξελίξεων της τεχνολογίας, από το ανθρώπινο δυναμικό.

Υπό το πρίσμα κάλυψης των ανωτέρω αναφερόμενων αναγκών, εμποδίων και προβλημάτων προτάθηκαν οι παρακάτω πρωτοβουλίες σε θέματα που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό:

- Η πιστοποίηση γνώσεων δεξιοτήτων (certification) μπορεί να συμβάλει τόσο στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και στην εξασφάλιση από πλευράς των επιχειρήσεων ότι οι νεοπροσληφθέντες έχουν ένα βασικό επίπεδο γνώσεων που ζητούνται. Στο σημείο αυτό εκφράστηκαν και αντίθετες απόψεις για το κατά πόσο η πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων μπορεί να προσφέρει ουσιαστική λύση σε σχέση με τις ελλείψεις σε θέματα ανθρώπινο δυναμικού, ιδιαίτερα σε τεχνολογικές ειδικότητες.
- Προώθηση της διασύνδεσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές να έχουν πρόσβαση στις επιχειρήσεις, κυρίως μέσω προγραμμάτων πρακτικής άσκησης. Επιπλέον, προτείνεται η υποστήριξη επιχειρήσεων μέσω ΕΣΠΑ για την επέκταση του θεσμού της πρακτικής άσκησης και τη δημιουργία περισσότερων θέσεων και μεγαλύτερης διάρκειας προγραμμάτων πρακτικής άσκησης.
- Προώθηση της μεταστροφής του “Braindrain” και υποστήριξης της επιστροφής εξειδικευμένων αποδήμων από το εξωτερικό, μέσω της παροχής κινήτρων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ώστε οι ελληνικές επιχειρήσεις να μπορούν να ανταγωνιστούν τους μισθούς και τις παροχές που προσφέρονται για αντίστοιχες θέσεις στο εξωτερικό.
- Παροχή κινήτρων στους εργαζομένους για τη συνεχή επιμόρφωση τους τόσο από το δημόσιο τομέα όσο και από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.
- Ανάπτυξη βιομηχανικών διδακτορικών τα οποία θα κατευθύνουν τους διδακτορικούς ερευνητές στο να αναπτύσσουν τη διδακτορική τους διατριβή σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αναγκών τους.

5.3.2 Σύνοψη ευρημάτων και παρουσίαση βασικών αναγκών και προτάσεων, 2^{ου} κύκλου εργαστηρίων

Σημειώνεται ότι η σύνοψη των ευρημάτων των εργαστηρίων διαμορφώθηκε βάσει:

- α) των βασικών ευρημάτων που προέκυψαν κατά τον 1^ο κύκλο εργαστηρίων
- β) των προτεινόμενων ομάδων δράσεων της Γ.Γ.Β. στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ακολουθεί η αποτύπωση των κύριων ευρημάτων και των βασικών συμπερασμάτων της δεύτερης συνάντησης, τα οποία επί της ουσίας συνοψίζουν τα αποτελέσματα του συνόλου του εργαστηρίου και λειτουργούν συμπληρωματικά με αυτά του 1^{ου} κύκλου εργαστηρίων.

Οριστικοποίηση ευρημάτων εργαστηρίου - Βιομηχανική Καινοτομία

❖ Στρατηγικές κατευθύνσεις Γ.Γ.Β, πλαίσιο συνεργασίας με επιχειρηματική κοινότητα και στοχοθεσία δράσεων

Κατά τη 2^η διαδικτυακή συνάντηση το σύνολο των συμμετεχόντων αξιολόγησε θετικά τις στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν τεθεί από τη Γ.Γ.Β. ενόψει της νέας περιόδου, καθώς και της όλης προσπάθειας που γίνεται για δημιουργία σταθερού και συστηματικού διαύλου επικοινωνίας / συνεργασίας των επιχειρήσεων και του δημοσίου τομέα, μέσω της λειτουργίας της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας και των μεικτών ομάδων εργασίας που αυτή θα ενεργοποιήσει για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι αρχικές σκέψεις, «προτάσεις» δράσεων της Γ.Γ.Β., κατά κοινή ομολογία των συμμετεχόντων, έχουν σωστή στοχοθεσία, καθώς έρχονται να καλύψουν αδυναμίες/προβλήματα που εντοπίστηκαν και επισημάνθηκαν από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, κατά την 1^η συνάντηση, ενώ επιπλέον εμπεριέχουν και μεγάλο μέρος των προτάσεων που έγιναν από τις επιχειρήσεις.

Ωστόσο, σημαντική μερίδα των εκπροσώπων των επιχειρήσεων, επεσήμανε ότι θα ήταν σκόπιμο σε επόμενη φάση και όταν η Γ.Γ.Β θα έχει ωριμάσει περισσότερο τις παρεμβάσεις της, να γινόταν μια ακόμη τεχνική συνάντηση με την επιχειρηματική κοινότητα, ώστε να συζητηθούν οι λεπτομέρειες των νέων δράσεων και να αποφευχθούν αστοχίες στα νέα αυτά προγράμματα.

❖ Εύρεση ανθρώπινου δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, δόθηκε και πάλι έμφαση από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, στο πρόβλημα έλλειψης προσωπικού με βασικές ή μέσου επιπέδου (medium level) δεξιότητες, ενώ τονίστηκε και πάλι η σημασία της πρακτικής άσκησης, η οποία ίσως θα έπρεπε να γίνει υποχρεωτική και σε κάθε περίπτωση να έχει μεγαλύτερη διάρκεια.

Στο πλαίσιο αυτό, εκφράστηκε η άποψη πως στο ευαίσθητο θέμα της εκπαίδευσης η κυρίαρχη στόχευση θα έπρεπε να δίνεται στην ανάδειξη της ικανότητας της προσαρμοστικότητας του προσωπικού, ενώ δεν ενδείκνυται η χρήση του όρου της εξειδίκευσης. Πέρα από την εκπαίδευση σε βασικές δεξιότητες και την ύπαρξη σφαιρικής γνώσης ενός αντικείμενου, σημαντικό ρόλο στην ανταπόκριση των επιχειρήσεων στις συνεχιζόμενες εξελίξεις, παίζει και η ύπαρξη ενός γενικότερου υποβάθρου παιδείας και ικανότητας του προσωπικού της βιομηχανίας να μπορεί διαρκώς να «μαθαίνει και να ξεμαθαίνει» (be able to unlearn). Πάνω σε αυτό το θέμα έγινε εκτεταμένη διαλογική συζήτηση, ενώ υπήρξαν και άλλες τοποθετήσεις συμμετεχόντων, οι οποίες έθεσαν ως προαπαιτούμενο της καινοτομίας την ύπαρξη καταρχάς προσωπικού με βασικές δεξιότητες, και μετέπειτα ως πολύ βασικό παράγοντα επιτυχίας τη συνεχή εκπαίδευσή του, καθώς και τη βελτίωση της ικανότητας προσαρμοστικότητας και δημιουργικότητας αυτού.

Οι ανωτέρω αναφερόμενες δεξιότητες, αν και δεν αποτελούν αμιγώς θέμα αρμοδιότητας της ΓΓΒ, θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό των νέων δράσεων, καθώς επίσης και να καλλιεργηθούν κατά τη διενέργεια της πρακτικής άσκησης. Επιπλέον, η παροχή κινήτρων προς τους τελειόφοιτους, καθώς και προς τις επιχειρήσεις για απασχόλησή τους, μέσω πρακτικής

άσκησης σημαντικής διάρκειας, θα ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση και προς όφελος και των δύο πλευρών.

Σο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε εκ νέου η ανάγκη για ύπαρξη δράσης για upskilling και reskilling ανθρώπινου δυναμικού, ενώ ειδικά στο κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας, εκφράστηκε από τους δύο (2) συμμετέχοντες του εν λόγω κλάδου, η πρόταση για παροχή κινήτρων μέσω των προγραμμάτων για προσέλκυση προσωπικού υψηλής εξειδίκευσης από το εξωτερικό (οιασδήποτε εθνικότητας), καθώς οι νέες ανάγκες της αγοράς δεν δύνανται να καλυφθούν από το εγχώριο προσωπικό.

Τέλος, εκφράστηκε η θέση ότι τα προγράμματα εκπαίδευσης προσωπικού, δεν θα πρέπει να είναι αποσπασματικά, αλλά να έχουν μεγάλη διάρκεια, μέσω προκήρυξης επαναλαμβανόμενων κύκλων επιδοτήσεων.

❖ **Συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων**

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων μέσω των τοποθετήσεών τους συνέκλιναν στην αναγκαιότητα ύπαρξης συνεργειών μεταξύ ΜμΕ (ειδικά καινοτόμων) και μεγάλων επιχειρήσεων, ενώ όπου απαιτείται και χωρίς να είναι δεσμευτικό για τη χρηματοδότηση των δράσεων, θα μπορούν να συμμετέχουν και ερευνητικά ή/και εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Όσον αφορά τις συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων «τύπου cluster», εκφράστηκε μια διστακτικότητα από μερίδα των συμμετεχόντων, στο κομμάτι που αφορά τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων είτε του ίδιου κλάδου, είτε άλλων κλάδων της βιομηχανίας. Η θέση αυτή στηρίχθηκε στην όχι και τόσο καλή έως τώρα εμπειρία των συμμετεχόντων από παλιότερα εγχειρήματα, καθώς παρουσιάστηκαν αρκετές δυσκολίες, όπως για παράδειγμα στο νομικό κομμάτι, με την υποχρέωση σύστασης νέας εταιρείας ως όχημα για τη συμμετοχή στη δράση.

Σε κάθε περίπτωση, η προώθηση τέτοιου είδους δράσεων από τη ΓΓΒ, προϋποθέτει την περαιτέρω διερεύνηση τυχόν προβλημάτων/εμποδίων, καθώς και του ορθού τρόπου διευκόλυνσης των επιχειρήσεων και παροχής κινήτρων για τη συμμετοχή τους.

❖ **Κάλυψη αναγκών αγοράς μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και παροχή χρηματοδοτικών εργαλείων και υποστηρικτικών μηχανισμών καινοτομίας**

Όσον αφορά τα νέα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, εκφράστηκε εκ νέου η πεποίθηση πως αν δεν γίνουν σημαντικές αλλαγές, τόσο στο σχεδιασμό και τη στόχευση αυτών, όσο και στα κριτήρια και στον τρόπο αξιολόγησης των προτάσεων, ενέχει υψηλός κίνδυνος να μην καταφέρουν και πάλι να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Σημαντικά θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στον τομέα αυτό, αφορούν την υποστήριξη και χρηματοδότηση, όχι μόνο της ανάπτυξης μιας καινοτόμας ιδέας, αλλά και του επόμενου σταδίου περί εισαγωγής του προϊόντος στην αγορά και της διεθνοποίησής του. Στην όλη προσέγγιση θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια (όπως το δημόσιο να παίρνει μετοχική θέση με αμοιβαίο όφελος, τόσο για το ίδιο, όσο και για την επιχείρηση).

Επιπλέον, κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί: α) στην περιγραφή των Οδηγών Εφαρμογής ανάλογα με τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων και των κλάδων στους οποίους εμπίπτουν (ειδικά όσον αφορά θέματα ψηφιακής

ωριμότητας), β) στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, καθώς και γ) στην ύπαρξη ευελιξίας συμμετοχής των υποψηφίων επιχειρήσεων με σχήματα που αυτοί θα επιλέξουν.

Σε συνέχεια της ανωτέρω τοποθέτησης, εκφράστηκε η άποψη ότι ειδικά για τα προγράμματα που αφορούν ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων, για την δημιουργία νέων προϊόντων, η επιλεξιμότητα των δαπανών θα πρέπει να φτάνει έως την κατασκευή του «πιλοτικού» προϊόντος και να καλύπτει όλα τα τυχόν έξοδα, όπως πχ την πιστοποίηση των προϊόντων. Όπου είναι δυνατόν, οι εμπλεκόμενες δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να διευκολύνουν τις επιχειρήσεις και να επιταχύνουν τις όποιες απαιτούμενες διαδικασίες.

Όσον αφορά τη δημιουργία hotspot για υποστήριξη της καινοτομίας, αν και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω θεσμικά θέματα, όπως η δικαιοδοσία πάνω στις υπηρεσίες που εμπλέκονται για τις αδειοδοτήσεις, και να μελετηθεί σε βάθος ο τρόπος λειτουργίας του.

Στο θέμα της αξιολόγησης των προτάσεων, επανήλθαν αρκετοί συμμετέχοντες, με πρόθεση να τονίσουν α) τη σημασία της επιτάχυνσης του χρόνου ολοκλήρωσης αυτών, ώστε οι νέες ιδέες να βγαίνουν γρήγορα στην αγορά και β) την ανάγκη ενίσχυσης των επιτροπών αξιολόγησης, όχι μόνο από ακαδημαϊκούς αλλά και από έμπειρους ανθρώπους της αγοράς.

Τέλος, σε συνέχεια των ανωτέρω, εκφράστηκε η άποψη ότι η υποστήριξη των επιχειρήσεων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων που ξεκίνησε κατά την περίοδο της πανδημίας, θα πρέπει να συνεχιστεί και στο μέλλον, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί από τις επιχειρήσεις και για βιομηχανική καινοτομία και ανάπτυξη νέων προϊόντων.

Οριστικοποίηση ευρημάτων εργαστηρίου - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

❖ Στρατηγικές κατευθύνσεις Γ.Γ.Β, πλαίσιο συνεργασίας με επιχειρηματική κοινότητα

Κατά τη 2^η διαδικτυακή συνάντηση το σύνολο των συμμετεχόντων αξιολόγησε θετικά τις στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν τεθεί από τη Γ.Γ.Β. ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου, καθώς και της όλης προσπάθειας που γίνεται για την δημιουργία εταιρικής σχέσης με εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες τόνισαν την αδυναμία που παρατηρείται διαχρονικά στην επικοινωνία και συνεργασία της δημόσιας διοίκησης και του παραγωγικού τομέα. Επιπλέον, αναδείχθηκε εκ νέου ως μείζον πρόβλημα, η απουσία πληροφόρησης που υπάρχει στις επιχειρήσεις σχετικά με τις δράσεις που προκηρύσσονται και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και η αδυναμία δημιουργίας σταθερής και ουσιαστικής συναντίληψης σε θέματα στρατηγικής μεταξύ του παραγωγικού τομέα και της δημόσιας διοίκησης.

Ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου κρίνεται ως επιτακτική ανάγκη η δημιουργία σταθερού διαύλου επικοινωνίας μεταξύ παραγωγικού τομέα και δημόσιας διοίκησης, καθώς και άλλων δομών υποστήριξης (πχ. one-stop-shop), ώστε να υπάρχει άμεση επικοινωνία σε θέματα σχεδιασμού και να επιλύονται στην πράξη προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις και τα οποία σχετίζονται άμεσα με τη δημόσια διοίκηση. Επίσης πρέπει να αναζητηθούν μέσα και τρόποι άμεσης ενημέρωσης των επιχειρήσεων για προσκλήσεις οι οποίες μπορούν να τους καθιστούν ως δυνητικούς δικαιούχους.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι αρχικές σκέψεις, «προτάσεις» δράσεων της ΓΓΒ., κατά κοινή ομολογία των συμμετεχόντων, έχουν σωστή στοχοθεσία, καθώς έρχονται να καλύψουν αδυναμίες/προβλήματα που εντοπίστηκαν και επισημάνθηκαν από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, κατά την 1^η συνάντηση, ενώ επιπλέον εμπεριέχουν και μεγάλο μέρος των προτάσεων που έγιναν από τις επιχειρήσεις.

❖ Αξιοποίηση κοινοτικών πόρων

Σημαντική μερίδα των συμμετεχόντων ανέφερε πως η Ελλάδα βρίσκεται μπροστά σε μια μεγάλη ευκαιρία επανεκκίνησης της οικονομίας, λόγω των μεγάλων ευρωπαϊκών κονδυλίων που η χώρα θα έχει στην διάθεση της τα επόμενα χρόνια, ιδίως μέσω του νέου ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης.

Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες εντόπισαν δύο σημαντικούς παράγοντες προκειμένου η χώρα να επιτύχει την βέλτιστη απορρόφηση κονδυλίων:

α) Απαιτείται να επανεξεταστεί το πλαίσιο χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω προγραμμάτων, καθώς οι μεγάλες επιχειρήσεις μέχρι σήμερα σχεδόν αποκλείονται λόγω των κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η απορρόφηση των κονδυλίων θεωρείται εξαιρετικά δύσκολη χωρίς τη συμμετοχή και κινητοποίηση και των μεγάλων επιχειρήσεων της χώρας, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος υποαξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων ή και μη έγκαιρης

απορρόφησης αυτών. Στην κατεύθυνση αυτή τονίστηκε από στελέχη της ΓΓΒ η αλλαγή στάσης που παρατηρείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία επανεξετάζει τη χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς της πράσινης και κυκλικής οικονομίας και της έρευνας και καινοτομίας.

β) Απαιτείται η άμεση ενίσχυση των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, ιδίως όσων εμπλέκονται με την ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και την απαραίτητη τεχνογνωσία, καθώς τα επόμενα χρόνια αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, προκλήσεις και ευκαιρίες (όπως η πράσινη μετάβαση, ψηφιοποίηση, κλπ.), οι οποίες θα δημιουργήσουν μεγάλο φόρτο στον δημόσιο τομέα, προκειμένου η χώρα να επιτύχει την άμεση προσαρμογή της στο νέο παραγωγικό μοντέλο.

❖ **Επιχειρηματικά πάρκα**

Οι συμμετέχοντες τόνισαν εκ νέου το ελλιπές νομοθετικό πλαίσιο ρύθμισης της λειτουργίας των Επιχειρηματικών Πάρκων, καθώς και την απουσία κινήτρων για τη δημιουργία και επέκταση οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών μονάδων.

Πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε απουσία κινήτρων για την εξυγίανση Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων (ΑΒΣ). Τα έργα αυτά είναι εξαιρετικά κοστοβόρα και έχουν μεγάλο χρονικό διάστημα απόσβεσης, ενώ μέχρι σήμερα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα να μην ενισχύει τέτοιες πρωτοβουλίες.

Επιπλέον όπως τονίστηκε η κινητοποίηση επιχειρήσεων προκειμένου να μετεγκατασταθούν εντός Επιχειρηματικών Πάρκων είναι εξαιρετικά δύσκολη λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και του πολύ υψηλού κόστους τέτοιων έργων.

Στο πλαίσιο για την προώθηση της εξυγίανσης ΑΒΣ καθώς και για την παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις για την μετεγκατάστασή τους εντός Επιχειρηματικών πάρκων, η δημόσια διοίκηση προτείνεται να εξετάσει εναλλακτικά χρηματοδοτικά εργαλεία και καθεστώτα χρηματοδότησης (πχ. ΣΔΙΤ). Το όλο εγχείρημα παροχής κινήτρων είναι πιθανό να είναι ευκολότερο ιδίως σε περιοχές Δίκαιης Μετάβασης.

Όσον αφορά τα έργα ΣΔΙΤ εκφράστηκαν κάποιοι ενδοιασμοί από μερίδα των συμμετεχόντων σχετικά με την λειτουργικότητα ενός επιχειρηματικού μοντέλου, το οποίο προϋποθέτει τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη λήψη αποφάσεων. Στο σημείο αυτό όπως διατυπώθηκε από στέλεχος της ΓΓΒ τα έργα ΣΔΙΤ δεν προϋποθέτουν κάτι τέτοιο, αντίθετα μπορούν να προσφέρουν σημαντική ευελιξία και συμβατό με τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς πλαίσιο για την διενέργεια επενδύσεων.

❖ **Αδυναμία δημιουργίας μονάδων για αυτοκατανάλωση ενέργειας**

Ως ένα θεμελιώδες πρόβλημα, το οποίο δεν είχε διατυπωθεί κατά την 1^η συνάντηση, αφορά περιορισμούς και αδυναμία δημιουργίας μονάδων παραγωγής ενέργειας για ίδια χρήση από μεγάλες βιομηχανικές μονάδες. Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα αυτό υπάρχει περίπλοκο νομικό πλαίσιο και παρατηρούνται μεγάλες αγκυλώσεις της δημόσιας διοίκησης οι οποίες σχεδόν απαγορεύουν τη διενέργεια επενδύσεων για τη δημιουργία μονάδων παραγωγής ενέργειας για ίδια χρήση ακόμα και εντός βιομηχανικών πάρκων.

Το παραπάνω αναδεικνύεται ως σημαντική στρέβλωση, καθώς εκθέτει ιδιαίτερα τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις σε πολύ υψηλά ενεργειακά κόστη, συγκριτικά και με άλλες χώρες της ΕΕ.

❖ Πράσινη και κυκλική οικονομία

Καταρχάς, όπως επισημάνθηκε από τους συμμετέχοντες, η χώρα εμφανίζει μεγάλη υστέρηση στην ανακύκλωση πόρων (ιδιαίτερα αλουμινίου). Είναι απαραίτητο μέσω της ευαισθητοποίησης πολιτών, κινητοποίησης των επιχειρήσεων και βελτίωσης των υποδομών η χώρα να αυξήσει σημαντικά την ανακύκλωση πόρων, κάτι το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα και στις επιχειρήσεις να τους επαναχρησιμοποιούν και να τους εισάγουν δυναμικά στην αλυσίδα αξίας τους.

Επιπλέον όπως τονίστηκε από τους συμμετέχοντες, η εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας χαρακτηρίζεται από συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) για την διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων και πρώτων υλών, και ως εκ τούτου είναι πολύ σημαντική η βελτίωση του νομικού πλαισίου και η παροχή κινήτρων για την προώθηση τέτοιων συνεργειών. Στον τομέα της κυκλικής οικονομίας και ιδιαίτερα της διαχείρισης αποβλήτων, παρατηρείται έλλειψη πλαισίου και προδιαγραφών για τον χαρακτηρισμό των αποβλήτων και την αξιοποίηση τους εφόσον αυτό είναι δυνατό.

Τέλος, μεγάλης σημασίας είναι και η δυνατότητα ποσοτικοποίησης της χρήσης πράσινων πρώτων υλών στην παραγωγική διαδικασία προϊόντων, κάτι το οποίο θα βοηθήσει στην ουσιαστική ανάδειξη πράσινων προϊόντων που μειώνουν κατά το μέγιστο βαθμό το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ακολούθως προτάθηκε εκ νέου η χορήγηση πιστοποιητικών αειφορίας και η παροχή κινήτρων για την προώθηση των προϊόντων αυτών.

Οριστικοποίηση ευρημάτων εργαστηρίου – Βιομηχανία 4.0

❖ Στρατηγικές κατευθύνσεις Γ.Γ.Β, πλαίσιο συνεργασίας με επιχειρηματική κοινότητα και στοχοθεσία δράσεων

Κατά τη 2^η διαδικτυακή συνάντηση οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν θετικά τις στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν τεθεί από τη Γ.Γ.Β. ενόψει της νέας περιόδου, καθώς και της όλης προσπάθειας που γίνεται για δημιουργία σταθερού και συστηματικού διαύλου επικοινωνίας / συνεργασίας των επιχειρήσεων και του δημοσίου τομέα, μέσω της λειτουργίας της Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας και των μεικτών ομάδων εργασίας που αυτή θα ενεργοποιήσει για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι αρχικές σκέψεις, «προτάσεις» δράσεων της Γ.Γ.Β., κατά κοινή ομολογία των συμμετεχόντων, έχουν σωστή στοχοθεσία, καθώς έρχονται να καλύψουν αδυναμίες/προβλήματα που εντοπίστηκαν και επισημάνθηκαν από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, κατά την 1^η συνάντηση, ενώ επιπλέον εμπεριέχουν και μεγάλο μέρος των προτάσεων που έγιναν από τις επιχειρήσεις.

Ωστόσο, σημαντική μερίδα των εκπροσώπων των επιχειρήσεων, επεσήμανε ότι θα ήταν σκόπιμο η συνεργασία που ξεκίνησε μέσω των εργαστηρίων, να συνεχιστεί και να συστηματοποιηθεί, προκειμένου οι επιχειρήσεις να έχουν ανοιχτό δίαυλο επικοινωνίας των αναγκών τους και σε επόμενη φάση, όταν θα υπάρχει μια πιο σαφής εικόνα των προγραμμάτων και των δράσεων της νέας ΠΠ 2021-2027.

❖ Ψηφιακός μετασχηματισμός και τεχνολογική ωριμότητα

Οι συμμετέχοντες κατά την 2^η συνάντηση επεσήμαναν εκ νέου την ύπαρξη επιχειρήσεων με πολύ διαφορετικό βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας στην εγχώρια αγορά, κάτι το οποίο πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη στο σχεδιασμό συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που στοχεύουν στην προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα για τις επιχειρήσεις που εμφανίζουν μεγάλη τεχνολογική υστέρηση απαιτείται ένας αρχικός εκσυγχρονισμός της υποδομής τους και η επίτευξη ενός βασικού βαθμού αυτοματοποίησης της παραγωγικής τους διαδικασίας. Αυτό το πρώτο στάδιο είναι προαπαιτούμενο, ώστε οι επιχειρήσεις να επιτύχουν μεγαλύτερο βαθμό ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στο άμεσο μέλλον και να προχωρήσουν στη σταδιακή προσαρμογή τους στη Βιομηχανία 4.0.

Επιπλέον, ένα σημαντικό εμπόδιο προς το ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων αυτών, αποτελεί η έλλειψη κατάλληλης κουλτούρας περί αλλαγής, καθώς και η αναγκαία στρατηγική προκειμένου να προσχωρήσουν σε επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες. Είναι πολύ σημαντικό, ακόμα και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε παραδοσιακούς κλάδους της οικονομίας να αναγνωρίσουν τα οφέλη της ψηφιοποίησης και να εφαρμόσουν μια ολιστική στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους.

Στο πλαίσιο αυτό τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προτάθηκε να προβαίνουν σε μια αρχική αξιολόγηση των επιχειρήσεων σε σχέση με την τεχνολογική τους ωριμότητα και εν

συνεχία να προωθούν τη μετάβαση τους σε ένα πιο ώριμο επίπεδο. Υπό αυτό το πρίσμα, τα νέα προγράμματα θα πρέπει να διαφοροποιούνται ανάλογα με την ψηφιακή ωριμότητα των επιχειρήσεων μέσω της παροχής του κατάλληλου μίγματος επιλέξιμων δαπανών. Ως επιλέξιμες θα μπορούσαν να καταστούν δαπάνες που αφορούν την αγορά και εγκατάσταση λογισμικού και εξοπλισμού καθώς και τα σχετιζόμενα μισθολογικά κόστη για την προσέγγιση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού.

Επίσης στην αξιολόγηση των προτάσεων των επιχειρήσεων, ως ιδιαίτερως σημαντικοί παράμετροι αξιολογούνται από τους συμμετέχοντες α) η εφαρμογή μιας ολιστικής προσέγγισης και β) η υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων, για την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και την ουσιαστική ανάπτυξη των επιχειρησιακών ικανοτήτων των επιχειρήσεων γύρω από αυτά.

❖ Παραγωγοί και τελικοί χρήστες τεχνολογικών λύσεων

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τις διαφορετικές ανάγκες που εμφανίζουν οι επιχειρήσεις σε θέματα Βιομηχανίας 4.0, ανάλογα με το μέγεθος και ιδίως με τη θέση και το ρόλο που έχουν στην αλυσίδα αξίας. Πιο συγκεκριμένα, οι ώριμες τεχνολογικά επιχειρήσεις οι οποίες προωθούν άμεσα την προσαρμογή τους στην Βιομηχανία 4.0 μπορούν να χωρισθούν σε δύο ευρείες κατηγορίες α) «απαιτητικοί» τελικοί χρήστες και β) πάροχοι τεχνολογικών λύσεων.

Οι «απαιτητικοί» τελικοί χρήστες εντοπίζονται κυρίως στη λεγόμενη βαριά βιομηχανία (πχ. διύλιση πετρελαίου, τσιμεντοβιομηχανία κλπ.). Τέτοιου είδους επιχειρήσεις αναπτύσσουν εσωτερικά μια ψηφιακή υποδομή, ώστε στηριζόμενοι σε αυτήν να μπορούν να ενσωματώσουν διαφορετικές τεχνολογικές λύσεις τις οποίες προμηθεύονται από παρόχους τεχνολογικών λύσεων. Ακολουθώντας προχωρούν στην πιλοτική εφαρμογή τους και στη συνέχεια στην εξατομίκευση των τεχνολογικών λύσεων, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες της παραγωγικής τους διαδικασίας.

Ως τελικοί χρήστες στην πλειοψηφία τους είναι οι επιχειρήσεις που δεν ενδιαφέρονται για την εμπορευματοποίηση των τεχνολογικών λύσεων αυτών, ενώ αντίθετα στόχος τους είναι η επίτευξη της πλήρους ενσωμάτωσης τους στην παραγωγική τους διαδικασία. Ειδικότερα, ο εκπρόσωπος του κλάδου των πετρελαιοειδών ανέφερε ότι για τον κλάδο από τις τεχνολογίες της Βιομηχανίας 4.0 έμφαση δίνεται στην άμεση ενσωμάτωση εφαρμογών “machine-learning”. Πιο συγκεκριμένα λόγω της φύσης της παραγωγικής διαδικασίας του κλάδου οι εφαρμογές “machine-learning” μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην συντήρηση του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται και στο σημαντικό περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Επιπλέον, σημαντική είναι η συνεισφορά των εφαρμογών “machine-learning” στην μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, περιορίζοντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και το ενεργειακό κόστος. Επιπλέον, εκτιμάται πως σημαντικές στο άμεσο μέλλον για τη βαριά βιομηχανία μπορούν να καταστούν και εφαρμογές Internet of Things (IoT) με τις εφαρμογές Blockchain να έπονται σε ζήτηση.

Στην κατηγορία των παραγωγών τεχνολογικών λύσεων συναντώνται μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα και μικρότερου μεγέθους καινοτόμες ελληνικές επιχειρήσεις. Οι παραγωγοί τεχνολογικών λύσεων αναπτύσσουν ενδογενώς τεχνολογία με στόχο την μελλοντική διάθεση της σε τελικούς χρήστες είτε της εγχώριας είτε της διεθνούς αγοράς. Η ανάπτυξη των τεχνολογικών εφαρμογών είναι μια δυναμική διαδικασία η οποία εξελίσσεται από τους παραγωγούς σε συνεργασία με τον εκάστοτε χρήστη της τεχνολογίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω οι συμμετέχοντες πρότειναν ότι η δημόσια διοίκηση θα πρέπει να δημιουργήσει μια εθνική στρατηγική καθορίζοντας τους τομείς προτεραιότητας της χώρας όσον αφορά τη Βιομηχανία 4.0. Ακολουθώντας τα προγράμματα που θα προκηρυχθούν θα πρέπει να δίνουν την απαραίτητη ευελιξία στους δικαιούχους να επιλέξουν τις λύσεις που είναι πιο συμβατές με τη γενικότερη στόχευση και στρατηγική της εταιρείας.

Όπως προτάθηκε ιδίως από τον κλάδο των παραγωγών τεχνολογικών λύσεων τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα θα μπορούσαν να προωθούν την συνεργασία επιχειρήσεων για ενδοεπιχειρησιακή ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών και τη πιλοτική εφαρμογή τους, ενώ τονίστηκε εκ νέου η σημασία της παροχής κινήτρων για την μαζική παραγωγή και εμπορευματοποίηση αυτών των εφαρμογών.

Επιπλέον, ορισμένοι από τους συμμετέχοντες πρότειναν τη παροχή επιπρόσθετων κινήτρων για την εγχώρια ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων και την δημιουργία αλυσίδων αξίας εντός της εγχώριας αγοράς.

Τέλος, προκειμένου ο άμεσος ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων να επιτευχθεί, είναι απαραίτητο να υπάρχουν και οι κατάλληλες υποδομές από την πλευρά των εμπλεκόμενων δημοσίων υπηρεσιών.

❖ **Συνέργειες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων**

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων μέσω των τοποθετήσεων τους συνέκλιναν και πάλι στην αναγκαιότητα ύπαρξης συνεργειών μεταξύ ΜμΕ και μεγάλων επιχειρήσεων, ενώ όπου απαιτείται και χωρίς να είναι δεσμευτικό για τη χρηματοδότηση των δράσεων, θα μπορούν να συμμετέχουν και ερευνητικά ή/και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η σχέση με τα ερευνητικά κέντρα δεν θα πρέπει να είναι αποσπασματική αλλά να επιδιώκεται μια πιο μακροχρόνια συνεργασία.

Επιπλέον, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ύπαρξη σχετικής ευελιξίας στους ίδιους τους συμμετέχοντες στα προγράμματα, να επιλέγουν αυτοί τη σύνθεση της ομάδας που θα υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο / πρόταση, όπου τα πανεπιστήμια θα μπορούσαν να έχουν πιο συμβουλευτική υποστήριξη.

Σε κάθε περίπτωση, η προώθηση τέτοιου είδους δράσεων από τη ΓΓΒ, προϋποθέτει την περαιτέρω διερεύνηση τυχόν προβλημάτων/εμποδίων, καθώς και του ορθού τρόπου διευκόλυνσης των επιχειρήσεων και παροχής κινήτρων για τη συμμετοχή τους.

❖ **Εύρεση ανθρώπινου δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες**

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, δόθηκε έμφαση από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, στο πρόβλημα του "BrainDrain" και στην ανάγκη παροχής κινήτρων μέσω προγραμμάτων προκειμένου οι επιχειρήσεις να προσελκύουν Έλληνες επιστήμονες με υψηλές δεξιότητες και τεχνογνωσία από το εξωτερικό.

Σε αυτή την κατεύθυνση και το κράτος θα πρέπει να διευκολύνει τον εν λόγω επαναπατρισμό μέσω της παροχής φοροελαφρύνσεων και άλλων κινήτρων, καθώς και υιοθέτηση υβριδικών λύσεων όπου τα χρήματα που εξοικονομούνται να επενδύονται υποχρεωτικά για έρευνα, ανάπτυξη και επενδύσεις.

❖ **Ανασταλτικοί παράγοντες και προτάσεις βελτίωσης συμμετοχής σε προγράμματα**

Το πρόβλημα της μεγάλης γραφειοκρατίας για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων αναδείχτηκε και πάλι ως κύριος αποτρεπτικός παράγοντας για τις επιχειρήσεις από το να υποβάλλουν προτάσεις χρηματοδότησης, ενώ και η όλη διαδικασία έγκρισης, χρηματοδότησης και υλοποίησης συνδυάζεται από σημαντικό διοικητικό και οικονομικό φόρτο, καθώς και από μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις.

Όπως διατυπώθηκε από σημαντική μερίδα των συμμετεχόντων, οι παρεμβάσεις που θα πρέπει να γίνονται μέσω των προγραμμάτων θα πρέπει να έχουν έναν πιο ολιστικό χαρακτήρα, και να εντάσσονται σε ένα γενικότερο προγραμματισμό, που να επιτρέπει μετά την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου, να χρηματοδοτείται άμεσα το επόμενο στάδιο, ώστε να ολοκληρώνονται άμεσα τα επιθυμητά αποτελέσματα, χωρίς τα μεγάλα «νεκρά» διαστήματα του παρελθόντος. Τέλος, στην κατεύθυνση αυτή προτάθηκε να μοριοδοτούνται καλύτερα προτάσεις που έχουν πιο ολοκληρωμένο χαρακτήρα παρεμβάσεων, ή θα οδηγήσουν πιο άμεσα στα επιθυμητά αποτελέσματα.

6 Σύνοψη ευρημάτων Θεματικών Εργαστηρίων

Μετά την ολοκλήρωση των εργαστηρίων με τους συλλογικούς φορείς και τους εκπροσώπους της επιχειρηματικής κοινότητας, ο Σύμβουλος προέβη στην ομαδοποίηση των βασικών ευρημάτων ανά προτεινόμενη ομάδα δράσεων, προκειμένου αυτά να ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση των Δελτίων Ταυτότητας Δράσεων (ΔΤΔ) (βλ. Παράρτημα Β).²⁴

6.1 Σύνοψη Ευρημάτων Θεματικών Εργαστηρίων

Στη συνέχεια ακολουθεί συνοπτική αποτύπωση των βασικών ευρημάτων/προτάσεων ανά Στρατηγική Κατεύθυνση και Ομάδα Δράσεων της ΓΓΒ:

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	<ul style="list-style-type: none">Δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων τα οποία θα ενισχύουν τη διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, με στόχο τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, τα οποία δύναται να αποτελούν τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας για μία επιχείρηση και τελικό προϊόν για μία άλλη. Επιπλέον, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων θα πρέπει να στοχεύει στο φυσικό αντικείμενο της καινοτόμου δραστηριότητας, με το πρώτο στάδιο να περιλαμβάνει τη δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία του πιλότου του προϊόντος. Σε δεύτερο στάδιο τα προγράμματα θα μπορούσαν να προσφέρουν επιπλέον κίνητρα για την αδειοδότηση, εμπορευματοποίηση και επέκταση σε αγορές του εξωτερικού.Δημιουργία Equifund για τη χρηματοδότηση Βιομηχανικής καινοτομίας (εναλλακτικού χρηματοδοτικού εργαλείου στα πρότυπα του «blended finance» που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα), για τη δυνατότητα λήψης μετοχικής θέσης από το κράτος σε εταιρείες που αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα. Η χρήση του εναλλακτικού αυτού χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να συμβάλει στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών χρηματοδότησης για την ανάπτυξη βιομηχανικών προϊόντων και στη δημιουργία πολλαπλασιαστικού οφέλους από την επένδυση δημοσίων πόρων.

²⁴ Σημειώνεται πως τα ευρήματα – βασικά συμπεράσματα των εργαστηρίων και μεν επηρέασαν το αντικείμενο και τη στοχοθεσία των προτεινόμενων δράσεων, ωστόσο δεν διαφοροποίησαν το Master Plan με την οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
		<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται η μεγαλύτερη αξιοποίηση εναλλακτικών εργαλείων, όπως τα IPCEI, τα οποία στοχεύουν κυρίως στην κινητοποίηση μεγάλων επιχειρήσεων. • Εφαρμογή του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ) για την υλοποίηση προγραμμάτων ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου. Ο ΓΑΚ καθιστά ως επιλέξιμα, μεγαλύτερου ύψους επενδυτικά σχέδια, υποβοηθώντας έτσι τη συμμετοχή και μεγάλων επιχειρήσεων σε αυτά.
	<p>1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται η προσαρμογή του σχεδιασμού των προγραμμάτων ώστε η πρωτοβουλία σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που στοχεύουν σε έρευνα και καινοτομία να ανήκει στις επιχειρήσεις που θα αποτελέσουν το τελικό χρήστη. Μέχρι σήμερα, η πρωτοβουλία ανήκε κυρίως στις ερευνητικές ομάδες, κάτι το οποίο περιορίζει την αποτελεσματικότητα που έχουν τα προγράμματα αυτά στην πράξη, ενώ επιπλέον τα ερευνητικά αποτελέσματα δεν εμφάνιζαν υψηλά περιθώρια εμπορευματοποίησης. • Προτείνεται η προώθηση συνεργειών μεταξύ ΜμΕ (ειδικά καινοτόμων) και μεγάλων επιχειρήσεων, ενώ όπου απαιτείται και χωρίς να είναι δεσμευτικό για τη χρηματοδότηση των δράσεων, θα μπορούν να συμμετέχουν και ερευνητικά ή/και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι προσπάθειες για δημιουργία συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, θα πρέπει να γίνονται μεταξύ στελεχών που μοιράζονται τους ίδιους προβληματισμούς σε χαμηλότερο διοικητικό/λειτουργικό και οργανωτικό επίπεδο ώστε να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα και αμοιβαία οφέλη στην πράξη.
	<p>1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η δημιουργία Οργανισμού Καινοτομίας είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο δεν πρέπει να περιοριστεί στην ενδογενή ερευνητική ικανότητα, παρά να προχωρά στην ανάλυση των διεθνών τάσεων και ευκαιριών, που δύναται να ενδιαφέρουν τις επιχειρήσεις. • Δημιουργία hotspot για υποστήριξη της καινοτομίας, αν και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω θεσμικά θέματα, όπως η δικαιοδοσία πάνω στις υπηρεσίες που εμπλέκονται

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
		<p>για τις αδειοδοτήσεις, και να μελετηθεί σε βάθος ο τρόπος λειτουργίας του</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται η δημιουργία «one-stop-shop», εντός της ΓΓΒ, ώστε να υπάρχει άμεση ανταπόκριση στα αιτήματα και τις ανάγκες των βιομηχανικών επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας μείωση του διοικητικού φορτίου για τις επιχειρήσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών. • Προτείνεται η δημιουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (regulatory sandbox) όπου οι επιχειρήσεις σε συνεργασία με τη ΓΓΒ θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις και να υλοποιούν έργα, σε ένα ελεγχόμενο κανονιστικό περιβάλλον, εντός προκαθορισμένων παραμέτρων και χρονοδιαγραμμάτων, ώστε να αξιολογούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα οι επιδόσεις τους.
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή κινήτρων για την προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία, κάτι το οποίο σε συνδυασμό με τα καταναλωτικά πρότυπα που αλλάζουν και απαιτούν τη δημιουργία προϊόντων με περιορισμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, μπορεί να επιταχύνει τη μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο. • Δημιουργία δεικτών βιωσιμότητας KPIs βάσει των οποίων θα γίνεται η αξιολόγηση της μετάβασης των επιχειρήσεων στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται κάθε χρόνο, να είναι συνεχής και αξιοκρατική. • Προώθηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων για «πράσινα» προϊόντα. Εφαρμόζοντας παράλληλα μέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των προϊόντων στο σύνολο του κύκλου ζωής τους. • Ποσοτικοποίησης της χρήσης πράσινων πρώτων υλών στην παραγωγική διαδικασία προϊόντων, κάτι το οποίο θα βοηθήσει στην ουσιαστική ανάδειξη πράσινων προϊόντων που μειώνουν κατά το μέγιστο βαθμό το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. • Παροχή κινήτρων για την υιοθέτηση πράσινων προϊόντων με αποδεδειγμένα μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η ανάπτυξη αγορών σχεδιασμένων για την προώθηση πράσινων προμηθειών, ενώ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί στο τομέα αυτό για την

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
		<p>υποστήριξη των πράσινων προμηθειών στο δημόσιο τομέα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται η δημιουργία επιτροπής για την αξιολόγηση ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, με βασικό κριτήριο έγκρισης, τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που επιφέρουν.
<p>3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων</p>	<p>3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται ο σχεδιασμός πολιτικών και προγραμμάτων που θα επιταχύνουν τον εκσυγχρονισμό και σε παραδοσιακούς κλάδους, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της εκτόπισης αν δεν εκσυγχρονιστούν. • Η δημιουργία κατάλληλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προσβάσιμων ακόμα και από μικρές επιχειρήσεις με τεχνολογική υστέρηση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιτάχυνση του παραγωγικού εκσυγχρονισμού. • Ο διαχωρισμός των επιχειρήσεων βάσει μεγέθους δεν είναι πάντα ορθός, καθώς στη σύγχρονη εποχή συναντάμε πολλά οικοσυστήματα τα οποία περιέχουν μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις, με τις μικρές να αναπτύσσουν τη λειτουργία τους γύρω από τις μεγάλες. • Η ενίσχυση της δημιουργίας επιχειρηματικών πάρκων και η παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις για την εγκατάστασή τους σε αυτά μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη δημιουργία οικοσυστημάτων.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
	3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Παρότι τα εργαλεία χρηματοδότησης αυξάνονται, τα ποσοστά πρόσβασης των επιχειρήσεων σε αυτά, ιδίως ΜμΕ παραμένουν μικρά. • Οι μικρές επιχειρήσεις εμφανίζουν μεγάλη τεχνολογική υστέρηση και αδυναμία ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών, ενώ συχνά παρατηρείται άγνοια των επιχειρήσεων αυτών σχετικά με τις νέες τεχνολογίες • Στην Ελλάδα η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αποτελείται από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Έτσι πολύ συχνά η τεχνοκρατική γλώσσα που χρησιμοποιείται για την εκπόνηση στρατηγικών από το δημόσιο τομέα δεν γίνεται κατανοητή σε βάθος από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Προτείνεται οι δράσεις για τη βιομηχανία να συνδυαστούν και με μία επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση τους, προκειμένου να γίνουν κατανοητές και αντιληπτές σε βάθος, ακόμα και από πολύ μικρές επιχειρήσεις, σε όλες τις περιφέρειες της χώρας.
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	<ul style="list-style-type: none"> • Επισημαίνεται η ύπαρξη επιχειρήσεων με πολύ διαφορετικό βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας στην εγχώρια αγορά, κάτι το οποίο πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη στο σχεδιασμό συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που στοχεύουν στην προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προτάθηκε να προβαίνουν σε μια αρχική αξιολόγηση των επιχειρήσεων σε σχέση με την τεχνολογική τους ωριμότητα και εν συνεχεία να προωθούν τη μετάβαση τους σε ένα πιο ώριμο επίπεδο. Υπό αυτό το πρίσμα, τα νέα προγράμματα θα πρέπει να διαφοροποιούνται ανάλογα με την ψηφιακή ωριμότητα των επιχειρήσεων μέσω της παροχής του κατάλληλου μείγματος επιλέξιμων δαπανών. Ως επιλέξιμες θα μπορούσαν να καταστούν δαπάνες που αφορούν την αγορά και εγκατάσταση λογισμικού και εξοπλισμού καθώς και τα σχετιζόμενα μισθολογικά κόστη για την προσέγγιση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού. • Ειδικότερα για τις επιχειρήσεις που εμφανίζουν μεγάλη τεχνολογική υστέρηση απαιτείται ένας αρχικός

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
		<p>εκσυγχρονισμός της υποδομής τους και η επίτευξη ενός βασικού βαθμού αυτοματοποίησης της παραγωγικής τους διαδικασίας. Αυτό το πρώτο στάδιο είναι προαπαιτούμενο, ώστε οι επιχειρήσεις να επιτύχουν μεγαλύτερο βαθμό ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στο άμεσο μέλλον και να προχωρήσουν στη σταδιακή προσαρμογή τους στη Βιομηχανία 4.0.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαπιστώθηκαν οι διαφορετικές ανάγκες που εμφανίζουν οι επιχειρήσεις σε θέματα Βιομηχανίας 4.0, ανάλογα με το μέγεθος και ιδίως με τη θέση και το ρόλο που έχουν στην αλυσίδα αξίας. Πιο συγκεκριμένα, οι ώριμες τεχνολογικά επιχειρήσεις οι οποίες προωθούν άμεσα την προσαρμογή τους στην Βιομηχανία 4.0 μπορούν να χωρισθούν σε δυο ευρείες κατηγορίες α) «απαιτητικοί» τελικοί χρήστες και β) πάροχοι τεχνολογικών λύσεων. • Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω οι συμμετέχοντες πρότειναν ότι η δημόσια διοίκηση θα πρέπει να δημιουργήσει μια εθνική στρατηγική καθορίζοντας τους τομείς προτεραιότητας της χώρας όσον αφορά τη Βιομηχανία 4.0. Ακολούθως τα προγράμματα που θα προκηρυχθούν θα πρέπει να δίνουν την απαραίτητη ευελιξία στους δικαιούχους να επιλέξουν τις λύσεις που είναι πιο συμβατές με τη γενικότερη στόχευση και στρατηγική της εταιρείας. • Στην χώρα υπάρχει το δυναμικό προκειμένου να αναπτύξει σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0. Στον τομέα αυτό δραστηριοποιούνται καινοτόμες επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους αλλά και μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι οποίες υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και κυρίως μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων θα μπορούσαν να συνεργαστούν για την παραγωγή ολοκληρωμένων τεχνολογικών λύσεων. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να δημιουργηθούν προγράμματα τα οποία να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και ενδεχομένως εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων, ώστε να χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογικών λύσεων. Στη συνέχεια θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα για την εμπορευματοποίηση τους, ώστε να προχωρήσουν

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
		<p>στην εμπορευματοποίηση των ιδεών και στη διάθεσή τους ως έτοιμων τεχνολογικών λύσεων στην αγορά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπλέον, προτείνεται η παροχή επιπρόσθετων κινήτρων για την εγχώρια ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων και την δημιουργία αλυσίδων αξίας εντός της εγχώριας αγοράς. • Επίσης στην αξιολόγηση των προτάσεων των επιχειρήσεων, ως ιδιαίτερως σημαντικοί παράμετροι αξιολογούνται από τους συμμετέχοντες α) η εφαρμογή μιας ολιστικής προσέγγισης και β) η υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων, για την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και την ουσιαστική ανάπτυξη των επιχειρησιακών ικανοτήτων των επιχειρήσεων γύρω από αυτά.
<p>5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού</p>	<p>5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η εκπαίδευση και κατάρτιση απαιτεί την πιστοποίηση προσόντων. Στο σημείο αυτό παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα όσον αφορά τα περιγράμματα εργασίας. Πρέπει να αναπτυχθούν τα κατάλληλα περιγράμματα εργασίας, μέσω της συνεργασίας του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των συλλογικών φορέων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ώστε αντιστοίχως να αναπτυχθεί και η κατάλληλη πιστοποίηση προσόντων. • Προτείνεται η εφαρμογή τομεακών συμπράξεων (sectoral deals) σε θέματα δεξιοτήτων και ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να δημιουργηθούν ευρύτερες πολιτικές που επιλύουν προβλήματα που αδυνατούν να επιλύσουν οι επιχειρήσεις κατά μόνας. • Προτείνεται η δημιουργία μηχανισμών που θα μεριμνούν για την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων, με βάση τις ανάγκες της αγοράς. Οι ΜμΕ αδυνατούν να προβλέψουν τις δεξιότητες που θα χρειαστούν στο μέλλον, κάτι το οποίο προτείνεται να επιλύεται συλλογικά μέσω των κοινωνικών εταίρων, ώστε να δημιουργηθούν μηχανισμοί πρόγνωσης αυτών των αναγκών και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις, ώστε να κατανοούν τις ανάγκες σε δεξιότητες του μέλλοντος.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
	5.2. Δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης δεξιοτήτων για την Βιομηχανία	<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται η ενδυνάμωση του θεσμού της πρακτικής άσκησης, με ενδεχόμενη επέκταση της διάρκειας της (τουλάχιστον 5-6 μήνες), ώστε οι μαθητευόμενοι να αποκτούν καλύτερη εικόνα της εφαρμογής του αντικειμένου και να έχουν στη διάθεση τους τον απαραίτητο χρόνο για την ανάπτυξη ορισμένων βασικών δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες στη βιομηχανία. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης πρέπει να υποστηριχθεί μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. • Ανάπτυξη βιομηχανικών διδακτορικών τα οποία θα κατευθύνουν τους διδακτορικούς ερευνητές στο να αναπτύσσουν τη διδακτορική τους διατριβή σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αναγκών τους. • Προώθηση της μεταστροφής του “Braindrain” και υποστήριξης της επιστροφής εξειδικευμένων αποδήμων από το εξωτερικό, μέσω της παροχής κινήτρων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ώστε οι ελληνικές επιχειρήσεις να μπορούν να ανταγωνιστούν τους μισθούς και τις παροχές που προσφέρονται για αντίστοιχες θέσεις στο εξωτερικό.
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρείται η απουσία κινήτρων για την εξυγίανση Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων (ΑΒΣ). Τα έργα αυτά είναι εξαιρετικά κοστοβόρα και έχουν μεγάλο χρονικό διάστημα απόσβεσης, ενώ μέχρι σήμερα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα να μην ενισχύει τέτοιες πρωτοβουλίες. Επιπλέον, όπως τονίστηκε η κινητοποίηση επιχειρήσεων προκειμένου να μετεγκατασταθούν εντός Επιχειρηματικών Πάρκων είναι εξαιρετικά δύσκολη λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και του πολύ υψηλού κόστους τέτοιων έργων. • Για την προώθηση της εξυγίανσης ΑΒΣ καθώς και για την παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις για την μετεγκατάσταση τους εντός Επιχειρηματικών πάρκων, προτείνεται να εξετάσει εναλλακτικά χρηματοδοτικά εργαλεία και καθεστώτα χρηματοδότησης (πχ. ΣΔΙΤ).

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΓΒ	Ομάδα Δράσεων	Βασικά Ευρήματα/Προτάσεις
	6.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπές νομοθετικό πλαίσιο ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομίας, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αξιοποίησης προσωπικών δεδομένων από δημόσιες αρχές (όπως δεδομένα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για αξιοποίησή τους στο πλαίσιο κλινικών μελετών). • Η χαμηλή διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι το σύστημα ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομίας σε ερευνητικά/ εκπαιδευτικά ιδρύματα έχει σημαντικές ελλείψεις σε θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας

6.2 Πρότυπη μορφή Δελτίου Ταυτότητας Δράσεων

Μετά από τεχνικές συναντήσεις με την ομάδα εργασίας της ΓΓΒ και της ΕΥΔΕ ΒΕΚ, συμφωνήσαμε **στην ακόλουθη μορφή του δελτίου** περιγραφής των προτεινόμενων δράσεων, η οποία περιέχει στοιχεία όπως:

- Συνοπτικός τίτλος Δράσης
- Περιγραφή της Δράσης
- Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί
- Στόχος Πολιτικής
- Ειδικός Στόχος
- Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης
- Ενδεικτικοί Δικαιούχοι
- Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα
- Δείκτες εκροής και αποτελέσματος
- Προϋποθέσεις υλοποίησης
- Προϋπολογισμός
- Διάρκεια Δράσης
- Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Πίνακας 13: Πρότυπο Δελτίο Ταυτότητας Δράσεων (ΔΤΔ)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης
.....
Περιγραφή της Δράσης
Αντικείμενο της δράσης είναι
Η εν λόγω δράση εμπίπτει στηνη εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι, και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του Στρατηγικού Άξονα της ΓΓΒ για την μετάβαση σε μια βιομηχανία που μετασχηματίζει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, επενδύσει στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.
Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για πχ. μια παγκοσμίων ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία.
Η δράση αφορά πχ επιχορήγηση (είδος παρεχόμενης ενίσχυσης) για την π.χ. ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (κατηγορία ενίσχυσης) με εστίαση π.χ. στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων με καινοτομικό χαρακτήρα (πεδίο εστίασης).
Αναμενόμενα αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none">• Περιγραφή απτών αποτελεσμάτων (deliverables) της Δράσης• Περιγραφή της επίδρασης των υλοποιούμενων παρεμβάσεων, με ειδική αναφορά στους άμεσους αποδέκτες, τον στοχευόμενο πληθυσμό ή τους χρήστες της υποδομής κ.ο.κ.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί
πχ ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας)
Στόχος Πολιτικής
πχ. 1 Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού
Ειδικός Στόχος
πχ. iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα
Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης
πχ. 016 Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι
πχ Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους
Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα
πχ. Προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου, ικανό να υποστηρίξει την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες ανάγκες της αγοράς που προκύπτουν μέσω τάσεων όπως η Βιομηχανική Μετάβαση, η ψηφιοποίηση και η Βιομηχανία 4.0.
Δείκτες εκροής και αποτελέσματος
<u>Δείκτες εκροής:</u>
<u>Δείκτες αποτελέσματος:</u>
Προϋποθέσεις υλοποίησης
Όπως πχ δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης
Προϋπολογισμός
Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στα ... εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά θέση εργασίας / ανά επιχειρηματικό σχέδιο κλπ. να εκτιμάται σταχιλ. €.
Διάρκεια Δράσης
πχ. 3 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 3 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο
Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Χρησιμοποιώντας το παραπάνω δελτίο ως πρότυπο, προχωρήσαμε στην αναλυτική περιγραφή των δράσεων, οι οποίες αποτυπώνονται στο Παράρτημα Β του παρόντος Παραδοτέου.

Παράρτημα

Α. Παρουσιάσεις Εργαστηρίων

1^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Καινοτομία

Συμμετέχοντες

Χρήστος Γράβας - EU Co-funded Project Development and Implementation Officer

Μάριος Κατσιώτης - Research & Innovation Manager

Κατερίνα Πισσαρίδη - Research Projects Supervisor

Κότσιaros Αθανάσιος - Government Affairs Manager

Γιάννης Βουρνάς - EU Program Manager

Μπομπούλιας Χρήστος - Chief operating officer

Αλέξανδρος Υφαντής - President & Managing Director

Ελευθερία Αθανασιάδου - R&D Support Manager, IP Protection Manager

Νικόλαος Κανόπουλος - President & CEO

Διαδικασικό θέματικό εργατήριο με τίτλο "Βιομηχανική Καινοτομία"
PwC

Ιούνιος 2021
1

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία
- 2 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία
- 3 Η στρατηγική για την ελληνική Βιομηχανία
- 4 Στόχευση και σχεδιασμός εργαστηρίων
- 5 Διαλογική συζήτηση

Ιούνιος 2021
2

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (1/2)

❖ Αύξηση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της Βιομηχανίας

9,1% —————> **12%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς το μέγεθος του μεταποιητικού τομέα, ο μέσος όρος της ΑΠΑ στην ΕΕ αγγίζει το **15,1%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Ποσοαρίθμησης, 2020

❖ Αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων

9,2% —————> **15%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Ο μέσος όρος για εννέα ευρωπαϊκές χώρες πληθυσμιακά συγκρίσιμες με την Ελλάδα (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σουηδία και Τσεχία) ήταν **38,2%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Ποσοαρίθμησης, 2020

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (2/2)

❖ Αύξηση των εργαζόμενων στη μεταποίηση

8,6% → 12%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Σημαντική υστέρηση καταγράφει η Ελλάδα στο ποσοστό **απασχόλησης** εργαζομένων στη μεταποίηση ως προς το σύνολο των εργαζόμενων στην οικονομία συγκριτικά με την ΕΕ **14,6%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

❖ Βελτίωση θέσης στο δείκτη καινοτομίας

41^η → 37^η

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Συνολικά η Ελλάδα κατατάσσεται **41η** στον Παγκόσμιο Δείκτη Καινοτομίας σε σύνολο **129** χωρών*.

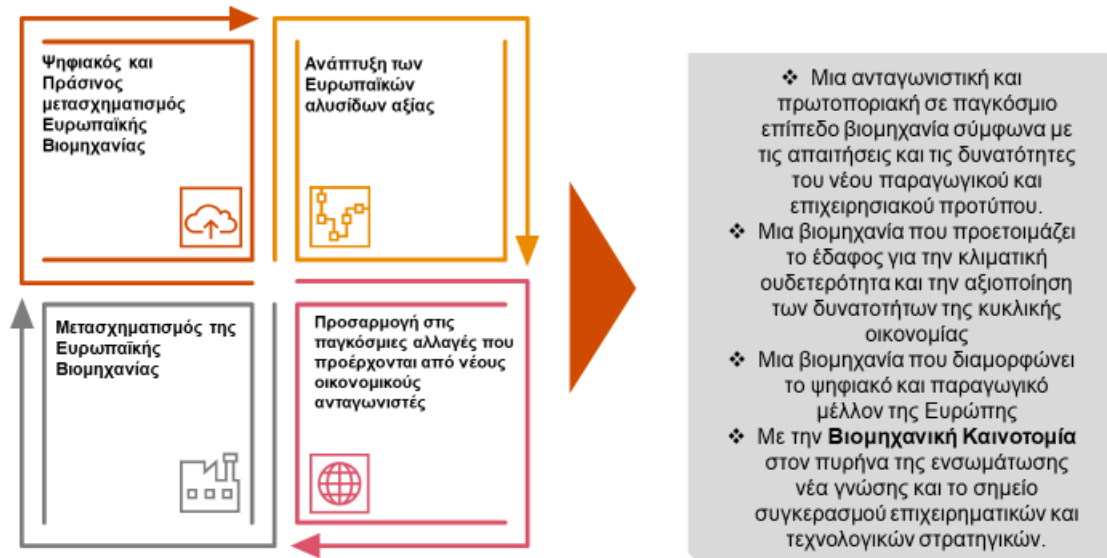
(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

Διαδικασίες εγγραφής με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
5

Άξονες και Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής

Διεθνικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
7

Η Θέση και το Όραμα της ΓΓΒ για τη Βιομηχανία

Η Βιομηχανία προωθεί και καθορίζει το μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, επενδύει σταθερά στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνολογία υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό, μία εκ των βασικών επιδιώξεων της **Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία** είναι η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς που έχουν δυναμικό και συγκριτικό πλεονέκτημα, ενώ ταυτόχρονα, αναγνωρίζεται η επιτακτική ανάγκη για την μετατόπιση προς τα άνω του τεχνολογικού συνόρου της εγχώριας παραγωγικής βάσης, τόσο σε επίπεδο βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όσο και σε επίπεδο αλυσίδων αξίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Ο ψηφιακός και ο πράσινος μετασχηματισμός αποτελούν βασικές συνιστώσες της προσπάθειας αυτής.

Διαθεσιμικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούλιος 2021
9

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (1/2)

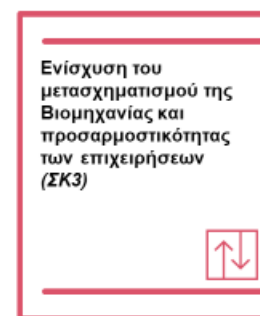

Πρώιθη της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Διαθεσιμικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Πρώιθη συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

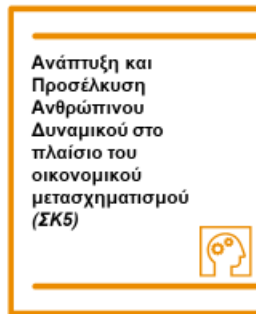
Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της πρώιθης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Ιούλιος 2021
10

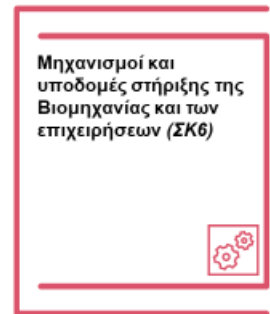
Στρατηγικές Κατευθύνσεις (2/2)

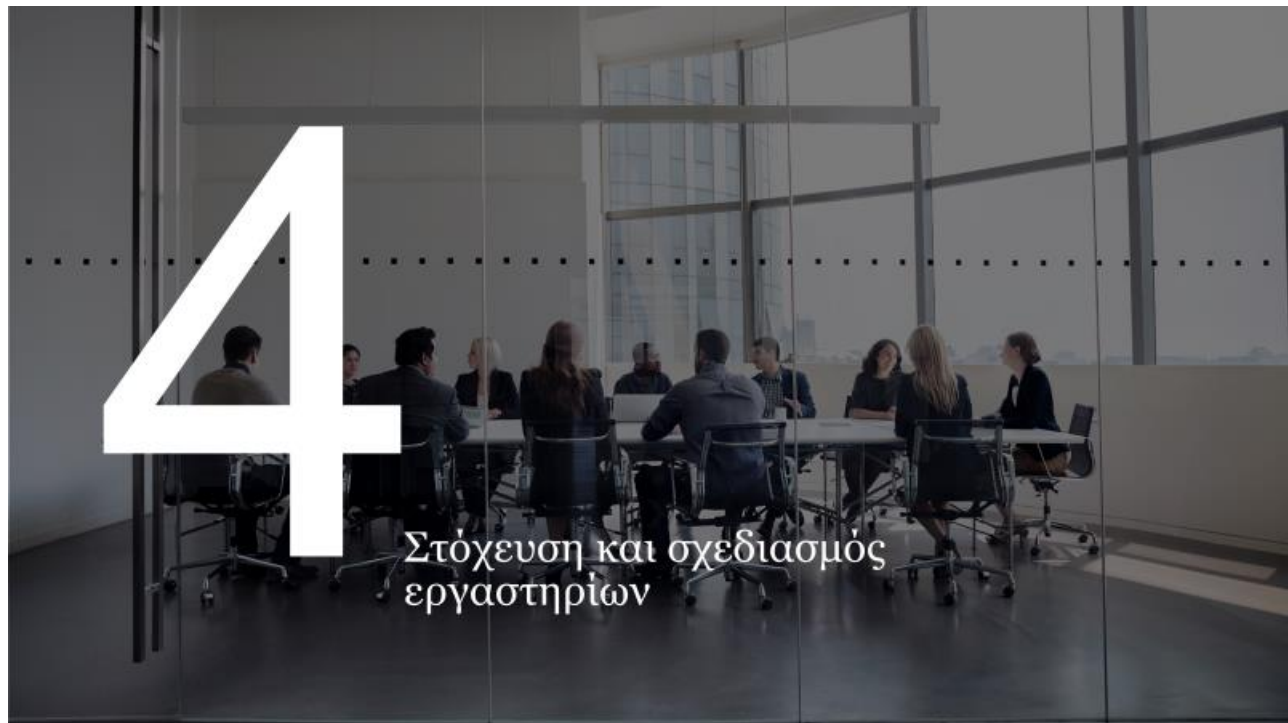
Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Στόχευση εργαστηρίων

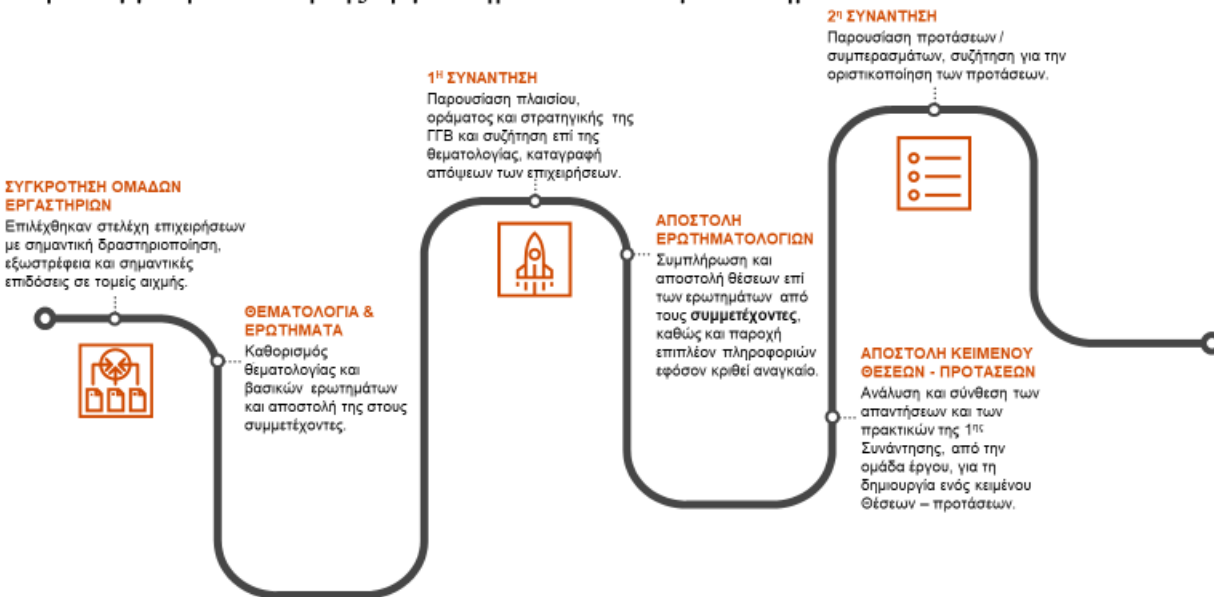
Η ΓΓΒ μέσω της διενέργειας των εργαστηρίων στοχεύει στα εξής:

- ✓ Ενεργό **συμμετοχή** του παραγωγικού τομέα στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.
- ✓ Στην δημιουργική και συνθετική **ανταλλαγή απόψεων** με τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων με έμφαση σε αυτές που μπορούν να κάνουν την διαφορά στον τομέα τους.
- ✓ Διαμόρφωση κατάλληλου **συστήματος επικοινωνίας** και αλληλεπίδρασης των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.
- ✓ Έναρξη και εδραίωση **εταιρικής σχέσης** με την επιχειρηματική κοινότητα, η οποία σύντομα θα διευρυνθεί και θα συμπεριλάβει επιχειρήσεις περισσότερων κλάδων.
- ✓ Αξιοποίηση των προτάσεων που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο των εργαστηρίων στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του νέου **ΕΣΠΑ 2021 – 2027**.

Διαδικασια εργατήριο με θέμα τη Θεματική Κίνηση

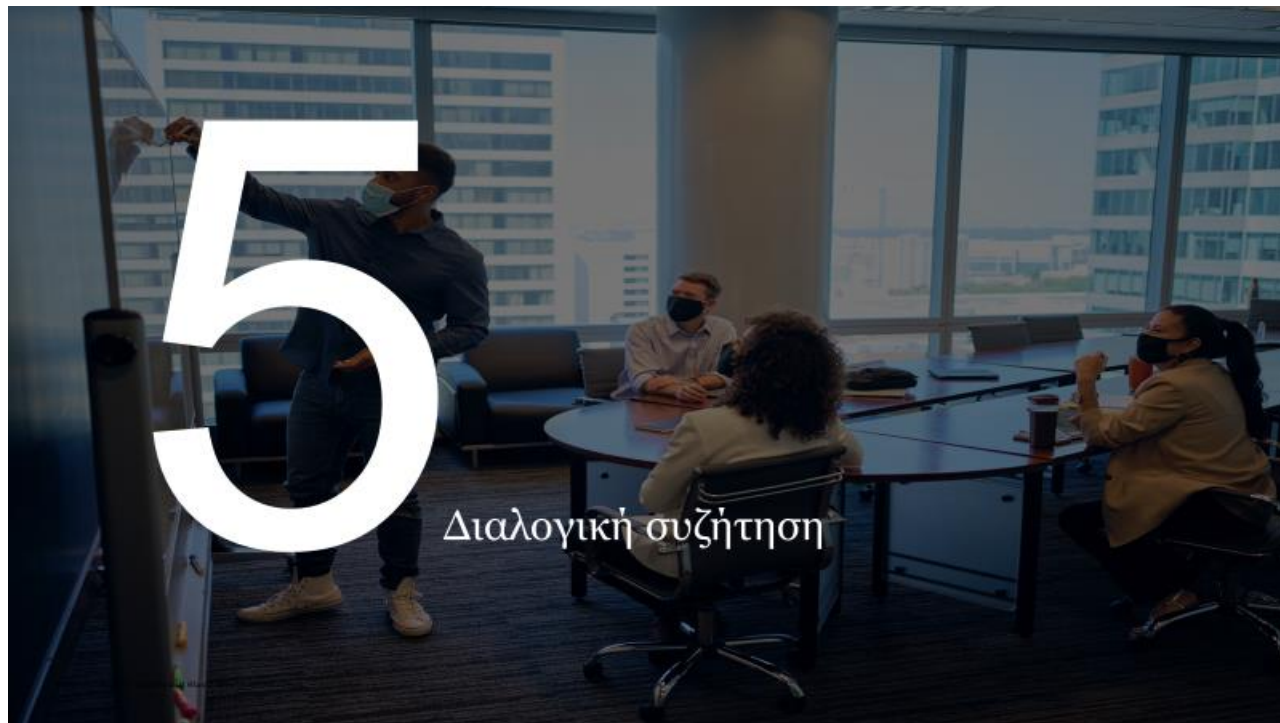
Ιούνιος 2021
13

Προσέγγιση υλοποίησης εργαστηρίων και Επόμενα Βήματα

Διαδικασια εργατήριο με θέμα τη Θεματική Κίνηση
PVC

Ιούνιος 2021
14

Θέματα προς συζήτηση (1/3)

Θέματα

1. Βιομηχανική / Επιχειρησιακή Στρατηγική και Βιομηχανική / Επιχειρηματική Καινοτομία

Ερωτήσεις

1.1 Έχετε εντοπίσει τομείς της αγοράς, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν βάση για εστίες δυναμικής ανάπτυξης, εξειδίκευσης (niche markets) ή/ και ενδυνάμωσης συμμετοχής σε αλυσίδες αξίας;

1.2 Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες ελλείψεις του Εθνικού Συστήματος Καινοτομίας (π.χ. βιομηχανικές / επιχειρηματικές υποδομές, μηχανισμοί, διαδικασίες, οργανισμοί, χρηματοδοτήσεις κ.α.) που επιδρούν αρνητικά στις προσπάθειες υλοποίησης στρατηγικών βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας; Σε ποια στάδια τεχνολογικής ωριμότητας (για την ανάπτυξη/ εφαρμογή καινοτομιών) εντοπίζετε τις μεγαλύτερες ελλείψεις και εμπόδια;

1.3 Ο οργανισμός σας εφαρμόζει κάποια συγκεκριμένη, συστηματική διαδικασία για την συνεχή διατήρηση/δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και αξιοποίησης αναδυόμενων τεχνολογικών δυνατοτήτων και νέων επιχειρηματικών / παραγωγικών προτύπων, κανονισμών και (κυρίως) εννοιών;

1.4 Ο οργανισμός σας εφαρμόζει κάποια συγκεκριμένη, συστηματική διαδικασία για τον εντοπισμό τεχνολογικών εξελίξεων & ευκαιριών/τάσεων της αγοράς, οι οποίες μπορούν εν δυνάμει να οδηγήσουν τον κλάδο σας σε αποτελεσματικές πολιτικές διαφοροποίησης προϊόντων και υπηρεσιών και αύξησης της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας και παραγωγικότητας;

Θέματα προς συζήτηση (2/3)

Θέματα	Ερωτήσεις
2. Μετασχηματισμός της ελληνικής βιομηχανίας και προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στις αλλαγές	<p>2.1 Ποια θεωρείτε ως βασικά συστατικά και προαπαιτούμενα για τον επιτυχή παραγωγικό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και της εν γένει παραγωγικής βάσης (εκτός από ψηφιακά και θέματα περιβάλλοντος κυκλικής οικονομίας);</p> <p>2.2 Πόσο ενεργά συμμετέχετε στην διαμόρφωση επιχειρηματικών αλλαγών στον τομέα/κλάδο αλυσίδα αξίας σας;</p> <p>2.3 Πόσο έτοιμοι είσαστε να αποτελέσετε το σημείο αναφοράς για τις επιδιωκόμενες παραγωγικές, τεχνολογικές, καταναλωτικές και λοιπές αλλαγές;</p>
3. Ρόλος των δεξιοτήτων και των εν γένει κεφαλαίων Γνώσης	<p>3.1 Ποια κατά την γνώμη σας είναι τα σημαντικότερα "κεφάλαια γνώσης" (όπως δεξιότητες, βιομηχανική ιδιοκτησία, πρότυπα-ποιότητα) που απαιτούνται για την στήριξη εγχειρημάτων βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας; Πού διαπιστώνετε τις μεγαλύτερες ελλείψεις;</p> <p>3.2 Ποιες δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και επιμέρους επαγγελματικές ειδικότητες θεωρείτε ότι βρίσκονται σε έλλειψη στην ελληνική αγορά για θέματα όπως οι ανάγκες ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών, ψηφιοποίησης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων της κυκλικής οικονομίας; Πώς τις αντιμετωπίζετε;</p> <p>3.3 Πώς θα μπορούσε ο δημόσιος τομέας να συνδράμει ουσιαστικά στην αναβάθμιση του επιπέδου α) των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις σχετικά με τους ανωτέρω αναφερόμενος βασικούς τομείς κεφαλαίων γνώσης β) της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για τη βιομηχανία και την εν γένει παραγωγή για την κάλυψη ειδικοτήτων που παρουσιάζουν έλλειψη;</p>

Διαδραστικό εργαλείο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
17

Θέματα προς συζήτηση (3/3)

Θέματα	Ερωτήσεις
4. Προώθηση της διεθνοποίησης του παραγωγικού συστήματος	<p>4.1 Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα βασικά εμπόδια για την α) διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων σας β) την επέκτασης της διεθνούς σας παρουσίας (όχι απλά με την μορφή εξαγωγών αλλά συμμετοχής σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και σε B-to-B συνεργασίες);</p> <p>4.2 Ποια είναι η εμπειρία σας από τη συμμετοχής σας σε ευρωπαϊκά και άλλα διεθνή προγράμματα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και διαδικασιών;</p>
5. Προτάσεις για την αντιμετώπιση προκλήσεων	<p>5.1 Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διαμόρφωση κατάλληλου συστήματος επικοινωνίας και πλαισίου συνεργασίας των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα στα ανωτέρω θέματα και σε εν γένει θέματα που αφορούν την επιχειρηματικότητα;</p> <p>5.2 Σε ποιους τομείς θα μπορούσε συντεταγμένα η δημόσια διοίκηση να βοηθήσει;</p>

Διαδραστικό εργαλείο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
18

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

1^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

1^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο
«Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία»

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
16 Ιουνίου 2021

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠάνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

pwc

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συμμετέχοντες

Στέλιος Κακουλίδης - Chief Innovation Officer

Πάνος Παπαδόπουλος – Director of Business Development
Γιώργος Κυριακόπουλος – Commercial Director

Νίκος Μπόζος – Director of Exports and Supply Chain

Κωνσταντίνος Γλουμιστάκος – Director of Business Development

Βασιλική Κυρούλη - Project Coordinator

Γεωργία Πανοπούλου - Chief of staff

Γιάννης Αντωνόπουλος - Director, Tax - Customs & Incentives

Γκοτσοπούλου Ιωάννα – Human resources Manager
Κούβαρη Μαριάννα – Human resources

Έλενα Γιαννακοπούλου - Διευθύντρια Στρατηγικής

Κουφοπάνος Ιωάννης - Director of Sustainable Development

Διεθνές θεματικό εργαστήριο με τίτλο: Θεωρητικό Μάρτυρα για Πράσινη Οικονομία ΡνϷ

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία
- 2 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία και την Κυκλική Οικονομία
- 3 Η στρατηγική για την ελληνική Βιομηχανία
- 4 Στόχευση και σχεδιασμός εργαστηρίων
- 5 Διαλογική συζήτηση

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (1/2)

❖ Αύξηση της Ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) της Βιομηχανίας

9,1% → **12%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς το μέγεθος του μεταποιητικού τομέα, ο μέσος όρος της ΑΠΑ στην ΕΕ αγγίζει το **15,1%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδου, 2020

❖ Αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων

9,2% → **15%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Ο μέσος όρος για εννέα ευρωπαϊκές χώρες πληθυσμιακά συγκρίσιμες με την Ελλάδα (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σουηδία και Τσεχία) ήταν **38,2%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδου, 2020

Διαδικασίες θεσμικό εργαλείο με θέμα τη Θεμελιώδη Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία
PwC

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (2/2)

❖ Αύξηση των εργαζόμενων στη μεταποίηση

8,6% → 12%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Σημαντική υστέρηση καταγράφει η Ελλάδα στο ποσοστό **απασχόλησης** εργαζομένων στη μεταποίηση ως προς το σύνολο των εργαζόμενων στην οικονομία συγκριτικά με την ΕΕ **14,6%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

❖ Βελτίωση θέσης στο δείκτη καινοτομίας

41^η → 37^η

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

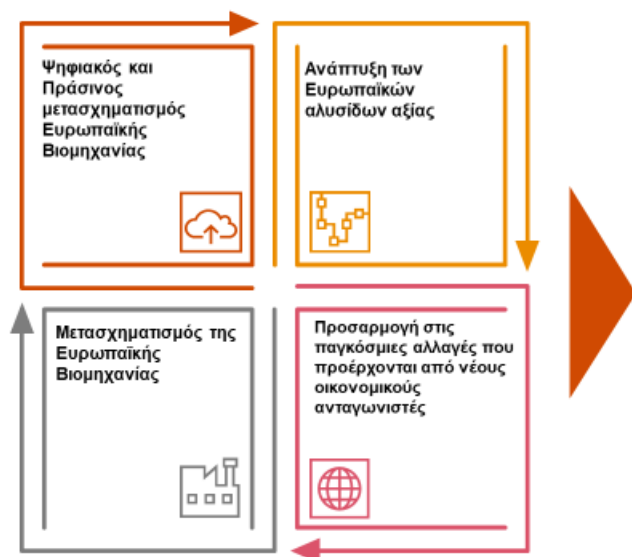
Συνολικά η Ελλάδα κατατάσσεται **41η** στον Παγκόσμιο Δείκτη Καινοτομίας σε σύνολο **129** χωρών*.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

Διαδικαστικό θεματικό εργαλείο με θέμα: Θεμελιώδη Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία
PwC

Άξονες και Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής

- ❖ Μια ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες του νέου παραγωγικού και επιχειρησιακού προτύπου.
- ❖ Η Βιομηχανική Καινοτομία ως σημείο συγκερασμού νέας γνώσης και επιχειρηματικών και τεχνολογικών στρατηγικών.
- ❖ Μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό και παραγωγικό μέλλον της Ευρώπης.
- ❖ Μια βιομηχανία που προετοιμάζει το έδαφος για την κλιματική ουδετερότητα και την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της **κυκλικής οικονομίας ως επιχειρηματική και καινοτομική ευκαιρία.**

Διεθνές θεματικό εργαλείο με τίτλο: Βιομηχανική Μετάβαση να Πράσινη οικονομία ΡΥC

Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κυκλική Οικονομία

Βασικά Ευρωπαϊκά Milestones 2015-2020

- ❖ **2015:** Έγκριση σχεδίου Δράσης για την επιτάχυνση της μετάβασης προς μία κυκλική οικονομία στο πλαίσιο του νέου παραγωγικού και επιχειρηματικού προτύπου.
- ❖ **Μέχρι το 2016:** 4 εκ. εργαζόμενοι, 147 δισ. € προστιθέμενη αξία, 17,4 δισ. € άμεσες επενδύσεις.
- ❖ **2020:** Green Deal + Νέο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία – Εντατικοποίηση προσπαθειών για επενδύσεις στην καινοτομία και για την προσαρμογή της βιομηχανικής και εν γένει παραγωγικής βάσης.

Διεθνές θεματικό εργαλείο με τίτλο: Βιομηχανική Μετάβαση να Πράσινη οικονομία ΡΥC

Η Θέση και το Όραμα της ΓΓΒ για τη Βιομηχανία

Η Βιομηχανία προωθεί και καθορίζει το μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, επενδύει σταθερά στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνογνωσία υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό, μία εκ των βασικών επιδιώξεων της **Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία** είναι η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς που έχουν δυναμικό και συγκριτικό πλεονέκτημα, ενώ ταυτόχρονα, αναγνωρίζεται η επιτακτική ανάγκη για την μετατόπιση προς τα άνω του τεχνολογικού συνόρου της εγχώριας παραγωγικής βάσης, τόσο σε επίπεδο βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όσο και σε επίπεδο αλυσίδων αξίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Ο ψηφιακός και ο πράσινος μετασχηματισμός **δια μέσου της αξιοποίησης των δυνατοτήτων και ευκαιριών που προσφέρει η κυκλική οικονομία ως βασική παράμετρος βιομηχανικής στρατηγικής** αποτελούν βασικές συνιστώσες της προσπάθειας αυτής.

Διεθνικό θεματικό εργαλείο με τίτλο: Βιομηχανία/Μαθήματα και Πράσινη οικονομία
PwC

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (1/2)

Ανάπτυξη βιομηχανικής Καινοτομίας και προϊόντων υψηλής Προστιθέμενης Αξίας (ΣΚ1)

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Διαδικασια θεματικό εργασιότα με θέματι Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία PwC

Βιομηχανική Μετάβαση (ΣΚ2)

Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων (ΣΚ3)

Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (2/2)

Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4)

Βλέπε δημοσιοποίηση παραδεισών (<https://www.aab.gr/el/index1820>) εκπόνησης ολοκληρωμένης Πράσινης Σχεδίου Δράσης για την «Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας», η οποία εκπονήθηκε με πρωτοβουλία της ΓΓΒ σε συνεργασία και χρηματοδότηση της Ε.Ε. (Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων –DG-Reform) και ανάδοχο έργου την PwC και υπεργολάβο την Accenture.

Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Διαδικασια θεματικό εργασιότα με θέματι Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία PwC

Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (ΣΚ6)

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Στόχευση εργαστηρίων

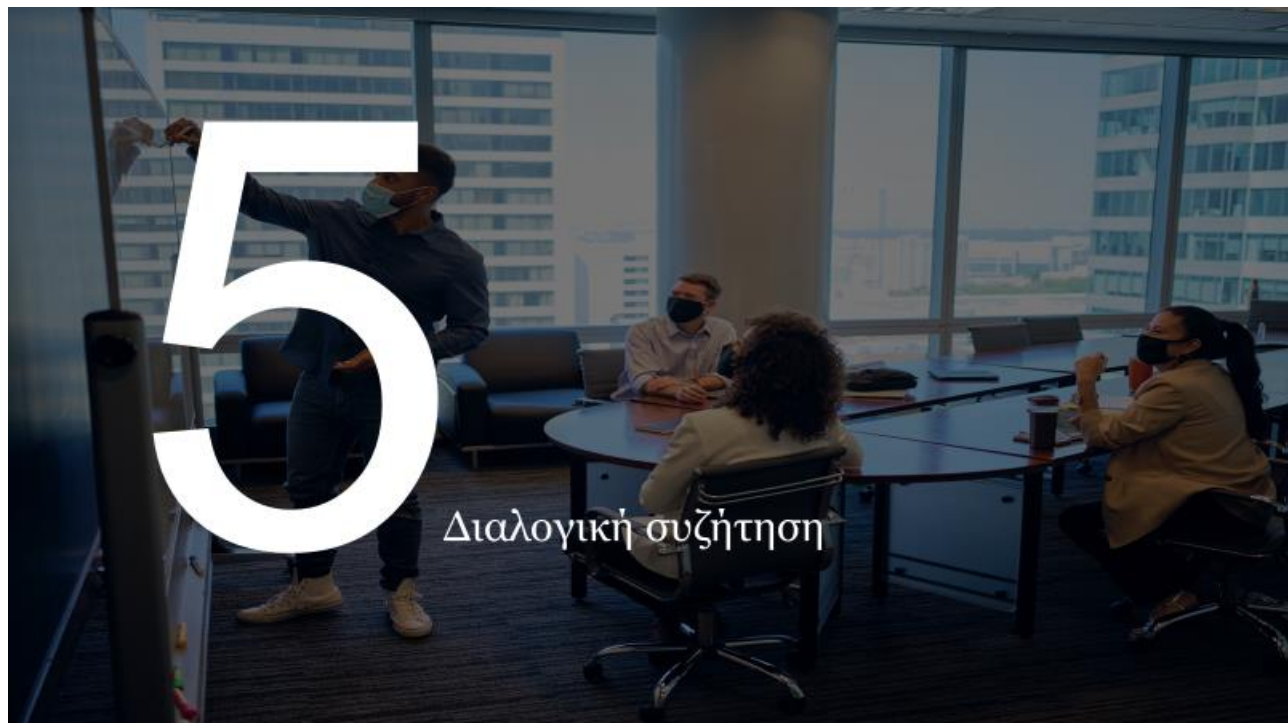
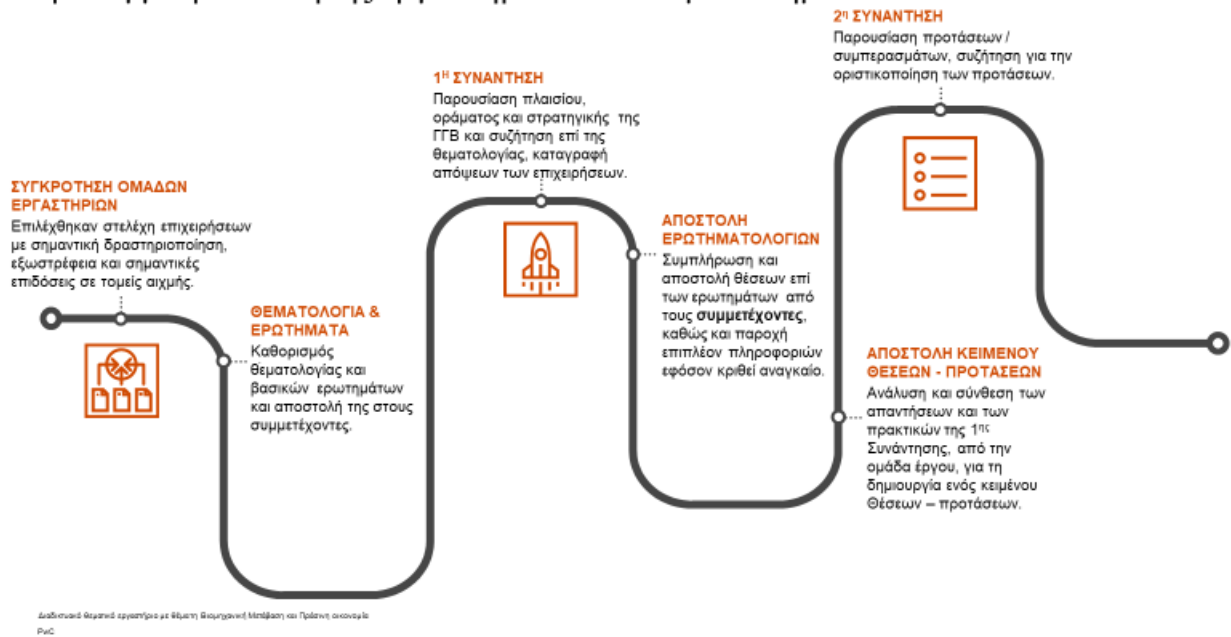

Η ΓΓΒ μέσω της διενέργειας των εργαστηρίων στοχεύει στα εξής:

- ✓ Ενεργό **συμμετοχή** του παραγωγικού τομέα στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.
- ✓ Στην δημιουργική και συνθετική **ανταλλαγή απόψεων** με τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων με έμφαση σε αυτές που μπορούν να κάνουν την διαφορά στον τομέα τους.
- ✓ Διαμόρφωση κατάλληλου **συστήματος επικοινωνίας** και αλληλεπίδρασης των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.
- ✓ Έναρξη και εδραίωση **εταιρικής σχέσης** με την επιχειρηματική κοινότητα, η οποία σύντομα θα διευρυνθεί και θα συμπεριλάβει επιχειρήσεις περισσότερων κλάδων.
- ✓ Αξιοποίηση των προτάσεων που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο των εργαστηρίων στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του νέου **ΕΣΠΑ 2021 – 2027**.

Διαδικασία θεματικό εργαστήριο με θέμα: Θεματικό Εργαστήριο για Πράσινη Οικονομία

Προσέγγιση υλοποίησης εργαστηρίων και Επόμενα Βήματα

Θέματα προς συζήτηση (1/2)

Θέματα	Ερωτήσεις
1. Βιομηχανική μετάβαση προς το νέο παραγωγικό πρότυπο	<p>1.1 Η βιομηχανική μετάβαση όπως ορίζεται από σχετικές ανακοινώσεις της Ε.Ε. για τη νέα Βιομηχανική πολιτική, δύναται να περιλαμβάνει α) το ψηφιακό μετασχηματισμό δεδομένης βιομηχανίας / τομέα / αλυσίδας αξίας ταυτόχρονα με την εφαρμογή κανόνων κυκλικής Οικονομίας και Περιβαλλοντικής Προστασίας ή/και β) την ταυτόχρονη ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών και την διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης προς νέους τομείς και αγορές. Σύμφωνα με το πλαίσιο αυτό:</p> <p>Σε ποια από τις δύο κατευθύνσεις ((α) ή (β)) θεωρείτε ότι ο τομέας σας θα πρέπει να δώσει τη μεγαλύτερη βαρύτητα και προτεραιότητα;</p> <p>1.2 Ποιο θεωρείτε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του κλάδου που δραστηριοποιείστε, το οποίο σε συνδυασμό με πρακτικές ευφυούς/προηγμένης μεταποίησης θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση και το σημείο αναφοράς για την επιδιωκόμενη μετάβαση;</p>
2. Κυκλική οικονομία ως επιχειρηματική ευκαιρία και ως καταλύτης της βιομηχανικής μετάβασης και ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας	<p>2.1 Θεωρείτε ότι η εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας θα δημιουργήσει ευκαιρίες καινοτομίας και ανάπτυξης για την επιχείρησή σας και τον κλάδο σας</p> <p>2.2 Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι ο κλάδος σας έχει υιοθετήσει παραγωγικά μοντέλα κυκλικής οικονομίας; Ποιοι θεωρείτε ότι είναι οι κύριοι ανασταλτικοί παράγοντες;</p> <p>2.3 Σε επίπεδο επιχείρησης, έχετε αναπτύξει δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στα επιμέρους στοιχεία του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας (σχεδιασμός προϊόντων, διαδικασίες παραγωγής ή διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων) ή πρακτικές βιομηχανικής συμβίωσης;</p>

Διαδραστικό θεματικό εργαλείο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία

ΡυC

Θέματα προς συζήτηση (2/2)

Θέματα	Ερωτήσεις
3. Αντιμετώπιση Προκλήσεων	<p>3.1 Ποιους θεωρείτε ως καθοριστικούς παράγοντες για την ενίσχυση των προσπαθειών σας στο πεδίο αυτό; Ενδεικτικά αναφέρονται:</p> <ul style="list-style-type: none">— Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (π.χ. Επιχειρηματικά Πάρκα, αποτελεσματικά συστήματα Ποιότητας και Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας)— Έλλειψη ανθρώπινων πόρων και δεξιοτήτων – μηχανισμών και δομών εντοπισμού και κάλυψης αναγκών;— Άλλες εξειδικευμένες ανάγκες
4. Προτάσεις για την αντιμετώπιση προκλήσεων	<p>4.1 Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διαμόρφωση κατάλληλου συστήματος επικοινωνίας και πλαισίου συνεργασίας των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα σε θέματα που αφορούν τα ανωτέρω ζητήματα;</p>

Διαδραστικό θεματικό εργαλείο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία

ΡυC

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

1^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανία 4.0

1^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο
«Βιομηχανία 4.0»

Γενική Γραμματεία
Βιομηχανίας
16 Ιουνίου 2021

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

pwc

Συμμετέχοντες

Νίκος Κουφοκότσιος - Digital & BCS Leader
Φώτης Στάμος - Tax & Treasury Manager

Κωνσταντίνος Τζελέπης - Public Sector Sales Manager

Μαρία Εμμανουηλίδου - Director of European Affairs
Μιχάλης Πάχνος - European Affairs Dept

Εμμανουήλ Ζερβάκης - Chief Operating Officer

Παναγιώτης Δεμέστιχας - Technology Development Specialist

Βασίλης Χατζίκος - Country Head of Digital Industries
Αργύριος Τσιγκαλής - Digital Industries

Βασίλης Τσαγκάρης - CEO

Διεθνές εργαστήριο με θέμα «Θεωρούν 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
1

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία
- 2 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία και την Ψηφιοποίηση
- 3 Η στρατηγική για την ελληνική Βιομηχανία και την Ψηφιοποίηση
- 4 Στόχευση και σχεδιασμός εργαστηρίων
- 5 Διαλογική συζήτηση

Ιούνιος 2021
2

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (1/2)

❖ Αύξηση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της Βιομηχανίας

9,1% —————> **12%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς το μέγεθος του μεταποιητικού τομέα, ο μέσος όρος της ΑΠΑ στην ΕΕ αγγίζει το **15,1%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδου, 2020

❖ Αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων

9,2% —————> **15%**

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Ο μέσος όρος για εννέα ευρωπαϊκές χώρες πληθυσμιακά συγκρίσιμες με την Ελλάδα (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σουηδία και Τσεχία) ήταν **38,2%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδου, 2020

Διαδραστικό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
4

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (2/2)

❖ Αύξηση των εργαζόμενων στη μεταποίηση

8,6% → 12%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Σημαντική υστέρηση καταγράφει η Ελλάδα στο ποσοστό **απασχόλησης** εργαζομένων στη μεταποίηση ως προς το σύνολο των εργαζόμενων στην οικονομία συγκριτικά με την ΕΕ **14,6%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

❖ Βελτίωση θέσης στο δείκτη καινοτομίας

41^η → 37^η

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Συνολικά η Ελλάδα κατατάσσεται **41η** στον Παγκόσμιο Δείκτη Καινοτομίας σε σύνολο **129** χωρών*.

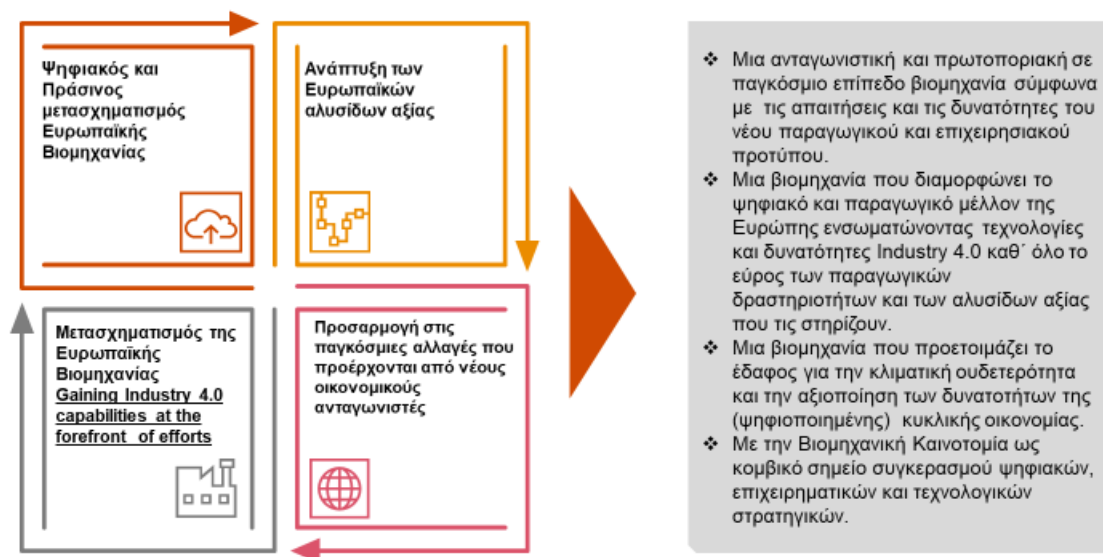
(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδής, 2020

Διαδικτυακό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
5

Άξονες και Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής

Διαθεσιμότητα εργασιών με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
7

Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ε.Ε. Για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας

Διαθεσιμότητα εργασιών με θέμα «Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία»
PwC

Η Θέση και το Όραμα της ΓΓΒ για τη Βιομηχανία (1/2)

Η Βιομηχανία προωθεί και καθορίζει το μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, επενδύοντας σταθερά στην καινοτομία, την **ψηφιοποίηση**, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες στη συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνογνωσία υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Μία εκ των βασικών επιδιώξεων της **Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία** είναι η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς που έχουν δυναμικό και συγκριτικό πλεονέκτημα αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα την η επιτακτική ανάγκη για την μετατόπιση προς τα άνω του τεχνολογικού συνόρου της εγχώριας παραγωγικής βάσης, τόσο σε επίπεδο βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όσο και σε επίπεδο αλυσίδων αξίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Ο πράσινος και ο ψηφιακός μετασχηματισμός δια της βέλτιστης ενσωμάτωσης των δυνατοτήτων της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης αποτελούν βασικές συνιστώσες της προσπάθειας αυτής.

Η Θέση και το Όραμα της ΓΓΒ για την Ελληνική Βιομηχανία 4.0 (2/2)

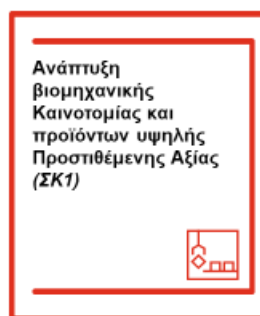
Η εθνική στρατηγική για την Βιομηχανία 4.0 οφείλει να αποτελεί τμήμα της Εθνικής Βιομηχανικής Στρατηγικής κατά τρόπο όπου όλοι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι - ως οικοσύστημα - θα κληθούν να συμπράξουν, ώστε η Ελληνική Βιομηχανία «**Να αναδειχθεί ως μια καινοτόμος, διεθνώς ανταγωνιστική και εξωστρεφή βιομηχανία, αξιοποιώντας στο έπακρο την ψηφιοποίηση και την συνεχή ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και εφαρμογών Βιομηχανίας 4.0**». Επιμέρους στρατηγικοί στόχοι είναι:

- Η αύξηση της ψηφιακής ωριμότητας της ελληνικής βιομηχανίας και η δια αυτής η ενίσχυση της βιομηχανικής καινοτομίας και των δυνατοτήτων της βιομηχανικής παραγωγής.
- Η ψηφιακή επανακατάρτιση και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας και η ενίσχυση των εθνικών και εταιρικών υποδομών.
- Η ενίσχυση της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας με τη συμμετοχή σε διεθνείς, ευρωπαϊκές και τοπικές αλυσίδες αξίας ταυτόχρονα με την αύξηση της ικανότητας ανταπόκρισης σε εξειδικευμένες ανάγκες αλλά και σε κρίσεις / αλλαγές που ενδεχομένως προκύψουν.

Διαθεσιμό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούλιος 2021
11

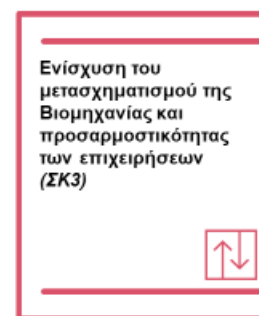
Στρατηγικές Κατευθύνσεις (1/2)

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Διαθεσιμό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούλιος 2021
12

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (2/2)

Πρωώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4)

Βλέπε δημοσιοποίηση παραδοτέων [\(<https://www.sagb.gr/einmade/1820>\)](https://www.sagb.gr/einmade/1820) εκπόνησης ολοκληρωμένης Πρότασης Σχεδίου Δράσης για την «Ψηφιαποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας», η οποία ασπαστήθηκε με πρωτοβουλία της ΓΓΒ σε συνεργασία και χρηματοδότηση της Ε.Ε. (Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων DG-Refarm) και ανάδοχο έργου την ΡγΠ και υπεργολάβο την Accenture.

Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

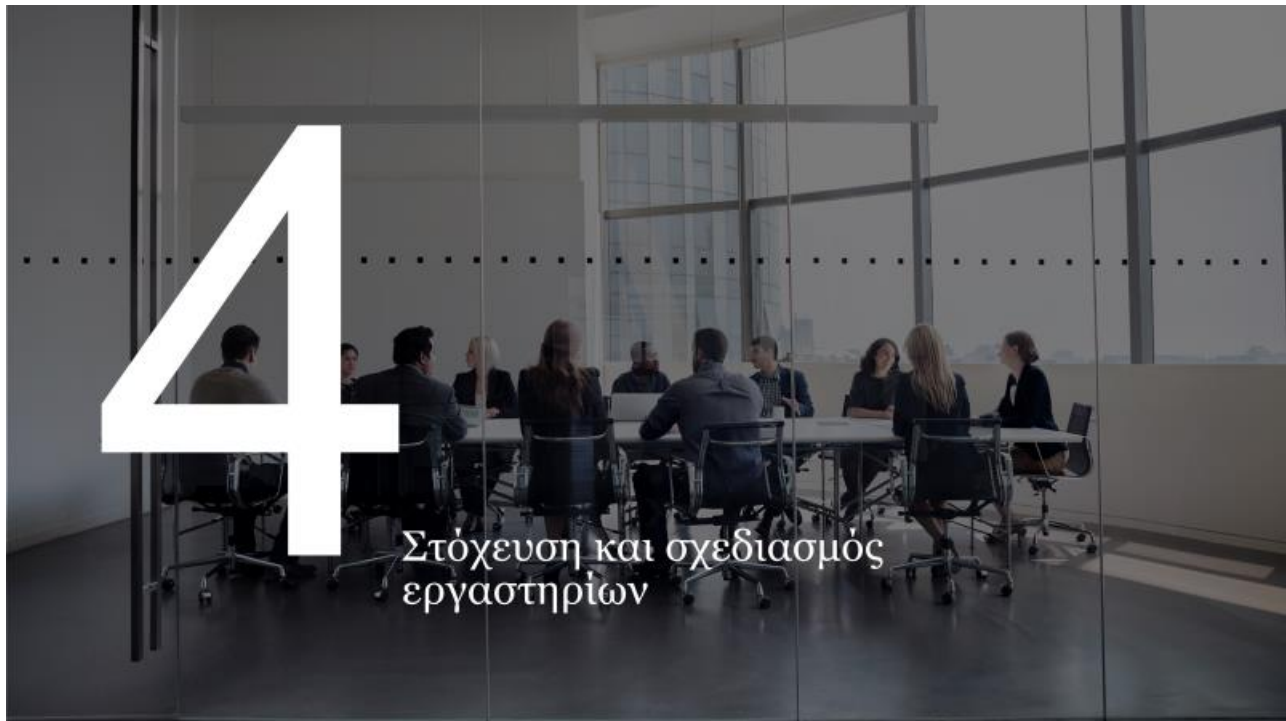
Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (ΣΚ6)

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Διαδραστικό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
13

Στόχευση και σχεδιασμός
εργασιών

Στόχευση εργαστηρίων

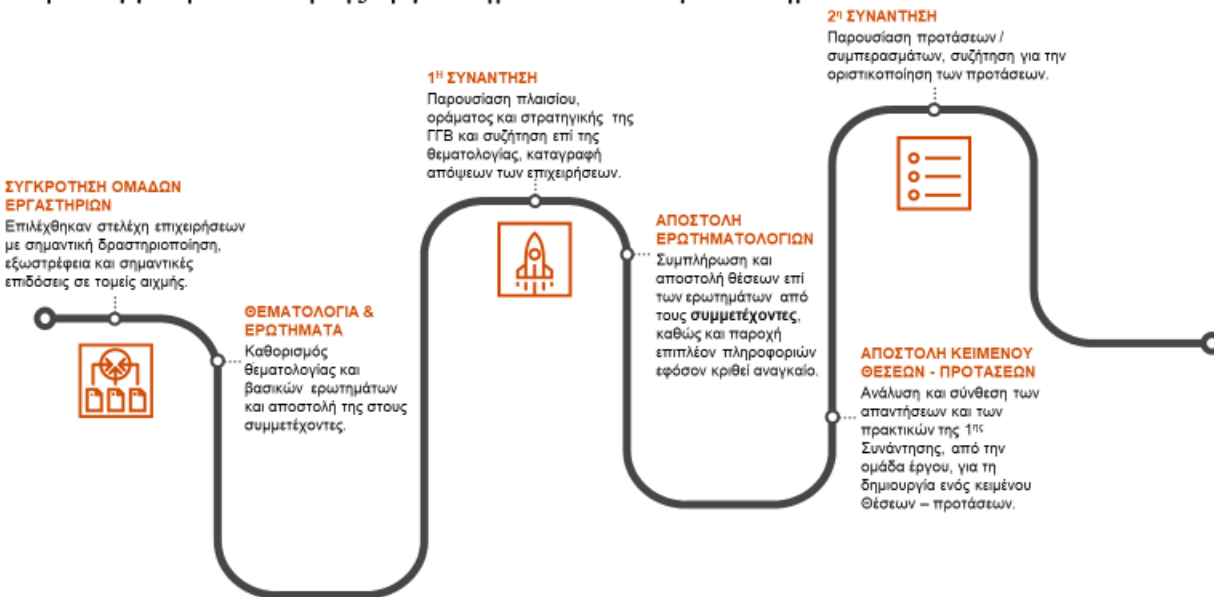
Η ΓΓΒ μέσω της διενέργειας των εργαστηρίων στοχεύει στα εξής:

- ✓ Ενεργό **συμμετοχή** του παραγωγικού τομέα στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.
- ✓ Στην δημιουργική και συνθετική **ανταλλαγή απόψεων** με τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων με έμφαση σε αυτές που μπορούν να κάνουν την διαφορά στον τομέα τους.
- ✓ Διαμόρφωση κατάλληλου **συστήματος επικοινωνίας** και αλληλεπίδρασης των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.
- ✓ Έναρξη και εδραίωση **εταιρικής σχέσης** με την επιχειρηματική κοινότητα, η οποία σύντομα θα διευρυνθεί και θα συμπεριλάβει επιχειρήσεις περισσότερων κλάδων.
- ✓ Αξιοποίηση των προτάσεων που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο των εργαστηρίων στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του νέου **ΕΣΠΑ 2021 – 2027**.

Διαδικασικό εργατήριο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»

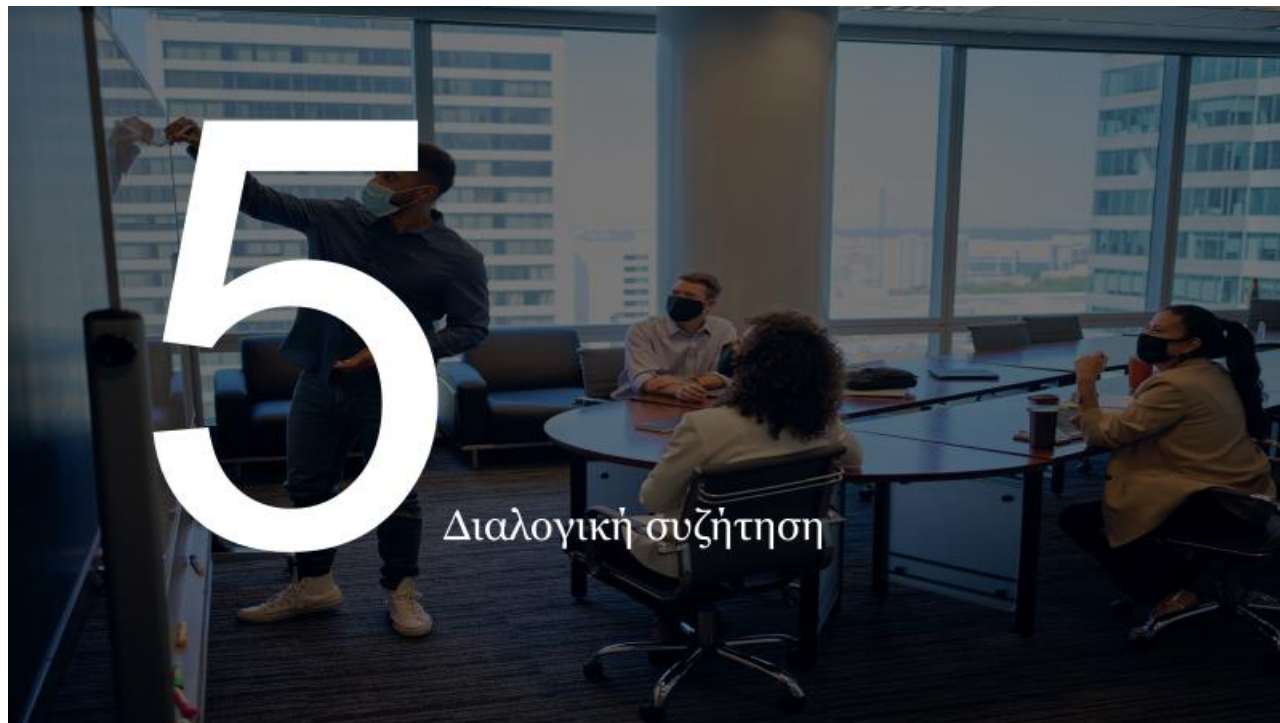
Ιούνιος 2021
18

Προσέγγιση υλοποίησης εργαστηρίων και Επόμενα Βήματα

Διαδικασικό εργατήριο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PVC

Ιούνιος 2021
18

Θέματα προς συζήτηση (1/2)

Θέματα

- 1. Βιομηχανία 4.0, μια ολιστική αλλαγή στο σημερινό βιομηχανικό και παραγωγικό περιβάλλον**

- 2. Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας για τη ψηφιακή, πράσινη και τεχνολογική αναβάθμιση της βιομηχανίας**

Ερωτήσεις

1.1 Ποιο θεωρείτε ότι είναι το επίπεδο ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών στις παραγωγικές διαδικασίες σας και στις σχετιζόμενες αλυσίδες αξίας; Ποιες ψηφιακές τεχνολογικές «οικογένειες» θεωρείτε τις πλέον κρίσιμες για τον επιτυχή μετασχηματισμό του κλάδου σας;

1.2 Κατά πόσο θεωρείτε πως η 4η Βιομηχανική Επανάσταση θα επηρεάσει τον κλάδο σας υπό την έννοια της δημιουργίας «in-house capabilities» ως εφελκυστικό παραγωγικότητας και ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων και επιχειρησιακών σχεδίων;

1.3 Ποιες είναι οι κύριες επενδυτικές ανάγκες για την επιτάχυνση της ενσωμάτωσης δυνατοτήτων Βιομηχανία 4.0 και εν γένει προηγμένων μεταποιητικών διαδικασιών στην επιχείρησή σας – στον κλάδο σας;

2.1 Θεωρείτε ότι μπορεί να υπάρξει σημαντική εγχώρια παραγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ή λογισμικού Βιομηχανίας 4.0;

2.2 Διαβλέπετε την πιθανότητα ανάπτυξης εταιρικών συνεργειών και συνεργασιών για τους σκοπούς αυτούς; Σε ποια βάση π.χ. ομοειδών επιχειρήσεων, αλυσίδων αξίας ή άλλη;

2.3 Ποια βήματα εντοπίζετε ως σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση π.χ. συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων, δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων, ανάπτυξη πλατφορμών συνεργασίας;

Θέματα προς συζήτηση (2/2)

Θέματα	Ερωτήσεις
3. Ρόλος εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στις ψηφιακές βιομηχανικές εφαρμογές	<p>3.1 Ποιες δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και επιμέρους επαγγελματικές ειδικότητες θεωρείτε ότι βρίσκονται σε έλλειψη στην ελληνική αγορά;</p> <p>3.2 Πώς θα μπορούσε ο δημόσιος τομέας να συνδράμει ουσιαστικά στην αναβάθμιση του επιπέδου δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας και στην κάλυψη ειδικοτήτων που παρουσιάζουν έλλειψη;</p>
4. Προώθηση της διεθνοποίησης του παραγωγικού συστήματος	<p>4.1 Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας είναι το επίπεδο συμμετοχής των επιχειρήσεων στον κλάδο δραστηριοποίησής σας κατά την διαμόρφωση ανάπτυξη νέων ψηφιακών εφαρμογών – τεχνολογιών και ποια είναι τα βασικά εμπόδια;</p> <p>4.2 Κατά πόσο η ψηφιοποίηση αναμένεται να συμβάλει στην επέκταση σε νέες αγορές και στη συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας;</p>
5. Προτάσεις για την αντιμετώπιση προκλήσεων	<p>5.1 Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διαμόρφωση κατάλληλου συστήματος επικοινωνίας και πλαισίου συνεργασίας των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα σε θέματα που αφορούν ψηφιοποίηση της παραγωγικής βάσης και των ανάντη και κατόντη αλυσίδων αξίας;</p> <p>5.2 Ποιες είναι οι πλέον επείγουσες εξειδικευμένες ανάγκες της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων του κλάδου σας για την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0, και πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν;</p>

Διαδικτυακό εργαλείο με θέμα «Βιομηχανία 4.0»
PwC

Ιούνιος 2021
19

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαδικτυακό Εργαστήριο - Θέματα Βιομηχανίας στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027

Συμμετέχοντες

Μιχάλης Σαμίδης -
Αντιπρόεδρος του ΕΒΕΑ &
Μανώλης Μπαλτάς -
Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΕΕ

Γιώργος Ξηρογιάννης -
Αν. Γενικός Διευθυντής

Χρήστος Ε. Γεωργίου -
Γενικός Διευθυντής ΙΝΣΒΕ

Ευρυπίδης Δοντάς - Μέλος του Δ.Σ. -
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Επίλεκτος Κλωσ/ργία Α.Ε.Β.Ε
Κώστας Θεός - Γενικός Διευθυντής

Αντώνης Αγγελάκης -
Επιστημονικό στέλεχος
ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Πίνακας Περιεχομένων

1 Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία

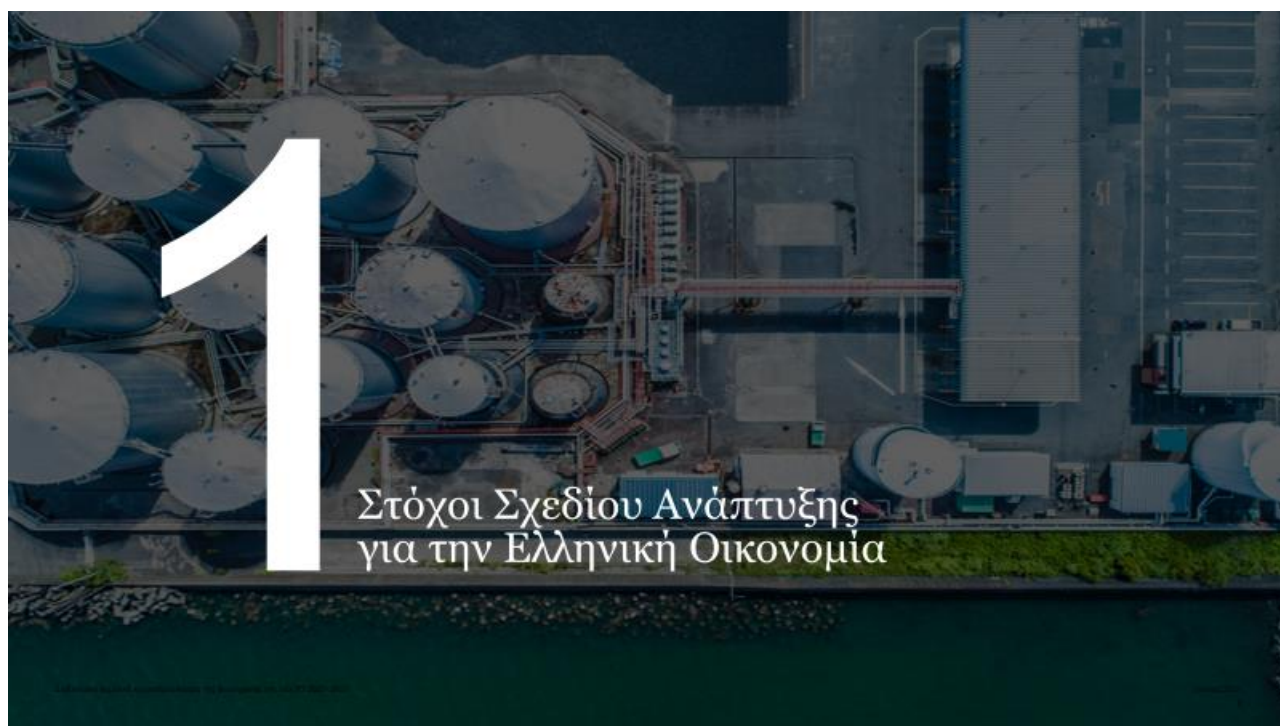
2 Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία

3 Η στρατηγική για την ελληνική Βιομηχανία

4 Στόχευση και σχεδιασμός εργαστηρίου

5 Διαλογική συζήτηση

Ιούνιος 2021
2

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (1/2)

❖ Αύξηση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της Βιομηχανίας

9,1% → 12%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς το μέγεθος του μεταποιητικού τομέα, ο μέσος όρος της ΑΠΑ στην ΕΕ αγγίζει το **15,1%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδίου, 2020

❖ Αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων

9,2% → 15%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Ο μέσος όρος για εννέα ευρωπαϊκές χώρες πληθυσμιακά συγκρίσιμες με την Ελλάδα (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σουηδία και Τσεχία) ήταν **38,2%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδίου, 2020

Διαδικαστικό έγγραφο εργασίας σχετικά με την ΠΠ 2021-2027

Ρυθ

Ιούνιος 2021

4

Στόχοι Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (2/2)

❖ Αύξηση των εργαζόμενων στη μεταποίηση

8,6% → 12%

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Σημαντική υστέρηση καταγράφει η Ελλάδα στο ποσοστό **απασχόλησης** εργαζομένων στη μεταποίηση ως προς το σύνολο των εργαζόμενων στην οικονομία συγκριτικά με την ΕΕ **14,6%***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδίου, 2020

❖ Βελτίωση θέσης στο δείκτη καινοτομίας

41^η → 37^η

■ Ελλάδα σήμερα ■ Ελλάδα τα επόμενα 5 χρόνια

Συνολικά η Ελλάδα κατατάσσεται **41η** στον Παγκόσμιο Δείκτη Καινοτομίας σε σύνολο **129 χωρών***.

(*) Αποτελέσματα Επιτροπής Πασσαριδίου, 2020

Διαδικαστικό έγγραφο εργασίας σχετικά με την ΠΠ 2021-2027

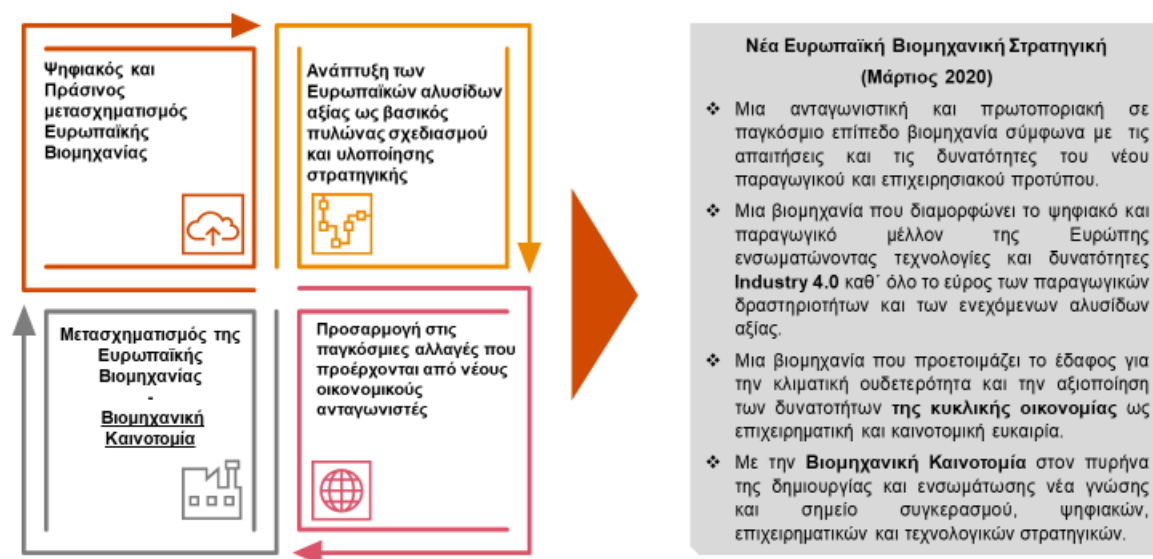
Ρυθ

Ιούνιος 2021

5

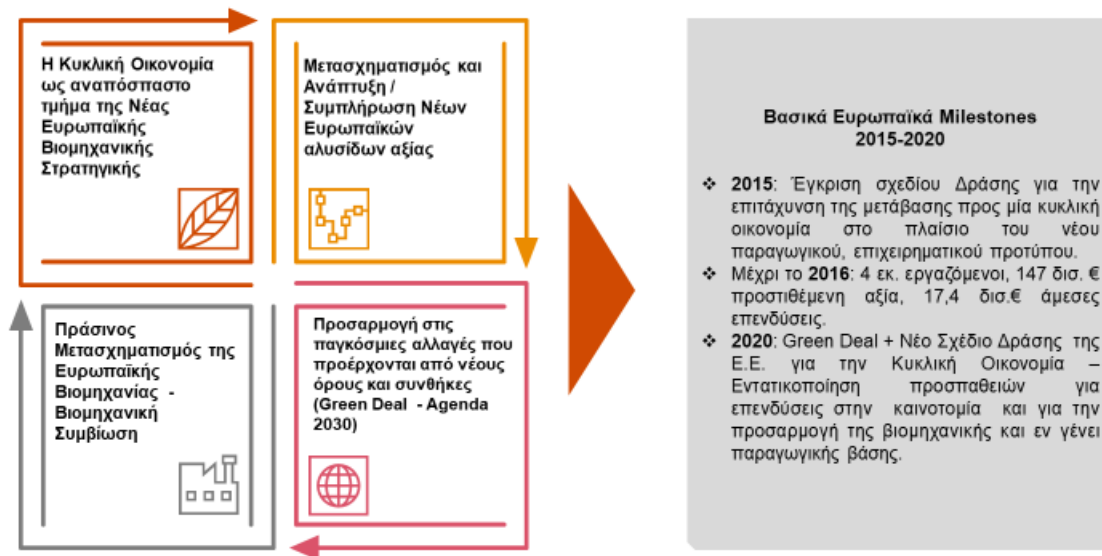
Άξονες και Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής (1/3)

Διεθνές θεματικό εργαλείο Μέγας της Φοινίκης στη νέα ΤΠ 2021-2027
 Ρυθ

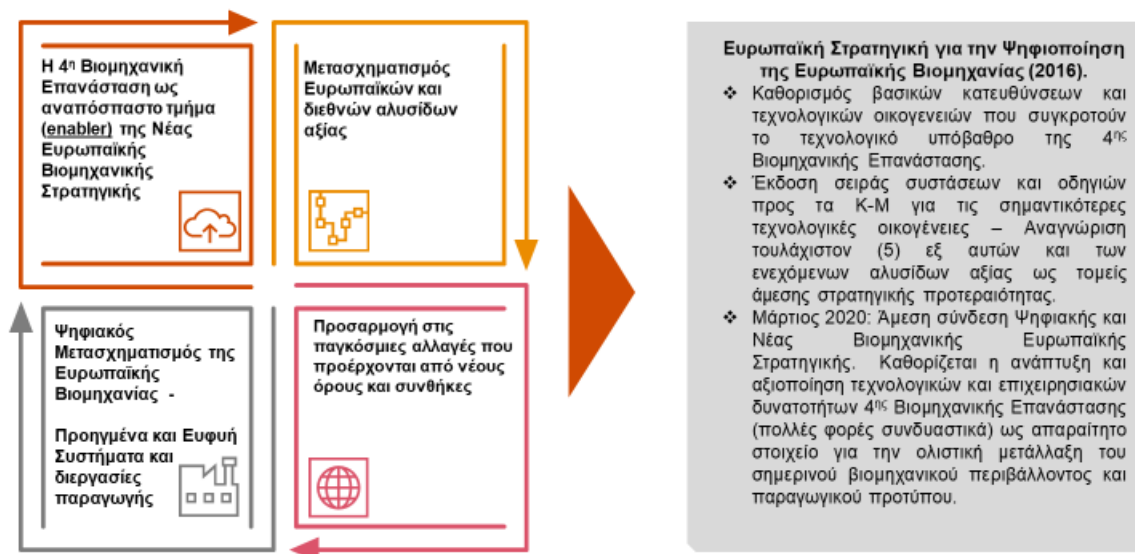
Ιούλιος 2021
 7

Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ε.Ε. για την Κυκλική Οικονομία (2/3)

Διεθνές θεματικό εργαλείο με τίτλο: Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία ΡΥC

Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Ε.Ε. για την Ψηφιοποίηση της Βιομηχανίας (3/3)

Διεθνές θεματικό εργαλείο με τίτλο: Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία ΡΥC

Η Θέση και το Όραμα της ΓΓΒ για τη Βιομηχανία

- Η Βιομηχανία προωθεί και καθορίζει το μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, επενδύει σταθερά στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνογνωσία υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Μία εκ των βασικών επιδιώξεων της **Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία** είναι η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς που έχουν δυναμικό και συγκριτικό πλεονέκτημα, ενώ ταυτόχρονα, αναγνωρίζεται η επιτακτική ανάγκη για την μετατόπιση προς τα άνω του τεχνολογικού συνόρου της εγχώριας παραγωγικής βάσης, τόσο σε επίπεδο βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όσο και σε επίπεδο αλυσίδων αξίας και βιομηχανικών οικοσυστημάτων.
- Η **Βιομηχανική Καινοτομία σε συνδυασμό με τον Ψηφιακό και τον πράσινο μετασχηματισμό** (δία μέσου της ενσωμάτωσης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων και ευκαιριών που προσφέρει η **Κυκλική Οικονομία και η 4^η Βιομηχανική Επανάσταση**), αποτελούν **βασικές συνιστώσες** της προσπάθειας αυτής.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (1/2)

Ανάπτυξη βιομηχανικής Καινοτομίας και προϊόντων υψηλής Προσπθόμενης Αξίας (ΣΚ1)

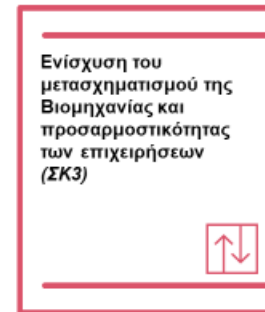
Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Διαδραστικό θεματικό εργαστήριο θέματα της Βιομηχανίας στη νέα ΠΠ 2021-2027
PwC

Βιομηχανική Μετάβαση (ΣΚ2)

Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

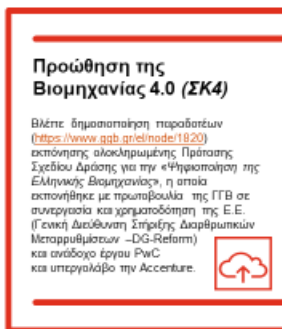

Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων (ΣΚ3)

Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Ιούλιος 2021
12

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (2/2)

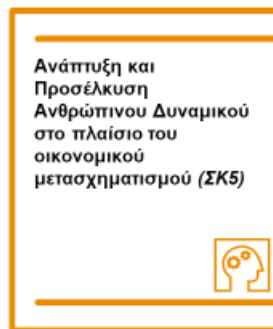

Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4)

Βλ. δημοσίευση παραδοτέων (<https://www.gqb.gr/el/node/1920>) εκπόνησης ολοκληρωμένης Πράξης Σχεδίου Δράσης για την «Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Βιομηχανίας», η οποία εκπονήθηκε με πρωτοβουλία της ΓΤΒ σε συνεργασία και χρηματοδότηση της Ε.Ε. (Γενική Διεύθυνση Στήριξης Δομητικών Μεταρρυθμίσεων – DG-REFORM) και ανάδοχο έργου PwC και υπεργολάβο την Accenture.

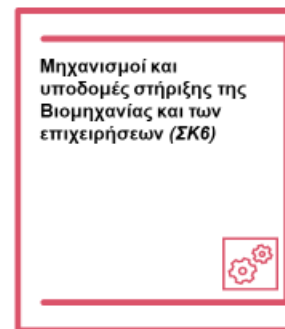
Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Διαδραστικό θεματικό εργαστήριο θέματα της Βιομηχανίας στη νέα ΠΠ 2021-2027
PwC

Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (ΣΚ6)

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Ιούλιος 2021
13

Στόχευση εργαστηρίου

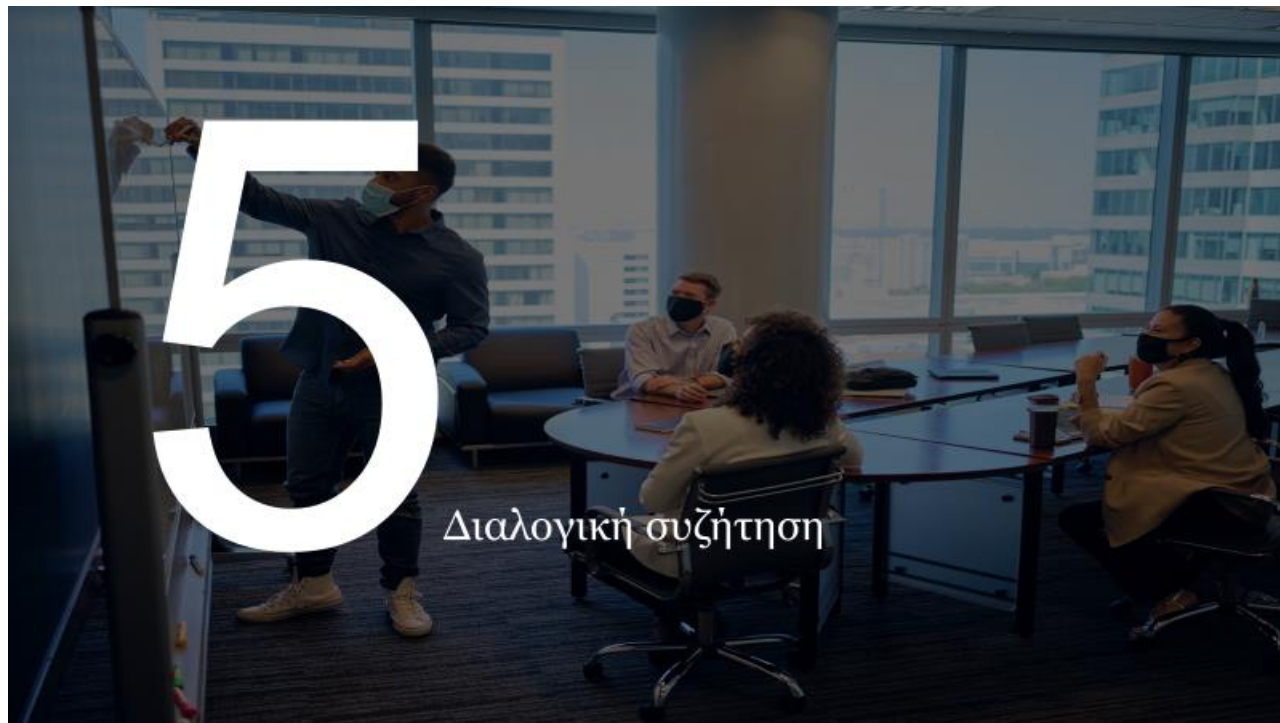

Η ΓΓΒ μέσω της διενέργειας του εργαστηρίου στοχεύει στα εξής:

- ✓ Ενεργό **συμμετοχή** των κοινωνικών και παραγωγικών εταιρών στα θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης των κύριων εργαλείων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.
- ✓ Στην δημιουργική και συνθετική **ανταλλαγή απόψεων** με τους εκπροσώπους των εταιρών βάσει της εμπειρίας τους από καλές πρακτικές.
- ✓ Διαμόρφωση προτάσεων για το κατάλληλο **σύστημα επικοινωνίας** και αλληλεπίδρασης θεσμικών φορέων και των επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα με γνώμονα τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα.
- ✓ **Αξιοποίηση των προτάσεων** που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο του εργαστηρίου στον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων της ΓΓΒ στο πλαίσιο του νέου **ΕΣΠΑ 2021 – 2027**.

Διαδικασία θεματικό εργαστήριο θέματα της Θεωρητικής Ομάδας ΠΤΠ 2021-2027

Ιούνιος 2021
18

Θέματα προς συζήτηση (1/4)

Θέματα	Ερωτήσεις
<p>1. Βιομηχανική/ Επιχειρησιακή Στρατηγική και Βιομηχανική/ Επιχειρηματική Καινοτομία</p>	<p>1.1 Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες ελλείψεις του Εθνικού Συστήματος Καινοτομίας (όπως βιομηχανικές / επιχειρηματικές υποδομές, μηχανισμοί, διαδικασίες, οργανισμοί, χρηματοδοτήσεις κ.α.) που επιδρούν αρνητικά στις προσπάθειες υλοποίησης στρατηγικών βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας;</p> <p>1.2 Ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα σημαντικότερα "κεφάλαια γνώσης" (όπως δεξιότητες, βιομηχανική ιδιοκτησία, πρότυπα-ποιότητα) που απαιτούνται για την στήριξη εγχειρημάτων βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας; Πού διαπιστώνετε τις μεγαλύτερες ελλείψεις;</p> <p>1.3 Ο φορέας σας, εφαρμόζει κάποια συγκεκριμένη, συστηματική διαδικασία για τον εντοπισμό τεχνολογικών εξελίξεων & ευκαιριών / τάσεων της αγοράς, οι οποίες μπορούν εν δυνάμει να οδηγήσουν τον κλάδο / τα μέλη σας σε αποτελεσματικές πολιτικές διαφοροποίησης προϊόντων και υπηρεσιών και αύξησης της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας και παραγωγικότητας;</p>
<p>2. Μετασχηματισμός της ελληνικής βιομηχανίας και βιομηχανική μετάβαση προς το νέο παραγωγικό πρότυπο</p>	<p>2.1 Ποια θεωρείτε ως βασικά συστατικά και προαπαιτούμενα για τον επιτυχή παραγωγικό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και της εν γένει παραγωγικής βάσης;</p> <p>2.2 Έχετε αναπτύξει διαδικασίες για τη σχετική ενημέρωση και την προετοιμασία των μελών σας επί νέων και επικείμενων επιχειρηματικών, τεχνολογικών και επιχειρησιακών τάσεων και εξελίξεων;</p> <p>2.3 Έχετε αναπτύξει – ή σχεδιάζετε να αναπτύξετε μηχανισμούς / διαδικασίες υποστήριξης των μελών σας στις προσπάθειες ανάπτυξης δραστηριοτήτων βιομηχανικής καινοτομίας, ψηφιοποίησης και πράσινης μετάβασης των επιχειρήσεων που εμπίπτουν στους τομείς ενδιαφέροντος σας;</p>

Διαδικασία θεματικό εργαστήριο-θέματα της Βιομηχανίας στη νέα ΠΠ 2021-2027

Ιούνιος 2021
17

Θέματα προς συζήτηση (2/4)

Θέματα	Ερωτήσεις
3. Κυκλική οικονομία ως επιχειρηματική ευκαιρία και ως καταλύτης της βιομηχανικής μετάβασης και ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας	<p>3.1 Θεωρείτε ότι η εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας θα λειτουργήσει ως επιχειρηματική ευκαιρία και θα αποτελέσει εφελκυστικό επιχειρηματικής καινοτομίας και ανάπτυξης για τις βιομηχανικές / μεταποιητικές επιχειρήσεις και τις ανάντη και κατόντη σχετιζόμενες αλυσίδες αξίας;</p> <p>3.2 Ποιοι θεωρείτε ότι είναι οι κύριοι ανασταλτικοί παράγοντες στη διαδικασία αυτή;</p>
4. Βιομηχανία 4.0, μια ολιστική αλλαγή στο σημερινό βιομηχανικό και παραγωγικό περιβάλλον	<p>4.1 Ποιοι θεωρείτε ότι είναι το επίπεδο ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών στις παραγωγικές διαδικασίες των βιομηχανικών / μεταποιητικών επιχειρήσεων και των εν γένει αλυσίδων αξίας που εμπνέουν στην αρμοδιότητα του φορέα σας;</p> <p>4.2 Υπό την έννοια της δημιουργίας «in-house capabilities» ως βάση παραγωγικότητας και ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων, ποιες ψηφιακές τεχνολογικές «οικογένειες» θεωρείτε τις πλέον κρίσιμες για τον επιτυχή μετασχηματισμό των επιχειρήσεων του τομέα ενδιαφέροντος του φορέα σας; Σε τι επίπεδο ενσωμάτωσης εκτιμάτε ότι εξασφαλίζεται ο επιθυμητός στόχος;</p> <p>4.3 Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, ποια βήματα εντοπίζετε ως σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση (όπως συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων ή / και εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων, δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, ανάπτυξη πλατφορμών συνεργασίας κ.α.);</p>

Διαδραστικό θεματικό εργατήριο-θέματα της Θεωρητικής σελ. ΠΤ 2021-2027

Ρυθ

Ιούνιος 2021

18

Θέματα προς συζήτηση (3/4)

Θέματα	Ερωτήσεις
5. Ρόλος των δεξιοτήτων και του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού	<p>5.1 Ποιες δεξιότητες ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και επιμέρους ατομικές και επαγγελματικές ειδικότητες θεωρείτε ότι βρίσκονται σε έλλειψη στην ελληνική αγορά;</p> <p>5.2 Ποιες είναι οι βασικότερες ελλείψεις του «οικοσυστήματος» εντοπισμού / καθορισμού, ανάπτυξης και αξιοποίησης νέων δεξιοτήτων;</p> <p>5.3 Πώς θα μπορούσε ο δημόσιος τομέας να συνδράμει ουσιαστικά στην αναβάθμιση του επιπέδου δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας και των εν γένει επιχειρήσεων του τομέα σας και στην κάλυψη ειδικοτήτων που παρουσιάζουν έλλειψη;</p>
6. Προώθηση συνεργασιών / συνεργιών και της διεθνοποίησης του παραγωγικού συστήματος και των επιχειρήσεων	<p>6.1 Σε τι έκταση χρησιμοποιείτε την έννοια των τοπικών – περιφερειακών – διεθνών αλυσίδων αξίας ως παράμετρο σχεδιασμού επιχειρηματικής πολιτικής / στρατηγικής;</p> <p>6.2 Σε ποια έκταση ενθαρρύνετε την δημιουργία B2B συνεργασιών μεταξύ των μελών σας και σε σχέση με τις αλυσίδες αξίας στις οποίες δραστηριοποιούνται;</p> <p>6.3 Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα βασικά εμπόδια για τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων των βιομηχανικών / μεταποιητικών επιχειρήσεων και για την επέκταση της διεθνούς παρουσίας τους (όχι απλά με την μορφή εξαγωγών αλλά συμμετοχής σε “first industrial deployment stages”, διεθνείς αλυσίδες αξίας και σε B2B συνεργασίες);</p>

Διαδραστικό θεματικό εργατήριο-θέματα της Θεωρητικής σελ. ΠΤ 2021-2027

Ρυθ

Ιούνιος 2021

19

Θέματα προς συζήτηση (4/4)

Θέματα

Ερωτήσεις

7. Προτάσεις για την αντιμετώπιση προκλήσεων

7.1 Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη διαμόρφωση κατάλληλου συστήματος επικοινωνίας και πλαισίου συνεργασίας των θεσμικών φορέων και επιχειρήσεων με το δημόσιο τομέα στα ανωτέρω θέματα και σε εν γένει θέματα που αφορούν την επιχειρηματικότητα και τη βιομηχανική καινοτομία;

7.2 Με εξαίρεση τα θέματα χρηματοδότησης και γραφειοκρατίας, αν είχατε να επιλέξετε ένα ή δύο θέματα για άμεση επικέντρωση των προσπαθειών για την στήριξη των ανωτέρω, ποια θα ήταν αυτά;

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

2^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Καινοτομία

Συμμετέχοντες

Χρήστος Γράβας - EU Co-funded Project Development and Implementation Officer

Μάριος Κατσιώτης - Research & Innovation Manager

Κατερίνα Πισσαριδίη - Research Projects Supervisor

Αθανάσιος Κοτσιαρός - Government Affairs Manager

Γιάννης Βουρνάς - EU Program Manager

Χρήστος Μμπομπάλιας - Chief operating officer

Αλέξανδρος Υφαντής - President & Managing Director

Ελευθερία Αθανασιάδου - R&D Support Manager, IP Protection Manager

Νικόλαος Κανόπουλος - President & CEO

2ο Διαδικτυακό Θεματικό εργαστήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
1

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στρατηγικές Κατευθύνσεις Γ.Γ.Β.
- 2 Σύνοψη ευρημάτων 1ου Εργαστηρίου
- 3 Δράσεις & στοχοθεσία Γ.Γ.Β. ενόψει ΕΣΠΑ 2021-2027
- 4 Διαλογική συζήτηση

Ιούνιος 2021
2

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

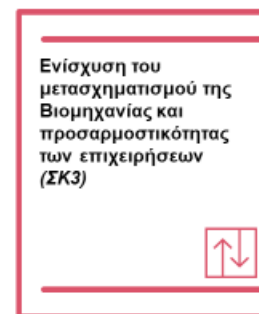

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Σο Διαπιστωθεί Θεωρητικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία Ρυθ

Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

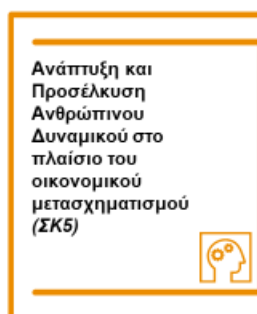
Ιούνιος 2021 4

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

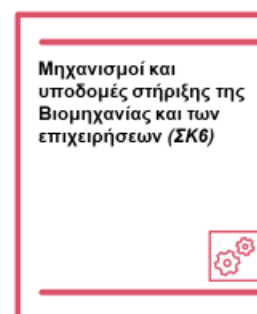

Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Σο Διαπιστωθεί Θεωρητικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία Ρυθ

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Ιούνιος 2021 5

Ομαδοποίηση Στρατηγικών Κατευθύνσεων

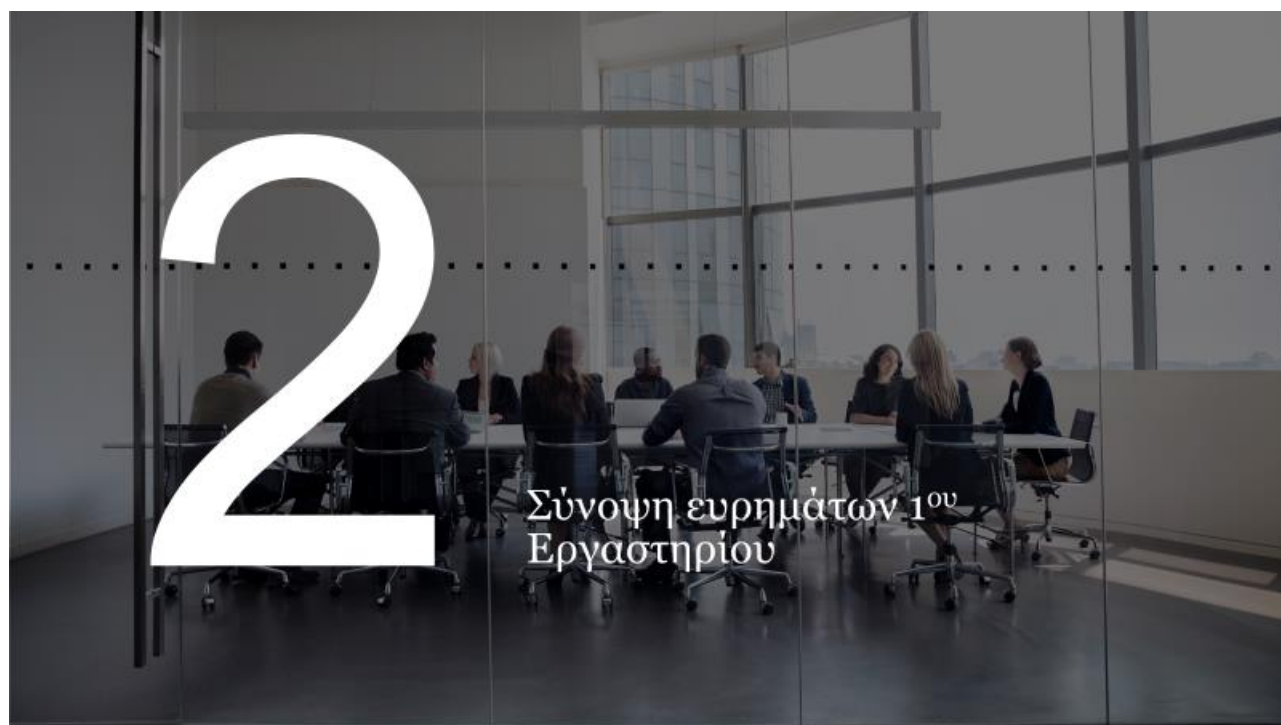
Βιομηχανική καινοτομία 	Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία 	Βιομηχανία 4.0
Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3
<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 1) Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας • (ΣΚ 3) Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 2) Βιομηχανική Μετάβαση • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού • (ΣΚ 6) Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των Επιχειρήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 4) Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού

Στο πλαίσιο του θεματικού εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία

ΡυC

Ιούνιος 2021

8

Βασικά Ευρήματα – 1^ο Εργαστηρίου

Μη φιλικό περιβάλλον για την ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας

Το επιχειρηματικό περιβάλλον της βιομηχανίας, δεν ευνοεί την εγχώρια ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας, ενώ παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις και εμπόδια, τα οποία εντοπίζονται κυρίως στην απουσία σταθερής εθνικής στρατηγικής σε θέματα έρευνας και καινοτομίας, στις γραφειοκρατικές και εξαιρετικά χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης και λειτουργίας μίας βιομηχανικής μονάδας, καθώς και στο νομοθετικό πλαίσιο ανάπτυξης και αξιοποίησης της καινοτομίας, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Αδυναμία κάλυψης των αναγκών της αγοράς μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και οι σχετικές δράσεις που προκηρύσσονται με στόχο την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, σπανίως καταφέρνουν να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς, ενώ οι διαδικασίες επιφέρουν σημαντικό διοικητικό φόρτο και παρουσιάζουν μεγάλες καθυστερήσεις. Όπως διαπιστώθηκε κατά κοινή ομολογία, το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων πόρων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας απορροφάται από ερευνητικά/εκπαιδευτικά ιδρύματα και δαπανάται σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης με θεωρητικό κυρίως αντικείμενο / υπόβαθρο και χαμηλά περιθώρια εμπορευματοποίησης των αποτελεσμάτων τους.

Αδυναμία εύρεσης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού

Διαπιστώνεται μεγάλη δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Παρά το καλό θεωρητικό υπόβαθρο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες στη βιομηχανία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα εκτός των άλλων και την πολύ αργή ενσωμάτωση νεοπροσληφθέντων, καθώς απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα εκπαίδευσης μέχρι ο εργαζόμενος να μπορέσει να καταστεί παραγωγικός για τη βιομηχανική επιχείρηση.

Διαδικασικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Καινοτομία
PwC

Ιούνιος 2021
8

Μη φιλικό περιβάλλον για την ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ Έλλειψη ενός σταθερού **μηχανισμού επικοινωνίας/συνεργασίας** των επιχειρήσεων, συλλογικών φορέων και του δημόσιου τομέα.
- ❖ Χαμηλή **διασύνδεση** μεταξύ **εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων** και **επιχειρήσεων** σε θέματα έρευνας και καινοτομίας.
- ❖ Απουσία ξεκάθαρης και μακροπρόθεσμης **εθνικής στρατηγικής** σε θέματα βιομηχανίας, έρευνας και καινοτομίας.
- ❖ Γραφειοκρατικές και εξαιρετικά χρονοβόρες **διαδικασίες αδειοδότησης και λειτουργίας** μίας βιομηχανικής μονάδας, ακόμα και αν αυτή βρίσκεται εντός επιχειρηματικού πάρκου
- ❖ Ελλιπές νομοθετικό πλαίσιο ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομίας, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης **πνευματικής ιδιοκτησίας**, καθώς και αξιοποίησης δεδομένων από δημόσιες αρχές (όπως δεδομένα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για αξιοποίησή τους στο πλαίσιο κλινικών μελετών).

Προτάσεις:

- ❖ Δημιουργία Κυβερνητικής Επιτροπής Βιομηχανίας (**ΚΕΒ**), η οποία θα είναι αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής και φιλοδοξεί να αποτελέσει το σταθερό δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ δημόσιου και παραγωγικού τομέα, μέσω των μεικτών ομάδων εργασίας που θα συγκροτηθούν.
- ❖ Δημιουργία ενός **"hot spot"**, το οποίο θα υποστηρίζει τις επιχειρήσεις κατά τη διαδικασία αδειοδότησης και λοιπών εγκρίσεων και θα μειώνει δραστικά το διοικητικό φόρτο και τους χρόνους αναμονής σε τέτοιες διαδικασίες.
- ❖ Σύσταση **ομάδας εργασίας ΓΓΒ και ΓΓΕΚ**, με στόχο τη διασφάλιση ενός συστήματος χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα λειτουργεί πιο άμεσα και αποτελεσματικά.
- ❖ Βελτίωση **νομοθετικού πλαισίου** για την κάλυψη ελλείψεων, ιδιαίτερα όσον αφορά θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αξιοποίησης δεδομένων από δημόσιες αρχές.

9

Αδυναμία κάλυψης των αναγκών της αγοράς μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ **Μη στόχευση** των δράσεων στο **φυσικό αντικείμενο** των προτάσεων, καθώς και στην επίδραση του τελικού αποτελέσματος (impact), παρά στην πληρότητα των φακέλων και στην ενδελεχή καταγραφή των δαπανών των επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων.
- ❖ **Οριζόντιος χαρακτήρας** των προγραμμάτων και των προσκλήσεων, ο οποίος δεν ευνοεί την κάλυψη στοχευμένων αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανικοί κλάδοι.
- ❖ Δεσμευτική προϋπόθεση για την έγκριση της χρηματοδότησης τη **συνεργασία μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων** και εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας.
- ❖ Μεγάλος **διοικητικός φόρτος** και **καθυστερήσεις**, τα οποία επωμίζονται οι επιχειρήσεις προκειμένου να χρηματοδοτηθούν μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Προτάσεις:

- ❖ Ενόψει της νέας ΠΠ η βούληση της ΓΓΒ είναι να μην υπάρχουν οριζόντια προγράμματα, αλλά να δημιουργηθούν **στοχευμένα προγράμματα**, τα οποία θα απαντούν σε προκλήσεις και ανάγκες που αντιμετωπίζει η αγορά.
- ❖ Οι **συνέργειες** μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων προτείνεται να καθορίζονται **προαιρετικές** στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- ❖ Δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων τα οποία θα ενισχύουν τις **συνέργειες** μεταξύ επιχειρήσεων, με στόχο τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, με έμφαση στο **φυσικό αντικείμενο** της δραστηριότητας και παροχή κινήτρων για την **εμπορευματοποίηση** των αποτελεσμάτων.
- ❖ Βελτίωση της **διαδικασίας αξιολόγησης** προτάσεων έρευνας και καινοτομίας, ιδίως μέσω της προσέλκυσης αξιολογητών με διεθνή εμπειρία και εξειδικευμένη γνώση
- ❖ Χρήση **εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων** για τη χρηματοδότηση έρευνας και καινοτομίας

10

Αδυναμία εύρεσης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ Το εκπαιδευτικό σύστημα στοχεύει αποκλειστικά στην ανάπτυξη των τυπικών προσόντων, ενώ **δεν προωθεί** την ανάπτυξη **πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων** που έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
- ❖ Ιδιαίτερα μεγάλη **αδυναμία στην εύρεση** αποφοίτων **πολυτεχνειακών σχολών και τεχνιτών** με πρακτικές γνώσεις και δεξιότητες.
- ❖ Απουσία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με αποτέλεσμα τα προγράμματα σπουδών να μην εφοδιάζουν τους πτυχιούχους με τις απαραίτητες δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά.
- ❖ Απώλεια καταρτισμένου και υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού προς **χώρες του εξωτερικού**.

Προτάσεις:

- ❖ Ενδυνάμωση του θεσμού της **πρακτικής άσκησης**, με ενδεχόμενη επέκταση της διάρκειας της (τουλάχιστον 5-6 μήνες), ώστε οι μαθητευόμενοι να αποκτούν καλύτερη εικόνα της εφαρμογής του αντικείμενου και να αναπτύξουν ορισμένες βασικές δεξιότητες.
- ❖ **Επικουρική συμμετοχή** των επιχειρήσεων σε συνεργασία με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, στον σχεδιασμό των **προγραμμάτων σπουδών** ώστε οι πτυχιούχοι να αναπτύξουν δεξιότητες που εμφανίζουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.
- ❖ **Ανάγκη μεταστροφής** του "Brain Drain" και υποστήριξης της επιστροφής εξειδικευμένων αποδήμων από το εξωτερικό, μέσω της παροχής κινήτρων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
- ❖ Ανάπτυξη **βιομηχανικών διδακτορικών** τα οποία θα κατευθύνουν τους διδακτορικούς ερευνητές στο να αναπτύξουν τη διδακτορική τους διατριβή σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αναγκών τους.

11

12

Ιούνιος 2021

Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας (ΣΚ1)

Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων (ΣΚ3)

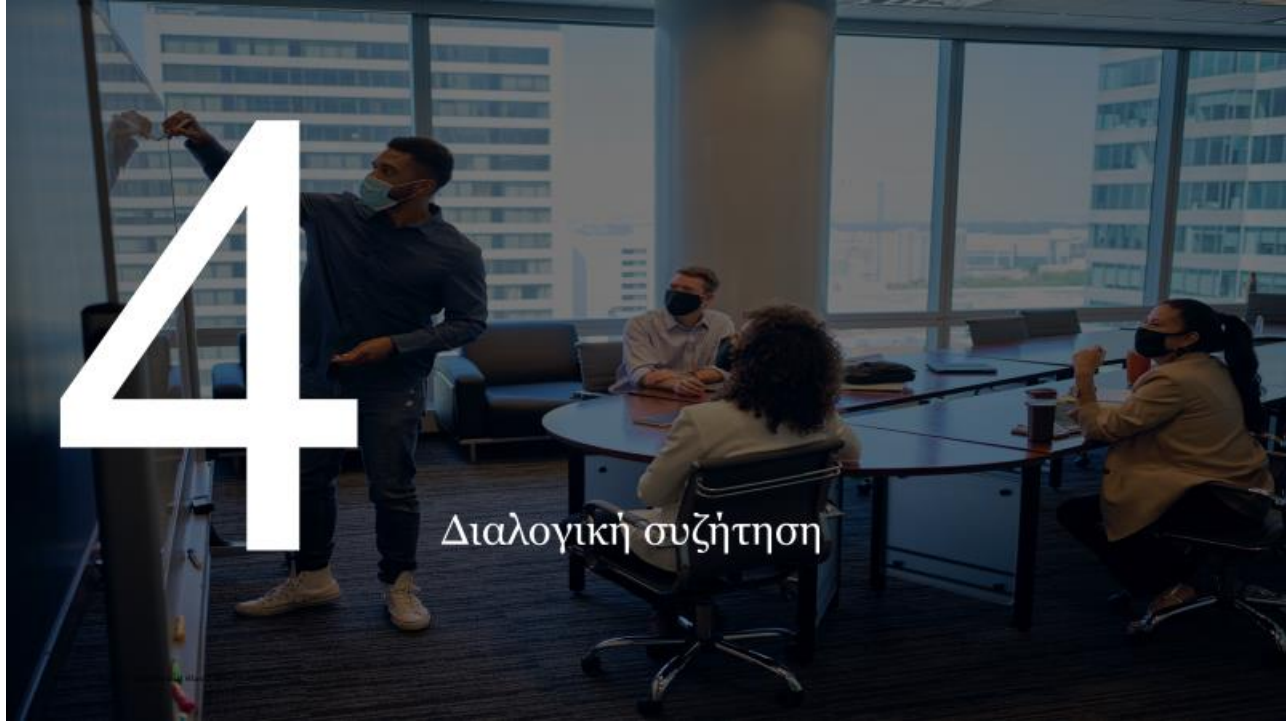

14

Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

15

Διαλογική συζήτηση

Ευχαριστούμε!

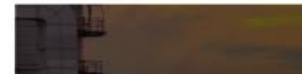
pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

Συμμετέχοντες

Στέλιος Κακουλίδης - Chief Innovation Officer

Νίκος Μπόζος – Director of Exports and Supply Chain

Γεωργία Πανοπούλου - Chief of staff

Έλενα Γιαννακοπούλου - Διευθύντρια Στρατηγικής

Πάνος Παπαδόπουλος – Director of Business Development
Γιώργος Κυριακόπουλος – Commercial Director

Κωνσταντίνος Πλουμισάκος – Director of Business Development

Γιάννης Αντωνόπουλος - Director, Tax - Customs & Incentives

Ιωάννης Κουφοπάνος - Director of Sustainable Development

Αλέξανδρος Υφαντής - President & Managing Director

Βασιλική Κυρούλη - Project Coordinator

Ιωάννα Γκοτσοπούλου – Human resources Manager
Μαριάννα Κούβαρη – Human resources

2ο Διαδικτυακό Θεματικό εργαστήριο θέμα: Τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία
PwC

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στρατηγικές Κατευθύνσεις Γ.Γ.Β.
- 2 Σύνοψη ευρημάτων 1ου Εργαστηρίου
- 3 Ενδεικτικές Δράσεις & στοχοθεσία Γ.Γ.Β. ενόψει Νέας Προγραμματικής Περιόδου και ΕΣΠΑ 2021-2027
- 4 Διαλογική συζήτηση

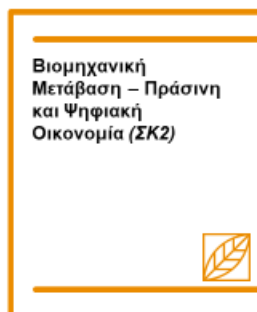

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

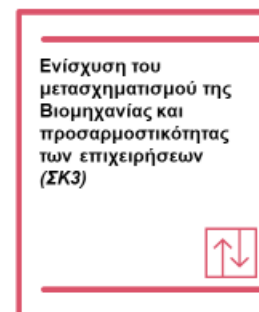

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Σο Διαπιστωθεί Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία PwC

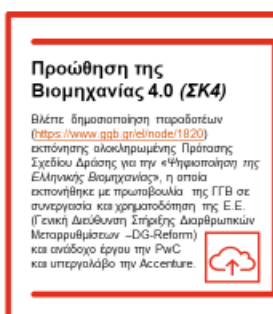

Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

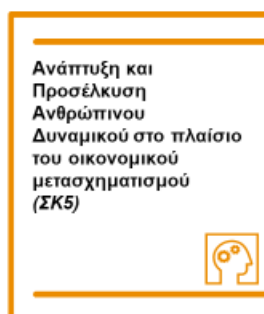
Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

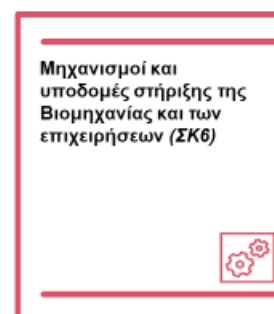

Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Σο Διαπιστωθεί Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία PwC

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Ομαδοποίηση Στρατηγικών Κατευθύνσεων

Βιομηχανική καινοτομία 	Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία 	Βιομηχανία 4.0
Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3
<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 1) Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας• (ΣΚ 3) Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 2) Βιομηχανική Μετάβαση – Πράσινη και Ψηφιακή Οικονομία• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού• (ΣΚ 6) Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των Επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none">• (ΣΚ 4) Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0• (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού

Στο πλαίσιο του θεματικού εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη Οικονομία

Ρυθ

Βασικά Ευρήματα – 1^ο Εργαστηρίου (1/2)

Προώθηση πράσινης οικονομίας και εφαρμογή μοντέλου κυκλικής οικονομίας

Η πράσινη οικονομία και οι κανόνες κυκλικής οικονομίας, παρά τις σημαντικές απαιτήσεις για άμεση προσαρμογή των επιχειρήσεων σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, δημιουργούν σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, τις οποίες οι βιομηχανικές επιχειρήσεις θα κληθούν να αξιοποιήσουν τα επόμενα χρόνια. Σε επίπεδο μεγάλων επιχειρήσεων διαπιστώνεται έντονη δραστηριότητα προς την κατεύθυνση αυτή αλλά υπάρχουν πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν για την επιτάχυνση της επικείμενης αλλαγής (όπως π.χ. βελτίωση και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου και των υποδομών της χώρας, παροχή στοχευόμενων κινήτρων, ανάπτυξη σταθερών συνεργειών κτλ.)

Συνεισφορά της ψηφιοποίησης στην εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας

Διαπιστώνεται η καθοριστική συνεισφορά που μπορεί να έχει ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων στη άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα, η ψηφιοποίηση αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση συστημάτων και στη βελτίωση της διαδικασίας διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων και απορριμμάτων, αυτοματοποιώντας τα στάδια συλλογής, διαχείρισης και ποιοτικού ελέγχου, μειώνοντας τα κόστη και αυξάνοντας σημαντικά τα περιθώρια κέρδους.

Χωροθέτηση – αδειοδότηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων

Παρά τη σημειωθείσα πρόοδο, σημαντικές και συχνά ετερόκλητες καθυστερήσεις παρατηρούνται στο τομέα της αδειοδότησης και λειτουργίας μεγάλων βιομηχανικών μονάδων, δημιουργώντας κοστοβόρες καθυστερήσεις υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων. Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθυστερούν τη διαδικασία αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων είναι η μη ύπαρξη καθορισμένων χρήσεων γης και το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία επιχειρηματικών πάρκων και την εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων σε αυτά.

Σε Διαδραστικό Θεματικό εργαστήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη οικονομία ΡνϷ

Βασικά Ευρήματα – 1^ο Εργαστηρίου (2/2)

Ενίσχυση – Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα

Αξιολογείται ως πολύ σημαντικός ο ρόλος που διαδραματίζει η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης στη διαμόρφωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για θέματα πράσινης και κυκλικής οικονομίας, ενώ εκφράζεται έντονα η ανάγκη μεταρρύθμισης και στοχευμένης ενίσχυσης της δημόσιας διοίκησης, τόσο μέσω της ψηφιοποίησης όσο και μέσω της ενίσχυσης του στελεχειακού δυναμικού. Επιπλέον, διαπιστώνεται η ανάγκη δημιουργίας σταθερού διαύλου επικοινωνίας μεταξύ παραγωγικού και δημόσιου τομέα.

Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Σχετικά με τη δυνατότητα χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, εκφράζεται έντονος προβληματισμός για την έλλειψη κατάλληλου πλαισίου το οποίο να επιτρέπει και σε μεγάλες επιχειρήσεις να αντλήσουν πόρους από προγράμματα προκειμένου να προχωρήσουν στη διενέργεια κρίσιμων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό υπάρχει κοινή συναντίληψη ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις μέχρι σήμερα σχεδόν αποκλείονται από τέτοια προγράμματα με το σύνολο των πόρων να διατίθεται σε ΜμΕ.

Διασύνδεση βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκπαιδευτικού συστήματος

Διαπιστώνεται μεγάλη δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς παρά το καλό θεωρητικό υπόβαθρο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες στην αγορά, και στη βιομηχανία αλλά και η κατάλληλη «κουλτούρα» η οποία είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων Κυκλικής Οικονομίας. Η βασική αιτία που εντόπισαν οι συμμετέχοντες σχετικά με τις ελλείψεις που εμφανίζει το ανθρώπινο δυναμικό είναι η απουσία διασύνδεσης και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Σε Διαδραστικό Θεματικό εργαστήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη οικονομία ΡνϷ

Πρώθηση πράσινης οικονομίας και εφαρμογή μοντέλου κυκλικής οικονομίας

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- Η μη τήρηση της εθνικής νομοθεσίας και η μη εφαρμογή των **ευρωπαϊκών οδηγιών**, η οποία επιτρέπει την ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων και απορριμμάτων, παρεμποδίζει την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας στον τομέα της κυκλικής οικονομίας.
- Έλλειψη **συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων** που να προωθούν την εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής οικονομίας.
- Απαιτείται η ουσιαστική **βελτίωση του ποσοστού ανακύκλωσης** πόρων προκειμένου η χώρα να συγκλίνει με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Απαιτείται η **αναβάθμιση των υποδομών** της χώρας, κυρίως σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων.
- Απαιτείται ο καθορισμός **ξεκάθαρων προτεραιοτήτων** από το δημόσιο τομέα όσον αφορά την πράσινη οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια της πράσινης μετάβασης ο δημόσιος τομέας καλείται συχνά να επιλέξει μεταξύ δύο ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, όπου η σωστή **αξιολόγηση** των προτάσεων αποτελεί επιτακτική ανάγκη προκειμένου να προωθούνται δραστηριότητες που ελαχιστοποιούν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Προτάσεις:

- ❖ Έκδοση «πιστοποιητικών αειφορίας» προϊόντων / υπηρεσιών / επιχειρήσεων
- ❖ Παροχή **κινήτρων** για την προτίμηση πράσινων προϊόντων με αποδεδειγμένα μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η ανάπτυξη αγορών σχεδιασμένων για την **πρώθηση πράσινων προμηθειών**.
- ❖ Δημιουργία **δεικτών βιωσιμότητας KPIs** βάσει των οποίων θα γίνεται η αξιολόγηση της μετάβασης των επιχειρήσεων στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας.
- ❖ Επιβολή **αυστηρότερων μέτρων** για την πρόληψη της άτυπης **παράνομης διάθεσης αποβλήτων**, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής ταφής.
- ❖ Βελτίωση του **ρυθμού ανακύκλωσης** πόρων, μέσω, α) εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, β) βελτίωση των υποδομών και των σημείων συλλογής γ) εφαρμογή σωστών κινήτρων
- ❖ Δημιουργία επιτροπής για την αξιολόγηση ομοειδών ανταγωνιστικών επενδύσεων, με βασικό κριτήριο έγκρισης, τη **βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος** που επιφέρουν.

Στο Διαδραστικό Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία
PwC

10

Χωροθέτηση – αδειοδότηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- Επιτακτική ανάγκη καθορισμού των **χρήσεων γης**. Προς αυτή την κατεύθυνση τα επιχειρηματικά πάρκα θα μπορούσαν να έχουν σημαντική συνεισφορά.
- Επιτακτική ανάγκη βελτίωσης του **θεσμικού πλαισίου** όσον αφορά τα **επιχειρηματικά πάρκα**, για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης βιομηχανικών επιχειρήσεων σε αυτά. Στη κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη γίνει κάποιες θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η γνωστοποίηση εγκατάστασης και λειτουργίας για μεγάλο εύρος βιομηχανικών δραστηριοτήτων, επιπλέον ισχύουν υπό προϋποθέσεις αυξημένοι συντελεστές δόμησης έναντι εκτός σχεδίου, πτώση περιβαλλοντικής κατάταξης δραστηριοτήτων κ.α.
- Οι επιχειρήσεις με αντικείμενο την συλλογή και αξιοποίηση αποβλήτων θα έπρεπε κατά προτεραιότητα να εγκαθίστανται εντός βιομηχανικών πάρκων, ωστόσο συχνά υπάρχουν έντονες **ανηδράσεις** από τις **τοπικές κοινωνίες**.
- Αναγκαιότητα εύρεσης πόρων για τη **χρηματοδότηση** της δημιουργίας επιχειρηματικών πάρκων, καθώς αποτελούν μεγάλες επενδύσεις με μεγάλο διάστημα απόσβεσης.

Προτάσεις:

- ❖ Η **βελτίωση του θεσμικού πλαισίου** που διέπει τη λειτουργία των Επιχειρηματικών Πάρκων.
- ❖ Διευκόλυνση της πρόσβασης σε **χρηματοδοτικά εργαλεία** για την ανάπτυξη νέων Επιχειρηματικών Πάρκων και για την αναβάθμιση των υφιστάμενων.
- ❖ Διευκόλυνση **διαδικασιών απόκτησης γης** από τον ιδιώτη επενδυτή για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων (τυχόν αύξηση της απαίτησης συναίνεσης πέραν του 55% που ισχύει σήμερα, θα δυσχεράνει σημαντικά την ανάπτυξη νέων Επιχειρηματικών Πάρκων μεγάλου μεγέθους).
- ❖ **Θέματα natura, αρχαιολογίας και συναφή** – Επίλυση πριν την εγκατάσταση, καθώς δεν νοείται να θεσμεύεται εκ των υστέρων, αφού δηλαδή έχει γίνει η επένδυση από τον ιδιώτη, μέρος Επιχειρηματικού Πάρκου από την π.χ. αρχαιολογία.
- ❖ Θέσπιση **μέσων γρήγορης επίλυσης διαφορών** με τοπικές κοινωνίες, ειδικά για την εγκατάσταση «οχλουσίων» δραστηριοτήτων (π.χ. βιοκαύσιμα, «σεβέζο», κ.α.).
- ❖ **Επιτάχυνση περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων**, όπου απαιτούνται.

Στο Διαδραστικό Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία
PwC

11

Ενίσχυση – Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- Απαιτείται η άμεση **ενίσχυση** των υπηρεσιών του **δημοσίου τομέα**, ιδίως εκείνων που είναι σε άμεση συνεργασία με την ΕΕ, με κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία, καθώς τα επόμενα χρόνια αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, προκλήσεις και ευκαιρίες (πράσινη μετάβαση, ψηφιοποίηση, κλπ.) οι οποίες θα δημιουργήσουν μεγάλο φόρτο και απαιτήσεις στον δημόσιο τομέα.
- Σημαντική πρόκληση αποτελεί και η **ψηφιοποίηση** της **δημόσιας διοίκησης** προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος αναμονής των επιχειρήσεων και η γραφειοκρατία σε διάφορες διαδικασίες.
- Εντοπίζεται η ανάγκη δημιουργίας **σταθερών δίαυλων επικοινωνίας** επιχειρήσεων και δημόσιου τομέα, σε θέματα που αφορούν αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο νέα χρηματοδοτικά εργαλεία κ.α.
- Ανάγκη επιτάχυνσης της **απόδοσης δικαιοσύνης** ιδίως σε θέματα εφαρμογής συμβάσεων.

Προτάσεις:

- ❖ Η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας (**ΚΕΒ**) αναμένεται να συγκροτήσει ομάδες εργασίας με τομεακό αλλά και οριζόντιο χαρακτήρα, με τη συμμετοχή στελεχών της δημόσιας διοίκησης και του παραγωγικού τομέα, οι οποίες φιλοδοξούν να εξελιχθούν σε ένα **μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας** και διαβούλευσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση.
- ❖ Δημιουργία **«one-stop-shop»**, εντός της ΓΓΒ, ώστε να υπάρχει άμεση ανταπόκριση στα αιτήματα και τις ανάγκες των βιομηχανικών επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας μείωση του διοικητικού φορτίου για τις επιχειρήσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών.
- ❖ Δημιουργία Προστατευμένου Κανονιστικού Περιβάλλοντος (**regulatory sandbox**) όπου οι επιχειρήσεις σε συνεργασία με τη ΓΓΒ θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις και να υλοποιούν έργα, σε ένα ελεγχόμενο κανονιστικό περιβάλλον, εντός προκαθορισμένων παραμέτρων και χρονοδιαγραμμάτων, ώστε να αξιολογούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα οι επιδόσεις τους.

Σε διαδοχικό θεματικό εργαστήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη οικονομία
PwC

12

Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και άλλων σχημάτων

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- Η **μη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων** στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα της χώρας να απορροφή κοινοτικούς πόρους, ιδίως μέσω του ΕΣΠΑ.
- **Έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων** για την υποστήριξη **εμβληματικών επενδύσεων** στη βιομηχανία, οι οποίες υλοποιούνται από μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις, στους τομείς της Βιομηχανίας 4.0, της πράσινης οικονομίας κλπ.
- **Προβληματική κατανομή των πόρων** των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στις περιφέρειες της χώρας, καθώς η Αττική αντιμετωπίζεται ως πιο ανεπτυγμένη περιφέρεια και χρηματοδοτείται με λιγότερους αναλογικά πόρους, κάτι το οποίο αποτελεί αντικίνητρο για τη διενέργεια επενδύσεων από επιχειρήσεις με έδρα στην Αττική.

Προτάσεις:

- ❖ Η Ελλάδα στο πλαίσιο των μηνιατικών της υποχρεώσεων οφείλει να φθάσει το μέσο όρο επενδύσεων της ΕΕ, κάτι το οποίο θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθεί χωρίς την κινητοποίηση και των μεγάλων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό η χώρα θα μπορούσε να αιτηθεί τη **διαφοροποίηση** της στο καθεστώς **χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων** μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ.
- ❖ Μεγαλύτερη αξιοποίηση εναλλακτικών εργαλείων, όπως τα **IPCEI**, τα οποία στοχεύουν κυρίως στην κινητοποίηση μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και εντατικοποίηση πιέσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε ειδικά για την πράσινη οικονομία να περιλαμβάνονται στο ΕΣΠΑ ως ωφελούμενοι και μεγάλες επιχειρήσεις.
- ❖ Εφαρμογή του Γενικού Αταλλακτικού Κανονισμού (**ΓΑΚ**) για την υλοποίηση προγραμμάτων ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου. Ο ΓΑΚ καθιστά ως επιλέξιμα, μεγαλύτερου ύψους επενδυτικά σχέδια, υποβοηθώντας έτσι τη συμμετοχή και μεγάλων επιχειρήσεων σε αυτά. Αξιοποίηση δυνατοτήτων ΣΔΑΜ, RRF και ΣΔΙΤ.

Σε διαδοχικό θεματικό εργαστήριο με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη οικονομία
PwC

13

Διασύνδεση βιομηχανικών επιχειρήσεων και εκπαιδευτικού συστήματος

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- Μεγάλη **δυσκολία** στην εύρεση **ανθρώπινου δυναμικού** σε μηχανολογικές και τεχνικές κυρίως ειδικότητες και την κατάλληλη κουλτούρα κυκλικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται απουσία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με αποτέλεσμα τα προγράμματα σπουδών να μην εφοδιάζουν τους πτυχιούχους με τις απαραίτητες δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά.
- Επίσης, εντοπίζεται μεγάλη **έλλειψη τεχνικών σχολών** οι οποίες εκπαιδεύουν πιστοποιημένους τεχνίτες σε διάφορες ειδικότητες.

Προτάσεις:

- ❖ Προώθηση της δημιουργίας ολοκληρωμένης (από τη φάση του σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών έως και την πρακτική άσκηση) και **δομημένης σχέσης** μεταξύ βιομηχανίας και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε δεξιότητες που εμφανίζει το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας.
- ❖ Από την πλευρά των επιχειρήσεων καταγράφεται μεγάλη **διάθεση συνεργασίας με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα**, ενώ κάποιες εκ των επιχειρήσεων στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους και προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους, χρηματοδοτούν κατά καιρούς διδακτορικές και μεταπτυχιακές εργασίες.
- ❖ Αναμόρφωση του εθνικού πλαισίου **εντοπισμού** και **πλήρωσης** κενών στην παραγωγική διαδικασία.

Στο πλαίσιο του θεματικού εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανική Μετάβαση για Πράσινη οικονομία ΡνϚ

14

Βιομηχανική Μετάβαση – Πράσινη και Ψηφιακή Οικονομία (ΣΚ2)

Σε διαδραστικό θεματικό εργαλείο με τίτλο: Η Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία Ρυθ

16

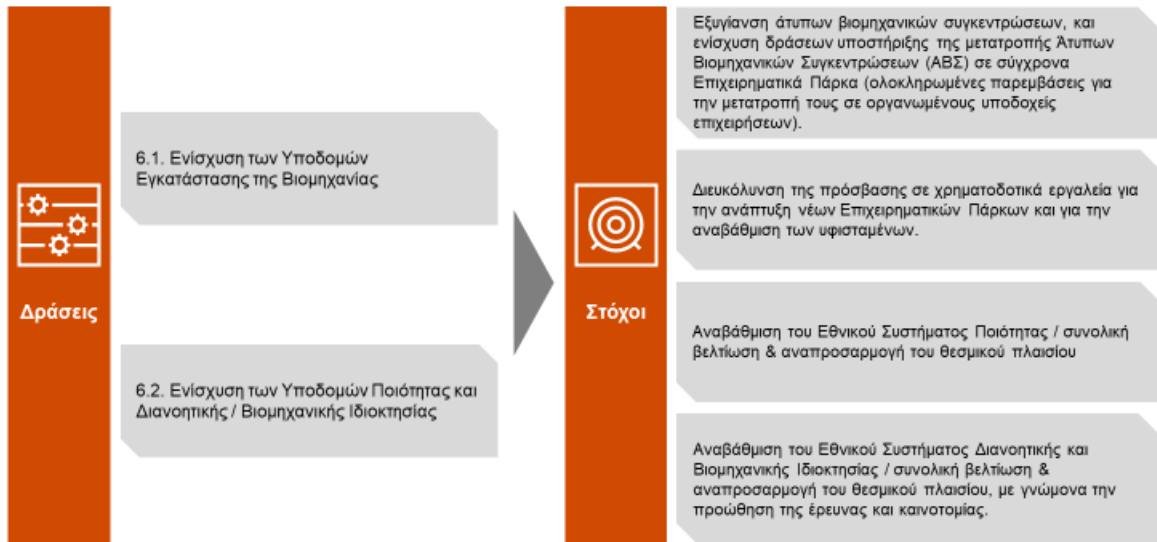
Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

Σε διαδραστικό θεματικό εργαλείο με τίτλο: Η Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία Ρυθ

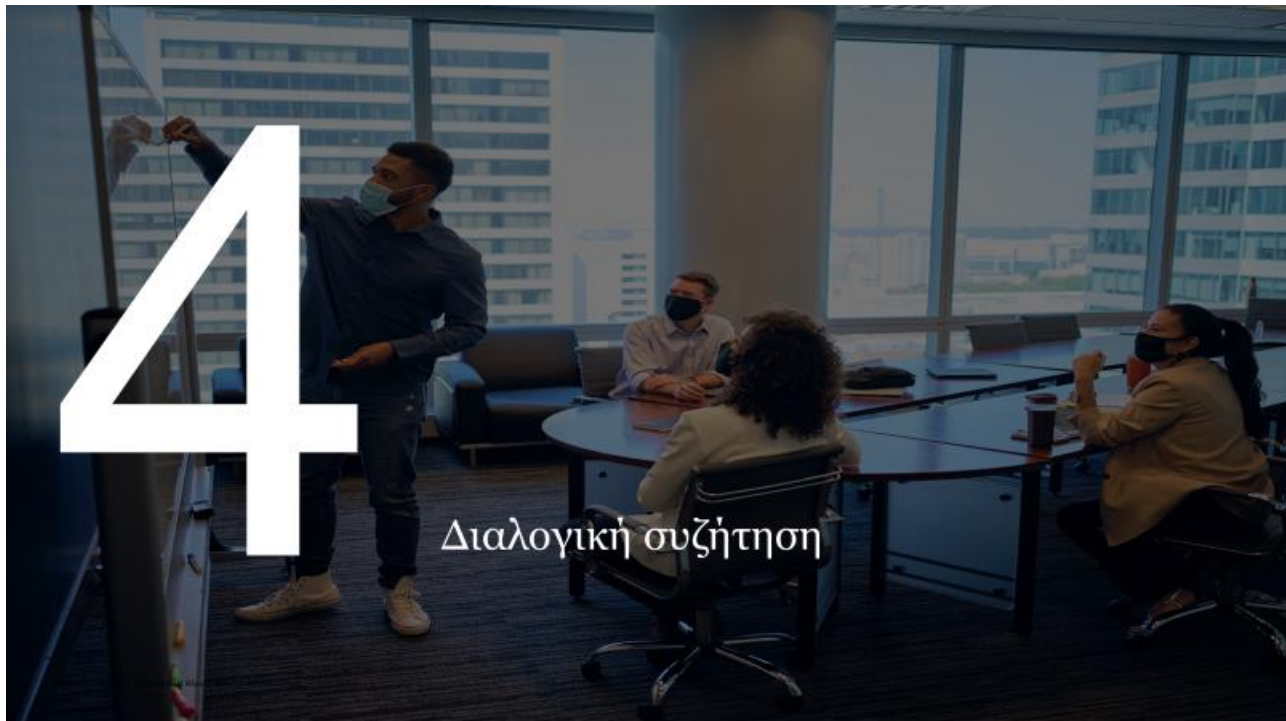
17

Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων (ΣΚ6)

Σο Διαδικτυακό Θεματικό εργατήριου με τίτλο τη Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη οικονομία ΡυC

18

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2^ο Διαδικτυακό Εργαστήριο - Βιομηχανία 4.0

Συμμετέχοντες

Νίκος Κουφοκότσιος - Digital & BCS Leader
Φώτης Στάμος - Tax & Treasury Manager

Κωνσταντίνος Τζελέπης - Public Sector Sales Manager

Μαρία Εμμανουηλίδου - Director of European Affairs
Μιχάλης Πάχνος - European Affairs Dept

Εμμανουήλ Ζερβάκης - Chief Operating Officer

Παναγιώτης Δεμέστιχας - Technology Development Specialist

Σπυρίδων Λάκκας - Digital Industries
Αργύριος Τσιγκαλής - Digital Industries

Βασίλης Τσαγκάρης - CEO

2ο Διαδικτυακό Εργαστήριο σχετικά με την Βιομηχανία 4.0
PwC

1

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

- 1 Στρατηγικές Κατευθύνσεις Γ.Γ.Β.
- 2 Σύνοψη ευρημάτων 1ου Εργαστηρίου
- 3 Ενδεικτικές Δράσεις & στοχοθεσία Γ.Γ.Β. ενόψει Νέας Προγραμματικής Περιόδου & ΕΣΠΑ 2021-2027
- 4 Διαλογική συζήτηση

2

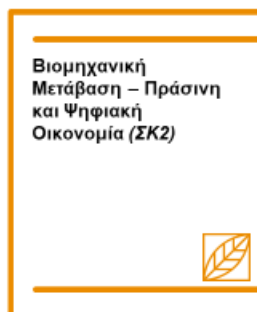

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

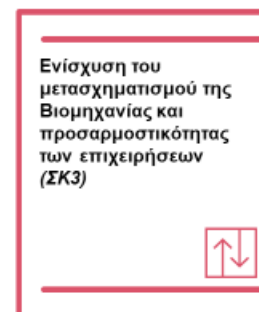

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στη Βιομηχανία και της ενσωμάτωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην παραγωγική διαδικασία, μέσω της ενίσχυσης συνεργειών και της εστίασης σε εξειδικευμένες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (niche markets).

Σο Διαπιστωθεί Θεωρητικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

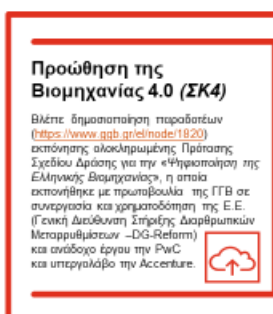
Προώθηση συλλογικών Προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών με καινοτόμα χαρακτηριστικά.

Ενίσχυση του μετασχηματισμού των βιομηχανικών ΜμΕ, κυρίως μέσω της προώθησης συνεργειών και της χρήσης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών και υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

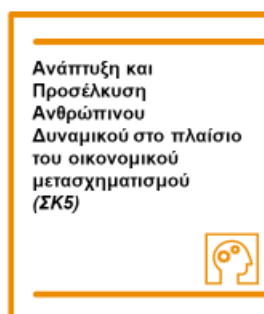
4

Στρατηγικές Κατευθύνσεις (2/3)

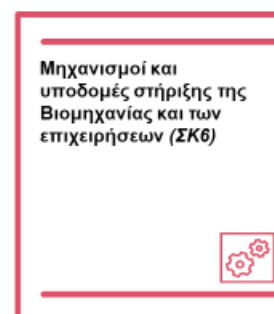

Ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων.

Σο Διαπιστωθεί Θεωρητικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, βάσει των αναγκών της αγοράς.

Ανάπτυξη δομών και υποδομών υποστήριξης των βιομηχανικών και εν γένει μεταποιητικών επιχειρήσεων.

5

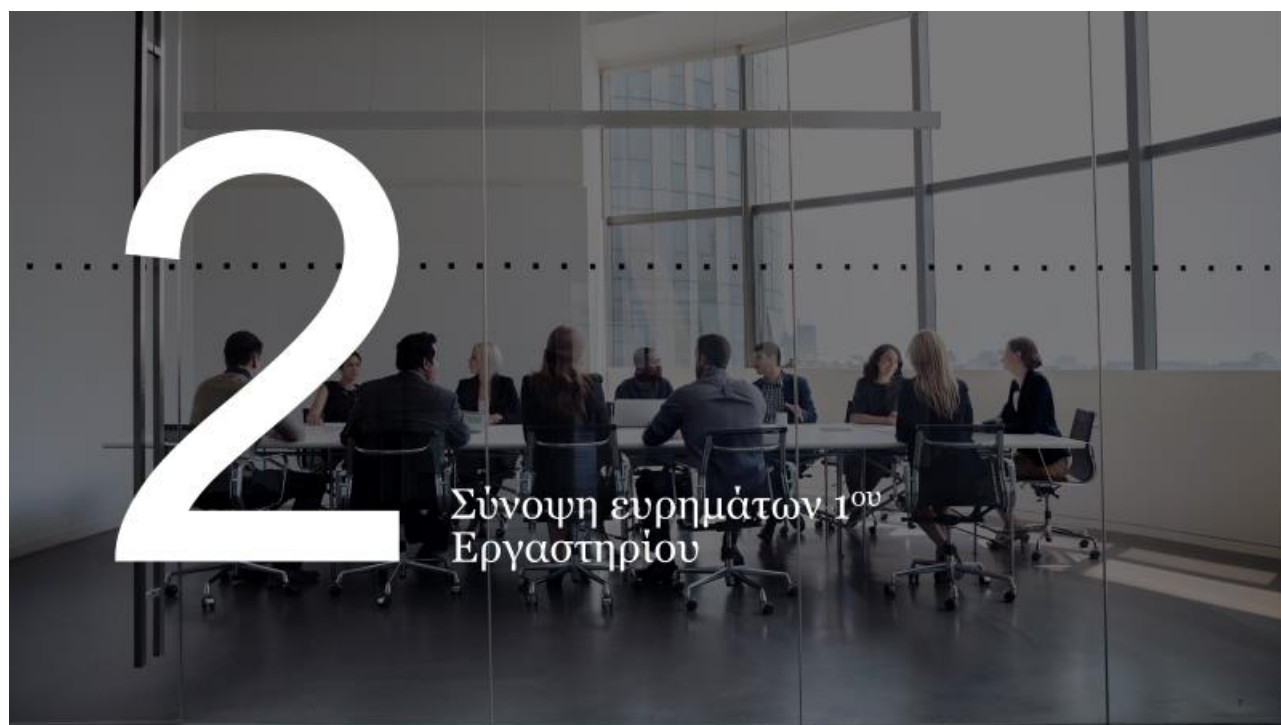
Ομαδοποίηση Στρατηγικών Κατευθύνσεων

Βιομηχανική καινοτομία 	Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία 	Βιομηχανία 4.0
Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3
<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 1) Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας • (ΣΚ 3) Ενίσχυση του μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 2) Βιομηχανική Μετάβαση – Πράσινη και Ψηφιακή Οικονομία • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού • (ΣΚ 6) Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των Επιχειρήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • (ΣΚ 4) Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 • (ΣΚ 5) Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού

Στο πλαίσιο του θεματικού εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανία 4.0

Ρυθ

6

Βασικά Ευρήματα – 1^ο Εργαστηρίου (1/2)

Βιομηχανία 4.0 και Επίπεδο Τεχνολογικής Ψηφιακής Ωριμότητας

- ❖ Παρατηρείται υψηλός βαθμός ανομοιογένειας ως προς την ικανότητα και ετοιμότητα των επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και να ενσωματώσουν δημιουργικά τις δυνατότητες της 4^{ης} Βιομηχανικής επανάστασης.
- ❖ Ο βαθμός ανομοιογένειας αυξάνεται όσο μειώνεται το μέγεθος της επιχείρησης, με συνέπεια οι ΜμΕ να εμφανίζουν συχνότερα σημαντική υστέρηση στην ενσωμάτωση νέων ψηφιακών τεχνολογιών στη παραγωγική τους διαδικασία.
- ❖ Ωστόσο, υπάρχει ένα δυναμικό οικοσύστημα καινοτόμων εγχώριων ΜμΕ, καθώς και μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων που έχουν τη δυνατότητα να ηγηθούν, να αναπτύξουν συνέργειες και να παρέχουν καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις.
- ❖ Σε εθνικό επίπεδο ο σχεδιασμός και υλοποίηση μίας ολιστικής προσέγγισης για την προσαρμογή της χώρας στις νέες εξελίξεις δεν έχει ακόμα πλήρως σχηματιστεί.

Σο Διαπιστωθέν θέμα του εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

Ανασταλτικοί Παράγοντες συμμετοχής σε χρηματοδοτικά προγράμματα / εργαλεία

- Με δεδομένο ότι η πλειονότητα της Ψηφιοποίησης κρίνεται από το αποτέλεσμα, παρατηρούνται:
- ❖ Προβλήματα σε scale-up διαδικασίες – κυρίως σε περιπτώσεις από την ιδέα έως εφαρμογή μεγάλης κλίμακας.
 - ❖ Μεγάλη γραφειοκρατία στο πλαίσιο χρηματοδοτικών εργαλείων και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που δημιουργούν μεγάλων καθυστερήσεων υλοποίησης σε έναν τομέα που εκ της φύσης του είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος σε χρόνους υλοποίησης.
 - ❖ Έλλειψη έμφασης στην δημιουργία εταιρικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων (capacity and capabilities building) και σε μετρήσιμα αποτελέσματα.
 - ❖ Ισχυροί περιορισμοί χρηματοδότησης μεγάλων επιχειρήσεων.
 - ❖ «Προβληματικό» νομικό πλαίσιο, όσον αφορά τις εμβληματικές επενδύσεις.

8

Βασικά Ευρήματα – 1^ο Εργαστηρίου (2/2)

Ορισμοί και οριοθετήσεις

- ❖ Η έννοια της ανάπτυξης και ενσωμάτωσης ικανοτήτων και τεχνολογιών Βιομηχανίας 4.0 στην παραγωγική βάση θα πρέπει να αποτελεί αποτέλεσμα ολοκληρωμένων (integrated) διαδικασιών (και οριζόντιων και κάθετων επιλογών).
- ❖ Η ανάπτυξη B2B συνεργειών αποτελεί ισχυρό πυλώνα ανάπτυξης νέων εφαρμογών, προϊόντων, υπηρεσιών.
- ❖ Σε πλαίσιο χρηματοδοτήσεων, οι ισχύοντες χρηματοοικονομικοί ορισμοί (όπως ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης), δύνανται να αποκλείσουν δυναμικές και καινοτόμες επιχειρήσεις.

Σο Διαπιστωθέν θέμα του εργαστηρίου με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

Δεξιότητες και Ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού

- ❖ Παρατηρείται πολυεπίπεδη δυσκολία στην εύρεση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού ή / και ευέλικτου ανθρώπινου δυναμικού με την κατάλληλη εταιρική παιδεία.
- ❖ Σε αποφοίτους ακαδημαϊκού επιπέδου, παρατηρείται μεγάλη έλλειψη βασικών πρακτικών δεξιοτήτων ειδικά για τις ανερχόμενες τεχνολογίες υποβάθρου που χαρακτηρίζουν την Βιομηχανία 4.0.
- ❖ Υπογραμμίζεται η ανάγκη συνεχούς επανακατάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού σε συνάρτηση και με STEM δεξιότητες για την επιτυχή εφαρμογή τεχνολογιών και έργων προγραμμάτων ψηφιοποίησης.
- ❖ Το σημείο ισορροπίας μεταξύ εξειδίκευσης και ευελιξίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας.

9

Βιομηχανία 4.0 και Επίπεδο Τεχνολογικής Ψηφιακής Ωριμότητας

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ Ο βαθμός **ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών** στην παραγωγική διαδικασία των εγχώριων επιχειρήσεων είναι κατά μέσο όρο σχετικά χαμηλός.
- ❖ Οι τεχνολογικές λύσεις Βιομηχανίας 4.0 οφείλουν να είναι **ολιστικές** και να προωθούν το μετασχηματισμό του συνόλου της επιχείρησης και την αναβάθμιση των ικανοτήτων της.
- ❖ Οι τεχνολογικές λύσεις πρέπει να **αξιολογούνται** με βάση το αποτέλεσμα που θα επιφέρουν είτε στον τελικό χρήστη (π.χ. Μείωση κόστους, μείωση ρύπων κλπ.) είτε από την ένταξή τους στην εξυπηρέτηση μίας γενικότερης επιχειρησιακής στρατηγικής.
- ❖ Παρατηρείται **έλλειψη συγχρηματοδοτούμενων και εν γένει χρηματοδοτικών προγραμμάτων**, τα οποία να κινητοποιούν αποτελεσματικές συνέργειες μεταξύ ΜμΕ, μεγάλων επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών/ερευνητικών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη ακόμα και εμπορεύσιμων τεχνολογικών λύσεων και εφαρμογών Βιομηχανίας 4.0.
- ❖ Επιπλέον, εντοπίζεται αδυναμία και έλλειψη κατάλληλων εργαλείων υποστήριξης προκειμένου οι επιχειρήσεις να περάσουν από την **πειραματική ανάπτυξη στη μαζική παραγωγή και τυποποίηση μεγάλης κλίμακας** καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων.

Προτάσεις:

- ❖ Αξιοποίηση συγχρηματοδοτούμενων και άλλων χρηματοδοτικών πλαισίων για την **εγχώρια ανάπτυξη**, αλλά με διεθνή προοπτική, σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών Βιομηχανίας 4.0
- ❖ Παραμετροποίηση δράσεων **επί της παραδοχής ύπαρξης διαφορετικών ταχυτήτων ψηφιακής ωριμότητας / ετοιμότητας** στην αγορά. Ενιαίο πλαίσιο αλλά με δυνατότητες και για τους πρωτοπόρους αλλά για του υπολείποντας.
- ❖ Έμφαση σε **B2B συνεργασίες** – Ειδικά μεταξύ παραγωγών τεχνολογίας / τεχνονομίας και απαιτητικών τελικών χρηστών.
- ❖ Ενθάρρυνση ανάπτυξης **εταιρικών οικοσυστημάτων** για την επίλυση κοινών θεμάτων και την ενίσχυση της παρουσίας ακόμα και σε διεθνείς αλυσίδες προστιθέμενης αξίας.
- ❖ Ενθάρρυνση «early stage» συμμετοχής σε διεθνείς και εγχώριες **αλυσίδες αξίας** (π.χ. Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος), για την ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση νέων λύσεων και προϊόντων / υπηρεσιών.
- ❖ Έμφαση στο φυσικό αντικείμενο υπό την έννοια του **«building corporate capacity and competencies»** και όχι της απλής χρήσης νέας τεχνολογίας.

Στο Διαδισκίο Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

10

Ανασταλτικοί Παράγοντες συμμετοχής σε χρηματοδοτικά προγράμματα - Ορισμοί / Οριοθετήσεις

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ Ανάγκη άμεσου **περιορισμού της γραφειοκρατίας** και του διοικητικού και διαχειριστικού κόστους και για τις ΜμΕ αλλά και για τις μεγάλες επιχειρήσεις.
- ❖ Ενίσχυση / πρόβλεψη ειδικών διαδικασιών για **scale-up** διαδικασίες – κυρίως στο πλαίσιο υλοποίησης εμβληματικών και καινοτόμων έργων.
- ❖ Έμφαση στην δημιουργία **εταιρικών ικανοτήτων** και δεξιοτήτων (capacity and capabilities building), στο «φυσικό» αντικείμενο και στο (μετρήσιμο) αποτέλεσμα.
- ❖ Ενθάρρυνση **συνεργιών μεταξύ επιχειρήσεων** και ενδυνάμωσης οικοσυστημάτων / αλυσίδων αξίας.
- ❖ Ανάγκη μέριμνας για τις start-up και για τις επιπτώσεις Covid-19 κατά τον χαρακτηρισμό δεδομένης επιχείρησης ως **προβληματική**.
- ❖ Αντιμετώπιση **περιορισμών χρηματοδότησης** μεγάλων επιχειρήσεων και έλλειψης ρευστότητας ΜμΕ.
- ❖ Σαφής οριοθέτηση α) των επενδύσεων που δύναται να χαρακτηριστούν ως **εμβληματικές**, β) των **κινήτρων** και οφελών που τις αφορούν.

Προτάσεις:

- ❖ Υποβολή κωδικοποιημένων προτάσεων για την **απλοποίηση των διαδικασιών** υλοποίησης στο πλαίσιο του υπό διαμόρφωση νέου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) της νέας προγραμματικής περιόδου.
- ❖ **Υιοθέτηση καλών πρακτικών** διαδικασιών αξιολόγησης και υλοποίησης από άλλα χρηματοδοτικά σχήματα όπως π.χ. το Horizon 2020, 2030.
- ❖ **Επέκταση ψηφιοποίησης διαδικασιών** και ενσωμάτωση δυνατοτήτων που δίδουν οι νέες Εθνικές Ψηφιακές Υποδομές που είναι πλέον διαθέσιμες.
- ❖ Κοινοποίηση θέματος start-ups και Covid19 καθότι τίθενται θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος.
- ❖ Αξιοποίηση εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως τα **ΣΕΚΕΕ – IPCEI** για Βιομηχανία 4.0 τεχνολογίες (Μικροηλεκτρονική, High Performance Computing, Industrial Internet of Things, Cybersecurity) τα οποία στοχεύουν κυρίως στην κινητοποίηση μεγάλων επιχειρήσεων και στην ανάληψη B2B συνεργειών με ΜμΕ.
- ❖ Αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης όπως το **Ταμείο Ανάκαμψης**, το **ΣΔΑΜ** και δυνατότητες του νέου Ευρωπαϊκού Απαιτακτικού Κανονισμού.

Στο Διαδισκίο Θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

11

Δεξιότητες και Ελλείψεις Ανθρώπινου Δυναμικού

Αδυναμίες – Ανάγκες:

- ❖ Υπάρχει σημαντικός αριθμός τεχνολογικών επιχειρήσεων που αναζητούν εργαζόμενους με συγκεκριμένες δεξιότητες και αντιμετωπίζουν μεγάλες **δυσκολίες στην κάλυψη των θέσεων** αυτών. Παρατηρείται μια γενικότερη έλλειψη σε μηχανικούς λογισμικού για τις νέες τεχνολογίες και εφαρμογές.
- ❖ Παρατηρείται έλλειψη σε εργαζόμενους που συνδυάζουν την τεχνολογία παραγωγής με τις τεχνολογίες πληροφορικής (**διεπιστημονικότητα**).
- ❖ Ανάγκη προσαρμογής των **προγραμμάτων σπουδών** των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, βάσει των αναγκών της αγοράς.
- ❖ Το φαινόμενο του «**Brain Drain**» στερεί πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό από τις ελληνικές επιχειρήσεις ωστόσο δημιουργεί και σημαντικές ευκαιρίες. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αναπτύξουν συνεργασίες με απόδημους με μεγάλη τεχνολογία και ανεπτυγμένη εμπειρία από χώρες του εξωτερικού.
- ❖ Η ψηφιοποίηση της παραγωγής έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση ένα εκτεταμένο «**reskilling**» του ανθρώπινου δυναμικού και απαιτεί ένα ολιστικό σχεδιασμό και προγραμματισμό. Ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και παρακολούθηση των εξελίξεων της τεχνολογίας, από το ανθρώπινο δυναμικό.

Προτάσεις:

- ❖ Ενδυνάμωση του θεσμού της **πρακτικής άσκησης**, με ενδεχόμενη επέκταση της διάρκειας της. Υποστήριξη **βιομηχανικών διδακτορικών** κατά τα διεθνή πρότυπα.
- ❖ Ενθάρρυνση ανάπτυξης **ενδο –εταιρικών** και **τομεακών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων**.
- ❖ Επανακαθορισμός του **οικοσυστήματος** ανάδειξης και κάλυψης αναγκών σε θέματα **δεξιοτήτων**.
- ❖ **Διασύνδεση** παρόχων τεχνολογίας με βιομηχανικές επιχειρήσεις, με στόχο τη διευκόλυνση-ενίσχυση **προγραμμάτων κατάρτισης**.
- ❖ Ενθάρρυνση ανάπτυξης νέων «**τεχνικών**» σχολών για την κάλυψη σύγχρονων τεχνολογικών απαιτήσεων.
- ❖ Πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων (**certification and accreditation**) για την εξασφάλιση και την προστιθέμενη αξία και των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.
- ❖ Προώθηση της ανάπτυξης συνεργασιών με εξειδικευμένους αποδήμους.

Στο πλαίσιο του θεματικού εργαστηρίου με θέμα τη Θεμελίωση 4.0
PwC

12

Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4)

Στο διαδικτυακό θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

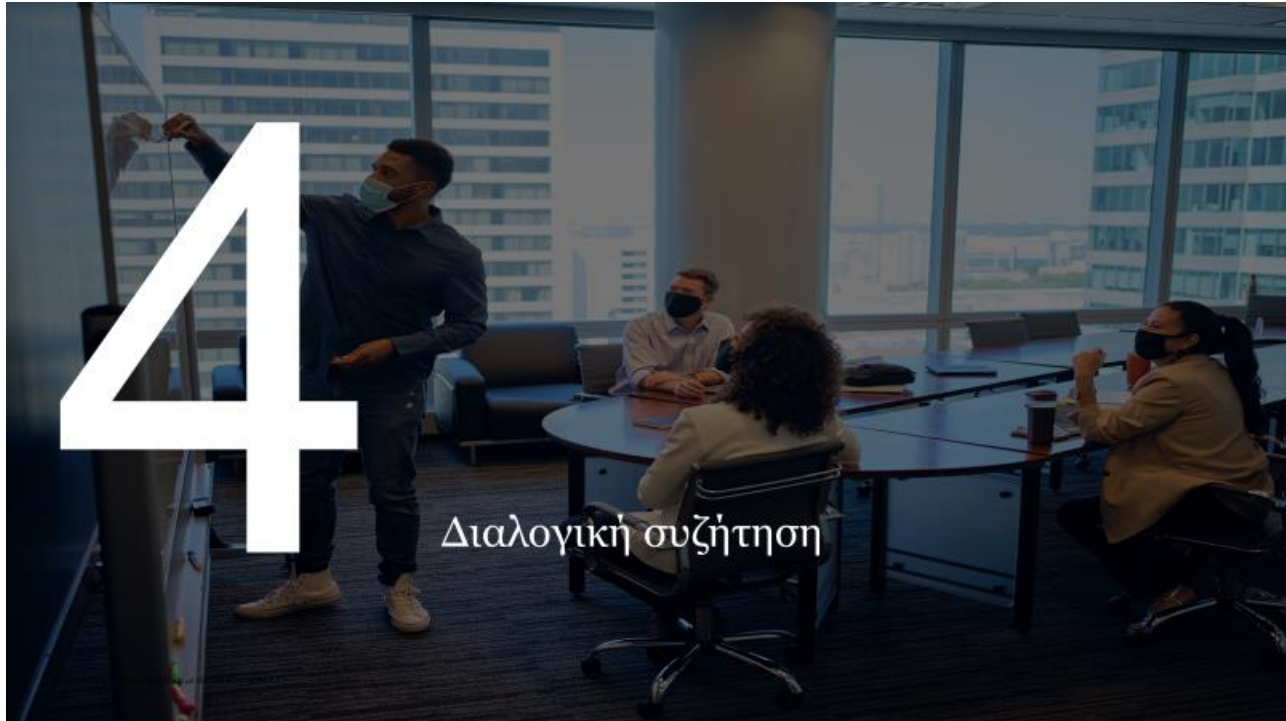
14

Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού (ΣΚ5)

Στο διαδικτυακό θεματικό εργατήριο με θέμα τη Βιομηχανία 4.0
PwC

15

Διαλογική συζήτηση

Ευχαριστούμε!

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

B. Δελτία Ταυτότητας Δράσεων (ανά Στρατηγική Κατεύθυνση)

Στο παρόν Παράρτημα παρουσιάζονται αναλυτικά οι προτεινόμενες δράσεις ανά Στρατηγική Κατεύθυνση χρησιμοποιώντας το πρότυπο Δελτίο Ταυτότητας Δράσεως (ΔΤΔ), όπως παρουσιάστηκε παραπάνω (βλ. Κεφάλαιο 6).

Ανάπτυξη βιομηχανικής Καινοτομίας και προϊόντων υψηλής Προστιθέμενης Αξίας (ΣΚ1)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 1.1.1 - Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027»

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027

Περιγραφή της Δράσης

Η δράση θα υλοποιηθεί σε δύο στάδια:

❖ 1^ο στάδιο:

Σκοπός της δράσης σε πρώτη φάση είναι η ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής και της τεχνογνωσίας των βιομηχανικών επιχειρήσεων στο τομέα της έρευνας και καινοτομίας, καθώς και η βελτίωση της ικανότητάς τους για ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης (ΔΕΑ).

❖ 2^ο στάδιο:

Σε δεύτερη φάση η παρούσα δράση αποσκοπεί στην προώθηση της αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων που προέκυψαν κατά τη προηγούμενη φάση, παρέχοντας κίνητρα για την μαζική παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και την εμπορευματοποίηση τους.

Στο πλαίσιο αυτό, και βάσει των τομέων προτεραιότητας που θα αναδειχθούν από τη νέα ΕΣΕΕ 2021-2027, η δράση στοχεύει στην:

- Ανάπτυξη ή/και βελτίωση των ενδοεπιχειρησιακών υποδομών (εργαστήρια, εξοπλισμός) για την διενέργεια βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας
- Ενίσχυση και υποστήριξη της πειραματικής ανάπτυξης, αποτέλεσμα της οποίας είναι η κατασκευή πρωτοτύπων, καθώς και η πιλοτική λειτουργία, η δοκιμή και η επικύρωση των ερευνητικών ευρημάτων σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας,
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για την μαζική παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών και την εμπορευματοποίηση τους.
- Υποστήριξη επιχειρήσεων για την προσέλκυση ερευνητών καθώς και εξειδικευμένου προσωπικού (από την εγχώρια αγορά ή και από το εξωτερικό) για απασχόληση σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης,

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 1η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του

οράματός της για την μετάβαση σε μια βιομηχανία που μετασχηματίζει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, επενδύει στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, επιταχύνοντας τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη της τεχνολογίας, ιδίως σε τομείς αιχμής.

Αντικείμενο της δράσης είναι η διοργάνωση επαναλαμβανόμενων κύκλων υποστήριξης της βιομηχανικής καινοτομίας, καθώς και η υποστήριξη της παραγωγής και εμπορευματοποίησης καινοτόμων προϊόντων τα οποία ενσωματώσουν αποτελέσματα δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, στους τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται από την ΕΣΕΕ 2021-207.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά τις παρακάτω δαπάνες:

- Κόστη για προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση των πάγιων στοιχείων ερευνητικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων του ερευνητικού εξοπλισμού και του συνόλου των απαραίτητων οργάνων,
- Δαπάνες απόσβεσης κτιρίων κατά την διάρκεια του έργου και δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,
- Δαπάνες για τη αγορά αναλωσίμων
- Κόστη για προμήθεια, επεξεργασία και αποθήκευση άυλων γνωστικών πόρων όπως για παράδειγμα συλλογές δεδομένων, αρχεία, δομημένες επιστημονικές πληροφορίες και λογισμικό,
- Μισθολογικά κόστη νέου και υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού κατά το διάστημα υλοποίησης του έργου.
- Κόστη για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εκτέλεση του έργου.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω δανείων με ευνοϊκούς όρους (soft loans) για τις επιχειρήσεις τα οποία θα παρέχουν ευνοϊκότερα επιτόκια από αυτά της αγοράς είτε περίοδο χάριτος (2 -3 χρόνια).

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας)

Εφόσον η δράση εξειδικευτεί για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

- i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

002 Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων) που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας)

005 Επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων) που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές ΜμΕ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ, μέσω της αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων και της ενσωμάτωσης στη παραγωγική διαδικασία.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 50 1^ο στάδιο και 30 σε 2^ο στάδιο

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 05 - ΜμΕ που καινοτομούν σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο – Τιμή στόχος 50

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Απαιτείται η ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027 και καθορισμός τομέων προτεραιότητάς.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 95 εκατ. € με το μέσο ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο στο 1^ο στάδιο να εκτιμάται στο 1 εκατ. € και 1,5 εκατ. € στο δεύτερο στάδιο.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ).

Επιπλέον, για την υλοποίηση της δράσης ενδέχεται να απαιτηθεί η συνεργασία της ΓΓΒ με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 1.1.2 - Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση (κάλυψη χρηματοδοτικού κενού) μεμονωμένων επιχειρήσεων για την υλοποίηση έργων βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης, στο πλαίσιο εγκεκριμένων από την ΕΕ Σημαντικών Έργων Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ). Τα ΣΕΚΕΕ είναι έργα εμβληματικού χαρακτήρα, τα οποία συνεπάγονται σημαντικό επίπεδο τεχνολογικού ή οικονομικού κινδύνου και συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την αύξηση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας και της οικονομίας συνολικά. Τα ΣΕΚΕΕ μπορούν να περιλαμβάνουν:

- ❖ Έργα έρευνας και καινοτομίας τα οποία έχουν καινοτόμο χαρακτήρα ή σημαντική προστιθέμενη αξία από πλευράς έρευνας και καινοτομίας υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων στον συγκεκριμένο τομέα.
- ❖ Έργα που συνεπάγονται βιομηχανική αξιοποίηση και επιτρέπουν την ανάπτυξη νέου προϊόντος ή υπηρεσίας με υψηλή περιεκτικότητα σε έρευνα και καινοτομία και/ή την εφαρμογή μιας ριζικά καινοτόμου παραγωγικής διαδικασίας.
- ❖ Έργα στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για την περιβαλλοντική ή την ενεργειακή στρατηγική.

Προκειμένου ένα έργο να χαρακτηριστεί ως Σημαντικό Έργο Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) πρέπει να πληροί τις παρακάτω βασικές προϋποθέσεις:

- Το έργο πρέπει να συμβάλλει κατά τρόπο συγκεκριμένο, σαφή και προσδιορίσιμο σε έναν ή περισσότερους ενωσιακούς στόχους και να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή τη δημιουργία αξίας σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει περισσότερα του ενός κράτη μέλη και τα οφέλη του πρέπει να επεκτείνονται σε σημαντικό τμήμα της Ένωσης και να μην περιορίζονται στα κράτη μέλη που παρέχουν χρηματοδότηση.
- Τα οφέλη του έργου δεν πρέπει να περιορίζονται στις επιχειρήσεις αλλά πρέπει να έχουν ευρύτερη σχέση και εφαρμογή στην ευρωπαϊκή οικονομία ή την ευρωπαϊκή κοινωνία μέσω θετικών δευτερογενών αποτελεσμάτων που καθορίζονται σαφώς με συγκεκριμένο και προσδιορίσιμο τρόπο.
- Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει συγχρηματοδότηση από τον δικαιούχο.
- Το έργο πρέπει να τηρεί την αρχή της σταδιακής κατάργησης των επιβλαβών για το περιβάλλον επιδοτήσεων, όπως υπενθυμίζεται στον «Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη».

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 1η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής

Προστιθέμενης Αξίας, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του οράματός της για την μετάβαση σε μια βιομηχανία που μετασχηματίζει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, επενδύει στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, αξιοποιώντας την ενιαία αγορά και εκτελώντας εμβληματικά έργα τα οποία φέρουν τη σφραγίδα των ευρωπαϊκών αξιών και αρχών.

Αντικείμενο της δράσης είναι η ενίσχυση των επιχειρήσεων για την υλοποίηση έργων εμβληματικού χαρακτήρα.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά τις παρακάτω δαπάνες:

- Μελέτες σκοπιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των προπαρασκευαστικών και τεχνικών μελετών, και δαπάνες για την απόκτηση των αδειών που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου.
- Δαπάνες για εξοπλισμό (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων και οχημάτων μεταφοράς), στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο.
- Δαπάνες για την αγορά (ή την κατασκευή) κτιρίων, υποδομών και γηπέδων, στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο.
- Δαπάνες άλλων υλικών, προμηθειών και παρεμφερών προϊόντων που είναι αναγκαία για το έργο.
- Δαπάνες για την απόκτηση, κατοχύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων άυλων στοιχείων ενεργητικού. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, τεχνικές γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές υπό συνθήκες ανταγωνισμού, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.
- Δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) που προκύπτουν άμεσα από δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας.

Με βάση τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η δράση προτείνεται να υλοποιηθεί μέσω επιστρεπτέων μέσων ενίσχυσης (δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή κλπ.)

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

Τα ΣΕΚΕΕ υλοποιούνται μέσω της χρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς και κρατικούς πόρους, ενώ στην αξιολόγηση των προτάσεων σημαντική είναι η συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων είτε μέσω ιδίων επενδύσεων είτε άλλων επενδυτικών κεφαλαίων.

Χρηματοδότηση μέσω ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

015 Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜμΕ

022 Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων που εστιάζουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την ανθεκτικότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους με αποδεδειγμένη επιχειρησιακή ικανότητα και πόρους για την υλοποίηση των έργων

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Υλοποίηση εμβληματικών έργων τα οποία συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ και προωθούν την ανάπτυξη της οικονομίας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 4

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 16 - Επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης που υποστηρίζονται – Τιμή στόχος 2

RCR 13 - Επιχειρήσεις υψηλής ψηφιακής έντασης – Τιμή στόχος 2

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 200 εκατ. € με το μέσο ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο να ανέρχεται στα 50 εκατ. €.

Διάρκεια Δράσης

Η δράση θα υλοποιηθεί βάσει του πλαισίου υλοποίησης που θα καθοριστεί από την ΕΕ για τα εγκεκριμένα ΣΕΚΕΕ.

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) και της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 1.2.1 - Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 2021-2027 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)»

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 2021-2027 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για την από κοινού βιομηχανική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Η υποβολή των προτάσεων ενδείκνυται από συνεργατικούς σχηματισμούς με την εξής προτεινόμενη σύσταση: τουλάχιστον μία ΜμΕ τεχνολογικής έντασης (technology providers), δυνητικά και όχι δεσμευτικά ένα εκπαιδευτικό / ερευνητικό ίδρυμα (παραγωγός γνώσης), τουλάχιστον μία μεγάλη βιομηχανική επιχείρηση η οποία θα έχει τον ρόλο του τελικού καταναλωτή (end-user) και θα συμβάλει στην δυνητική εμπορευματοποίηση ή την εν γένει αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Η αξιολόγηση των συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- Ο βαθμός που οι φορείς εστιάζουν στη παραγωγή και χρήση καινοτομίας
- Η διεθνής προοπτική των προτεινόμενων δράσεων
- Η μεγαλύτερη συνάφεια του αντικείμενου της ερευνητικής δραστηριότητας με τη στρατηγική των επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στην:

- Διάχυση γνώσης και τεχνογνωσίας μεταξύ των οντοτήτων της συστάδας, ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και δημιουργία δικτύων για τη διάδοση πληροφορίας, επιδιώκοντας την τόνωση της καινοτομίας και την ανάδειξη προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και δυνατότητες διεθνοποίησης.
- Προώθηση της διασύνδεσης και της συνεργασίας επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών / ερευνητικών ιδρυμάτων
- Προώθηση της βιομηχανική έρευνας, πειραματικής ανάπτυξη και αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027.
- Προώθηση της διεθνοποίησης των συνεργατικών σχηματισμών, ιδίως μέσω της συμμετοχής σε διεθνείς δράσεις έρευνας και καινοτομίας
- Ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Στο πλαίσιο της δράσης θα λάβουν χώρα εκδηλώσεις δικτύωσης και προώθησης της δράσης προκειμένου να αναπτυχθεί κουλτούρα συνεργασίας, να βελτιωθεί η ωριμότητα των επιχειρήσεων για την συμμετοχή τους σε συνεργατικούς σχηματισμούς.

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 1η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του οράματός της για την μετάβαση σε μια βιομηχανία που μετασχηματίζει το παραγωγικό μοντέλο της

χώρας, επενδύει στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, σε αυτή τη κατεύθυνση έμφαση δίνεται στους συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας, οι οποίοι ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων και φορέων έρευνας και καινοτομίας και τη μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας.

Αντικείμενο της δράσης είναι η προώθηση της δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών με την συμμετοχή βιομηχανικών επιχειρήσεων ανεξαρτήτου μεγέθους και εκπαιδευτικών / ερευνητικών ιδρυμάτων για την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά δαπάνες οι οποίες σχετίζονται με την έρευνα και καινοτομία:

- Κόστη για προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση των πάγιων στοιχείων ερευνητικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων του ερευνητικού εξοπλισμού και του συνόλου των απαραίτητων οργάνων,
- Δαπάνες απόσβεσης κτιρίων κατά την διάρκεια του έργου και δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,
- Δαπάνες για τη αγορά αναλωσίμων
- Κόστη για προμήθεια, επεξεργασία και αποθήκευση άυλων γνωστικών πόρων όπως για παράδειγμα συλλογές δεδομένων, αρχεία, δομημένες επιστημονικές πληροφορίες και λογισμικό,
- Μισθολογικά κόστη νέου και υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού κατά το διάστημα υλοποίησης του έργου.
- Κόστη για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εκτέλεση του έργου.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω επιχορήγησης, με την δημόσια δαπάνη να καλύπτει το 75% του προϋπολογισμού ανά επενδυτικό σχέδιο, με το υπόλοιπο να καλύπτεται από ίδια κεφάλαια των δικαιούχων.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνεΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας)

Εφόσον η δράση εξειδικευτεί για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

ι. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

019 Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) καινοτομίας και δικτύων επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος των ΜμΕ

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους και ερευνητικά / εκπαιδευτικά ιδρύματα

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ και ενίσχυση των συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και παραγωγών γνώσης

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 10 - Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα – Τιμή στόχος 15

RCO 07 - Ερευνητικά ιδρύματα που συμμετέχουν σε κοινά ερευνητικά έργα – Τιμή στόχος 5

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 05 - ΜμΕ που καινοτομούν σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο – Τιμή στόχος 10 (καθώς 1 επιχείρηση ανά συνεργατικό σχηματισμό αναμένεται να είναι μεγάλη)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Απαιτείται η ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027 και καθορισμός τομέων προτεραιότητάς.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται περίπου στα 15 εκατ. € με το μέσο ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο να ανέρχεται στα 3 εκατ. € για κάθε συνεργατικό σχηματισμό.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ).

Η δράση εμφανίζει συνέργειες με τη δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» και τη δράση «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας» οι οποίες υλοποιήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 1.3.1 - Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) και υποστήριξη των δράσεων του

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) και υποστήριξη των δράσεων του

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η δημιουργία ενιαίου μηχανισμού υποστήριξης καινοτομίας, για την στήριξη, προώθηση, διευκόλυνση και διασφάλιση συνεργιών με την αγορά και την παρακολούθηση της ΕΣΕΕ 2021-2027. Ο Μηχανισμός Καινοτομίας θα υλοποιήσει δράσεις υποστήριξης διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης, καθώς και ωρίμανσης δράσεων ανάπτυξης βιομηχανικής καινοτομίας και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027, βιομηχανικής μετάβασης και Βιομηχανίας 4.0.

Στο πλαίσιο αυτό η ο Μηχανισμός Καινοτομίας στοχεύει στην:

- Προώθηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ο Μηχανισμός Καινοτομίας θα λειτουργήσει ως επιχειρησιακός βραχίονας του συστήματος διακυβέρνησης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της χώρας (επιχειρησιακή διακυβέρνηση) ο οποίος θα μεριμνά για την οργάνωση της διαδικασίας «επιχειρηματικής ανακάλυψης»
- Παροχή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας προς τις επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς οργανισμούς, με στόχο την οργάνωση μακροπρόθεσμων συνεργασιών και ωρίμανση σχεδίων συνεργασίας.

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 1η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την ανάπτυξη βιομηχανικής έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του οράματός της για την μετάβαση σε μια βιομηχανία που μετασχηματίζει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, επενδύει στην καινοτομία, τις συνεργασίες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, προσελκύει επενδύσεις και συμμετέχει δυναμικά σε διεθνείς αλυσίδες αξίας με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, μέσω της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανικών επιχειρήσεων και φορέων έρευνας και καινοτομίας και τη μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας.

Ο ρόλος του Μηχανισμού Καινοτομίας είναι συνυφασμένος με: α) την κατανόηση των δυνατοτήτων της ερευνητικής κοινότητας από τις επιχειρήσεις, β) την κατανόηση των αναγκών της βιομηχανίας από την ερευνητική κοινότητα, γ) την ανάπτυξη και ωρίμανση συμπράξεων δημοσίου – ιδιωτικού τομέα στο πεδίο της έρευνας και καινοτομίας, και δ) την εξασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης των επιχειρήσεων στις ερευνητικές υποδομές της χώρας.

Ο Μηχανισμός Καινοτομίας αναμένεται να αποτελέσει μηχανισμό ενθάρρυνσης και ωρίμανσης των επενδύσεων στη βιομηχανική έρευνα, μέσω αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της εφαρμοσμένης

έρευνας που πραγματοποιείται στη χώρα και στήριξης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της ελληνικής οικονομίας.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά δαπάνες διενέργειας διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης και ωρίμανσης δράσεων ανάπτυξης βιομηχανικής καινοτομίας και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

- ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας)
- ΕΠ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Στόχος Πολιτικής

1. Μια έξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

- i. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της αξιοποίησης προηγμένων τεχνολογιών

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

009 Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)

021 Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΓΓΒ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και ωρίμανσης δράσεων ώστε να βελτιώνεται το δυναμικό καινοτομίας των επιχειρήσεων μέσω συνεργασιών με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 16 - Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης - Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 03 - ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Απαιτείται η δημιουργία του Μηχανισμού Καινοτομίας από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) και τη Γενική Γραμματεία επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΓΓΕ ΕΣΠΑ)

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 20 εκατ. € (θα επανεξετασθεί βάσει της τιμής στόχου των δεικτών)

Διάρκεια Δράσης

5 έτη

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) και τη Γενική Γραμματεία επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΓΓΕ ΕΣΠΑ)

Βιομηχανική Μετάβαση (ΣΚ2)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 2.1.1 - Ενίσχυση προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση προγραμμάτων Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση σχεδίων βιομηχανικής μετάβασης σε τομείς που η χώρα εμφανίζει ή μπορεί να αναπτύξει συγκριτικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, σε τομεακό ή/και περιφερειακό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, η δράση στοχεύει στα εξής:

- Υποστήριξη των επιχειρήσεων για την επίτευξη της μέγιστης δυνατής μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων τους, ιδίως μέσω της προώθησης χρήσης νέων τεχνολογιών και της ψηφιοποίησής τους.
- Δημιουργία υποδομών και προώθηση συνεργειών μεταξύ των επιχειρήσεων για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση υλικών και πόρων, την διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων καθώς και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.
- Υποστήριξη επιχειρήσεων προκειμένου να εκμεταλλευτούν επιχειρηματικές ευκαιρίες που προκύπτουν από την εφαρμογή του μοντέλου της πράσινης και κυκλικής οικονομίας, παράγοντας προϊόντα με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και ενσωματώνοντας πράσινες πρώτες ύλες στην παραγωγική τους διαδικασία.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η εν λόγω δράση συνάδει με τη 2η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι τη Βιομηχανική Μετάβαση και εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στον πράσινο μετασχηματισμό σε τομείς όπου υφίσταται ουσιαστικό δυναμικό για την δραστηριοποίηση επιχειρήσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (σύμφωνα με τα μέτρα και τις πολιτικές του ΕΣΕΚ), η υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών με στόχο τη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια διττή μετάβαση της βιομηχανίας (πράσινη και ψηφιακή), συμβάλλοντας συγκεκριμένα στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και στην ανάπτυξη ισχυρής Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας που θα αποτελέσει παγκόσμιο ηγέτη στους τομείς της πράσινης και κυκλικής οικονομίας.

Αντικείμενο της δράσης είναι η υποστήριξη της βιομηχανικής μετάβασης των επιχειρήσεων σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο το οποίο ενσωματώνει με επιτυχία τις αρχές της πράσινης και κυκλικής οικονομίας.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει δαπάνες οι οποίες έχουν άμεση και αποδεδειγμένη συνεισφορά στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω δαπάνες:

- Ανέγερση/επέκταση/διαμόρφωση κτιρίων
- Προμήθεια και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού
- Δαπάνες πιστοποίησης, επαλήθευσης, επικύρωσης συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- Μισθολογικά κόστη που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση της επένδυσης.
- Αμοιβές συμβούλων

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, οι οποίες μπορούν να καλύπτουν έως και το 65% του συνολικού προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα [με διεύρυνση])

Εφόσον η δράση εξειδικευτεί για τις περιφέρειες παρέμβασης του ΤΔΜ, θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

022 Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων που εστιάζουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την ανθεκτικότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

023 Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων που εστιάζουν στην κυκλική οικονομία

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Άμεση προσαρμογή των βιομηχανικών επιχειρήσεων σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, το οποίο ενσωματώνει τις αρχές της πράσινης και κυκλικής οικονομίας, αξιοποιώντας επιχειρηματικές ευκαιρίες που προκύπτουν από το μοντέλο αυτό και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 30

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 03 - ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών – Τιμή στόχος 30

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 90 εκατ. € με το μέσο προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο να ανέρχεται στα 3 εκατ. €.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 3.1.1 - Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης. Η προσπάθεια βελτίωσης της προσαρμοστικότητας και ο εκσυγχρονισμό του παραγωγικού μοντέλου, αφορά κατά προτεραιότητα επιχειρήσεις των οποίων η βιωσιμότητα απειλείται από δομικές μεταβολές στην οικονομία και το επιχειρηματικό περιβάλλον γενικότερα (κρίση πανδημίας, πράσινη μετάβαση, Βιομηχανία 4.0, κλπ.).

Η δράση θα υλοποιηθεί σε δύο στάδια:

- ❖ 1^ο Στάδιο - ωρίμανση/επικύρωση του Σχεδίου Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης
Κατά το στάδιο αυτό θα εκδοθεί η 1^η πρόσκληση με τους δικαιούχους να υποβάλλουν και να αξιολογούνται επί του επιχειρηματικού σχεδίου, παρουσιάζοντας την επιχείρησή τους και επεξηγώντας αναλυτικά το σχέδιό τους, καθορίζοντας συγκεκριμένα βήματα και στόχους, δίνοντας έμφαση στον μετασχηματισμό του παραγωγικού τους μοντέλου και στην εφαρμογή οργανωτικής καινοτομίας.
- ❖ 2^ο Στάδιο - υλοποίηση του Σχεδίου Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης
Κατά το στάδιο αυτό θα εκδοθεί η 2^η πρόσκληση με τους δικαιούχους που αξιολογήθηκαν θετικά στο 1^ο στάδιο να προχωρούν στην υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων τους.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στην υποστήριξη των επιχειρήσεων στα εξής:

- Τροποποίηση των επιχειρηματικών μοντέλων και της οργάνωσης των επιχειρήσεων, με βάση τις ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εφοδιαστικής αλυσίδας των επιχειρήσεων και αντιμετώπιση εξαρτήσεων.
- Εξασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων οι οποίες πλήττονται από δυσμενείς μεταβολές του εξωτερικού τους περιβάλλοντος.
- Προώθηση του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε παραδοσιακούς κλάδους και αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της εκτόπισης αν δεν εκσυγχρονιστούν.
- Προώθηση της εισαγωγής συστημάτων πιστοποίησης - διαχείρισης ποιότητας, τον σχεδιασμό, την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων.
- Υποστήριξη υφιστάμενων θέσεων εργασίας.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 3η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων. Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την προώθηση του παραγωγικού μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και

βελτίωσης της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων, και κυρίως εκείνων των οποίων σημαντικός αριθμός θέσεων εργασίας απειλείται από τις δυσκολίες της συγκυρίας και τις δομικές μεταβολές στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, όπου οι επιχειρηματίες μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, προσαρμόζονται, ευδοκιμούν και αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η προώθηση της προσαρμοστικότητας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Η δράση καλύπτει τις παρακάτω ενδεικτικές δαπάνες:

- Κόστη αγοράς και εγκατάστασης νέων μηχανημάτων – εξοπλισμού και λογισμικού
- Κόστη αγοράς και εγκατάστασης συστημάτων πιστοποίησης – διαχείρισης ποιότητας, Σχεδιασμός, τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων
- Κόστη συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη σύνταξη και παρακολούθηση επιχειρηματικών σχεδίων.
- Μισθολογικά κόστη εργαζομένων

Η δράση προτείνεται να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, καλύπτοντας το 70% του συνολικού προϋπολογισμού των επιχειρηματικών σχεδίων.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.3.1. Επιχειρηματικότητα – Παραγωγικότητα [με διεύρυνση])

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

017 Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜμΕ και ομίλους ΜμΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές ΜμΕ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Προώθηση της άμεσης και αποτελεσματικής προσαρμογής και παραγωγικού μετασχηματισμού των ΜμΕ στις κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές και κατ' επέκταση ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 200 Επιχειρήσεις στο 1^ο Στάδιο και 100 επιχειρήσεις στο 2^ο Στάδιο

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 04 - ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης – Τιμή στόχος 100

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 65 εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο στο 1^ο στάδιο να εκτιμάται στα 75 χιλ. € και 500 χιλ. € στο 2^ο Στάδιο.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι προσκλήσεων με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Η δράση παρουσιάζει συνέργεια με τις δράσεις «Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός», «Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων» και «Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές» του ΕΠΑνεΚ 2014-2020.

Επιπλέον, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης προτείνεται η ΓΓΒ να συνεργαστεί με συλλογικούς φορείς υποστήριξης της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, ΓΣΕΒΕΕ, Ελληνική Παραγωγή και Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων (ΚΕΕ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 3.1.2 - Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων»

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση των συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων για τη δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Τα βιομηχανικά οικοσυστήματα δύναται να αναπτυχθούν κατά μήκος των τομεακών αλυσίδων αξίας (π.χ. προμηθευτές, ενδιάμεσα προϊόντα), με στόχο την μετατόπιση του παραγωγικού συστήματος σε δραστηριότητες υψηλής παραγωγικής και τεχνολογικής εξειδίκευσης. Επιπλέον, οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μπορούν να εμφανίζουν γεωγραφική εγγύτητα ή να βρίσκονται σε απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές, ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων τους.

Πρωθείται η δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων τα οποία θα αποτελούν συγκροτημένες δομές/ομάδες επιχειρήσεων που συνεργάζονται για την πραγμάτωση συγκεκριμένων σχεδίων, με στόχο την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητάς τους, την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας και την επέκτασή τους σε νέες αγορές του εξωτερικού. Σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία της δράσης αποτελεί η συμμετοχή τουλάχιστον μίας μεγάλης επιχείρησης σε κάθε βιομηχανικό οικοσύστημα, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως επιταχυντής (accelerator).

Η δράση θα υλοποιηθεί σε δύο στάδια:

- 1^ο Στάδιο - ωρίμανση/επικύρωση του επιχειρηματικού σχεδίου.

Κατά το στάδιο αυτό θα εκδοθεί η 1^η πρόσκληση με τους δικαιούχους να υποβάλλουν και να αξιολογούνται επί του επιχειρηματικού σχεδίου. Στο επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να καθορίζεται ο Φορέας Αρωγός²⁵ καθώς και οι λοιποί οργανισμοί και επιχειρήσεις του σχηματισμού, επίσης τα σχέδια οφείλουν να καθορίζουν συγκεκριμένους αναπτυξιακούς στόχους και βήματα προς την επίτευξη τους καθώς και το ρόλο που θα διαδραματίσει κάθε μέλος του σχηματισμού προς την κατεύθυνση αυτή.

- 2^ο Στάδιο - υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.

Κατά το στάδιο αυτό θα εκδοθεί η 2^η πρόσκληση με τους δικαιούχους που αξιολογήθηκαν θετικά στο 1^ο στάδιο να προχωρούν στην υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων τους.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στην υποστήριξη των επιχειρήσεων στα εξής:

- Υποστήριξη επενδύσεων για επιχειρήσεις που θέλουν να δημιουργήσουν συμπράξεις σε μία ενιαία επιχειρηματική μονάδα συνενώνοντας την παραγωγική τους διαδικασία.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της δημιουργίας προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και την επίτευξη της παραγωγικής μεγέθυνσης των επιχειρήσεων, μέσω της συμμετοχής τους σε βιομηχανικά οικοσυστήματα.

²⁵ Φορέα Αρωγός χαρακτηρίζεται η νομική οντότητα που θα διαχειριστεί τον Συνεργατικό Σχηματισμό Καινοτομίας, εκπληρώνοντας τον ορισμό και τις προϋποθέσεις του Συνεργατικού Σχηματισμού, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση. Ο Φορέας Αρωγός δύναται να είναι δημόσιος ερευνητικός/τεχνολογικός φορέας, επιχείρηση, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα.

- Μείωση του κόστους παραγωγής, μέσω της ανάπτυξης οικονομιών κλίμακας
- Προώθηση της διεθνοποίησης των βιομηχανικών οικοσυστημάτων, μέσω της επέκτασης του σε νέες αγορές.
- Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας και ενίσχυση της ικανότητα των επιχειρήσεων να αναπτύσσουν οργανωτική καινοτομία (διοίκηση, εφοδιαστική αλυσίδα, διαφήμιση)
- Προώθηση της εισαγωγής συστημάτων πιστοποίησης - διαχείρισης ποιότητας, τον σχεδιασμό, την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 3η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων. Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την προώθηση του παραγωγικού μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και βελτίωσης της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων, και κυρίως εκείνων των οποίων σημαντικός αριθμός θέσεων εργασίας απειλείται από τις δυσκολίες της συγκυρίας και τις δομικές μεταβολές στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, όπου οι επιχειρηματίες μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, προσαρμόζονται, ευδοκίμουν και αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η υποστήριξη της παραγωγικής μεγέθυνσης των επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων, με στόχο την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας και την επέκταση σε νέες αγορές.

Η δράση καλύπτει τις παρακάτω ενδεικτικές δαπάνες:

- Κόστη μετεγκατάστασης επιχειρήσεων
- Κόστη για την αγορά και εγκατάσταση μηχανημάτων – εξοπλισμού και την εν γένει αγορά παγίων.
- Κόστη αγοράς και εγκατάστασης συστημάτων πιστοποίησης – διαχείρισης ποιότητας, Σχεδιασμός, τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων.
- Κόστη συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη σύνταξη και παρακολούθηση επιχειρηματικών σχεδίων.
- Μισθολογικά κόστη εργαζομένων

Η δράση προτείνεται να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, καλύπτοντας το 65% του συνολικού προϋπολογισμού των επιχειρηματικών σχεδίων.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, Προτεραιότητα 1 | 1.3.2. Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

019 Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) καινοτομίας και δικτύων επιχειρήσεων κατ'εξοχήν προς όφελος των ΜμΕ

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές ΜμΕ και εκπαιδευτικά/ερευνητικά ιδρύματα

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Δημιουργία βιομηχανικών οικοσυστημάτων τα οποία θα επιτρέπουν ακόμα και σε ΜμΕ να επεκτείνονται σε νέες αγορές και να βελτιώνουν την παραγόμενη προστιθέμενη αξία τους, αυξάνοντας σημαντικά την ανθεκτικότητα και ανταγωνιστικότητα τους.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 50

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 19 - Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών – Τιμή στόχος 50

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 100 εκατ. € με το μέσο ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο να ανέρχεται στα 10 εκατ. € για κάθε βιομηχανικό οικοσύστημα.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι προσκλήσεων με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Η Δράση παρουσιάζει συνέργεια με τη δράση «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας» του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020. Επιπλέον, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης προτείνεται η ΓΓΒ να συνεργαστεί με συλλογικούς φορείς υποστήριξης της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, ΓΣΕΒΕΕ, Ελληνική Παραγωγή και Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων (ΚΕΕ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 3.2.1 - Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές

Περιγραφή της Δράσης

[η εν λόγω δράση θα πρέπει να συζητηθεί με ΓΓΒ και εμπλεκόμενους φορείς, καθώς υπάρχουν αρκετά θέματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης]

Σκοπός της δράσης είναι η υποστήριξη και προώθηση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές (κρίση πανδημίας, πράσινη μετάβαση, Βιομηχανία 4.0, κλπ.).

Ειδικότερα προωθείται η δημιουργία ενός Μηχανισμού υποστήριξης της Προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων, με στόχο τη στήριξη των επιχειρήσεων σε θέματα διάγνωσης αναγκών και βελτίωσης της επιχειρησιακής και λειτουργικής οργάνωσης, καθώς και σε θέματα ανάπτυξης, ενίσχυσης εξωστρέφειας και δικτύωσης των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό ο Μηχανισμός στοχεύει στα εξής:

- Παρακολούθηση των σημαντικότερων αλλαγών που συμβαίνουν σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο δύναται να επηρεάσουν διαφορετικούς κλάδους της βιομηχανίας.
- Εκπόνηση εξειδικευμένων σχεδίων διαρθρωτικής προσαρμογής για τον περιορισμό των επιπτώσεων των οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών και την τροποποίηση του παραγωγικού μοντέλου σε τομείς της βιομηχανίας.
- Ανάδειξη επιχειρηματικών ευκαιριών που προκύπτουν στο εγχώριο και διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.
- Προσδιορισμός των επιπτώσεων των αλλαγών αυτών στο εργατικό δυναμικό σε συνεργασία με το Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 3η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων. Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την προώθηση του παραγωγικού μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και βελτίωσης της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων, και κυρίως εκείνων των οποίων σημαντικός αριθμός θέσεων εργασίας απειλείται από τις δυσκολίες της συγκυρίας και τις δομικές μεταβολές στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, όπου οι επιχειρηματίες μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, προσαρμόζονται, ευδοκιμούν και αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η προώθηση της προσαρμοστικότητας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 3 | Προτεραιότητα 3 | 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων)

Στόχος Πολιτικής

4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη

Ειδικός Στόχος

iii Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, ενεργός και υγιής γήρανση και προώθηση ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

017 Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜμΕ και ομίλους ΜμΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΓΓΒ (ωφελούμενοι βιομηχανικές επιχειρήσεις)

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Προώθηση της άμεσης και αποτελεσματικής προσαρμογής των βιομηχανικών επιχειρήσεων στις κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές και κατ' επέκταση ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 7,5 εκατ. €.

Διάρκεια Δράσης

4 έτη

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Επιπλέον, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης προτείνεται η ΓΓΒ να συνεργαστεί με συλλογικούς φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ΣΕΒ, ΣΒΕ, ΓΣΕΒΕΕ, Ελληνική Παραγωγή και Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων (ΚΕΕ) κ.α.

Πρώθηση της Βιομηχανίας 4.0 (ΣΚ4)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 4.1.1 - Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.»

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η είναι η προώθηση της τεχνολογικής αναβάθμισης και του ψηφιακού μετασχηματισμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Ενίσχυση των επιχειρήσεων και της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών (Βιομηχανίας 4.0) στην παραγωγική τους διαδικασία, με εξειδικευμένες δράσεις ανάλογα με το βαθμό τεχνολογικής ωριμότητας τους.

Δεδομένου ότι παρατηρείται πολύ διαφορετικός βαθμός ψηφιακής ωριμότητας των επιχειρήσεων, για την υλοποίηση της δράσης κρίνεται σκόπιμη η ψηφιακή κατάταξη των επιχειρήσεων²⁶ Οι επιχειρήσεις θα καλούνται να υποβάλουν μαζί με το επενδυτικό τους σχέδιο ερωτηματολόγιο, το οποίο θα αφορά την ψηφιακή τους ωριμότητα. Στη συνέχεια, οι επιχειρήσεις θα κατατάσσονται σε τρεις βαθμίδες (ανώτερη, μέση και χαμηλή), ανάλογα με την βαθμολογία που συγκεντρώνουν στο ερωτηματολόγιο.

❖ Επιχειρήσεις χαμηλής και μέσης ψηφιακής ωριμότητας

Η δράση θα υποστηρίζει επιχειρήσεις χαμηλής και μέσης ψηφιακής ωριμότητας, προκειμένου να ενισχύσουν τη ψηφιακή και τεχνολογική τους υποδομή και να προωθήσουν την αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων τους (παραγωγή, εφοδιασμό, πωλήσεις, διοίκηση, οργάνωση).

Με την ολοκλήρωση της δράσης θα πρέπει να έχει επιτευχθεί άνοδος των ενισχυόμενων επιχειρήσεων κατά ένα επίπεδο ψηφιακής ωριμότητας, το οποίο και θα διατηρήσουν καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στην υποστήριξη των επιχειρήσεων στα εξής:

- Ψηφιοποίηση των συστημάτων διοίκησης, προγραμματισμού και ελέγχου της παραγωγής τους, αξιοποιώντας τις τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0
- Ψηφιοποίηση του συστήματος παραγγελιοληψίας, αποθήκευσης και πληρωμών τους
- Προώθηση της αυτοματοποίησης και διασύνδεσης της εφοδιαστικής τους αλυσίδας
- Δημιουργία ή/και αναβάθμιση ηλεκτρονικών καταστημάτων, σε συνδυασμό με ένα συνολικότερο μετασχηματισμό της λειτουργίας τους, ώστε να αποκομίσουν τα οφέλη του ηλεκτρονικού εμπορίου,
- Κατάρτιση και εφαρμογή στρατηγικής στο τομέα του ψηφιακού μάρκετινγκ χρησιμοποιώντας διαφορετικά μέσα και κανάλια επικοινωνίας με τους καταναλωτές,
- Αξιοποίηση ψηφιακών δεδομένων για την διενέργεια έρευνας αγοράς

²⁶ Η συμπλήρωση ερωτηματολογίου κατά την υποβολή της πρότασης και η κατάταξη σε επίπεδα ωριμότητας, προτείνεται να γίνει στα πρότυπα της δράσης «Ψηφιακό Άλμα» της ΠΠ 2014-2020.

https://www.espa.gr/Lists/Proclamations/Attachments/3886/20180604_prokyrh3h_alma_.pdf

- Ψηφιοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών τους και προώθηση της τηλεργασίας

❖ **Επιχειρήσεις ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας**

Η δράση στοχεύει σε επιχειρήσεις ανώτατου επιπέδου ψηφιακής ωριμότητας που αποτελούν:

- Παρόχους υπηρεσιών ψηφιοποίησης ή Βιομηχανίας 4.0 (π.χ. για ρομποτική, τεχνητή νοημοσύνη, διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT), υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους κ.λπ.).
- Παραγωγούς εφαρμογών σε τεχνολογίες αιχμής, που έχουν ως τελικούς καταναλωτές κυρίως βιομηχανικές επιχειρήσεις
- Επιχειρήσεις που επιδιώκουν να ενσωματώσουν εφαρμογές τεχνολογιών αιχμής στην παραγωγική τους διαδικασία, για την παραγωγή «έξυπνων» προϊόντων και υπηρεσιών.

Η δράση θα υποστηρίζει υφιστάμενες ή νεοφυείς επιχειρήσεις για την ανάπτυξη εφαρμογών σε τεχνολογίες αιχμής (πχ 5G, AI, Blockchain, Big data, IoT, εικονική πραγματικότητα, digital twins, 3D printing, advanced robotics).

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στην υποστήριξη των επιχειρήσεων στα εξής:

- Δραστηριότητες βιομηχανικής έρευνας σε τεχνολογίες αιχμής
- Επέκταση ή/και δημιουργία νέων γραμμών παραγωγής με την χρήση τεχνολογιών «Έξυπνου Εργοστασίου», τόσο για μηχανολογικό εξοπλισμό όσο και για συστήματα ψηφιακού ελέγχου
- Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και ανοικτής καινοτομίας για την παραγωγή «έξυπνων» προϊόντων και υπηρεσιών
- Προώθηση της αυτοματοποίησης και διασύνδεσης της εφοδιαστικής τους αλυσίδας με την χρήση τεχνολογιών αιχμής
- Χρήση νέων υλικών όπως βιοϋλικά και νανοϋλικά στη παραγωγική διαδικασία
- Ενσωμάτωση της συστηματικής ανάλυσης δεδομένων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

❖ **Επιχειρήσεις ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας για την υλοποίηση εμβληματικών έργων**

Η χρηματοδότηση συνεργατικών εμβληματικών έργων για την εγχώρια ανάπτυξη συστημάτων και τεχνολογιών Βιομηχανίας 4.0.

Η υποβολή προτάσεων για την υλοποίηση εμβληματικών έργων μπορεί να γίνεται είτε από ομάδες επιχειρήσεων ανεξαρτήτως μεγέθους, είτε από συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς / εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Για την υλοποίηση της δράσης κρίνεται κρίσιμη η κινητοποίηση και συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες θα λειτουργήσουν ως κινητήριοι μοχλοί ικανοί να κινητοποιήσουν και άλλες μικρότερες επιχειρήσεις και οργανισμούς.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στα εξής:

- Διασύνδεση έρευνας και καινοτομίας με οργανισμούς παροχής λύσεων ΤΠΕ, στο πλαίσιο της Βιομηχανίας 4.0, ενθαρρύνοντας τη δημιουργία ενός συνεργατικού βιομηχανικού οικοσυστήματος και ενός ευέλικτου δικτύου παραγωγής.
- Δραστηριότητες βιομηχανικής έρευνας σε τεχνολογίες αιχμής.

- Επενδύσεις για την ανάπτυξη συστημάτων και τεχνολογιών που θα παρέχουν στη βιομηχανία λύσεις κατασκευής σύμφωνα με τις ανάγκες μετάβασης της αγοράς.
- Προώθηση επενδυτικής κινητοποίησης στον κλάδο των νέων υλικών (πχ βιοϋλικά, νανοϋλικά κ.α.).

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 4η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την δραστική μεταμόρφωση της Βιομηχανίας μέσω ψηφιακής αναβάθμισης και αυτοματοποίησης διαδικασιών και αναδιαμόρφωση των λειτουργικών μοντέλων της βιομηχανίας, με έμφαση σε ψηφιακές τεχνολογίες (IOT, 3D printing, advanced robotics) και νέες παραγωγικές διαδικασίες (data-driven παραγωγή, cybersecurity, AI).

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό μέλλον της Ευρώπης, όπου οι ψηφιακές τεχνολογίες δημιουργούν νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπουν στον κλάδο να είναι παραγωγικότερος, προσφέρουν εργαζομένους με νέες δεξιότητες και στηρίζουν την απασχόληση της οικονομίας μας από τις ανθρακούχες εκπομπές.

Αντικείμενο της δράσης είναι η υποστήριξη βιομηχανικών επιχειρήσεων ανάλογα με την ψηφιακή τους ωριμότητα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, ή τη παραγωγή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών με την αξιοποίηση τεχνολογιών Βιομηχανίας 4.0.

Ενδεικτικά οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιούν τις παρακάτω τεχνολογίες :

- Συστήματα διοίκησης ροής έργων, κοστολόγησης – τιμολόγησης – λογιστικής διαχείρισης, ελέγχου και προγραμματισμού πόρων, αποθήκευσης και διανομής, διασυνδέσεων με εξωτερικούς συνεργάτες, διαχείρισης πελατών κτλπ
- Συστήματα τεχνητής νοημοσύνης,
- Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT),
- Προσομοιώσεις και digital twins,
- Αισθητήρες.
- Υποδομές δικτύου 5G
- Τεχνολογία Blockchain
- Τρισδιάστατη εκτύπωση (3D Printing)
- Εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης
- Εφαρμογές Ανάλυσης Δεδομένων (Big Data Analytics)
- Υπολογιστικό νέφος (cloud)
- Υπηρεσίες κυβερνοασφάλειας
- Εφαρμογές M2M (Machine to Machine)
- Εφαρμογές ρομποτικής

Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών αφορούν:

- Κόστος προμήθειας και εγκατάστασης ή αναβάθμισης εξοπλισμού,
- Κόστος προμήθειας και εγκατάστασης ή αναβάθμισης λογισμικού,
- Κόστη που σχετίζονται άμεσα με την διενέργεια βιομηχανικής έρευνας σε τεχνολογίες αιχμής
- Τεχνικές συμβουλευτικές υπηρεσίες για την χρήση νέων τεχνολογιών και τον εν γένει μετασχηματισμό της επιχείρησης.

Η δράση αφορά δάνεια με ευνοϊκούς όρους (soft loans) για τις επιχειρήσεις, τα οποία θα παρέχουν ευνοϊκότερα επιτόκια από αυτά της αγοράς είτε περιόδος χάριτος (2 -3 χρόνια).

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.2.1. Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

010 Ψηφιοποίηση των ΜμΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, Β2Β)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Μεμονωμένες Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους και συνεργατικά σχήματα

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Βελτίωση της παραγωγικότητας και προώθηση της παραγωγικής μεγέθυνσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων μέσω της χρήσης τεχνολογικών εφαρμογών και επιτάχυνση της ωρίμανσης τους ενόψει της Βιομηχανίας 4.0

Ενίσχυση της βιομηχανικής έρευνας και της ανάπτυξης εφαρμογών σε τεχνολογίες αιχμής. Δημιουργία εγχώριας προσφοράς για την ανάπτυξη συστημάτων και τεχνολογιών Βιομηχανίας 4.0, η οποία θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ζήτησης, συμβάλλοντας στην αύξηση της ωριμότητας σημαντικού αριθμού βιομηχανικών επιχειρήσεων ενόψει της Βιομηχανίας 4.0 και στην παραγωγική τους μεγέθυνση.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος: α) 150 (μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας), β) 20 (ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας), γ) 5 συνεργατικοί σχηματισμοί για υλοποίηση εμβληματικών έργων

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 19 - Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών – Τιμή στόχος 200

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 305 εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο να εκτιμάται στο 500 χιλ. € για επιχειρήσεις μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας, 1,5 εκατ. € για επιχειρήσεις ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας και 40 εκατ. € ανά συνεργατικό σχηματισμό για την υλοποίηση εμβληματικών έργων.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Η Δράση παρουσιάζει συνέργεια με τις δράσεις «Ψηφιακό Άλμα» και «Ψηφιακό Βήμα» του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020. Επιπλέον, για την υλοποίηση της δράσης ενδέχεται να απαιτηθεί η συνεργασία της ΓΓΒ με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 4.1.2 - Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της Δράσης είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η δημόσια διάθεση της ενιαίας εθνικής πύλης για τη Βιομηχανία 4.0. Η ψηφιακή πλατφόρμα θα περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες αναφορικά την εθνική και ευρωπαϊκή στρατηγική για την Βιομηχανία 4.0, και θα αποτελεί ένα φόρουμ ενημέρωσης και διασύνδεσης όλων των ομάδων ενδιαφέροντος με στόχο την κινητοποίηση τους και την συμμετοχή σε δράσεις και πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί, σχετικά με την Βιομηχανία 4.0.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στη δημιουργία ενός ενιαίου ψηφιακού χώρου, προσβάσιμου στο σύνολο των ενδιαφερόμενων μερών της εγχώριας αγοράς, ο οποίος θα λειτουργήσει ως κόμβος πληροφορίας, επικοινωνίας και δικτύωσης των εμπλεκόμενων, ενσωματώνοντας όλες τις στοχευμένες ειδικές δράσεις και τους μηχανισμούς υποστήριξης που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και εθνικής στρατηγικής για την απόκριση της βιομηχανίας στις ανάγκες και τις ευκαιρίες της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης.

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 4η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την δραστική μεταμόρφωση της Βιομηχανίας μέσω ψηφιακής αναβάθμισης και αυτοματοποίησης διαδικασιών και αναδιαμόρφωση των λειτουργικών μοντέλων της βιομηχανίας, με έμφαση σε ψηφιακές τεχνολογίες (IOT, 3D printing, advanced robotics) και νέες παραγωγικές διαδικασίες (data-driven παραγωγή, cybersecurity, AI).

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό μέλλον της Ευρώπης, όπου οι ψηφιακές τεχνολογίες δημιουργούν νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπουν στον κλάδο να είναι παραγωγικότερος, προσφέρουν εργαζομένους με νέες δεξιότητες και στηρίζουν την απαλλαγή της οικονομίας μας από τις ανθρακούχες εκπομπές.

Αντικείμενο της Δράσης είναι η συλλογή και ενοποίησης της απαραίτητης πληροφορίας και του στοχευμένου υλικού για την Βιομηχανία 4.0 και η οργανωμένη διάθεση του στις ομάδες ενδιαφέροντος. Η Εθνική Πύλη Βιομηχανία 4.0 εμπίπτει στη στρατηγική του μνημόνιο που υπεγράφη μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης το 2019.

Η ψηφιακή πλατφόρμα θα περιλαμβάνει ενδεικτικά:

- Το εθνικό όραμα και τους επιμέρους στόχους σύμφωνα με τις βασικές κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής και εθνικής στρατηγικής για τη Βιομηχανία 4.0,
- Ενημερωτικό / εκπαιδευτικό υλικό αναφορικά στην έννοια και τις τεχνολογίες της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης, καθώς και τις ανάγκες/ευκαιρίες που αυτή δημιουργεί,
- Πληροφορίες και ενημέρωση σχετικά με στοχευμένες πρωτοβουλίες, δράσεις και ενδεικτικές μελέτες περίπτωσης καλών πρακτικών εφαρμογής σχεδίων τεχνολογικής και ψηφιακής αναβάθμισης,

- Άμεση, δημόσια πρόσβαση σε υποστηρικτικούς μηχανισμούς του προγράμματος Βιομηχανία 4.0 όπως: υπηρεσίες ωρίμανσης, αξιολόγησης και αναπροσαρμογής των δράσεων βάσει των αναγκών της αγοράς, ενέργειες προώθησης, ενημέρωσης και κινητοποίησης των δικαιούχων, δημόσιες συζητήσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και αξιοποίηση των ευρημάτων στη δημιουργία ευνοϊκών ρυθμιστικών πλαισίων για τη προώθηση του τεχνολογικού μετασχηματισμού της ελληνικής βιομηχανίας.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

- ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.2.2. Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας)
- ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

- ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

011 Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΓΓΒ.

Για την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας, η Εθνική πύλη βιομηχανία 4.0 θα μπορούσε να υλοποιηθεί ως έργο συνεργασίας δημόσιου τομέα και ενός εξειδικευμένου ιδιωτικού φορέα που θα είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη συντήρηση της πλατφόρμας και των διακομιστών για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Βελτίωση της αντίληψης και της πληροφόρησης των ομάδων ενδιαφέροντος γύρω από την Βιομηχανία 4.0. Προώθηση συνεργειών και της άμεσης προσαρμογής των επιχειρήσεων στην Βιομηχανία 4.0.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 14 - Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών – Τιμή Στόχος 1

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 11 - Χρήστες νέων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών – Τιμή Στόχος (θα προσδιοριστεί σε συνεργασία με τη ΓΓΒ)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης εκτιμάται στο 1,5 εκατ. € για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, τη δημοσίευση και τη συντήρηση της εθνικής πύλης.

Διάρκεια Δράσης

Ο απαιτούμενος χρόνος σχεδιασμού και υλοποίησης της Δράσης εκτιμάται στα 2 χρόνια.

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Η Δράση προϋποθέτει τη συνέργεια της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 5.1.1 - Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων»

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η προώθηση ενδοεπιχειρησιακών προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού βάσει των αναγκών που εντοπίζουν οι επιχειρήσεις (προσαρμογή στο πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό, και στην ΕΣΕΕ 2021 -2027), καθώς και του γενικότερου σχεδιασμού τους. Η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση των εργαζομένων επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση και στις ανάγκες της με στόχο την καλύτερη δυνατή επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού της έτσι ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις ανάγκες που προκύπτουν και στους στόχους που θέτει η επιχείρηση βάσει των νέων απαιτήσεων και των επιχειρησιακών σχεδίων που διαμορφώνει.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στα εξής:

- Κατάρτιση και επανειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου να επιτευχθεί η προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις της θέσης εργασίας του και να υποβοηθηθεί η ανάπτυξη και η επαγγελματική τους ανέλιξη,
- Ενίσχυση της παραγωγικότητας των εργαζομένων και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Δημιουργία ανθρώπινου δυναμικού, ικανού να υλοποιήσει νέες παραγωγικές διαδικασίες, και να χρησιμοποιήσει σύγχρονο παραγωγικό/ μηχανολογικό εξοπλισμό και καινοτόμες τεχνολογίες/συστήματα κ.λπ.
- Προώθηση του τεχνολογικού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στη παραγωγική τους διαδικασία, μέσω της ανάπτυξης των κατάλληλων δεξιοτήτων από το ανθρώπινο δυναμικό της.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων που έχουν εκπονήσει ή υλοποιούν επιχειρηματικά σχέδια για την προσαρμογή τους στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, με στόχο να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προκύπτουν από αυτή.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων που έχουν εκπονήσει ή υλοποιούν επιχειρηματικά σχέδια για αξιοποίηση ευκαιριών που προκύπτουν μέσω της ΕΣΕΕ 2021 - 2027, με στόχο να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προκύπτουν από αυτή.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 5η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού. Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο τη συμβολή στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης βάσει των εξειδικευμένων αναγκών των περιφερειακών και των τομέων/κλάδων της οικονομίας.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια βιομηχανία που δημιουργεί νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπει στον κλάδο να είναι παραγωγικότερος και προσφέρει εργαζομένους με νέες δεξιότητες.

Αντικείμενο της δράσης είναι η υποστήριξη επιχειρήσεων ώστε να επενδύσουν σε ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων ως τμήμα ενός ευρύτερου επιχειρησιακού σχεδίου.

Η δράση θα χρηματοδοτεί δαπάνες οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Σε αυτό το πλαίσιο η κατάρτιση μπορεί να λάβει χώρα μέσω σεμιναρίων επιμόρφωσης, προγραμμάτων κατάρτισης, αλλά και οργανωμένης και συστηματικής εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας των εργαζομένων ή του φορέα εκπαίδευσης.

Ένα καλά δομημένο πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης οφείλει να λάβει υπόψη του τα ακόλουθα:

- Επιλογή αξιόπιστου φορέα για την κατάρτιση των εργαζομένων
- Καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κατάρτισης των εργαζομένων και των προϋποθέσεων της αποτελεσματικής εκπαίδευσης εντός της επιχείρησης
- Προσδιορισμός των στόχων της κατάρτισης
- Αξιολόγηση του προγράμματος κατάρτισης τόσο όσον αφορά στο επίπεδο της εκπαίδευσης που προσφέρεται, όσο και σε σχέση με το όφελος που αποκόμισαν οι εκπαιδευόμενοι
- Παροχή πιστοποίησης δεξιοτήτων – γνώσεων στους εργαζομένους μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος

Η δράση προτείνεται να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων καλύπτοντας το 65% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

016 Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές ΜμΕ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να συμβαδίζουν με τα επιχειρησιακά σχέδια και τους στόχους των επιχειρήσεων, ενόψει της ΕΣΕΕ και της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 101 - ΜμΕ που επενδύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων) – Τιμή στόχος 100

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 98 - Προσωπικό ΜμΕ που ολοκληρώνει τη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΕΕΚ) (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες) – Τιμή στόχος 1.000 (μ.ο. 10 άτομα ανά επιχείρηση)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στα 5 εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο να εκτιμάται στα 50 χιλ. €.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της ΓΓΒ με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

Η δράση εμφανίζει συμπληρωματικότητα με την δράση 1.1.1 «Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027» και 4.1.1. «Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0»

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 5.1.2 - Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η συγκρότηση «συμμαχιών» σε τομεακό επίπεδο με την συμμετοχή ομάδων ενδιαφέροντος, ώστε να δημιουργηθούν τομεακές στρατηγικές για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Πιο συγκεκριμένα η δράση στοχεύει να κινητοποιήσει τις εξής ομάδες ενδιαφέροντος ανά κλάδο:

- Επιχειρήσεις
- Εργατικά συνδικάτα
- Επιμελητήρια
- Συλλογικούς φορείς
- Εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς
- Αρμόδιους Δημόσιους Φορείς

Στο πλαίσιο αυτό η δράση στοχεύει στα εξής:

Βήμα 1: Δημιουργία πλαισίου για εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των ομάδων ενδιαφέροντος για το παρόν και το μέλλον του κλάδου και για τον ρόλο που το ανθρώπινο δυναμικό καλείται να διαδραματίσει σε αυτό, με στόχο την καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και συναντίληψης μεταξύ των ομάδων ενδιαφέροντος του κλάδου. Συγκρότηση των κλαδικών συμμαχιών.

Βήμα 2: Οι συμμαχίες εξετάζουν πώς οι σημαντικότερες τάσεις και αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι πιθανό να επηρεάσουν τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτές περιλαμβάνουν ενδεικτικά ανάγκες που προκύπτουν λόγω της Βιομηχανική Μετάβαση, της ψηφιοποίησης και της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης. Οι συμμαχίες προτείνεται να εξετάσουν επίσης τον αντίκτυπο αυτών των παραγόντων στην ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση στον κλάδο (π.χ. αναδιάρθρωση, κενές θέσεις εργασίας). Η παραπάνω διεργασία προτείνεται να γίνει σε άμεση συνεργασία με το Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, ο οποίος μπορεί να συμβάλει στην διενέργεια κατάλληλων μελετών και ερευνών.

Βήμα 3: Κάθε συμμαχία μπορεί να αναπτύξει μια κλαδική στρατηγική δεξιοτήτων που να υποστηρίζει τη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική του κλάδου. Οι συμμαχίες αναμένεται να προσδιορίσουν τις προτεραιότητες και να αναπτύξουν συγκεκριμένες και στοχευμένες δράσεις. Επιπλέον, προτείνεται η δημιουργία πλατφόρμας, με στόχο να επικοινωνείτε το όραμα της συμμαχίας και η τομεακή στρατηγική για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Η πλατφόρμα μπορεί να λειτουργήσει και ως ένα μέσω δικτύωσης και επικοινωνίας των ομάδων ενδιαφέροντος.

Βήμα 4: Ωρίμανση και υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων, οι οποίες θα επικεντρώνονται κυρίως σε τομεακά προγράμματα επανακτάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων του κλάδου. Προώθηση της χρήσης εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την

ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (πχ. Ευρωπαϊκή διασφάλιση ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET), Ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων (EQF), κλπ.)

Βήμα 5: Προώθηση της συμμετοχής των εθνικών κλαδικών συμμαχιών σε ευρύτερες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες με αντίστοιχη στόχευση, με στόχο τη συνδιαμόρφωση ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για τις δεξιότητες.

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 5η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο να συμβάλει στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης και της βιομηχανικής μετάβασης με μέριμνα για τις εξειδικευμένες ανάγκες των περιφερειακών και των τομέων/κλάδων της οικονομίας, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της ολοκληρωμένης ατζέντας οικονομικού μετασχηματισμού και τις επιμέρους εξειδικεύσεις.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια βιομηχανία που δημιουργεί νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπει στον κλάδο να είναι παραγωγικότερος και προσφέρει εργαζομένους με νέες δεξιότητες.

Αντικείμενο της δράσης είναι η υποστήριξη συμμαχιών μεταξύ ομάδων ενδιαφέροντος με στόχο την κατάρτιση τομεακών στρατηγικών, για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού βάσει των αναγκών και τάσεων που εντοπίζονται στον εκάστοτε κλάδο.

Η δράση θα χρηματοδοτεί δαπάνες οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την διενέργεια μελετών για την διαμόρφωση της στρατηγικής, καθώς και κόστη για την ωρίμανση και υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων.

Η δράση μπορεί να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων καλύπτοντας το σύνολο του προϋπολογισμού ανά τομεακή συμμαχία.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

- ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας)
- ΕΠ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Δια βίου Μάθησης

Στόχος Πολιτικής

1. Μια έξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

016 Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

- Επιχειρήσεις (ανεξαρτήτου μεγέθους)
- Εργατικά συνδικάτα
- Επιμελητήρια

- Συλλογικούς φορείς
- Εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς
- Αρμόδιους Δημόσιους Φορείς

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Δημιουργία κλαδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού, με στόχο να εφοδιάσουν το ανθρώπινο δυναμικό με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε ο κλάδος να αναπτυχθεί να καινοτομήσει και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 17 - Επενδύσεις σε περιφερειακά/τοπικά οικοσυστήματα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων – Τιμή στόχος 8 εκατ. €.

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 24 - ΜμΕ που ωφελούνται από δραστηριότητες τοπικού /περιφερειακού οικοσυστήματος για την ανάπτυξη δεξιοτήτων - Τιμή στόχος 200

RCR 98 - Προσωπικό ΜμΕ που ολοκληρώνει τη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΕΕΚ) (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες) – Τιμή στόχος 1.000

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Για την δημιουργία τέτοιων ευρύτερων συνεργατικών δράσεων, αρχικά απαιτείται να εξετασθεί η ωριμότητα (μελέτη σκοπιμότητας) του κλάδου και των ομάδων ενδιαφέροντος που εμπλέκονται, ώστε να υλοποιηθούν αυτές τις συνεργατικές πρωτοβουλίες.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στα 8 εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά τομεακή συμμαχία να εκτιμάται στα 2 εκατ. €.

Διάρκεια Δράσης

2 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 2 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της ΓΓΒ με τη Γενική γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της αγοράς εργασίας.

Η δράση εμφανίζει συμπληρωματικότητα με την δράση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “Sectoral cooperation on skills”

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 5.2.1 - Προσέλκυση έμπειρων στελεχών για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Προσέλκυση έμπειρων στελεχών για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της βιομηχανίας

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση των επιχειρήσεων προκειμένου να προσελκύσουν κατάλληλα εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό, ενισχύοντας το ανθρώπινο δυναμικό της βιομηχανίας και παρέχοντας κρίσιμες δεξιότητες και γνώσεις για το μετασχηματισμό και τον εκσυγχρονισμό των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Τα στελέχη που θα προσληφθούν μέσω της δράσης μπορούν να απασχολούνται σε

- κλάδους εκτός της μεταποίησης,
- πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα,
- να αποτελούν απόδημους Έλληνες που εργάζονται στο εξωτερικό.

Η προσθήκη ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου αναμένεται να προσφέρει απαραίτητες δεξιότητες και τεχνογνωσία τα οποία οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη ενόψει της εφαρμογής της Βιομηχανικής Μετάβασης, της ψηφιοποίησης και της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης.

Η δράση στοχεύει στα εξής:

- Συμβολή στην δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλού επιπέδου σε βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού με την κατάλληλη γνώση και εργασιακή εμπειρία, ώστε να συμβάλει στην άμεση προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες ανάγκες της αγοράς και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους.
- Επαναπατρισμό Ελλήνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και κατέχουν υψηλού επιπέδου δεξιότητες και τεχνογνωσία, αντιστροφή του φαινομένου “Brain Drain”.

Η εν λόγω δράση εμπίπτει στην 5η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι την Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού, εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο να συμβάλει στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης και της βιομηχανικής μετάβασης με μέριμνα για τις εξειδικευμένες ανάγκες των περιφερειακών και των τομέων/κλάδων της οικονομίας, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της ολοκληρωμένης ατζέντας οικονομικού μετασχηματισμού και τις επιμέρους εξειδικεύσεις.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια βιομηχανία που δημιουργεί νέα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέπει στον κλάδο να είναι παραγωγικότερος και προσφέρει εργαζομένους με νέες δεξιότητες.

Αντικείμενο της δράσης είναι η διοργάνωση επαναλαμβανόμενων κύκλων υποστήριξης βιομηχανικών επιχειρήσεων για την προσέλκυση εξειδικευμένου ανθρώπινου, με τουλάχιστον μεταπτυχιακό τίτλο και 2-ετή εργασιακή εμπειρία. Επιπλέον απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στη δράση είναι οι θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν είναι επιπρόσθετες σε σχέση προς τις υφιστάμενες. Στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης μπορεί να

χρησιμοποιηθεί και η πλατφόρμα «Rebrain Greece», κυρίως για τη διασύνδεση επιχειρήσεων με απόδημους που εργάζονται στο εξωτερικό.

Η επιχείρηση υποχρεούται να διατηρήσει τον εργαζόμενο για τουλάχιστον 3 έτη και ο μισθός του πρέπει να αποτελεί πολλαπλάσιο του κατώτατου μισθού. Η δράση θα καλύπτει:

- 80% μισθού ύψους τουλάχιστον 5 φορές υψηλότερου του κατώτατου μισθού για το πρώτο έτος
- 60% κάλυψη μισθού ύψους τουλάχιστον 5 φορές υψηλότερου του κατώτατου μισθού για το δεύτερο έτος

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

016 Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου, ικανό να υποστηρίξει την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες ανάγκες της αγοράς που προκύπτουν μέσω τάσεων όπως η Βιομηχανική Μετάβαση, η ψηφιοποίηση και η Βιομηχανία 4.0.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 50

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες - Τιμή στόχος 100

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτούνται ενέργειες ωρίμανσης

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στα 9 εκατ. €, με τον μέσο προϋπολογισμό ανά θέση εργασίας να εκτιμάται στα 90 χιλ. €.

Διάρκεια Δράσης

3 έτη, όπου θα πραγματοποιηθούν 3 κύκλοι με διάρκεια 6 μήνες ανά κύκλο

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης θα απαιτηθεί η συνεργασία της ΓΓΒ με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Η δράση εμφανίζει συμπληρωματικότητα με την δράση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων “Rebrain Greece”

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 6.1.1 - Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων

Περιγραφή της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η προώθηση της εξυγίανσης άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων, και η ενίσχυση δράσεων υποστήριξης της μετατροπής Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων (ΑΒΣ) σε σύγχρονα Επιχειρηματικά Πάρκα (ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την μετατροπή τους σε οργανωμένους υποδοχείς επιχειρήσεων).

Μέσω της δράσης επιχειρείται η ενίσχυση των Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ), οι οποίοι δύναται να προσφέρουν ουσιαστικές λύσεις στους τομείς αδειοδότησης και χωροθέτησης μεταποιητικών επιχειρήσεων, καθώς η χωροθέτηση και αδειοδότηση βιομηχανικών μονάδων αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα το οποίο καθυστερεί ή/και παρεμποδίζει τη διενέργεια επενδύσεων στο κλάδο της βιομηχανίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η δράση, στοχεύει στα εξής:

- Διευκόλυνση της μετεγκατάστασης βιομηχανικών μονάδων και υποστήριξη επενδύσεων για τη δημιουργία ή αναβάθμιση βιομηχανικών μονάδων, εντός οργανωμένων υποδοχέων.
- Ανάπτυξη συνεργειών και οικονομικών κλίμακας μεταξύ των επιχειρήσεων που στεγάζονται εντός των Επιχειρηματικών Πάρκων.
- Επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης βιομηχανικών μονάδων, λόγω του ευνοϊκότερου θεσμικού πλαισίου το οποίο υπάρχει για την εγκατάσταση επιχειρήσεων εντός Επιχειρηματικών Πάρκων.
- Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, ιδίως μέσω της διαχείρισης απορριμμάτων και αποβλήτων η οποία διευκολύνεται σημαντικά εντός των Επιχειρηματικών Πάρκων.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 6η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι «Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων». Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την εξασφάλιση των απαραίτητων εξειδικευμένων υπηρεσιών και υποδομών προς τις επιχειρήσεις και για αυτό τον σκοπό, κρίνεται απαραίτητη η οργάνωση των υφιστάμενων δομών και η ανάπτυξη νέων στη βάση τομεακών αναγκών και προτεραιοτήτων, με επαρκή γεωγραφική κάλυψη.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, συμβάλλοντας στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ώστε οι επιχειρηματίες να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους να ευδοκίμουν και να αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών υποδοχής επιχειρήσεων.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει τις παρακάτω ενδεικτικές δαπάνες:

- Κόστη για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων,
- Δαπάνες για την αγορά κτιριακών εγκαταστάσεων ή/και την επέκταση/ διαρρύθμιση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων στο νέο χώρο,
- Δαπάνες για την δημιουργία και σύνδεση δικτύων παροχής (π.χ. δίκτυα ηλεκτρισμού, ύδρευσης, αέρος, πυρόσβεσης, φυσικού αερίου) στο νέο χώρο εγκατάστασης,
- Δαπάνες για τη δημιουργία η σύνδεση με υποδομές διαχείρισης αποβλήτων ή απορριμμάτων,
- Κόστη αγοράς και εγκατάστασης νέου εξοπλισμού και λογισμικού,
- Λοιπά κόστη εγκατάστασης.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, οι οποίες μπορούν να καλύπτουν έως και το 65% του συνολικού προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

014 Επιχειρηματική υποδομή για ΜμΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

Βιομηχανικές επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Βελτίωση του περιβάλλοντος για επενδύσεις που σχετίζονται με τη δημιουργία βιομηχανικών μονάδων, συμβάλλοντας στην επίλυση ενός σημαντικού εμποδίου όπως η χωροθέτηση, μέσω της ενίσχυσης Επιχειρηματικών Πάρκων

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος 10

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα) – Τιμή στόχος 12,25 εκατ. €.

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Η δράση συνδέεται άμεσα με την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ) (αναθεώρηση ν. 3982/2011), η οποία αναμένεται στο προσεχές διάστημα.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 35 εκατ. € με το μέσο προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο να εκτιμάται στα 3,5 εκατ. €.

Διάρκεια Δράσης

1 έτος, όπου θα πραγματοποιηθούν 1 κύκλος με διάρκεια 6 μήνες

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης προτείνεται η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με τις αρμόδιες αρχές διαχείρισης και λειτουργίας των ΟΥΜΕΔ (πχ. ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 6.2.1 - Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας

Περιγραφή της Δράσης

[η εν λόγω δράση θα πρέπει να συζητηθεί με ΓΓΒ, καθώς υπάρχουν αρκετά θέματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης]

Σκοπός της δράσης είναι η συνολική αναβάθμιση / αναπροσαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας. Η εφαρμογή βιομηχανικών προτύπων αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην άμεση και ομαλή διττή μετάβαση της βιομηχανίας στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία, επιτυγχάνοντας βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας.

Υπό το πρίσμα αυτό, η δράση, στοχεύει στα εξής:

- Αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή βιομηχανικών προτύπων, ιδίως σε τομείς αιχμής (πχ. έξυπνα εργοστάσια, τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0 και τεχνολογίες διαχείρισης απορριμμάτων και αποβλήτων).
- Αναπροσαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας με βάση τις ανάγκες που διαπιστώνονται και της μελέτης διεθνών καλών πρακτικών βιομηχανικών προτύπων.
- Προώθηση και επικοινωνία της αναγκαιότητας και των οφελών που προκύπτουν από την εφαρμογή προτύπων στις βιομηχανικές επιχειρήσεις.
- Ενίσχυση των διαδικασιών πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 6η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι «Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων». Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την εξασφάλιση των απαραίτητων εξειδικευμένων υπηρεσιών και υποδομών προς τις επιχειρήσεις και για αυτό το σκοπό, κρίνεται απαραίτητη η οργάνωση των υφιστάμενων δομών και η ανάπτυξη νέων στη βάση τομεακών αναγκών και προτεραιοτήτων, με επαρκή γεωγραφική κάλυψη.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, συμβάλλοντας στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ώστε οι επιχειρηματίες να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους να ευδοκιμούν και να αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η βελτίωση Εθνικού Συστήματος Ποιότητας, με στόχο να επιτευχθεί η ενσωμάτωση πρότυπων τεχνολογιών και διαδικασιών που προωθούν την άμεση μετάβαση στη ψηφιακή και πράσινη οικονομία.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά δαπάνες για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνεΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ)

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

017 Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜμΕ και ομίλους ΜμΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΓΓΒ/ΕΛΟΤ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας των επιχειρήσεων μέσω της ενσωμάτωσης πρότυπων διαδικασιών και τεχνολογιών.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 03 - ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών* – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Δεν απαιτείται κάποια ενέργεια ωρίμανσης.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 7,5 εκατ. €

Διάρκεια Δράσης

4 έτη

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης απαιτείται η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΗΣ 6.2.2 - Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Περιγραφή της Δράσης

[η εν λόγω δράση θα πρέπει να συζητηθεί με ΓΓΒ και εμπλεκόμενους φορείς, καθώς υπάρχουν αρκετά θέματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης]

Σκοπός της δράσης είναι η συνολική αναβάθμιση / αναπροσαρμογή του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Το ελλιπές πλαίσιο διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας. Ειδικότερα το πλαίσιο χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και απουσία κινήτρων για την προώθηση της συνεργασίας επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας.

Υπό αυτό το πρίσμα, η δράση, στοχεύει στα εξής:

- Βελτίωση της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, προσαρμόζοντας τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις ευκαιρίες και απαιτήσεις της ψηφιοποίησης και των νέων τεχνολογιών.
- Ενίσχυση της αξιοποίησης της διανοητικής ιδιοκτησίας από τις επιχειρήσεις, δεδομένου ότι ιδίως οι ΜΜΕ, συχνά δεν γνωρίζουν τα οφέλη της ενσωμάτωσης της διανοητικής ιδιοκτησίας στην επιχειρηματική στρατηγική τους.
- Βελτίωση των υποδομών πνευματικής ιδιοκτησίας και βελτίωση της κινητοποίησης των δεδομένων που προστατεύονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.
- Βελτίωση του περιβάλλοντος για την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, ιδίως μέσω της δημιουργίας κατάλληλου πλαισίου για τη συνεργασία επιχειρήσεων και ερευνητικών/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας, κινητοποιώντας και τις δύο πλευρές.

Η εν λόγω δράση συνάδει με την 6η εκ των 6 Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, ήτοι «Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων». Η δράση εμπίπτει στην ομάδα δράσεων που έχει σχεδιάσει η ΓΓΒ για την εξασφάλιση των απαραίτητων εξειδικευμένων υπηρεσιών και υποδομών προς τις επιχειρήσεις και για αυτό το σκοπό, κρίνεται απαραίτητη η οργάνωση των υφιστάμενων δομών και η ανάπτυξη νέων στη βάση τομεακών αναγκών και προτεραιοτήτων, με επαρκή γεωγραφική κάλυψη.

Η προτεινόμενη δράση συνάδει με τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (Μάρτιος 2020), καθώς εξυπηρετεί τη στοχοθεσία για μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία, συμβάλλοντας στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ώστε οι επιχειρηματίες να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε δράσεις και οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους να ευδοκιμούν και να αναπτύσσονται.

Αντικείμενο της δράσης είναι η βελτίωση Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, ώστε να παρέχει τα κατάλληλα κίνητρα για τη συνεργασία και μεταφορά γνώσης μεταξύ

επιχειρήσεων και παραγωγών γνώσης και να διασφαλίζει με κατάλληλο τρόπο τα δικαιώματα ερευνητών και επιχειρήσεων.

Η προτεινόμενη δράση θα καλύπτει ενδεικτικά δαπάνες για την αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Πρόγραμμα στο οποίο προτείνεται να υποβληθεί

ΕΠΑνΕΚ 2021-2027 (Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, Κατηγορία δράσης, 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ)

Η δράση υπό προϋποθέσεις και ανάλογα με το φυσικό της αντικείμενο θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί και από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Στόχος Πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Ειδικός Στόχος

iii. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Ενδεικτικά Πεδία Παρέμβασης

017 Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜμΕ και ομίλους ΜμΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι

ΓΓΒ / ΟΒΙ

Αναμενόμενα αποτελέσματα και παραδοτέα

Διαμόρφωση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, εξασφαλίζοντας τα δικαιώματα των ομάδων ενδιαφέροντος και δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την προώθηση της έρευνας και καινοτομίας και την εμπορευματοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Δείκτες εκροής και αποτελέσματος

Δείκτες εκροής:

RCO 01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Δείκτες αποτελέσματος:

RCR 03 - ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών* – Τιμή στόχος (προσδιορισμός σε συνεργασία με ΓΓΒ)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Η δράση συνδέεται άμεσα με την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τη Διανοητικής και Βιομηχανική Ιδιοκτησία.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται στα 7,5 εκατ. €

Διάρκεια Δράσης

4 έτη

Συνέργεια/Συμπληρωματικότητα

Για τον σχεδιασμό της δράσης απαιτείται η συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ).

Σημειώνεται ότι οι παραπάνω δράσεις μπορούν να συντημηθούν περαιτέρω από το Σύμβουλο σε συνεννόηση με τη ΓΓΒ.

2021 PwC. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών/ ή σε μία ή περισσότερες από τις εταιρείες μέλη, κάθε μία από τις οποίες αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure. Στην PwC, στόχος μας είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην κοινωνία και η επίλυση σημαντικών προβλημάτων. Είμαστε ένα δίκτυο εταιρειών σε 157 χώρες με περισσότερα από 250,000 στελέχη που δεσμεύονται να παραδίδουν ποιοτικό έργο στις ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων
Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)

«Συσχέτιση της χρηματοδότησης της
βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με
άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και
προγράμματα»

Παραδοτέο 2

Νοέμβριος 2021

Έκδοση 2^η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Το παρόν Παραδοτέο έχει προετοιμαστεί στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου με αντικείμενο «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης», βάσει της σύμβασης με ΑΠ: 306/9-4-2021 (ΑΔΑΜ:21SYMV008440128 2021-04-09)
- Το παρόν Παραδοτέο έχει προετοιμαστεί από την «PricewaterhouseCoopers Business Solutions Α.Ε. Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επιχειρηματικών & Λογιστικών Υπηρεσιών» (PwC) για την αποκλειστική χρήση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
- Το προϊόν αυτής της εργασίας περιορίζεται σε υποστηρικτικές υπηρεσίες που προσφέρονται στην Αναθέτουσα Αρχή.
- Η ευθύνη για τις τελικές αποφάσεις βαρύνει αποκλειστικά την Αναθέτουσα Αρχή. Η PwC δεν λαμβάνει αποφάσεις για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Διοίκησης ή των υπηρεσιακών οργάνων ή των στελεχών της Αναθέτουσας Αρχής.
- Ο Σύμβουλος, ουδεμία ευθύνη φέρει για την επεξεργασία στοιχείων που ουδέποτε του υπεβλήθησαν ή του υπεβλήθησαν λανθασμένα ή εκπρόθεσμα.
- Το παρόν Παραδοτέο ισχύει στο σύνολό του. Η PwC δεν φέρει καμία ευθύνη για ενδεχόμενη κατακεραματισμένη χρήση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένες ερμηνείες.

Πληροφορίες εγγράφου

Αριθμός παραδοτέου:	2
Τίτλος:	Συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα Το Παραδοτέο περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της Φάσης 2 του Άρθρου 1 «Αντικείμενο του Έργου»
Ημερομηνία υποβολής:	5 Νοεμβρίου 2021
Ονομασία αρχείου:	Παραδοτέο _2.v2_PwC_5_11_2021
Έκδοση:	2.0
Status:	Δεύτερη υποβολή - Ενσωμάτωση των παρατηρήσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου

Πίνακας Περιεχομένων

Λίστα συντομογραφιών	5
1 Εισαγωγή.....	8
1.1 Συνοπτική αποτύπωση της προσέγγισής μας κατά τη δεύτερη φάση του έργου	9
2 Πλαίσιο χρηματοδότησης για τη βιομηχανία	11
2.1 Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027	12
2.1.1 Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»	18
2.1.2 Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός».....	24
Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»	26
Δράσεις για τη Βιομηχανία - Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ).....	28
2.1.3 Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»	31
Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.....	35
2.1.4 Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».....	38
2.1.5 Πρόγραμμα «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης»	45
Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	48
2.1.6 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).....	51
Συμπληρωματικότητα ΠΕΠ με Τομεακά Προγράμματα	52
2.2 Next Generation EU - Ταμείο ανάκαμψης.....	56
2.2.1 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»	56
Δράσεις Ταμείου Ανάκαμψης με Φορέα Υλοποίησης τη ΓΓΒ	59
Λοιπές Δράσεις Ταμείου Ανάκαμψης για υποστήριξη Βιομηχανικών Επιχειρήσεων	67
Συμπληρωματικότητα Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με προτεινόμενες δράσεις υποστήριξης της βιομηχανίας.....	71
2.3 Horizon Europe 2021-2027	73
2.4 Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 – 2025.....	75
2.4.1 Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ...	76
3 Συνοπτική αποτύπωση συνόλου πηγών χρηματοδότησης βιομηχανίας	80
4 Πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων για τη βιομηχανία	87
4.1 Υφιστάμενη κατάσταση επιχειρησιακής οργάνωσης και διακυβέρνησης των δράσεων της βιομηχανίας - αρμοδιότητες εμπλεκόμενων φορέων.....	87
4.1.1 Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας.....	88
4.1.2 Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής	89
4.1.3 Ομάδες Εργασίας	90

4.1.4 Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας	90
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	93
4.2 Προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και ροή εργασιών για τη διαμόρφωση Βιομηχανικής Πολιτικής.....	95
4.2.1 Προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση.....	95
4.2.2 Προτεινόμενη Ροή Εργασιών	103
4.2.3 Όργανα Εξειδίκευσης, Διαχείρισης και Υλοποίησης Δράσεων.....	104
Όργανα Εξειδίκευσης Δράσεων.....	104
Μονάδες Διαχείρισης Δράσεων	105
Φορείς Υλοποίησης Δράσεων	106
4.2.4 Κρίσιμοι παράμετροι επιτυχίας/προκλήσεις και αντιμετώπιση τους.....	110
Παράρτημα	112
Α. Ορισμοί Εννοιών Τομέα Βιομηχανίας (αλφαβητικά).....	112

Λίστα συντομογραφιών

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται η λίστα με τις συντομογραφίες, η οποία περιέχει όλους τους βασικούς όρους που περιλαμβάνονται στο έγγραφο.

Συντομογραφία	Ορισμός
AI	Artificial Intelligence
B2B	Business to Business
B2C	Business to Customer
C2C	Customer to Customer
IPCEI	Important Projects of Common European Interest
RIS3	Research and Innovation Strategy for Smart Specialization
RRF	Recovery and Resilience Facility
TRL	Technology readiness levels
STEM	Science, Technology, Engineering, and Mathematics
AA	Αλυσίδα Αξίας
ΑΒΣ	Ατυπη Βιομηχανική Συγκέντρωση
ΑΝΑΔΕΔΒΜ	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια βίου Μάθηση
ΑΞΕ	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΑΠΑ	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΑΑ	Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
ΒΤΓΕ	Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής
ΒΨΜ	Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού
ΓΑΚ	Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός
ΓΓ	Γενικός Γραμματέας
ΓΓΒ	Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
ΓΓΕΚ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας
ΓΓΨΠ	Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής
ΓΣΕΒΕΕ	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή
ΔΕΑ	Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης
ΔΤΔ	Δελτία Ταυτότητας Δράσεων
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΑΤ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα
ΕΔΕΠ	Εταιρεία Διαχείρισης Επιχειρηματικών Πάρκων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠ	Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΕΠΑ	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΕΠΑΝΕΚ	Επιχειρησιακά Προγράμματα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία
ΕΣΔΙΜ	Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΕΣΕΕ	Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
ΕΣΕΚ	Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΕ ΒΕΚ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή
ΖΑΠ	Ζώνες Απολιγνιτοποίησης
ΙΟΒΕ	Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας
ΚΕ	Κρατικές Ενισχύσεις
ΚΕΒ	Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας
ΚΕΕΕ	Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΟΒΙ	Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας
ΟΥΜΕΔ	Οργανωμένος υποδοχέας μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
ΟΧΕ	Ολοκληρωμένη Χωρικής Επένδυσης
ΠΔΑΜ	Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΠΑ	Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης
ΣΒΕ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος
ΣΔΙΤ	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΕΒ	Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων
ΣΚ	Στρατηγική Κατεύθυνση
ΣΠ	Στόχος Πολιτικής
ΤΑ	Ταμείο Ανάκαμψης
ΤΔΜ	Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
ΤΠΑ	Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΥΠΑΙΘ	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων,
ΥΠΑΝΕΠ	Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων
ΥΠΕΚΥΠ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΥΠΟΙΚ	Υπουργείο Οικονομικών,
ΥΠΨΔ	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

1 Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο εμπίπτει στο πλαίσιο της σύμβασης με ΑΠ: 306/9-4-2021 (ΑΔΑΜ:21ΣΥΜΝ008440128 2021-04-09) και τίτλο «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία, σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική και συσχέτισή της με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης».

Αντικείμενο του παρόντος έργου αποτελεί η υποστήριξη της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για την οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσή της με την Εθνική Στρατηγική Βιομηχανίας, καθώς και η συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα.

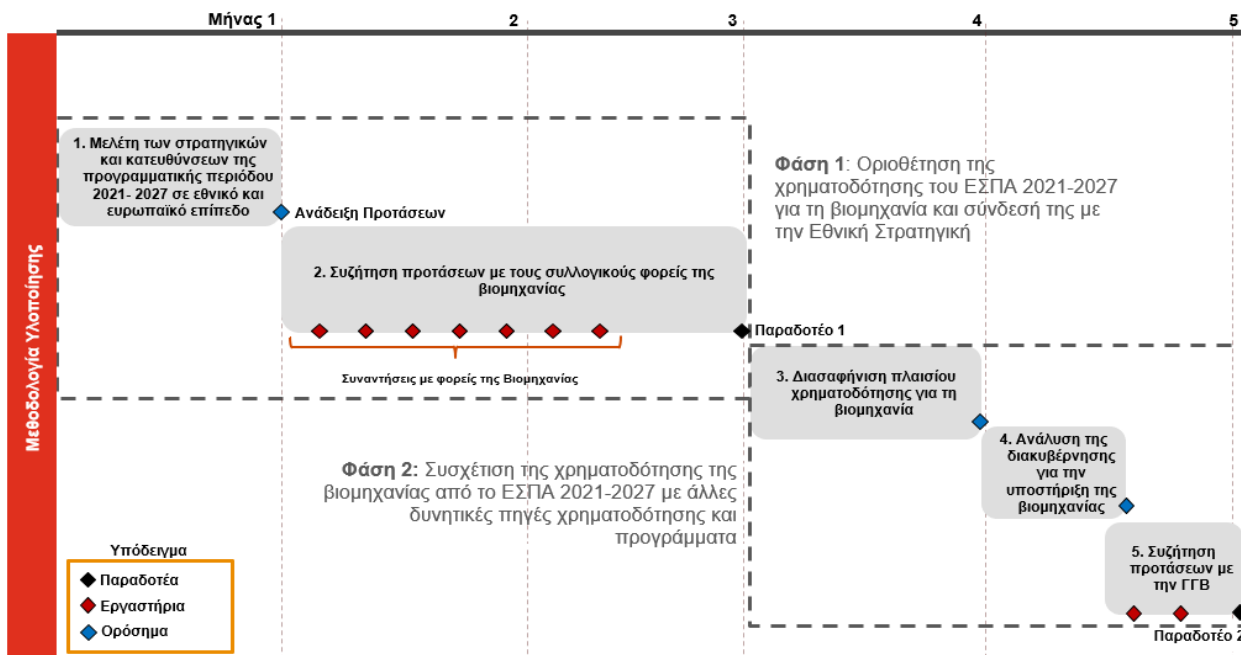
Η μεθοδολογική προσέγγιση παροχής της επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης αποτελείται από τις εξής δύο (2) κύριες φάσεις υλοποίησης:

Φάση 1: Οριοθέτηση της χρηματοδότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027 για τη βιομηχανία και σύνδεσης της με την Εθνική Στρατηγική.

Φάση 2: Συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα.

Οι φάσεις του έργου παρουσιάζονται εμποπτικά παρακάτω:

Γράφημα 1: Φάσεις έργου

Το παρόν Παραδοτέο με τίτλο «**Συσχέτιση της χρηματοδότησης της βιομηχανίας από το ΕΣΠΑ 2021-2027 με άλλες δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα**» περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της Φάσης 2 του Άρθρου 1 «Αντικείμενο του Έργου» της Σύμβασης.

Το παρόν Παραδοτέο περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές ενότητες:

- Εισαγωγή και συνοπτική αποτύπωση παρεχόμενων υπηρεσιών κατά τη δεύτερη φάση του έργου **(Κεφάλαιο 1)**
- Αποσαφήνιση πλαισίου χρηματοδότησης για τη βιομηχανία, λαμβάνοντας υπόψη υφιστάμενες ή δυνητικές πηγές χρηματοδότησης και οριοθέτηση της αξιοποίησης των πόρων προσδιορίζοντας τη σχέση «πηγής – χρήσης» ανά ταμείο/ πρόγραμμα **(Κεφάλαια 2 και 3)**
- Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης και υποβολή προτάσεων για την επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση των δράσεων για την υποστήριξη της βιομηχανίας, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο υλοποίησης (μονάδες χάραξης πολιτικής και επιχειρησιακού σχεδιασμού, δομές και φορείς εξειδίκευσης και διαχείρισης δράσεων ενίσχυσης, φορείς υλοποίησης κλπ.) **(Κεφάλαιο 4)**
- Παράρτημα **(Ορισμοί Εννοιών Τομέα Βιομηχανίας)**

1.1 Συνοπτική αποτύπωση της προσέγγισής μας κατά τη δεύτερη φάση του έργου

Καθόλη τη διάρκεια της δεύτερης φάσης του έργου, συνεργασθήκαμε στενά με την ομάδα εργασίας της ΕΥΔΕ ΒΕΚ και της ΓΓΒ, καθώς και με την Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου.

Στο διάστημα αυτό, συμμετείχαμε σε τακτικές συναντήσεις, καταγράψαμε και λάβαμε υπόψη τις παρατηρήσεις και σχόλια σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τα οποία αξιολογήσαμε και ενσωματώσαμε στο σύνολο του παραγόμενου υλικού και του παρόντος Παραδοτέου.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τις κυριότερες υπηρεσίες που παρείχαμε κατά τη δεύτερη φάση του έργου, οι οποίες θα περιγραφούν, περαιτέρω στα Κεφάλαια 1, 2, 3 και 4 του παρόντος Παραδοτέου, καθώς και στο σχετικό Παράρτημα.

Βάσει των αποτελεσμάτων της Φάσης 1 του έργου (Παραδοτέο 1), προβήκαμε σε:

- διασαφήνιση του πλαισίου χρηματοδότησης για τις δράσεις υποστήριξης της βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη πλην του ΕΣΠΑ 2021-2027 και τις υπόλοιπες εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης,
- οριοθέτηση της αξιοποίησης των δυνητικών πόρων προσδιορίζοντας τη σχέση «πηγής – χρήσης» ανά πηγή χρηματοδότησης, παρουσιάζοντας τις βασικές και δευτερεύουσες πηγές χρηματοδότησης για κάθε μια από τις 21 προτεινόμενες δράσεις,
- επικαιροποίηση Master Plan Οριοθέτησης Χρηματοδότησης Δράσεων Βιομηχανίας, με το σύνολο των πηγών χρηματοδότησης ανά δράση,
- συνοπτική αποτύπωση της χρηματοδότησης των προτεινόμενων 21 δράσεων ανά πηγή χρηματοδότησης και ανά Στρατηγική Κατεύθυνση,
- καταγραφή του πλαισίου για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας, αποτυπώνοντας την υφιστάμενη επιχειρησιακή οργάνωση, το ρόλο και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και οργάνων,
- παρουσίαση των προτάσεών μας για την επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση των δράσεων για την υποστήριξη της βιομηχανίας, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και σε επίπεδο

- υλοποίησης, περιγράφοντας τους νέους ρόλους και τις αρμοδιότητες των προτεινόμενων οργάνων/ ομάδων, καθώς και τη συνολική ροή των εργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών,
- αποτύπωση προκλήσεων εγχειρήματος και κρίσιμων παραμέτρων επιτυχίας
 - εκπόνηση εγγράφου με ορισμούς εννοιών βιομηχανίας

2 Πλαίσιο χρηματοδότησης για τη βιομηχανία

Στο πλαίσιο του παρόντος Κεφαλαίου εξετάσαμε τις υφιστάμενες ή δυνητικές πηγές χρηματοδότησης, προκειμένου να αποτυπώσουμε με ακρίβεια το σύνολο των εναλλακτικών πηγών, από τις οποίες δύναται να αντλήσει, εθνικούς ή ενωσιακούς, πόρους η βιομηχανία προκειμένου να χρηματοδοτήσει τις προτεινόμενες δράσεις, όπως αυτές:

1.1 αποτυπώθηκαν στο Master Plan και

1.2 περιγράφηκαν αναλυτικά στα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών (βλ. Παράρτημα Β), στο πλαίσιο του 1^{ου} Παραδοτέου.

Ειδικότερα, προκειμένου να διασαφηνίσουμε το πλαίσιο χρηματοδότησης για τη βιομηχανία συγκεντρώσαμε το διαθέσιμο υλικό από δημόσιους φορείς / δομές που έχουν αρμοδιότητα στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακής εξειδίκευσης των ακόλουθων προγραμμάτων χρηματοδότησης, τα οποία και εξετάσαμε ως πηγές χρηματοδότησης:

- **ΕΣΠΑ 2021 – 2027 (Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα)**
- **Next Generation EU – Ταμείο Ανάκαμψης**
- **Horizon Europe**
- **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 – 2025**

2.1 Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027

Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 έχει συνολικό προϋπολογισμό 26,1 δισ. € (συνολική διαθέσιμη δημόσια δαπάνη) και αποτελείται από εννέα (9) Τομεακά και δεκατρία (13) Περιφερειακά Προγράμματα.

Πίνακας 1: Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

Τομεακά Προγράμματα	Περιφερειακά Προγράμματα
<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • Πρόγραμμα ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ • Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ • Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ • Πρόγραμμα ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ • Πρόγραμμα ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ • Πρόγραμμα ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ • Πρόγραμμα ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ • Πρόγραμμα ΑΛΙΕΙΑ, ΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ • Πρόγραμμα ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ • Πρόγραμμα ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ • Πρόγραμμα ΗΠΕΙΡΟΥ • Πρόγραμμα ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ • Πρόγραμμα ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ • Πρόγραμμα ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ • Πρόγραμμα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ • Πρόγραμμα ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ • Πρόγραμμα ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ • Πρόγραμμα ΚΡΗΤΗΣ • Πρόγραμμα ΑΤΤΙΚΗΣ • Πρόγραμμα ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Η διαμόρφωση του νέου ΕΣΠΑ έλαβε υπόψη Ευρωπαϊκές στρατηγικές (Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹, στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης², Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις ΜμΕ³ και Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική⁴) και εθνικές στρατηγικές (Εθνική Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης – υπό διαμόρφωση, Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού⁵, Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα⁶, Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία⁷ και Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών⁸).

Σύμφωνα με το τρίτο σχέδιο (draft 3.0), το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2021, το ΕΣΠΑ 2021-2027 οργανώνεται σε πέντε (5) Στόχους Πολιτικής και έναν Ειδικό Στόχο Πολιτικής για τη δίκαιη μετάβαση, κάθε ένας εκ των οποίων εξειδικεύεται σε επιμέρους Ειδικούς Στόχους.

¹ Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>

² Στρατηγική για τη Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0067&from=en>

³ European Commission, 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-sme-strategy-march-2020_en.pdf

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EL>

⁵ Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, https://digitalstrategy.gov.gr/vivlios_pdf

⁶ Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, <https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/1%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%92-4893.2019.pdf>

⁷ Κυκλική Οικονομία το νέο Σχέδιο Δράσης, https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/NEO_SXEDIO_DRASIS_KUKLIKH_OIKONOMIA.pdf

⁸ Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών, http://www.nationaltransportplan.gr/wp-content/uploads/2019/11/Final_NTPG_gr_20190712.pdf

Η στοχοθεσία του ΕΣΠΑ 2021-2027 και των Προγραμμάτων του, παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί, ώστε καταρχάς να γίνει μια πρώτη κατανόηση των ειδικών στόχων ανά Στόχο Πολιτικής, ανά Πρόγραμμα και ανά Ταμείο.

Πίνακας 2: ΕΣΠΑ 2021 - 2027⁹

Στόχος πολιτικής	Πρόγραμμα	Ταμεία	Ειδικός στόχος
ΣΠ1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» 13 ΠΕΠ 	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
			ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις
			iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων
			iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα
ΣΠ2. Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, πράσινων και γαλάζινων επενδύσεων, κυκλικής οικονομίας, προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» Πρόγραμμα «Μεταφορές» 13 ΠΕΠ Πρόγραμμα «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» 	ΕΤΠΑ - Τ.Σ.	i. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης
			ii. Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
			iii. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης
			iv. Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές
			v. Προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού
			vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία
			vii. Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και τη μείωση της ρύπανσης
			i. Ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας

⁹ 2η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027, https://www.espa.gr/Lists/Custom_Announcements/Attachments/1284/2h_EgkyklosP_Programmata_Espa_2021-2027.pdf

Στόχος πολιτικής	Πρόγραμμα	Ταμεία	Ειδικός στόχος
ΣΠ3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα «Μεταφορές» 13 ΠΕΠ 	ΕΤΠΑ – Τ.Σ.	ii. Ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ
			iii. Ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα
			iv. Προαγωγή της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας
ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» 13 ΠΕΠ 	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης στην αγορά εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας
			ii. Βελτίωση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και on line εκπαίδευσης και κατάρτισης
			iii. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες
			iv. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και προώθηση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική στην φροντίδα βασισμένη στην κοινότητα και στην οικογένεια
			v. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική ένταξη και κοινωνική καινοτομία
		ΕΚΤ +	α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης

Στόχος πολιτικής	Πρόγραμμα	Ταμεία	Ειδικός στόχος
			<p>για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p>
			<p>β. Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την εκτίμηση και την πρόβλεψη των αναγκών όσον αφορά τις δεξιότητες και για την εξασφάλιση έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξης της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης, των μεταβάσεων και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας</p>
			<p>γ. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, των ισότιμων συνθηκών εργασίας και της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων</p>
			<p>δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία</p>
			<p>ε. Βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διττών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας</p>

Στόχος πολιτικής	Πρόγραμμα	Ταμεία	Ειδικός στόχος
			<p>στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες</p> <p>ζ. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας</p> <p>η. Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες</p> <p>θ. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών</p> <p>ι. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p> <p>ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων</p>

Στόχος πολιτικής	Πρόγραμμα	Ταμεία	Ειδικός στόχος
			κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης
			ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών
			ιγ. Αντιμετώπιση υλικής στέρησης μέσω της τροφογίας ή/και βασική υλική βοήθεια στους ατόμους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων
ΣΠ5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών	<ul style="list-style-type: none"> • 13 ΠΕΠ • Πρόγραμμα «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» 	ΕΤΠΑ	<p>i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p> <p>ii. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>
Ειδικός στόχος Δίκαιης Μετάβασης	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 	ΤΔΜ	Στοχευμένες δράσεις για την απεξάρτηση από το λιγνίτη στις περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, τη Μεγαλόπολη και τα νησιά

Λαμβάνοντας υπόψη τη στοχοθεσία του ΕΣΠΑ 2021 – 2027, και τις κατευθύνσεις που δίνονται στα διαθέσιμα κείμενα – έγγραφα (επίσημα κείμενα, εγκύκλιοι, προσχέδια και concept paper των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων), στη συνέχεια του Παρόντος Κεφαλαίου, για κάθε ένα εκ των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 που αποτελούν δυνητική πηγή χρηματοδότησης της βιομηχανίας, θα ακολουθήσει περαιτέρω ανάδειξη των επί μέρους προτεραιοτήτων, καθώς και των ενδεικτικών επιλέξιμων κατηγοριών δράσεων, προκειμένου εν τέλει να τεκμηριωθεί η **συμβατότητα και η επιλεξιμότητα** των προτεινόμενων δράσεων για τη βιομηχανία με κάθε ένα εξ αυτών.

Επιπρόσθετα, στο παρόν Κεφάλαιο θα αναλυθούν και **οι συμπληρωματικότητες** που παρουσιάζει κάθε Πρόγραμμα με τα υπόλοιπα προγράμματα του ΕΣΠΑ, προκειμένου αφενός να αποσαφηνιστεί

η φύση και το είδος των προτεινόμενων δράσεων της βιομηχανίας που μπορούν να ενταχθούν σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αφετέρου να είναι δυνατή η ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης **σε βασικές και δευτερεύουσες** για κάθε μια εκ των είκοσι μία (21) προτεινόμενων δράσεων.

Σημειώνεται πως η όλη προσέγγιση βασίστηκε στα έως τώρα διαθέσιμα δεδομένα, και θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, με την επίσημη έγκριση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

2.1.1 Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027, έχει διαθέσιμο προϋπολογισμό περίπου 3,9 δισ. € και σχεδιάστηκε σαν ολοκληρωμένη παρέμβαση που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης. Αυτή η επιλογή επιτείνεται από την επείγουσα ανάγκη αποτελεσματικής αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19 με πρωτοβουλίες που επιταχύνουν τη μετάβαση στο νέο πρότυπο, αυξάνοντας τη συμμετοχή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» αποτελεί το βασικό εργαλείο για την υλοποίηση της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης που συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων.

Επιπλέον, το εν λόγω Πρόγραμμα εναρμονίζεται, με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, προωθώντας παρεμβάσεις και επενδύσεις που συνεισφέρουν στους στόχους που έχουν τεθεί σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό η στρατηγική του Προγράμματος¹⁰, οργανώνεται σε τρεις (3) βασικές Προτεραιότητες, κάθε μια εκ των οποίων συνδέεται με ένα Στόχο Πολιτικής του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Οι προτεραιότητες του Προγράμματος εξειδικεύονται σε επιμέρους κατηγορίες δράσεων, οι οποίες συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2021-2027 και παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

¹⁰ Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027, http://www.antonistikitita.gr/uploads/antonistikitita_2021-27_SFC2014.pdf

Πίνακας 3: Αρχιτεκτονική Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος
ΣΠ1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας	1.1.1 Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας, για την προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία που εμπίπτουν στις προτεραιότητες της ΕΣΕΕ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
		1.1.2 Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στους τομείς προτεραιότητες της ΕΣΕΕ	
		1.1.3 Ερευνητικές υποδομές, ενίσχυση της συνεισφοράς υφιστάμενων και νέων ερευνητικών υποδομών στην υλοποίηση της ΕΣΕΕ	
		1.1.4 Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών, σε θέματα έρευνας και καινοτομίας	
		1.1.5 Μηχανισμοί διακυβέρνησης /υποστήριξης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (συντονισμός, διαχείριση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, επιχειρηματική ανακάλυψη)	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις
		1.2.1 Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες, ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών και τη διάδοσή τους σε επιχειρήσεις και παρόχους λύσεων, ώστε να βελτιωθεί σημαντικά το επίπεδο διαδικτυακής παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων, η αύξηση της εμπιστοσύνης στον ελληνικό τομέα διαδικτύου (.gr), καθώς και η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ενιαία Ψηφιακή Αγορά	
		1.2.2 Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας, στήριξη των επιχειρήσεων και ειδικότερα των νεοφυών επιχειρήσεων καινοτομίας, με ενισχύσεις που καθιστούν βιώσιμα τα επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, που αφορούν ή βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)	
1.3.1 Προσαρμογή / εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας, ενίσχυση οικονομικών δραστηριοτήτων με περιθώρια ανάπτυξης σε τομείς που εντοπίζονται ως προτεραιότητες μέσα από τις διαδικασίες της ΕΣΕΕ, ιδίως αυτές που συνδέονται με ευκαιρίες ανάπτυξης εξειδικευμένων αγορών (niche markets)	iii. Ενίσχυση της αιχμής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων		
1.3.2 Συνεργατικά σχήματα – Εξωστρέφεια, αύξηση του μεγέθους των επιχειρηματικών σχημάτων που ενισχύει την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα			

			<p>1.3.3 Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ, δημιουργία ενός φιλικού οικοσυστήματος για τις επιχειρήσεις μέσω μηχανισμών και δομών που στηρίζουν την επιχειρηματική ανάπτυξη των ΜμΕ, και βελτιώνουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση</p> <p>1.4.1 Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων, κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού σε δεξιότητες που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα</p> <p>1.4.2 Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις, κίνητρα στις επιχειρήσεις για την προσέλκυση / αναβάθμιση / εξέλιξη στελεχών και ερευνητών που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη σχεδίων καινοτομίας</p>	
				iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα
ΣΠ1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	2. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση	της σε	2.1.1 Ενίσχυση με κεφάλαιο σποράς επιχειρηματικών πρωτοβουλιών (συμπεριλαμβανομένου αυτών από ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, και επιχειρήσεις) και η στήριξη έργων ίδρυσης και αρχικής ανάπτυξης επιχειρήσεων, με τη συνεργασία χρηματοδοτικών οργανισμών, όπως τράπεζες, επιχειρηματικά κεφάλαια και επιχειρηματικοί άγγελοι	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
			2.2.1 Ταμείο Επιχειρηματικότητας Δανείων και Εγγυήσεων: θα χορηγεί δάνεια σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους και εγγυήσεις και αντεγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ώστε να μπορούν να παρέχουν στις ΜΜΕ μεγαλύτερα δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις	iii. Ενίσχυση της αιεφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων
			2.2.2 Ταμείο (Μηχανισμός) Κεφαλαιακής Συμμετοχής για την Ανάπτυξη: θα παρέχει κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε ΜΜΕ κυρίως κατά τα στάδια επέκτασης και ανάπτυξης	
			2.2.3 Ταμείο Στήριξης για έκτακτες/απρόβλεπτες καταστάσεις: στήριξη των επιχειρήσεων με επείγοντα επιχειρηματικά δάνεια με ευνοϊκούς όρους, σε έκτακτες περιπτώσεις -σύμφωνα με το άρθρο 20 του Κανονισμού κοινών διατάξεων (CPR)	
			2.2.4 Ταμείο Διεθνοποίησης Επιχειρήσεων: με χαρακτήρα οριζόντιας προσέγγισης ως προς το στόχο (εξωστρέφεια) αλλά έντονα προσανατολισμένη στην οικονομική υποστήριξη ΜΜΕ, τόσο μεταποιητικών όσο και άλλων κλάδων που επιθυμούν την ισχυροποίηση της ανταγωνιστικής τους θέσης στην παγκόσμια αγορά. Το ταμείο θα καλύψει ένα σημαντικό χρηματοδοτικό κενό που υπάρχει στην αγορά, σχετικά με την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας των ΜμΕ (μέσω Επιστρεπτέας προκαταβολή αγοράς, Ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, Ασφάλιση συναλλαγματικού κινδύνου)	

ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	3. Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού	3.1.1 Ανάπτυξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (κυρίως της αυτοαπασχόλησης) σε τομείς στρατηγικής στόχευσης, παροχή χρηματοδοτικής και επιχειρηματικής στήριξης κυρίως σε εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς ή/και υφιστάμενους νέους για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας	α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας
		3.1.2 Υποστήριξη επιχειρηματικότητας με γνώμονα την βιωσιμότητα επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας, παροχή κινήτρων κυρίως σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για την ενίσχυση της βιωσιμότητας τους και της ικανότητας να διατηρούν και να δημιουργούν θέσεις εργασίας	
		3.2.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία
		3.2.2 Υποστήριξη εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων για την προσαρμογή στις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος και την υποστήριξη της κινητικότητάς τους	
		3.2.3 Υποστήριξη Διαρθρωτικής Προσαρμογής των Επιχειρήσεων που συνδέεται με προκαθορισμένες κατευθύνσεις και προγραμματισμένες αλλαγές στην οργάνωση κάθε επιχείρησης	
		3.2.4 Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στην πρώτη υποβολή του σχεδίου του ΕΠΑνεΚ 2021-2027, δημιουργήσαμε τον παρακάτω πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τις αντίστοιχες επιμέρους Προτεραιότητες του ΕΠΑνεΚ, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτό κατά την περίοδο 2021-2027

Πίνακας 4: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΕΠ Ανταγωνιστικότητα (ΕΠΑνΕΚ 2021-2027)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προσθήμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
		1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.4. Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών [με διεύρυνση]	4	50.000.000	65%	200.000.000	130.000.000	101.075.000
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.2. Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
	1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)	1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεων του	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Προτεραιότητα 1 1.1.5. Μηχανισμοί διακυβέρνησης /υποστήριξης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	1	20.000.000	100%	20.000.000	20.000.000	15.550.000
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Επασσμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Προσαρμογή / εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.1. Προσαρμογή / εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.2. Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια	10 οικοσυστήματα (50 επιχειρήσεις)	10.000.000	65%	100.000.000	65.000.000	50.537.500
	3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που ανημερωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠΑΝΕΚ (Προτεραιότητα/Κατηγορία Δράσης)	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	Προτεραιότητα 1 1.2.1. Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες	α) 150 (μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας). β) 20 (ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας). γ) 5 συνεργατικοί σχηματισμοί για υλοποίηση εμβληματικών έργων	α) 500.000 β) 1.500.000 γ) 40.000.000	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	305.000.000	305.000.000	237.137.500
5. Ανάπτυξη και Προσέλευση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.1. Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επαναδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων [με διεύρυνση]	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.528.875
		5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	4 τομεακές συμμαχίες	2.000.000	100%	8.000.000	8.000.000	6.220.000
	5.2. Δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης δεξιοτήτων για την Βιομηχανία	5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προσέλευσης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 3 3.2.4. Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	50 επιχειρήσεις 100 νέες θέσεις εργασίας	90.000 (ανά θέση εργασίας σε διάστημα 2 ετών)	70%	9.000.000	6.300.000	4.898.250
8. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	8.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	8.1.1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	10	3.500.000	65%	35.000.000	22.750.000	17.688.125
	8.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διονητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	8.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250
		8.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διονητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Προτεραιότητα 1 1.3.3. Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

2.1.2 Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»

Το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός¹¹ έχει διαθέσιμο προϋπολογισμό 943 εκατ. € και στοχεύει στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού του δημόσιου τομέα, της οικονομίας και της κοινωνίας και την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός έχει ως κύριο στόχο την παροχή νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες με ταυτόχρονη εξασφάλιση της ιδιωτικότητας και της προστασίας δεδομένων, τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας ψηφιακών συστημάτων και υπηρεσιών, την ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών για την υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την εξασφάλιση συνδεσιμότητας υπερυψηλής ταχύτητας και την κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες στο πλαίσιο της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας, εστιάζοντας στην αξιοποίηση και ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής.

Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα οργανώθηκε σε τρεις (3) Προτεραιότητες.

Στο Πίνακα που ακολουθεί εξειδικεύονται οι προτεραιότητες του Προγράμματος σε επιμέρους κατηγορίες δράσεων, και συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2021 - 2027.

¹¹ Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός», <http://www.digitalplan.gov.gr/file/programma-psi-fiakos-metaschimatismos-2021-2027-schedio-ekd-5-0.pdf>

Πίνακας 5: Αρχιτεκτονική Προγράμματος Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος
ΣΠ1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	ΑΠ 1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα	<p>1.1 Ψηφιοποίηση και Παραγωγική Αξιοποίηση Δεδομένων με την χρήση καινοτόμων τεχνολογιών Πληροφορικής, αξιοποίηση των Δεδομένων με χρήση καινοτόμων τεχνολογιών και ψηφιοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης</p> <p>1.2 Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Οικονομίας και της Κοινωνίας, υποστήριξης της επιχειρηματικότητας μέσα από τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του κράτους προς τις επιχειρήσεις σε τομείς που διευκολύνουν την επιχειρηματικότητα,</p> <p>1.3 Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Υγείας και Υποστήριξη Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού, παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην υγεία και σε τομείς του κοινωνικού κράτους και ενίσχυση της αυτόνομης διαβίωσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού.</p>	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις
ΣΠ3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ	ΑΠ 2. Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων	<p>2.1 Ανάπτυξη Ευρυζωνικών Δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας</p> <p>2.2 Ενίσχυση υποδομών ΤΠΕ μεγάλης κλίμακας</p>	i. Ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας
ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ΑΠ 3. Ανάπτυξη Ψηφιακών Δεξιοτήτων	<p>3.1 Υλοποίηση προγραμμάτων επανακατάρτισης υπαλλήλων του δημόσιου τομέα– αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων γενικού πληθυσμού</p> <p>3.2 Υλοποίηση συστημικών δράσεων ανάπτυξης των ψηφιακών δεξιοτήτων, δημιουργία και ανάπτυξη Παρατηρητηρίου Ψηφιακών Δεξιοτήτων και ανάπτυξη Περιφερειακού Κέντρου Αριστείας στις ΤΠΕ</p> <p>3.3 Υλοποίηση προγραμμάτων αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων σε θέματα αξιοποίησης και διαχείρισης καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών, για εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα και αυτοαπασχολούμενους υψηλής ψηφιακής ωριμότητας.</p>	<p>ζ. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας</p> <p>δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία</p>

Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»

Στη συνέχεια αναλύονται οι συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Ψηφιακός Μετασχηματισμός με άλλα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, **προκειμένου αφενός να αποσαφηνιστεί ποιες εκ των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ μπορούν να ενταχθούν σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αφετέρου να είναι δυνατή η ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες για κάθε μια εκ των προτεινόμενων δράσεων.**

❖ Συμπληρωματικότητα με Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα (ΕΠΑνΕΚ 2021-2027)

Μέσω του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (ii) «Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις» προτίθενται να υλοποιηθούν δράσεις κρατικών ενισχύσεων για επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που αναπτύσσουν ή υιοθετούν καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις (προϊόντα και υπηρεσίες) για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την επέκταση και ολοκλήρωση όλου του φάσματος της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών (B2B, B2C, C2C).

Επίσης στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (iv) «ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα», προγραμματίζεται να υλοποιηθούν, μεταξύ άλλων, παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν και πιστοποιούν και τις ψηφιακές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε οριζόντιες (Industry 4.0 και ενδεχομένως στη πράσινη οικονομία), αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις, ιδίως στους κλάδους υψηλής προτεραιότητας, καθώς και παρεμβάσεις για την παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις για την προσέλκυση / αναβάθμιση / εξέλιξη στελεχών και ερευνητών που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη σχεδίων καινοτομίας.

Αντίστοιχα, στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (v) του ΕΚΤ+, «Πρώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία», θα υλοποιηθούν δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων ή επανειδίκευσης επαγγελματιών, κατάρτισης, πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων, βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων, καθώς και υποστήριξης εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων για την προσαρμογή στις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος και την υποστήριξη της κινητικότητάς τους, με αναφορά και στις ψηφιακές δεξιότητες.

Από την άλλη πλευρά στο Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός, μέσω του ειδικού στόχου (ii) «Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις», **θα υποστηριχθούν κυρίως οριζόντιες δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας**, όπως δράσεις περαιτέρω ψηφιοποίησης του συνόλου των δημόσιων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, αξιοποίησης εργαλείων πληροφορικής για τη λήψη αποφάσεων πολιτικής σχετικά με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανοιχτής διάθεσης και αξιοποίησης των δεδομένων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επιχειρηματικών μοντέλων και αγορών, ανάπτυξης πλατφορμών και εργαλείων για την απόκτηση, ανάπτυξη και πιστοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων, ενίσχυσης της εφαρμογής νέων τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων (Artificial Intelligence, IoT, Cloud Computing, Big Data, κλπ.), υποστήριξης της ανάπτυξης κέντρων καινοτομίας για ΤΠΕ, εντός και εκτός Δημόσιας Διοίκησης, κ.ά.

Σε ό,τι αφορά στα θέματα ανάπτυξης των ψηφιακών δεξιοτήτων στο πλαίσιο του ΣΠ4, το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός, στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (ζ) του ΕΚΤ+ «Πρώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων

και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας», **θα υλοποιήσει συστημικές δράσεις για την υποστήριξη του συστήματος διακυβέρνησης & των εμπλεκόμενων φορέων για τις ψηφιακές δεξιότητες**, με τη δημιουργία και ανάπτυξη Παρατηρητηρίου Ψηφιακών Δεξιοτήτων, αλλά και τη σύσταση του διυπουργικού κλάδου του Αναλυτή Ψηφιακής Πολιτικής (άρθρα 104-106 του Ν. 4622/2019), μέσω της λειτουργίας νέου τμήματος στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και του σχεδιασμού προγραμμάτων πιστοποίησης στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης. Επιπλέον, σχεδιάζεται και η υλοποίηση πιλοτικής δράσης για την Ανάπτυξη Περιφερειακού Κέντρου Αριστείας στις ΤΠΕ.

Αντίστοιχα, στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (γ) «Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία» θα υλοποιηθούν προγράμματα αναβάθμισης επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων σε θέματα αξιοποίησης και διαχείρισης καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών (ως ανωτέρω) για εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα και αυτοαπασχολούμενους υψηλής ψηφιακής ωριμότητας.

Στο πλαίσιο του ίδιου ειδικού στόχου (γ), προτείνεται για υλοποίηση από το ΕΠΑΝΕΚ, ειδικών προγραμμάτων επανακατάρτισης - αναβάθμισης επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling - upskilling) για πληθυσμιακές ομάδες συγκεκριμένου επαγγελματικού προφίλ.

❖ **Συμπληρωματικότητα με Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής**

Στο πλαίσιο διαφόρων ειδικών στόχων του ΕΚΤ+, οι ψηφιακές δεξιότητες, αποτελούν κύριο πεδίο επένδυσης δράσεων για ανέργους, εγγεγραμμένους στον ΟΑΕΔ, μαθητές και σπουδαστές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης, τον ενήλικο πληθυσμό με στόχο και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας, καθώς και δράσεις οριζόντιες, κοινωνικού χαρακτήρα (ορισμένες δράσεις θα υλοποιηθούν στα ΠΕΠ).

Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου (γ), το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» θα συμβάλλει στην **ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων του γενικού πληθυσμού** (& μειονεκτούσες ομάδες), ώστε να μπορούν οι πολίτες να αξιοποιούν τις εφαρμογές και υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των πολιτών που παρέχονται μέσα από gov.gr και να εντάσσονται σταδιακά στη νέα ψηφιακή εποχή*¹²

¹² Σημειώνεται ότι λόγω του περιορισμένου συνολικά διαθέσιμου προϋπολογισμού, η προτεινόμενη υλοποίηση αφορά μόνο στη Β΄ Φάση συναφούς έργου σε εξέλιξη στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Δράσεις για τη Βιομηχανία - Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ)

Στο πλαίσιο σχεδιασμού των δράσεων για τη βιομηχανία, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και συγκεκριμένες παρεμβάσεις για τη βιομηχανία που περιγράφονται στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ)¹³, που καταρτίστηκε από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τον Ιούνιο του 2021.

Πιο συγκεκριμένα, η ΒΨΜ περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας, δίνοντας έμφαση στη ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της βιομηχανίας προς τις επιχειρήσεις.

Τα μέτρα αυτά, όπως περιγράφηκαν και στο 1^ο Παραδοτέο (βλ. Κεφάλαιο 1.2.1), είναι τα ακόλουθα:

❖ **Αναβάθμιση Πλατφόρμας «StartupGreece»¹⁴**

Η πλατφόρμα «StartupGreece» φιλοδοξεί να αποτελέσει καταλύτη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Μέσω μιας διαδικτυακής συνεργατικής πλατφόρμας επιχειρεί να φέρει κοντά το νέο επιχειρηματία, τον επενδυτή, και φορείς που στηρίζουν το επιχειρείν και την καινοτομία. Η πλατφόρμα θα παρέχει υπηρεσίες ενημέρωσης, δικτύωσης, και στήριξης της επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, η πλατφόρμα θα αντλεί πληροφορίες για προσκλήσεις μέσω ΕΣΠΑ, σχετικά με δράσεις που αφορούν τις εν δυνάμει νέες ή και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι οποίες αναζητούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

❖ **Εθνική Πλατφόρμα για την Ψηφιακή Βιομηχανία¹⁵**

Το έργο αφορά στην ανάπτυξη νέας πλατφόρμας για την Ψηφιακή Βιομηχανία (www.industry4.0.gov.gr) στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με στόχο την ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για τα οφέλη από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και την προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη της πλατφόρμας αποτελεί εθνική υποχρέωση της χώρας, προκειμένου να προχωρήσει στον ίδιο βηματισμό με τις υπόλοιπες, για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα σε κάθε πεδίο δραστηριότητας, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα.

❖ **Ψηφιοποίηση Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης¹⁶**

Για την παρακολούθηση των στόχων της βιομηχανικής πολιτικής στη βάση πραγματικών στοιχείων (evidence based industrial policy) έχει προβλεφθεί σε ετήσια βάση η υποβολή του Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης. Στόχος του έργου είναι ο εκσυγχρονισμός της διαδικασίας υποβολής στοιχείων από τις επιχειρήσεις, τόσο σε θεσμικό όσο και σε επίπεδο υλοποίησης. Εστιάζοντας στην ψηφιοποίηση και στον αυτοματισμό της συλλογής στοιχείων, επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων εισόδου, η βελτίωση της ανάλυσης των στατιστικών μελετών και ταυτόχρονα η μείωση του φόρτου που η διαδικασία επιφέρει στο Δημόσιο και τις επιχειρήσεις.

¹³ <https://digitalstrategy.gov.gr/>

¹⁴ <https://digitalstrategy.gov.gr/project/StartupGreece>

¹⁵ https://digitalstrategy.gov.gr/project/ethniki_platforma_gia_tin_psiifiaki_viomichania

¹⁶ https://digitalstrategy.gov.gr/project/psifiopiisi_deltioy_viomichanikis_kinisis

❖ **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ)¹⁷**

Θεμελιώδες συστατικό για την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης των επιχειρήσεων αποτελεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) το οποίο θα υποστηρίζει διαδικτυακά τις διαδικασίες διατυπώσεων (γνωστοποίηση, έγκριση κ.λπ.) για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων και τις αντίστοιχες ελεγκτικές διαδικασίες.

Το ΟΠΣ-ΑΔΕ θα διευκολύνει τόσο τους πολίτες όσο και τα στελέχη του δημόσιου τομέα να διαχειριστούν ολόκληρη την αλυσίδα αδειοδότησης (γνωστοποίηση ή έγκριση, διαχείριση εγκρίσεων και ελέγχων). Στους στόχους της πλατφόρμας περιλαμβάνονται:

- α) η ενημέρωση για τις κανονιστικές απαιτήσεις που διέπουν την ίδρυση και λειτουργία επιχειρήσεων,
- β) η διεύρυνση των κατηγοριών οικονομικής δραστηριότητας που θα καλύπτονται,
- γ) η πλήρης ψηφιοποίηση της διαδικασίας με έμφαση σε θέματα διαλειτουργικότητας και αυτοματισμών, και
- δ) η διενέργεια στοχευμένων και αποτελεσματικών ελέγχων, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα εκτίμησης ρίσκου για κάθε επιχείρηση.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι από τις ανωτέρω αναφερόμενες δράσεις, η «Ψηφιοποίηση Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης» έχει ήδη ενταχθεί προς χρηματοδότηση στο Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ το «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ)» υλοποιείται με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2014 – 2020, μέσω του ΕΠΑνΕΚ

Πιο συγκεκριμένα, η «Ψηφιοποίηση Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης» θα υλοποιηθεί ως μέρος του Υποέργου 1 - «Εμβάθυνση και διεύρυνση της απλούστευσης - κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τη βιομηχανία και την εφοδιαστική αλυσίδα – αξιολόγηση», της δράσης «Απλούστευση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Από την άλλη, οι δράσεις «Αναβάθμιση Πλατφόρμας StartUp Greece» και «Εθνική Πλατφόρμα για την Ψηφιακή Βιομηχανία», προτείνεται να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στο σχέδιο του Προγράμματος Ψηφιακός Μετασχηματισμός, δημιουργήσαμε τον παρακάτω Πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τις αντίστοιχες επιμέρους Προτεραιότητες του εν λόγω Προγράμματος, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτό κατά την περίοδο 2021-2027.

¹⁷ https://digitalstrategy.gov.gr/project/olokliromeno_pliroforiako_systima_askisis_drastiriotion_kai_elegchon_ops-ade

Πίνακας 6: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Ψηφιακός Μετασχηματισμός	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων / Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ	Παρατηρήσεις
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.2. Δημιουργία εθνική πλατφόρμας για τη Ψηφιακή Βιομηχανία (Πύλη Βιομηχανίας 4.0)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	Προτεραιότητα 1 1.2 Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Οικονομίας και της Κοινωνίας,	1	1.500.000	100%	1.500.000	1.500.000	1.166.250	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού
		4.1.3 Αναβάθμιση πλατφόρμας «StartUpGreece»	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	Προτεραιότητα 1 1.2 Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Οικονομίας και της Κοινωνίας,	1	1.500.000	100%	1.500.000	1.500.000	1.166.250	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού και ο π/υ της
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	3.3 Υλοποίηση προγραμμάτων αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων σε θέματα αξιοποίησης και διαχείρισης καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών, για εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα και αυτοαπασχολούμενους υψηλής ψηφιακής ωριμότητας.	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875	Θα πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό αντικείμενο της δράσης προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΠ Ψηφιακού Μετασχηματισμού

2.1.3 Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

Το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή¹⁸ έχει διαθέσιμο προϋπολογισμό 4,16 δισ. €, σχεδιάζεται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4 (ΣΠ4) «Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη» και περιλαμβάνει δράσεις των δύο κύριων τομέων πολιτικής ήτοι Απασχόλησης και Εκπαίδευσης, καθώς και δράσεις για την Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέριση (ΕΒΥΣ).

Το Πρόγραμμα έχει βασική στόχευση την προώθηση του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων που θα επιτευχθεί με την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα οργανώνεται σε 3 Προτεραιότητες και 2 Ειδικές Προτεραιότητες.

Στον Πίνακα που ακολουθεί εξειδικεύονται οι προτεραιότητες του Προγράμματος σε επιμέρους κατηγορίες δράσεων, και συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2021 - 2027.

¹⁸ Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»,

https://empedu.gov.gr/wp-content/uploads/2021/08/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CE%91%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CF%8C%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-2021-2027_v.7_24062021.final_.pdf

Πίνακας 7: Αρχιτεκτονική Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητες	Ειδικός στόχος
<p>ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>1. Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις: παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης, τη λειτουργική ολοκλήρωση και τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, την ενίσχυση των μηχανισμών διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας, και της διασύνδεσης της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση</p>	<p>β. Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την εκτίμηση και την πρόβλεψη των αναγκών όσον αφορά τις δεξιότητες και για την εξασφάλιση έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξης της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης, των μεταβάσεων και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας·</p> <p>γ. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, των ισότιμων συνθηκών εργασίας και της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων</p> <p>ε. Βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διπλών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας</p> <p>η. Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες</p> <p>θ. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών</p> <p>ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης</p> <p>ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητες	Ειδικός στόχος
	<p>2. Απασχόληση και εργασία: παρεμβάσεις που αφορούν στην αύξηση της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσω παρεμβάσεων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και τη μείωση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, με έμφαση στους νέους 15-29 ετών, εκτός εκπαίδευσης, αγοράς εργασίας και κατάρτισης (EEAK –NEETs), μακροχρόνια άνεργους, άνεργους με χαμηλό και κοινωνικοοικονομικό, μορφωτικό υπόβαθρο, μετανάστες & δικαιούχους διεθνούς προστασίας και ΑμεΑ, επιπλέον προωθείται η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση</p> <p>3. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση: παρεμβάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας και ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της Εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της Δια Βίου Μάθησης με την αγορά εργασίας</p>	<p>α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p> <p>δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία</p> <p>η. Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες</p> <p>θ. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών</p> <p>ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης</p> <p>ε. Βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διπλών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας</p> <p>στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες</p>

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητες	Ειδικός στόχος
	<p>4. Δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας: Ως κοινωνικές εννοούνται οι καινοτομίες, που έχουν κοινωνικό χαρακτήρα τόσο ως προς το στόχο τους όσο και ως προς τον τρόπο που υλοποιούνται και σχετίζονται με την υλοποίηση νέων ιδεών (σε προϊόντα, υπηρεσίες, πρακτικές και μεθόδους) και οι οποίες αντιμετωπίζουν κάποιες κοινωνικές ανάγκες και δημιουργούν νέες κοινωνικές σχέσεις ή συμπράξεις μεταξύ του δημόσιου τομέα, της κοινωνίας των πολιτών, οργανισμών του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να επωφεληθεί η κοινωνία και να ενισχυθούν τα αποτελέσματα της παρέμβασής τους</p> <p>Ειδική Προτεραιότητα 5 - Απασχόληση των Νέων: παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων και ειδικότερα των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης (ΕΕΑΚ)</p> <p>Ειδική Προτεραιότητα 6 - Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στήριξη: παρεμβάσεις για τη συνέχιση της παροχής επισιτιστικής και άλλης βασικής συνδρομής, καθώς και συνοδευτικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας, όπου είναι εφικτό, τη συμπληρωματικότητα κοινωνικού και προνοιακού χαρακτήρα</p>	<p>ζ. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεπιδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες στην αγορά εργασία, διευκόλυνση της αλλαγής σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας</p> <p>α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p> <p>ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p> <p>α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p> <p>στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες</p> <p>ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p> <p>ιγ. Αντιμετώπιση υλικής στέρησης μέσω της τροφής ή/και βασική υλική βοήθεια στους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.</p>

Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

Στη συνέχεια αναλύονται οι συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή με άλλα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, προκειμένου αφενός να αποσαφηνιστεί ποιες εκ των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ μπορούν να ενταχθούν σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αφετέρου να είναι δυνατή η ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες για κάθε μια εκ των προτεινόμενων δράσεων.

❖ Συμπληρωματικότητα με Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα

Στο Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής 2021-2027 θα χρηματοδοτηθούν δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης και αναβάθμισης δεξιοτήτων (π.χ. κατάρτισεις, ενίσχυση επιχειρηματικότητας, κ.α.) που θα απευθύνονται κυρίως στους ανέργους εγγεγραμμένους στο Μητρώο του ΟΑΕΔ.

Από το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα δύνανται να χρηματοδοτηθούν δράσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της επιχειρηματικότητας, δράσεις κατάρτισης που απευθύνονται σε εργαζόμενους, όπως λ.χ. ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση (επανακατάρτιση, αναβάθμιση δεξιοτήτων, κ.α.) και τους αυτοαπασχολούμενους. Ως προς εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους σε επισφαλή θέση εργασίας (όπως αναστολή, επίσχεση κλπ.), δύνανται να ενταχθούν σχετικές δράσεις στο Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής 2021-2027.

Δράσεις που υποστηρίζουν την πολιτική της Έξυπνης Εξειδίκευσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΣΠ1 και θα εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027.

Στο Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής είναι επιλέξιμες δράσεις που σχετίζονται με την υποστήριξη (νέων) ερευνητών, περιλαμβανομένων δράσεων υποστήριξης ερευνητών σε τομείς προτεραιότητας ή σύμφωνα με αντίστοιχες εθνικές στρατηγικές, καθώς και δράσεις που θα εξασφαλίζουν την παροχή καθολικής και ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση, προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές της ακαδημαϊκής / ερευνητικής σταδιοδρομίας των ερευνητών.

Επιπλέον, στο Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού θα ενταχθούν δράσεις που υποστηρίζουν τα Κέντρα Αριστείας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ενώ στο Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα θα ενταχθούν δράσεις που θα υποστηρίξουν τη δημιουργία Κέντρων Μεταφοράς Τεχνολογίας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Τέλος, οι δράσεις για την Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνικής Συνοχής.

❖ Συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Οι δράσεις του ΠΨΜ ως επί το πλείστο εντάσσονται στον Στόχο Πολιτικής 1 και πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι σχετικές δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το Στόχο Πολιτικής 4 και θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ+ έχουν ως στόχο την ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων του γενικού πληθυσμού (συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων ομάδων), ώστε να μπορούν οι πολίτες να αξιοποιούν τις εφαρμογές και υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των πολιτών που παρέχονται μέσα από gov.gr και να εντάσσονται σταδιακά στη νέα ψηφιακή εποχή.

Επιπλέον, προβλέπεται η εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων και των στελεχών της Γενικής Κυβέρνησης, η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσω της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης. Συμπληρωματικά στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανθρώπινου Δυναμικού όπου δύναται να ενταχθούν δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη και πιστοποίηση των γενικών ψηφιακών δεξιοτήτων ανέργων, μαθητών και σπουδαστών του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και του γενικού πληθυσμού στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στο σχέδιο του Προγράμματος, δημιουργήσαμε τον παρακάτω Πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τις αντίστοιχες επιμέρους προτεραιότητες του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτό κατά την περίοδο 2021-2027.

Πίνακας 8: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΕΠ Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.2 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρασης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Προτεραιότητα 2 - Απασχόληση και εργασία	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875
		5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	Προτεραιότητα 2 - Απασχόληση και εργασία	4 τομεακές συμμαχίες	2.000.000	100%	8.000.000	8.000.000	6.220.000

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω δράσεις δύναται να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής μόνο στην περίπτωση κατά την οποία ενσωματώνουν δραστηριότητες upskilling και reskilling που απευθύνονται ανέργους ή εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους σε επισφαλείς θέσεις εργασίας (όπως επιχειρήσεις σε αναστολή, επίσχεση κλπ.).

2.1.4 Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Το Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή της περιόδου 2021-2027¹⁹, έχει διαθέσιμο προϋπολογισμό περίπου 3,6 δισ. € και σχεδιάζεται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση «μιας πιο πράσινης Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων».

Η βασική στόχευση του Προγράμματος εστιάζεται στους παρακάτω τομείς:

Ενέργεια: Οι επιλογές πολιτικής στον τομέα της Ενέργειας αφορούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, κατοικιών και υποδομών επιχειρήσεων, στη βελτίωση της ενεργειακής έντασης σε όλους τους τομείς, στην προώθηση της αυτονομίας με αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) για αυτοπαραγωγή, ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης, στη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη, στην ενεργειακή μετάβαση, ιδίως, των νησιών σε «καθαρές» μορφές ενέργειας, στην ηλεκτροκίνηση, στην αξιοποίηση εγχωρίων ενεργειακών πηγών και ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ τους ή με το ηπειρωτικό σύστημα. **Βασική επιδίωξη αποτελεί η προσαρμογή των επιχειρήσεων στον πράσινο μετασχηματισμό**, ιδίως σε τομείς όπου υφίσταται ουσιαστικό δυναμικό για την δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς κατανάλωσης και η περαιτέρω αξιοποίηση των ΑΠΕ, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή: Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της επιδιώκεται η βελτίωση της ενημέρωσης, η αύξηση της ικανότητας παρακολούθησης των σχετικών παραμέτρων, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών και η αποτελεσματικότερη προστασία πληθυσμού και οικοσυστημάτων. Τα ανωτέρω θα επιτευχθούν κυρίως μέσω του εκσυγχρονισμού των θεσμών παρακολούθησης, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την αποτελεσματικότερη εκπόνηση σχεδίων και μελετών διαχείρισης κινδύνου και την ενίσχυση των υποδομών προστασίας.

Κυκλική Οικονομία – Διαχείριση Αποβλήτων: Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, έμφαση θα δοθεί στην κυκλική κατανάλωση, στη στήριξη της ανακύκλωσης και στην επαναχρησιμοποίηση με την ολοκλήρωση ή/και αναβάθμιση, ή/και εκσυγχρονισμό των σχετικών υποδομών με γνώμονα την προσαρμογή τους, σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες περί Κυκλικής Οικονομίας, στη χρήση έξυπνων τεχνολογιών, στην διαλογή στην πηγή, στην μεταφορά και την επεξεργασία και στην διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων και στην αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων. **Η κυκλική οικονομία μπορεί να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη, παράλληλα με την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.** Έμφαση θα δοθεί στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, στην περιβαλλοντολογική, κοινωνική και εταιρική διακυβέρνηση για τη μέτρηση της βιωσιμότητας και του κοινωνικού αντίκτυπου (ESG: Environmental / Social / Governance) των επενδύσεων.

Διαχείριση Υδάτων – Λυμάτων: Η ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβανομένων και θαλάσσιων) αποτελούν βασική επιλογή προκειμένου να διασφαλιστεί

¹⁹ Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Ενέργεια – Κλιματική Αλλαγή 2021-2027» (ΠΕΚΑ)

η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό. Θα δοθεί προτεραιότητα στην Παρακολούθηση των Επιφανειακών και Υπογείων Υδάτων, στην αξιοποίηση των επιφανειακών νερών και όπου δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή, θα αξιοποιούνται και θαλάσσιοι υδάτινοι πόροι, με ιδιαίτερη έμφαση σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά.

Αστικό Περιβάλλον (Ατμοσφαιρική Ρύπανση – Θόρυβος – Πράσινες υποδομές): Έμφαση θα δοθεί στην δημιουργία ενός αστικού περιβάλλοντος που θα στηρίζεται στην αειφόρο και ισόρροπη ανάπτυξή του, στο σχεδιασμό με βάση περιβαλλοντικές παραμέτρους και με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης, κυρίως μέσω της ανάπτυξης πράσινων υποδομών και της αποκατάστασης των επιβαρυσμένων περιβαλλοντικά αστικών χώρων καθώς και σε σημαντικές παρεμβάσεις ηλεκτροκίνησης.

Προστασία της βιοποικιλότητας: Η προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, την αναβάθμιση της οικολογικής συνοχής του δικτύου NATURA 2000, την καλύτερη αντιμετώπιση των ξενικών ειδών, τη βελτίωση των οικοσυστημικών υπηρεσιών, την ικανότητα παρακολούθησης και καταγραφής απειλών και αναγκών διαχείρισης. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθούν οριζόντιες δράσεις το πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση.

Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα οργανώνεται σε 6 προτεραιότητες.

Στο Πίνακα που ακολουθεί εξειδικεύονται οι προτεραιότητες του Προγράμματος σε επιμέρους κατηγορίες δράσεων, και συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΕΣΠΑ 2021 - 2027.

Πίνακας 9: Αρχιτεκτονική Προγράμματος Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος		
<p>ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων</p>	<p>1. Ενεργειακή απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ – Ενεργειακές Υποδομές</p>	<p>1.1. Ενεργειακές αναβαθμίσεις μεγάλων δημοσίων κτιρίων</p>	<p>i. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης</p>		
		<p>1.2. Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, υποδομών και διεργασιών σε επιχειρήσεις</p>			
		<p>1.3. Ενεργειακός μετασχηματισμός των οργανωμένων υποδοχέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και ενεργειακή αναβάθμιση βιομηχανικών εγκαταστάσεων - Εισαγωγή Προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» για τις εγκαταστάσεις σε υποδοχείς</p>			
				<p>1.4. Ηλεκτροκίνηση</p>	<p>ii. Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας</p>
			<p>2.1. Μείωση ενεργειακής εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα</p>		
			<p>2.2 Προώθηση της αυτονομίας με αξιοποίηση ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, χρήση ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη, ενεργειακή μετάβαση σε «καθαρές» μορφές ενέργειας, αξιοποίηση εγχωρίων ενεργειακών πηγών</p>		
			<p>2.4. Προαγωγή των ΑΠΕ στους οργανωμένους Υποδοχείς Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων</p>		
		<p>2.5. Παροχή κινήτρων σε ΜμΕ για σχεδιασμό, ανάπτυξη και προσαρμογή συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής, θερμικής και ψυκτικής ενέργειας από ΑΠΕ (περιλαμβάνεται στη δράση βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε επιχειρήσεις)</p>			
		<p>3.1. Ενίσχυση ενεργειακής ασφάλειας και διασύνδεσης - Επέκταση των ενεργειακών δικτύων στους οργανωμένους υποδοχείς</p>			

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος	
ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	2. Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	3.2. Στήριξη εφαρμογής καινοτόμων μεθόδων που αφορούν νέα, εξελιγμένα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, νέα υλικά και τεχνολογίες	iii. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης	
		3.3. Παροχή κινήτρων σε ΜμΕ για σχεδιασμό, ανάπτυξη και προσαρμογή έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης (περιλαμβάνεται σε δράσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίων)		
		4.1. Υλοποίηση Οριζόντιων Στρατηγικών σχετικά με την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταγραφή της κλιματικής αλλαγής και αξιολόγηση της επίδρασης του Αστικού Περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή, την παρακολούθηση της βιοποικιλότητας σε σχέση με τις επιπτώσεις στην Κλιματική Αλλαγή και γενικότερα παρακολούθηση των Κλιματικών μεταβολών και αλλαγών του κλίματος - Εφαρμογή Μέτρων - Συστημάτων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής		iv. Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές
		4.2 Τομεακές εξειδικευμένες μελέτες για την διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τομεακό, αλλά και χωρικό επίπεδο. Προτείνεται οι τομεακές μελέτες να ακολουθήσουν τους τομείς που διερευνώνται στο πλαίσιο της ΕΣΠΚΑ και των ΠεΣΠΚΑ		
		4.3. Υλοποίηση Οριζόντιων Στρατηγικών σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου - Συστημάτων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής:		
	4.4. Πρόγραμμα Δράσης για την εφαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής			
5.1. Αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων	vii. Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και μείωση της ρύπανσης			
3. Αστική Αναζωογόνηση				

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος
		<p>5.2. Δράσεις Ποιότητας της Ατμόσφαιρας - Παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε αστικές περιοχές και λιμένες - Παρακολούθηση της θερμικής άνεσης και ακτινοβολίας (θερμικές νησίδες)</p> <p>5.3. Δράσεις Θορύβου -Παρακολούθηση και έλεγχος θορύβου σε αστικές περιοχές και λιμένες</p>	
	4. Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων – Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία	<p>6.1 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για την υποστήριξη βιώσιμων καταναλωτικών πρακτικών και προώθηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων</p> <p>6.2 Ανάπτυξη ικανοτήτων των βασικών φορέων και οργανισμών που εμπλέκονται στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας και γενικότερα στη διαχείριση αποβλήτων</p> <p>6.3 Εκπόνηση μελετών και Ειδικών Σχεδίων Δράσεων για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής για κάθε κατηγορία προϊόντων/ υπηρεσιών για την οποία προβλέπεται η εφαρμογή πράσινων κριτηρίων, για την προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης και για την ενδυνάμωση της πράσινης, γαλάζιας και κυκλικής οικονομίας στα νησιά, όπως προβλέπεται στη νέα Οδηγία και τον Οδικό Χάρτη για την κυκλική οικονομία</p> <p>6.4 Προσαρμογή των οργανωμένων μορφών ανάπτυξης της βιομηχανίας στην κυκλική οικονομία και η δημιουργία υποδομών περιβαλλοντικής διαχείρισης</p> <p>6.5 Υποστήριξη της βιομηχανικής συμβίωσης - ανακύκλωση και επανάχρηση βιομηχανικών πόρων στους οργανωμένους υποδοχείς - μετάβαση των οργανωμένων υποδοχέων σε σύγχρονες δομές, όπως τα οικο-βιομηχανικά πάρκα και στην ανάπτυξη των περιβαλλοντικών υποδομών σε άτυπες βιομηχανικές συγκεντρώσεις που μετασχηματίζονται Επιχειρηματικά Πάρκα Εξυγίανσης</p> <p>6.6 Προσδιορισμός συγκεκριμένων προδιαγραφών και απαιτήσεων για την αξιοποίηση δευτερογενών υλικών</p>	vi. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Κατηγορίες Δράσεων	Ειδικός στόχος
		<p>και καυσίμων, καθώς και για το σχεδιασμό και παραγωγή βιώσιμων/ κυκλικών προϊόντων</p> <p>6.7 Ανάπτυξη συνεργειών στον επιχειρηματικό τομέα (κάθετα clusters κυκλικής οικονομίας) και μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιχειρήσεων</p> <p>6.8 Δράσεις ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης για ΜμΕ σε θέματα κυκλικής οικονομίας</p> <p>6.9 Ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της αύξησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας (τρόφιμα, πλαστικά, διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων αστικών περιοχών, επαναχρησιμοποίηση δομικών υλικών, κ.λπ.)</p> <p>6.10 Μείωση ενεργειακού αποτυπώματος των επιχειρήσεων μέσω προώθησης της κυκλικότητας στις μεθόδους παραγωγής</p> <p>6.11 Παροχή κινήτρων για επιχειρήσεις που επενδύουν σε περιβαλλοντικές τεχνολογίες</p>	
	5. Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων	<p>7.1 Προώθησης επαναχρησιμοποίησης νερού εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων</p> <p>7.2 Επαναχρησιμοποίηση του νερού σε κτιριακές υποδομές (γκρι και μαύρο νερό) - Δράσεις εξοικονόμησης ύδατος</p>	v. Προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού
	6. Προστασία της Βιοποικιλότητας	8.2 Καθορισμός Προεδρικών Διαταγμάτων αναφορικά με τις δραστηριότητες που θα συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη των περιοχών με όρους προστασίας της βιοποικιλότητας	vii. Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και τη μείωση της ρύπανσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στην πρώτη υποβολή του σχεδίου του εν λόγω Προγράμματος, δημιουργήσαμε τον παρακάτω Πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τις αντίστοιχες επιμέρους Προτεραιότητες του Προγράμματος Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτό κατά την περίοδο 2021-2027.

Πίνακας 10: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΕΠ Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΠ Περιβάλλον – Ενέργεια – Κλιματική Αλλαγή	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών Σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
7. Μετάβαση της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία	7.1. Προώθηση της Ενέργειακής Αποδοτικότητας των επιχειρήσεων	7.1.1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας και χρησιμοποίησης πράσινης ενέργειας από βιομηχανικές μονάδες (συνέργεια με δράση Εξοικονομώ Έπιχειρώντας του Ταμείου Ανάκαμψης)	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζινων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	ΕΤΠΑ	ι. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης	Προτεραιότητα 1 - 1.3. Ενεργειακός μετασχηματισμός των οργανωμένων υποδοχέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και ενεργειακή αναβάθμιση βιομηχανικών εγκαταστάσεων - Εισαγωγή Προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» για τις εγκαταστάσεις σε υποδοχείς	α) 900 μικρές και πολύ μικρές β) 100 μεσαίες και μεγάλες	α) 250.000 σε μικρές και πολύ μικρές β) 1.500.000 μεσαίες και μεγάλες	50%	375.000.000	187.500.000	145.781.250
	7.2. Προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας και της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων	7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας και την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζινων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	ΕΤΠΑ	νι. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία	Προτεραιότητα 4 - 6.11 Παροχή κινήτρων για επιχειρήσεις που επενδύουν σε περιβαλλοντικές τεχνολογίες	50 (1ο στάδιο - ανάπτυξη πράσινων προϊόντων) και 30 σε (2ο στάδιο - μαζική παραγωγή)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
		7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της μετάβασης σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων, απορριμάτων και των φυσικών πόρων	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζινων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	ΕΤΠΑ	νι. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία	Προτεραιότητα 4 - 6.9 Ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της αύξησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας (τρόφιμα, πλαστικά, διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων αστικών περιφερειών, επαναχρησιμοποίηση δομικών υλικών, κ.λπ.)	1.200	250.000	60%	300.000.000	180.000.000	139.950.000
	7.3 Ενθάρρυνση της βιομηχανικής / επιχειρηματικής συμβίωσης	7.3.1 Ενίσχυση υποδομών τεχνολογίας για τη προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της βιομηχανικής/ επιχειρηματικής συμβίωσης και κυκλικής οικονομίας	ΣΠ2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζινων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	ΕΤΠΑ	νι. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική χρήσης των πόρων οικονομία	Προτεραιότητα 4 - 4.3 Προσαρμογή των επιχειρήσεων στον πράσινο μετασχηματισμό για την κυκλική οικονομία	1	6.000.000	100%	6.000.000	6.000.000	4.665.000

2.1.5 Πρόγραμμα «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης»

Το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης²⁰ έχει διαθέσιμο προϋπολογισμό περίπου 1,63 δισ. €, εκ των οποίων 300 εκατ. €, θα διατεθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποκλειστικά για την αποκατάσταση εδαφών στα εξορुकτικά πεδία της Δυτικής Μακεδονίας και του Δήμου Μεγαλόπολης.

Το Πρόγραμμα σχεδιάζεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης του ΕΣΠΑ, ώστε «να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και στους κατοίκους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, τις εργασιακές, οικονομικές και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία».

Το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης αποτελεί ένα συνεκτικό πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση των τοπικών οικονομιών των περιοχών μετάβασης, μέσα από την αύξηση των επενδύσεων ανταγωνιστικού χαρακτήρα, σε τομείς όπως η «καθαρή» ενέργεια, η βιομηχανία και το εμπόριο, η «έξυπνη» αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία και η εκπαίδευση, με κύριο στόχο την δίκαιη αναπτυξιακή τους μετάβαση.

Το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης θα βασίζεται σε Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης. Τα Εδαφικά Σχέδια πρέπει να παρέχουν μια συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας μετάβασης έως το 2030, σύμφωνα με τα Εθνικά Σχέδια για την Ενέργεια και το Κλίμα, στη συνέχεια, να προσδιορίζουν τα εδάφη στα οποία θα επικεντρώνεται η στήριξη του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), έχοντας υπόψη ότι οι πόροι θα πρέπει να διατίθενται σε εδάφη με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ακολούθως, να προσδιορίζουν για καθένα από τα εδάφη αυτά τις κοινωνικές, τις οικονομικές και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν, καθώς και να παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση, και τέλος, να περιγράφουν τις ειδικές δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, ιδίως όσον αφορά στη μετατροπή ή στο κλείσιμο εγκαταστάσεων που σχετίζονται με την παραγωγή ορυκτών καυσίμων ή και με άλλες δραστηριότητες έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Περιοχές Παρέμβασης

Τη παρούσα στιγμή έχουν καταρτιστεί προσχέδια Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) για τη Δυτική Μακεδονία, τη Μεγαλόπολη, και για την άτυπη Χωρική Ενότητα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου. Η εκπόνηση των ΕΣΔΙΜ είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη στήριξη από το Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης.

Σημειώνεται ότι οι περιοχές παρέμβασης του Προγράμματος καθορίζονται από τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Εντός των περιοχών αυτών, με νομοθετική ρύθμιση που θεσπίστηκε σε εφαρμογή του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, θεσμοθετήθηκαν (α) ως «Ζώνες Απολιγνιτοποίησης» (Ζ.ΑΠ.) οι Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης (Ζ.ΑΠ. Κοζάνης) και Φλώρινας (Ζ.ΑΠ. Φλώρινας) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και η «Ζώνη Απολιγνιτοποίηση Μεγαλόπολης» (Ζ.ΑΠ. Μεγαλόπολης) της Περιφέρειας Πελοποννήσου ενώ (β) ως «Πυρήνες» των Ζ.ΑΠ. χαρακτηρίστηκαν οι περιοχές

²⁰ 1^ο σχέδιο προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021 – 2027, <https://sdam.gr/sites/default/files/2021-06/1%CE%BF%20%CE%A3%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF%20%CE%A0%CE%94%CE%91%CE%9C.pdf>

που περιλαμβάνουν αποκλειστικά τις γαίες των ευρέων ζωνών εξόρυξης λιγνίτη και λειτουργίας των ατμοηλεκτρικών σταθμών της ΔΕΗ Α.Ε., οι οποίες βρίσκονται εντός των ορίων των Ζ.ΑΠ.

Σύμφωνα με τις ως άνω ρυθμίσεις, εντός των Ζ.ΑΠ. λαμβάνονται μέτρα, αναπτύσσονται δράσεις, υλοποιούνται παρεμβάσεις, καταρτίζονται προγράμματα, προωθούνται συνεργασίες και παρέχονται κίνητρα:

(α) για την προσέλκυση επενδύσεων, σε εφαρμογή της στρατηγικής του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης,

(β) για την αντιμετώπιση των αρνητικών κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων που η υπερ-δεκαετής απομείωση της λιγνιτικής παραγωγής έχει επισωρεύσει στις περιοχές μετάβασης, ιδίως την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, καθώς και

(γ) για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Επιπλέον, θεσπίστηκαν ειδικές διατάξεις, για την επιτάχυνση του χωρικού, πολεοδομικού σχεδιασμού στους «Πυρήνες» των Ζ.ΑΠ.

Συγκεκριμένα, οι χωρικές παρεμβάσεις και ρυθμίσεις και τα οικονομικά, διαχειριστικά ή άλλα μέσα, μέτρα και προγράμματα δράσης που είναι απαραίτητα για την αποκατάσταση, την αναβάθμιση και την ανάπτυξη εδαφών που περιλαμβάνονται στους «Πυρήνες» των Ζ.ΑΠ., θα προσδιοριστούν κατά την εκπόνηση Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων μέσω των οποίων θα αποσαφηνίζεται ποιες δραστηριότητες μπορούν να αναπτυχθούν, σε ποια μέρη των εδαφών αυτών και με ποιους όρους δόμησης.

Αρχιτεκτονική Προγράμματος

Το πρόγραμμα διαρθρώνεται σε πέντε (5) Προτεραιότητες και παρουσιάζονται παρακάτω.

Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας: Η επιλογή των παρεμβάσεων που είναι κατάλληλες να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της μετάβασης, εδράζεται στην οικονομική διαφοροποίηση των επιλέξιμων περιοχών. Η διαφοροποίηση αυτή θα επιδιωχθεί μέσα από τον καινοτόμο μετασχηματισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων που εδρεύουν ή δραστηριοποιούνται σημαντικά στις περιοχές μετάβασης και εντάσσονται στους παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους τομείς, τη στήριξη υφιστάμενων νεοφυών επιχειρήσεων που οδηγούν στην οικονομική διαφοροποίηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ίδρυση νέων επιχειρήσεων με παρόμοια στόχευση, την υποστήριξη κοινωνικών επιχειρήσεων, τη δημιουργία οργανωμένων χωρικών υποδοχέων νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, την προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων από επιχειρήσεις εκτός των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, και τέλος, την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας και της σύνδεσης των ακαδημαϊκών φορέων και των ερευνητικών δομών με την παραγωγή.

Προτεραιότητα 2 - Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα: περιλαμβάνει παρεμβάσεις πλήρως συμβατές με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτές διατυπώθηκαν στη διαβούλευση των Εδαφικών Σχεδίων, ενώ λαμβάνει υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα. Ενδεικτικά περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση των δημόσιων και δημοτικών κτιρίων και ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων υποδομών, εν γένει, ιδίως των υποδομών υψηλών ενεργειακών απαιτήσεων, ενεργειακή απόδοση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, με σκοπό τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας, προώθηση ενεργειακής αυτονομίας με αξιοποίηση ΑΠΕ (π.χ. φωτοβολταϊκά σε στέγες) για αυτοπαραγωγή καθώς και συστημάτων αποθήκευσης στις ανωτέρω κατηγορίες κτιρίων και υποδομών, θέρμανση οικισμών με τη χρήση ΑΠΕ, στήριξη Ενεργειακών Κοινοτήτων για την

ανάπτυξη συστημάτων θέρμανσης ή/και για την υλοποίηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας ή/και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας με κάλυψη τμήματος του κόστους εγκατάστασης, ανάπτυξη εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ και μονάδων πράσινου αερίου (συμπεριλαμβανομένου του πράσινου υδρογόνου).

Προτεραιότητα 3 - Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία: Η υλοποίηση των παρεμβάσεων αυτών προηγείται της χωροθέτησης των επενδύσεων, καθώς θα πρέπει να γίνουν οι απαιτούμενες εργασίες αποκατάστασης και αναπροσαρμογής με σκοπό την προετοιμασία των εδαφών και των εγκαταστάσεων για τις νέες χρήσεις που πρόκειται να υποδεχθούν. Η υλοποίηση παρεμβάσεων κυκλικής οικονομίας δύναται να λάβει χώρα σε βιομηχανική κλίμακα κυρίως στην περιοχή των Ζ.ΑΠ. Κοζάνης και Φλώρινας, τόσο λόγω της κρίσιμης μάζας εισροών που δημιουργείται, όσο και της ύπαρξης σχετικής εξειδίκευσης στην περιοχή.

Προτεραιότητα 4 - Δίκαιη εργασιακή μετάβαση: θέτει ως άμεσο στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικο-οικονομικών συνεπειών της μετάβασης στην οικονομία μηδενικών ρύπων, ενώ παράλληλα προκρίνει παρεμβάσεις για την ανάπτυξη και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού σε δεξιότητες, επαγγέλματα και κλάδους που σχετίζονται με τις νέες παραγωγικές δραστηριότητες που πρόκειται να ενισχυθούν στο πλαίσιο των προηγούμενων προτεραιοτήτων.

Οι δράσεις της Προτεραιότητας 4 αναμένεται να συμβάλλουν καθοριστικά στην αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων κοινωνικών επιπτώσεων της απόσυρσης των μονάδων που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα και της μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα.

Προτεραιότητα 5 - Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας – Ευφυείς κοινότητες

Η Προτεραιότητα 5 επικεντρώνεται σε δύο κατηγορίες παρεμβάσεων:

α) υλοποίηση παρεμβάσεων Χωρικής Ανάπτυξης:

- στις αστικές περιοχές και τους οικισμούς της υπαίθρου των Π.Ε. Κοζάνης και Φλώρινας και του Δήμου Μεγαλόπολης, όπου πρόκειται να υλοποιηθούν προγράμματα Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) και δράσεις Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων,
- στην περιοχή της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Λιμνών και Ποταμών της Δυτικής Μακεδονίας, για το τμήμα που ταυτίζεται με την περιοχή των εξορύξεων, δηλαδή για περιοχές που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μετάβασης στη μεταλιγνιτική εποχή,
- σε νησιωτικές περιοχές όπου πρόκειται να εφαρμοστούν ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ, με συγκεκριμένη θεματική αναπτυξιακή κατεύθυνση, σε σαφώς προσδιορισμένο χωρικό επίπεδο, όπως είναι τα νησιά της πρωτοβουλίας Greco Islands στο Βόρειο και Νότιο Αιγαίο, τα οποία δέχονται σημαντικές πιέσεις από την κλιματική αλλαγή και τη χωρικά εστιασμένη ανθρώπινη δραστηριότητα, ιδίως δε το κύκλωμα τουρισμός - οικιστική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα εμφανίζουν αναπτυξιακή υστέρηση, αλλά και αναξιοποίητα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

β) υλοποίηση επενδύσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό πόλεων και κοινοτήτων, μέσω της υιοθέτησης καινοτόμων, βιώσιμων και ολοκληρωμένων τεχνολογικών λύσεων που καθιστούν τη λειτουργία τους φιλικότερη προς το περιβάλλον και πιο αποδοτική, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα όρους ποιοτικής διαβίωσης για τους πολίτες τους και συνθήκες ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.

Αξιοποιώντας τεχνολογίες αιχμής και καινοτόμες προσεγγίσεις είναι δυνατόν να διαμορφωθούν έξυπνες λύσεις / εφαρμογές για την προώθηση των τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών (τουρισμός, πολιτισμός, κ.λπ.), των κοινωνικών πολιτικών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής (υγεία, αστική

κινητικότητα, πολιτική προστασία, δημόσιες υπηρεσίες, κ.λπ.), της κλιματικής ουδετερότητας και της εξοικονόμησης ενέργειας (διαχείριση φυσικών πόρων, προστασία περιβάλλοντος, κυκλική οικονομία, κ.λπ.).

Συμπληρωματικότητες του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

Παρακάτω παρατίθενται οι συμπληρωματικότητες που αναπτύσσει το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) με τα λοιπά προγράμματα του ΕΣΠΑ, στις περιοχές παρέμβασης, οργανωμένες ανά θεματικές ενότητες, προκειμένου αφενός να αποσαφηνιστεί ποιες εκ των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ μπορούν να ενταχθούν σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αφετέρου να είναι δυνατή η ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες για κάθε μια εκ των προτεινόμενων δράσεων.

❖ *Επιχειρηματικότητα*

Το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί κατ' αποκλειστικότητα επενδύσεις σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, που κυρίως χρειάζονται στήριξη για τη μετάβαση στην οικονομία μηδενικών ρύπων, οι οποίες εντάσσονται στους παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους τομείς, όπως περιγράφονται στο σχετικό κεφάλαιο των οικείων Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ). Αντίθετα επενδύσεις σε τομείς εκτός από τους παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους, με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της εκάστοτε Περιφέρειας χρηματοδοτούνται κυρίως από τα ΠΕΠ και το ΕΠΑΝΕΚ και συμπληρωματικά από το ΠΔΑΜ.

Το ΠΔΑΜ στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας και τον Δήμο Μεγαλόπολης χρηματοδοτεί κατ' αποκλειστικότητα επενδύσεις σε ΟΥΜΕΔ. Επιπλέον, το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί επενδύσεις που υλοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις στις περιοχές αυτές, με το ΕΠΑΝΕΚ να χρηματοδοτεί δυνητικά και μόνο τέτοιες επενδύσεις για τις περιπτώσεις που αναφέρει ο Κανονισμός ΕΤΠΑ, εφόσον δεν καλύπτονται από το ΠΔΑΜ.

Όσον αφορά θέματα Έρευνας και Καινοτομίας το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί δράσεις σε τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης εθνικού ενδιαφέροντος, ανεξαρτήτως Π/Υ, το ΕΠΑΝΕΚ χρηματοδοτεί δράσεις σε τομείς εθνικού ενδιαφέροντος, πέραν των όσων υποστηρίζει ΠΔΑΜ και συμπληρωματικά για όσους υποστηρίζει το ΠΔΑΜ, χωρίς χωρική εστίαση. Αντίστοιχα τα ΠΕΠ υποστηρίζουν δράσεις έρευνας και καινοτομίας αποκλειστικά περιφερειακού ενδιαφέροντος και χωρίς χωρική εστίαση.

❖ *Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου*

Για δράσεις που προωθούν την απασχόληση και την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων, το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί δράσεις για εργαζομένους αποκλειστικά σε παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους κλάδους (όπως αυτοί καθορίζονται από το οικείο ΕΣΔΙΜ) που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1 με το ΕΠΑΝΕΚ να χρηματοδοτεί δράσεις που προωθούν την απασχόληση και την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων στους υπόλοιπους τομείς.

Αντίστοιχα για δράσεις που προωθούν τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, με στοχευμένες δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των συνεπειών της μετάβασης το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί δράσεις για ανέργους, εργαζόμενους σε επισφαλείς θέσεις εργασίας και αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι ανήκουν σε παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους κλάδους (όπως αυτοί καθορίζονται

από το οικείο ΕΣΔΙΜ) με τα ΠΕΠ και το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή να υποστηρίζουν τις αντίστοιχες πληθυσμιακές ομάδες στους υπόλοιπους τομείς.

❖ **Ενέργεια – Κυκλική Οικονομία**

Στις περιοχές παρέμβασης το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί αποκλειστικά δράσεις που σχετίζονται με την παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας με τη χρήση ΑΠΕ. Επιπλέον το ΠΔΑΜ χρηματοδοτεί επενδύσεις που προωθούν τον βιομηχανικό μετασχηματισμό και τη βιομηχανική μετάβαση, με βάση τις αρχές της κυκλικής και πράσινης οικονομίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στο σχέδιο του Προγράμματος, δημιουργήσαμε τον παρακάτω Πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τις αντίστοιχες επιμέρους Προτεραιότητες του εν λόγω Προγράμματος, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτό κατά την περίοδο 2021-2027.

Πίνακας 11: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

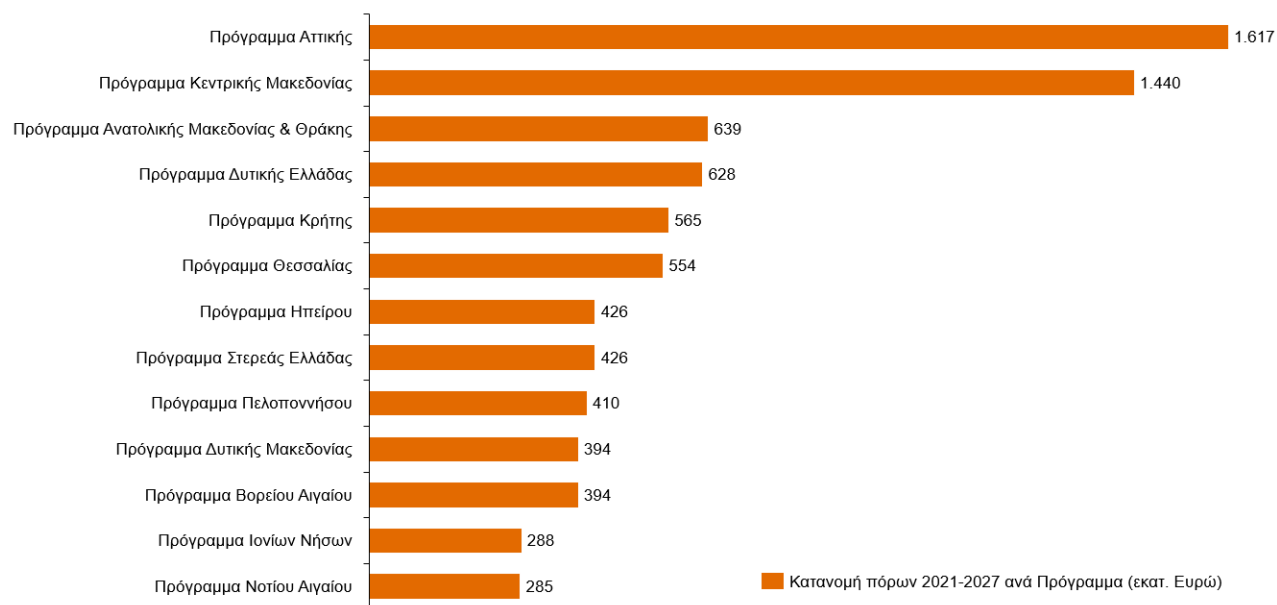
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προσθήμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	Ειδικός Στόχος Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης	ΤΔΜ	Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (αυτάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	Ειδικός Στόχος Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης	ΤΔΜ	Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	Ειδικός Στόχος Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης	ΤΔΜ	Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜΜΕ	Ειδικός Στόχος Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης	ΤΔΜ	Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	Προτεραιότητα 1 - Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	10 οικοσυστήματα (50 επιχειρήσεις)	10.000.000	65%	100.000.000	65.000.000	50.537.500
5. Ανάπτυξη και Προέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	Ειδικός Στόχος Πολιτικής Δίκαιης Μετάβασης	ΤΔΜ	Προτεραιότητα 4 - Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875

Οι προτεινόμενες δράσεις μπορούν να ενταχθούν στο ΕΠ Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης με την παραδοχή ότι θα γίνουν δεκτές οι παρατηρήσεις της ΕΥΔΕ_BEK επί του σχεδίου του προγράμματος. Επιπλέον, οι προτεινόμενες δράσεις στοχεύουν σε: α) υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους τομείς και οι οποίες έχουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές, β) νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές, γ) επιχειρήσεις που σκοπεύουν να εγκαταστήσουν την έδρα τους ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στις επιλέξιμες περιοχές.

2.1.6 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

Τα 13 ΠΕΠ έχουν συνολικό διαθέσιμο προϋπολογισμό 8,1 δισ. € για την περίοδο 2021 – 2027. Στο γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των εν λόγω προγραμμάτων ανά Περιφέρεια.

Γράφημα 2: Προϋπολογισμός ανά ΠΕΠ 2021 - 2027

Τα ΠΕΠ αναπτύσσονται με βάση τους 5 Στόχους Πολιτικής του ΕΣΠΑ 2021 – 2027, όπως περιγράφηκαν παραπάνω, καλύπτοντας ωστόσο συγκεκριμένες παρεμβάσεις, όπως αυτές προδιαγράφονται στην 2^η Εγκύκλιο για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027.

Ειδικότερα τα ΠΕΠ δύνανται να χρηματοδοτούν τις ακόλουθες παρεμβάσεις ανά Στόχο Πολιτικής:

- **ΣΠ1:** θα χρηματοδοτήσουν (εφόσον τεκμηριώνεται ως απαραίτητο), την περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης για δράσεις, ως αποτέλεσμα επιχειρηματικής ανακάλυψης, **μέχρι ποσού 200 χιλ. € ανά επενδυτικό σχέδιο**, καθώς και τοπικές ερευνητικές υποδομές που συνδέονται με την περιφερειακή στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση **π/υ έως 1 εκ. €, ανά επενδυτικό σχέδιο**.
- **ΣΠ2:** κατά κανόνα θα χρηματοδοτήσουν παρεμβάσεις που αφορούν στην επεξεργασία λυμάτων, την ύδρευση και την αποχέτευση, καθώς και για την υποστήριξη υλοποίησης μικρών υποδομών στερεών αποβλήτων και μικρού μεγέθους αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας δημοσίων κτιρίων.
- **ΣΠ3:** θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις εθνικής ή/ και διαπεριφερειακής κλίμακας, καθώς και περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.
- **ΣΠ4:** θα υλοποιηθούν από το ΕΤΠΑ έργα για την υγεία, την εκπαίδευση, την κοινωνική πρόνοια, και από το ΕΚΤ+ όλες οι δράσεις για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό όπως και κατά την ΠΠ 2014-2020.

- **ΣΠ5: Ο εν λόγω ΣΠ θα χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από τα Περιφερειακά Προγράμματα.** Θα χρηματοδοτηθούν κυρίως ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων στη χώρα.

Συμπληρωματικότητα ΠΕΠ με Τομεακά Προγράμματα

Παρακάτω παρατίθενται οι συμπληρωματικότητες που αναπτύσσουν τα ΠΕΠ με τα λοιπά προγράμματα του ΕΣΠΑ, προκειμένου αφενός να αποσαφηνιστεί ποιες εκ των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ μπορούν να ενταχθούν σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αφετέρου να είναι δυνατή η ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες για κάθε μια εκ των προτεινόμενων δράσεων.

❖ Συνέργειες με Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας στη βάση των αρχών της έξυπνης εξειδίκευσης θα υποστηριχθεί από τους πόρους του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, ενώ όπου απαιτείται λόγω της ειδικής φύσης ή της κλίμακας των αναγκών και επιδιωκόμενων αλλαγών θα χρησιμοποιηθούν πόροι των ΠΕΠ.

Από τα ΠΕΠ προβλέπεται η χρηματοδότηση δράσεων χαμηλού σχετικά προϋπολογισμού με τοπική στόχευση, αξιοποίηση και ανάδειξη περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων με στόχο την ενίσχυση των ικανοτήτων των Περιφερειών, με κύρια συμμετοχή των φορέων της Περιφέρειας. Στα ΠΕΠ θα συμπεριληφθούν και οι χρηματοδοτήσεις δράσεων πολιτισμού.

Επίσης, τα Περιφερειακά Προγράμματα στο πλαίσιο του ΣΠ1 δύνανται να επιλέξουν, εφόσον τεκμηριώνεται ως απαραίτητη, τη χρηματοδότηση της περιφερειακής τους στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για δράσεις, ως αποτέλεσμα επιχειρηματικής ανακάλυψης, μέχρι ποσού 200 χιλ. € ανά επενδυτικό σχέδιο, καθώς και τοπικές ερευνητικές υποδομές που συνδέονται με την περιφερειακή στρατηγική για την έξυπνη εξειδίκευση προϋπολογισμού έως 1 εκ. €. ανά πρόταση.

❖ Συνέργειες με Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Στο πλαίσιο του ΣΠ1 και ειδικότερα για δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού τα ΠΕΠ θα χρηματοδοτήσουν δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα, όπως ενδεικτικά: στους τομείς πολιτισμού και τουρισμού, στον τομέα της υγείας, ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις από ΟΤΑ και Επιμελητήρια, καθώς και ανάπτυξης εφαρμογών έξυπνων πόλεων.

Σχετικά με την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, τα ΠΕΠ θα υλοποιήσουν ειδικά προγράμματα για πληθυσμιακές ομάδες συγκεκριμένου γεωγραφικού προφίλ (κάτοικοι νησιωτικών / απομακρυσμένων περιοχών, κ.ά.), ώστε να μπορούν να αξιοποιούν τις εφαρμογές και υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των πολιτών που παρέχονται μέσα από gov.gr και να εντάσσονται σταδιακά στη νέα ψηφιακή εποχή.

❖ Συνέργειες με Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

Στο πλαίσιο του ΣΠ4 εντοπίζονται οι παρακάτω συνέργειες μεταξύ των ΠΕΠ και του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

Στον τομέα καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, εντοπίζονται τα ακόλουθα,

- Οι δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, της ενεργού και ισότιμης κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες, θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ+ και θα υλοποιηθούν από τα ΠΕΠ.
- Οι δράσεις για Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στήριξη (ΕΒΥΣ) θα υλοποιηθούν μέσω του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.
- Μέσω των ΠΕΠ και χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ+ θα υλοποιηθούν όλες οι δράσεις για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό όπως και κατά την ΠΠ2014-2020.

Στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, από το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, θα υλοποιηθούν οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και αφορούν στη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, τον εκσυγχρονισμό των θεσμών της αγοράς εργασίας και της υγείας, στη βελτίωση και ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης καθώς και δράσεις με πιλοτικό/μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα συμπεριλαμβανομένου του ψηφιακού μετασχηματισμού, για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και σε άλλους τομείς όπως της πρόνοιας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της κοινωνικής προστασίας, της υγείας, κ.α. σε κεντρικό - εθνικό επίπεδο. Οι δράσεις απ' ευθείας παροχής υπηρεσιών στους ωφελούμενους θα υλοποιηθούν από τα ΠΕΠ.

Στον τομέα της απασχόλησης των Νέων (15-29 ετών) Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΑΕΚ), το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή θα χρηματοδοτήσει δράσεις για τη στήριξη των νέων, στο σύνολο του διαθέσιμου προϋπολογισμού του ΕΚΤ+ της χώρας. Ωστόσο, θα υπάρχει συνδρομή στο πλαίσιο της αυξημένης υποστήριξης των νέων και από άλλα Προγράμματα κατά την υλοποίηση που θα συνάδουν και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Εγγύησης για τη Νεολαία.

Στον τομέα της Διά Βίου Μάθησης, το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή θα ενταχθούν όλες οι σχετικές παρεμβάσεις, ενώ τα ΠΕΠ θα αναλάβουν σε συνεργασία με τα κατά τόπους Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα τη λειτουργία των Κέντρων Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης Ανώτατης Εκπαίδευσης, με έμφαση στα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων (upskilling) και επανειδίκευσης (reskilling) και στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων.

❖ **Συνέργειες με Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή**

Στο πλαίσιο του ΣΠ2 τα ΠΕΠ εμφανίζουν τις κάτωθι συνέργειες με το Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή.

Τα έργα ύδρευσης θα διαχειρίζονται από τα ΠΕΠ και συγκεκριμένα έργα Ύδρευσης σημαντικά για περιβαλλοντικούς λόγους θα διαχειρίζονται από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον», καθώς και λίγες πιλοτικές παρεμβάσεις σε δράσεις ολιστικής προσέγγισης για διαχείριση υδατικών πόρων σε μεγάλες πόλεις (αντικατάσταση αγωγών αμιάντου, έργα τηλεμετρίας και υδρομέτρων, δράσεις εξοικονόμησης ύδατος σε κατοικίες, κ.λπ.). Παράλληλα εκπονείται ήδη το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Πόσιμο Νερό (enabling condition) από το οποίο θα προκύψουν οι κατάλληλες υποδομές για υλοποίηση.

Τα έργα αστικών λυμάτων τα υλοποιούν τα ΠΕΠ, ενώ στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή» θα υλοποιούνται μόνον πιλοτικές παρεμβάσεις. Επίσης, για μικρά αντιπλημμυρικά έργα και τα έργα ομβρίων σε αστικές περιοχές, όπου η ευθύνη και η κυριότητα ανήκει στις Τοπικές και Περιφερειακές Αρχές (Δήμοι και Περιφερειακές Αρχές) θα διαχειρίζονται από τα ΠΕΠ και τα μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα ιδιοκτησίας και ευθύνης του Υπουργείου Υποδομών θα τα διαχειρίζεται το παρόν Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή».

Οι δράσεις κυκλικής οικονομίας και αναφορικά με τον πράσινο μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, θα υλοποιούνται από το Πρόγραμμα Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή και όσον αφορά τον

Η διαχείριση στερεών αποβλήτων θα υλοποιείται από το Πρόγραμμα Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή, καθώς η εμπειρία της ΠΠ 2014-2020 έδειξε ότι αυτή μπορεί να επιτευχθεί με το καταλληλότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο, κεντρικά και λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη συντονισμού τριών επιπέδων παραγόντων (Δήμοι – ΦοΔΣΑ – Κεντρική Διοίκηση).

Έργα ενεργειακής αποδοτικότητας Μεγάλων Δημόσιων Κτιρίων Υπηρεσιών θα υλοποιούνται από το Πρόγραμμα Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή, ενώ τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων στην τοπική αυτοδιοίκηση (μικρά κτίρια, σχολεία, κ.λπ.) από τα ΠΕΠ.

Το Πρόγραμμα Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή θα υλοποιεί δράσεις στις περιοχές μετάβασης (ΠΔΑΜ – Δυτική Μακεδονία – Μεγαλόπολη – Νησιά – Εδαφικά Σχέδια), όπου χρειαστεί συμπληρωματικά (π.χ. grecoislands), ενώ είναι διακριτή η διαφορά του με το πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας, καθώς το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας υλοποιεί δράσεις πρόληψης – καταστολής – αποκατάστασης, ενώ το Πρόγραμμα Περιβάλλον – Ενέργεια & Κλιματική Αλλαγή, υλοποιεί Υποδομές παρέμβασης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όσα αναλυτικά προδιαγράφονται στα σχέδια των 13 ΠΕΠ, δημιουργήσαμε τον παρακάτω Πίνακα στον οποίο καταγράφονται όλες οι προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ, οι οποίες συνάδουν με τη στοχοθεσία και δύναται να αντιστοιχηθούν με τους ειδικούς στόχους των ΠΕΠ, και ως εκ τούτου να αντλήσουν πόρους από αυτά κατά την περίοδο 2021-2027.

Πίνακας 12: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΠΕΠ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Ταμείο	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προσθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΣΕ 2021-2027	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΣΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Επασσμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	iii. Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη	ΕΤΠΑ	ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	α) 150 (μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας), β) 20 (ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας), γ) 5 συνεργατικοί σχηματισμοί για υλοποίηση εμβληματικών έργων	α) 500.000 β) 1.500.000 γ) 40.000.000	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	305.000.000	305.000.000	237.137.500
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη	ΕΚΤ+	δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιενού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	100	50.000	65%	5.000.000	3.250.000	2.526.875

Επισημαίνεται ότι για τη χρηματοδότηση των παραπάνω δράσεων θα απαιτηθεί σε επόμενο στάδιο η σύνδεση τους με συγκεκριμένες προτεραιότητες του εκάστοτε ΠΕΠ. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι μέσω των ΠΕΠ χρηματοδοτούνται κυρίως μικρότερου ύψους επενδυτικά σχέδια έως 200 χιλ. €, κάτι το οποίο δύναται να οδηγήσει σε αναπροσαρμογή των δράσεων, προκειμένου να αντλήσουν πόρους από τα ΠΕΠ.

2.2 Next Generation EU - Ταμείο ανάκαμψης

Το **Next Generation EU**²¹ αποτελεί ένα μηχανισμό ανάκαμψης ύψους άνω των 750 δισ. € το οποίο σχεδιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο την αποκατάσταση των άμεσων οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών που έχει προκαλέσει η πανδημία του κορονοϊού και την επιτάχυνση της ανάκαμψης των οικονομιών της Ένωσης. Επιπλέον, το Next Generation EU προωθεί την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των χωρών μελών της Ένωσης επιταχύνοντας την μετάβαση τους σε μια πιο πράσινη, ψηφιακή, ανθεκτική, και καλύτερα προσαρμοσμένη στις τρέχουσες και στις μελλοντικές προκλήσεις οικονομία.

Ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**²² αποτελεί τον πυρήνα του Next Generation EU, με 675 δισ. € σε διαθέσιμα δάνεια και επιχορηγήσεις για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που πραγματοποιούν οι χώρες της ΕΕ. Στην κατεύθυνση αυτή τα κράτη μέλη εκπόνησαν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (βλ. Κεφάλαιο 2.2.1. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»), με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης τους έως το 2026, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στα χρηματοδοτικά κεφάλαια στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Επιπρόσθετα, σημαντικοί πόροι του Next Generation EU θα διατεθούν μέσω του μηχανισμού **React EU**²³, το οποίο διαθέτει προϋπολογισμό 47,5 δισ. €. Το React EU έχει πιο βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα (διάθεση των κεφαλαίων του έως το 2023) και **στοχεύει στην άμεση αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης της πανδημίας, ιδίως σε τομείς που χαρακτηρίζονται καίριας σημασίας για να τεθούν οι βάσεις μιας υγιούς ανάκαμψης** (δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πράσινη συμφωνία, ψηφιακή μετάβαση), αποτελώντας παράλληλα πρόγραμμα γέφυρα για το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο οποίος εμφανίζει πιο μακροπρόθεσμη στόχευση.

Η πρωτοβουλία Next Generation EU προβλέπει τη συνεισφορά πρόσθετων κονδυλίων σε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα ή ταμεία, όπως το πρόγραμμα Horizon 2020, το Invest EU, το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (TAM).

2.2.1 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»²⁴, εκπονήθηκε τον Απρίλιο του 2021 και έχει συνολικό προϋπολογισμό 31 δισ. €, εκ των οποίων 19 δισ. € θα διατεθούν μέσω επιχορηγήσεων και 12 δισ. € μέσω δανείων.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», φιλοδοξεί να οδηγήσει τη χώρα - οικονομία, κοινωνία και θεσμούς- σε μια νέα εποχή και να πυροδοτήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους.

²¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_el#-

²² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_el

²³ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/react-eu/?etans=el

²⁴ <https://www.minfin.gr/documents/20182/15898696/8-4-2021++%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1+2.0+-+%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE+%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE+%CE%94%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD.pdf/bca4a60f-6ae0-4b66-ac08-b8fc2767e54f>

Το «Ελλάδα 2.0» είναι πλήρως εναρμονισμένο με τους στόχους της ΕΕ για ταχύτερη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας προς ένα πράσινο και ψηφιακό μοντέλο ανάπτυξης υπερακοντίζοντας τους στόχους που θέτει ο κανονισμός του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το «Ελλάδα 2.0» ικανοποιεί επίσης τις σχετικές ευρωπαϊκές συστάσεις για την χώρα μας, σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις και τις αναγκαίες για την έγκαιρη ολοκλήρωσή τους επενδύσεις, και προσθέτει ακόμη πιο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος της στρατηγικής ατζέντας της Ελληνικής Κυβέρνησης, πολλές από τις οποίες περιλαμβάνονται και στην έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη.

Με οικονομικούς όρους, ο πρωταρχικός στόχος του Σχεδίου είναι να καλύψει το μεγάλο κενό σε επενδύσεις, εθνικό προϊόν και απασχόληση, κενό ενδημικό των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία που επιδεινώθηκε λόγω της πανδημίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποσκοπεί στο να κινητοποιήσει και σημαντικές δυνάμεις από τον ιδιωτικό τομέα ενισχύοντας ιδιωτικές επενδύσεις και χρησιμοποιώντας Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα και Εταιρείες Παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων, ώστε να συγκεντρώσει σημαντικότερα επιπρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια. Με χρήση των μέσων αυτών και αξιοποιώντας τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης για την προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων το «Ελλάδα 2.0» επιδιώκει να κινητοποιήσει συνολικούς επενδυτικούς πόρους 57 δισ. €.

Το «Ελλάδα 2.0» αποτελείται από τέσσερις πυλώνες ως εξής:

1. Πράσινη Μετάβαση

Ο παραπάνω πυλώνας εξειδικεύεται στους εξής άξονες:

- 1.1. Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον
- 1.2. Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση
- 1.3. Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών
- 1.4. Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας

2. Ψηφιακή Μετάβαση

Ο παραπάνω πυλώνας εξειδικεύεται στους εξής άξονες:

- 2.1. Συνδεσιμότητα για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, το κράτος
- 2.2. Ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους
- 2.3. Ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων

3. Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή

Ο παραπάνω πυλώνας εξειδικεύεται στους εξής άξονες:

- 3.1. Αύξηση των θέσεων εργασίας και προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας
- 3.2. Ενίσχυση των ψηφιακών δυνατοτήτων της εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτιση
- 3.3. Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του συστήματος υγείας
- 3.4. Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές

4. Ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό

Ο παραπάνω πυλώνας εξειδικεύεται στους εξής άξονες:

- 4.1. Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης
- 4.2. Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης
- 4.3. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης
- 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών
- 4.5. Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας
- 4.6. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας
- 4.7. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών

Δράσεις Ταμείου Ανάκαμψης με Φορέα Υλοποίησης τη ΓΓΒ

Από το σύνολο των επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που συμπεριλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» η ΓΓΒ εμφανίζεται ως φορέας υλοποίησης τριών (3) σύνθετων δράσεων οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια:

❖ Νέα Επιχειρηματικά Πάρκα (1^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης
Νέα Επιχειρηματικά Πάρκα
Περιγραφή της Δράσης
<p>Η δράση στοχεύει στη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων νέας γενιάς με μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων, οι οποίες θα επεκτείνονται πέρα από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις με τα πάρκα νέας γενιάς να φιλοξενούν κάθε είδους επιχειρήσεις όπως περιγράφεται στο νόμο 3982/2011²⁵.</p> <p>Βασικός στόχος της παρούσας δράσης είναι η ριζική αλλαγή του υπάρχοντος μοντέλου των βιομηχανικών ζωνών με τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων, λειτουργικά προσαρμοσμένων στα νέα δεδομένα και πλήρως εξοπλισμένων με ψηφιακά συστήματα σύμφωνα με τα πρότυπα που ορίζει η Βιομηχανία 4.0.</p> <p>Η δράση θα υποστηρίξει τα νέα επιχειρηματικά πάρκα με παρέμβαση σε πέντε τομείς:</p> <ul style="list-style-type: none">- Υποδομές για την ίδρυση των πάρκων νέας γενιάς- Δράσεις που θα υποστηρίξουν πλήρως τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη δημιουργία έξυπνων επιχειρηματικών πάρκων- Αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας- Πράσινες υποδομές ανάπτυξης (μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων, συστήματα επεξεργασίας νερού και δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης)- Έξυπνα έργα διαχείρισης και εξοικονόμησης ενέργειας <p>Η δράση αφορά στην ανάπτυξη έως και 10 μεγάλων επιχειρηματικών πάρκων νέας γενιάς και νέων πάρκων εφοδιαστικής αλυσίδας σε επιλεγμένες περιφέρειες, με βάση το εκπονημένο Επιχειρησιακό Σχέδιο για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων²⁶ της ΓΓΒ.</p> <p>Καλύπτει επίσης παρεμβάσεις για επέκταση υφιστάμενων πάρκων, καθώς και μετατροπή άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων σε πράσινα και ψηφιοποιημένα επιχειρηματικά πάρκα, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάπτυξή τους είναι σύμφωνη με τους όρους του Ταμείου Ανάκαμψης και το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης.</p> <p>Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων υποστηρίζοντας εταιρείες ανάπτυξης επιχειρηματικών πάρκων.</p>

²⁵ ΦΕΚ 3982, https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek2011/a/fek_a_143_2011.pdf&t=10c98bffe81ae3bcdb72bf09e28bfe34

²⁶ <https://www.gqb.gr/el/node/1274>

Πυλώνας

4. Ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό

Αξονας

4.6. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας

Δικαιούχοι

Οι εταιρείες ανάπτυξης επιχειρηματικών πάρκων, όπως ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 3982/2011:

- Οι φορείς ανάπτυξης επιχειρηματικών πάρκων υπό μορφή ανώνυμων εταιρειών κατά την έννοια του Κωδικοποιημένου Νόμου 2190/1920 (ΦΕΚ 37Α), όπως τροποποιήθηκε, είναι υπεύθυνοι για την ανάληψη πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων,
- Σκοπός των φορέων ανάπτυξης επιχειρηματικών πάρκων είναι η ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων για τη φιλοξενία των καθορισμένων δραστηριοτήτων, η οργάνωση και η διαχείρισή τους.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται **στα 200 εκατ. €, με τη δημόσια δαπάνη να διαμορφώνεται στα 100 εκατ. € και τα υπόλοιπα να καλύπτονται μέσω ιδιωτικής συμμετοχής**. Η δράση στοχεύει στην ανάπτυξη 10 επιχειρηματικών πάρκων ανά την ελληνική επικράτεια με τη προϋπολογισμό να διαμορφώνεται στα 20 εκατ. € ανά επιχειρηματικό πάρκο.

Χρονοδιάγραμμα

Η έναρξη της δράσης είχε αρχικά προγραμματιστεί, ώστε να πραγματοποιηθεί το 2ο τρίμηνο του 2021 (απαιτείται νέος προγραμματισμός), ενώ η υλοποίηση του έργου θα πρέπει ολοκληρωθεί το 4ο τρίμηνο του 2025.

Οι επενδύσεις αναμένεται να ξεκινήσουν αμέσως μετά την έγκριση των επενδυτικών σχεδίων.

❖ Ενίσχυση της Έξυπνης Μεταποίησης (2^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Ενίσχυση της Έξυπνης Μεταποίησης

Περιγραφή της Δράσης

Η δράση στοχεύει στην υποστήριξη βιομηχανικών ΜμΕ με σκοπό την αναβάθμιση της τεχνολογικής τους υποδομής και του εξοπλισμού τους χρησιμοποιώντας σύγχρονες έξυπνες τεχνολογίες με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Η δράση ενισχύει επενδύσεις από μεμονωμένες επιχειρήσεις και συνεργατικούς σχηματισμούς με στόχο τον άμεσο ψηφιακό μετασχηματισμό και την προσαρμογή των επιχειρήσεων στην Βιομηχανία 4.0, καθώς και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας εν γένει.

Μέσω της δράσης δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για στενότερη συνεργασία μεταξύ προμηθευτών/ παραγωγών λύσεων Βιομηχανίας 4.0 και μεταποιητικών επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν τους τελικούς χρήστες των τεχνολογικών λύσεων αυτών.

Το ανωτέρω στοιχείο αναμένεται να βοηθήσει στην ανάπτυξη συνεργειών και συνεργασιών μεταξύ εγχώριων επιχειρήσεων, με τα ενδιαφερόμενα μέρη να αξιοποιούν την τεχνογνωσία προκειμένου να επιλύσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν μέσω καινοτόμων λύσεων Βιομηχανίας 4.0.

Επιπλέον, οι επιχειρήσεις μέσω της δράσης θα μπορούν να αναπτύξουν εξειδικευμένες τεχνολογικές λύσεις ανάλογα με τις ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Η δράση περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενδεικτικές παρεμβάσεις:

- Ψηφιοποίηση και αυτοματοποίηση της γραμμής παραγωγής αξιοποιώντας τεχνολογίες Βιομηχανίας 4.0 για τη βελτίωση της σχέσης αποδοτικότητας - κόστους, την καλύτερη διασφάλιση ποιότητας και διαχείριση κινδύνων
- Αυτοματοποίηση και διασύνδεση της εφοδιαστικής αλυσίδας
- Σχεδιασμός και παραγωγή έξυπνων προϊόντων και υπηρεσιών
- Εκτέλεση μελετών σκοπιμότητας για την ανάλυση και αξιολόγηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης νέων έξυπνων προϊόντων/ υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας αγοράς
- Διεξαγωγή βιομηχανικής έρευνας

Η δράση παρέχει χρηματοδότηση για συμβουλευτικές υπηρεσίες, υποδομές, εξοπλισμό και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

Το μείγμα των παρεμβάσεων οργανώνεται γύρω από την αξιοποίηση των ακόλουθων τριών ομάδων τεχνολογικών λύσεων:

Τεχνητή Νοημοσύνη και Ανάλυση Δεδομένων: Σε αυτόν τον τομέα ομαδοποιούνται επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής όπως Blockchain, Διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT), Τεχνητή Νοημοσύνη, υποδομές διαδικτύου 5G.

Έξυπνες Τεχνολογίες Παραγωγής: Η ενσωμάτωση των τεχνολογιών Βιομηχανίας 4.0 επιτρέπουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και αυτοματοποίηση των γραμμών παραγωγής, την

άμεση επικοινωνία μεταξύ συσκευών που χρησιμοποιούν οποιοδήποτε κανάλι επικοινωνίας, και την παραγωγή εξειδικευμένων αγαθών. Σε αυτόν τον τομέα ομαδοποιούνται επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής όπως Electronic Components & Systems, Machine-to-Machine (M2M) learning, Manufacturing Execution Systems (MES), Supervisory Control and Data Acquisitions Systems (SCADA) και Distributed Intelligence.

Ρομποτική: Αυτή η ομάδα συνδέει τεχνολογίες Τεχνητής Νοημοσύνης και Έξυπνες Τεχνολογίες Παραγωγής. Η αναβάθμιση και αυτοματοποίηση υφιστάμενων γραμμών παραγωγής με μηχανικό εξοπλισμό και ψηφιακές τεχνολογίες όπως αισθητήρες, αυτοματοποίηση, ρομποτική εφαρμογή και τηλεχειρισμός θα πραγματοποιηθεί μέσω αυτής της ομάδας δραστηριοτήτων.

Πυλώνας

4. Ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό

Αξονας

4.6. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας

Δικαιούχοι

Η δράση ενισχύει βιομηχανικές ΜμΕ δίνοντας έμφαση στην υποστήριξη μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων διαθέτοντας έως και το 70% του προϋπολογισμού σε αυτές, σε σύγκριση με τις μεσαίες επιχειρήσεις στις οποίες διατίθεται το υπόλοιπο 30% του προϋπολογισμού.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης **ανέρχεται στα 150 εκατ. €, με τα 75 εκατ. € να αποτελούν δημόσια δαπάνη και τα υπόλοιπα να καλύπτονται μέσω ιδιωτικής συμμετοχής.**

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, με το προϋπολογισμό ανά επενδυτικό σχέδιο να διαμορφώνεται ως εξής:

- Περιορισμένες στοχευμένες παρεμβάσεις - χαμηλού προϋπολογισμού, προσβάσιμες από την πλειοψηφία των επιχειρήσεων (μέσο κόστος 1,2 εκατ. € περίπου)
- Μεγάλες παρεμβάσεις - μεσαίου προϋπολογισμού (μέσο κόστος 3 εκατ. € περίπου)
- Έργα μεγάλης κλίμακας (μέσο κόστος περίπου 6 εκατ. €) που υλοποιούνται τόσο από μεμονωμένες επιχειρήσεις είτε από συνεργατικούς σχηματισμούς επιχειρήσεων. Στην τελευταία περίπτωση, η κρατική ενίσχυση θα υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε επιχείρηση που συμμετέχει σε συνεργατικό σχηματισμό.

Χρονοδιάγραμμα

Η έναρξη της δράσης είχε αρχικά προγραμματιστεί, ώστε να πραγματοποιηθεί το 2ο τρίμηνο του 2021 (απαιτείται νέος προγραμματισμός), ενώ η υλοποίηση του έργου θα ολοκληρωθεί το 4ο τρίμηνο του 2025. Τα επενδυτικά σχέδια αναμένεται να έχουν ως μέγιστη διάρκεια τα 4 χρόνια.

❖ Απλούστευση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος (3^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης

Απλούστευση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος

Περιγραφή της Δράσης

Η συγκεκριμένη δράση συμπεριλαμβάνεται στις μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης και στοχεύει στην απλοποίηση των διαδικασιών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασής τους με τη δημόσια διοίκηση και στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον, στοχεύει στην προώθηση ενός βιώσιμου και ψηφιοποιημένου επιχειρηματικού περιβάλλοντος μειώνοντας τον ρυθμιστικό φόρτο για τις επιχειρήσεις, περιορίζοντας τα εμπόδια εισόδου και δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες στην ελληνική οικονομία.

Επίσης, επισημαίνεται ότι η μεταρρύθμιση ευθυγραμμίζεται πλήρως με τη νέα ευρωπαϊκή στρατηγική της ΕΕ για τις ΜμΕ, και κυρίως με το δεύτερο πυλώνα «Μείωση του κανονιστικού φόρτου και βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά».

Η υλοποίηση της δράσης θα γίνει σε τέσσερα διακριτά υποέργα:

Υπόεργο 1 - Ρυθμιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις:

«Εμβάθυνση και διεύρυνση της απλούστευσης - κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τη βιομηχανία και την εφοδιαστική αλυσίδα – αξιολόγηση»

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του εν λόγω υποέργου προωθούνται τα εξής:

- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του ρυθμιστικού πλαισίου με στόχο τη βελτίωση κρατικών πολιτικών.

Θα υλοποιηθεί μελέτη για την αξιολόγηση του ρυθμιστικού πλαισίου, η οποία θα αναλύσει τον αντίκτυπο του ρυθμιστικού πλαισίου στην επιχειρηματική δραστηριότητα και θα οδηγήσει σε βελτιώσεις πολιτικής όσον αφορά την ποιότητα των ληφθέντων μέτρων και την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής τους. Χρησιμοποιώντας δεδομένα από έρευνες, συγκριτική ανάλυση και συγκριτική αξιολόγηση θα εκτιμηθεί ο αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων στο επιχειρηματικό περιβάλλον και θα προταθούν νέα μέτρα και πολιτικές.

- Ανάπτυξη οριζόντιων εργαλείων

Η δράση αφορά απαιτήσεις χρήσης γης, βασικά δεδομένα μητρώου, επαχθείς διοικητικές εγκρίσεις ή εφαρμογή δυσανάλογων κυρώσεων για συγκρίσιμες παραβάσεις. Η δράση θα χαρτογραφήσει τέτοια ζητήματα και θα αναπτύξει οριζόντια διοικητικά εργαλεία για την επιτάχυνση των διαδικασιών αυτών.

- Διεύρυνση της απλούστευσης των διαδικασιών αδειοδότησης

Απαιτείται τεχνική βοήθεια για την διερεύνηση των δυνατοτήτων απλούστευσης των διαδικασιών αδειοδότησης σε περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από την τεχνική βοήθεια που παρέχεται μέχρι το τέλος του 2021 θα αποτελέσουν το αντικείμενο αυτής της υποδράσης.

- Κωδικοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου που επηρεάζει άμεσα το επιχειρηματικό περιβάλλον με προτεραιότητα στον τομέα της βιομηχανίας και της εφοδιαστικής αλυσίδας

Η οργάνωση των νόμων και των δικαστικών αποφάσεων με ένα συστηματικό τρόπο, πιθανότατα ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και η παραγωγή αναλυτικών οδηγιών για τις διαδικασίες αδειοδότησης, αποτελεί το αντικείμενο της συγκεκριμένης υποδράσης.

- Ανάλυση δεδομένων για την προώθηση των μεταρρυθμιστικών στόχων και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Βασικός παράγοντας επιτυχούς ολοκλήρωσης της μεταρρύθμισης είναι η εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Αδειών και Επιθεωρήσεων. Επιπλέον, προωθείται η ψηφιοποίηση του Δελτίου Βιομηχανικής Δραστηριότητας.

Το Δελτίο Βιομηχανικής Δραστηριότητας είναι μια έρευνα που δημιουργήθηκε με νόμο το 1983 και συλλέγει βιομηχανικά δεδομένα για διάφορες πτυχές της λειτουργίας μιας επιχείρησης, περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες για οικονομικά στοιχεία, τεχνικές παραγωγής, πρακτικές προστασίας του περιβάλλοντος και πολλά άλλα. Η υποβολή του έχει μειωθεί με την πάροδο του χρόνου, ωστόσο, καθώς περιλαμβάνονται σημαντικές πληροφορίες για τη λειτουργία βιομηχανικών επιχειρήσεων, η τρέχουσα πρόταση προωθεί την επαναφορά του, με ορισμένες πτυχές του δελτίου να διατίθενται ως μέρος της διαδικασίας αδειοδότησης μέσω του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Αδειών και Επιθεωρήσεων.

- Ανάπτυξη της εποπτείας της αγοράς βάσει του Κανονισμού 1020/2019²⁷

Η παρούσα πρόταση επικεντρώνεται σε τρεις κύριες δράσεις:

α) την ανάπτυξη σχεδίου δράσης για τη λειτουργία του Γραφείου Διασύνδεσης,

β) την ανάδειξη ερευνών και μεθοδολογίας για τη θεσμοθέτηση μιας εθνικής στρατηγικής για την εποπτεία της αγοράς,

γ) εκπαίδευση προσωπικού και ανάπτυξη βασικών τεχνικών και δεξιοτήτων.

- Δράσεις εκπαίδευσης και επικοινωνίας

Ανάπτυξη εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή, προκειμένου να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης και εποπτείας της αγοράς, υποστηρίζοντας την απομακρυσμένη πρόσβαση και δημιουργώντας μια φιλική προς τον χρήστη εμπειρία.

Υπόεργο 2 - Επανασχεδιασμός Εθνικού Συστήματος Ποιότητας:

Ρυθμιστική, Οργανωτική και Λειτουργική Αναδιάρθρωση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας (τυποποίηση, μετρολογία, διαπίστευση και αξιολόγηση της συμμόρφωσης) για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του εν λόγω υποέργου προωθούνται τα εξής:

- Ο πρωταρχικός στόχος είναι να καταρτιστεί μια Εθνική Πολιτική Ποιότητας ως βασικό μέσο πολιτικής και να ανασχεδιαστεί εκ νέου το Εθνικό Σύστημα Ποιότητας, προκειμένου να ενισχυθούν οι δυνατότητές του και να καταστεί πιο φιλικό προς το χρήστη, βιώσιμο και λειτουργικό, τόσο σε εθνικό όσο και περιφερειακό επίπεδο, συμβάλλοντας στο εμπόριο και

²⁷ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/1020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1020&from=FR>

τη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη και υποστηρίζοντας αποτελεσματικά την ασφάλεια των καταναλωτών.

- Όλα τα δομικά στοιχεία του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας θα παίξουν ρόλο στη διάδοση και υιοθέτηση νέων προτύπων, νέων συσκευών και νέων προσεγγίσεων για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων, τον καθορισμό σαφών και κοινών απαιτήσεων και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας.

Υπόεργο 3 - Μεταρρύθμιση για την ενίσχυση και τη βελτίωση των υποστηρικτικών δομών και υποδομών του συστήματος επιτήρησης της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του εν λόγω υποπρογράμματος προωθούνται τα εξής:

- Μεταρρύθμιση του κανονιστικού, οργανωτικού και λειτουργικού πλαισίου του συστήματος επιτήρησης της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων, το οποίο περιλαμβάνει:
 - α) Ορισμό της οργανωτικής δομής, των μηχανισμών και των ρόλων των αρμόδιων αρχών εποπτείας της αγοράς,
 - β) Επανασχεδιασμό, απλοποίηση και τυποποίηση όλων των διαδικασιών/ καθηκόντων/ υποχρεώσεων των αρχών εποπτείας της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων υπό την ευθύνη της ΓΓΒ, με την κατάργηση τυχόν επικαλύψεων και διαφορετικών προσεγγίσεων μεταξύ των συναρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών και των συναρμόδιων περιφερειακών αρχών ελέγχου και υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο (ν. 4072/12²⁸, Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020, ν. 4177/2013²⁹, ν. 4512/2018³⁰),
 - γ) Παροχή επαρκών οικονομικών πόρων.
- Ψηφιοποίηση όλων των λειτουργιών και διαδικασιών εποπτείας της αγοράς- συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης καταγγελιών, εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος που θα χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη διαδικασιών και λειτουργιών εποπτείας της αγοράς.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή Προγραμμάτων Κατάρτισης για τη δημιουργία Μητρώου Επιθεωρητών/ελεγκτών.
- Προμήθεια και αναβάθμιση της απαραίτητης τεχνολογικής υποδομής και εφοδιαστικής αλυσίδας για την υποστήριξη της λειτουργίας του Συστήματος Επιτήρησης Αγοράς.
- Υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης των ενδιαφερομένων μερών (καταναλωτές, παραγωγοί, εισαγωγείς, μεταφορείς) σχετικά με το υπάρχον πλαίσιο εποπτείας της αγοράς.

Υπόεργο 4 - Μεταρρύθμιση των διαδικασιών εγκατάστασης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 3325/2005³¹, δεύτερο μέρος, άρθρα 16-19.

²⁸ ΦΕΚ Α' 86/11.4.2012, <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/66794/nomos-4072-2012>

²⁹ ΦΕΚ Α' 173/8.8.2013,

https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/2013/a/fek_a_173_2013.pdf&t=b2c206c182d4a6690d2e65ad8cff3a52

³⁰ ΦΕΚ Α' 5/17.01.2018,

https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/2018/a/fek_a_5_2018.pdf&t=87e6f7b59f0268cb9dad021be21cdb51

³¹ ΦΕΚ Α' 68/11.3.2005,

https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/2005/a/fek_a_68_2005.pdf&t=3e2ad2020c5a5a75cc9b88a3eab8266a

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του εν λόγω υποέργου προωθούνται τα εξής:

- Εξέταση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου αδειοδότησης και τροποποίηση του όπου είναι απαραίτητο, λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη βιομηχανική, περιβαλλοντική και πολεοδομική νομοθεσία, και τον σύγχρονο βιομηχανικό εξοπλισμό με μέριμνα για το χαμηλότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Κύριος στόχος είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου που να εξυπηρετεί τη βιώσιμη ανάπτυξη στην περιοχή της Απτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται ο σχηματισμός μιας ομάδας εργασίας ή μιας επιτροπής προετοιμασίας νομοθεσίας που θα προτείνει ένα σχέδιο κανονιστικών προσαρμογών.

Πυλώνας

4. Ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό

Άξονας

4.7. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών

Δικαιούχοι

ΓΓΒ

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός του έργου υπολογίζεται στα 2,25 εκατ. € και θα καλύπτεται εξ ολοκλήρου μέσω δημόσιας δαπάνης. Ο προϋπολογισμός θα καλύψει κόστη εκπαίδευσης, κόστη διενέργειας ομάδων εργασίας και κόστη διενέργειας μελετών.

Ο Π/Υ αναλύεται ως εξής στα επι μέρους υποέργα:

- Υποέργο 1 – 798 χιλ. €
- Υποέργο 2 – 380 χιλ. €
- Υποέργο 3 – 951 χιλ. €
- Υποέργο 4 – 124 χιλ. €

Χρονοδιάγραμμα

Η υλοποίηση του υποέργου 1 θα πραγματοποιηθεί το πρώτο τρίμηνο του 2025

Η υλοποίηση του υποέργου 2 θα πραγματοποιηθεί το τρίτο τρίμηνο του 2024

Η υλοποίηση του υποέργου 3 θα πραγματοποιηθεί το 4ο τρίμηνο του 2025

Η υλοποίηση του υποέργου 4 θα πραγματοποιηθεί το 4ο τρίμηνο του 2022

Λοιπές Δράσεις Ταμείου Ανάκαμψης για υποστήριξη Βιομηχανικών Επιχειρήσεων

Οι προαναφερόμενες δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης με Φορέα Υλοποίησης την ΓΓΒ δεν είναι οι μοναδικές από τις οποίες οι βιομηχανικές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν κεφάλαια για επενδύσεις.

Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν τρεις (3) επιπλέον δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν τη βιομηχανία και τα επενδυτικά σχέδια των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Οι δράσεις αυτές παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω:

❖ Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜμΕ (4^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης
Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜμΕ
Περιγραφή της Δράσης
<p>Η συγκεκριμένη δράση απαρτίζεται από τρεις επιμέρους υποέργα ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Υποέργο 1: Ψηφιακός Μετασχηματισμός Επιχειρήσεων• Υποέργο 2: Ψηφιακές Πλατφόρμες Βιομηχανίας• Υποέργο 3: Αναβάθμιση Ταμειακών Μηχανών και συστημάτων POS <p>Η δράση χρηματοδοτεί επενδύσεις αναβάθμισης ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις, πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none">- Επέκταση ψηφιακών πωλήσεων, πληρωμών και ψηφιακού μάρκετινγκ- Υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud services), τεχνητή νοημοσύνη (AI), υπηρεσίες κυβερνοασφάλειας <p>Επιπλέον, στόχος της δράσης είναι η κινητοποίηση ολοκλήρων αλυσίδων αξίας (π.χ. φρέσκα τρόφιμα, εφοδιαστική αλυσίδα) για την επίτευξη ενός πλήρους και ομοιόμορφου ψηφιακού μετασχηματισμού.</p>
Πυλώνας
2. Ψηφιακή Μετάβαση
Άξονας
Άξονας 2.3: Ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων
Δικαιούχοι /Ωφελούμενοι
Οι Δικαιούχοι της δράσης είναι οι ΜμΕ, με έμφαση σε εκείνες που δραστηριοποιούνται στους σημαντικότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας (π.χ. τουρισμός, βιομηχανία κλπ.).
Προϋπολογισμός
<p>Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της δράσης είναι 350 εκατ. € και στοχεύει στην ενίσχυση περισσότερων από 100 χιλ. ΜμΕ. Η κατανομή του προϋπολογισμού έχει ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Υποέργο 1: 145 εκατ. €• Υποέργο 2: 75 εκατ. €• Υποέργο 3: 130 εκατ. €
Χρονοδιάγραμμα
Η υλοποίηση της δράσης έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2022 με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης των επενδύσεων έως το 2025.

❖ Εξοικονομώ επιχειρώντας (5^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης
Εξοικονομώ επιχειρώντας
Περιγραφή της Δράσης
<p>Η δράση στοχεύει στην ενίσχυση των προσπάθειών βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας της λειτουργίας των επιχειρήσεων με στόχο εξοικονόμηση κατ' ελάχιστον 30%, καταναλωμένης ενέργειας.</p> <p>Μέσω της δράσης ενισχύονται επενδύσεις στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, ενεργειακή αναβάθμιση παραγωγικών διαδικασιών, συστήματα ανάκτησης θερμότητας στο πλαίσιο παραγωγικών διαδικασιών, εγκατάσταση «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων κ.λπ.• Ηλεκτρικά οχήματα για τη διανομή προϊόντων και πρώτων υλών και δημιουργία σημείων φόρτισης.
Πυλώνες
1. Πράσινη Μετάβαση
Άξονας
1.2 Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση
Δικαιούχοι /Ωφελοούμενοι
Οι δικαιούχοι της δράσης είναι επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους με τη δράση να στοχεύει στην ενίσχυση 8.500 μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, 1.200 μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.
Προϋπολογισμός
Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της δράσης είναι 450 εκατ. €, καλύπτοντας μέσω επιχορηγήσεων έως και το 50% του συνολικού προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων.
Χρονοδιάγραμμα
Η υλοποίηση της δράσης έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2021 με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης των επενδύσεων ως το 2024.

❖ Πράσινη Μεταποίηση (6^η Δράση)

Συνοπτικός τίτλος Δράσης
Πράσινη Μεταποίηση
Περιγραφή της Δράσης
<p>Η δράση στοχεύει στη ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ανακύκλωση μπαταριών ηλεκτρικών αυτοκινήτων με επαναχρησιμοποίηση πρώτων υλών όπως το λίθιο• Παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων και σημείων φόρτισης <p>Ειδικότερα η δράση θα καλύψει τις ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δημιουργία νέας μονάδας- Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας για την παραγωγή πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών- Θεμελιώδεις αλλαγές σε όλη τη διαδικασία παραγωγής- Αγορά περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε κλειστές βιομηχανικές μονάδες (όταν η αγορά γίνεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή)
Πυλώνας
1. Πράσινη Μετάβαση
Άξονας
Άξονας 1.3: Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών
Δικαιούχοι /Ωφελούμενοι
Οι δικαιούχοι της δράσης είναι κυρίως μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις με τη δράση να στοχεύει στην ενίσχυση 20 βιομηχανικών επιχειρήσεων.
Προϋπολογισμός
Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της δράσης είναι 200 εκατ. €, καλύπτοντας μέσω επιχορηγήσεων έως και το 35% του συνολικού προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων
Χρονοδιάγραμμα
Η υλοποίηση της δράσης έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2021 με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης των επενδύσεων ως το 2025.

Συμπληρωματικότητα Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με προτεινόμενες δράσεις υποστήριξης της βιομηχανίας

Μετά την παρουσίαση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την αναλυτική περιγραφή των τριών (3) δράσεων, στις οποίες ως Φορέας Υλοποίησης, εμφανίζεται η ΓΓΒ, προχωρήσαμε στην επανεξέταση των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ για τη βιομηχανία, προκειμένου να αναδειχθούν τυχόν επικαλύψεις / συμπληρωματικότητες με το αντικείμενο των δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Από τη μελέτη αυτή προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα/προτάσεις:

α) Σημαντική συμπληρωματικότητα εμφανίζει η προτεινόμενη δράση 4.1.1 – «Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0» με τη δράση «Ενίσχυση της Έξυπνης Μεταποίησης» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ειδικότερα και οι δύο δράσεις προωθούν το ψηφιακό μετασχηματισμό των βιομηχανικών επιχειρήσεων και τη προσαρμογή στη Βιομηχανία 4.0, παρέχοντας υποστήριξη για την αναβάθμιση του εξοπλισμού των επιχειρήσεων και την παραγωγή νέων έξυπνων προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον, και οι δύο δράσεις βασίζονται στη λογική της κλιμακωτής υλοποίησης (3 επίπεδα με διαφορετικό προϋπολογισμό) προκειμένου να καλύπτουν επιχειρήσεις με διαφορετική ψηφιακή ωριμότητα και ανάγκες.

Η δράση «Επιτάχυνση της Έξυπνης Μεταποίησης» του Ταμείου Ανάκαμψης επιχειρεί να καλύψει τις διαπιστωμένες ανάγκες που υπάρχουν στην αγορά και αφορούν την τεχνολογική υστέρηση και την αδυναμία προσαρμογής των επιχειρήσεων στη Βιομηχανία 4.0. **Ωστόσο η εν λόγω δράση έχει σχετικά περιορισμένο προϋπολογισμό και αποκλείει εντελώς τη συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων** δίνοντας έμφαση κυρίως σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις όπως περιγράφηκε παραπάνω.

Ως εκ τούτου, προτείνεται η διατήρηση της δράσης 4.1.1 – «Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0» ως πιθανή δράση προς χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ με στόχο να δοθεί η δυνατότητα:

- για την ευρύτερη κάλυψη των αναγκών της αγοράς στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού,
- για τη χρηματοδότηση μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεων, ιδίως μεγάλων επιχειρήσεων (εφόσον είναι τελικά επιλέξιμες ως δικαιούχοι στο ΕΣΠΑ 2021-2027), οι οποίες αποκλείονται από τη δράση του Ταμείου Ανάκαμψης, ανάγκη η οποία αναδείχθηκε και μέσω των ομάδων εργασίας με εκπροσώπους του παραγωγικού φορέα στο πλαίσιο του 1ου Παραδοτέου,
- ανάπτυξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας με τη δράση «Επιτάχυνση της Έξυπνης Μεταποίησης» του Ταμείου Ανάκαμψης.

β) Σημαντικές επικαλύψεις παρατηρούνται μεταξύ της προτεινόμενης δράσης 6.1.1 «Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων» και της δράση «Νέα Επιχειρηματικά Πάρκα» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ειδικότερα, και οι δυο δράσεις έχουν την ίδια στόχευση, η οποία είναι η εξυγίανση Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων και η δημιουργία νέων Επιχειρηματικών Πάρκων με σύγχρονες υποδομές και κατάλληλο πλαίσιο για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων εντός αυτών.

Ως εκ τούτου, προτείνεται η χρηματοδότηση της δράσης 6.1.1 μόνο συμπληρωματικά (και εφόσον κριθεί αναγκαίο) από το νέο ΕΣΠΑ, δεδομένου ότι υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης της διαπιστωμένης ανάγκης για δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων, εξ ολοκλήρου μέσω της δράσης Νέα Επιχειρηματικά Πάρκα του Ταμείου Ανάκαμψης.

γ) Σημαντικές επικαλύψεις εμφανίζονται και μεταξύ της προτεινόμενης δράσης 6.2.1 – «Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας» και του Υποέργου 2 - Επανασχεδιασμός Εθνικού Συστήματος Ποιότητας της δράσης «Απλούστευση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ειδικότερα, η δράση «Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας» του Ταμείου Ανάκαμψης στοχεύει στην αναπροσαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν από τη ψηφιακή και πράσινη μετάβαση,

Ως εκ τούτου, προτείνεται η χρηματοδότηση της δράσης 6.2.1 μόνο συμπληρωματικά (και εφόσον κριθεί αναγκαίο) από το νέο ΕΣΠΑ, δεδομένου ότι η ανάγκη εκσυγχρονισμού του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας καλύπτεται από το Υποπρόγραμμα 2 της δράσης «Απλούστευση Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Τέλος σημειώνεται ότι οι ανάγκες που ικανοποιούν οι τρεις (3) προτεινόμενες δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, είχαν αναδειχθεί έντονα και στο πλαίσιο των Ομάδων Εργασίας με εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα (Κεφ.5.3 του 1^{ου} Παραδοτέου).

Ακολουθεί Πίνακας, όπου αποτυπώνονται διαγραμματικά τα ανωτέρω συμπεράσματα/προτάσεις.

Πίνακας 13: Συμπληρωματικότητα Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με προτεινόμενες δράσεις

	Ταμείο Ανάκαμψης	ΕΣΠΑ (2021-2027)
Βασική συμμετοχή ● Δευτερεύουσα συμμετοχή ○		
4.1.1 Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0	●	●
6.1.1 Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	●	○
6.2.1 Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	●	○

2.3 Horizon Europe 2021-2027

Το Horizon Europe 2021 – 2027³² αποτελεί το σημαντικότερο Πρόγραμμα της ΕΕ για την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, με προϋπολογισμό 94,1 δισ. €. Μέσω της ενίσχυσης της έρευνας και καινοτομίας η ΕΕ προωθεί τη διττή μετάβαση, πράσινη και ψηφιακή, της Ευρώπης σε ένα νέο μοντέλο παραγωγής, την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων και την ανάδειξη της Ευρώπης σε ηγέτιδα, καινοτόμα και ρηξικέλευθη δύναμη σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα Horizon Europe 2021 – 2027 διαρθρώνεται σε τρεις (3) βασικούς πυλώνες:

❖ **Ανοικτή επιστήμη**

Ο συγκεκριμένος πυλώνας έχει προϋπολογισμό 25,8 δισ. € και στοχεύει κυρίως στην ενίσχυση της βασικής έρευνας και της επιστημονικής αριστείας.

Μέσω αυτού του πυλώνα το πρόγραμμα ενισχύει την επιστημονική έρευνα πάνω σε καινοτόμες ιδέες που μπορούν μελλοντικά να παράγουν σημαντικά αποτελέσματα, τα οποία απαντούν σε προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αγορά και η κοινωνία.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι εξής δράσεις:

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας
- Δράσεις (υποτροφίες) Marie Skłodowska-Curie
- Υποδομές έρευνας (υποδομές ESFRI, πρόσβαση κλπ.)

❖ **Παγκόσμιες προκλήσεις και ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας**

Ο δεύτερος πυλώνας υποστηρίζει την έρευνα και καινοτομία που συνδέεται άμεσα με τις κοινωνικές προκλήσεις και τις βιομηχανικές τεχνολογίες, έχοντας προϋπολογισμό 52,7 δισ. €. Η ΕΕ καθορίζει συγκεκριμένα οικοσυστήματα που ενισχύονται, δίνοντας έμφαση σε τομείς που καθοδηγούν τον μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας και στις επενδύσεις σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής του μέλλοντος.

Τα προτεινόμενα οικοσυστήματα είναι τα εξής:

- Υγεία
- Ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες
- Ψηφιακές Τεχνολογίες & Βιομηχανία
- Κλίμα, Ενέργεια και Κινητικότητα
- Τρόφιμα και Φυσικοί πόροι
- Πολιτισμός, δημιουργικότητα και πολυδεκτικές κοινωνίες

❖ **Ανοικτή καινοτομία**

Μέσω του τρίτου πυλώνα προωθείται η παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης στην καινοτομία με έμφαση στις ανατρεπτικές ή ρηξικέλευθες τεχνολογίες/καινοτομίες, υψηλού ρίσκου που

³² <http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=12514901140516461516568#.ftn5>, ΓΓΕΚ - Horizon 2021-2027

δημιουργούν νέες αγορές, με προϋπολογισμό 13,5 δισ. €. Ο πυλώνας περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καινοτομίας,
- Ενίσχυση των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων καινοτομίας,
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Καινοτομίας.

Ο τρίτος πυλώνας μεριμνά κυρίως για την υποστήριξη καινοτόμων ΜμΕ, τόσο σε αρχικά στάδια ανάπτυξης της τεχνολογίας (Pathfinder) όσο στην αρχική διείσδυση στην αγορά έως το στάδιο πριν από τη μαζική εμπορική διάθεση (Accelerator).

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί μέσω επιχορηγήσεων αποκλειστικά έργα έρευνας και καινοτομίας, καλύπτοντας από 70% έως 100% του προϋπολογισμού του έργου. Δυνητικοί δικαιούχοι ορίζονται μεμονωμένοι επιχειρήσεις και ερευνητικά/εκπαιδευτικά ιδρύματα ή κοινοπραξίες αυτών, καθώς και μεμονωμένοι ερευνητές. Οι φορείς του δημοσίου τομέα μπορούν να συμμετάσχουν ως μέλη συμπράξεων σε άμεση συνεργασία με φορείς του παραγωγικού τομέα.

Γενικότερα το πρόγραμμα Horizon 2021-2027 προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες χρηματοδότησης έργων έρευνας και καινοτομίας στις βιομηχανικές επιχειρήσεις. Οι ευκαιρίες αυτές αναμένεται να είναι περισσότερες σε σχέση με την προηγούμενη ΠΠ 2014-2020, λόγω της τροποποίησης του 2^{ου} πυλώνα ο οποίος σε ένα σημαντικό βαθμό στοχεύει και επιχειρεί να κινητοποιήσει ιδίως βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο του εν λόγω Προγράμματος, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, η ΓΓΒ δεν προβλέπεται να καταστεί δικαιούχος, ώστε να μπορέσει να αντλήσει κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των προτεινόμενων δράσεων βιομηχανίας.

Ωστόσο, προτείνεται η αναζήτηση συνεργειών από τη πλευρά της ΓΓΒ, ιδίως για τις δράσεις της Στρατηγικής Κατεύθυνσης 1, οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, με αντίστοιχα έργα τα οποία θα χρηματοδοτηθούν μέσω του Horizon 2021-2027.

2.4 Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 – 2025

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 – 2025 θέτει ως βασική προτεραιότητα τη θεσμοθέτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Ο απώτερος στόχος του ΕΠΑ 2021-2025 είναι η εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης της χώρας, με τη μέγιστη δυνατή σύγκλιση των περιφερειών της, την πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες.

Πίνακας 14: Αναπτυξιακοί στόχοι ΕΠΑ

Πυλώνες	Ειδικοί στόχοι
Έξυπνη Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none">• Έρευνα και ανάπτυξη• Ψηφιακός μετασχηματισμός• Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
Πράσινη Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none">• Κυκλική Οικονομία• Προστασία του περιβάλλοντος• Κλιματική αλλαγή
Ανάπτυξη Υποδομών	<ul style="list-style-type: none">• Δίκτυα• Μεταφορές• Εφοδιαστική αλυσίδα
Κοινωνική Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none">• Υγεία• Απασχόληση• Παιδεία/Αθλητισμός• Κοινωνική συνοχή
Εξωστρέφεια	<ul style="list-style-type: none">• Πολιτισμός• Τουρισμός• Αγροδιατροφικός τομέας• Βιομηχανία

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, συνυπολογίζοντας τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας και τον υφιστάμενο δημοσιονομικό και οικονομικό σχεδιασμό ο προϋπολογισμός του ΕΠΑ καθορίστηκε στα 10 δισ. €. Ακολουθώντας οι πόροι του ΕΠΑ κατανεμήθηκαν στα Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΠΑ), τα οποία σχεδιάστηκαν με βάση τους ειδικούς στόχους του ΕΠΑ.

Λόγω της φύσης των προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ, και της στοχοθεσίας των επιμέρους Προγραμμάτων του ΕΠΑ 2021-2025, η ΓΓΒ ως Γενική Γραμματεία του ΥΠΑΝΕΠ, μπορεί να αντλήσει κεφάλαια (εθνικούς πόρους) για την χρηματοδότηση μέρους των δράσεων της κατά την περίοδο 2021-2025 από το αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης³³, συνολικού προϋπολογισμού 885 εκατ. €.

³³ ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ 2021-2025

Στη συνέχεια περιγράφεται το ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ, και εξετάζεται η επιλεξιμότητα και η συμβατότητα των προτεινόμενων δράσεων με αυτά, **ώστε να τεκμηριωθεί η δυνατότητα ή μη, άντλησης κονδυλίων για την υποστήριξη της βιομηχανίας από εθνικούς πόρους του ΕΠΑ για την περίοδο 2021-2025.**

2.4.1 Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Ο κύριος στρατηγικός στόχος του Προγράμματος είναι η στήριξη και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η ενίσχυση του μετασχηματισμού κυρίως του τομέα της μεταποίησης, με έμφαση στην ποιότητα των συντελεστών παραγωγής και λειτουργίας της, ώστε να αποτελέσει κινητήριο δύναμη της εξωστρεφούς οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στη χώρα.

Βασική συνθήκη για την ανάπτυξη της **επιχειρηματικότητας** είναι η ενίσχυση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της ανάπτυξης νέων επενδυτικών ευκαιριών και βελτίωσης του επιχειρηματικού και χρηματοδοτικού πλαισίου. Μετά από την παρατεταμένη οικονομική ύφεση των τελευταίων ετών και τις αρνητικές καθαρές επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα, η ταχεία αύξηση των ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων είναι ο πλέον καθοριστικός μοχλός για την ανάκαμψη. Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης επιχειρεί να κινητοποιήσει με όλους τους τρόπους την επιχειρηματικότητα, τις ΜμΕ, να στηρίξει τις ελληνικές και ξένες επενδύσεις και να επιτύχει τη μέγιστη μόχλευση των διατιθέμενων δημόσιων πόρων (ΣΔΙΤ, χρηματοδοτικά εργαλεία).

Επιπλέον των ανωτέρω, και ειδικότερα στον τομέα της **βιομηχανίας**, αναδεικνύονται ως κρίσιμα στοιχεία της ανάπτυξης η προσαρμογή στις προκλήσεις της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης (Βιομηχανία 4.0), η ενσωμάτωση στην παραγωγική διαδικασία νέων τεχνολογικών συντελεστών, παραγωγικών πρακτικών και προτύπων, η ενδυνάμωση της εξαγωγικής ικανότητας και της εξωστρεφούς δυναμικής για την προώθηση της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων, και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Έμφαση απαιτείται να δοθεί:

- στην έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την αξιοποίηση των παραγόμενων γνώσεων ως βάση βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία,
- στην παραγωγική διασύνδεση και την ένταξη σε διεθνείς αλυσίδες αξίας,
- στην αξιοποίηση οικονομιών και ωφελειών που προκύπτουν ως συνέπεια των γεωγραφικών βιομηχανικών συγκεντρώσεων, καθώς και ως αποτέλεσμα της οικοδόμησης ευρύτερων οικοσυστημάτων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων,
- στην ανάπτυξη τεχνολογιών και την ενίσχυση επιχειρήσεων και πρωτοβουλιών στους τομείς της κυκλικής οικονομίας, της ενεργειακής εξοικονόμησης και της κλιματικής αλλαγής. Η υποβοήθηση του αναπτυξιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας απαιτείται να υποστηριχθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε οριζόντιες αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις ιδίως στους κλάδους υψηλής προτεραιότητας και τους τομείς παραγωγικής αιχμής.

Στον τομέα **Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας** αναγνωρίζονται ως κρίσιμοι παράγοντες ανάπτυξης η περαιτέρω ενεργή συμμετοχή του παραγωγικού τομέα στην παραγωγή νέας έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε τομείς αιχμής, και η προσαρμογή των παραγωγικών της συνιστωσών στις εξελίξεις, τόσο σε όρους λειτουργίας όσο και σε όρους παραγωγής και ένταξης καινοτόμων και τεχνολογικά εξελιγμένων προϊόντων και υπηρεσιών. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη και υποστήριξη φορέων, επιχειρήσεων και ερευνητικών

δομών, στη συνεργασία τους και στη σύνδεση των αποτελεσμάτων της έρευνας με την παραγωγή και την κοινωνία. Σημαντικό ρόλο προς αυτή την αναπτυξιακή κατεύθυνση διαδραματίζουν οι συνεργατικοί σχηματισμοί και η αξιοποίηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Επιπλέον, η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης θα πρέπει να ακολουθεί όλο το εύρος των αναπτυξιακών στόχων για την ενίσχυση και την αξιοποίηση της έρευνας στις επιχειρήσεις, συνεισφέροντας στην προαγωγή και ευρεία εφαρμογή και της μη τεχνολογικής καινοτομίας.

Όσον αφορά στον τομέα του **εμπορίου και της προστασίας του καταναλωτή**, σημαντικές παράμετροι της επιχειρούμενης αναπτυξιακής αλλαγής αποτελούν η τόνωση της εξωστρέφειας και η ενδυνάμωση της υποστήριξης και της ομαλής λειτουργίας του εμπορίου (επιχειρήσεων και καταναλωτών) για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της ελληνικής αλλά και παγκόσμιας οικονομίας, η αναβάθμιση της εμπορικότητας, της ελκυστικότητας και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε αστικά κέντρα της χώρας, καθώς και η ενίσχυση της προστασίας του καταναλωτή τόσο σε επίπεδο ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης όσο και των μηχανισμών ελέγχου, εποπτείας και εφαρμογής. Σημαντική παράμετρο και σε αυτόν τον τομέα αποτελεί η ανάπτυξη και ενσωμάτωση τεχνολογικών λύσεων και ψηφιακών εφαρμογών.

Η παραπάνω στρατηγική καθιστά ως καταλληλότερη την επιλογή διαμόρφωσης της δομής του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠΑΝΕΠ σε τέσσερα υποπρογράμματα ανά τομέα πολιτικής. Το κάθε υποπρόγραμμα επιδιώκει συγκεκριμένους αναπτυξιακούς στόχους και περιλαμβάνει επιλεγμένες κατηγορίες δράσεων.

Υποπρόγραμμα 1: Ενίσχυση επιχειρηματικότητας / δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος 1 καλύπτονται από τον Αναπτυξιακό Στόχο του ΕΠΑ «Έξυπνη Ανάπτυξη» και είναι οι εξής:

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων
- Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων
- Ενίσχυση στρατηγικών επενδύσεων
- Ενίσχυση συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
- Βελτίωση μηχανισμών υποστήριξης ΜμΕ

Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος 2 καλύπτονται από τον αναπτυξιακό στόχο του ΕΠΑ «Έξυπνη Ανάπτυξη» και είναι οι εξής:

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων
- Αποζημιώσεις – έκτακτη στήριξη
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ
- Προσαρμογή της ελληνικής βιομηχανίας στις προκλήσεις της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και της διεθνοποίησης
- Εκσυγχρονισμός βιομηχανικών και τεχνολογικών υποδομών για την προσέλκυση επενδύσεων
- Ενίσχυση τομεακών σχεδίων ανάπτυξης

- Ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς βιομηχανικών προϊόντων
- Αναβάθμιση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Εθνικού Συστήματος Υποδομών Ποιότητας
- Αναβάθμιση και βελτίωση εθνικού συστήματος διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Υποπρόγραμμα 3: Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του Υποπρογράμματος 3 καλύπτονται από τον αναπτυξιακό στόχο του ΕΠΑ «Εξυπνη Ανάπτυξη» και είναι οι εξής:

- Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής (συμπεριλαμβάνονται υποδομές και συνεργατικά σχήματα)
- Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Συστάδες ανάπτυξης

Υποπρόγραμμα 4: Στήριξη του εμπορίου και προστασία καταναλωτή

Οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του υποπρογράμματος 4 καλύπτονται από τους αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ «Εξυπνη Ανάπτυξη» και «Εξωστρέφεια» και είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στήριξης και αναβάθμισης της εμπορικότητας στα αστικά κέντρα
- Προστασία του καταναλωτή και πληροφόρηση επιχειρήσεων
- Στήριξη του ελληνικού σήματος προέλευσης προϊόντων

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι το ΕΠΑ 2021-2025, μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Υποπρογράμματος 2 και του Υποπρογράμματος 3 του ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ, δύναται να αποτελέσει εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης για σημαντικό αριθμό προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δράσεις της ΓΓΒ που μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω του ΕΠΑ 2021-2025, οι οποίες έχουν αντιστοιχηθεί με τα κατάλληλα Υπο-προγράμματα του ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ.

Πίνακας 15: Χρηματοδότηση δράσεων βιομηχανίας μέσω ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ	Αριθμός Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Φορέων/ Συνεργατικών σχημάτων	Μέσος π/υ ανά επενδυτικό σχέδιο	Μέσο ποσοστό ενίσχυσης	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	π/υ ΚΣ
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	Υποπρόγραμμα 3: Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας	50 (1ο στάδιο) και 30 σε 2ο (στάδιο)	1.000.000 στο 1ο στάδιο 1.500.000 στο 2ο στάδιο	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	95.000.000	95.000.000	73.862.500
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	Υποπρόγραμμα 3: Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας	5	3.000.000	75%	15.000.000	11.250.000	8.746.875
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	30	3.000.000	65%	90.000.000	58.500.000	45.483.750
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	200 Σχέδια στο 1ο Στάδιο & 100 Σχέδια στο 2ο Στάδιο	75.000 1ο Στάδιο, 500.000 2ο Στάδιο	70%	65.000.000	45.500.000	35.376.250
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	10 οικοσυστήματα (50 επιχειρήσεις)	10.000.000	65%	100.000.000	65.000.000	50.537.500
		3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	α) 150 (μέσης - χαμηλής ψηφιακής ωριμότητας), β) 20 (ανώτερης ψηφιακής ωριμότητας), γ) 5 συνεργατικοί σχηματισμοί για υλοποίηση εμβληματικών έργων	α) 500.000 β) 1.500.000 γ) 40.000.000	δάνεια με ευνοϊκούς όρους	305.000.000	305.000.000	237.137.500
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	6.1.1. Εξυμάνιση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	10	3.500.000	65%	35.000.000	22.750.000	17.688.125
		6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250
		6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Υποπρόγραμμα 2: Ενίσχυση της βιομηχανίας	1	7.500.000	100%	7.500.000	7.500.000	5.831.250

3 Συνοπτική αποτύπωση συνόλου πηγών χρηματοδότησης βιομηχανίας

Με βάση τα αποτελέσματα της Φάσης 1, όπως αναλυτικά παρουσιάστηκαν στο 1^ο Παραδοτέο, και έχοντας μελετήσει τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα/ταμεία τα οποία δύνανται να αποτελέσουν πηγές άντλησης κεφαλαίων για την χρηματοδότηση των δράσεων της ΓΓΒ για τη βιομηχανία, στο παρόν Κεφάλαιο προχωράμε στην³⁴:

- **Επικαιροποίηση του Master Plan Οριοθέτησης Χρηματοδότησης Δράσεων Βιομηχανίας, βάσει του συνόλου των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης**, καθώς στο 1^ο Παραδοτέο είχαν αποτυπωθεί μόνο οι δυνατότητες χρηματοδότησης των δράσεων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027
- **Ιεράρχηση των πηγών χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες** για κάθε μια εκ των είκοσι μία (21) προτεινόμενων δράσεων
- **Αποτύπωση της χρηματοδότησης των προτεινόμενων δράσεων της βιομηχανίας ανά Στρατηγική Κατεύθυνση και ανά Πηγή Χρηματοδότησης**

Στη συνέχεια, ακολουθεί το επικαιροποιημένο Master Plan Οριοθέτησης Χρηματοδότησης Δράσεων Βιομηχανίας, όπου ανά δράση προσδιορίζονται:

- Σύνολο εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης (πλήθος πιθανών πηγών χρηματοδότησης ανά δράση)
- Εκτιμώμενος Π/Υ δράσης

³⁴ Επισημαίνεται ότι οι ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις μπορούν να αντλήσουν πόρους και από άλλα προγράμματα (π.χ. Horizon, Invest EU κ) για την χρηματοδότηση επενδύσεων

Πίνακας 16: Master Plan Οριοθέτησης Χρηματοδότησης Δράσεων³⁵ ΓΓΒ για τη βιομηχανία

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΓΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	Ανταγωνιστικότητα	Ψηφιακός Μετασχηματισμός	Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή	Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή	Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση	ΠΕΠ	Ταμείο Ανάκαμψης	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ	Πλήθος πιθανών πηγών χρηματοδότησης	
1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	1.1. Δράσεις Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας	1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027	95.000.000	95.000.000	1				1	1		1	4	
		1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	200.000.000	130.000.000	1									1
	1.2. Δράσεις συνεργατικών σχηματισμών για την ανάπτυξη βιομηχανικής καινοτομίας	1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΕΕ 21-27 (συστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	15.000.000	11.250.000	1				1	1			1	4
		1.3 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency)	1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	20.000.000	20.000.000	1								1
2. Βιομηχανική Μετάβαση	2.1. Εστιασμένες παρεμβάσεις Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο	2.1.1. Συμλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	90.000.000	58.500.000	1				1	1		1	4	
3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Καινοτομίας στη Βιομηχανία	3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	65.000.000	45.500.000	1				1	1		1	4	
		3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	100.000.000	65.000.000	1				1				1	3
	3.2. Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμοστικότητας των Επιχειρήσεων	3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	7.500.000	7.500.000	1							1	2	
4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	4.1. Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Βιομηχανίας	4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	305.000.000	305.000.000	1					1	1	1	4	
		4.1.2. Δημιουργία εθνική πλατφόρμας για τη Ψηφιακή Βιομηχανία (Πύλη Βιομηχανίας 4.0)	1.500.000	1.500.000		1								1
		4.1.3 Αναβάθμιση πλατφόρμας «StartUpGreece»	1.500.000	1.500.000		1								1

³⁵ Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει διαθέσιμος προϋπολογισμός για τις δράσεις της ΣΚ7

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΤΒ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	Συνολικός π/υ	π/υ ΔΔ	Ανταγωνιστικότητα	Ψηφιακός Μετασχηματισμός	Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή	Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή	Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση	ΠΕΠ	Ταμείο Ανάκαμψης	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ	Πλήθος πιθανών πηγών χρηματοδότησης
5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	5.1 Reskilling και upskilling Ανθρώπινου Δυναμικού	5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	5.000.000	3.250.000	1	1	1		1	1			5
		5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	8.000.000	8.000.000	1		1						
	5.2. Δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης δεξιοτήτων για την Βιομηχανία	5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προσέλκυσης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	9.000.000	6.300.000	1								
6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	6.1. Ενίσχυση των Υποδομών Εγκατάστασης της Βιομηχανίας	6.1.1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	35.000.000	22.750.000	1						1	1	3
	6.2. Ενίσχυση των Υποδομών Ποιότητας και Διανοητικής / Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	7.500.000	7.500.000	1						1	1	3
		6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	7.500.000	7.500.000	1							1	1
7. Μετάβαση της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία	7.1. Προώθηση της Ενεργειακής Αποδοτικότητας των επιχειρήσεων	7.1.1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας και χρησιμοποίησης πράσινης ενέργειας από βιομηχανικές μονάδες	375.000.000	187.500.000				1					1
	7.2. Προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας και της Αποδοτικής Χρήσης των Πόρων	7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας και την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων	95.000.000	95.000.000				1					1
		7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της μετάβασης σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων, απορριμάτων και των φυσικών πόρων	300.000.000	180.000.000				1					
	7.3 Ενθάρρυνση της βιομηχανικής / επιχειρηματικής συμβίωσης	7.3.1 Ενίσχυση υποδομών τεχνολογίας για τη προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της βιομηχανικής/ επιχειρηματικής συμβίωσης και κυκλικής οικονομίας	6.000.000	6.000.000				1					1

Προχωρώντας την ανάλυση μας, στον Πίνακα που ακολουθεί, οι ανωτέρω αναφερόμενες πηγές χρηματοδότησης, **αξιολογούνται σε βασικές και δευτερεύουσες πηγές χρηματοδότησης** για κάθε μια από τις είκοσι μία (21) προτεινόμενες δράσεις της ΓΓΒ για τη βιομηχανία βάσει των στόχων, προτεραιοτήτων, και της ύπαρξης τυχόν συμπληρωματικότητας, μεταξύ των Προγραμμάτων/Ταμείων, σε σχέση με το εξειδικευμένο φυσικό αντικείμενο των προτεινόμενων δράσεων.

Όπου το φυσικό αντικείμενο των δράσεων, είναι περισσότερο συμβατό με μία πηγή χρηματοδότησης, σύμφωνα με τα έως τώρα διαθέσιμα στοιχεία, και οι κατηγορίες δαπανών που περιέχει, είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση από αυτή, τότε αυτή η πηγή στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ως βασική.

Σημειώνεται ότι η κατηγοριοποίηση αυτή είναι μια δυναμική διαδικασία, η οποία θα πρέπει να επικαιροποιείται κάθε φορά που αλλάζουν βασικοί παράμετροι ή επικαιροποιούνται οι πηγές άντλησης των στοιχείων.

Πίνακας 17: Βασικές και δευτερεύουσες πηγές χρηματοδότησης ανά δράση της ΓΓΒ για τη βιομηχανία

	ΕΣΠΑ						Ταμείο Ανάκαμψης (RRF)	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ
	ΕΠΑνεΚ	ΠΨΜ	ΠΑΔΚΣ	ΠΕΚΑ	ΠΔΑΜ	ΠΕΠ		
1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΣΕ 2021-2027	●	-	-	-	○	○	-	○
1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	●	-	-	-	-	-	-	-
1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΣΕ 21-27	●	-	-	-	○	○	-	○
1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	●	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	●	-	-	-	○	○	-	○

● Βασική συμμετοχή
○ Δευτερεύουσα συμμετοχή

	ΕΣΠΑ					Ταμείο Ανάκαμψης (RRF)	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ
	ΕΠΑνεΚ	ΠΨΜ	ΠΑΔΚΣ	ΠΕΚΑ	ΠΔΑΜ		
3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	●	-	-	-	○	-	○
3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών οικοσυστημάτων	●	-	-	-	-	-	○
3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των Επιχειρήσεων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	●	-	-	-	-	-	○
4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0	●	-	-	-	-	●	○
4.1.2. Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0	○	●	-	-	-	-	-
4.1.3 Αναβάθμιση πλατφόρμας «StartUpGreece»	-	●	-	-	-	-	-

	ΕΣΠΑ						Ταμείο Ανάκαμψης (RRF)	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ
	ΕΠΑνεΚ	ΠΨΜ	ΠΑΔΚΣ	ΠΕΚΑ	ΠΔΑΜ	ΠΕΠ		
5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	●	○	-	-	○	○	-	-
5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού	●	-	○	-	-	-	-	-
5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προσέλκυσης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	●	-	-	-	-	-	-	-
6.1.1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	○	-	-	-	-	-	●	○
6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	○	-	-	-	-	-	●	○
6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διονητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	●	-	-	-	-	-	-	○

	ΕΣΠΑ						Ταμείο Ανάκαμψης (RRF)	ΤΠΑ ΥΠΑΝΕΠ
	ΕΠΑνΕΚ	ΠΨΜ	ΠΑΔΚΣ	ΠΕΚΑ	ΠΔΑΜ	ΠΕΠ		
7.1.1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας και χρησιμοποίησης πράσινης ενέργειας από βιομηχανικές μονάδες	-	-	-	●	-	-	-	-
7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας και την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων	-	-	-	●	-	-	-	-
7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της μετάβασης σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων, απορριμμάτων και των φυσικών πόρων	-	-	-	●	-	-	-	-
7.3.1 Ενίσχυση υποδομών τεχνολογίας για τη προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της βιομηχανικής/ επιχειρηματικής συμβίωσης και κυκλικής οικονομίας	-	-	-	●	-	-	-	-

Ακολουθώς, παρουσιάζεται πίνακας με τους συνολικούς πόρους (δημόσια δαπάνη) που μπορεί να αντλήσει η ΓΓΒ για την χρηματοδότηση των προτεινόμενων δράσεων της (ομαδοποιημένες ανά Στρατηγική Κατεύθυνση), μέσω των δύο (2) βασικών πηγών χρηματοδότησης, ήτοι το ΕΣΠΑ 2021-2027 (κυρίως μέσω του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027) και το Ταμείο Ανάκαμψης.

Ο επιμερισμός της δαπάνης ανά πηγή γίνεται αξιοποιώντας τον διαχωρισμό που έγινε στην προηγούμενη ενότητα μεταξύ βασικής και δευτερεύουσας πηγής χρηματοδότησης.

Σημειώνεται ότι ο προτεινόμενος συνολικός Π/Υ βασίζεται στους επί μέρους Π/Υ των δράσεων, όπως αποτυπώθηκαν στα σχετικά Δελτία Ταυτότητας.

Ο εν λόγω Π/Υ δύναται να τροποποιηθεί εφόσον αλλάξουν βασικές παράμετροι των δράσεων, όπως πλήθος ωφελούμενων, διάρκεια, κύκλοι δράσεων κλπ.

Πίνακας 18: Απαιτούμενοι πόροι για χρηματοδότηση δράσεων της ΓΓΒ, ανά Στρατηγική Κατεύθυνση και ανά Βασική Πηγή Χρηματοδότησης ³⁶

	ΕΣΠΑ	Ταμείο Ανάκαμψης (RRF)
ΣΚ 1. 1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας	●	-
ΣΚ 2. Βιομηχανική Μετάβαση	●	-
ΣΚ 3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων	●	-
ΣΚ 4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0	●	●
ΣΚ 5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού	●	-
ΣΚ6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων	●	●
ΣΚ7. Μετάβαση της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία	●	-
	1.087 εκατ. €	177,25 εκατ. €

³⁶ Ο προτεινόμενος συνολικός Π/Υ βασίζεται στους επι μέρους Π/Υ των προτεινόμενων δράσεων, όπως αποτυπώθηκαν στα σχετικά Δελτία Ταυτότητας. Ο εν λόγω Π/Υ δύναται να τροποποιηθεί εφόσον αλλάξουν βασικές παράμετροι των δράσεων, όπως πλήθος ωφελούμενων, διάρκεια κλπ.

4 Πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων για τη βιομηχανία

Μετά τη διασαφήνιση του πλαισίου χρηματοδότησης για τη βιομηχανία, και την οριοθέτηση της αξιοποίησης των πόρων προσδιορίζοντας τη σχέση «πηγής – χρήσης» ανά ταμείο/ πρόγραμμα, και ιεραρχώντας τις πηγές χρηματοδότησης σε βασικές και δευτερεύουσες για κάθε μια εκ των είκοσι μία (21) προτεινόμενων δράσεων, στο παρόν Κεφάλαιο:

α) καταγράφουμε το υπάρχον πλαίσιο για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας, αποτυπώνοντας την υφιστάμενη επιχειρησιακή οργάνωση, το ρόλο και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και οργάνων, ενώ στη συνέχεια

β) παραθέτουμε τις προτάσεις μας για την επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση των δράσεων για την υποστήριξη της βιομηχανίας, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και σε επίπεδο υλοποίησης, περιγράφοντας τους νέους ρόλους και τις αρμοδιότητες των προτεινόμενων οργάνων/ ομάδων, καθώς και τη συνολική ροή των εργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων.

Επιπλέον, στο παρόν Κεφάλαιο **τεκμηριώνεται και η σύνδεση των προτάσεων μας για την επιχειρησιακή οργάνωση και τη ροή εργασιών με την υπό διαμόρφωση εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία και τις στρατηγικές κατευθύνσεις της ΓΓΒ**, όπως παρουσιάστηκαν στον 1^ο Παραδοτέο.

4.1 Υφιστάμενη κατάσταση επιχειρησιακής οργάνωσης και διακυβέρνησης των δράσεων της βιομηχανίας - αρμοδιότητες εμπλεκόμενων φορέων

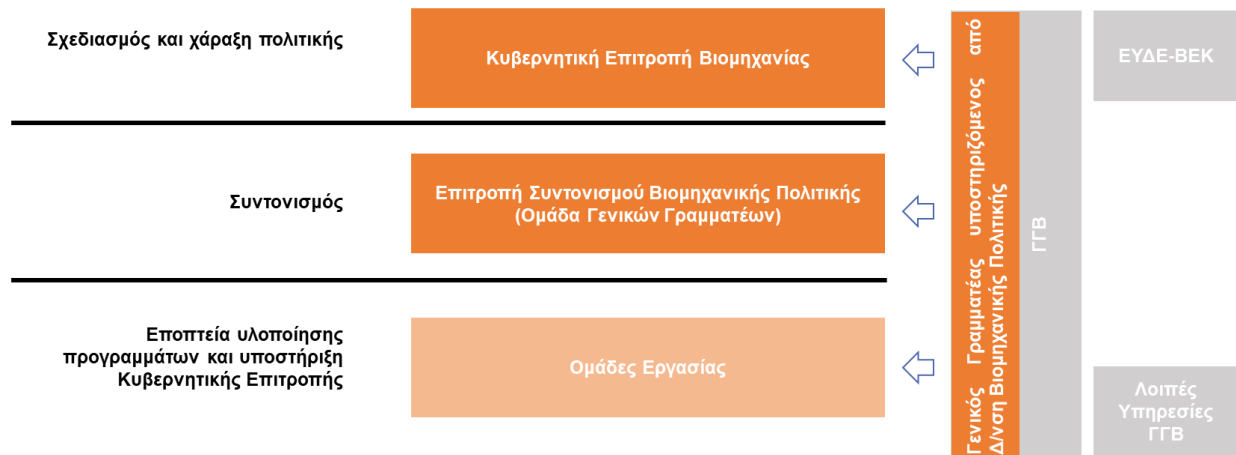
Η διακυβέρνηση των δράσεων της βιομηχανίας είναι μια ιδιαίτερα σύνθετη διαδικασία, καθώς η βιομηχανική πολιτική άπτεται πολλών τομέων, όπως η έρευνα και καινοτομία, το περιβάλλον και η κυκλική οικονομία, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, το ανθρώπινο δυναμικό κ.α., καθώς και αρμοδιοτήτων πολλών διαφορετικών Υπουργείων και δραστηριοτήτων πολλών διαφορετικών ομάδων ενδιαφέροντος.

Επιπλέον, ένα από τα βασικά εμπόδια και αδυναμίες, το οποίο δρα ανασταλτικά σε οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης της επιχειρηματικότητας στη χώρα αποτελεί η απουσία μιας σταθερής και μακροχρόνιας εθνικής στρατηγικής για τη βιομηχανία με στόχο την ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του κλάδου, την άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη του, την προώθηση της συνεργασίας της δημόσιας διοίκησης με τις επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς φορείς και την εξασφάλιση της αποτελεσματικής διάθεσης των κρατικών και κοινοτικών πόρων.

Αναγνωρίζοντας αυτές τις ιδιαιτερότητες το Υπουργικό Συμβούλιο μέσω της Πράξης 35 της 17.8.2020 συγκρότησε την Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας (ΚΕΒ) με βασικό στόχο την ανάκαμψη και ανάπτυξη της μεταποιητικής δραστηριότητας στη χώρα μέσω της διαμόρφωσης, υλοποίησης, εποπτείας και αξιολόγησης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

Στο σχήμα που ακολουθεί αποτυπώνεται συνοπτικά η υφιστάμενη κατάσταση επιχειρησιακής οργάνωσης και διακυβέρνησης των δράσεων της βιομηχανίας:

Γράφημα 3: Εμπλεκόμενοι Φορείς για σχεδιασμό και υλοποίηση Βιομηχανικής Πολιτικής (Υφιστάμενη Κατάσταση)

Συνοπτικά, σύμφωνα με το ανωτέρω σχήμα, η χάραξη πολιτικής και ο σχεδιασμός της σε πρώτο επίπεδο αποτελούν αρμοδιότητες της ΚΕΒ και των οργάνων της (Επιτροπή Συντονισμού Βιομηχανικής Πολιτικής και Ομάδες Εργασίας), με σημαντική εμπλοκή στα γενικότερα θέματα σχεδιασμού της βιομηχανίας να κατέχει η ΓΓΒ μέσω της Γενικής Γραμματέως Βιομηχανίας υποστηριζόμενη κυρίως από την αρμόδια Διεύθυνση Βιομηχανικής Πολιτικής.

Η ΕΥΔΕ ΒΕΚ και οι λοιπές υπηρεσίες της ΓΓΒ (εκτός Δ/νσης Βιομηχανικής Πολιτικής) εμπλέκονται κυρίως σε θέματα υλοποίησης της Βιομηχανικής Πολιτικής, έχοντας αρμοδιότητες εξειδίκευσης, διαχείρισης και υλοποίησης δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας.

Στη συνέχεια, παρατίθενται οι βασικές αρμοδιότητες των οργάνων και υπηρεσιών που εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της Βιομηχανικής Πολιτικής, όπως αυτά παρουσιάστηκαν στο ανωτέρω σχήμα.

4.1.1 Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας

Έργο της ΚΕΒ είναι η διαμόρφωση συνεκτικής Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, καθορίζοντας το όραμα και τους στρατηγικούς άξονες της βιομηχανικής πολιτικής και λαμβάνοντας υπόψη τους ευρύτερους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας.

Επιπλέον, η ΚΕΒ, είναι υπεύθυνη για την έγκριση του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής και του Μηχανισμού Διακυβέρνησης της, ενώ θα εποπτεύει και την υλοποίηση της στρατηγικής, και θα προβαίνει σε τακτά διαστήματα σε αναθεώρηση ή επικαιροποίηση της, εφόσον απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη το ευρωπαϊκό πλαίσιο, τις εθνικές και διεθνείς τάσεις και την ελληνική πραγματικότητα, σε συνδυασμό με τους στόχους της γενικότερης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Η ΚΕΒ αποτελείται από επτά (7) Υπουργούς, ήτοι:

- τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως Πρόεδρο,
- τον Υπουργό Οικονομικών,
- τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Επιπλέον, στην Επιτροπή μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εφόσον κληθούν από τον Πρόεδρο οι εξής:

- Πρόεδρος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας,
- Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (Κ.Ε.Ε.Ε.),
- Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.),
- Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος (Σ.Β.Ε.),
- Πρόεδρος της μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη»,
- Πρόεδρος του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.).

4.1.2 Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής

Η Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής έχει εισηγητικό και εκτελεστικό ρόλο και υποστηρίζει την ΚΕΒ στο έργο της.

Ειδικότερα, εισηγείται προς την ΚΕΒ για την εξειδίκευση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης και τη σύσταση, για τον σκοπό αυτό, των απαραίτητων Ομάδων Εργασίας. Επίσης, έχει την ευθύνη συντονισμού των αρμόδιων φορέων για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και τη συστηματική παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής του.

Η Επιτροπή Συντονισμού μεριμνά για τη συνεργασία μεταξύ συναρμόδιων Υπουργείων για την προώθηση και ολοκλήρωση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, νομοθετικών ή άλλων πρωτοβουλιών για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και την υλοποίηση των αποφάσεων της ΚΕΒ.

Η Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής αποτελείται από τους κάτωθι οκτώ (8) Γενικούς Γραμματείς:

- Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας, ως Συντονιστής
- Γενικός Γραμματέας Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης
- Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής
- Γενικός Γραμματέας Ενέργειας & Ορυκτών Πόρων/ Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων
- Γενικός Γραμματέας Ανώτατης Εκπαίδευσης/Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
- Γενικός Γραμματέας Εργασίας
- Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Γενικός Γραμματέας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών

Ανάλογα με τα θέματα που συζητούνται η Επιτροπή Συντονισμού δύναται να καλεί να συμμετέχουν στις εργασίες της, Γενικοί Γραμματείς και άλλων πεδίων δημόσιας πολιτικής.

4.1.3 Ομάδες Εργασίας

Οι Ομάδες Εργασίας συστήνονται με απόφαση της ΚΕΒ μετά από εισήγηση της Επιτροπής Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής και αποτελούνται από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα, στελέχη συλλογικών φορέων, στελέχη της βιομηχανίας, εμπειρογνώμονες και ερευνητές.

Στην απόφαση της ΚΕΒ για κάθε Ομάδα Εργασίας καθορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο της σύστασής της, ο Πρόεδρος και τα μέλη της, το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της, το χρονοδιάγραμμα εργασιών και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο απαιτείται για την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου τους.

Έργο των Ομάδων Εργασίας αποτελεί η διερεύνηση, ανάλυση, τεκμηρίωση και εισήγηση προς την ΚΕΒ συγκεκριμένων, επεξεργασμένων και ολοκληρωμένων προτάσεων για το αντικείμενο που τους ανατίθεται. Για τη διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση των εισηγήσεων και προτάσεών τους οι Ομάδες Εργασίας δύναται να συνεργάζονται με υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου.

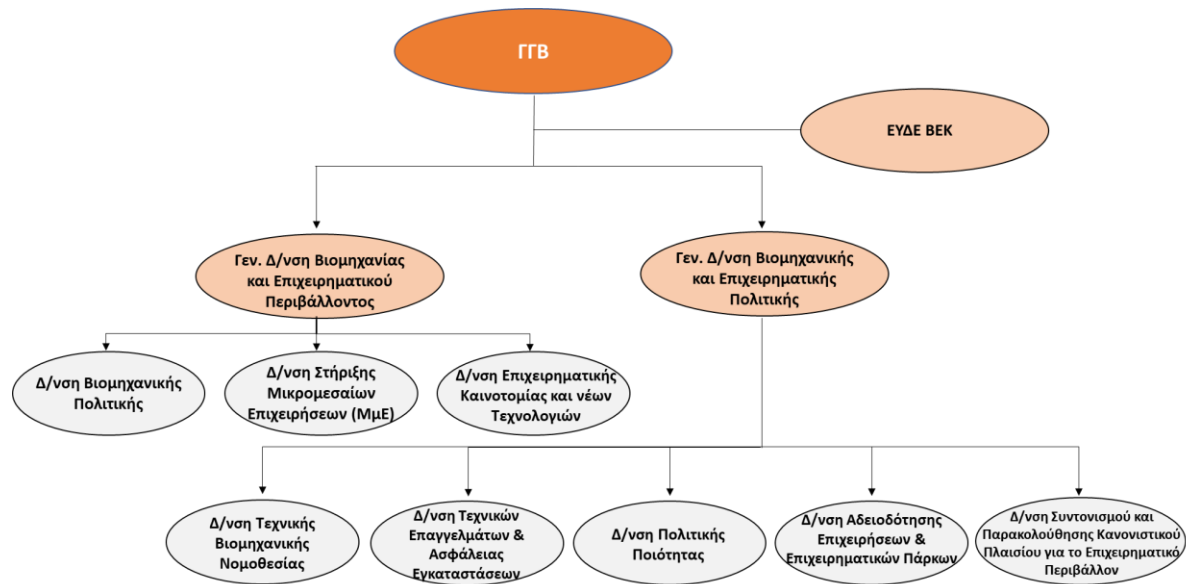
Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της 1^{ης} συνεδρίασης της ΚΕΒ, οι Ομάδες Εργασίας θα αναλάβουν το ρόλο του Μηχανισμού Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

4.1.4 Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας

Η ΓΓΒ εντάσσεται οργανωτικά στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και αποστολή της είναι η ανασυγκρότηση, η ανάπτυξη και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας στους τομείς της μεταποίησης και των συναφών προς αυτή υπηρεσιών, με στόχο την ενίσχυση της εθνικής οικονομίας, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής τους θέσης στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, την αύξηση της απασχόλησης, καθώς και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στο Γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζεται συνοπτικά η οργανωτική διάρθρωση της ΓΓΒ.

Γράφημα 4: Οργανωτική διάρθρωση ΓΓΒ

Στο πλαίσιο εκπόνησης της Βιομηχανικής Πολιτικής η ΓΓΒ έχει διπλό ρόλο, καθώς συμμετέχει τόσο στο σχεδιασμό και τη χάραξη πολιτικής, όσο και στην υλοποίηση της.

Η ΓΓΒ μέσω της Γενικής Γραμματέως (ΓΓ) συμμετέχει ενεργά στη χάραξη Βιομηχανικής Πολιτικής, υποστηριζόμενη άμεσα από τη Διεύθυνση Βιομηχανικής Πολιτικής, η οποία έχει ανάλογες αρμοδιότητες.

Επιπλέον, οι Διευθύνσεις α) Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ), β) Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών, γ) Πολιτικής Ποιότητας και δ) Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων είναι αρμόδιες για την υλοποίηση της Βιομηχανικής Πολιτικής, μεριμνώντας για την εξειδίκευση, διαχείριση και υλοποίηση δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας.

Στο πλαίσιο του παρόντος Παραδοτέου και έχοντας εξετάσει αναλυτικά τις αρμοδιότητες του συνόλου των Διευθύνσεων της ΓΓΒ, **παρουσιάζονται αποκλειστικά εκείνες οι αρμοδιότητες της ΓΓΒ που σχετίζονται με θέματα σχεδιασμού, εξειδίκευσης και υλοποίησης:**

Α) Διεύθυνση Βιομηχανικής Πολιτικής

1. Μελετά, διαμορφώνει, και εισηγείται αρμοδίως σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα μέρη τις βασικές κατευθύνσεις και τα επιχειρησιακά προγράμματα, για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των επιδόσεων των ελληνικών επιχειρήσεων στον τομέα της βιομηχανίας.
2. Σχεδιάζει πρωτοβουλίες, μέτρα και προγράμματα για την εφαρμογή των στρατηγικών επιλογών που έχουν αποφασιστεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και όπου απαιτείται προωθεί δράσεις, σχετικά με τη διαμόρφωση του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
3. Παρακολουθεί την υλοποίηση και εφαρμογή των δράσεων και συντάσσει ενδιάμεσες Εκθέσεις (Reports), αξιολογεί τα αποτελέσματα των επενδυτικών πρωτοβουλιών που υλοποιούνται και αποφαινεται περί της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων τους στην βιομηχανία και την οικονομία και προβαίνει στις κατάλληλες αναθεωρήσεις όπου αυτό είναι αναγκαίο και χρήσιμο για την εφαρμογή.

4. Εξειδικεύει μέτρα και δράσεις για την προώθηση δομικών και θεσμικών αλλαγών για δημιουργία φιλικότερου θεσμικού περιβάλλοντος στη μεταποίηση.
5. Παρέχει Διοικητική και Γραμματειακή Υποστήριξη στην ΚΕΒ.

Β) Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ)

1. Συγκεντρώνει, αναλύει και αξιολογεί στοιχεία (οικονομικά, χρηματοδοτικά, επενδυτικά, κ.λπ.), σχετικά με την εξέλιξη και ανάπτυξη των ΜμΕ στη χώρα, εισηγείται και εφαρμόζει μέτρα, δράσεις, ενέργειες και προγράμματα με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς και εξωστρέφειάς τους.
2. Προωθεί, οργανώνει και παρακολουθεί την υλοποίηση ειδικών δράσεων εκπαίδευσης και ανάπτυξης του προσωπικού που απασχολείται στις ΜμΕ.
3. Σχεδιάζει, υλοποιεί και εποπτεύει πολιτικές και μέτρα που αποσκοπούν στην δημιουργία και ενίσχυση των συνεργασιών/συνεργιών και δικτυώσεων (clusters) ιδίως μεταξύ ΜμΕ.

Γ) Διεύθυνση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών

1. Εισηγείται αρμοδίως με τη στρατηγική, τις πολιτικές, τους στόχους και τις προτεραιότητες και προωθεί πρωτοβουλίες ανάπτυξης, ενίσχυσης και στήριξης της βιομηχανικής και επιχειρηματικής καινοτομίας.
2. Παρακολουθεί και αποτιμά ενέργειες, πρωτοβουλίες και δράσεις που σχετίζονται με την επιχειρηματική καινοτομία και μεριμνά για τον συντονισμό ενεργειών, τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και για την ανάπτυξη συνεργιών με συναρμόδιες υπηρεσίες, φορείς και οργανισμούς, στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος καινοτομίας.
3. Σχεδιάζει, εκπονεί και προκηρύσσει εξειδικευμένα προγράμματα στήριξης και προώθησης της επιχειρηματικής καινοτομίας, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών προγραμμάτων.
4. Προσδιορίζει, αναδεικνύει και προβάλλει τις νέες και ανερχόμενες τεχνολογίες ευρείας εφαρμογής (Key Enabling Technologies), κρίσιμης στρατηγικής και οικονομικής σημασίας για συγκεκριμένους παραγωγικούς κλάδους ή/και το σύνολο της ελληνικής οικονομίας, σχεδιάζει μέτρα και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες κάθε μορφής και περιεχομένου για την προώθηση και επιχειρηματική αξιοποίησή τους.
5. Προωθεί μέσω στοχευμένων πρωτοβουλιών και ενεργειών την «πράσινη επιχειρηματικότητα» δια μέσου τεχνολογιών ευρέως ενδιαφέροντος και λαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σ' αυτές, προκειμένου να ενισχυθεί η οικολογική καινοτομία και η ενσωμάτωσή της στην παραγωγή και τη διάθεση νέων προϊόντων.
6. Εποπτεύει τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ), συν-διαμορφώνει και εισηγείται την εθνική στρατηγική, πολιτικές, στόχους και προτεραιότητες προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και μεριμνά για την σύνδεση της πολιτικής αυτής με την παραγωγική βάση της χώρας και τις επιχειρήσεις (ιδίως τις ΜμΕ).

Δ) Διεύθυνση Πολιτικής Ποιότητας

1. Σχεδιάζει τις πολιτικές και εξειδικεύει τους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους για την ανάπτυξη και τη λειτουργία ολοκληρωμένου Εθνικού Συστήματος Ποιότητας στη χώρα και παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του.
2. Προωθεί προγράμματα, πρωτοβουλίες και μέτρα οικονομικής στήριξης των Εθνικών Υποδομών Ποιότητας, αναβάθμισης των χορηγούμενων υπηρεσιών και βελτίωσης της λειτουργίας τους.
3. Αξιολογεί και παρακολουθεί την υλοποίηση, σε συνεργασία όπου αυτό απαιτείται με τις Εθνικές Υποδομές Ποιότητας, έργων που εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενα ή εθνικά προγράμματα για την προώθηση ή υποστήριξη της ποιότητας.

Ε) Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων

1. Εισηγείται για την ίδρυση Επιχειρηματικών Πάρκων σε περιοχές προτεραιότητας της χώρας από ιδιωτικούς ή μικτούς φορείς με βάση την κείμενη νομοθεσία, και για την επέκταση ή αναβάθμιση υφιστάμενων ΟΥΜΕΔ.
2. Καταγράφει τις υπάρχουσες ανάγκες, καθορίζει τις προτεραιότητες και τη διαδικασία προώθησης κάθε απαραίτητου θεσμικού, διοικητικού ή άλλου μέτρου (συμπεριλαμβανομένων των απαλλοτριώσεων) για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία Επιχειρηματικών Πάρκων, και λοιπών Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων και συνεργάζεται με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς για την εξασφάλιση του αναγκαίου χώρου για τις προηγούμενες δραστηριότητες.

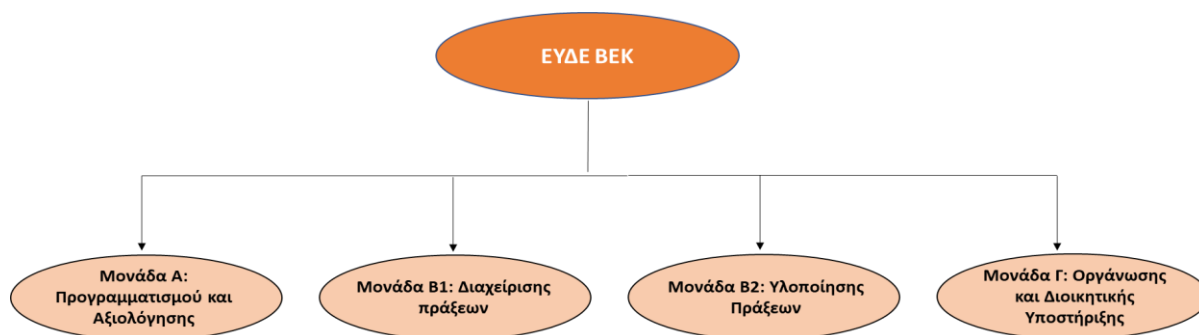
ΕΥΔΕ ΒΕΚ

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) συστάθηκε το 2019 στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ενώ με το άρθρο 1 της ΥΑ 5060, ΦΕΚ 52/Τεύχος Β 20/01/2020 πραγματοποιήθηκε η ανάθεση άσκησης αρμοδιοτήτων της στον Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας.

Η ΕΥΔΕ ΒΕΚ λειτουργεί **ως Επιτελική Δομή** του ΕΣΠΑ για λογαριασμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και των Φορέων που εποπτεύονται από αυτό, **ως Ενδιάμεσος Φορέας** όσον αφορά σε δράσεις κρατικών ενισχύσεων και μη, τομέων βιομηχανίας, εμπορίου και προστασίας καταναλωτή, ενώ διατηρεί και την ιδιότητα **του Δικαιούχου**, μέσω της Μονάδας Β2.

Στο γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζεται η οργανωτική διάρθρωση της ΕΥΔΕ ΒΕΚ:

Γράφημα 5: Οργανωτική διάρθρωση ΕΥΔΕ ΒΕΚ

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά οι αρμοδιότητες των μονάδων Α και Β της ΕΥΔΕ ΒΕΚ, σε θέματα εξειδίκευσης, διαχείρισης και υλοποίησης δράσεων.

A) Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης

1. Παρακολουθεί την πρόοδο και την εξέλιξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων/ χρηματοδοτικών εργαλείων, προκειμένου να εντοπίσει και εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση Δράσεων, που σχετίζονται με τον τομέα ΒΕΚ του ΥΠΑΝΕΠ.
2. Συνεργάζεται με τις εκάστοτε αρμόδιες υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΑΝΕΠ στον τομέα ΒΕΚ, καθώς και τους κατά περίπτωση κοινωνικούς εταίρους, τους οποίους και συντονίζει για το σχεδιασμό και την εξειδίκευση των σχετικών πολιτικών, την αποτύπωση και ιεράρχηση των αναγκών τους, υπό την προοπτική υλοποίησης Δράσεων μέσω των Ε.Π./ΕΣΠΑ και άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.
3. Εξειδικεύει τις Πράξεις/Δράσεις που διαχειρίζεται, όπου απαιτείται, και καταρτίζει τον ετήσιο προγραμματισμό των προσκλήσεων και εντάξεων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Διαχειριστικής Αρχής (ΔΑ) του εκάστοτε Ε.Π.

B) Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων

1. Παρακολουθεί την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων και τους Δικαιούχους, στη βάση των όρων της απόφασης ένταξης, τις αναληφθείσες δεσμεύσεις, της τήρησης των χρονικών προθεσμιών που τίθενται, καθώς και τη συμμόρφωση τους με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες υλοποίησης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής τους.
2. Διενεργεί ελέγχους νομιμότητας των διακηρύξεων, καθώς και των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων και των τροποποιήσεων αυτών, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητα των δαπανών.
3. Διενεργεί διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4314/2014 και στις διαδικασίες του ΣΔΕ, καθώς και στις σχετικές Προσκλήσεις ή/και Οδηγούς Εφαρμογής, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνει ο Δικαιούχος.

Γ) Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων

1. Συνεργάζεται με τη Μονάδα Α, για την εφαρμογή όλων των ενεργειών που απαιτούνται για την ωρίμανση Δράσεων στον τομέα ΒΕΚ, τα οποία η Μονάδα Β2 θα αναλάβει με την ιδιότητα του Δικαιούχου.
2. Παρέχει προς τις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και μεριμνά για την υποβολή των εντύπων και εγγράφων που είναι αναγκαία για την αξιολόγηση και ένταξη των Πράξεων/ Δράσεων τομέα ΒΕΚ σε Ε.Π. του ΕΣΠΑ, τις οποίες η Μονάδα Β2 θα αναλάβει με την ιδιότητα του Δικαιούχου.

4.2 Προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και ροή εργασιών για τη διαμόρφωση Βιομηχανικής Πολιτικής

Μετά την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της επιχειρησιακής οργάνωσης και διακυβέρνησης των δράσεων της βιομηχανίας, στο παρόν Κεφάλαιο παρουσιάζονται οι προτάσεις μας, περιγράφοντας τους νέους ρόλους και τις αρμοδιότητες των προτεινόμενων οργάνων/ ομάδων, καθώς και τη συνολική ροή των εργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων.

Ειδικότερα, η πρόταση μας συνιστάται από δύο μέρη, όπου στο πρώτο μέρος προτείνεται μια νέα επιχειρησιακή οργάνωση, η οποία ενσωματώσει νέα όργανα/ ομάδες για την επιχειρησιακή ενδυνάμωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης Βιομηχανικής Πολιτικής, ενώ στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η προτεινόμενη ροή εργασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, ξεκινώντας από το στάδιο χάραξης πολιτικής έως την υλοποίηση δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας.

4.2.1 Προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση

Η χάραξη εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής αποτελούσε ανέκαθεν μείζων θέμα για την ενίσχυση των αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας, με τη χώρα να αδυνατεί να διατηρεί στον τομέα της βιομηχανίας συγκεκριμένες κατευθύνσεις, πολιτικές και στόχους, σταθερούς για μακροχρόνιο διάστημα. Επιπλέον, η βιομηχανική πολιτική στη χώρα χαρακτηρίζεται από διασπορά αρμοδιοτήτων σε διαφορετικά Υπουργεία που οδηγούν συχνά σε εφαρμογή επικαλυπτόμενων μέτρων και πολιτικών, με βραχυχρόνιους στόχους και περιορισμένο αναπτυξιακό αποτύπωμα.

Η σύσταση της ΚΕΒ και των οργάνων της στοχεύει στην αποκατάσταση των αδυναμιών και στην αναστροφή αυτών των αρνητικών παραγόντων, μέσω της δημιουργίας μίας Εθνικής Στρατηγικής για την Βιομηχανία και την επίτευξη καλύτερου συντονισμού των δυνάμεων του δημοσίου και παραγωγικού τομέα για την ανάπτυξη της Βιομηχανίας.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η ΚΕΒ και τα όργανα της στοχεύουν στην κινητοποίηση και συνεργασία διαφορετικών Υπουργείων και μεγάλου αριθμού ομάδων ενδιαφέροντος. Η πολυπλοκότητα του εγχειρήματος, η συμμετοχή μεγάλου αριθμού φορέων και ομάδων ενδιαφέροντος και η απουσία εγκατεστημένων, σταθερών διαδικασιών και διαύλων επικοινωνίας,

καθιστά ως επιτακτική ανάγκη την ενδυνάμωση της επιχειρησιακής λειτουργίας των εμπλεκόμενων μερών και τη βελτίωση της διακυβέρνησης των δράσεων.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται μια νέα επιχειρησιακή οργάνωση, μέσω της σύστασης νέων οργάνων και ομάδων με στόχο την αποτελεσματικότερη συνεργασία και την επίτευξη συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

Στο γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζεται η νέα προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση των δράσεων της βιομηχανίας:

Γράφημα 6: Προτεινόμενη επιχειρησιακή οργάνωση και διακυβέρνηση των δράσεων της βιομηχανίας

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα προτεινόμενα όργανα/ομάδες και ο ρόλος τους και συγκεκριμένα:

- η προτεινόμενη σύνθεση και το θεματικό αντικείμενο των Ομάδων Εργασίας
- η πρόταση αξιοποίησης του Μηχανισμού Καινοτομίας
- η σύσταση Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού
- η αξιοποίηση Δορυφόρων Στρατηγικής ανά Υπουργείο

A) Ομάδες Εργασίας

Πρόθεση της ΚΕΒ είναι οι Ομάδες Εργασίας να αναλάβουν το ρόλο του Μηχανισμού Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Βιομηχανία, έχοντας αρμοδιότητες σε θέματα εξειδίκευσης και υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία. Επιπλέον, οι Ομάδες Εργασίας αναμένεται να αποτελέσουν το δίαυλο επικοινωνίας της ΚΕΒ, με τον παραγωγικό τομέα και το ερευνητικό δυναμικό της χώρας.

Θεματικό Αντικείμενο Ομάδων Εργασίας – Τομείς Προτεραιότητας & Οριζόντια Θέματα

Οι Ομάδες Εργασίας οφείλουν να καλύπτουν σημαντικό εύρος θεματικών τομέων, αναδεικνύοντας το σύνολο των παραμέτρων που επηρεάζουν την Βιομηχανία.

Ακολουθώντας την μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την διεξαγωγή των εργαστηρίων διαβούλευσης με εκπροσώπους του παραγωγικού τομέα και συλλογικούς φορείς και λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα που αναδείχθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης (βλ. *Κεφάλαια 4 και 5, 1^ο Παραδοτέο*), **προτείνεται, (ενδεικτικά και όχι δεσμευτικά) η συγκρότησή τριών (3) Ομάδων Εργασίας, με το ακόλουθο αντικείμενο, ως εξής:**

1. Ομάδα Εργασίας - Βιομηχανική Καινοτομία,
2. Ομάδα Εργασίας - Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία,
3. Ομάδα Εργασίας - Βιομηχανία 4.0.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι κάθε Ομάδα Εργασίας πέρα από το βασικό της θεματικό αντικείμενο, θα καλύπτει και οριζόντια θέματα που επηρεάζουν άμεσα τη Βιομηχανία, ενδεικτικά αναφέρονται το **Ανθρώπινο Δυναμικό, Επιχειρηματικό Περιβάλλον, Διεθνοποίηση και Ανταγωνιστικότητα ΜμΕ.**

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας με τα προτεινόμενα θέματα προς συζήτηση ανά Ομάδα Εργασίας.

Πίνακας 19: Θεματικό Αντικείμενο Ομάδων Εργασίας

Βιομηχανική καινοτομία 	Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία 	Βιομηχανία 4.0
Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3
<ul style="list-style-type: none">➤ Βιομηχανική Καινοτομία➤ Ανθρώπινο Δυναμικό➤ Επιχειρηματικό Περιβάλλον➤ Διεθνοποίηση➤ Ανταγωνιστικότητα ΜμΕ	<ul style="list-style-type: none">➤ Βιομηχανική Μετάβαση➤ Πράσινη και Κυκλική Οικονομία➤ Επιχειρηματικό Περιβάλλον➤ Ανταγωνιστικότητα ΜμΕ	<ul style="list-style-type: none">➤ Βιομηχανία 4.0➤ Επιχειρηματικό Περιβάλλον➤ Διεθνοποίηση➤ Ανταγωνιστικότητα ΜμΕ

Σύνθεση

Λαμβάνοντας υπόψη τις προϋποθέσεις που τίθενται από την ΚΕΒ για τη σύνθεση των Ομάδων Εργασίας η πρόταση για κάθε μία από τις Ομάδες Εργασίας έχει ως εξής:

❖ *Εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα,*

Όσον αφορά τα στελέχη του δημοσίου τομέα προτείνεται η συμμετοχή στελεχών από την **Ομάδα Συντονισμού, ως εκπρόσωποι της ΓΓΒ και στελέχη από αρμόδιες υπηρεσίες των λοιπών Υπουργείων ανάλογα με το θέμα προς συζήτηση**, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Συντονισμού. Επισημαίνεται ότι οι Ομάδες Εργασίας δύναται να καλούν και λοιπά στελέχη του δημοσίου τομέα, με εξειδίκευση συναφή προς το θέμα προς συζήτηση, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο.

❖ *Στελέχη συλλογικών φορέων*

Επιπλέον για να καθοριστούν οι συμμετέχοντες από τους συλλογικούς φορείς και τον παραγωγικό τομέα, **προτείνεται η αξιοποίηση των φορέων που συμμετείχαν στα εργαστήρια διαβούλευσης στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης.**

Οι συγκεκριμένοι φορείς πέρα από δεδομένη τεχνογνωσία σε θέματα Βιομηχανίας, έχουν ήδη γίνει κοινωνοί του οράματος και των Στρατηγικών Κατευθύνσεων της ΓΓΒ και συμμετείχαν ενεργά στη συνδιαμόρφωση των προτεινόμενων δράσεων στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, κάτι το οποίο δύναται να αυξήσει σημαντικά την προστιθέμενη αξία της συμμετοχής τους στις Ομάδες Εργασίας.

❖ *Εμπειρογνώμονες και ερευνητές*

Η επιλογή εμπειρογνομώνων και ερευνητών προτείνεται να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το ερευνητικό τους αντικείμενο και την πρότερη εμπειρία τους σε συνάφεια με το αντικείμενο των Ομάδων Εργασίας.

❖ *Στελέχη της βιομηχανίας*

Η επιλογή στελεχών από την αγορά, προτείνεται να βασιστεί σε έμπειρα στελέχη επιχειρήσεων με σημαντική δραστηριοποίηση, εξωστρέφεια, σημαντικές επιδόσεις σε τομείς αιχμής, καθώς και αποδεδειγμένη εξειδίκευση και εμπειρία στους υπό συζήτηση θεματικούς τομείς.

Στους Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται η προτεινόμενη σύνθεση των τριών Ομάδων Εργασίας με εκπροσώπους και από τους τέσσερις ενδεδειγμένους τομείς.

Πίνακας 20: Προτεινόμενη σύνθεση Ομάδας Εργασίας – Βιομηχανική Καινοτομία

Ομάδα Εργασίας – Βιομηχανική Καινοτομία			
Δημόσιος Τομέας 	Συλλογικοί Φορείς 	Παραγωγικός Τομέας 	Ερευνητές / Εμπειρογνώμονες
<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού – ΓΓΒ (υποστηριζόμενα από, Δ/ση Στήριξης ΜμΕ και Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών) • Στελέχη από αρμόδιες υπηρεσίες των εκάστοτε Υπουργείων 	<ul style="list-style-type: none"> • Στέλεχος ΣΕΒ • Στέλεχος ΣΒΕ • Στέλεχος ΓΣΕΒΕΕ • Στέλεχος «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη» 	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη επιχειρήσεων με σημαντική δραστηριοποίηση, εξωστρέφεια, σημαντικές επιδόσεις σε τομείς αιχμής, καθώς και αποδεδειγμένη εξειδίκευση και εμπειρία στους υπό συζήτηση θεματικούς τομείς 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητές/ Εμπειρογνώμονες με συναφές ερευνητικό αντικείμενο

Πίνακας 21: Προτεινόμενη σύνθεση Ομάδας Εργασίας – Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία

Ομάδα Εργασίας – Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία			
Δημόσιος Τομέας 	Συλλογικοί Φορείς 	Παραγωγικός Τομέας 	Ερευνητές / Εμπειρογνώμονες
<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού – ΓΓΒ (υποστηριζόμενα από Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών και Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων) • Στελέχη από αρμόδιες υπηρεσίες των εκάστοτε Υπουργείων 	<ul style="list-style-type: none"> • Στέλεχος ΣΕΒ • Στέλεχος ΣΒΕ • Στέλεχος ΓΣΕΒΕΕ • Στέλεχος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (Κ.Ε.Ε.Ε.) • Στέλεχος «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη» 	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη επιχειρήσεων με σημαντική δραστηριοποίηση, εξωστρέφεια, σημαντικές επιδόσεις σε τομείς αιχμής, καθώς και αποδεδειγμένη εξειδίκευση και εμπειρία στους υπό συζήτηση θεματικούς τομείς 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητές/ Εμπειρογνώμονες με συναφές ερευνητικό αντικείμενο

Πίνακας 22: Προτεινόμενη σύνθεση Ομάδας Εργασίας – Βιομηχανίας 4.0

Ομάδα Εργασίας – Βιομηχανία 4.0			
Δημόσιος Τομέας 	Συλλογικοί Φορείς 	Παραγωγικός Τομέας 	Ερευνητές / Εμπειρογνώμονες
<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού – ΓΓΒ (υποστηριζόμενα από Δ/ση Στήριξης ΜμΕ και Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών) • Στελέχη από αρμόδιες υπηρεσίες των εκάστοτε Υπουργείων 	<ul style="list-style-type: none"> • Στέλεχος ΣΕΒ • Στέλεχος ΣΒΕ • Στέλεχος ΓΣΕΒΕΕ • Στέλεχος «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη» 	<ul style="list-style-type: none"> • Στελέχη επιχειρήσεων με σημαντική δραστηριοποίηση, εξωστρέφεια, σημαντικές επιδόσεις σε τομείς αιχμής, καθώς και αποδεδειγμένη εξειδίκευση και εμπειρία στους υπό συζήτηση θεματικούς τομείς 	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητές/ Εμπειρογνώμονες με συναφές ερευνητικό αντικείμενο

B) Μηχανισμός Καινοτομίας (Innovation Agency)

Ενόψει της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου η ΓΓΒ αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) και ειδικότερα στη δημιουργία του Μηχανισμού Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης αποτελεί βασικό εργαλείο της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, στοχεύοντας στην ανάδειξη αναδυόμενων επενδυτικών προτεραιοτήτων Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας.

Ο μηχανισμός της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στηρίζεται σε δύο βραχίονες, στη βάση μιας ενιαίας προσέγγισης, τόσο σε θέματα μεθοδολογίας όσο και στον τρόπο με το οποίο διαβουλεύεται ο μηχανισμός με την αγορά και στηρίζει τις επιχειρήσεις προκειμένου να αρθρώσουν διακριτές προτάσεις για τις προτεραιότητες που τις αφορούν άμεσα.

Ο ένας βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΕΚ και στηρίζεται στο έργο των «Πλατφορμών Καινοτομίας», **ο έτερος βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΒ και στηρίζεται στη δημιουργία του Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency).**

Ο ρόλος του Μηχανισμού Καινοτομίας είναι συνοφασμένος με:

- α) την κατανόηση των δυνατοτήτων της ερευνητικής κοινότητας από τις επιχειρήσεις,
- β) την κατανόηση των αναγκών της βιομηχανίας από την ερευνητική κοινότητα,
- γ) την ανάπτυξη και ωρίμανση συμπράξεων δημοσίου – ιδιωτικού τομέα στο πεδίο της έρευνας και καινοτομίας, και
- δ) την εξασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης των επιχειρήσεων στις ερευνητικές υποδομές της χώρας.

Ο Μηχανισμός Καινοτομίας αναμένεται να αποτελέσει μηχανισμό ενθάρρυνσης και ωρίμανσης των επενδύσεων στη βιομηχανική έρευνα, μέσω αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της εφαρμοσμένης έρευνας που πραγματοποιείται στη χώρα και στήριξης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της ελληνικής οικονομίας.

Γενικότερα η λειτουργία του Μηχανισμού Καινοτομίας, αναμένεται να ενδυναμώσει την επιχειρησιακή ικανότητα της ΓΓΒ σε θέματα Έξυπνης Εξειδίκευσης/ Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και γενικότερα στον τομέα έρευνας και καινοτομίας.

Επιπλέον, ο Μηχανισμός **αναμένεται να αποτελέσει ένα μόνιμο δίαυλο επικοινωνίας της ΓΓΒ με τον παραγωγικό τομέα και το ερευνητικό δυναμικό της χώρας σε θέματα που άπτονται του τομέα της έρευνας και καινοτομίας.**

Γ) Ομάδα Στρατηγικού Συντονισμού

Η ΓΓΒ πέραν των τακτικών καθηκόντων της θα κληθεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο σχεδιασμό της νέας Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

Στο πλαίσιο αυτό θα απαιτηθεί η δημιουργία ενός οργάνου το οποίο:

- θα αποτελέσει το «σημείο επαφής», εντός της ΓΓΒ για θέματα που άπτονται της Εθνικής Στρατηγικής για την Βιομηχανία,
- θα εκπροσωπήσει την ΓΓΒ, στις Ομάδες Εργασίας και
- θα υποστηρίζει την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΝΕΠ και της ΓΓΒ.

Ειδικότερα, προτείνεται η σύσταση **Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού** εντός της ΓΓΒ η οποία θα αποτελείται από στελέχη των υπηρεσιών της που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων στο τομέα της βιομηχανίας (βλ. *Κεφάλαιο 4.1.4*),

Προτείνεται η ομάδα Στρατηγικού Συντονισμού να απαρτίζεται από τουλάχιστον έξι (6) έμπειρα στελέχη των κάτωθι υπηρεσιών της ΓΓΒ και της ΕΥΔΕ ΒΕΚ:

1. Διεύθυνση Βιομηχανικής Πολιτικής
2. Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ)
3. Διεύθυνση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών
4. Διεύθυνση Πολιτικής Ποιότητας
5. Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων
6. Μονάδα Α - ΕΥΔΕ ΒΕΚ

Ρόλος των μελών της Ομάδας Στρατηγικού Συντονισμού είναι να λειτουργούν:

- ως **Στυλοβάτες της Αλλαγής (Change Agents)** στο εσωτερικό της ΓΓΒ και
- ως **συνδεδειγμένοι κρίκοι του επιχειρησιακού σχεδιασμού της ΓΓΒ και της υπό διαμόρφωσης Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία,**

εκτελώντας τις ακόλουθες εργασίες:

1. Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων σε επίπεδο Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία,
2. Επικοινωνία των εξελίξεων στο τομέα της Εθνικής Στρατηγικής στο εσωτερικό της ΓΓΒ, μέσω της υλοποίησης τακτικών συναντήσεων με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και την επίτευξη της μέγιστης δυνατής συναίνεσης μεταξύ των υπηρεσιών της ΓΓΒ,
3. Παροχή τεχνικής υποστήριξης προς την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΝΕΠ και τη Γενική Γραμματέα για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις της ΚΕΒ και της Επιτροπής Συντονισμού αντίστοιχα,
4. Συμμετοχή στις Ομάδες Εργασίας, με σκοπό την εκπροσώπηση της ΓΓΒ και του ΥΠΑΝΕΠ σε αυτές, την παρουσίαση των θέσεων/ προτάσεων της ΓΓΒ επί των θεμάτων που συζητούνται και την παροχή εμπειρογνωμοσύνης,
5. **Επικοινωνία με τους δορυφόρους της στρατηγικής** στα λοιπά Υπουργεία με στόχο την προώθηση των αλλαγών και την ταχύτερη υλοποίηση των μέτρων και πολιτικών του Σχεδίου Δράσης,

Δ) Δορυφόροι Στρατηγικής (ανά Υπουργείο)

Η δημιουργία «σημείων επαφής» εντός και των λοιπών Υπουργείων που συμμετέχουν στην ΚΕΒ κρίνεται απαραίτητη δεδομένων των σημαντικών υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν για κάθε Υπουργείο, λόγω της συμμετοχής του στην ΚΕΒ και κυρίως προκειμένου να υπάρξουν στελέχη ανά Υπουργείο επιφορτισμένα με την παρακολούθηση της υλοποίησης και την επίσπευση των μέτρων και πολιτικών που οφείλει να προωθή το κάθε Υπουργείο στο πλαίσιο της νέας Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

Προτείνεται η δημιουργία Δορυφόρων Στρατηγικής ανά Υπουργείο, αποτελούμενοι από έμπειρα στελέχη του εκάστοτε Υπουργείου (δύο ή περισσότερα), με τους ακόλουθους βασικούς ρόλους:

- **Υποστήριξη της πολιτικής ηγεσίας (Υπουργού και κυρίως του ΓΓ) για:**

α. Παροχή τακτικής ενημέρωσης, ως προς τις εξελίξεις σε επίπεδο Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, καθώς και των σχετικών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

β. Παροχή ενημέρωσης ως προς την πορεία και τα αποτελέσματα των Ομάδων Εργασίας.

γ. Διασύνδεση/ συμβατότητα των στρατηγικών επιλογών/ αναπτυξιακών στόχων του Υπουργείου με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Βιομηχανίας, και τις κατευθύνσεις της βιομηχανικής πολιτικής.

δ. Παροχή επιστημονικής υποστήριξης επί τεχνικών θεμάτων που άπτονται της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, στους τομείς εξειδίκευσής τους.

ε. Προετοιμασία κατάλληλου υλικού, καθώς και τυχόν εισηγήσεων επί των θεμάτων που θα περιέχει η agenda των συνεδριάσεων της ΚΕΒ και της Επιτροπής Συντονισμού αντίστοιχα, σύμφωνα με την εκάστοτε πρόσκληση συμμετοχής.

στ. Λοιπές ενέργειες που απαιτούνται προκειμένου να ασκήσουν ορθά το ρόλο τους στην ΚΕΒ και στην Επιτροπή Συντονισμού.

- **Συνεργασία με την Ομάδα Στρατηγικού Συντονισμού της ΓΓΒ και τους υπόλοιπους δορυφόρους για:**

α. Τον αποτελεσματικότερο συντονισμό του σχεδιασμού και της άσκησης βιομηχανικής πολιτικής.

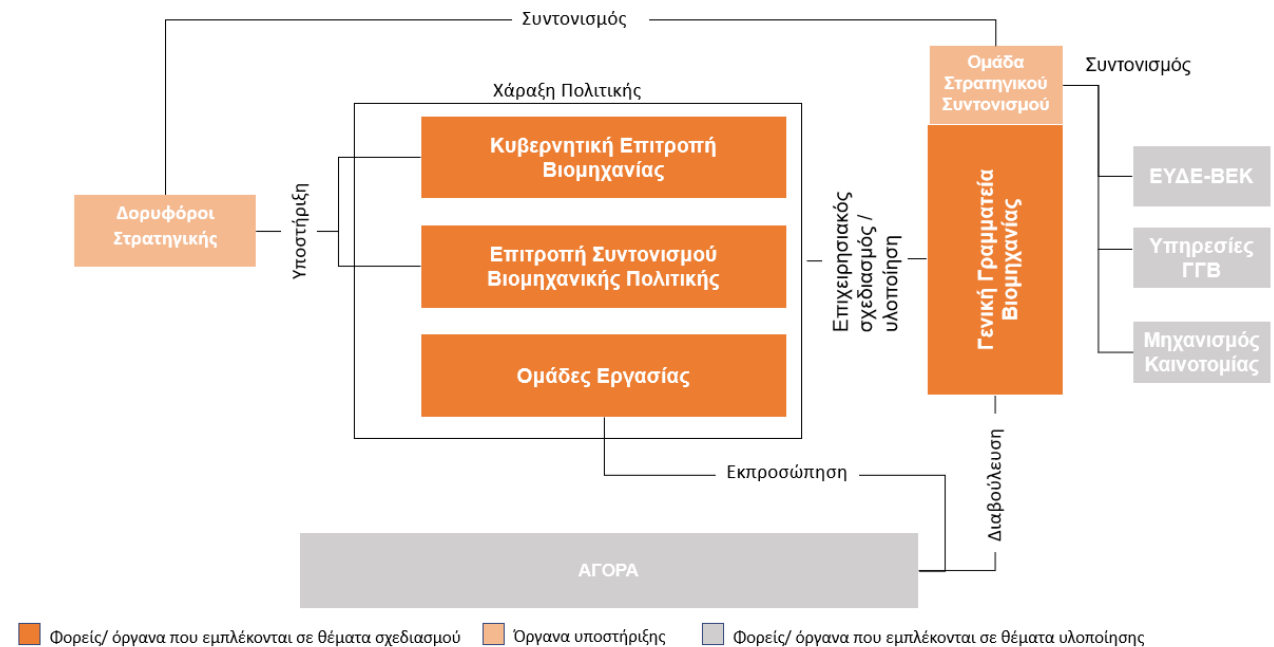
β. Τη στενή παρακολούθηση και την επίσπευση των ενεργειών των οποίων καλείται να υλοποιήσει το κάθε Υπουργείο στο πλαίσιο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Βιομηχανία **(όπως νομοθετικές ρυθμίσεις και λοιπές ενέργειες ωρίμανσης των δράσεων υποστήριξης βιομηχανίας του Σχεδίου Δράσης)**.

4.2.2 Προτεινόμενη Ροή Εργασιών

Μετά την παρουσίαση της προτεινόμενης επιχειρησιακής οργάνωσης και διακυβέρνησης των δράσεων της βιομηχανίας, στη συνέχεια παρατίθεται η προτεινόμενη Ροή Εργασιών μεταξύ των υπαρχόντων και προτεινόμενων φορέων και οργάνων, από τη φάση του σχεδιασμού και χάραξης πολιτικής έως την υλοποίηση δράσεων στον τομέα της βιομηχανίας.

Η προτεινόμενη Ροή Εργασιών παρουσιάζεται στο γράφημα που ακολουθεί.

Γράφημα 7: Ροή Εργασιών Βιομηχανικής Πολιτικής

Σύμφωνα με την προτεινόμενη Ροή Εργασιών η **χάραξη Βιομηχανικής Πολιτικής** θα γίνεται από την ΚΕΒ και την Επιτροπή Συντονισμού οι οποίες είναι αρμόδιες για την εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία και του Σχεδίου Δράσης. Επισημαίνεται ότι σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή διαδραματίζει η ΓΒ συμμετέχοντας δια της Γενικής Γραμματέως στην Επιτροπή Συντονισμού.

Κατά τη φάση του σχεδιασμού ο Υπουργός Ανάπτυξης και η ΓΓ Βιομηχανίας θα υποστηρίζονται από την Ομάδα Στρατηγικού Συντονισμού εντός της ΓΒ, με τους Υπουργούς και ΓΓ των λοιπών Υπουργείων να υποστηρίζονται από τους αντίστοιχους Δορυφόρους Στρατηγικής, ανά Υπουργείο.

Μετά την ολοκλήρωση της φάσης χάραξης στρατηγικής, συστήνονται οι Ομάδες Εργασίας, με στόχο της Εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης. Ακολούθως, ξεκινά η φάση της υλοποίησης της Βιομηχανικής Στρατηγικής με τις Ομάδες Εργασίας να λειτουργούν ως Μηχανισμός Διακυβέρνησης και την Επιτροπή Συντονισμού να έχει την γενικότερη εποπτεία υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία.

Κατά την φάση της υλοποίησης σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν η Ομάδα Στρατηγικού Συντονισμού και οι Δορυφόροι Στρατηγικής οι οποίοι προωθούν την εφαρμογή των

προτεινόμενων μέτρων και πολιτικών, όπως περιγράφονται στο Σχέδιο Δράσης, στο εκάστοτε αρμόδιο Υπουργείο και επιβλέπουν την υλοποίησή τους. Επισημαίνεται ότι για τις δράσεις στον τομέα της βιομηχανίας, οι υπηρεσίες της ΓΓΒ σε συνεργασία με την ΕΥΔΕ ΒΕΚ και το Μηχανισμό Καινοτομίας, μεριμνούν για την εξειδίκευση, διαχείριση και υλοποίηση των δράσεων.

Στη παρούσα Πρόταση σημαντικός είναι ο ρόλος της αγοράς τόσο στη χάραξη πολιτικής όσο και στην εξειδίκευση των δράσεων. Πιο συγκεκριμένα, εκπρόσωποι του παραγωγικού τομέα συμμετέχουν ως μέλη στις Ομάδες Εργασίας στη φάση του σχεδιασμού, παρουσιάζοντας τις θέσεις και προτάσεις τους στα υπό συζήτηση θέματα. Αντίστοιχα, στη φάση της εξειδίκευσης δράσεων εκπρόσωποι του παραγωγικού τομέα δύνανται να συμμετάσχουν σε συναντήσεις διαβούλευσης με την ΓΓΒ, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο από την τελευταία. Παράλληλα ο Μηχανισμός Καινοτομίας αναμένεται να αποτελέσει ένα μόνιμο σημείο επαφής της ΓΓΒ με την αγορά σε θέματα έρευνας και καινοτομίας.

4.2.3 Όργανα Εξειδίκευσης, Διαχείρισης και Υλοποίησης Δράσεων

Με την ολοκλήρωση των φάσεων της χάραξης πολιτικής και του σχεδιασμού, απαιτείται α) εξειδίκευση, β) διαχείριση και γ) υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Δράσης.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα όργανα της ΓΓΒ που είναι αρμόδια και για τα τρία παραπάνω στάδια, για δράσεις στον τομέα της βιομηχανίας. Επιπλέον, στο τέλος του παρόντος Κεφαλαίου παρουσιάζεται συνοπτικός πίνακας με τα προτεινόμενα εμπλεκόμενα όργανα ανά στάδιο, για κάθε μία από τις εικοσιένα (21) προτεινόμενες δράσεις στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης.

Όργανα Εξειδίκευσης Δράσεων

Στη φάση της εξειδίκευσης των δράσεων καθορίζεται με ακρίβεια το φυσικό αντικείμενο της δράσης, οι δυνητικοί δικαιούχοι, καθώς και τα χρηματοδοτικά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση της (επιχορηγήσεις, δάνεια, κ.α).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της υ.α 5060 ΦΕΚ 52/Τεύχος Β 20/01/2020, η ΕΥΔΕ ΒΕΚ καθορίζεται ως αρμόδια υπηρεσία για την εξειδίκευση δράσεων και πολιτικών στους τομείς Βιομηχανία, Εμπόριο και Προστασίας του Καταναλωτή³⁷.

Για την εξειδίκευση των δράσεων η ΕΥΔΕ ΒΕΚ προτείνεται να συνεργάζεται με υπηρεσίες και εποπτευόμενους φορείς της ΓΓΒ. Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται η συνεργασία της ΕΥΔΕ ΒΕΚ με το Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης, δεδομένου ότι το δεύτερο είναι αρμόδιο για την συνεχή καταγραφή και αξιολόγηση της πορείας της βιομηχανίας στην Ελλάδα, καθώς και την καταγραφή των επιπτώσεων που έχουν στη βιομηχανία τα διάφορα μέτρα πολιτικής.

³⁷ Οι επιτελικές δομές θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως ο σύνδεσμος μεταξύ τομέων πολιτικής και Προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Ωστόσο ο ρόλος τους όσον αφορά στα συγχρηματοδοούμενα έργα επαναπροσδιορίζεται και επικεντρώνεται στο σχεδιασμό της στρατηγικής του τομέα πολιτικής τους, ενώ αναμένεται να αναδιарθρωθούν και ο αριθμός τους να μειωθεί.

Επιπλέον, προτείνεται η συνεργασία της ΕΥΔΕ ΒΕΚ με τα αρμόδια τμήματα της ΓΓΒ, ανάλογα με το φυσικό αντικείμενο της εκάστοτε δράσης, με βασικό στόχο η εξειδίκευση των δράσεων να ανταποκρίνεται με όσο το δυνατόν καλύτερο τρόπο στις ανάγκες των δυνητικών δικαιούχων και στη στόχευση που έχει τεθεί κατά το στάδιο χάραξης πολιτικής.

Πιο συγκεκριμένα, βάσει του Οργανισμού της ΓΓΒ προκύπτει η **κάτωθι αντιστοιχία μεταξύ θεματικών τομέων και αρμόδιων τμημάτων:**

- Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών και Μηχανισμός Καινοτομίας στο τομέα *Βιομηχανικής Καινοτομίας*,
- Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών και Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας στο τομέα *Βιομηχανική Μετάβαση και Πράσινη Οικονομία*,
- Τμήμα Πολιτικών και Δομών Υποστήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στο τομέα *Υποστήριξης ΜμΕ*,
- Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών στο τομέα *Βιομηχανία 4.0*,
- Τμήμα Πολιτικών Υποστήριξης Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, Βιοτεχνίας, Χειροτεχνίας και Εκπαίδευσης σε Θέματα Επιχειρηματικότητας στο τομέα *Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού*,
- Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας στο τομέα *Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ)*,
- Τμήμα Πολιτικών Ποιότητας και Επιχειρηματικής Αριστείας και Μετρολογικής Πολιτικής, Τμήμα Εποπτείας Δομών και Υποδομών Ποιότητας, Εποπτείας Τεχνικής Νομοθεσίας και Διαχείρισης Ελεγκτικών Μηχανισμών και Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) στο τομέα *Εθνικό σύστημα και Υποδομές Ποιότητας*,
- Τμήμα Αξιολόγησης και Υποστήριξης Πολιτικών Επιχειρηματικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικής Αριστείας και Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) στο τομέα *Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας*.

Επιπλέον, η ΕΥΔΕ ΒΕΚ εφόσον κριθεί σκόπιμο δύναται να οργανώνει συναντήσεις διαβούλευσης με κοινωνικούς φορείς, με αντικείμενο την εξειδίκευση των δράσεων.

Μονάδες Διαχείρισης Δράσεων

Όσον αφορά τις αρμοδιότητες διαχείρισης των δράσεων η ΕΥΔΕ ΒΕΚ καθίσταται ως κύρια, αρμόδια Υπηρεσία, μέσω της *Μονάδας Β1: Διαχείρισης πράξεων*, που έχει τη σχετική αρμοδιότητα, σε άμεση πάντα συνεργασία με τις κάτωθι διαχειριστικές αρχές:

1. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ
2. ΕΥΔ ΤΠΕ
3. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης Ταμείου Ανάκαμψης (σε συνεργασία με ομάδες συντονισμού ανά Υπουργείο)

Σε περίπτωση που η αρμοδιότητα διαχείρισης δεν αναληφθεί από την ΕΥΔΕ ΒΕΚ, η διαχείριση των δράσεων θα γίνεται από την αρμόδια διαχειριστική αρχή/ υπηρεσία διαχείρισης του εκάστοτε προγράμματος.

Φορείς Υλοποίησης Δράσεων

Φορέας Υλοποίησης των Δράσεων στον τομέα Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή μπορεί να καταστεί είτε η ΓΓΒ είτε η ΕΥΔΕ ΒΕΚ.

- Εφόσον η ΕΥΔΕ ΒΕΚ καταστεί φορέας υλοποίησης, η Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων, έχει την αρμοδιότητα να υλοποιεί η ίδια, ως δικαιούχος, Δράσεις του τομέα ΒΕΚ
- Εφόσον η ΓΓΒ καταστεί φορέας υλοποίησης, το Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων έχει την αντίστοιχη αρμοδιότητα.

Κατεβαίνοντας επίπεδο ανάλυσης, στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα εμπλεκόμενα όργανα σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης για κάθε μία εκ των εικοσιένα (21) προτεινόμενων δράσεων της ΓΓΒ για την υποστήριξη της βιομηχανίας.

Πίνακας 23: Συνοπτικός πίνακας Οργάνων σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων ΓΓΒ για την υποστήριξη της βιομηχανίας

Ενδεικτικές Δράσεις	Όργανα Σχεδιασμού και Χάραξης Πολιτικής	Μονάδες Εξειδίκευσης Δράσεων	Μονάδες Διαχείρισης Δράσεων	Φορείς Υλοποίησης Δράσεων
1.1.1. Ενίσχυση δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας & καινοτομίας και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΣΕ 2021-2027	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
1.1.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους σε Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (IPCEI)	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
1.2.1. Ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών επιχειρήσεων για βιομηχανική ανάπτυξη & καινοτομία στους τομείς της ΕΣΣΕ 21-27 (αυστάδες βιομηχανικής καινοτομίας)	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
1.3.1 Ανάπτυξη Μηχανισμού Καινοτομίας (Innovation Agency) & υποστήριξη των δράσεών του	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) (σε περίπτωση που η εν λόγω δράση εκχωρηθεί προς διαχείριση στην ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
2.1.1. Συλλογικά Προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης σε Τομεακό ή/και Περιφερειακό επίπεδο	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθέσιας - Δ/ση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
3.1.1. Ενίσχυση Σχεδίων Προσαρμογής - Παραγωγικού Μετασχηματισμού και Αναδιάρθρωσης ΜμΕ	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών και Δομών Υποστήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων - Δ/ση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
3.1.2. Η υποστήριξη της δημιουργίας βιομηχανικών ακαδυστημάτων	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών και Δομών Υποστήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων - Δ/ση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
3.2.1 Δράσεις υποστήριξης και προώθησης της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις οικονομικές και κανονικές αλλαγές	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών και Δομών Υποστήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων - Δ/ση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. ΕΥΔ ΕΠΛΑΝΕΚ 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) (σε περίπτωση που η εν λόγω δράση εκχωρηθεί προς διαχείριση στην ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)

Ενδεικτικές Δράσεις	Όργανα Σχεδιασμού και Χαραξής Πολιτικής	Μονάδες Εξειδίκευσης Δράσεων	Μονάδες Διαχείρισης Δράσεων	Φορείς Υλοποίησης Δράσεων
4.1.1. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και την προσαρμογή στην Βιομηχανία 4.0.	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/νση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛνΕΚ 3. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης Τομέου Ανάκαμψης (σε συνεργασία με ομάδες συντονισμού ανα Υπουργείο)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
4.1.2. Δράσεις υποστήριξης της Βιομηχανίας 4.0 και δημιουργία Εθνικής Πύλης Βιομηχανία 4.0	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/νση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. ΕΥΔΕ - ΤΠΕ 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) (σε περίπτωση που η εν λόγω δράση αχρησθεί προς διαχείριση στην ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
4.1.3 Αναβάθμιση πλατφόρμας «StartUpGreece»	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/νση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. ΕΥΔΕ - ΤΠΕ 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) (σε περίπτωση που η εν λόγω δράση αχρησθεί προς διαχείριση στην ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
5.1.1. Ενδοεπιχειρησιακά Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών Υποστήριξης Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, Βιοτεχνίας, Χαρατεχνίας και Εκπαίδευσης σε Θέματα Επιχειρηματικότητας - Δ/νση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων(ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛνΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
5.1.2. Συνεργατικές Δράσεις σε τομεακό επίπεδο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (sectoral cooperation on skills)	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών Υποστήριξης Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, Βιοτεχνίας, Χαρατεχνίας και Εκπαίδευσης σε Θέματα Επιχειρηματικότητας - Δ/νση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων(ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛνΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
5.2.1. Δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης και προάσκησης Ανθρώπινου Δυναμικού για την Βιομηχανία	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών Υποστήριξης Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, Βιοτεχνίας, Χαρατεχνίας και Εκπαίδευσης σε Θέματα Επιχειρηματικότητας - Δ/νση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων(ΜμΕ) 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΛνΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
6.1.1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροβάθιας - Δ/νση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 3. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης Τομέου Ανάκαμψης (σε συνεργασία με ομάδες συντονισμού ανα Υπουργείο)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
6.2.1. Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ποιότητας	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Πολιτικών Ποιότητας και Επιχειρηματικής Αριστείας και Μετρολογικής Πολιτικής - Δ/νση Πολιτικής Ποιότητας 3. Τμήμα Εποπτείας Δομών και Υποδομών Ποιότητας, Εποπτείας Τεχνικής Νομοθεσίας και Διαχείρισης Ελεγκτικών Μηχανισμών - Δ/νση Πολιτικής Ποιότητας 4. Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) 5. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης Τομέου Ανάκαμψης (σε συνεργασία με ομάδες συντονισμού ανα Υπουργείο) 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
6.2.2. Αναβάθμιση του Εθνικού συστήματος Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τομευμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Αξιολόγησης και Υποστήριξης Πολιτικών Επιχειρηματικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικής Αριστείας - Δ/νση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. ΕΥΔ ΕΠΛνΕΚ 2. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)

Ενδεικτικές Δράσεις	Όργανα Σχεδιασμού και Χάραξης Πολιτικής	Μονάδες Εξειδίκευσης Δράσεων	Μονάδες Διαχείρισης Δράσεων	Φορείς Υλοποίησης Δράσεων
7.1.1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας και χρησιμοποίησης πράσινης ενέργειας από βιομηχανικές μονάδες	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας - Δ/ση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
7.2.1. Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας και την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας - Δ/ση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
7.2.2. Επενδύσεις για την προώθηση της μετάβασης σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας, μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων, απορριμάτων και των φυσικών πόρων	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας - Δ/ση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)
7.3.1 Ενίσχυση υποδομών τεχνολογίας για τη προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της βιομηχανικής/ επιχειρηματικής συμβίωσης και κυκλικής οικονομίας	1. ΚΕΒ 2. Επιτροπή Συντονισμού της Βιομηχανικής Πολιτικής 3. Ομάδες Εργασίας	1. Τμήμα Μελετών, Αναλύσεων, Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης, Περιφερειακής Ανάπτυξης και Εξειδίκευσης - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής 2. Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Πολιτικών Καινοτομίας και Επιχειρηματικών Εφαρμογών - Δ/ση Επιχειρηματικής Καινοτομίας και Νέων Τεχνολογιών 3. Τμήμα Περιβάλλοντος και Βιομηχανικής Ασφάλειας, Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας - Δ/ση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικών Πάρκων 4. Μονάδα Α: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	1. Μονάδα Β1: Διαχείρισης πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ) 2. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	1. Τμήμα Δράσεων, Μέτρων και Εφαρμογών, Διαχείρισης και Ελέγχων - Δ/ση Βιομηχανικής Πολιτικής ή Μονάδα Β2: Υλοποίησης Πράξεων (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)

4.2.4 Κρίσιμοι παράμετροι επιτυχίας/προκλήσεις και αντιμετώπιση τους

Κατά τη χάραξη και το σχεδιασμό της Βιομηχανικής Πολιτικής καθώς και κατά την υλοποίηση των δράσεων υποστήριξης της βιομηχανίας, πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένοι κρίσιμοι παράμετροι επιτυχίας/προκλήσεις, οι οποίοι δύνανται να περιορίσουν την επιτυχία του εγχειρήματος ή να δημιουργήσουν σημαντικές καθυστερήσεις.

Στο Κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι κρίσιμοι παράμετροι επιτυχίας/προκλήσεις, ομαδοποιημένοι, ανάλογα με το στάδιο της Βιομηχανικής Πολιτικής το οποίο δύνανται να επηρεάσουν, ως εξής:

- I. Σχεδιασμός – Χάραξη Πολιτικής,
- II. Εξειδίκευση Δράσεων,
- III. Διαχείριση Δράσεων,
- IV. Υλοποίηση Δράσεων – Βιομηχανικής Πολιτικής

I. Χάραξη και Σχεδιασμός Πολιτικής

- Η διαμόρφωση Εθνικής Βιομηχανικής Στρατηγικής αποτελεί ένα σύνθετο ζήτημα και απαιτεί την ευρεία συμμετοχή, κινητοποίηση και την άμεση συνεργασία μεταξύ διαφορετικών Υπουργείων και φορέων, ενώ η επίτευξη ευρύτερης συναίνεσης καθώς και του απαιτούμενου συντονισμού είναι πιθανό να αποδειχθεί ιδιαίτερα δύσκολη και να δημιουργήσει σημαντικές καθυστερήσεις.
- Η ΚΕΒ αποτελεί ένα σχετικά νεοσύστατο όργανο, με τις λειτουργίες και διαδικασίες της να μην είναι αρκετά ώριμες, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις και ανάγκη για λήψη νέων μέτρων / πραγματοποίηση προσαρμογών, ιδίως κατά την έναρξη λειτουργίας τους.
- Η μη άμεση αξιοποίηση/ ενεργοποίηση των προγραμματισμένων εργαλείων και ομάδων, όπως του Μηχανισμού Διακυβέρνησης, ο οποίος δυνητικά θα εξασφαλίσει την υλοποίηση της Βιομηχανικής Πολιτικής, δύνανται να προκαλέσει αναποτελεσματική λειτουργία και σημαντικές καθυστερήσεις τόσο σε θέματα σχεδιασμού όσο και υλοποίησης της Βιομηχανικής Πολιτικής.

II. Εξειδίκευση

- Οι δράσεις που καλείται να εξειδικεύσει η ΓΓΒ σε συνεργασία με την ΕΥΔΕ ΒΕΚ έχουν πολύπλευρο και διάσπαρτο θεματικό αντικείμενο, με τις περισσότερες από αυτές να είναι σημαντικού προϋπολογισμού, πολυπλοκότητας και μεγέθους, ενώ επιπλέον εμπλέκεται και μεγάλος αριθμός ωφελούμενων, γεγονός που αυξάνει τις ανάγκες σχεδιασμού, συντονισμού και οργάνωσης των διαδικασιών παρακολούθησης και πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου.
- Οι δράσεις που καλείται να εξειδικεύσει η ΓΓΒ σε συνεργασία με την ΕΥΔΕ ΒΕΚ εισάγουν νέες διαδικασίες και θεσμούς, ενδεικτικά:
 - Μηχανισμός Καινοτομίας
 - Συλλογικά προγράμματα Βιομηχανικής Μετάβασης
 - Εθνικό Σύστημα Ποιότητας
 - Εθνικό Σύστημα Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας,

Επιπλέον, άπτονται σημαντικών ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών στον τομέα της βιομηχανίας και αποτελούν ουσιαστικό εργαλείο για την προώθηση σημαντικών στόχων του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία. Η επιτυχημένη έκβαση του έργου της ΓΓΒ και ΕΥΔΕ ΒΕΚ απαιτεί όχι απλώς την επίτευξη ικανοποιητικής απορρόφησης οικονομικών πόρων αλλά και εξασφάλιση της διαρκούς συμμόρφωσης με το συνολικό πλέγμα εθνικών και κοινοτικών πολιτικών στον τομέα της βιομηχανίας.

- Ανάγκη αντιμετώπισης του κατακερματισμού και επίτευξης αποτελεσματικού συντονισμού των φορέων που είναι αρμόδιοι για επιμέρους λειτουργίες του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών και δράσεων που επιδρούν σημαντικά στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας και οι οποίες υποστηρίζονται από πληθώρα χρηματοδοτικών, θεσμικών/ κανονιστικών και διοικητικών εργαλείων, σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

III. Διαχείριση Δράσεων

- Η ΓΓΒ και η ΕΥΔΕ ΒΕΚ έχουν αποκτήσει σημαντική εμπειρία στην διαχείριση και υλοποίηση δράσεων μέσω εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, εντούτοις θα πρέπει, κατά την επόμενη περίοδο, να προσαρμόσουν ενδεχομένως τις διαδικασίες τους και σε κάθε περίπτωση τις πρακτικές λειτουργίας τους στις απαιτήσεις που απορρέουν από το νέο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που θα διαμορφωθεί για το ΕΣΠΑ 2021-2027, και αντιστοίχως για το Ταμείο Ανάκαμψης και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.
- Η ΓΓΒ και η ΕΥΔΕ ΒΕΚ καλούνται έως το έτος 2023 να σχεδιάσουν, να διαχειριστούν και να παρακολουθήσουν ταυτόχρονα έργα σε Επιχειρησιακά Προγράμματα από δύο Προγραμματικές Περιόδους (ΕΣΠΑ 2014-2020 και ΕΣΠΑ 2021-2027), καθώς και από το Ταμείο Ανάκαμψης και από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025, κάτι το οποίο αυξάνει σημαντικό το φόρτο εργασιών.

IV. Υλοποίηση δράσεων

- Η υλοποίηση των δράσεων γίνεται εν μέσω σύνθετων συγκυριών και προκλήσεων που προκύπτουν, όπως η τρέχουσα κρίση πανδημίας, και συνδέονται με παρατεταμένες επιπτώσεις μεγάλης κλίμακας στην οικονομία, τις αλυσίδες αξίας και την κοινωνία.
- Συνεχής στελεχιακή αποδυνάμωση, των δημοσίων αρχών που είναι υπεύθυνες για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών προγραμμάτων, κάτι το οποίο δυσχεραίνει σημαντικά το έργο τους και δημιουργεί ελλείψεις και καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Σημειώνεται ότι, κατά τη παρούσα φάση στο πλαίσιο του έργου «**Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στρατηγικής για την Ανάπτυξη και τον Μετασχηματισμό της Ελληνικής Βιομηχανίας**», το οποίο χρηματοδοτείται από τη DG Reform, η ΓΓΒ έχει ήδη αναθέσει σε ανάδοχο την υποστήριξη της διαμόρφωσης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, καθώς και του συνόλου των εμπλεκόμενων εθνικών αρχών, με στόχο τη βελτίωση της ικανότητάς τους να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις στο τομέα της βιομηχανίας.

Παράρτημα

A. Ορισμοί Εννοιών Τομέα Βιομηχανίας (αλφαβητικά)

Έννοια	Ορισμός
Αλυσίδα Αξίας³⁸	<p>Η αλυσίδα αξίας αναφέρεται στο σύνολο των ανάντη και κατάντη δραστηριοτήτων που εμπλέκονται στην παραγωγή μιας ομάδας προϊόντων ή υπηρεσιών, από το αρχικό στάδιο προμήθειας της εισροής και μέσω των ποικίλων σταδίων επεξεργασίας, έως και τη διάθεσή τους στην αγορά. Στη διαδικασία αυτή είναι επιδιωκόμενο να εμπλέκονται τμήματα αλυσίδων αξίας διαφορετικών, αλλά συμπληρωματικών παραγωγικών και οικονομικών τομέων, διεθνούς και περιφερειακού χαρακτήρα. Λόγω του διεθνοποιημένου χαρακτήρα που αποκτά η οικονομία και το εμπόριο, αυτές οι επιχειρήσεις μπορεί να προέρχονται από διάφορα μέρη του κόσμου, σχηματίζοντας έτσι δίκτυα ευρωπαϊκών ή και διεθνών αλυσίδων αξίας, όπου οι μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις δημιουργούν παγκόσμιες γραμμές παραγωγής για τα τελικά τους προϊόντα και τις υπηρεσίες ώστε να καταλείψουν τις δραστηριότητες τους ανά τον κόσμο με το βέλτιστο τρόπο. Σε κάθε στάδιο των γραμμών αυτών, οι εκάστοτε «κρίκοι» αλυσίδας δημιουργούν προστιθέμενη αξία, η οποία είναι η κινητήριος δύναμη, αλλά τελικά και ο λόγος ύπαρξης των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας. Οι αλυσίδες αξίας προσφέρουν τη δυνατότητα ακόμα και σε μικρότερες, αλλά ενδεχομένως εξειδικευμένες επιχειρήσεις της χώρας να ενταχθούν και τελικά να αποτελέσουν κρίσιμο μέρος αυτής της παγκόσμιας αλυσίδας.</p> <p>Οι βιομηχανικές αλυσίδες αξίες αποτελούν βασικούς πυλώνες (enablers) για την παροχή υπηρεσιών εντάσεως κεφαλαίου, όπως η ενέργεια, οι κατασκευές, οι τηλεπικοινωνίες και οι μεταφορές.</p>
Ανθρώπινο Κεφάλαιο	<p>Το ανθρώπινο κεφάλαιο, ως έννοια, ενσωματώνει τις γνώσεις και δεξιότητες (βλ. παρακάτω), τεχνογνωσία, εργασιακή εμπειρία και επίπεδο εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης του εργασιακού, εργατικού και στελεχιακού δυναμικού.</p> <p>Το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα στήριξης ανάντη και κατάντη της παραγωγικής διαδικασίας, καθώς και της μετάβασης στο νέο παραγωγικό/ βιομηχανικό πρότυπο (βλ. παρακάτω).</p>

³⁸ <https://hellenicproduction.org/greek-industry-and-global-value-chains/>

<p>Άτυπη Βιομηχανική συγκέντρωση³⁹</p>	<p>Άτυπη Βιομηχανική Συγκέντρωση (ΑΒΣ) είναι μια περιοχή που παρουσιάζει αυξημένη συγκέντρωση, κυρίως βιομηχανικών δραστηριοτήτων, έλλειψη υποδομών καθώς και πολεοδομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Σε μια ΑΒΣ ως προς τη δόμηση ισχύουν οι διατάξεις της «εκτός σχεδίου» δόμησης και ως προς τις χρήσεις γης αυτές μπορεί είτε να μην έχουν θεσμοθετηθεί στην περιοχή, είτε να έχουν θεσμοθετηθεί και να μην είναι συμβατές με τις υπάρχουσες δραστηριότητες.</p>
<p>Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής (Key Enabling Technologies)⁴⁰</p>	<p>Η έννοια των Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής (ΒΤΓΕ) αποτελεί βασικό άξονα της νέας βιομηχανικής πολιτικής της Ευρώπης και βασικό πεδίο διεπαφής μεταξύ του τομέα της έρευνας και ανάπτυξης (R&D), της έξυπνης εξειδίκευσης και της επίτευξης καινοτόμου, ανταγωνιστικής και περιβαλλοντικά φιλικής βιομηχανικής παραγωγής και παροχής υπηρεσιών.</p> <p>Βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων της ΕΕ, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωση των ΒΤΓΕ στην παραγωγική διαδικασία έχουν οι ΜμΕ. Συγκριτικό πλεονέκτημα στην ενσωμάτωση των ΒΤΓΕ έχουν οι ΜμΕ που συνεργάζονται με άλλες ΜμΕ ή μεγάλες επιχειρήσεις ή που αποτελούν τμήμα αλυσίδων αξίας, καθώς έτσι έχουν μεγαλύτερη δυναμική καινοτομική παραγωγικότητα.</p> <p>Σε επίπεδο δημόσιας πολιτικής η ΕΕ στοχεύει σε μια εντατικοποίηση της χρήσης των τεχνολογιών αυτών, ως αναγκαίο συστατικό για την προώθηση και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης, της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και της μετάβασης στο νέο παραγωγικό/ βιομηχανικό πρότυπο.</p> <p>Οι ΒΤΓΕ αποτελούνται από έξι (6) ομάδες τεχνολογιών, ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μίκρο και νάνο ηλεκτρονική 2. Νανοτεχνολογία 3. Βιομηχανική Βιοτεχνολογία 4. Προηγμένα Υλικά 5. Φωτονική 6. Τεχνολογίες Προηγμένης Βιομηχανικής Παραγωγής (Advanced Manufacturing Technologies)
<p>Βιομηχανία 4.0⁴¹</p>	<p>Ο όρος «Βιομηχανία 4.0» αναφέρεται στην 4η Βιομηχανική επανάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο εξελιγμένων τεχνολογιών που συνδυάζουν την χρήση «έξυπνων» και πλήρως</p>

³⁹ ν. 3982/2011 (ΦΕΚ143/Α/17-6-2011), Άρθρο 2

⁴⁰ https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/topic/accelerating-technological-change-hyperconnectivity/key-enabling-technologies-kets_en

⁴¹ Digital Transformation of the Greek Industry, Del.5

	<p>διασυνδεδεμένων συσκευών και μηχανισμών, κάνοντας έτσι λεπτά τα όρια μεταξύ ψηφιακής και πραγματικής σφαίρας. Τα θεμέλια της Βιομηχανίας 4.0 χτίζονται πάνω σε ένα σύνολο τεχνολογιών/ τεχνολογικών εξελίξεων (ενδεικτικά όπως Τεχνητή νοημοσύνη - Artificial intelligence, Κυβερνοασφάλεια - Cybersecurity, Μεγάλα Δεδομένα - Big Data Analytics, το Βιομηχανικό διαδίκτυο των πραγμάτων - The Industrial Internet of Things (IIoT), μεταποιητικά εκτελεστικά συστήματα (Manufacturing Execution Systems (MES), Τεχνολογίες Cloud, Εφαρμογές Machine-to-Machine (M2M), Συστήματα Υψηλής Υπολογιστικής ισχύος (Electronic Components & Systems), οι οποίες μεταμορφώνουν δραστικά την βιομηχανική παραγωγή και την μεταποίηση.</p> <p>Μέσα από την αξιοποίηση των παραπάνω ανερχόμενων τεχνολογιών, σε συνδυασμό με τα νέα υλικά (όπως βιοϋλικά και νανοϋλικά), αλλά και τις νέες παραγωγικές διαδικασίες (data-driven παραγωγή, cybersecurity, AI, ακόμα και συνθετική βιολογία), η Βιομηχανία 4.0 αναμένεται να προκαλέσει μια ολιστική μετάλλαξη στο σημερινό βιομηχανικό περιβάλλον και στο επιχειρηματικό/ βιομηχανικό πρότυπο.</p> <p>Η ενσωμάτωση των παραπάνω ανερχόμενων ομάδων ψηφιακών τεχνολογιών δύναται να επηρεάσει το σύνολο των αλυσίδων αξίας και κατ' επέκταση εκτείνεται σε δραστηριότητες εκτός βιομηχανίας, όπως κατασκευές, μεταφορές και εφοδιαστική αλυσίδα, υπηρεσίες κλπ.</p>
<p>Βιομηχανική / επιχειρηματική συμβίωση ή Συνεργατικοί σχηματισμοί (Clusters)⁴²</p>	<p>Η σχέση ισχυρής αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε επιχειρήσεις και κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, που βασίζεται στην αμοιβαία επωφελή ανταλλαγή/ αξιοποίηση/ συνεκμετάλλευση/ συνδιάθεση, υλικών, προϊόντων, ενέργειας κ.ο.κ. Η βιομηχανική συμβίωση συμπλέκει οντότητες – που παραδοσιακά λειτουργούσαν ξεχωριστά η μία από την άλλη – και μέσω νέων συνεργασιών αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Καταλυτικοί παράγοντες για τη βιομηχανική συμβίωση είναι η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων καθώς και η αξιοποίηση συνεργατικών δυνατοτήτων που προσφέρει ιδίως η γεωγραφική εγγύτητα, η οποία αποτελεί καταλυτικό παράγοντα για την επίτευξη αποτελεσματικής συνεργασίας και αλληλεπίδρασης.</p> <p>Η βιομηχανική/ επιχειρηματική συμβίωση, αποτελείται είτε από πολλές συνεργαζόμενες ΜμΕ, είτε από μια μεγάλη επιχείρηση και ένα αριθμό ΜμΕ που αναπτύσσουν τη λειτουργία τους γύρω από αυτήν.</p> <p>Έχει παρατηρηθεί ότι τα πλέον επιτυχημένα μοντέλα κυκλικής οικονομίας (βλ. παρακάτω) βασίζονται στη βιομηχανική/</p>

⁴² Manahan 1999 & Chertov 2000

	<p>επιχειρηματική συμβίωση, κάτι το οποίο αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο της βιομηχανικής/ επιχειρηματικής συμβίωσης στη μετάβαση στο νέο παραγωγικό/ βιομηχανικό πρότυπο (βλ. παρακάτω).</p>
<p>Βιομηχανική έρευνα⁴³</p>	<p>Η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.</p>
<p>Βιομηχανική Μετάβαση⁴⁴</p>	<p>Η βιομηχανική μετάβαση αποτελεί μια ευρύτερη στρατηγική μετασχηματισμού των βιομηχανικών και εν γένει παραγωγικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η Βιομηχανική Μετάβαση θα πρέπει να επιτυγχάνει ταυτόχρονα τους παρακάτω στόχους:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Πράσινη μετάβαση και εφαρμογή κανόνων κυκλικής οικονομίας για την επίτευξη περιβαλλοντικής ουδετερότητας, ✓ Ψηφιακός Μετασχηματισμός και προσαρμογή στη 4^η βιομηχανική επανάσταση, ✓ Ανάπτυξη και ενσωμάτωση βιομηχανικής καινοτομίας ✓ Ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού βιομηχανικού τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο. <p>Η Βιομηχανική Μετάβαση προκειμένου να είναι επιτυχής, απαιτεί συλλογικότητα και προϋποθέτει ευρύτερη συμμετοχή όλων των παραγόντων του βιομηχανικού οικοσυστήματος και των ελεγχόμενων αλυσίδων αξίας.</p> <p>Σημειώνεται πως ένα σχέδιο βιομηχανικής μετάβασης μπορεί να αφορά μεμονωμένες επιχειρήσεις ή και ολόκληρους κλάδους σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Η Βιομηχανική Μετάβαση προϋποθέτει την επίτευξη της αλλαγής του οικονομικού μοντέλου/συστήματος, ήτοι από την παραγωγή, έως και την κατανάλωση ενός προϊόντος ή από τη δημιουργία, έως και τη χρήση μιας υπηρεσίας. Επίσης, μπορεί να</p>

⁴³ «ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ: Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομίας», [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=EL)

⁴⁴ https://www.oecd.org/cfe/regionaldevelopment/Draft_policy_highlights_RIT_FINAL.pdf

	<p>ενέχει την ταυτόχρονη ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης προς νέους τομείς και αγορές.</p>
<p>Βιομηχανικό Οικοσύστημα⁴⁵</p>	<p>Αποτελεί ένα σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε στάδιο μιας βιομηχανικής αλυσίδας αξίας, από επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους (από start ups έως μεγάλες επιχειρήσεις), ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, παρόχους υπηρεσιών, προμηθευτές κ.ο.κ. Η έννοια του οικοσυστήματος αποτυπώνει το πολύπλοκο σύνολο αλληλεπιδράσεων και αλληλεξαρτήσεων μεταξύ κλάδων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εντός της ενιαίας αγοράς.</p> <p>Η ομαδοποίηση δραστηριοτήτων σε οικοσυστήματα επιτρέπει μια δυναμική προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των επιχειρηματικών μοντέλων, το υψηλό ποσοστό ευάλωτων επιχειρήσεων (μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις) και τις αλληλεξαρτήσεις που αναπτύσσονται μεταξύ αυτών.</p> <p>Με βάση τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η προσέγγιση του οικοσυστήματος δύναται να αποτελέσει ένα αναλυτικό εργαλείο και όχι νομικό ορισμό με σταθερή ονοματολογία. Όλα τα οικοσυστήματα εξελίσσονται στο ίδιο πλαίσιο: της ολοκληρωμένης ενιαίας αγοράς, με δραστηριότητες έρευνας, μηχανικής, παραγωγής, συναρμολόγησης και παροχής υπηρεσιών που μπορούν να εξαπλωθούν σε διαφορετικά κράτη μέλη. Όταν διαταράσσονται τμήματα ενός οικοσυστήματος σε μια περιοχή ή χώρα, πλήττεται ολόκληρο το οικοσύστημα.</p>
<p>Γαλάζια Οικονομία⁴⁶</p>	<p>Ο όρος Γαλάζια Οικονομία εισάγεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σχετίζεται άμεσα με ένα ευρύ πεδίο δραστηριότητας που λειτουργεί διασυνοριακά και διατομεακά με στόχο τη διασφάλιση ότι οι ανθρώπινες και επιχειρηματικές δραστηριότητες στη θάλασσα λαμβάνουν χώρα κατά τρόπο αποδοτικό, ασφαλή και βιώσιμο.</p> <p>Μια βιώσιμη γαλάζια οικονομία προσφέρει πολλές λύσεις για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, αποτελώντας ταυτόχρονα πεδίο με σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες.</p> <p>Η Γαλάζια οικονομία αφορά διαφορετικούς τομείς, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αλιεία - Ιχθυοκαλλιέργεια

⁴⁵ <https://clustercollaboration.eu/in-focus/industrial-ecosystems>

⁴⁶ The EUBlue Economy Report 2021, https://blueindicators.ec.europa.eu/sites/default/files/2021_06_BlueEconomy_Report-2021.pdf, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0240&from=EN>

	<ul style="list-style-type: none"> • Υπεράκτιες δραστηριότητες εξόρυξης ορυκτών καυσίμων ή μετάλλων • Υπεράκτιες δραστηριότητες παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας (πχ. υπεράκτια αιολικά πάρκα) • Υπεράκτιες Μεταφορές • Παράκτιο Τουρισμό • Λιμένες – Υπεράκτιες Εγκαταστάσεις • Ναυπηγεία, παραγωγή εξοπλισμού κα. <p>Η Γαλάζια Οικονομία αποτελεί πεδίο ανάπτυξης έρευνας και καινοτομίας, καθώς και προώθησης της ενσωμάτωσης ψηφιακών τεχνολογιών παρουσιάζοντας ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη τόσο για μεγάλες όσο και μικρές επιχειρήσεις.</p>
Γνώσεις και δεξιότητες	<p>Οι τεχνικές γνώσεις ιδίως στο πεδίο των STEM και οι πολυδιάστατες δεξιότητες, όπως ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επιχειρηματικές δεξιότητες, ψηφιακές δεξιότητες κα, που απαιτούνται για την υποστήριξη της μετάβασης των επιχειρήσεων στο νέο παραγωγικό/βιομηχανικό πρότυπο.</p>
Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ)⁴⁷	<p>Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης αποτελεί μια συμμετοχική διαδραστική διαδικασία από τα κάτω προς τα πάνω και αποκλίνει από την παραδοσιακή πολιτική παρέμβασης (συγκεντρωτική διαδικασία λήψης αποφάσεων από τα πάνω προς τα κάτω), καθώς βασίζεται στην αρχή ότι η απαιτούμενη γνώση είναι διάσπαρτη στους εμπλεκόμενους φορείς και όχι συγκεντρωμένη σε μια κεντρική υπηρεσία/δημόσια αρχή (Foray D, 2015).</p> <p>Η ΔΕΑ καλείται να αντιμετωπίσει δύο βασικές προκλήσεις, (α) την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και (β) την υλοποίηση της επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p> <p>Η ΔΕΑ πρέπει να εντοπίσει και να δώσει προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες που έχουν δυνατότητες διαφοροποίησης και μετασχηματισμού προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, υποστηριζόμενες από τις ερευνητικές δυνατότητες της χώρας. Η ΔΕΑ πρέπει επίσης να περιγράψει δράσεις πολιτικής και μέτρα προς όφελος ολόκληρων βιομηχανικών τομέων και οικοσυστημάτων παρά προς όφελος συγκεκριμένων οργανισμών και επιχειρήσεων.</p> <p>Κατά τη διάρκεια της ΔΕΑ, διαφορετικές ομάδες ενδιαφέροντος αλληλεπιδρούν μέσω μιας συμμετοχικής διαδικασίας υπό την</p>

⁴⁷ GOOD GOVERNANCE OF RIS3 2021-2027 In GREECE – A SYNTHESIS REPORT

	<p>καθοδήγηση του δημόσιου τομέα που δημιουργεί έναν συλλογικό διάλογο, ενσωματώνοντας τη διάσπαρτη γνώση που ανήκει σε διαφορετικές ομάδες ενδιαφέροντος και θέτοντας κοινές προτεραιότητες στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.</p>
Διεθνοποίηση	<p>Ο όρος «διεθνοποίηση» αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες που θέτουν μια μεμονωμένη επιχείρηση, κλάδο, βιομηχανικό οικοσύστημα και αλυσίδα αξίας σε μια ουσιαστική επιχειρηματική σχέση με διεθνείς εταίρους. Οι δραστηριότητες αυτές εντοπίζονται σε εξαγωγές, εισαγωγές, προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας, συνανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών και παραγωγικών προτύπων και ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση ερευνητικής, παραγωγικής και εν γένει βιομηχανικής καινοτομίας, συμμετοχή σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς συνεργατικούς σχηματισμούς και πλατφόρμες καινοτομίας.</p> <p>Η διεθνοποίηση αποτελεί βασική προϋπόθεση και ευκαιρία που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του νέου παραγωγικού προτύπου.</p>
Εθνικό Σύστημα Καινοτομίας⁴⁸	<p>Το σύνολο των διακριτών θεσμών που, είτε ανεξάρτητα είτε σε συνδυασμό, συμβάλλουν στην ανάπτυξη και διάχυση νέων τεχνολογιών και προσδιορίζουν το πλαίσιο, εντός του οποίου διαμορφώνονται και υλοποιούνται πολιτικές που έχουν ως στόχο την ενίσχυση της καινοτομίας.</p> <p>Δομικά στοιχεία του εθνικού συστήματος καινοτομίας είναι οι τεχνολογικές και οι ερευνητικές υποδομές, καθώς και η χρηματοδότηση που παρέχεται για την ενίσχυση της καινοτομίας.</p> <p>Οι τεχνολογικές υποδομές αποτελούνται από εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, και υπηρεσίες υποστήριξης που απαιτούνται για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την αναβάθμιση της τεχνολογίας, ώστε να προχωρήσει από την επικύρωση σε εργαστηριακό περιβάλλον, έως τα υψηλότερα TRL (βλ. παρακάτω), πριν από την εμπορευματοποίηση και την είσοδο στην αγορά. Οι τεχνολογικές υποδομές μπορούν να ανήκουν στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και στον ιδιωτικό τομέα. Οι χρήστες των υπηρεσιών τους είναι κυρίως βιομηχανικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων ΜμΕ, οι οποίες αναζητούν υποστήριξη για την ανάπτυξη και την ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών, με στόχο την ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση νέων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών.</p>

⁴⁸ Technology Infrastructures – Commission Staff Working Document, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0df85f8b-7b72-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en>

Οι τεχνολογικές υποδομές είναι κρίσιμες για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς βοηθούν τις επιχειρήσεις να μειώσουν το ρίσκο κατά τη δοκιμή νέων τεχνολογικών σχεδίων, συντομεύουν το χρόνο που μεσολαβεί μέχρι την εμπορευματοποίηση του προϊόντος, παρέχουν υποστήριξη για την βελτιστοποίηση και αναβάθμιση εσωτερικών επιχειρησιακών λειτουργιών, βοηθούν τις επιχειρήσεις να αποφύγουν τις δαπάνες για την αγορά νέου εξοπλισμού και οποιαδήποτε διακοπή των επιχειρηματικών τους λειτουργιών. Επιπλέον, διευκολύνουν την έρευνα αγοράς για την ανακάλυψη ευκαιριών ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών και προωθούν τόσο τη συμμόρφωση με τα εθνικά πρότυπα, όσο και την ανάπτυξη νέων προτύπων.

Οι τεχνολογικές υποδομές μπορεί να είναι εξιδεικευμένες ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας ή να εστιάζουν σε ευρύτερες τεχνολογίες. Οι τεχνολογικές υποδομές μπορούν να λειτουργούν από μη κερδοσκοπικούς ερευνητικούς και τεχνολογικούς οργανισμούς (RTO) ή πανεπιστήμια, καθώς και μεγάλες επιχειρήσεις.

Οι τεχνολογικές υποδομές μπορούν επίσης να είναι κοινόχρηστες, δηλαδή να λειτουργούν υπό την αιγίδα διαφορετικών οργανισμών, όχι μόνο για να είναι πιο αποδοτικές ως προς το κόστος, αλλά και για να μειώσουν την απαιτούμενη αρχική επένδυση, καθώς και για να επιτρέπουν στους διάφορους οργανισμούς να μοιράζονται την τεχνογνωσία και το επιστημονικό προσωπικό. Πρόσβαση και υπηρεσίες μπορεί να παρέχονται σε ενδιαφερόμενους σε περιφερειακό επίπεδο ή σε ένα διαφοροποιημένο σύνολο ενδιαφερομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Οι **ερευνητικές υποδομές**⁴⁹ αποτελούνται από εγκαταστάσεις, πόρους και συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιεί η επιστημονική κοινότητα για τη διεξαγωγή έρευνας στους αντίστοιχους τομείς. Ο ορισμός αυτός καλύπτει τον επιστημονικό εξοπλισμό ή σύνολα οργάνων, τους γνωστικούς πόρους, όπως συλλογές, αρχεία και δομημένες επιστημονικές πληροφορίες, τις υποδομές με βάση την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, τον εξοπλισμό πληροφορικής, το λογισμικό και τα επικοινωνιακά εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο μέσο, το οποίο είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή έρευνας.

Η εστίαση των τεχνολογικών υποδομών διαφέρει από εκείνη των ερευνητικών υποδομών. Οι ερευνητικές υποδομές επικεντρώνονται στα χαμηλότερα επίπεδα τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL) (1-4), με τους χρήστες τους να είναι ερευνητές κυρίως από δημόσιους φορείς, όπως π.χ πανεπιστήμια και ερευνητικούς οργανισμούς, ενώ

⁴⁹ Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (651/2014), σελ. 25

	<p>συντηρούνται κατά κύριο λόγο από δημόσια υποστήριξη. Οι τεχνολογικές υποδομές επικεντρώνονται σε υψηλότερα TRL (5-9) και είναι εστιασμένες στις ανάγκες του παραγωγικού τομέα. Αυτό δεν αποκλείει ερευνητές και ακαδημαϊκούς που επιδιώκουν να αναπτύξουν τεχνολογίες πέρα από τις βασισμένες στην εργαστηριακή έρευνα, όπως αντιστοίχως και ΜμΕ που επιθυμούν να δοκιμάσουν ιδέες σε αρχικό στάδιο.</p> <p>Ως χρηματοδότηση ορίζεται το σύνολο των δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων που παρέχονται για την ενίσχυση της καινοτομίας. Στην Ελλάδα μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και των χρησιμοποιούμενων χρηματοδοτικών εργαλείων ενισχύονται κυρίως δραστηριότητες που βρίσκονται στα πρώτα στάδια τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL 1-4), ενώ σημαντικές ελλείψεις καταγράφονται στη χρηματοδότηση ωριμότερων τεχνολογιών TRL (5-9).</p>
Εκπαιδευτικά/ ερευνητικά ιδρύματα (παραγωγοί γνώσης)⁵⁰	<p>Ορίζεται μία οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς της (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής της, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων.</p>
Εμβληματικές βιομηχανικές επενδύσεις “Game changers”	<p>Οι εμβληματικές βιομηχανικές επενδύσεις αποτελούν εγχειρήματα, με μεγάλο κόστους επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία και τα οποία συνήθως συνδέονται με την συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων ή/και πολυεθνικών εταιρειών.</p> <p>Ως «Μεγάλο επενδυτικό έργο»⁵¹: νοείται έργο με αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. ευρώ, υπολογιζόμενες με τις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.</p>
Εξειδικευμένες αγορές (niche markets)	<p>Εξειδικευμένα τμήματα της αγοράς με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και υψηλή προστιθέμενη αξία, όπου εδράζονται σε δραστηριότητες υψηλής παραγωγικής και τεχνολογικής εξειδίκευσης/επίδοσης, που εξυπηρετούν εξειδικευμένες αγορές και καταναλωτές υψηλών απαιτήσεων (πχ. κατασκευή σκαφών αναψυχής). Οι εξειδικευμένες αγορές υπό προϋποθέσεις μπορούν να οδηγήσουν έναν ολόκληρο</p>

⁵⁰ Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (651/2014), σελ. 24

⁵¹ Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (651/2014), σελ. 24

	κλάδο σε αποτελεσματικές πολιτικές διαφοροποίησης προϊόντων και υπηρεσιών και αύξησης της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας και παραγωγικότητάς του.
Επίπεδα τεχνολογικής ετοιμότητας⁵²	<p>Το TRL (Technology readiness levels) αποτελεί μια κλίμακα για την μέτρηση της ωριμότητας που καταγράφει μια τεχνολογία, ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TRL 1 – παρατήρηση και καταγραφή βασικών αρχών • TRL 2 – ανάπτυξη σχεδίου τεχνολογίας • TRL 3 – πειραματική απόδειξη του σχεδίου • TRL 4 – επικύρωση της τεχνολογίας στο εργαστήριο • TRL 5 – επικύρωσης της τεχνολογίας σε συναφές περιβάλλον (βιομηχανικό περιβάλλον στην περίπτωση των ΒΤΓΕ, βλ. παραπάνω) • TRL 6 – επίδειξη σε συναφές περιβάλλον (βιομηχανικό περιβάλλον στην περίπτωση των ΒΤΓΕ, βλ. παραπάνω) • TRL 7 – επίδειξη πρωτοτύπου (pilot) συστήματος σε επιχειρησιακό περιβάλλον • TRL 8 – ολοκληρωμένο και πιστοποιημένο σύστημα • TRL 9 – αποδεδειγμένα λειτουργικό σύστημα σε επιχειρησιακό περιβάλλον <p>Τα επίπεδα 1 έως 4 κατά κανόνα αναφέρονται σε πρώιμη Ε&Α, ενώ τα επίπεδα 5-8 αφορούν κατασκευή πρωτοτύπου και την επικύρωσης του συστήματος σε επιχειρησιακό περιβάλλον⁵³.</p>
Επιχειρηματικό Πάρκο - ΟΥΜΕΔ⁵⁴	<p>Βάσει του ν. 3982/2011 (ΦΕΚ143/Α/17-6-2011) τα Επιχειρηματικά Πάρκα ορίζονται ως ένα οργανικά ολοκληρωμένο σύνολο δομών, υπηρεσιών και υποδομών που ιδρύεται και λειτουργεί για να υποστηρίξει:</p> <p>α) Επιχειρηματικές δραστηριότητες του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, με εξαίρεση τα εμπορικά κέντρα,</p> <p>β) Επιχειρήσεις Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics), αποθήκες και συγκροτήματα αποθηκών οι οποίες δεν αποτελούν τμήματα των βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων,</p> <p>γ) Δραστηριότητες του Ν. 1575/1985 (Α΄ 207),</p> <p>δ) Ερευνητικά κέντρα και εργαστήρια που σχετίζονται με εφαρμοσμένη βιομηχανική, ενεργειακή, μεταλλευτική έρευνα, κέντρα τεχνολογικής</p>

⁵² https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/annexes/h2020-wp1415-annex-g-trl_en.pdf

⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013DC0298&from=EN>

⁵⁴ <https://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page->

[files/%ce%95%ce%a0%ce%99%ce%a7%ce%95%ce%99%ce%a1%ce%97%ce%9c%ce%91%ce%a4%ce%99%ce%9a%ce%91%20%ce%a0%ce%91%ce%a1%ce%9a%ce%91.pdf#overlay-context=el/node/1274](https://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page-files/%ce%95%ce%a0%ce%99%ce%a7%ce%95%ce%99%ce%a1%ce%97%ce%9c%ce%91%ce%a4%ce%99%ce%9a%ce%91%20%ce%a0%ce%91%ce%a1%ce%9a%ce%91.pdf#overlay-context=el/node/1274)

	<p>υποστήριξης των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, εργαστήρια παροχής υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και ποιότητας, καθώς και εγκαταστάσεις που αξιοποιούν ή συνδέονται με τα αποτελέσματα των εργασιών των ερευνητικών κέντρων ή των εργαστηρίων, σχολές τεχνικής κατεύθυνσης και παραρτήματα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων,</p> <p>ε) Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων,</p> <p>στ) Δραστηριότητες υποστηρικτικές ή υποβοηθητικές της λειτουργίας των επιχειρήσεων του Επιχειρηματικού Πάρκου,</p> <p>η) Δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικής ή και θερμικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και φυσικό αέριο, συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, με τις συνοδευτικές υποδομές τους (γραμμές μεταφοράς και διανομής και εγκαταστάσεις τροφοδοσίας με καύσιμα).</p> <p>Πρόκειται για οργανωμένο υποδοχέα μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ) ο οποίος διαθέτει πολεοδομική οργάνωση, έργα υποδομής, κανονισμό λειτουργίας και Εταιρεία Διαχείρισης (ΕΔΕΠ) που εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρήσεων που εγκαθίστανται σ' αυτά.</p>
<p>Καινοτομία⁵⁵</p>	<p>Η καινοτομία διακρίνεται σε βιομηχανική και επιχειρηματική καινοτομία.</p> <p>Η βιομηχανική καινοτομία αναφέρεται στη δημιουργία και εφαρμοσμένη χρήση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων, με δημιουργικό και εναλλακτικό τρόπο, επιδιώκοντας την παραγωγή ή την παροχή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών ή διαδικασιών, που βρίσκουν άμεση παραγωγική, χρηστική και εμπορική εφαρμογή. Πέρα από ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία, η καινοτομία μπορεί να αφορά σε τεχνολογίες παραγωγής ή νέες διοικητικές διαδικασίες, για παράδειγμα στο μάρκετινγκ ή στην εφοδιαστική αλυσίδα.</p> <p>Η επιχειρηματική καινοτομία ορίζεται σαν μία διαδικασία η οποία είναι απαραίτητη για το πέρασμα από μία καλή ιδέα στη δημιουργία ενός απτού τελικού προϊόντος ή υπηρεσίας ή διαδικασίας το οποίο έχει ουσιαστική, άμεση και σχετικής διάρκειας χρήση ή αλλιώς αποφέρει άμεσα ή έμμεσα χειροπιαστό και μετρήσιμο όφελος. Η επιχειρηματική καινοτομία είναι αποτέλεσμα σχεδιασμού και σωστής διαχείρισης σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, παραγωγής και διάθεσης προϊόντος ή υπηρεσίας.</p>

⁵⁵ <https://imegsevee.gr/wp-content/uploads/2018/02/kainotomia.pdf>

	<p>Σημειώνεται ότι η βιομηχανική και επιχειρηματική καινοτομία δεν προϋποθέτουν απαραίτητα την επιστημονική και τεχνολογική αριστεία.</p> <p>Γενικά η καινοτομία αναγνωρίζεται από τη στιγμή που το παραγόμενο αποτέλεσμα εφαρμόζεται ή μετατρέπεται σε εμπορικά εκμεταλλεύσιμο. Εάν υπάρχει παραγωγή ενός νέου προϊόντος ή υπηρεσίας, το οποίο όμως δεν έχει εισαχθεί στην αγορά, αυτό δεν μπορεί να ονομαστεί καινοτομία.</p>
<p>Καινοτόμος επιχείρηση⁵⁶</p>	<p>Μία επιχείρηση ορίζεται ως καινοτόμος, σύμφωνα με το ΓΑΚ, όταν εμπίπτει σε μία εκ των δύο (2) περιπτώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Επιχείρηση, η οποία είτε μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης, που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο άμεσο μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας, ✓ Επιχείρηση της οποίας οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10% του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη ή, σε περίπτωση επιχείρησης, που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή. <p>Επίσης, εκτός του ορισμού του ΓΑΚ, η επιχείρηση η οποία μπορεί να αποδείξει μέσω αξιολόγησης, που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα ότι εφαρμόζει η δύναται να εφαρμόσει στο άμεσο μέλλον μη-τεχνολογική επιχειρηματική καινοτομία (βλ. παραπάνω), μπορεί να αποτελέσει καινοτόμο επιχείρηση.</p>
<p>Κεφάλαια Γνώσης (Knowledge based capitals)⁵⁷</p>	<p>Το κεφάλαια γνώσης περιλαμβάνουν μια σειρά από περιουσιακά στοιχεία. Τα κεφάλαια γνώσης δύνανται να δημιουργούν σημαντικά μελλοντικά οφέλη για τις επιχειρήσεις, αλλά, σε αντίθεση με τα μηχανήματα, τον εξοπλισμό, τα οχήματα και τις κατασκευές, δεν έχουν φυσική υπόσταση. Αυτή η άυλη μορφή κεφαλαίου λαμβάνει όλο και περισσότερες επενδύσεις από τις επιχειρήσεις και αποτελεί βασικό συντελεστή στην ανάπτυξη των προηγμένων οικονομιών.</p> <p>Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ τα κεφάλαια γνώσης κατηγοριοποιούνται σε τρεις κατηγορίες ως εξής:</p>

⁵⁶ Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (651/2014), σελ. 24

⁵⁷ New Sources of Growth: Knowledge-Based Capital, OESD <https://www.oecd.org/sti/inno/knowledge-based-capital-synthesis.pdf>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ψηφιοποιημένες πληροφορίες <ul style="list-style-type: none"> - Λογισμικό, αυξημένη αποτελεσματικότητα διαδικασιών, ικανότητα γρηγορότερης διάδοσης καινοτομίας διαδικασιών και αυξημένη κάθετη και οριζόντια ολοκλήρωση - Βάσεις δεδομένων, καλύτερη κατανόηση των αναγκών των καταναλωτών και αυξημένη ικανότητα δημιουργίας προϊόντων και υπηρεσιών προσαρμοσμένων σε αυτές. Βελτιστοποιημένη κάθετη και οριζόντια ολοκλήρωση. ❖ Καινοτομική ικανότητα <ul style="list-style-type: none"> - Έρευνα και καινοτομία, ικανότητα χρήσης καινοτόμων τεχνολογιών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών και αναβάθμιση των υπαρχόντων. - Πνευματική – Διανοητική ιδιοκτησία, πρωτότυπα σχέδια και άλλα δημιουργικά στοιχεία για μελλοντική αδειοδότηση, παραγωγή και υλοποίηση. - Νέα αρχιτεκτονικά και μηχανικά σχέδια, τα οποία μελλοντικά μπορούν να οδηγήσουν στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών και βελτιωμένες διαδικασίες. - Πρότυπα και διαδικασίες ποιότητας - Συμμετοχή σε επιχειρηματικά δίκτυα γνώσης (πχ. Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Καινοτομίας) ❖ Επιχειρηματικές ικανότητες <ul style="list-style-type: none"> - Branding/ Εμπορικό σήμα, αυξημένη εμπιστοσύνη των καταναλωτών, προώθηση της καινοτομίας, δυνατότητα χρέωσης μεγαλύτερων τιμών, αυξημένο μερίδιο αγοράς και αξιοπιστία. - Έρευνα αγοράς, καλύτερη κατανόηση των αναγκών των καταναλωτών και αυξημένη ικανότητα δημιουργίας προϊόντων και υπηρεσιών προσαρμοσμένων σε αυτές - Δεξιότητες/ Εκπαίδευση προσωπικού, βελτιωμένη παραγωγικότητα και επίπεδα δεξιοτήτων των εργαζομένων. - Εσωτερικές διαδικασίες, διαρκής βελτίωση της λήψης αποφάσεων και των εσωτερικών διαδικασιών. - Επιχειρηματικό κεφάλαιο (organizational capital), σύνολο εργασιών που επηρεάζουν τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη λειτουργία μιας επιχείρησης και εμπλέκονται, σε διάφορα επίπεδα όπως η στοχοθεσία, οργάνωση, σχεδιασμός και ιεράρχηση των εργασιών, αντιστοίχιση εργαζομένων με καθήκοντα και παροχή εκπαίδευσης, επίβλεψη και συντονισμός δραστηριοτήτων και επικοινωνία.
--	---

Κυκλική οικονομία⁵⁸

Η έννοια της κυκλικής οικονομίας αφορά το σύνολο της παραγωγικής βάσης και της παροχής υπηρεσιών και βασίζεται στην απλή αρχή του «3R – Recycle – Reuse – Renew» - (Ανακύκλωση, Επαναχρησιμοποίηση, Ανανέωση) ή απλά του «Μη σπαταλάς ότι είναι χρήσιμο». Η κυκλική οικονομία σαν μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης επιφέρει δομικές αλλαγές στη βιομηχανική παραγωγή, από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση, από την επισκευή και ανακατασκευή, από τη διαχείριση αποβλήτων μέχρι τη δευτερογενή ανάκτηση υλικών ή και τη μετατροπή τους σε πρώτες ύλες και νέα προϊόντα.

Η κυκλική οικονομία αποτελεί πεδίο ανάπτυξης καινοτομίας και δημιουργεί σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, καθώς η συμμόρφωση με τις επιταγές της συμπληρώνει και δημιουργεί νέες προοπτικές ανάπτυξης για μια δεδομένη αλυσίδα αξίας και δύναται να αποτελέσει συνδετικό κρίκο μεταξύ πολλών αλυσίδων προστιθέμενης αξίας.

Η βιοοικονομία και το eco-design αποτελούν παράγοντες που βρίσκονται στο επίκεντρο της κυκλικής οικονομίας.

Βιοοικονομία⁵⁹: Η βιοοικονομία καλύπτει όλους τους τομείς που βασίζονται στις λειτουργίες και τις αρχές τους σε βιολογικούς πόρους (ζώα, φυτά, μικροοργανισμούς και παράγωγη βιομάζας, συμπεριλαμβανομένων οργανικών αποβλήτων).

Η βιοοικονομία περιλαμβάνει και διασυνδέει:

- όλους του κλάδους του πρωτογενή τομέα που χρησιμοποιούν και παράγουν βιολογικούς πόρους (γεωργία, δασοκομία, αλιεία και υδατοκαλλιέργεια)
- όλους τους οικονομικούς και βιομηχανικούς κλάδους που χρησιμοποιούν βιολογικούς πόρους και διεργασίες για την παραγωγή τροφίμων, ζωοτροφών, βιολογικών προϊόντων, ενέργεια και υπηρεσίες

Για να είναι επιτυχής, η ευρωπαϊκή βιοοικονομία χρειάζεται να έχει τη βιωσιμότητα και την κυκλικότητα στον πυρήνα της. Αυτό θα οδηγήσει στην αναβάθμιση της βιομηχανίας, τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων του πρωτογενούς τομέα, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας.

⁵⁸ Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>

⁵⁹ Updated Bioeconomy Strategy (2018),

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/edace3e3-e189-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-149755478>

	<p>Eco-design⁶⁰: Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών παραμέτρων στη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης προϊόντων, εξισορροπώντας περιβαλλοντικές και οικονομικές απαιτήσεις. Το Eco-design λαμβάνει υπόψη τις περιβαλλοντικές παραμέτρους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάπτυξης του προϊόντος, επιδιώκοντας τη δημιουργία προϊόντων που έχουν τον μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα σε όλο τον κύκλο ζωής τους.</p> <p>Η μετατροπή της ελληνικής οικονομίας σε κυκλική αναμένεται να προσδώσει στην ελληνική επιχειρηματικότητα χαρακτηριστικά υψηλής ανταγωνιστικότητας και προστιθέμενης αξίας, ενώ από την άλλη θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας⁶¹.</p>
<p>Μέγεθος Επιχειρήσεων⁶²</p>	<p>Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ανά μέγεθος βάσει ορισμού της «Ευρωπαϊκής Επιτροπής», έχει ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Μεγάλες επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα 50 εκατ. € ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού υπερβαίνει τα 43 εκατ. €, ✓ Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (Mid-caps): επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 έως 3.000 εργαζομένους ✓ Μεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. € ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. €, ✓ Μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζομένους και ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. €, ✓ Πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 10 εργαζομένους και ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. €.
<p>Μεταποιητική Βιομηχανία ή Βιοτεχνία⁶³</p>	<p>Η τεχνοοικονομική μονάδα που με μηχανικό, χημικά ή άλλα μέσα διαφοροποιεί τη μορφή ή την ιδιότητα πρώτων υλών ή προϊόντων, προκειμένου αυτά να καταστούν κατάλληλα για τη χρήση για την οποία προορίζονται. Στον τομέα αυτό δραστηριοποιούνται από μεγάλες (σε μερικές περιπτώσεις πολυεθνικές) επιχειρήσεις έως ατομικές</p>

⁶⁰ European Environment Agency, <https://www.eea.europa.eu/help/glossary/eea-glossary/eco-design>

⁶¹ Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (τελική έκθεση Νοέμβριος 2020)

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_03_652

⁶³ Άρθρο 2, ν. 2516/1997 (ΦΕΚ Α 159/8.8.1997), Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων και άλλες διατάξεις

	<p>μεταποιητικές μονάδες και ενσωματώνονται παραγωγικές διαδικασίες με διαφορετικά χαρακτηριστικά όπως α) εντάσεως γνώσεως και τεχνολογίας, β) εντάσεως κεφαλαίου, γ) εντάσεως ενέργειας και δ) εντάσεως εργασίας.</p>
<p>Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των Επιχειρήσεων⁶⁴</p>	<p>Περιλαμβάνει μηχανισμούς παραγωγής δράσεων και υπηρεσιών που θα στηρίξουν τον παραγωγικό μετασχηματισμό, οργάνωση/βελτίωση υφιστάμενων δομών και ανάπτυξη νέων δομών στη βάση τομεακών αναγκών και προτεραιοτήτων, με επαρκή γεωγραφική κάλυψη, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των βιομηχανιών και των επιχειρήσεων γενικότερα.</p> <p>Οι νέες δομές θα στηρίζουν τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις σε θέματα καινοτομίας, καθώς και σε θέματα ανάπτυξης, παραγωγικότητας και διεθνοποίησης.</p> <p>Τέτοιου είδους δομές συμπεριλαμβάνουν ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Εθνικό σύστημα ποιότητας και βιομηχανικής ιδιοκτησίας ✓ Προγράμματα Επιτάχυνσης (Accelerators), ✓ Τεχνολογικές υποδομές και εν γένει εθνικό σύστημα καινοτομίας ✓ Πλαίσιο χρηματοδότησης, μέσω της χρήσης σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων ανάλογα με τον κύκλο ζωής και τις ανάγκες των επιχειρήσεων
<p>Νέο βιομηχανικό/ παραγωγικό πρότυπο</p>	<p>Το νέο βιομηχανικό/ παραγωγικό πρότυπο χαρακτηρίζεται από τον μετασχηματισμό των παραγωγικών δυνατοτήτων και αλυσίδων αξίας προς την κατεύθυνση της δυνατότητας ευέλικτης παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο και σε εύλογο κόστος.</p> <p>Επίσης προωθεί την κατακόρυφη αύξηση της παραγωγικότητας μέσω της ψηφιοποίησης και της ενσωμάτωσης καινοτόμων τεχνολογιών. Επιπλέον, προωθείται η μετάβαση στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας, με στόχο την επίτευξη περιβαλλοντικής ουδετερότητας και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.</p> <p>Έμφαση δίνεται και στην αξιοποίηση των ευκαιριών διεθνοποίησης από τις επιχειρήσεις στα πλαίσια του νέου βιομηχανικού/ παραγωγικού προτύπου.</p>

⁶⁴ http://epan2.antagonistikotita.gr/uploads/20180305_fek_systash_mhtrwou_domwn_epixeirhmatikothtas.pdf

<p>Νεοφυής/Νεοσύστατη Επιχείρηση⁶⁵</p>	<p>Ορίζεται επιχείρηση με έως και πέντε έτη λειτουργίας.</p> <p>Οι νεοφυείς επιχειρήσεις παρουσιάζουν συγκεκριμένα στάδια ανάπτυξης⁶⁶ ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pre-seed or seed, ανάπτυξη του επιχειρηματικού σχεδίου της επιχείρησης, μη ύπαρξη εσόδων ✓ Startup Stage, παραγωγή ενός εμπορεύσιμου προϊόντος ή υπηρεσίας ✓ Steady stage, η νεοφυής επιχείρηση δεν παρουσιάζει επί του παρόντος κάποια σημαντική προοπτική ανάπτυξης ή ✓ Growth stage, σημαντική αύξηση πωλήσεων και εσόδων και μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης <p>Σε κάθε ένα από αυτά τα στάδια οι νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από διαφορετικές υποστηρικτικές υποδομές και χρηματοδοτικά εργαλεία.</p>
<p>Παραγωγικός μετασχηματισμός</p>	<p>Ο παραγωγικός μετασχηματισμός περιλαμβάνει την ανάπτυξη της καινοτομίας ως πυλώνα υποστήριξης αυτού εστιάζοντας στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την ενσωμάτωση ανερχόμενων βιομηχανικών τεχνολογιών ευρείας εφαρμογής στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και της προσαρμογής των όρων λειτουργίας, οργάνωσης και παραγωγής των επιχειρήσεων ως επιβάλλεται από την ενσωμάτωση των τεχνολογιών αυτών.</p>
<p>Πολιτιστική και Δημιουργική Οικονομία και Βιομηχανία</p>	<p>Ο αρμονικός συγκερασμός της έννοιας του πολιτισμού και της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας και της ατομικής δημιουργικότητας με την έννοια της οικονομίας της αγοράς και εν γένει επιχειρηματικότητας δημιούργησε ένα νέο και ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα, τον «τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας».</p> <p>Ο τομέας Δημιουργικής και Πολιτιστικής Βιομηχανίας συγκεντρώνει δύο διακριτές κατηγορίες όπου υπάγονται οι εξής παραγωγικοί κλάδοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργικές Βιομηχανίες: α) Κλωστοϋφαντουργία- έτοιμο ένδυμα, β) Υποδήματα- Δερμάτινα είδη- γούνα, γ) Αργυροχρυσοχοΐα, δ) Επιπλοποιεία, ε) Κατασκευή Παιγνιδιών, στ) Χειροτεχνία

⁶⁵ «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας / ΣΣΚ 2η Πρόσκληση»,

https://www.espa.gr/Lists/Proclamations/Attachments/5086/20201209_Drash_SSK_pros_epixeirhseis.pdf

⁶⁶ https://www.europeanstartupmonitor2019.eu/EuropeanStartupMonitor2019_2020_21_02_2020-1.pdf

	<p>✓ Πολιτιστικές Βιομηχανίες: α) Κινηματογράφος, β) Τεχνολογίες Παιγνίων και Δημιουργικού Περιεχομένου “Gaming”, γ) Εικαστικές Τέχνες, δ) Παραστατικές τέχνες, ε) Εκδόσεις βιβλίων, στ) Παραγωγή και πώληση αντιγράφων μνημείων ζ) διαφήμιση, η) η αρχιτεκτονική, θ) τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης, ι) η μουσική, κ) η φωτογραφία, λ) οι βιβλιοθήκες και τα αρχεία, μ) τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι και γενικότερες μορφές πολιτισμικής και λαογραφικής κληρονομιάς.</p>
<p>Τεχνολογική Καινοτομία⁶⁷</p>	<p>Ως «τεχνολογική καινοτομία» ορίζεται η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου σε σχέση με τα βασικά του χαρακτηριστικά, τις τεχνικές προδιαγραφές, το ενσωματωμένο λογισμικό ή άλλα μη υλικά συστατικά, τις δυνατές χρήσεις ή τη φιλικότητα προς τον χρήστη, προϊόντος (υλικού αγαθού ή υπηρεσίας) ή η εισαγωγή στην επιχείρηση μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής, μεθόδου παροχής και διανομής ή διαδικασίας υποστήριξης για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα της διαδικασίας θα πρέπει να είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο της παραγωγής, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής και διανομής. Καθαρά οργανωτικές ή διοικητικές μεταβολές δεν περιλαμβάνονται στην έννοια της τεχνολογικής καινοτομίας.</p>
<p>Ψηφιακός Μετασχηματισμός</p>	<p>Ο Ψηφιακός μετασχηματισμός χαρακτηρίζεται από την ενσωμάτωση ολόκληρων ομάδων ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία και στη διαδικασία παροχής υπηρεσιών. Οι εν λόγω ομάδες ψηφιακών τεχνολογιών, σε συνδυασμό με τη χρήση Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής (βλ. παραπάνω), πολλές από τις οποίες είναι ψηφιακές, επιτρέπουν την ολοκλήρωση των αλυσίδων αξίας, καθώς και την παροχή/ή και παραγωγή προϊόντων – υπηρεσιών, σύμφωνα με το νέο βιομηχανικό/ παραγωγικό πρότυπο (βλ. παραπάνω).</p>

⁶⁷ <https://imegsevee.gr/wp-content/uploads/2018/02/kainotomia.pdf>

2021 PwC. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών/ ή σε μία ή περισσότερες από τις εταιρείες μέλη, κάθε μία από τις οποίες αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure. Στην PwC, στόχος μας είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην κοινωνία και η επίλυση σημαντικών προβλημάτων. Είμαστε ένα δίκτυο εταιρειών σε 157 χώρες με περισσότερα από 250,000 στελέχη που δεσμεύονται να παραδίδουν ποιοτικό έργο στις ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν.